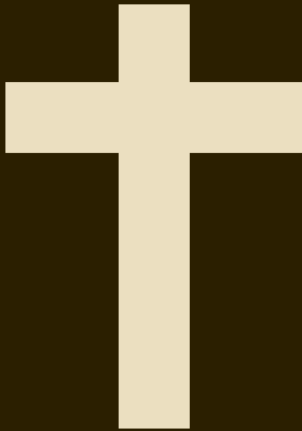

Η Καινή Διαθήκη

The New Testament in Ancient Greek with critical text notes

Ἡ Καινή Διαθήκη

The New Testament in Ancient Greek with critical text notes

Public Domain

Language: Ελληνικά (Greek, Ancient)

Translation by: Maurice A. Robinson

Contributor: Robert Adam Boyd

The Text-Critical Greek New Testament is based upon The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2018, compiled and arranged by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont. The following disclaimer is printed in the The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2018:

Anyone is permitted to copy and distribute this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted, or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time. Copyright is not claimed nor asserted for either the preface, notes, or the new and revised form of the Greek NT text of this edition, nor for the original form of such as initially released into the public domain by the editors, first as printed textual notes in 1979, continuous-text electronic form 1986-present, and in published editions from 1991, 2005, and 2010.

The permitted use or reproduction of the Greek text or other material contained within this volume (whether by print, electronic media, or other form) does not imply doctrinal or theological agreement by the present editors and publisher with whatever views may be maintained or promulgated by other publishers. For the purpose of assigning responsibility, it is requested that the present editors' names and the title associated with this text as well as this disclaimer be retained in any subsequent reproduction of this material.

2024-09-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Sep 2024 from source files dated 3 Sep 2024
ebdf933b-03a4-5add-853f-51a05e168973

Contents

FRT	1
INTRODUCTION	3
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ	11
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ	78
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ	126
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ	201
ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ	256
ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ	328
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α	353
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β	377
ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ	393
ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ	401
ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ	410
ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ	416
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α	422
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β	427
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α	430
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β	437
ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ	442
ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ	445
ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ	447
ΙΑΚΩΒΟΥ	467
ΠΕΤΡΟΥ Α	474
ΠΕΤΡΟΥ Β	482
ΙΩΑΝΝΟΥ Α	487
ΙΩΑΝΝΟΥ Β	494
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ	495
ΙΟΥΔΑ	496
ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	498
Appendix A	540
Appendix B	545
Appendix C	547
Appendix D	553
Appendix E	554

The Text-Critical Greek New Testament Byzantine Text

Greek text compiled by

Maurice A. Robinson and William G. Pierpont

Orthographic modifications and arrangement of Greek text by

Robert Adam Boyd

Introduction, Footnotes, and Appendices by

Robert Adam Boyd

Greek Text (The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2018)

Anyone is permitted to copy and distribute this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted, or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time. Copyright is not claimed nor asserted for the new and revised form of the Greek New Testament text of this edition, nor for the original form of such as initially released into the public domain by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont, first as printed textual notes in 1979 and in continuous-text electronic form in 1986.

The permitted use or reproduction of the Greek text or other material contained within this volume (whether by print, electronic media, or other form) does not imply doctrinal or theological agreement by the present editors and publisher with whatever views may be maintained or promulgated by other publishers. For the purpose of assigning responsibility, it is requested that the present editors' names and the title associated with this text as well as this disclaimer be retained in any subsequent reproduction of this material.

The introduction, footnotes, and appendices of this edition are hereby released into the Public Domain. Consequently, any prior copyright restrictions on the introduction, footnotes, and appendices of this edition are hereby revoked.

Front Cover: page 60 of the 3rd edition of Stephanus' Greek New Testament

Back Cover: page 204 of the 3rd edition of Stephanus' Greek New Testament

Images from Stephanus' 3rd edition of the Greek New Testament are incorporated into the front and back cover as a tribute to his work with the Byzantine Greek text and as a memorial to the fact that he was the first to publish a Greek New Testament with text-critical notes. The back cover is Stephanus' printing emblem, which is inspired by Romans 11:17-24. The words *noli altum sapere* ("do not be high minded") are a direct quotation from Romans 11:20 in the Latin Vulgate.

Typesetting and software support by J. Jeffrey Dodson

Paperback Edition
ISBN 978-1-47101-636-3
Lulu.com

INTRODUCTION

The Byzantine Text

The Byzantine text is the historically dominant form of the Greek New Testament. As a result, it was the Textus Receptus, a close relative of the Byzantine text compiled from a small number of manuscripts, that was the dominant form of the printed Greek New Testament from the early sixteenth century to the late nineteenth century. In 1881, however, the Textus Receptus was effectively supplanted by Westcott and Hort's Greek New Testament, particularly in academic circles. Westcott and Hort prepared their Greek text on the assumption that there was a recension of the Byzantine text in the fourth century that became the basis for all subsequent Byzantine manuscripts. Based on this assumption, Westcott and Hort counted (or discounted) the overwhelming majority of Byzantine manuscripts as originating from a single formal recension source, removing them from the equation, so that they could give preference to a small handful of manuscripts, particularly Codex Vaticanus (B) and Codex Sinaiticus (X). Although the assumption of a fourth century recension has now largely been discredited due to a complete lack of evidence, Westcott and Hort's preference for a small handful of manuscripts has endured, and the modern critical editions of Nestle-Aland and UBS have become the standard Greek text accepted in academic circles today.

Yet there are critical flaws in the underlying methodology of the reasoned eclecticism that is practiced in the editions of Nestle-Aland and UBS. In his essay "The Case for Byzantine Priority," Dr. Maurice Robinson makes the following observation:

Modern eclecticism creates a text which, within repeated short sequences, rapidly degenerates into one possessing no support among manuscript, versional, or patristic witnesses. The problem deteriorates further as the scope of sequential variation increases.

In other words, when the text-critical decisions of the editors of Nestle-Aland and UBS are considered over the course of a few verses (and sometimes over the course of only one verse), it is often the case that the resulting text as a whole has no support in any Greek manuscript, ancient translation, or quotation from the church fathers; rather, it is a conjectural text. This critical flaw of the modern eclectic approach has never been adequately addressed by its proponents. For this reason and others, some prefer the Byzantine text, which is based on the overwhelming majority of Greek manuscripts.

The Byzantine text is not quite the same as the Textus Receptus, which is the textual basis of the New Testament in the King James Version and the New King James Version. While the Textus Receptus is within the Byzantine family of texts, the first edition of Erasmus' Greek New Testament was produced from only seven manuscripts. Although those manuscripts were from the Byzantine family, they contained some readings that have very little support among Greek manuscripts.

On average,* when there are variants among Greek manuscripts, the

* : Here the word *average* refers to the median rather than the mean.

readings adopted by Robinson and Pierpont are supported by 96% of the Greek manuscripts in the Gospels,[†] 90% of the Greek manuscripts in Acts and the Epistles, and 64% of the Greek manuscripts in Revelation. These Byzantine manuscripts, which number in the low thousands, represent many individual streams of transmission. And while they are generally later in date, they were all copied from earlier manuscripts of the same text type. Even Westcott and Hort acknowledge that the Byzantine text dates at least as far back as the fourth century, which is contemporaneous with Codex Vaticanus (B) and Codex Sinaiticus (ⲛ). Thus the Byzantine textform is ancient, highly uniform, and well attested by a variety of independent streams of transmission. Therefore it has a strong claim toward being the original text of the New Testament. Those seeking further information are encouraged to read Robinson's essay in full.

Colophons

Many Greek manuscripts include interesting scribal notes in the colophons of the Gospels and Pauline epistles. In the Gospels these notes give the date of publication. In the Pauline epistles they give details about the place of authorship, who delivered the epistle, and, in the pastoral epistles, details about the recipient. Because these are scribal notes and not the sacred text itself, they should not be considered infallible. However, most readers do not even realize that these notes exist, especially in the Gospels. Consequently, the colophons are included as footnotes in this edition to allow readers to easily access and evaluate them.

Editions of the Greek New Testament Compared in this Volume

The Text-Critical Greek New Testament is an edition of Robinson and Pierpont's 2018 Greek text[‡] that documents every difference found in the following editions and manuscript families of the Greek New Testament.[§]

[†] : Except for the *Pericope Adulterae* (John 7:53–8:11), in which the Greek manuscripts are fairly evenly divided between three main families. [‡] : The following minor modifications have been made to Robinson and Pierpont's text: movable *nu* and movable *sigma* have been removed when they occur before a consonant, paragraph breaks have been modified, poetic formatting has been added, certain accent marks around clitics have been modified (without changing the meaning of any words), and the various forms of Θεός, Χριστός, Κύριος, and Πνεύμα Αγίου have been capitalized (except when they do not refer to the Godhead). However, apart from these superficial modifications, the actual text and punctuation have not been altered. [§] : Differences between movable *nu* and movable *sigma* are ignored. In the footnotes movable *nu* and movable *sigma* are removed when they occur before a consonant. Differences between meaningless word breaks are also ignored (see Appendix E). When such words are written in the footnotes, the spelling of Robinson and Pierpont is followed. For the purposes of comparison, typographical errors in the compared editions have been corrected. See Appendix B for a list of corrections.

ANT	Greek New Testament of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople
BYZ	Robinson and Pierpont's Alternate Byzantine Readings (2018)*
CT	Critical Text (This designation is used when NA, SBL, TH, and WH are a
ECM	Editio Critica Maior for Mark, Acts, and the Catholic Epistles (1997-2022)
ECM†	This designation is used to mark the variants that appear in ECM on a
HF	Hodges and Farstad, The Greek New Testament According to the Major
NA	Nestle-Aland (This designation is used when NA ²⁷ and NA ²⁸ are in agr
NA ²⁷	Nestle-Aland, 27 th edition (1993)
NA ²⁸	Nestle-Aland, 28 th edition (2012)
PCK	Wilbur Pickering, The Greek New Testament According to Family 35, 3 ^d
SBL	SBL Greek New Testament (2010)
SCR	Scrivener's Textus Receptus (1894)
ST	Stephanus' Textus Receptus, 3 rd edition (1550)
TH	The Greek New Testament, Produced at Tyndale House, Cambridge (20
TR	Textus Receptus (This designation is used when SCR and ST are in agre
WH	Westcott-Hort (1881)

In addition to the editions listed above, the following manuscript families are documented for the *Pericope Adulterae* (John 7:53–8:11).‡

μ ¹	A very late family of approximately 12 manuscripts
μ ²	An early family of approximately 47 manuscripts that is slightly favored b
μ ³	A somewhat early family of approximately 37 manuscripts
μ ⁴	An early family of approximately 36 manuscripts that has four long omis
μ ⁵	An early family of approximately 298 manuscripts that is followed by Rob
μ ⁶	A somewhat early family of approximately 204 manuscripts that is follow
μ ⁷	A late family of approximately 261 manuscripts that is followed by Picker
λ ¹	A somewhat early family of approximately 224 lectionary manuscripts of
λ ²	An early family of approximately 40 lectionary manuscripts of John 8:1–1
pt	A marker indicating that a family is split between two or more variants

The following manuscript families are documented for the book of Revelation.§ These families are documented only when there is a general

‡ : See Appendix C for more information about manuscript families in the *Pericope Adulterae*.

§ : See Appendix D for more information about these manuscript families.

consensus* for the family and the family differs from the Robinson and Pierpont text.

K	The main Koine tradition in Revelation comprised of approximately 78 dis
Ad	A family of approximately 58 manuscripts in Revelation that contain or de

The Textus Receptus

While it is common to refer to the Textus Receptus as a single entity, in reality there are various editions of the Textus Receptus, which all differ from one another. Although Erasmus was the first to publish what became known as the Textus Receptus, it was Robert Estienne (Stephanus) who came to shape the text as we know it today. Stephanus' third edition (published in 1550 and known as *Editio Regia* or the "Royal Edition") is a splendid masterpiece of typographical skill. It was also the first printed edition of the Greek New Testament to include text-critical notes in the margins. Modifying Stephanus' text, Theodore Beza published five editions of the Textus Receptus. His fifth edition (published in 1598) was one of the primary source texts of the Greek New Testament used by the translators of the King James Version. At times, however, the King James Version deviates from Beza's fifth edition. Seeking to recreate the Greek text underlying the New Testament translation of the King James Version, Scrivener modified Beza's fifth edition with readings from various editions of the Textus Receptus that the King James translators would have had at their disposal. Scrivener published his modification of Beza's fifth edition in 1881. When people think about the Textus Receptus today, they think primarily of Stephanus' 1550 edition and Scrivener's 1881 edition.

Editions of the Critical Text

Westcott and Hort published their Greek New Testament in 1881, basing their text-critical decisions on the *possibility* that a majority of manuscripts could descend from a single formal recension source and thus should not *necessarily* be preferred as correct. Although they never proved this *possibility* from the actual manuscript evidence, their theory paved the way for future editions of the critical text. Following in the footsteps of Westcott and Hort, the Nestle-Aland editions have become the standard Greek text in most academic circles today. Closely aligned with the Nestle-Aland editions is the *Editio Critica Maior*, which thus far has only published Mark, Acts, and the Catholic Epistles. The *Editio Critica Maior* is unique in the sense that it uses a split guiding line for hundreds of readings. This means that, in many instances, there is no single base

* : For the purposes of this volume, **K** is considered to have a general consensus when Hodges and Farstad's apparatus shows that a reading is supported by M^A (but not M^{apt}). Similarly, **Ad** is considered to have a general consensus when Hodges and Farstad's apparatus shows that a reading is supported by M^d and M^e (but not M^{dpt} or M^{ept}). Hodges and Farstad's families M^d and M^e correspond with Hoskier's Egyptian and Erasmian families, respectively, and together provide a good representation of **Ad**. In Revelation 7:5-8, however, Hodges and Farstad's apparatus incorrectly indicates that the TR readings are supported by M^d and M^e. For those notes, Hodges and Farstad's apparatus is not followed. In a few other instances, where Hodges and Farstad are silent, **K** and **Ad** have been determined directly from Hoskier.

text. When compared to the twenty-seventh edition of Nestle-Aland, the changes introduced in the *Editio Critica Maior* at times move in the direction of the Byzantine Text. Another modern critical text that presents slightly different readings is the *SBL Greek New Testament*, edited by Michael Holmes. Following the same general methodology as the editors of Nestle-Aland, Holmes differs from Nestle-Aland in over six hundred places, providing an alternate perspective within the eclectic tradition. A fourth critical text that presents slightly different readings is *The Greek New Testament, Produced at Tyndale House, Cambridge*, which its editors say is rooted in the earliest manuscripts and relies upon the study of scribal habits to inform text-critical decisions.

Modern Editions of the Byzantine Text

Although the Byzantine text is quite stable for the vast majority of the New Testament, in the *Pericope Adulterae* (John 7:53–8:11) and the book of Revelation the degree of variation among Byzantine manuscripts increases significantly. Partly in response to this high degree of variation in the *Pericope Adulterae* and the book of Revelation, Wilbur Pickering published *The Greek New Testament according to Family 35*. Family 35 (also known as **K^T**) is a large family of highly uniform manuscripts within the Byzantine text tradition. It is the only family of manuscripts that has a demonstrable archetype for every book of the New Testament. This means that even in the *Pericope Adulterae* and the book of Revelation, there is little question as to the reading of Family 35. Many, however, argue that the high level of uniformity among manuscripts in Family 35 is the result of a systematic recension. Whatever the case may be, the readings of Family 35 at times represent fewer than 20% of extant Greek manuscripts, and there are no extant manuscripts for this family prior to the eleventh century. Nevertheless, Pickering's edition provides important documentation of a large but late family within the Byzantine text tradition.

In addition to the *Textus Receptus* and Family 35, the present volume also documents variants found in *The Greek New Testament According to the Majority Text*, edited by Zane Hodges and Arthur Farstad. The edition of Hodges and Farstad differs very little from that of Robinson and Pierpont with the exception of the *Pericope Adulterae* and the book of Revelation, where it follows a stemmatic approach for determining the original Greek text. Using this stemmatic approach, Hodges and Farstad hypothesize family trees to show the relationships of various manuscript families. They then make text-critical decisions based on those hypothetical family trees. This approach provides an alternate perspective to the main Byzantine textform.

The Greek New Testament of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople, edited by Basileios Antoniades, provides one further witness to the Byzantine text family. This edition relies more heavily on readings found in Greek lectionaries than any other edition of the Greek New Testament. At times it includes readings with very little support among Greek manuscripts. Many of these readings are printed in small type in the 1904 and 1912 editions to indicate doubt on the part of the editor as to their originality. This text, also known as the Patriarchal Text, is used in the Greek-speaking Orthodox Churches.

Robinson and Pierpont's Alternate Byzantine Readings

In addition to documenting the variants found in the editions described above, *The Text-Critical Greek New Testament* also documents Robinson and Pierpont's alternate Byzantine readings. For the bulk of the New Testament, Robinson and Pierpont follow Von Soden's family **K^X**. When **K^X** is nearly evenly divided, Robinson and Pierpont generally follow the portion of **K^X** that is also supported by **K^I**, while listing the alternate Byzantine reading in the margin.

In the *Pericope Adulterae* (John 7:53–8:11), the Byzantine manuscript tradition is nearly evenly divided between three main families known as **μ⁵**, **μ⁶**, and **μ⁷** (which is closely linked to **K^I**). Robinson and Pierpont follow **μ⁵**, Hodges and Farstad follow **μ⁶**, and Pickering follows **μ⁷**. When **μ⁵** is nearly evenly divided, Robinson and Pierpont list the alternate **μ⁵** readings in the margin. They also list in the margin the primary readings of **μ⁶** as well as the alternate readings of **μ⁶** when that family is nearly evenly divided.

In Revelation, there are three large families of manuscripts. **K** represents the main Koine tradition in Revelation and is comprised of approximately seventy-eight disparate manuscripts that represent many copying eras and locations.† **Ad** is comprised of approximately fifty-eight manuscripts that contain or derive from the fourth-century commentary of Andreas of Caesarea.‡ This family is much less cohesive than **K**, frequently being divided in support of two or more readings. The third family is the Complutensian group. It is comprised of approximately thirty-two manuscripts that are highly uniform and tend to align with the readings of the Complutensian Polyglot. This family is closely linked to **K^I** and generally agrees with either **K** or **Ad**. These three families account for nearly 60% of the manuscripts of Revelation.

As is the case with the *Pericope Adulterae*, editors of the Byzantine text take different approaches to the three main manuscript families in Revelation. The *Textus Receptus* often follows **Ad**, but this is due more to an accident of history than to any intentional decision on the part of the various editors. Pickering follows the Complutensian family exactly. Hodges and Farstad follow **K** very closely, departing from it only on rare occasions. Robinson and Pierpont also generally prefer the readings of **K**. At times, however, they follow **Ad**, particularly when a significant number of **K** manuscripts abandon their group consensus and align with the **Ad** reading.§ Whenever a variant unit is nearly evenly divided among two or more readings, Robinson and Pierpont list the alternate reading(s) in the margin.

Text-Critical Footnotes

For the purpose of simplicity, the text-critical footnotes of this volume generally ignore punctuation, capitalization, accents, and breathing marks. However, capitalization, accents, and breathing marks are written in the footnotes when necessary to differentiate meaning. Text-critical signs such as brackets, diamonds, double angle brackets, and small type

† : Family **K** is also known as **Q** or **℣^K**. ‡ : Family **Ad** is also known as **℣^A**. § : In a few instances, Robinson and Pierpont depart from **K** due to other transmissional and orthographic considerations.

are also generally ignored because of the level of complexity this would add to the footnotes. Nevertheless, the use of double brackets is at times documented in the text-critical notes, particularly when used by ECM and/or NA.

Manuscript Percentages

For sets of variants that have been fully collated in the *Text und Textwert* volumes, the manuscript percentages supporting the exact Greek text for each variant are listed.* It should be noted that, while manuscript percentages are not the sole factor to be considered in the task of textual criticism, they should not be ignored either, particularly when they demonstrate the dominance of a particular text type. (See Appendix A for details about the calculation of manuscript percentages.)

An analysis of the *Text und Textwert* data yields the manuscript percentage averages listed in the tables below. The RP percentages are based on every variant unit presented in *Text und Textwert*.† The percentages for all the other editions apply only when the editions *differ* from the RP text. Due to the presence of outliers in the data, the median is presented along with the mean, as the median may very well provide a truer picture of the “average” manuscript percentages. Using the tables below, the reader can make a general estimate of the percentage of manuscripts supporting any given reading that is not documented in *Text und Textwert*. However, the reader should be aware that any given variant may deviate greatly from the averages presented below.

Gospels

Edition	Mean	Median
RP	91.9%	95.8%
BYZ	35.4%	37.0%
PCK	28.6%	28.6%
ST	18.5%	16.2%
SCR	18.3%	16.4%
TR	17.7%	15.3%
ANT	13.7%	7.7%
TH	3.2%	1.0%
CT	2.9%	1.0%
SBL	2.9%	1.0%
WH	2.8%	1.0%
NA ²⁷	2.7%	1.0%
HF	—	—‡

* : In the book of Philemon, the percentages for variants not collated in *Text und Textwert* have been calculated from Matthew Solomon's collation. In the book of Jude, the percentages for variants not collated in *Text und Textwert* have been calculated from Joey McCollum's tabulations of Tommy Wasserman's collation. In John 18, percentages have been calculated from Michael Morrill's collation. In John 7:53-8:11, percentages have been calculated from a draft of Maurice Robinson's collation dated January 23, 2024. † : The *Text und Textwert* volumes present a total of 1,043 variant units. However, the collations for five of those units are incorrect. Those five variant units are therefore excluded from the percentage of manuscript calculations. In 166 variant units all the editions compared in this volume agree. (See Appendix A for more information.) Solomon's and Wasserman's collations are not considered in the calculation of these averages.

Acts & Epistles

Edition	Mean	Median
RP	86.1%	89.7%
BYZ	32.5%	38.8%
HF	32.3%	40.6%
PCK	28.7%	25.9%
ANT	16.1%	13.6%
TR	15.7%	8.1%
ST	15.2%	8.1%
SCR	14.6%	9.2%
TH	6.6%	4.4%
CT	6.5%	4.4%
SBL	6.3%	4.3%
NA ²⁷	6.2%	4.3%
WH	6.0%	4.1%

Revelation

Edition	Mean	Median
RP	64.4%	63.7%
PCK	36.8%	38.2%
BYZ	36.7%	37.4%
HF	35.7%	36.8%
ANT	24.5%	25.6%
TR	24.1%	22.9%
SCR	23.8%	22.9%
ST	23.7%	22.9%
CT	16.5%	11.3%
WH	16.4%	11.3%
SBL	16.1%	10.1%
TH	15.8%	10.0%
NA ²⁷	15.6%	9.5%

For the Pericope Adulterae (John 7:53-8:11), manuscript percentages have been calculated from Robinson's collation.[§]

Pericope Adulterae

Edition	Mean	Median
RP	55.7%	52.2%
PCK	67.7%	67.2%
HF	61.3%	64.0%
ST	60.0%	64.7%
SCR	59.9%	64.7%
TR	59.9%	64.7%
ANT	59.8%	64.7%
NA	57.4%	65.8%
WH	55.9%	64.7%
BYZ	42.1%	37.9%

[§] : SBL and TH do not include the Pericope Adulterae and are therefore excluded from the list of averages.

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ *Δαυίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

2 Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ·

3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρῶμ· Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ·

4 Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών·

5 Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν †Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ· †Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν §Ωβηδ ἐκ τῆς Ῥούθ· *Ωβηδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί·

6 Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν †Δαυίδ τὸν βασιλέα.

‡Δαυίδ δὲ §ὸ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν *Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου·

7 Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν †Ἀσά·

8 Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν †Οὔριαν·

9 Οὔριαν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν §Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν·

10 Ἐζεκίαν δὲ ἐγέννησε τὸν *Μανασσῆ· Μανασσῆ δὲ ἐγέννησε τὸν †Ἀμὼν· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν †Ἰωσιάν·

11 Ἰωσιάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλώνος.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλώνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ·

13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν §Ἐλιακεὶμ· Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ·

14 Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν *Ἀχεὶμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιοῦδ·

15 Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν †Ματθάν· Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ·

16 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως †Δαυίδ γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ §Δαυίδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλώνος,

* 1:1 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 1:5 βοοζ | βοες CT ‡ 1:5 βοοζ | βοες CT
 § 1:5 ωβηδ | ιωβηδ CT * 1:5 ωβηδ | ιωβηδ CT † 1:6 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH
 ‡ 1:6 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 1:6 ο βασιλευς | — CT * 1:6 σολομωνα |
 σολομωντα TR † 1:7 ασα ασα | ασαφ ασαφ CT ‡ 1:8 οζιαν οζιας | οζειαν οζειας TH WH
 § 1:9 αχαζ αχαζ | αχας αχας WH * 1:10 μανασση | μανασσην PCK † 1:10 αμων αμων |
 αμωσ αμωσ CT ‡ 1:10 ιωσαν ιωσας | ιωσειαν ιωσειας TH WH § 1:13 ελιακειμ ελιακειμ
 | ελιακιμ ελιακιμ NA SBL * 1:14 αχειμ αχειμ | αχιμ αχιμ NA SBL † 1:15 ματθαν ματθαν |
 μαθθαν μαθθαν WH ‡ 1:17 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 1:17 δαυιδ | δαβιδ HF
 TR | δαυειδ TH WH

γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ *γέννησις οὕτως ἦν· μνηστευθείσης †γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου.

19 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν †παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοῦ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Δαυίδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν *Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου.

21 Τέξεται δὲ υἰόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

22 Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ †τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

23 Ἰδοῦ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἰόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ,

ὃ ἐστι μεθερμηνεύμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

24 †Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,

25 καὶ οὐκ ἐγένωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε Στὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοῦ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα,

2 λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἠλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

3 Ἀκούσας δὲ *Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ·

4 καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.

5 Οἱ δὲ †εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου,

6 Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.

* 1:18 γεννησις | γενεσις CT † 1:18 γαρ | — CT ‡ 1:19 παραδειγματίσαι | δειγματίσαι CT
 § 1:20 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 1:20 μαριαμ | μαριαν NA SBL WH † 1:22
 του | — CT ‡ 1:24 διεγερθεις | εγερθεις CT § 1:25 τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον 98.6%
 | υιον CT 0.5% * 2:3 ηρωδης ο βασιλευς | ο βασιλευς ηρωδης CT † 2:5 ειπον | ειπαν NA
 SBL WH

7 Τότε Ἡρώδης, λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος.

8 Καὶ πέμπας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὶ δὲ εὗρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καὶ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.

9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθῶν ἄσπῃ ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον.

10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, *εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.

12 Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.

14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον,

15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευταίας Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.

17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

18 Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη,

ἄθρηνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς,

Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς,

καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσὶ.

19 Τελευταίαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου *κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ,

20 λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

‡ 2:8 ακριβως εξετασατε | εξετασατε ακριβως CT § 2:9 εσθη | εσταθη CT * 2:11 ειδον
| ευρον ST † 2:15 του | — CT ‡ 2:17 υπο | δια CT § 2:18 θρηνος και 99% | — CT 0.7%
* 2:19 κατ οναρ φαινεται | φαινεται κατ οναρ CT † 2:21 ηλθεν | εισηλθεν CT

²² Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἑρῳδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας,

²³ καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην *Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3

¹ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται *Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας,

² †καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

³ Οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ ῥηθεις ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.

⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή * αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

⁵ Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περιχώρος τοῦ Ἰορδάνου·

⁶ καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ †Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.

⁷ Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννηήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

⁸ Ποιήσατε οὖν ἄξιον τῆς μετανοίας·

⁹ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

¹⁰ Ἡδη δὲ *καὶ ἡ ἀξίγη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

¹¹ Ἐγὼ μὲν †βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι †Ἁγίῳ.

¹² Οὗ τὸ πτόον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναΐξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἄσβεστον.

¹³ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

‡ 2:22 επι | — CT § 2:22 ηρωδου του πατρος αυτου | του πατρος αυτου ηρωδου CT * 2:23 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR * 3:1 ιωαννης | ιωαννης WH † 3:2 και | — WH ‡ 3:3 υπο | δια CT § 3:4 ιωαννης | ιωαννης WH * 3:4 αυτου ην | ην αυτου CT † 3:6 ιορδανη | ιορδανη ποταμω CT ‡ 3:7 αυτου | — WH § 3:8 καρπον αξιον | καρπους αξιους TR * 3:10 και | — CT † 3:11 βαπτιζω υμας | υμας βαπτιζω CT ‡ 3:11 αγιω | αγιω και πυρι ANT CT TR § 3:13 ιωαννην | ιωαννη WH

14 Ὁ δὲ *Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με;

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε †πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν.

16 ‡Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ὤρθη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοῦ, *ἀνεώχθησαν †αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε ‡τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν §καὶ ἐρχόμενον ἐπ’ αὐτόν.

17 Καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.

2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας *τεσσαράκοντα καὶ νύκτας †τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπειύασε.

3 Καὶ προσελθὼν ‡αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, §εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Γέγραπται,

Οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνῳ ζήσεται *ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ,

6 καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι

Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ·

καί,

Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

7 Ἐφ’ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.

8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν,

* 3:14 ιωαννης | — WH † 3:15 προς αυτον | αυτω WH ‡ 3:16 και βαπτισθεις | βαπτισθεις δε CT § 3:16 ανεβη ευθους | ευθους ανεβη CT * 3:16 ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν NA SBL WH † 3:16 αυτω 99.3% | — SBL WH 0.3% ‡ 3:16 το πνευμα του 99.5% | πνευμα SBL WH 0.1% § 3:16 και | — SBL WH * 4:2 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT † 4:2 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT ‡ 4:3 αυτω ο πειραζων ειπεν | ο πειραζων ειπεν αυτω CT § 4:3 ειπε | ειπον WH * 4:4 ανθρωπος | ο ανθρωπος CT † 4:5 ιστησιν | εστησεν CT

9 καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσης μοι.

10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ,

Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις,
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδού, ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·

13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ἰαζαρέτ, ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλεὶμ·

14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

15 Ἢ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ,
ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν,

16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκοτει

* εἶδε φῶς μέγα,

καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου,
φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς.

19 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ὀλιεῖς ἀνθρώπων.

20 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.

22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

‡ 4:9 λεγει | ειπεν CT § 4:9 παντα σοι | σοι παντα CT * 4:10 οπισω μου 87.6% | — CT TR 11.7% † 4:12 ο ιησους | — CT ‡ 4:12 ιωαννης | ιωανης WH § 4:13 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR | ναζαρα CT * 4:13 καπερναουμ | καφαρναουμ CT † 4:13 νεφθαλειμ | νεφθαλιμ NA SBL ‡ 4:15 νεφθαλειμ | νεφθαλιμ NA SBL § 4:16 σκοτει | σκοτια SBL TH WH * 4:16 ειδη φως | φως ειδη CT † 4:18 δε | δε ο ιησους TR ‡ 4:18 αλιεις | αλειεις TH WH § 4:19 αλιεις | αλειεις TH WH * 4:21 ιωαννην | ιωαννη WH † 4:23 ολην την γαλιλαιαν ο ιησους 90.4% | ο ιησους εν ολη τη γαλιλαια TH 0.1% | εν ολη τη γαλιλαια NA SBL WH 0.1%

24 Καὶ ἀπήλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, †καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παράλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5

1 Ἴδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, *προσηήθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·

2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων,

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

4 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

5 Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ἵρῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ.

12 Χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίῃ ἀλισθήσεται; Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ †βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·

15 οὐδὲ καίουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

16 Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι.

18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μίᾳ σκεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται.

19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

20 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ *ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21 Ἠκούσατε ὅτι †ἔρρεθῇ τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει·

22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ †εἰκῆ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, †καὶ ἐκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,

24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.

25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ *ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς †σε παραδῶ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῆσῃ.

26 Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως †ἂν ἀποδώσῃ τὸν ἔσχατον κοδράντην.

27 Ἠκούσατε ὅτι †ἔρρεθῇ, Οὐ μοιχεύσεις·

28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι *αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν.

30 Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου †βληθῆ εἰς γέενναν.

31 †Ἐρρέθῃ †δὲ *ὅτι Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον·

32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι †ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν †μοιχεῖσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχεῖται.

§ 5:18 κεραία | κεραε WH * 5:20 η δικαιοσυνη υμων | υμων η δικαιοσυνη CT † 5:21 ερρεθη | ερρηθη TH † 5:22 εικη 95.4% | — CT 1.9% § 5:23 και εκει | κακει ANT CT TR * 5:25 εν τη οδω μετ αυτου | μετ αυτου εν τη οδω CT † 5:25 σε παραδω | — CT † 5:26 αν | ου ANT § 5:27 ερρεθη | ερρηθη τοις αρχαιοις ANT TR | ερρηθη TH * 5:28 αυτην | αυτης TR † 5:30 βληθη εις γεενναν | εις γεενναν απεληθη CT † 5:31 ερρεθη | ερρηθη TH § 5:31 δε | — PCK * 5:31 οτι | — ANT CT † 5:32 ος αν απολυση | πας ο απολυων CT † 5:32 μοιχεσθαι | μοιχευθηναι CT

³³ Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἔερρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου·

³⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὄλω· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ·

³⁵ μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως·

³⁶ μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν *ἢ μέλαιναν ποιῆσαι.

³⁷ Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.

³⁸ Ἠκούσατε ὅτι ἔερρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος·

³⁹ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ἁρπάσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν Σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·

⁴⁰ καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·

⁴¹ καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.

⁴² Τῷ αἰτοῦντί σε *δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ ἁδανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.

⁴³ Ἠκούσατε ὅτι ἔρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου·

⁴⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, Σεύλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν *ἐπηραζόντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς·

⁴⁵ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν ἰτοις οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

⁴⁶ Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;

⁴⁷ Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἁφίλους ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; Οὐχὶ καὶ οἱ Στελῶναι οὕτω ποιοῦσιν;

⁴⁸ Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, *ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἰέν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι.

6

¹ *Προσέχετε τὴν ἔλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

§ 5:33 ερρεθη | ερρηθη TH * 5:36 η μελαιναν ποιησαι | ποιησαι η μελαιναν CT † 5:38 ερρεθη | ερρηθη TH ‡ 5:39 ραπισει επι | ραπιζει εις CT § 5:39 σιαγονα | σου σιαγονα BYZ HF TR | σιαγονα σου NA WH * 5:42 διδου | δοσ CT † 5:42 δανεισασθαι | δανισασθαι CT ‡ 5:43 ερρεθη | ερρηθη TH § 5:44 ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας 90% | ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε τους μισουντας υμας TR 1.2% | — CT 0.8% * 5:44 επηρεαζοντων υμας και 87.6% | — CT 0.8% † 5:45 τοις | — ANT BYZ CT TR ‡ 5:47 φιλους | αδελφους CT TR § 5:47 τελωναι ουτω 76.6% | εθνικοι το αυτο CT 3.7% * 5:48 ωσπερ | ως CT † 5:48 εν τοις ουρανοις | ουρανιος CT * 6:1 προσεχετε | προσεχετε δε NA SBL WH † 6:1 ελεημοσυνην | δικαιοσυνην CT

2 Ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἢ δεξιά σου,

4 ὅπως ἦ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀυτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν ᾤροσεύχη, οὐκ ἔση ὡσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως *ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν †ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

6 Σὺ δέ, ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ †ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι §ἐν τῷ φανερῷ.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ *βαττολογήσητε, ὡσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.

8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ †ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.

10 †Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.

Γενηθήτω τὸ θέλημά σου,

ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ §τῆς γῆς.

11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον.

12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,

ὡς καὶ ἡμεῖς *ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,

ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

†Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία

καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀμήν.

14 Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος·

15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις †τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

‡ 6:4 αὐτος ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ 73.5% | ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ ANT 18.4% | ἀποδώσει σοι CT 5.5% § 6:5 προσευχῆ οὐκ ἐση ὡσπερ | προσευχῆσθε οὐκ ἐσεσθε ὡς CT

* 6:5 ἀν | — CT † 6:5 οτι | — CT ‡ 6:6 ταμειον | ταμειον CT PCK § 6:6 ἐν τῷ φανερῷ 96.9% | — CT 1.9%

* 6:7 βαττολογήσητε | βατταλογήσητε CT † 6:8 ο | ο θεος ο WH ‡ 6:10 ἐλθετω | ἐλθατω WH § 6:10 τῆς | — CT * 6:12 ἀφίεμεν | ἀφηκαμεν CT † 6:13 οτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμὴν 92.6% | — CT 1.2%

‡ 6:15 τὰ παραπτώματα αὐτῶν 97.3% | — NA SBL 1.1%

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν * ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

17 Σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι,

18 ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ ἱκρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ ἱκρυπτῷ ἀποδώσει σοι.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι·

20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν.

21 Ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς * ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν.

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται·

23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον;

24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ * μαμωνᾷ.

25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε ἵκαί τί πίνητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσῃσθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ ὑπελείων ἐστὶ τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;

26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;

27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα;

28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς * αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει·

29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων.

30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα;

32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων.

§ 6:16 ὡσπερ | ὡς CT * 6:16 στί | — CT † 6:18 κρυπτῷ | κρυφίῳ CT ‡ 6:18 κρυπτῷ | κρυφίῳ CT § 6:18 σοι | σοι ἐν τῷ φανερω ANT TR * 6:21 ὑμῶν ... ὑμῶν | σου ... σου CT † 6:22 ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ἢ | ἢ ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς CT ‡ 6:22 φωτεινὸν | φωτινὸν WH § 6:23 σκοτεινὸν | σκοτινὸν WH * 6:24 μαμωνᾷ | μαμμωνᾷ TR † 6:25 καὶ τί πητε | ἢ τί πητε NA TH WH | — SBL ‡ 6:25 ἐνδύσῃσθε | ἐνδύσεσθε PCK § 6:25 πλείων | πλείων PCK * 6:28 αὐξάνει οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει | αὐξάνουσιν οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νηθοῦσι NA SBL WH | αὐξάνουσιν οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νηθοῦσι TH † 6:32 ἐπιζητεῖ | ἐπιζητοῦσιν CT

33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ὁ ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7

1 Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε·

2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, *μετρηθήσεται ὑμῖν.

3 Τί δὲ βλέπετε τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;

4 Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοῦ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

5 Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6 Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί· μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε ἔκαταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

9 Ἡ τίς *ἔστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἔαν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;

10 *Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;

11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτούσιν αὐτόν;

12 Πάντα οὖν ὅσα ἔαν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γὰρ ἔστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13 *Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς·

14 †τί στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

15 Προσέχετε ὁδὸν ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἄρπαγες.

16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν *σταφυλῆν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

‡ 6:33 του θεου 97% | — SBL WH 0.1% § 6:34 τὰ ἑαυτῆς | ἑαυτῆς NA TH | αὐτῆς SBL WH * 7:2 μετρηθησεται | αντιμετρηθησεται TR † 7:4 απο | εκ CT ‡ 7:5 την δοκον εκ του οφθαλμου σου | εκ του οφθαλμου σου την δοκον CT § 7:6 καταπατησωσιν | καταπατησουσιν CT * 7:9 εστιν | — WH † 7:9 εαν αιτηση | αιτησει CT ‡ 7:10 και εαν ιχθυον αιτηση | η και ιχθυον αιτησει CT § 7:12 αν | εαν NA SBL WH * 7:13 εισελθετε | εισελθατε CT † 7:13 η πωλη | — WH ‡ 7:14 τι | οτι SBL TR WH § 7:15 δε | — CT * 7:16 σταφυλην | σταφυλας CT

17 Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ.

18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς †ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν.

19 ‡Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

20 Ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν Σουρανοῖς.

22 Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῶ ὀνόματι *προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;

23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωσάμενος αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησε ‡τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν·

25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ *προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· θεμελιώτω γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησε †τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμου·

27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε Ἐσυνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήρουντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδασκίᾳ αὐτοῦ·

29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ *γραμματεῖς.

8

1 *Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί·

2 καὶ ἰδοῦ, λεπρὸς ἔλθων προσεκύνη αὐτῷ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ †ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως Ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα.

† 7:18 ποιεῖν | ενεγκειν WH ‡ 7:19 παν | παν ουν PCK § 7:21 ουρανοῖς | τοῖς ουρανοῖς CT * 7:22 προεφητευσαμεν | επροφητευσαμεν CT † 7:24 ομοιωσω αυτου | ομοιωθησεται CT ‡ 7:24 την οικιαν αυτου | αυτου την οικιαν CT § 7:25 ηλθον | ηλθαν WH * 7:25 προσεπεσον | προσεπεσαν CT † 7:26 την οικιαν αυτου | αυτου την οικιαν CT ‡ 7:27 ηλθον | ηλθαν WH § 7:28 συνετελεσεν | ετελεσεν CT * 7:29 γραμματεις | γραμματεις αυτων CT * 8:1 καταβαντι δε αυτω | καταβαντος δε αυτου CT † 8:2 ελθων | προσελθων CT ‡ 8:3 ο ιησους | — CT § 8:3 εκαθαρισθη | εκαθερισθη WH

4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἶπης· *ἀλλὰ ὑπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ †προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε ‡Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

5 §Εἰσελθόντι δὲ *αὐτῷ εἰς †Καπερναοῦμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν,

6 καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος.

7 ‡Καὶ λέγει αὐτῷ Ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.

8 *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἶπε †λόγω, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ‡ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον.

11 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἤξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·

12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ *ἐκατοντάρχη, Ὑπαγε, †καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς *αὐτοῦ ἐν τῇ ᾠρᾷ ἐκεῖνη.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν,

15 καὶ ἤσπασε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει ᾠαυτῷ.

16 Ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν·

17 ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς *πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

19 Καὶ προσελθόντων εἰς γραμματεῦς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.

* 8:4 ἀλλα | ἀλλ HF NA²⁸ PCK TR † 8:4 προσενεγκε | προσενεγκαί PCK | προσενεγκον NA SBL WH ‡ 8:4 μωσης | μωσης CT § 8:5 εισελθοντι δε αυτω | εισελθοντος δε αυτου CT * 8:5 αυτω | τω ιησου TR † 8:5 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 8:7 και | — WH § 8:7 ο ιησους | — CT * 8:8 και αποκριθεις | αποκριθεις δε WH † 8:8 λογω | λογον TR ‡ 8:9 εξουσιαν 97.5% | εξουσιαν τασσομενος WH 0.7% § 8:10 ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν 93.6% | παρ ουδενι τοσαυτην πιστιν εν τω ισραηλ CT 0.4% * 8:13 εκατονταρχη | εκατονταρχω ANT PCK TR † 8:13 και | — CT ‡ 8:13 αυτου | — SBL TH WH § 8:15 αυτω | αυτοις TR * 8:18 πολλους οχλους | οχλον NA WH

20 *Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πού τὴν κεφαλὴν *κλίνη.

21 Ἔτερος δὲ τῶν μαθητῶν σαυτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς *εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς †τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

24 Καὶ ἰδοῦ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.

25 Καὶ προσελθόντες *οἱ μαθηταὶ ἤγειραν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα.

26 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα *ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν †Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκεῖνης·

29 καὶ ἰδοῦ, ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, ΣἸησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;

30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.

31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, *ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες †ἀπήλθον εἰς †τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοῦ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη Στῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.

33 Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

34 Καὶ ἰδοῦ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς *συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9

1 Καὶ ἐμβὰς εἰς *τὸ πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

2 Καὶ ἰδοῦ, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ †κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον· *ἀφέωνται §σοι αἱ ἀμαρτίαι σου.

† 8:20 και | — PCK ‡ 8:20 κληνη | κλεινη TH § 8:21 αυτου | — PCK SBL TH WH * 8:22 ειπεν | λεγει CT † 8:23 το | — SBL TH WH ‡ 8:25 οι μαθηται 79.6% | οι μαθηται αυτου ANT TR 19.4% | — CT 0.5% § 8:25 ημας | — CT * 8:27 υπακουουσιν αυτω | αυτω υπακουουσι CT † 8:28 ελθοντι αυτω | ελθοντος αυτου CT ‡ 8:28 γεργεσηνων | γαδαρηνων CT § 8:29 ιησου | — CT * 8:31 επιτρεψον ημιν απελθειν | αποστειλον ημας CT † 8:32 απηλθον | απηλθαν WH ‡ 8:32 την αγελην των χοιρων | τους χοιρους CT § 8:32 των χοιρων | — CT * 8:34 συναντησιν | υπαντησιν CT * 9:1 το | — ANT CT † 9:2 κληνης | κλεινης TH ‡ 9:2 αφεωνται | αφιενται CT § 9:2 σοι αι αμαρτια σου | σου αι αμαρτια CT

3 Καὶ ἰδοῦ, τινὲς τῶν γραμματέων *εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ.

4 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, Ὅτι τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

5 Τί γὰρ ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ὑμῶνται *σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, Ἐγείραι καὶ περιπάτει;

6 Ὅτι δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας—τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ—Ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν Σκλίην, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι *ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελῶνιον, Ἰωάννου λέγονμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοῦ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συναρέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι *εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν Ἔσθιει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

12 Ὁ δὲ *Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστὶν, Ἐλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν ὅσπολλά, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσιν;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν.

16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγράφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεταί.

17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολύνονται.

* 9:3 ειπον | ειπαν NA SBL WH † 9:4 ιδων 64% | ειδως BYZ PCK SBL TH WH 32.7% ‡ 9:4 υμεις | — CT § 9:5 αφενωνται | αφιενται CT * 9:5 σου | σοι BYZ TR † 9:5 εγειραι | γεγειρε ANT CT ‡ 9:6 εγερθεις | γεγειρε WH § 9:6 κλινην | κλεινην TH * 9:8 εθαυμασαν 97.5% | εφοβηθησαν CT 2% † 9:9 ματθαιον | μαθαιον CT ‡ 9:11 ειπον | ελεγον CT § 9:11 εσθιει | εσθιει και πνει PCK * 9:12 ιησους | — CT † 9:12 αυτοις | — CT ‡ 9:12 αλλ | αλλα SBL WH § 9:13 ελεον | ελεος CT * 9:13 αλλα | αλλ NA²⁸ TR † 9:13 εις μετανοιαν | — CT ‡ 9:14 ιωαννου | ιωανου WH § 9:14 πολλα 98.3% | — WH 1.4% * 9:15 οσον | οσον χρονου ANT PCK † 9:17 απολυνται | απολλυνται CT

ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ ἰσχυρότεροι συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοῦ, ἄρχων *εἰς †ἐλθὼν προσεκύνη αὐτῷ, λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.

19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

21 Ἐλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς *ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπε, Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς ἀλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον,

24 †λέγει αὐτοῖς, Αναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλωσεν αὐτοῦ.

25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.

26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Σὺ εἶ *Δαυὶδ.

28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, †προσηλθὼν αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς †ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ, Naί, Κύριε.

29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.

30 Καὶ ἄνευχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ *ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὅρατε μηδεὶς γινωσκέτω.

31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοῦ, προσήνεγκαν αὐτῷ †άνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον.

33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, †λέγοντες, Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἔν τῷ λαῷ.

‡ 9:17 βαλλουσιν οινον νεον εἰς ασκουσ | οινον νεον εἰς ασκουσ βαλλουσι ANT § 9:17 αμφοτεροι | αμφοτερα TR * 9:18 εἰς | τις PCK | — ST † 9:18 ελθων | προσελθων ANT WH ‡ 9:18 αλλα | αλλ NA²⁸ § 9:19 ηκολουθησεν | ηκολουθει SBL TH WH * 9:22 επιστραφεις | στραφεις CT † 9:24 λεγει αυτοις | ελεγεν CT ‡ 9:27 αυτω | — WH § 9:27 υιε | υιος BYZ HF NA PCK * 9:27 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 9:28 προσηλθων | προσηλθων WH ‡ 9:28 ο ιησους | — PCK § 9:30 ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν CT * 9:30 ενεβριμησατο | ενεβριμηθη CT † 9:32 ανθρωπον | — WH ‡ 9:33 λεγοντες | λεγοντες οτι ANT PCK ST § 9:35 εν τω λαω | — CT

³⁶ Ἰδῶν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν *ἐσκυλμένοι καὶ †εῤῥιμμένοι ‡ώσει πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.

³⁷ Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι·

³⁸ δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10

¹ Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

² Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά *ἐστὶ ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· †Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ‡Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·

³ Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ §Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ *Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος·

⁴ Σίμων ὁ †Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ‡Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

⁵ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγέλλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν §Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε·

⁶ πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.

⁷ Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες ὅτι Ἦγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

⁸ Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, *λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.

⁹ Μὴ κτήσησθε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν,

¹⁰ μὴ πήραν εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ †ράβδους· ἄξιός γάρ †ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν.

¹¹ Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κάκεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθητε.

¹² Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε §αὐτήν.

¹³ Καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἡ οἰκία ἀξία, *ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν †πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω.

* 9:36 εσκυλμενοι | εκλελυμενοι ANT TR † 9:36 εῤῥιμμενοι | εῤῥιμμενοι TH WH ‡ 9:36 ωσει | ως ANT PCK * 10:2 ἐστὶ | εἰσι ANT PCK † 10:2 ἰακωβος | καὶ ἰακωβος NA WH ‡ 10:2 ἰωαννης | ἰωαννης WH § 10:3 ματθαιος | μαθθαιος CT * 10:3 λεββαιος ο ἐπικληθεῖς 97.6% | — CT 0.4% † 10:4 κανανιτης | καναναιος CT ‡ 10:4 ἰσκαριωτης | ο ἰσκαριωτης ANT CT § 10:5 σαμαρειτων | σαμαριτων NA SBL * 10:8 λεπρους καθαριζετε | λεπρους καθαριζετε νεκρους εγειρετε ANT TR | νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε CT † 10:10 ραβδους | ραβδον ANT CT ST ‡ 10:10 ο εργατης της τροφης αυτου εστιν | εστιν ο εργατης της τροφης αυτου ANT | ο εργατης της τροφης αυτου CT § 10:12 αυτην | αυτην λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω ANT * 10:13 ελθετω | ελθατω CT † 10:13 προς | εἰς WH

14 Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἑκείνης οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ *Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

16 Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστῆραϊ.

17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς·

18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

19 Ὅταν δὲ †παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί †λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί †λαλήσετε·

20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.

21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν *ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως †ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Οὐκ ἔστι μαθητῆς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.

25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ †ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην †Βεελζεβούλ *ἐκάλεσαν, πόσω μᾶλλον τοὺς †οἰκιακοὺς αὐτοῦ;

26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γὰρ ἔστι κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

27 Ὁ λέγων ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὐκ ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.

28 Καὶ μὴ †φοβείσθε ἀπὸ τῶν †ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· *φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ †τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γέννῃ.

29 Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν·

30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσὶ.

‡ 10:14 εαν | αν CT § 10:14 της | εξω της ANT CT * 10:15 γομορρων | γομορρας ANT † 10:19 παραδιδωσιν | παραδωσουσιν ANT | παραδωσιν CT ‡ 10:19 λαλησητε | λαλησετε ANT PCK § 10:19 λαλησετε | λαλησητε CT * 10:23 αλλην 95.4% | ετεραν CT 1.7% † 10:23 αν | — WH ‡ 10:25 ο δουλος | τω δουλω ANT § 10:25 βεελζεβουλ | βεελζεβουβ SCR | βεεζεβουλ WH * 10:25 εκαλεσαν | επεκαλεσαν CT HF | απεκαλεσαν PCK † 10:25 οικιακουσ | οικιακουσ ANT CT TR ‡ 10:28 φοβεισθε | φοβηθητε ANT TR WH § 10:28 αποκτενοντων | αποκτενοντων TR WH | αποκτενοντων ANT NA SBL TH * 10:28 φοβηθητε | φοβεισθε CT † 10:28 την ψυχην και το | ψυχην και ANT BYZ CT PCK TR

31 Μὴ οὖν φοβηθῆτε· Ὅσων στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν *οὐρανοῖς.

33 Ὅστις ἴδ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς·

36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ *οἰκειακοὶ αὐτοῦ.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος·

38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.

39 Ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου ἔλήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου ἔλήψεται.

42 Καὶ ὃς ἔσται ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσειν τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ *Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας ἴδου τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

3 εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε·

5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·

6 καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

‡ 10:31 φοβηθητε | φοβεισθε CT § 10:31 πολλων | πολλω PCK * 10:32 ουρανοις | τοις ουρανοις NA WH † 10:33 δ αν | δε WH ‡ 10:33 αυτον καγω | καγω αυτον CT § 10:33 ουρανοις | τοις ουρανοις NA WH * 10:36 οικειακοι | οικιακοι ANT CT TR † 10:41 ληψεται | ληψεται CT ‡ 10:41 ληψεται | ληψεται CT § 10:42 εαν | αν CT * 11:2 ιωαννης | ιωανης WH † 11:2 δυο | δια CT ‡ 11:4 ιωαννη | ιωανει WH § 11:5 νεκροι 94.7% | και νεκροι CT 3.5% * 11:6 εαν | αν WH

7 Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

8 Ἀλλὰ τί Σέξήλθετε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς *ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἰδοῦ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἱβασιλείων *εἰσίν.

9 Ἀλλὰ τί Σέξήλθετε *ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.

10 Οὗτος ἴγάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται,

Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἐμπροσθέν σου.

11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγγίγεται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν.

12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν.

13 Πάντες γὰρ οἱ προφήται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου ἠπροεφήτευσαν·

14 καὶ εἰ θέλετε δεξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.

15 Ὁ ἔχων ὦτα Ἰακούειν ἀκουέτω.

16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; Ὅμοία ἐστὶ *παιδίσι ἔν ἀγοραῖς καθημένοις, *καὶ προσφωνοῦσι τοῖς Σέταιροις αὐτῶν,

17 *καὶ λέγουσιν,

Ὡλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.

18 Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει.

19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοῦ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἀμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν Στέκνων αὐτῆς.

20 Τότε ἤρξατο ὀνειδιζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν.

† 11:7 ιωαννου | ιωανου WH ‡ 11:7 εξηλθετε | εξηλθατε CT § 11:8 εξηλθετε | εξηλθατε CT * 11:8 ματιοις | — CT † 11:8 βασιλειων 62.6% | βασιλειων ANT BYZ CT TR 36.9% ‡ 11:8 εισιν | — WH § 11:9 εξηλθετε | εξηλθατε CT * 11:9 ιδειν προφητην | προφητην ιδειν SBL WH † 11:10 γαρ | — CT ‡ 11:11 ιωαννου | ιωανου WH § 11:12 ιωαννου | ιωανου WH * 11:13 ιωαννου | ιωανου WH † 11:13 προεφητευσαν | επροφητευσαν CT ‡ 11:14 ηλιας | ηλειας WH § 11:15 ακουειν | — NA SBL WH * 11:16 παιδιοις | παιδαριοις TR † 11:16 εν αγοραις καθημενοις | εν αγορα καθημενοις BYZ PCK | καθημενοις εν αγοραις ANT | καθημενοις εν ταις αγοραις CT ‡ 11:16 και προσφωνουσιν | α προσφωνουντα ANT CT § 11:16 εταιροις αυτων | ετεροις αυτων BYZ HF | ετεροις CT * 11:17 και | — ANT CT † 11:17 υμιν 97.4% | — CT 1.4% ‡ 11:18 ιωαννης | ιωανης WH § 11:19 τεκνων 97.7% | εργαων CT 0.4% * 11:20 ηρξατο | ηρξατο ο ιησους PCK

21 Ουαί σοι, †Χοραζίν, ουαί σοι, ‡Βηθσαϊδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι Ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ *σποδῶ μετενόησαν.

22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.

23 Καὶ σὺ, †Καπερναοὺμ, ‡ἢ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως Ἄδου Ἐκαταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις *ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, †ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον.

24 Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῆ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι †ἀπέκρυσας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.

26 Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως Ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

28 Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

29 Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι *πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἕλαφρόν ἐστιν.

12

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχνας καὶ ἔσθιεν.

2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες *εἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.

3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε †Δαυὶδ, ὅτε ἐπέινασεν ‡αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ·

4 πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, *οὐδ' οὐκ ἔξον ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ †τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;

5 Ἥ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι;

6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ ‡μειζόν ἐστιν ᾧδε.

† 11:21 χοραζιν | χωραζιν PCK | χοραζειν TH WH ‡ 11:21 βηθσαιδα | βηθσαιδαν BYZ ST WH § 11:21 εγενοντο | εγενηθησαν ANT * 11:21 σποδω | σποδω καθημεναι ANT † 11:23 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 11:23 η εως του ουρανου υψωθεισα | η εως του ουρανου υψωθης BYZ PCK | μη εως ουρανου υψωθηση CT § 11:23 καταβιβασθηση 97.8% | καταβηση NA SBL WH 0.4% * 11:23 εγενοντο | εγενηθησαν ANT CT † 11:23 εμειναν | εμεινεν CT ‡ 11:25 απεκρυσας | εκρυσας CT § 11:26 εγενετο ευδοκια | ευδοκια εγενετο CT * 11:29 πρασ | πραυς CT * 12:2 ειπον | ειπαν CT † 12:3 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 12:3 αυτος | — CT § 12:4 εφαγεν | εφαγον NA SBL WH * 12:4 ους | ο CT † 12:4 τοις ιερευσι μονοις | μονοις τοις ιερευσιν ANT ‡ 12:6 μειζον | μειζων TR

7 Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστίν, ἴτελεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.

8 Κύριος γάρ ἐστι *τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.

10 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἐσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἂν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;

12 Πόσω οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου. Ἵστε ἔξεστι τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν.

13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον *τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἄποκατεστάθη ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη.

14 †Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς *πάντας,

16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν·

17 †ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

18 Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου ὃν ἠρέτισα·

ὁ ἀγαπητός μου ἦεις ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου·

θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν,

καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.

19 Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει·

οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

20 Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει,

καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει·

ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νίκος τὴν κρίσιν.

21 Καὶ *τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἔλποῦσι.

22 Τότε †προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν †τυφλὸν καὶ κωφὸν ἴσκει λαλεῖν καὶ βλέπειν.

§ 12:7 ελεον | ελεος CT * 12:8 του σαββατου ο υιος του ανθρωπου | και του σαββατου ο υιος του ανθρωπου TR | ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου ANT † 12:10 ην | ην εκει ANT | — CT ‡ 12:10 την | — CT § 12:10 θεραπευειν | θεραπευσαι NA * 12:13 την χειρα σου | σου την χειρα ANT CT † 12:13 αποκατεσταθη | απεκατεσταθη CT ‡ 12:14 οι δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου εξελθοντες | εξελθοντες δε οι φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου ANT CT § 12:15 οχλοι 97.1% | — SBL WH 0.3% * 12:15 παντας | απαντας PCK † 12:16 αυτον ποιησωσιν | ποιησωσιν αυτον ANT ‡ 12:17 οπως | ινα CT § 12:18 εις | — WH * 12:21 τω | εν τω TR † 12:22 προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος | προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον WH ‡ 12:22 τυφλον και | — CT § 12:22 και | — CT PCK

²³ Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον, Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ *υἱὸς †Δαυίδ;

²⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Ὑβεελζεβούλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.

²⁵ Εἰδὼς δὲ *ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται.

²⁶ Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

²⁷ Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Ὑβεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι *ἐκβάλλουσι; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί.

²⁸ Εἰ δὲ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

²⁹ Ἡ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ Ὑδιαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ *διαρπάσει.

³⁰ Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστί· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

³¹ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται †τοῖς ἀνθρώποις.

³² Καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν Ὑτῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

³³ Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.

³⁴ Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.

³⁵ Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ *θησαυροῦ ἐκβάλλει †ἀγαθὰ· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.

³⁶ Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

³⁷ Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

³⁸ Τότε Ὑἀπεκρίθησαν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

* 12:23 υἱος | χριστος ο υιος ANT PCK † 12:23 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 12:24 τω | — PCK § 12:24 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH * 12:25 ο ιησους | — CT † 12:25 εαυτης | εαυτην ANT ‡ 12:25 εαυτης | εαυτην ANT § 12:27 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH * 12:27 εκβαλλουσι | εκβαλουσι ANT † 12:27 υμων εσονται κριται | κριται εσονται υμων ANT CT ‡ 12:28 εν πνευματι θεου εγω | εγω εν πνευματι θεου ANT PCK TR § 12:29 διαρπασαι | αρπασαι ANT CT * 12:29 διαρπασει | διαρπαση PCK † 12:31 τοις ανθρωποις | — CT ‡ 12:32 εαν | αν TR § 12:32 τω νυν | τουτω τω CT TR * 12:35 θησαυρου | θησαυρου της καρδιας TR † 12:35 αγαθα | τα αγαθα TR ‡ 12:36 εαν λαλησωσιν 96.2% | λαλησουσιν CT 0.3% § 12:38 απεκριθησαν | απεκριθησαν αυτω CT

39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

40 Ὡσπερ γὰρ ἦν ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ἡ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

41 Ἄνδρες Ἰννευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

42 Βασιλίσσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει.

44 Τότε λέγει, Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

45 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ἐτι δε αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες σαυτῷ λαλῆσαι.

47 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἐστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι.

48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου; Καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;

49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

13

1 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.

2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει.

* 12:40 ην | εγενετο ANT † 12:40 ιωνας | ιωνας ο προφητης ANT ‡ 12:40 ο | και ο ANT § 12:41 νινευιται | νινευιται TH WH * 12:42 σολομωνος | σολομωντος TR † 12:42 σολομωνος | σολομωντος TR ‡ 12:44 επιστρεψω εις τον οικον μου | εις τον οικον μου επιστρεψω ANT CT § 12:44 σχολαζοντα | σχολαζοντα και ANT WH * 12:45 ταυτη τη πονηρα | τη πονηρα ταυτη ANT † 12:46 δε | — NA TH WH ‡ 12:46 εισητηκεισαν | ισητηκεισαν TH WH § 12:46 αυτω λαλησαι | λαλησαι αυτω ANT * 12:47 ειπε ... σου εξω εσητηκασι ζητουντες σοι λαλησαι | ειπε ... σου εσητηκασιν εξω ζητουντες σε ιδειν ANT | — WH † 12:48 ειποντι | λεγοντι ANT CT ‡ 12:49 ειπεν | εφη ANT * 13:1 δε | — CT † 13:1 απο 97.2% | — ANT CT 1.5% ‡ 13:2 το | — ANT CT PCK § 13:2 εισητηκει | ισητηκει TH WH

³ Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς *πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ †σπείρειν.

⁴ Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ †ἦλθε τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά.

⁵ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρῶδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·

⁶ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη.

⁷ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ὤκλεισαν αὐτά.

⁸ Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.

⁹ Ὁ ἔχων ὄρα *ἀκούειν ἀκουέτω.

¹⁰ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ †εἶπον αὐτῷ, Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;

¹¹ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.

¹² Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

¹³ Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὥστε βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιούσι.

¹⁴ Καὶ ἀναπληροῦται *αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,

Ἀκοῆ ἀκούετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·
καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

¹⁵ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὡσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ τοῖς ὡσὶν ἀκούσωσι,
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ †ιάσονται αὐτούς.

¹⁶ Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὄρα ὑμῶν, ὅτι †ἀκούει.

¹⁷ Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ᾤϊδον· καὶ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

¹⁸ Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ *σπείροντος.

* **13:3** πολλὰ ἐν παραβολαῖς | ἐν παραβολαῖς πολλὰ PCK † **13:3** σπεῖρειν | σπειραι ANT BYZ PCK ‡ **13:4** ἦλθε τα πετεινα και | ἐλθοντα τα πετεινα ANT CT § **13:7** ἀπεπνιξαν | ἐπνιξαν NA SBL * **13:9** ἀκουειν | — CT † **13:10** εἶπον | εἶπαν CT ‡ **13:11** αὐτοῖς | — WH § **13:13** οὐ βλέποντες οὐ βλέπουσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιούσι καὶ ἀναπληροῦται | τα βλέποντες μη βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μη ἀκούωσι μηδὲ συνῶσι μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ τότε πληρωθήσεται ANT * **13:14** αὐτοῖς | ἐπ αὐτοῖς TR † **13:15** ἰασομαι | ἰασωμαι BYZ PCK TR ‡ **13:16** ἀκουει | ἀκουουσιν ANT CT § **13:17** εἶδον | εἶδαν CT * **13:18** σπειροντος | σπειραντος ANT CT

19 Παντός ἀκούοντας τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρός, καὶ ἄρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς.

20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθύς μετὰ χαρᾶς ὤλαμβάνων αὐτόν·

21 οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθύς σκανδαλίζεται.

22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος *τουτοῦ καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου †συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.

23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ὤσυνιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ *ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ †σπεῖροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·

25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν.

26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.

27 Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; Πόθεν οὖν ἔχει ὤζιζάνια;

28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἀνθρώπου τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ *δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες *συλλέξομεν αὐτά;

29 Ὁ δὲ ἔφη, Οὐ· μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον.

30 Ἄφετε συναξάνεσθαι ἀμφοτέρα *μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν ἱκαιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δῆσατε αὐτά εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον †συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἀνθρώπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·

32 ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον ὤτων λαχάνων ἐστί, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ *κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

† 13:19 αρπαζει | αιρει ANT † 13:20 ευθυς | ευθewis ANT § 13:20 λαμβανων | δεχομενος και λαμβανων ANT * 13:22 τουτου | — NA TH WH † 13:22 συμπνιγει | συνπνιγει TH WH † 13:23 γην την καλην | καλην γην CT § 13:23 συνιων | συνιεις CT * 13:23 ὁ ... ὁ ... ὁ | ὁ ... ὁ ... ὁ NA SBL WH † 13:24 σπειροντι | σπειραντι ANT CT PCK SCR † 13:25 εσπειρε | εσπειρευε CT § 13:27 ζιζανια | τα ζιζανια TR * 13:28 δουλοι | — WH † 13:28 ειπον αυτω | λεγουσιν αυτω NA TH | αυτω λεγουσι SBL WH † 13:28 συλλεξομεν | συλλεξωμεν ANT BYZ CT TR § 13:29 εφη | φησιν CT * 13:30 μεχρι | εως NA WH † 13:30 καιρω | τω καιρω TR † 13:30 συναγαγετε | συναγετε WH § 13:32 των | παντων των ANT PCK * 13:32 κατασκηνουν | κατασκηνουι WH

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ †ἔκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

³⁴ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς †οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς·

³⁵ ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,
ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς §κόσμου.

³⁶ Τότε ἀφεις τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν *οἰκίαν †ὁ Ἰησοῦς· καὶ †προσηλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, §φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.

³⁷ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν *αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·

³⁸ ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζανία εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·

³⁹ ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια †τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοι εἰσιν.

⁴⁰ Ὡσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ †καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος §τούτου.

⁴¹ Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ανομίαν,

⁴² καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

⁴³ Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὤτα *ἀκούει ἀκουέτω.

⁴⁴ †Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῶ κεκρυμμένῳ ἐν †τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυσεν· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ §πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

⁴⁵ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν *ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας·

⁴⁶ †ὃς εὐρῶν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

⁴⁷ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη βληθείση εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούση·

† 13:33 εκρυσεν | ενεκρυσεν ANT BYZ CT TR † 13:34 ουκ | ουδεν ANT CT § 13:35 κοσμου 99.2% | — SBL TH WH 0.6% * 13:36 οικιαν | οικιαν αυτου ANT † 13:36 ο ιησους | — ANT CT † 13:36 προσηλθον | προσηλθαν WH § 13:36 φρασσον | διασαφισσον CT * 13:37 αυτοις | — CT † 13:39 του | — CT † 13:40 καιεται | κατακαιεται NA TR WH § 13:40 τουτου | — CT * 13:43 ακουειν | — CT † 13:44 παλιν | — CT † 13:44 τω | — PCK § 13:44 παντα οσα εχει πωλει 90.2% | πωλει παντα οσα εχει NA SBL 4.1% | πωλει οσα εχει WH 1.1% * 13:45 ανθρωπω 96.4% | — WH 2.4% † 13:46 ος ευρων | ευρων δε CT

48 ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλά εἰς Ἑάγγεϊα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.

49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων,

50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 *Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, Κύριε.

52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιὰ.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετήρην ἐκεῖθεν·

54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἔκπληττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;

55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; *Οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;

56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσί; Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα;

57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλάς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ *τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ,

2 καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.

3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

4 Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν.

5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

6 ΣΓενεσίῳν δὲ ἀγομένῳ τοῦ Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρесе τῷ Ἡρώδῃ·

‡ 13:48 αναβιβασαντες | αναβιβασαντες αυτην ANT § 13:48 αγγελια | αγγελ CT * 13:51 λεγει αυτοις ο ιησους | — CT † 13:51 κυριε | — CT ‡ 13:52 εις την βασιλειαν | τη βασιλεια CT § 13:54 εκπληττεσθαι | εκπληροσεσθαι CT * 13:55 ουχι | ουχ CT † 13:55 ιωσης | ιωσηφ CT ‡ 13:57 αυτου | — CT * 14:1 τετραρχης | τετραρχης NA SBL WH † 14:2 ιωαννης | ιωανης WH ‡ 14:3 ιωαννην | ιωανην WH § 14:3 αυτον | — WH * 14:3 εθετο εν φυλακη | εν φυλακη απεθετο NA SBL WH | εν τη φυλακη απεθετο TH † 14:4 αυτω ο ιωαννης | ο ιωαννης αυτω NA | ο ιωανης αυτω WH ‡ 14:5 εφοβηθη | εφοβειτο PCK § 14:6 γενεσιων δε αγομενων | γενεσιους δε γενομενους CT

7 ὄθεν * μεθ' ὄρκου ὠμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται.

8 Ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ δὲ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι·

10 καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς.

12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν τὸ * σῶμα, καὶ ἔθασαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.

14 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

15 Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρειάν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.

17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.

18 Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι ταῦτα ὧδε.

19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ * τοὺς χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

20 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις.

21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν.

22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἑκατὸν μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς * τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ.

24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦδη ἤμεσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

* 14:7 μεθ | μετα SBL WH † 14:8 ιωαννου | ιωανου WH ‡ 14:9 ελυπηθη ο βασιλευς δια δε 97.6% | λυπηθεις ο βασιλευς δια CT 1.2% § 14:10 τον ιωαννην | ιωαννη WH * 14:12 σωμα | πτωμα CT † 14:12 αυτο | αυτου CT ‡ 14:13 και ακουσας | ακουσας δε ANT CT § 14:14 ο ιησους | — CT * 14:14 αυτοις | αυτους TR † 14:15 προσηλθον | προσηλθαν WH ‡ 14:15 αυτου | — CT § 14:18 αυτους ωδε 98.1% | ωδε αυτους CT 0.2% * 14:19 τους χορτους | του χορτου CT † 14:19 λαβων | και λαβων TR ‡ 14:22 ο ιησους | — CT § 14:22 μαθητας | μαθητας αυτου ANT PCK TR * 14:22 το | — SBL WH † 14:24 μεσον της θαλασσης ην | σταδιους πολλους απο της γης απειχε NA SBL WH

25 Τετάρτη δὲ φυλακῆ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ *τῆς θαλάσσης.

26 †Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ †τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἔταράχθησαν, λέγοντες ὅτι Φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν.

27 §Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν *αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

28 Ἀποκριθεὶς δὲ †αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με †πρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα.

29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, *ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον †ισχυρὸν ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε, λέγων, Κύριε, σῶσόν με.

31 †Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;

32 Καὶ §εμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος·

33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ *ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες †ἤλθον †εἰς τὴν γῆν §Γεννησαρέτ.

35 Καὶ ἐπιγόνοντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περὶχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας·

36 καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα *μόνον ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤψαντο διεσώθησαν.

15

1 Τότε προσέρχονταὶ τῷ Ἰησοῦ *οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες,

2 Διὰ τί οἱ μαθηταὶ σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; Οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας †αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.

3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;

4 Ὁ γὰρ Θεὸς †ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν §πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·

‡ 14:25 ἀπῆλθε | ἦλθε CT § 14:25 ο ἰησοῦς | — CT * 14:25 τῆς θαλασσης | τὴν θαλασσαν CT † 14:26 καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ 94.1% | οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν NA SBL WH 0.9% ‡ 14:26 τὴν θαλασσαν | τῆς θαλασσης CT § 14:27 εὐθεως | εὐθὺς CT * 14:27 αὐτοὺς ο ἰησοῦς | ο ἰησοῦς αὐτοῖς NA TH WH † 14:28 αὐτῷ ο πετρος εἶπε | ο πετρος εἶπε PCK | ο πετρος εἶπεν αὐτῷ WH ‡ 14:28 πρὸς σε ἐλθειν | ἐλθειν πρὸς σε CT § 14:29 ο | — SBL TH WH * 14:29 ἐλθειν | καὶ ἦλθε CT † 14:30 ἰσχυρον | — WH ‡ 14:31 εὐθεως δε | καὶ εὐθεως PCK § 14:32 εμβαντων | αναβαντων CT * 14:33 ἐλθοντες | — CT † 14:34 ἦλθον | ἦλθαν WH ‡ 14:34 εἰς τὴν γῆν | ἐπὶ τὴν γῆν εἰς CT § 14:34 γεννησαρετ | γεννησαρετ PCK * 14:36 μονον | καν μονον ANT PCK * 15:1 οἱ ἀπὸ ἱεροσολυμων γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι | ἀπὸ ἱεροσολυμων φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς CT † 15:2 αὐτων | — WH ‡ 15:4 ἐνετειλατο λεγων | εἶπε CT § 15:4 πατερα | πατερα σου TR

5 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὅς ἂν εἶπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἔμοῦ ὠφελῆθῃς, *καὶ οὐ μὴ †τιμῆσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ‡ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ·

6 καὶ ἠκυρώσατε §τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν·

7 ὑποκριταί, καλῶς *προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων,

8 †Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν,

καὶ τοῖς χεῖλεσί με τιμᾶ,

ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

9 Μάτην δὲ σέβονταί με,

διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ακούετε καὶ συνίετε.

11 Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ‡αὐτοῦ §εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι *ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν;

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται.

14 Ἄφετε αὐτούς· †ὁδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὀδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον ‡πεσοῦνται.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν §ταύτην.

16 Ὁ δὲ *Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;

17 †Οὐπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;

18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κάκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι·

20 ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτους χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.

22 Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ Χαναanaία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκεῖνων ἐξεληθούσα ‡ἐκραύγασεν αὐτῷ, λέγουσα, Ἐλέησόν με, Κύριε, §υιὲ *Δαυίδ· ἢ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.

* 15:5 καὶ | — CT † 15:5 τιμῆσῃ | τιμῆσει CT ‡ 15:5 ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ | ἢ τὴν μητέρα PCK | — CT § 15:6 τὴν ἐντολὴν 98.2% | τὸν λόγον CT 0.5% * 15:7 προεφήτευσε | ἐπροφήτευσε CT † 15:8 ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ | ὁ λαὸς οὗτος CT ‡ 15:12 αὐτοῦ | — NA SBL WH § 15:12 εἶπον | λεγουσιν CT * 15:12 ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν | ἐσκανδαλίσθησαν ἀκουσαντες τὸν λόγον ANT † 15:14 ὀδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν | τυφλοὶ εἰσιν ὀδηγοὶ WH ‡ 15:14 πεσοῦνται | ἐμπεσοῦνται PCK § 15:15 ταύτην | — TH WH * 15:16 Ἰησοῦς | — CT † 15:17 οὐπα | οὐ CT ‡ 15:22 ἐκραύγασεν αὐτῷ | ἐκραζε CT § 15:22 υιὲ | υἱος CT * 15:22 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH

23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν.

24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.

25 Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι.

26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.

27 Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.

28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὡ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ.

30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν Σχωλούς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς, καὶ ἑτέρους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς·

31 ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας Σκωφοὺς λαλοῦντας, *κυλλοὺς ὑγιεῖς, ἠλωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἡδὴ Σήμεριαι τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς *νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ.

33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον;

34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια.

35 Καὶ ἔκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν·

36 καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, *εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ Στῷ ὄχλῳ.

37 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ ἑσφυρίδας πλήρεις.

† 15:23 ηρωτων | ηρωτουον CT ‡ 15:25 προσεκυνησεν | προσεκυνηει CT TR § 15:30 χωλους τυφλους κωφους κυλλους | χωλους τυφλους κυλλους κωφους NA | κωφους τυφλους χωλους κυλλους SBL | χωλους κωφους τυφλους κυλλους TH | χωλους κυλλους τυφλους κωφους WH * 15:30 ερριψαν | εριψαν WH † 15:30 του ιησου | αυτου CT ‡ 15:31 τους οχλους | του οχλου CT § 15:31 κωφους | κωφους ακουοντας αλαλους ANT * 15:31 κυλλους υγιεις | — WH † 15:31 χωλους | και χωλους CT ‡ 15:31 εδοξασαν | εδοξαζον PCK § 15:32 ημεραι | ημερας PCK TR * 15:32 νηστεις | νηστις PCK † 15:33 αυτου | — CT ‡ 15:34 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 15:35 εκελευσε τοις οχλοις αναπεσειν επι την γην και λαβων 76% | παραγγειλας τω οχλω αναπεσειν επι την γην ελαβε CT 1% * 15:36 ευχαριστησας | και ευχαριστησας NA SBL WH † 15:36 εδωκε | εδιδου CT ‡ 15:36 αυτου | — CT § 15:36 τω οχλω | τοις οχλοις ANT CT * 15:37 ησαν το περισσευον των κλασματων | το περισσευον των κλασματων ησαν CT † 15:37 σφυριδας | σφυριδας WH

38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Μαγδαλά.

16

1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδείξαι αὐτοῖς.

2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός.

3 Καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμῶν· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. * Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;

4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτούς, ἀπῆλθε.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ τῆς αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.

8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε;

9 Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;

10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε;

11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;

12 Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

14 Οἱ δὲ εἶπον, Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἡλίαν· ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν.

15 Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;

16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος.

‡ 15:39 ενεβη | ανεβη BYZ HF § 15:39 μαγδαλα | μαγαδαν CT * 16:3 υποκριται | — CT † 16:3 δυνασθε | δυνασθε γυναι ANT ‡ 16:4 του προφητου | — CT § 16:5 αυτου | — CT * 16:8 αυτους | — CT † 16:8 ελαβετε 97.4% | εχετε NA TH WH 1.7% ‡ 16:10 σφυριδας | σφυριδας WH § 16:11 αρτου | αρτων CT * 16:11 προσεχειν | προσεχετε δε CT † 16:12 του αρτου 93.2% | των αρτων CT 1.2% ‡ 16:12 αλλα | αλλ ANT NA²⁸ TR § 16:13 καισαρειας | καισαριας WH * 16:13 με | — CT † 16:14 ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ 16:14 ιωαννην | ιωαννη WH § 16:14 ηλιαν | ηλειαν WH

17 *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωναῖ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

18 Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτη τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.

19 †Καὶ δώσω σοι τὰς κλειῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

20 Τότε ᾄδιστεῖλατο τοῖς μαθηταῖς *αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν †Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο †ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ᾄπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, *Ἰλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο.

23 Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν ἐμου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

25 Ὅς γὰρ †ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν·

26 τί γὰρ ᾄωφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῆ; Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ.

28 Ἀμὴν λέγω *ὑμῖν, εἰσὶ τινες †ὧδε ἐστῶτες, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17

1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ *Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.

* 16:17 και αποκριθεις | αποκριθεις δε CT † 16:19 και | — CT ‡ 16:19 κλεις | κλειδας CT
 § 16:20 διεστειλατο | επιτιμησε WH * 16:20 αυτου | — CT † 16:20 ιησους | — CT PCK
 ‡ 16:21 ο ιησους | ιησους χριστος WH § 16:21 απελθειν εις ιεροσολυμα | εις ιεροσολυμα
 απελθειν CT * 16:22 ιλεως | ειλεως TH † 16:23 μου ει | ει εμου CT ‡ 16:25 αν | εαν CT
 § 16:26 ωφελεεται | ωφεληθησεται CT * 16:28 υμιν | υμιν οτι CT † 16:28 ωδε εστωτες |
 των ωδε εστηκοτων ANT TR | των ωδε εστωτων CT * 17:1 ιωαννην | ιωαηνη WH

2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ †ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

3 Καὶ ἰδοῦ, ὠφθησαν αὐτοῖς Ὡμοσῆς καὶ *Ἡλίας, †μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες.

4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, †ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Ὡμοσῆ μίαν, καὶ *μίαν Ἡλία.

5 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοῦ, νεφέλη †φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· †αὐτοῦ ἀκούετε.

6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ Ὡεπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7 Καὶ *προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8 Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ †τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν †ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν Ὡανάστη.

10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ *αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι †Ἡλίαν δεῖ ἔλθειν πρῶτον;

11 Ὁ δὲ †Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν Ὡαυτοῖς, *Ἡλίας μὲν ἔρχεται †πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα·

12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι †Ἡλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, Ὡἀλλὰ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.

13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ *Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

14 Καὶ ἐλθόντων †αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν †αὐτόν

15 καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιαζεται καὶ κακῶς Ὡπάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

† 17:2 εγενοντο | εγενετο ANT BYZ CT PCK TR † 17:3 ωφθησαν | ωφθη CT § 17:3 μωσης | μωσης CT * 17:3 ηλιας | ηλειας WH † 17:3 μετ αυτου συλλαλουντες | συλλαλουντες μετ αυτου NA SBL | συλλαλουντες μετ αυτου TH WH † 17:4 ποιησωμεν | ποιησω CT § 17:4 μωση | μωσει ANT PCK | μωσει CT * 17:4 μιαν ηλια | ηλια μιαν NA SBL TH | ηλια μιαν WH † 17:5 φωτεινη | φωτινη WH † 17:5 αυτου ακουετε | ακουετε αυτου CT § 17:6 επεσον | επεσαν CT * 17:7 προσελθων ο ιησους ηψατο αυτων και | προσηλθεν ο ιησους και αψαμενος αυτων CT † 17:8 τον | αυτον CT † 17:9 εκ | απο ANT TR § 17:9 αναστη | εγερθη NA SBL WH * 17:10 αυτου | — NA SBL WH † 17:10 ηλιαν | ηλειαν WH † 17:11 ιησους | — CT § 17:11 αυτοις | — CT * 17:11 ηλιας | ηλειας WH † 17:11 πρωτον | — CT † 17:12 ηλιας | ηλειας WH § 17:12 αλλα | αλλ ANT NA²⁸ PCK TH TR * 17:13 ιωαννου | ιωανου WH † 17:14 αυτων | — CT † 17:14 αυτον | αυτω TR § 17:15 πασχει 99.4% | εχει TH WH 0.6%

16 Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.

17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.

18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἔθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Ἐμετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδύνατῆσει ὑμῖν.

21 Ἐτούτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία.

22 Ἐναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων,

23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Ἐκκερναοῦμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;

25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσηλθὲν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνον; Ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;

26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἐφῆ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.

27 Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα· ἐκείνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἑμοῦ καὶ σοῦ.

18

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μεῖζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν,

* 17:17 εσομαι μεθ υμων | μεθ υμων εσομαι CT † 17:18 εθεραπευθη | ιαθη PCK ‡ 17:19 ειπον | ειπαν WH § 17:20 ιησους ειπεν | λεγει CT * 17:20 απιστιαν 97.6% | ολιγοπιστιαν CT 1.5% † 17:20 μεταβηθι εντευθεν | μεταβα ευθεν CT ‡ 17:21 τουτο δε το γενος ουκ εκπορευεται ει μη εν προσευχη και νηστεια 87.7% | — CT 0.6% § 17:22 αναστρεφομενων | συστρεφομενων CT * 17:22 εν τη γαλιλαια | εις την γαλιλαιαν ANT † 17:24 εκκερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 17:24 ειπον | ειπαν CT § 17:25 οτε εισηλθεν | οτε εισηλθον PCK | ελθοντα CT * 17:26 λεγει αυτω ο πετρος | ειποντος δε CT † 17:27 την | — CT ‡ 17:27 αναβαινοντα | αναβαντα ANT BYZ CT PCK TR * 18:2 ο ιησους | — CT

³ καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

⁴ Ὅστις οὖν †ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

⁵ Καὶ ὃς ἐὰν δέξεται †παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·

⁶ ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἑῖς τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.

⁷ Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ *ἐστὶν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ †ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

⁸ Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον †αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ἄσφαλτον ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.

⁹ Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶ μούφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

¹⁰ Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

¹¹ *Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

¹² Τί ὑμῖν δοκεῖ; Ἐὰν γένηται τιμὴ ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἓξ αὐτῶν· οὐχὶ †ἀφεις τὰ †ενενήκοντα ἑννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ζῆτε τὸ πλανώμενον;

¹³ Καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς *ενενήκοντα ἑννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.

¹⁴ Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς †ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται †εἷς τῶν μικρῶν τούτων.

¹⁵ Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ *εἷς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε †καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐὰν σου ἀκούσῃ, ἐκέδησας τὸν ἀδελφόν σου·

¹⁶ ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα·

¹⁷ ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, †εἰπέ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.

† 18:4 ταπεινώσει | ταπεινώση TR † 18:5 παιδιον τοιουτου εν | εν παιδιον τοιουτο CT

§ 18:6 εις | επι TR | περι NA TH WH * 18:7 εστιν | — NA SBL WH † 18:7 εκεινω | —

CT † 18:8 αυτα | αυτου CT § 18:8 χωλον η κυλλον | κυλλον η χωλον NA SBL WH * 18:11

ηλθε γαρ ο υιος του ανθρωπου σωσαι το απολωλος 82.6% | — CT 1.5% † 18:12 αφεις | αφισει

CT † 18:12 εννηκοντα | εννηκοντα TR § 18:12 πορευθεις | και πορευθεις CT * 18:13

εννηκοντα | εννηκοντα TR † 18:14 υμων | μου WH † 18:14 εις | εν CT § 18:15

αμαρτηση | αμαρτη PCK * 18:15 εις σε | — WH † 18:15 και | — CT PCK † 18:17 ειπε |

ειπον SBL WH

18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἑὰν δῆσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν *τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν †τῷ οὐρανῷ.

19 Πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὁμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

20 Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 Τότε προσελθὼν *αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; Ἔως ἐπτάκις;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, †ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά.

23 Διὰ τοῦτο ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

24 Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, †προσηνέχθη ἑαυτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.

25 Μὴ ἔχοντας δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος *αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα †αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα †εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

26 Πεσῶν οὖν ὁ δούλος προσκύνει αὐτῷ, λέγων, ἸΚύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα *σοι ἀποδώσω.

27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ †δάνειον ἀφήκεν αὐτῷ.

28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκείνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὄφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπιπυγε, λέγων, Ἀπόδος μοι ἑξί τι ὀφείλεις.

29 Πεσῶν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ *εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ †ἀποδώσω σοι.

30 Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, †ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως Ἰσοῦ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον.

31 Ἰδόντες *δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ †ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφήκᾰ σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·

33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς †καὶ ἐγὼ σε ἤλεσα;

§ 18:18 εαν | αν TH * 18:18 τω | — CT † 18:18 τω | — CT ‡ 18:19 αμην | — TR § 18:19 υμων συμφωνησωσιν | συμφωνησωσιν εξ υμων CT * 18:21 αυτω ο πετρος ειπε | ο πετρος ειπεν αυτω NA WH † 18:22 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 18:24 προσηνεχθη | προσηχηθη WH § 18:24 αυτω εις | εις αυτω WH * 18:25 αυτου | — CT † 18:25 αυτου | — NA SBL WH ‡ 18:25 ειχε | εχει CT § 18:26 κυριε | — NA SBL WH * 18:26 σοι αποδωσω | αποδωσω σοι CT † 18:27 δανειον | δανιον WH ‡ 18:28 μοι | — CT § 18:28 ει | ο TR * 18:29 εις τους ποδας αυτου | — CT † 18:29 αποδωσω | παντα αποδωσω TR ‡ 18:30 αλλα | αλλ NA²⁸ SCR § 18:30 ου | — NA TH WH * 18:31 δε | ουν CT † 18:31 εαυτων | αυτων TR ‡ 18:33 και εγω | καγω CT

34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασιανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον ἑαυτῶν.

35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ *ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν †τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

19

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ *προσηλθον αὐτῷ †οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες αὐτῷ, Εἰ ἔξεστιν ἑάνθρωπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν * αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ †ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς,

5 καὶ εἶπεν, †Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν ἑσπυτέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ *προσκολληθήσεται †τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν;

6 Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

7 Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν †Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι ἑαυτήν;

8 Λέγει αὐτοῖς ὅτι *Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω.

9 Λέγω δὲ ὑμῖν †ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, †μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· ἑκαὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται.

10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ * αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμήσαι.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον †τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται.

12 Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.

§ 18:34 αυτω | — NA SBL WH * 18:35 επουρανιος | ουρανιος CT † 18:35 τα παραπτωματα αυτων | — CT * 19:3 προσηλθον | προσηλθαν WH † 19:3 οι | — CT † 19:3 αυτω | — CT § 19:3 ανθρωπω | — WH * 19:4 αυτοις | — CT † 19:4 ποιησας | κτισσας CT † 19:5 ενεκεν | ενεκα CT § 19:5 πατερα | πατερα αυτου ANT BYZ PCK * 19:5 προσκολληθησεται | κολληθησεται ANT BYZ CT † 19:5 τη γυναικι | προς την γυναικα PCK † 19:7 μωσης | μωσης CT § 19:7 αυτην | — WH * 19:8 μωσης | μωσης CT † 19:9 οτι | — TH † 19:9 μη | ει μη TR § 19:9 και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται | — NA WH * 19:10 αυτου | — SBL WH † 19:11 τουτον | — WH

13 Τότε προσηνήχθη αὐτῷ παιδιά, ἵνα ῥτὰς χεῖρας ἐπιθῆ αὐτοῖς, καὶ προσεῦξῃται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.

14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδιά, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

15 Καὶ ἐπιθεὶς *αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16 Καὶ ἰδοῦ, †εἶς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ῤαγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα *ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με †λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς, ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις †εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, ῤτήρησον τὰς ἐντολάς.

18 Λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς *εἶπε, Τὸ Οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις·

19 τίμα τὸν †πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, †Πάντα ταῦτα ῤεφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ;

21 Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς *πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν †οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.

22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν †λόγον ἀπήλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλὰ.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ῤδυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ *τρυπήματος ῤαφίδος †διελθεῖν, ἢ πλούσιον †εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ῤαυτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;

26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα *δυνατὰ.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἴδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;

28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ †παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ

‡ 19:13 προσηνεχθη | προσηνεχθησαν CT § 19:13 τας χειρας επιθη αυτοις | επιθη αυτοις τας χειρας ANT * 19:15 αυτοις τας χειρας | τας χειρας αυτοις ANT CT † 19:16 εις | εις τις PCK ‡ 19:16 ειπεν αυτω | αυτω ειπε CT § 19:16 αγαθε | — CT * 19:16 εχω | σχω CT † 19:17 λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος 97.7% | ερωτας περι του αγαθου εις εστιν ο αγαθος CT 0.2% ‡ 19:17 εισελθειν εις την ζωην | εις την ζωην εισελθειν CT § 19:17 τηρησον | τηρει WH * 19:18 ειπε | εφη WH † 19:19 πατερα | πατερα σου TR ‡ 19:20 παντα ταυτα | ταυτα παντα WH § 19:20 εφυλαξαμην εκ νεοστητος μου | εφυλαξα CT * 19:21 πτωχοις | τοις πτωχοις NA TH WH † 19:21 ουρανω | ουρανοις CT ‡ 19:22 λογον | λογον τουτου WH § 19:23 δυσκολως πλουσιος | πλουσιος δυσκολως CT * 19:24 τρυπηματος | τρηματος WH † 19:24 διελθειν | εισελθειν SBL WH ‡ 19:24 εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν | εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου NA TH | εις την βασιλειαν του θεου SBL WH § 19:25 αυτου | — CT * 19:26 δυνατα | δυνατα εστι ANT BYZ TR † 19:28 παλιγγενεσια | παλιγγενεσια TH WH

ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, †καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντας τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

29 Καὶ πᾶς §δς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, *ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἔνεκεν τοῦ †όνόματός μου, †εκατονταπλασίονα §λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20

1 Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῷ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

2 *Καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3 Καὶ ἐξελθὼν περὶ †τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς·

4 †καὶ ἐκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ἦ δίκαιον δώσω ὑμῖν.

5 Οἱ δὲ ἀπήλθον. §Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ *ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως.

6 Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην †ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας †ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;

7 Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, §καὶ ὁ ἐὰν ἦ δίκαιον λήψεσθε.

8 Ὁψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος *αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρῶτων.

9 †Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.

10 †Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι §πλείονα *λήψονται· καὶ ἔλαβον †καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον.

11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου,

12 λέγοντες †ὅτι Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους §ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα.

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς *εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;

‡ 19:28 καθίσεσθε | καθήσεσθε CT § 19:29 ος | οστις CT * 19:29 η γυναικα | — NA WH † 19:29 ονοματος μου | εμου ονοματος WH ‡ 19:29 εκατονταπλασιονα | πολλαπλασιονα WH § 19:29 ληψεται | λημψεται CT * 20:2 και συμφωνησας | συμφωνησας δε CT TR † 20:3 τριτην | την τριτην TR ‡ 20:4 και εκεινοις | κακεινοις TR § 20:5 παλιν | παλιν δε NA TH WH * 20:5 ενατην | εννατην TR † 20:6 ωραν | — CT ‡ 20:6 αργους | — CT § 20:7 και ο εαν η δικαιον ληψεσθε | — CT * 20:8 αυτοις | — WH † 20:9 και ελθοντες | ελθοντες δε WH ‡ 20:10 ελθοντες δε | και ελθοντες CT § 20:10 πλειονα | πλειον CT * 20:10 ληψονται | λημψονται CT † 20:10 και αυτοι ανα δηναριον | το ανα δηναριον και αυτοι CT ‡ 20:12 οτι | — CT § 20:12 ημιν αυτοις | αυτοις ημιν SBL WH * 20:13 ειπεν ενι αυτων | ενι αυτων ειπεν CT

14 Ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπαγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί.

15 * Ἡ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; Ἐἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι;

16 Οὕτως ἔχονται οἱ ἐσχατοὶ πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἐσχατοί· πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

17 † Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,

18 Ἰδοῦ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ,

19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ Ἕναστήσεται.

20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἰῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἰῶν αὐτῆς, προσκυνούσα καὶ αἰτοῦσά τι * παρ' αὐτοῦ.

21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἶπε ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν † σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων † σου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα.

23 * Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, † καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίαιον ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων † μου οὐκ ἔστιν Ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, Οἶδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

26 Οὐχ οὕτω * δὲ † ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἔξάν θέλη ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι * ἔσται ὑμῶν διάκονος·

27 καὶ ὃς † ἐάν θέλη ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, † ἔστω ὑμῶν δοῦλος·

28 ὡσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχώ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

† 20:15 η | — SBL WH † 20:15 ποιησαι ο θελω | ο θελω ποιησαι CT § 20:15 ει | η CT

* 20:16 πολλοι γαρ εισι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι 97.5% | — CT 1.4% † 20:17 και αναβαινων

ο | μελλων δε αναβαινειν WH † 20:17 εν τη οδω και | και εν τη οδω CT § 20:19 αναστησεται

| εγερθησεται CT * 20:20 παρ | απ NA TH WH † 20:21 σου | — WH † 20:21 σου | — TR

§ 20:22 η το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι | και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι

βαπτισθηναι TR | — CT * 20:23 και | — CT † 20:23 και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι

βαπτισθησεθε | — CT † 20:23 μου | — CT § 20:23 εμον | εμον τουτο NA * 20:26 δε |

— ANT CT † 20:26 εσται | εστιν WH † 20:26 εν | — PCK § 20:26 εαν | αν SBL TH WH

* 20:26 εσται | εστω TR † 20:27 εαν | αν CT † 20:27 εστω | εσται ANT CT PCK § 20:29

ιεριχω | ιεριχω TH WH

³⁰ Καὶ ἰδοῦ, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες, *Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, †υἱὸς †Δαυίδ.

³¹ Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες, *Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, †υἱὸς †Δαυίδ.

³² Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτούς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;

³³ Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἴδωμεν ὡς ἡμεῖς οἱ ὀφθαλμοί.

³⁴ Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν *ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν †αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21

¹ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς *Βηθσαφαγή †πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε †ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς,

² λέγων αὐτοῖς, Ἔξοτε εἰς τὴν κώμην τὴν *ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.

³ Καὶ ἂν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ Κύριος αὐτῶν χρεῖαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἴσχυσεται αὐτούς.

⁴ Τοῦτο δὲ *ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

⁵ Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών,
Ἰδοῦ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι,
πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
καὶ †πῶλον υἱὸν ὑπόζυγιου.

⁶ Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί, καὶ ποιήσαντες καθὼς †προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

⁷ ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον· καὶ ἐπέθηκαν ἑπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια *αὐτῶν, καὶ †ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

⁸ Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἐστρώσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ.

⁹ Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ ἑπὶ τὴν ὁδὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες,

* **20:30** ελεησον ημας κυριε | κυριε ελεησον ημας SBL WH | ελεησον ημας ιησου TH † **20:30** υιος | υιε TH † **20:30** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § **20:31** εκραζον | εκραξαν CT

* **20:31** ελεησον ημας κυριε | κυριε ελεησον ημας SBL TH WH † **20:31** υιος | υιε TH † **20:31** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § **20:33** ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι | ανοιχθωσιν οι οφθαλμοι ημων CT * **20:34** οφθαλμων | ομματων CT † **20:34** αυτων οι οφθαλμοι | — CT

* **21:1** βηθσαφαγη | βηθφαγη BYZ CT TR † **21:1** προς | εις NA SBL WH † **21:1** ο | — NA SBL WH § **21:2** πορευθητε | πορευεσθε CT * **21:2** απεναντι | κατεναντι CT † **21:2** ευθεως | ευθυς WH † **21:3** ευθεως | ευθυς CT § **21:3** αποστειλει | αποστειλει CT TR * **21:4** ολον | — CT † **21:5** πωλον | επι πωλον CT † **21:6** προσεταξεν | συνεταξεν NA SBL WH § **21:7** επανω | επ CT * **21:7** αυτων | — CT † **21:7** επεκαθισεν | επεκαθισαν SCR † **21:8** εαυτων | αυτων PCK § **21:9** προαγοντες | προαγοντες αυτον CT

Ἦσαννὰ τῷ υἱῷ *Δαυίδ·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.
Ἦσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις,
λέγουσα, Τίς ἐστὶν οὗτος;

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ
Ἡραζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσῆλθεν δὲ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν * τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας
τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν
κολλυβιστῶν κατέστρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς
περιστεράς.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς
κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτούς.

15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε,
καὶ τοὺς παῖδας σκράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, Ἦσαννὰ τῷ υἱῷ
*Δαυίδ, ἠγανάκτησαν,

16 καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει
αὐτοῖς, Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι

Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων
κατηρτίσω αἶνον;

17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ
ἠύλισθη ἐκεῖ.

18 Ἡ Πρωίας δὲ Σεπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε.

19 Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν
εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, *Μηκέτι ἐκ σοῦ
καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ.

20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα
ἐξηράνθη ἡ συκὴ;

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε
πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ
κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν,
γενήσεται.

22 Καὶ πάντα ὅσα εἴαν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες,
ἔλήψεσθε.

* 21:9 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 21:11 ιησους ο προφητης | ο προφητης ιησους
CT ‡ 21:11 ναζαρετ | ναζαρεθ CT SCR § 21:12 ο | — CT * 21:12 του θεου 96.3% | —
CT 3.4% † 21:13 εποιησατε | ποιειτε CT ‡ 21:14 χωλοι και τυφλοι | τυφλοι και χωλοι CT
TR § 21:15 κραζοντας | τους κραζοντας CT * 21:15 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH
† 21:16 ειπον | ειπαν CT ‡ 21:18 πρωιας | πρωι CT § 21:18 επαναγων | επαναγαγων WH
* 21:19 μηκετι | ου μηκετι WH † 21:22 εαν | αν BYZ CT TR ‡ 21:22 ληψεσθε | ληψεσθε
CT

23 Καὶ ἔελθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, *προσηλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἓνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

25 Τὸ βάπτισμα †Ἰωάννου πόθεν ἦν; Ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο †παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ Ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ *εἶπον, Οὐκ οἶδαμεν. Ἐφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; †Ἀνθρωπος εἶχε τέκνα δύο, †καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι ἔμου.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, *Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπήλθε.

30 †Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπήλθε.

31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν * αὐτῷ, Ὁ †πρώτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

32 Ἦλθε γὰρ †πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ἴδού μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἀνθρωπός *τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὠρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὤκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.

34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν †ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.

37 Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου.

§ 21:23 ελθοντι αυτω | ελθοντος αυτου CT * 21:23 προσηλθον | προσηλθαν WH † 21:25 ιωαννου | το ιωαννου NA SBL TH | το ιωανου WH ‡ 21:25 παρ | εν NA SBL WH § 21:26 εχουσι τον ιωαννην ως προφητην | ως προφητην εχουσι τον ιωαννην NA SBL TH | ως προφητην εχουσι τον ιωαννην WH * 21:27 ειπον | ειπαν NA SBL WH † 21:28 ανθρωπος | ανθρωπος τις ANT PCK ‡ 21:28 και | — SBL WH § 21:28 μου | — CT * 21:29 ου θελω υστερον δε μεταμεληθεις | εγω κυριε και ουκ WH † 21:30 και προσελθων | προσελθων δε CT ‡ 21:30 δευτερω | ετερω BYZ HF NA PCK § 21:30 εγω κυριε και ουκ | ου θελω υστερον μεταμεληθεις WH * 21:31 αυτω | — CT † 21:31 πρωτος | υστερος WH ‡ 21:32 προς υμας ιωαννης | ιωαννης προς υμας NA SBL TH | ιωαννης προς υμας WH § 21:32 ου | ουδε CT * 21:33 τις | — BYZ CT † 21:33 εξεδото | εξεδετο NA SBL WH ‡ 21:35 εδειραν | εδηραν PCK

38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἑκατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

39 Καὶ λαβόντες αὐτόν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.

40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;

41 Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα *ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς,

λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς.

44 Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει.

46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, †ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

22

1 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν *αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων,

2 Ὅμοιωθή ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ·

3 καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις. Ἴδού, τὸ ἄριστόν μου †ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.

5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπήλθον, †ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, †ὁ δὲ *εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ·

6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.

7 †Καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.

§ 21:38 κατασχωμεν | σχωμεν CT * 21:41 εκδωσεται | εκδοσεται TR † 21:46 επειδι ως | επει εις CT * 22:1 αυτοις εν παραβολαις | εν παραβολαις αυτοις CT † 22:4 ητοιμασα | ητοιμακα CT ‡ 22:5 ο | ος CT § 22:5 ο | ος CT * 22:5 εις | επι CT † 22:7 και ακουσας ο βασιλευς εκεινος | ακουσας δε ο βασιλευς TR † ακουσας δε ο βασιλευς εκεινος ANT | ο δε βασιλευς CT

⁸ Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι.

⁹ Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἀν εὗρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

¹⁰ Καὶ ἐξεληθόντες οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὄσους εὗρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ *γάμος ἀνακειμένων.

¹¹ Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου·

¹² καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφίμωθη.

¹³ Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ ἀπόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

¹⁴ Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁵ Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.

¹⁶ Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, *λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθῆς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.

¹⁷ †Εἶπε οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; Ἐξέσται δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὐ;

¹⁸ Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε, Τί με πειράζετε, ὑποκριταί;

¹⁹ Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.

²⁰ Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;

²¹ Λέγουσιν αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Απόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

²² Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἄπηλθον.

²³ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, *οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν,

²⁴ λέγοντες, Διδάσκαλε, †Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

²⁵ Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ἀγαμήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

²⁶ Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ.

²⁷ Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε ἡ καὶ ἡ γυνή.

‡ 22:9 αν | εαν ANT BYZ CT § 22:10 οσους | ους CT * 22:10 γαμος | νυμφων WH † 22:13 ειπεν ο βασιλευς | ο βασιλευς ειπε CT ‡ 22:13 ποδας και χειρας | χειρας και ποδας BYZ PCK § 22:13 αρατε αυτον και εκβαλετε | εκβαλετε αυτον NA SBL WH * 22:16 λεγοντες | λεγοντας TH WH † 22:17 ειπε | ειπον SBL WH ‡ 22:21 αυτω | — WH § 22:22 απηλθον | απηλθαν CT * 22:23 οι | — BYZ CT † 22:24 μωσης | μωυσης CT ‡ 22:25 γαμησας | γημας CT § 22:27 και | — CT

28 Ἐν τῇ *οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται ἡ γυνή; Πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἔκγαμιζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν *οὐρανῷ εἰσι.

31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος,

32 Ἐγὼ εἶμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς ἑὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδασχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνηχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.

35 Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικός, πειράζων αὐτόν, *καὶ λέγων,

36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς *ἔφη αὐτῷ, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐν ὅλῃ ἡ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ ἡ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.

38 Αὕτη ἐστὶ ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ.

39 Δευτέρα *δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος *καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,

42 λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; Τίμος υἱὸς ἐστὶ; Λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ Δαυίδ.

43 Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν *Δαυὶδ ἐν πνεύματι ἡ Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων,

44 Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,

Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

45 Εἰ οὖν *Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ;

46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐδέτι.

* 22:28 ουν αναστασει | αναστασει ουν CT † 22:28 γυνη | η γυνη ANT ‡ 22:30 εκγαμιζονται | γαμιζονται CT § 22:30 του θεου | θεου ANT SBL TH | — NA WH * 22:30 ουρανω | τω ουρανω CT † 22:32 θεος | — CT ‡ 22:35 και λεγων | — CT § 22:37 ιησους | — CT * 22:37 εφη | ειπεν TR † 22:37 καρδια | τη καρδια ANT NA PCK SBL TH TR ‡ 22:37 ψυχη | τη ψυχη ANT CT PCK TR § 22:38 πρωτη και μεγαλη | η μεγαλη και πρωτη CT * 22:39 δε | — TH WH † 22:39 αυτη | αυτη BYZ PCK WH ‡ 22:40 και οι προφηται κρεμανται | κρεματα και οι προφηται CT § 22:42 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 22:43 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 22:43 κυριον αυτον καλει | καλει αυτον κυριον NA SBL WH | καλει κυριον αυτον TH ‡ 22:44 ο | — CT § 22:44 υποποδιον | υποκατω CT * 22:45 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 22:46 αυτω απκριθηνα | απκριθηνα αυτω CT PCK

23

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,

2 λέγων, Ἐπὶ τῆς *Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι·

3 πάντα οὖν ὅσα †ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ‡τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι.

4 Δεσμεύουσι §γὰρ φορτία βαρέα * καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, †τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι ‡κινῆσαι αὐτά.

5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι §δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα * τῶν ἱματίων αὐτῶν·

6 φιλοῦσιν †τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,

7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ‡Ραββί, ραββί·

8 ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε §Ραββί· εἷς γὰρ * ἐστὶν ὑμῶν ὁ †καθηγητής, ‡ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε.

9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γὰρ ἐστὶν §ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ * ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

10 Μὴδὲ κληθῆτε καθηγηταί· †εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός.

11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ‡ἔσται ὑμῶν διάκονος.

12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι §κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα.

14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσερχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελεθῆν.

* 23:2 μωσεως | μωυσεως CT † 23:3 εαν | αν TH TR ‡ 23:3 τηρειν τηρειτε και ποιεите 95% | ποιησατε και τηρειτε CT 0.5% § 23:4 γαρ | δε CT * 23:4 και δυσβαστακτα | — SBL WH † 23:4 τω δε | αυτοι δε τω CT ‡ 23:4 κινησαι | κεινησαι TH § 23:5 δε | γαρ ANT CT * 23:5 των ιματιων αυτων | — CT † 23:6 τε | δε ANT CT ‡ 23:7 ραββι ραββι | ραββι NA SBL | ραββει TH WH § 23:8 ραββι | ραββει TH WH * 23:8 εστιν υμων | υμων εστιν ANT † 23:8 καθηγητης | διδασκαλος ANT CT PCK ‡ 23:8 ο χριστος | — CT § 23:9 ο πατηρ υμων | υμων ο πατηρ CT * 23:9 εν τοις ουρανοις | ουραμιος CT † 23:10 εις γαρ υμων εστιν ο καθηγητης | εις γαρ εστιν υμων ο καθηγητης PCK | οτι καθηγητης υμων εστιν εις CT ‡ 23:11 εοται | εστω PCK § 23:13 κατεσθιετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κλειετε την βασιλειαν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν | κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κατεσθιετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα SCR | κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν CT

15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῶ, οὐδὲν ἐστίν· ὃς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.

17 Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μεῖζων ἐστίν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν;

18 Καί, Ὅς ἔαν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδὲν ἐστίν· ὃς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δῶρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.

19 Ἐμωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον;

20 Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνυεῖ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ·

21 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῶ ὁμνυεῖ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ ἑκατοικήσαντι αὐτόν·

22 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνυεῖ ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, ἀκάκεῖνα μὴ ἀφίεναι.

24 Ὅδηγοὶ τυφλοί, σοὶ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας.

26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκοιναμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

28 Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ ἅμεστοι ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφοις τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων,

30 καὶ λέγετε, Εἰ ἡμεῖς ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

31 Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας·

32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

* 23:17 αγιαζων | αγιασας CT † 23:18 εαν | αν ANT CT ‡ 23:19 μωροι και | — CT § 23:21 κατοικησαντι | κατοικουντι CT TR * 23:23 τον ελεον | το ελεος CT † 23:23 ταυτα | ταυτα δε ANT NA TH WH ‡ 23:23 αφιεναι | αφειναι WH § 23:24 οι | — WH * 23:25 αδικιας | ακρασιας CT TR † 23:26 και της παροψιδος | — NA ‡ 23:26 αυτων | αυτου NA SBL WH § 23:28 μεστοι εστε | εστε μεστοι CT * 23:30 ημεν | ημεθα CT † 23:30 ημεν | ημεθα CT ‡ 23:30 κοινωνοι αυτων | αυτων κοινωνοι NA SBL WH

33 Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;

34 Διὰ τοῦτο, ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἄρα ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·

35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον * ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἕξει πάντα ταῦτα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

37 Ἰερουσαλὴμ, Ἰερουσαλὴμ, ἡ ὀκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον * ἐπισυναγαγεῖ ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε.

38 Ἰδοῦ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.

39 Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

24

1 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς * ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδειξάμενοι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφῆθῃ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς * οὐ καταλυθήσεται.

3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Ἐπιεῖ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι.

6 Ἐμελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ * πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὕτω ἐστὶ τὸ τέλος.

7 Ἐγεθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.

8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.

10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους.

§ 23:34 και | — CT * 23:35 εκχυνομενον | εκχυννομενον CT † 23:36 στι | — CT TR ‡ 23:36 παντα ταυτα | ταυτα παντα ANT BYZ NA SBL TR WH § 23:37 αποκτενουσα | αποκτεινουσα BYZ CT TR | αποκτενουσα ANT * 23:37 επισυναγει ορνις | ορνις επισυναγει CT † 23:37 εαυτης | αυτης CT ‡ 23:38 ερημος | — WH * 24:1 επορευετο απο του ιερου | απο του ιερου επορευετο CT † 24:1 προσηλθον | προσηλθον αυτω PCK ‡ 24:2 ιησους | αποκριθεις CT § 24:2 παντα ταυτα | ταυτα παντα ANT BYZ CT * 24:2 ου | ου μη TR † 24:3 ειπε | ειπον SBL WH ‡ 24:3 της | — CT § 24:6 μελλησετε | μελησετε PCK * 24:6 παντα 92.3% | — CT 1% † 24:7 και λοιμοι | — CT

11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολλούς.

12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν·

13 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὕτως σωθήσεται.

14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἔξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δαυιὴλ τοῦ προφήτου, ἔστως ἐν τόπῳ ἀγίῳ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω—

16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἄνω ἐπὶ τὰ ὄρη·

17 ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ * καταβαινέτω ἄραι †τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ·

18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἄραι †τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ Ἰσραββάτω.

21 Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται.

22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοῦ, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε.

24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε * πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

25 Ἰδοῦ, προεῖρηκα ὑμῖν.

26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδοῦ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί, μὴ ἐξέλθητε· Ἰδοῦ, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε.

27 Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28 Ὅπου †γὰρ ἐὰν ἦ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

29 Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.

30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν σὺν οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος * φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως †ἄκρων αὐτῶν.

‡ 24:15 εστως | εστος CT ST § 24:16 ἐπ | εἰς NA TH WH * 24:17 καταβαινέτω | καταβατω CT † 24:17 τα | τι TR ‡ 24:18 τα ἱματια | το ἱματιον CT PCK § 24:20 σαββατω | ἐν σαββατω TR * 24:24 πλανησαι | πλανασθαι WH † 24:27 και | — BYZ CT HF ‡ 24:28 γαρ | — CT § 24:30 τω | — NA TH WH * 24:31 φωνης | — NA SBL WH † 24:31 ακρων | των ακρων CT

³² Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, *γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος·

³³ οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε Σταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύρας.

³⁴ Ἀμὴν λέγω *ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.

³⁵ Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ †παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

³⁶ Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ *ῥας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ *μου μόνος.

³⁷ Ὡσπερ †δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

³⁸ Ὡσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς *ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ †ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,

³⁹ καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἤλθεν ὁ κατακλισμὸς καὶ ἤρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται †καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

⁴⁰ Τότε ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· *ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ †ὁ εἷς ἀφίεται.

⁴¹ Δύο ἀλήθουςαι ἐν τῷ †μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται.

⁴² Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἶδατε ποῖα ἑώρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται.

⁴³ Εκείνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα φυλακῆ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἶασε *διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

⁴⁴ Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι· ὅτι ἡ †ῥα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

⁴⁵ Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος †αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἑθεραπείας αὐτοῦ, τοῦ *διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ;

⁴⁶ Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει †ποιούντα οὕτως.

⁴⁷ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

⁴⁸ Ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει †ὁ κύριός μου ἑλθεῖν,

‡ 24:32 γινώσκετε | γινώσκειται PCK § 24:33 ταυτα παντα | παντα ταυτα BYZ NA SBL TR WH * 24:34 υμιν | υμιν οτι CT † 24:35 παρελευσονται | παρελευσεται CT ‡ 24:36 ωρας | της ωρας TR § 24:36 ουρανων 93.8% | ουρανων ουδε ο υιος CT 6.1% * 24:36 μου | — CT † 24:37 δε | γαρ CT ‡ 24:37 και | — CT § 24:38 ωσπερ | ως CT * 24:38 ημεραις | ημεραις εκειναις NA WH † 24:38 εκγαμιζοντες | γαμιζοντες CT ‡ 24:39 και | — WH § 24:40 δυο εσονται | εσονται δυο WH * 24:40 ο | — CT † 24:40 ο | — CT ‡ 24:41 μυλωνι | μυλω CT § 24:42 ωρα | ημερα CT * 24:43 διορυγηναι | διορυχθηναι NA SBL WH † 24:44 ωρα ου δοκειτε | ου δοκειτε ωρα CT ‡ 24:45 αυτου | — CT § 24:45 θεραπειας | οικετειας CT * 24:45 διδοναι | δουναι CT † 24:46 ποιουντα ουτως | ουτω ποιουντα CT ‡ 24:48 ο κυριος μου | μου ο κυριος CT § 24:48 ελθειν | — CT

⁴⁹ καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς *συνδούλους, †εσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθούτων,

⁵⁰ ἦξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει,

⁵¹ καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσεται· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25

¹ Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας *αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς †ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου.

² Πέντε δὲ †ἦσαν ἐξ αὐτῶν †φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί.

³ *Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας †αὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·

⁴ αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις †αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων †αὐτῶν.

⁵ Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον.

⁶ Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἴδοὺ, ὁ νυμφίος *ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν †αὐτοῦ.

⁷ Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας †αὐτῶν.

⁸ Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις †εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται.

⁹ Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε *οὐκ †ἀρκέση ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε †δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς.

¹⁰ Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

¹¹ Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν.

¹² Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς.

¹³ Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, †ἐν ἣ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

¹⁴ Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

¹⁵ καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδημήσεν εὐθέως.

* **24:49** συνδουλους | συνδουλους αυτου ANT CT † **24:49** εσθιειν δε και πινειν | εσθιειν τε και πινειν PCK | εσθη δε και πινη ANT CT * **25:1** αυτων | εαυτων CT † **25:1** απαντησιν | υπαντησιν CT † **25:2** ησαν εξ αυτων | εξ αυτων ησαν CT § **25:2** φρονιμοι και αι πεντε μωραι | μωραι και πεντε φρονιμοι CT * **25:3** αιτινες | αι γαρ CT † **25:3** αυτων | εαυτων ANT TR † **25:4** αυτων | — CT § **25:4** αυτων | εαυτων NA SBL WH * **25:6** ερχεται | — CT † **25:6** αυτου | — WH † **25:7** αυτων | εαυτων CT § **25:8** ειπον | ειπαν CT * **25:9** ουκ | ου μη CT † **25:9** αρκεση | αρκεσει ANT † **25:9** δε | — CT § **25:13** εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται 89.3% | — CT 10.4%

16 Πορευθεὶς *δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν †ειργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ †εποίησεν ἄλλα πέντε §τάλαντα.

17 Ὡσαύτως *καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε †καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.

18 Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν †ἐν τῇ γῆ, καὶ §ἀπέκρυσεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

19 Μετὰ δὲ *χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει †μετ' αὐτῶν λόγον.

20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα †ἐπ' αὐτοῖς.

21 Ἐφη §δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

22 Προσελθὼν *δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα †λαβὼν εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντα μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα †ἐπ' αὐτοῖς.

23 Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφώς εἶπε, Κύριε, ἔγνωσα σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συναγῶν ὅθεν οὐ διεσκόρπισας·

25 καὶ φοβηθεῖς, ἀπελθὼν ἔκρυσεν τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.

26 Αποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συναγῶ ὅθεν οὐ διεσκόρπισα·

27 ἔδει §οὖν σε βαλεῖν *τὸ ἀργύριόν μου τοῖς †τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμόν σὺν τόκῳ.

28 Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.

29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· †ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ §ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον *ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ †ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,

* 25:16 δε | — CT † 25:16 ειργασατο | ηργασατο CT ‡ 25:16 εποιησεν | εκερδησεν CT § 25:16 ταλαντα | — CT * 25:17 και | — NA SBL WH † 25:17 και αυτος | — CT ‡ 25:18 εν τη γη | γην CT § 25:18 απεκρυσεν | εκρυσεν CT * 25:19 χρονον πολυ | πολυ χρονον CT † 25:19 μετ αυτων λογον | λογον μετ αυτων CT ‡ 25:20 επ αυτοις | — CT § 25:21 δε | — ANT CT * 25:22 δε | — WH † 25:22 λαβων | — CT ‡ 25:22 επ αυτοις | — CT § 25:27 ουν σε | σε ουν CT * 25:27 το αργυριον | τα αργυρια CT † 25:27 τραπεζιταις | τραπεζιταις TH WH ‡ 25:29 απο δε του | του δε CT § 25:29 εχει | δοκει εχειν PCK * 25:30 εκβαλετε | εκβαλλετε TR † 25:31 αγιοι | — CT

³² καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἑξοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων·

³³ καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐωνύμων.

³⁴ Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

³⁵ Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με·

³⁶ γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με.

³⁷ Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; Ἡ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;

³⁸ Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; Ἡ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν;

³⁹ Πότε δέ σε εἶδομεν ἄσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε;

⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

⁴¹ Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, *οἱ καταραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

⁴² Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· †ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με·

⁴³ ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.

⁴⁴ Τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι;

⁴⁵ Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.

⁴⁶ Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26

¹ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς *πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,

² Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

‡ 25:32 συναχθησεται | συναχθησονται CT PCK § 25:32 αφοριει | αφορισει NA SBL WH

* 25:36 ηλθετε | ηλθατε CT † 25:37 ειδομεν | ειδαμεν WH ‡ 25:38 ειδομεν | ειδαμεν WH

§ 25:39 ασθενη | ασθενουσα CT * 25:41 οι | — TH WH † 25:42 ειδησα | και ειδησα

WH ‡ 25:44 αποκριθσονται | αποκριθσονται αυτω ANT TR * 26:1 παντας | — PCK

3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς †καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα,

4 καὶ συνεβουλευσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν †δολῶ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν.

5 *Ἐλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ Σάλαβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχευεν ἐπὶ * τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου.

8 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ †αὐτοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

9 †Ἡδύνατο γὰρ τοῦτο §τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι *πτωχοῖς.

10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; Ἔργον γὰρ καλὸν †εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11 †Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.

13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς,

15 εἶπε, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, §κάγω ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια,

16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα αὐτόν παραδῷ.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἄζυμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες * αὐτῷ, Ποῦ θέλεις †ετοιμάσομέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα;

18 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἶπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστί· πρὸς σε ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου.

19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα.

20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν †δώδεκα.

21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ §ἕκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε;

† 26:3 και οι γραμματεις | — CT † 26:4 δολω κρατησωσι | κρατησωσι δολω TR § 26:7 αλαβαστρον μυρου εχουσα | εχουσα αλαβαστρον μυρου CT * 26:7 την κεφαλην | της κεφαλης CT † 26:8 αυτου | — CT † 26:9 ηδυνατο | εδυνατο CT § 26:9 το μυρον | — CT * 26:9 πτωχοις | τοις πτωχοις ANT BYZ PCK † 26:10 ειργασατο | ηργασατο CT † 26:11 παντοτε γαρ τους πτωχοις | τους πτωχοις γαρ παντοτε ANT BYZ HF § 26:15 καγω | και εγω ANT BYZ PCK * 26:17 αυτω | — CT † 26:17 ετοιμασομεν | ετοιμασωμεν ANT BYZ CT TR † 26:20 δωδεκα | δωδεκα μαθητων SBL WH § 26:22 εκαστος αυτων | εις εκαστος CT

23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ * ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει.

24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν εἶπε, Μήτι ἐγὼ εἰμι, ἱραββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας.

26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβῶν ὁ Ἰησοῦς † τὸν ἄρτον, καὶ Σευχαριστήσας ἔκλασε καὶ * ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.

27 Καὶ λαβῶν † τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες·

28 τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου, † τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν Σέκχυνόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν.

29 Λέγω δὲ ὑμῖν * ὅτι οὐ μὴ πῶ ἅπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ † γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

30 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ † διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς.

32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Σπάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ * δὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.

34 Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με.

35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε † ἀπαρνήσωμαι. Ὁμοίως * δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ Σεῖπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον * Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθῶν † προσεύξωμαι ἐκεῖ.

37 Καὶ παραλαβῶν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

38 Τότε λέγει αὐτοῖς † ὁ Ἰησοῦς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

* 26:23 ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα | τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ CT † 26:25 ραββί | ραββει TH WH † 26:26 τον | — CT § 26:26 εὐχαριστήσας | εὐλογησας CT PCK TR * 26:26 εδιδου τοις μαθηταις και | δους τοις μαθηταις CT † 26:27 το | — CT † 26:28 το της καινης | της CT § 26:28 εκχυνομενον | εκχυννομενον CT * 26:29 οτι | — CT † 26:29 γεννηματος | γεννηματος ANT CT PCK † 26:31 διασκορπισθησεται | διασκορπισθησονται ANT CT § 26:33 παντες | και παντες PCK TR * 26:33 δε | — BYZ CT PCK TR † 26:35 απαρνησωμαι | απαρνησομαι ANT BYZ CT TR † 26:35 δε | — CT TR § 26:35 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 26:36 γεθησημανη | γεθησημανι NA SBL | γεθησημανει TH WH † 26:36 προσευξωμαι εκει | εκει προσευξωμαι CT † 26:38 ο ιησους | — CT TR

39 Καὶ Ὡπροσελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, *παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθυδόντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ;

41 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο, λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο †τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πῶ, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

43 Καὶ ἐλθὼν Σεύρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθυδόντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι.

44 Καὶ ἄφεις αὐτοὺς *ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον †εἰπὼν.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς †αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε ὅτι λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἰδοῦ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδοῦ, *ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοῦ, Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθε καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

48 Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὅν †ἀν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν.

49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, Χαῖρε, †ραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἐταῖρε, ἐφ' ὧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδοῦ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψόν *σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν †μαχαίρα †ἀποθανοῦνται.

53 Ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ὁ σαῖρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι *πλείους ἢ δώδεκα †λεγεῶνας ἀγγέλων;

54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;

§ 26:39 προσελθων | προελθων ANT NA PCK SBL TR WH * 26:39 παρελθετω | παρελατω CT † 26:42 το ποτηριον | — CT ‡ 26:42 απ εμου | — CT § 26:43 ευρισκει αυτους παλιν | ευρεν αυτους παλιν PCK | παλιν ευρεν αυτους CT * 26:44 απελθων παλιν | παλιν απελθων CT † 26:44 ειπων | ειπων παλιν NA SBL WH ‡ 26:45 αυτου | — CT § 26:45 το | — WH * 26:46 ηγγικεν | — PCK † 26:48 αν | εαν PCK ‡ 26:49 ραββι | ραββει TH WH § 26:50 ω | ο CT * 26:52 σου την μαχαιραν | την μαχαιραν σου CT † 26:52 μαχαيرا | μαχαιρη CT ‡ 26:52 αποθανουνται | απολουνται CT TR § 26:53 αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι | παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι αρτι CT * 26:53 πλειους | η | πλειω NA SBL WH | πλειους TH † 26:53 λεγεωνας | λεγιωνας CT

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ ληστὴν †ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; Καθ' ἡμέραν ὁμοῦς ἡμᾶς *ἐκαθεζόμεν διδασκῶν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.

56 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς †καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτησαν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως †θανατώσωσιν αὐτόν,

60 καὶ οὐχ εὔρον. Ὡς καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον.

61 Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο *ψευδομάρτυρες †εἶπον, Οὗτος ἔφη, Δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομησαί †αὐτόν.

62 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνη; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσίωπα. Καὶ ὁ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς *διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων †ὅτι Ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν †αὐτοῦ.

66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες ἔειπον, Ἐνοχὸς θανάτου ἐστί.

67 Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ *ἐρράπισαν,

68 λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ. Τίς ἐστὶν ὁ παῖσας σε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος †ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσήλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν †αὐτῶν πάντων, λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις.

‡ 26:55 ἐξήλθετε | ἐξηλάθετε CT § 26:55 προς υμας | — CT * 26:55 εκαθεζομην διδασκων εν τω ιερω | εκαθεζομην εν τω ιερω διδασκων PCK | εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων CT † 26:59 και οι πρεσβυτεροι | — CT ‡ 26:59 θανατωσωσιν αυτον | αυτον θανατωσωσι CT TR § 26:60 και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον | πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων CT * 26:61 ψευδομαρτυρες | — CT † 26:61 ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ 26:61 αυτον | — CT § 26:63 αποκριθεις | — CT * 26:65 διερρηξε | διερηξε WH † 26:65 οτι | — CT ‡ 26:65 αυτου | — CT § 26:66 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 26:67 εραπισαν | εραπισαν CT † 26:69 εξω εκαθητο | εκαθητο εξω CT ‡ 26:70 αυτων | — CT TR

71 Ἐξεληθόντα δὲ Σαυτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει *αὐτοῖς ἐκεῖ, †Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο †μεθ' ὄρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.

74 Τότε ἤρξατο †καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ *εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος †τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος †αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἐξω ἐκλαυσε πικρῶς.

27

1 Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι *τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατώσαι αὐτόν·

2 καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν †αὐτὸν †Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ †παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς *ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ †τοῖς πρεσβυτέροις,

4 λέγων, Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα †ἀθῶον. Οἱ δὲ †εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ *ὄψει.

5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια †ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγαστο.

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια †εἶπον, Οὐκ ἐξεστί βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι.

7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις.

8 Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς Αἵματος, ἕως τῆς σήμερον.

9 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥήθην διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ·

10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς †ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη *αὐτῷ, Σὺ λέγεις.

12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ †τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

§ 26:71 αυτον | — CT * 26:71 αυτοις | τοις CT TR † 26:71 και | — CT † 26:72 μεθ | μετα CT § 26:74 καταθεματίζειν | καταναθεματίζειν TR * 26:74 ευθεως | ευθους TH WH † 26:75 του | — ANT CT PCK † 26:75 αυτω | — CT * 27:1 του λαου | — PCK † 27:2 αυτον | — CT † 27:2 ποντιω πιλατω | πιλατω NA SBL | πιλατω TH WH § 27:3 παραδιδους | παραδους TH WH * 27:3 απεστρεψε | εστρεψε CT † 27:3 τοις | — CT † 27:4 αθων | δικαιον WH § 27:4 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 27:4 οψει | οψη CT † 27:5 εν τω ναω 98.3% | εις τον ναον CT 1.3% † 27:6 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 27:11 εστη | εσταθη CT * 27:11 αυτω | — NA SBL WH † 27:12 των | — CT PCK

13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ †Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι;

14 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον.

16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον §Βαραββᾶν.

17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ *Πιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; †Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;

18 Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν.

19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον, §Βαραββᾶν.

22 Λέγει αὐτοῖς ὁ *Πιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν †αὐτῷ πάντες, Σταυρωθήτω.

23 Ὁ δὲ †ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω.

24 Ἰδὼν δὲ ὁ §Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας *ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος †τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε.

25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῆ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλην τὴν σπεῖραν·

28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, †περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην.

29 Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ §τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον *ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ †ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε, †ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

30 καὶ ἔμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

‡ 27:13 πιλατος | πειλατος TH WH § 27:16 βαραββαν | ιησουν βαραββαν NA SBL * 27:17 πιλατος | πειλατος TH WH † 27:17 βαραββαν | ιησουν τον βαραββαν NA SBL | τον βαραββαν WH ‡ 27:21 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 27:21 βαραββαν | τον βαραββαν CT * 27:22 πιλατος | πειλατος TH WH † 27:22 αυτω — CT ‡ 27:23 ηγεμων | — CT § 27:24 πιλατος | πειλατος TH WH * 27:24 απεναντι | κατεναντι WH † 27:24 του δικαίου | — NA SBL WH ‡ 27:28 περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκινην | χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν αυτω CT § 27:29 την κεφαλην | της κεφαλης CT * 27:29 επι την δεξιαν | εν τη δεξια CT † 27:29 ενεπαιζον | ενεπαιξαν CT ‡ 27:29 ο βασιλευς | βασιλευ CT

31 Καὶ ὅτε ἐνέπειξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὔρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ᾧ ἐστὶ *λεγόμενος Κρανίου Τόπος,

34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν †ῶξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.

35 Σταυρῶσαντες δὲ αὐτόν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ββάλλοντες * κλῆρον.

36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.

37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, Οὗτός ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.

39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, †κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, †κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

41 Ὅμοίως ᾧδὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων *καὶ Φαρισαίων ἔλεγον,

42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. †Εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστὶ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ †πιστεῦσομεν ᾧ ἐπ' αὐτῷ.

43 Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ῥυσάσθω νῦν *αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. Εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός.

44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ †συσταυρωθέντες †αὐτῷ ὠνείδιζον ᾧ αὐτόν.

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας *ἐνάτης.

46 Περὶ δὲ τὴν †ἐνάτην ὥραν †ανεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, ᾑἠλί, ἠλί, *λίμα †σαβαχθανί; Τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;

§ 27:33 ο | ος TR * 27:33 λεγομενος κρανιου τοπος | λεγομενον κρανιου τοπος PCK | κρανιου τοπος λεγομενος CT † 27:34 οξος | οινον CT ‡ 27:34 ηθελε | ηθελησε CT § 27:35 βαλλοντες | βαλοντες ANT PCK * 27:35 κληρον | κληρον ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον TR † 27:39 κινουντες | κεινουντες TH ‡ 27:40 καταβηθι | και καταβηθι NA § 27:41 δε και | και NA SBL WH | — TH * 27:41 και φαρισαιων | — CT TR † 27:42 ει | — CT ‡ 27:42 πιστευσομεν | πιστευσωμεν ANT § 27:42 επ αυτω | αυτω TR | επ αυτον CT * 27:43 αυτον | — CT † 27:44 συσταυρωθεντες | συσταυρωθεντες TH WH ‡ 27:44 αυτω | συν αυτω CT § 27:44 αυτον | αυτω TR * 27:45 ενατης | ευνατης TR † 27:46 ενατην | ευνατην TR ‡ 27:46 ανεβοησεν | εβοησεν WH § 27:46 ηλι ηλι | ηλει ηλει TH | ελωι ελωι WH * 27:46 λιμα | λαμα TR | λεμα CT † 27:46 σαβαχθανι | σαβαχθανει TH WH

47 Τινες δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστῶτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἑἠλίαν φωνεῖ οὗτος.

48 Καὶ εὐθέως δραμῶν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβῶν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν.

49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἑἠλίας σώσων αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλη ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51 Καὶ ἰδοῦ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη· εἰς δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσειέσθη· καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν·

52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεώχθησαν· καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἀγίων ἠγέρθη·

53 καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

54 Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ ἑγνόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ,

56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσήφ μητῆρ, καὶ ἡ μητῆρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἔμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ·

58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα.

59 Καὶ λαβῶν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρῷ,

60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπήλθεν.

61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν Παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον,

63 λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.

64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ σαυτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ

‡ 27:47 εστωτων | εστηκοτων CT § 27:47 ηλιαν | ηλειαν WH * 27:49 ελεγον | ειπαν WH † 27:49 ηλιας | ηλειας WH ‡ 27:49 αυτον 96.7% | αυτον αλλος δε λαβων λογχην ευυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα WH 1.1% § 27:51 εις δυο απο ανωθεν εις κατω | απ ανωθεν εις κατω εις δυο NA SBL WH | εις δυο απ ανωθεν εις κατω TH * 27:52 ηγερθη | ηγερθησαν CT † 27:54 γενομενα | γυνομενα WH ‡ 27:55 γυναικες | και γυναικες ANT PCK § 27:56 ιωσηφ | ιωσηφ NA SBL WH * 27:57 εμαθητευσε | εμαθητευθη NA SBL WH † 27:58 πιλατω | πειλατω TH WH ‡ 27:58 πιλατος | πειλατος TH WH § 27:58 το σωμα | — CT * 27:59 σινδονι | εν σινδονι NA WH † 27:61 μαρια | μαριαμ CT ‡ 27:62 πιλατον | πειλατον TH WH § 27:64 αυτου | — WH * 27:64 νυκτος | — CT

εἶπωσι τῷ †λαῶ, Ἥγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.

⁶⁵ Ἐφη †δὲ αὐτοῖς ὁ §Πιλάτος, Ἔχετε κουστωδίαν· υπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἶδατε.

⁶⁶ Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστωδίας.

28

¹ Ὅψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε *Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρήσαι τὸν τάφον.

² Καὶ ἰδού, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, †προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον †ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

³ Ἦν δὲ ἡ §ιδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν *ῶσει χιῶν.

⁴ Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ †ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

⁶ Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο †ὁ Κύριος.

⁷ Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι Ἥγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδού, εἶπον ὑμῖν.

⁸ Καὶ §ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

⁹ *Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδού, †Ἰησοῦς †ἀπήνητησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτὸν τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

¹⁰ Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· υπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, §καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

¹¹ Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.

¹² Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβουλίον τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις,

¹³ λέγοντες, Εἶπατε ὅτι Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.

¹⁴ Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν * αὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποιήσομεν.

† 27:64 λαω | λαω οτι PCK † 27:65 δε | — ANT CT § 27:65 πιλατος | πειλατος TH WH

* 28:1 μαρια | μαριαμ NA SBL TH † 28:2 προσελθων | και προσελθων CT † 28:2 απο της θυρας | — CT § 28:3 ιδεα | ειδεα CT * 28:3 ωσει | ως CT † 28:4 εγενοντο ωσει | εγενηθησαν ως CT † 28:6 ο κυριος | — CT § 28:8 εξελθουσαι | απελθουσαι CT * 28:9 ως δε επορευοντο απαγγελαι τοις μαθηταις αυτου 81.6% | — CT 11.6% † 28:9 ιησους | ο ιησους TR † 28:9 απνητησεν | υπνητησεν CT § 28:10 και εκει | κακει ANT BYZ CT TR * 28:14 αυτον | — TH WH

15 Οἱ δὲ λαβόντες †τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς ‡σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἑτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν §αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν.

18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ *γῆς.

19 †Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος·

20 διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ‡Ἀμήν. §

† 28:15 τα | — WH ‡ 28:15 σημερον | σημερον ημερας NA SBL WH § 28:17 αυτω | — CT
 * 28:18 γης | της γης NA SBL WH † 28:19 πορευθεντες | πορευθεντες ουν CT TR ‡ 28:20
 αμην | — CT § 28:20 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἡ' τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, * υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

2 † Ὡς γέγραπται ἐν † τοῖς προφήταις,

Ἰδοῦ, § ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου * ἔμπροσθέν σου.

3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,

Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·

εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ,

4 ἐγένετο † Ἰωάννης † βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσω βᾶπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ § Ἱεροσολυμίται, * καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες † ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

6 † Ἦν δὲ § ὁ * Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ † ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

7 Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ ἐμὶ ἰκανὸς κύψα λῦσαι τὸν ἱμᾶντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.

8 Ἐγὼ † μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς § ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς * ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν † Ἰησοῦς ἀπὸ † Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη § ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.

10 Καὶ * εὐθέως ἀναβαίνων † ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα † ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον § ἐπὶ αὐτόν·

11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν * ὧ † εὐδόκησα.

12 Καὶ † εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον.

* 1:1 υἱου του θεου 98.2% | υἱου θεου NA TH 0.5% | — SBL WH 0.8% † 1:2 ως | καθως ECM† NA SBL TH WH † 1:2 τοις προφηταις 96.2% | τω ησαια τω προφητη CT 1.3% § 1:2 εγω | — NA SBL TH WH * 1:2 εμπροσθεν σου 96.6% | — ECM† NA SBL TH WH 3.3% † 1:4 ιωαννης | ιωανης WH † 1:4 βαπτιζων εν τη ερημω και 98.2% | ο βαπτιζων εν τη ερημω και NA TH 0.4% | ο βαπτιζων εν τη ερημω SBL WH 0.2% § 1:5 ιεροσολυμται | ιεροσολυμται TH WH * 1:5 και εβαπτιζοντο παντες | παντες και εβαπτιζοντο CT † 1:5 εν τω ιορδανη ποταμω υπ αυτου | υπ αυτου εν τω ιορδανη ποταμω CT † 1:6 ην δε | και ην CT § 1:6 ο | — TR * 1:6 ιωαννης | ιωανης WH † 1:6 εσθων | εσθων SBL TH WH † 1:8 μεν | — CT § 1:8 εν 95% | — ECM NA SBL WH 4.3% * 1:8 εν 99.7% | — WH 0.2% † 1:9 ιησους | ο ιησους ANT PCK † 1:9 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR § 1:9 υπο ιωαννου εις τον ιορδανην | εις τον ιορδανην υπο ιωαννου ECM† NA SBL TH | εις τον ιορδανην υπο ιωανου WH * 1:10 ευθεως | ευθους CT † 1:10 απο | εκ CT † 1:10 ωσει | ως ANT BYZ CT § 1:10 επ | εις ECM† NA SBL TH WH * 1:11 ω | σοι ANT CT † 1:11 ευδοκησα | ηυδοκησα ANT † 1:12 ευθους | ευθεως ANT PCK

13 Καὶ ἦν ἑκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ *ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

14 †Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι †τὸν Ὑἱὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον *τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

15 καὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 †Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος ὁβελῶντος ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ *ἀλιεῖς.

17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι †ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἑαυτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

19 Καὶ προβάς *ἑκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα.

20 Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Ὑκαπερναοῦμ· καὶ *εὐθέως τοῖς σάββασις †εἰσελθὼν †εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκε.

22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

23 Ὑκαὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε,

24 λέγων, *Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.

26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ †κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.

27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε ὁμιλεῖν *πρὸς ἑαυτούς, λέγοντας, Τί ἐστι τοῦτο; †Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

§ 1:13 εκει | — CT * 1:13 ημερας τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα ημερας ECM† NA SBL TH WH | ημερας τεσσαρακοντα ECM† † 1:14 μετα δε 99.2% | και μετα SBL WH 0.3% † 1:14 τον | — ANT § 1:14 ιωαννην | ιωαννη WH * 1:14 της βασιλειας 95.5% | — CT 2.1% † 1:16 περιπατων δε | και παραγων CT † 1:16 αυτου του σιμωνος | αυτου TR | σιμωνος CT § 1:16 βαλλοντας αμφιβληστρον 82.8% | αμφιβαλλοντας CT 0.3% * 1:16 αλιεις | αλειεις TH WH † 1:17 αλιεις | αλειεις TH WH † 1:18 ευθεως | ευθους CT § 1:18 αυτων | — CT * 1:19 εκειθεν | — CT † 1:19 ιωαννην | ιωαννη WH † 1:20 ευθεως | ευθους CT § 1:21 καπερναουμ | καφαρναουμ CT * 1:21 ευθεως | ευθους CT † 1:21 εισελθων 97.7% | — SBL 1% † 1:21 εις την συναγωγην εδιδασκε 97.7% | εδιδασκεν εις την συναγωγην SBL 0.9% § 1:23 και | και ευθους CT * 1:24 εα | — ECM† NA SBL TH WH † 1:26 κραξαν | φωνησαν CT † 1:27 παντες | απαντες ECM† NA SBL TH WH § 1:27 συζητειν | συνζητειν TH WH * 1:27 προς εαυτους 76.4% | προς αυτους TR 2% | αυτους WH 0.2% † 1:27 τις η διδαχη η καινη αυτη οτι | διδαχη καινη CT

28 Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ Σεύθους εἰς ὄλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ *εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξεληθόντες, †ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ανδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ *εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς·

31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς †αὐτῆς· καὶ ἀπῆκεν αὐτήν ὁ πυρετὸς †εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·

33 καὶ *ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν.

34 Καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαι νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν †αὐτόν.

35 Καὶ πρῶτ' ἔννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κάκει προσήχετο.

36 Καὶ ἤκατεδίωξαν αὐτὸν *ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ·

37 καὶ †εὐρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες †σε ζητοῦσι.

38 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Σῶσμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα *καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ †ἐξεληλύθα.

39 Καὶ †ἦν κηρύσσων ἔεν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὄλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν *αὐτόν, †καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθάρισαι.

41 †Ὁ δὲ Ἰησοῦς Σπλαγχνισθεῖς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, *ἤψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθάρισθητι.

42 Καὶ †εἰπόντος αὐτοῦ †εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἔκαθαρίσθη.

43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, *εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν,

‡ 1:28 ἐξηλθε δε | και ἐξηλθεν ANT CT § 1:28 ευθυς | ευθυς πανταχου ECM† NA SBL TH WH * 1:29 ευθεως | ευθυς CT † 1:29 ηλθον 83.1% | ηλθαν WH 0.1% ‡ 1:29 ιωαννου | ιωανου WH § 1:30 σιμωνος | του σιμωνος PCK * 1:30 ευθεως | ευθυς CT † 1:31 αυτης | — ECM† NA SBL TH WH ‡ 1:31 ευθεως | — CT § 1:32 εδου | εδυσεν WH * 1:33 η πολις ολη επισυνηγμενη ην | ην η πολις ολη επισυνηγμενη ANT | ην ολη η πολις επισυνηγμενη CT † 1:34 αυτον 57.6% | αυτον χριστον ειναι ANT BYZ PCK WH 28.6% ‡ 1:35 εννυχον | εννυχα ANT CT § 1:36 κατεδιωξαν | κατεδιωξεν ECM† NA SBL TH WH * 1:36 ο | — ECM† NA SBL TH WH † 1:37 ευροντες αυτον | ευρον αυτον και ECM† NA SBL TH WH ‡ 1:37 σε ζητουςι | ζητουςι σε CT TR § 1:38 αγωμεν | αγωμεν αλλαχου ECM† NA SBL TH WH * 1:38 και εκει | κακει TH TR † 1:38 εξεληλυθα | εληλυθα PCK | εξηλθον CT ‡ 1:39 ην 99.4% | ηλθε CT 0.5% § 1:39 εν ταις συναγωγασι | εις τας συναγωγας CT * 1:40 αυτον 85.9% | — CT 6.1% † 1:40 και | — SBL WH ‡ 1:41 ο δε ιησους | και CT § 1:41 σπλαγχνισθεις 99.5% | οργισθεις SBL 0.1% * 1:41 ηψατο αυτου | αυτου ηψατο CT † 1:42 ειποντος αυτου 95.8% | — CT 2.3% ‡ 1:42 ευθεως | ευθυς CT § 1:42 εκαθαρισθη | εκαθερισθη TH WH * 1:43 ευθεως | ευθυς CT

⁴⁴ καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης· ἄλλ' ὑπάγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ †προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε ἘΜωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

⁴⁵ Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρῦσαι πολλὰ καὶ διαφημίζει τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, *ἄλλ' ἐξῶ ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν †πανταχόθεν.

2

¹ Καὶ *εἰσηλθε πάλιν εἰς †Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν· †καὶ ἠκούσθη ὅτι Ἐἰς οἶκόν ἐστι.

² Καὶ *εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.

³ Καὶ ἔρχονται †πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.

⁴ Καὶ μὴ δυνάμενοι †προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορῶντες χαλῶσι τὸν Ἐκράβατον *ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.

⁵ †Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, †ἀφένται Ἐσοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

⁶ Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,

⁷ Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ *βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός;

⁸ Καὶ †εὐθέως ἐπγνονὸς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως †αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, Ἐἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

⁹ Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, *Ἀφένται ἔσου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, †Ἐγειραι, καὶ ἄρον Ἐσου τὸν κράβατον, καὶ περιπάτει;

¹⁰ Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου *ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας—λέγει τῷ παραλυτικῷ—

† 1:44 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 1:44 προσενεγκε | προσενεγκα PCK § 1:44 μωσης | μωυσης ANT CT * 1:45 αλλ | αλλα SBL WH † 1:45 εν | επ CT † 1:45 πανταχοθεν | παντοθεν CT * 2:1 εισηλθε παλιν | παλιν εισηλθεν TR | εισελθων παλιν CT † 2:1 καπερναουμ | καφαρναουμ CT † 2:1 και | — CT § 2:1 εις οικον 98.5% | εν οικω CT 1% * 2:2 ευθεως | — CT † 2:3 προς αυτον παραλυτικον φεροντες | φεροντες προς αυτον παραλυτικον ECM† NA SBL WH † 2:4 προσεγγισα | προσενεγκα CT § 2:4 κραβατον | κραβαττον ANT BYZ CT * 2:4 εφ ω | οπου ECM† NA SBL TH WH † 2:5 ιδων δε | και ιδων CT † 2:5 αφενται | αφιενται ECM NA SBL WH § 2:5 σοι αι αμαρτιαι σου | σου αι αμαρτιαι CT * 2:7 βλασφημιας | βλασφημει CT † 2:8 ευθεως | ευθυσ CT † 2:8 αυτοι | — CT TR § 2:8 ειπεν | λεγει CT * 2:9 αφενται | αφιενται ECM NA SBL WH † 2:9 σου | σοι TR † 2:9 εγειραι | εγειρει ANT BYZ ECM NA SBL TH | εγειρου WH § 2:9 σου τον κραβατον | σου τον κραβαττον BYZ | τον κραβατον σου PCK | τον κραβαττον σου ANT CT * 2:10 αφιεναι επι της γης αμαρτιας 46.2% | επι της γης αφιεναι αμαρτιας BYZ ECM† PCK SBL 46.9% | αφιεναι αμαρτιας επι της γης ECM† NA WH 3.2%

11 Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἄρον τὸν ἑκράββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

12 Καὶ ἠγέρθη *εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν ἑκράββατον, ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως *εἶδομεν.

13 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

14 Καὶ παράγων εἶδε Ἰησοῦ τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συναρέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

16 Καὶ οἱ γραμματεῖς *καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίουσα μετὰ τῶν ἑτελώνων καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει *καὶ πίνει;

17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς ἵνα μετανοήσιν.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ *Ἰωάννου καὶ οἱ Ἰσραηλῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Ἰσραηλῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, νηστεύειν; Ὅσον χρόνον *μεθ' ἐαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν·

20 ἔλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ταῖς ἡμέραις.

21 Καὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκου ἀγνάφου ἑπιπράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χειρὸν σχίσμα ἰσθίεται.

† 2:11 εγειραι | εγειρε ANT BYZ CT ‡ 2:11 και | — CT § 2:11 κραββατον | κραβαττον ANT BYZ CT * 2:12 ευθεως και | και ευθως CT † 2:12 κραββατον | κραβαττον ANT BYZ CT ‡ 2:12 εναντιον | εμπροσθεν NA SBL TH WH § 2:12 ουδεποτε ουτως | ουτως ουδεποτε CT * 2:12 ειδομεν | ειδαμεν WH † 2:14 λευι | λευιν (λευειν TH WH) ANT BYZ ECM HF NA PCK SBL TR ‡ 2:15 εγενετο εν τω | γινεται ECM NA SBL WH | γινεται TH § 2:15 ηκολουθησαν | ηκολουθουν ECM† NA SBL TH WH * 2:16 και οι φαρισαιοι 96.6% | των φαρισαιων CT 0.2% † 2:16 αυτον εσθιοντα 96.2% | οτι ησθε TH 0.3% | οτι εσθει ECM NA SBL WH 0.2% ‡ 2:16 τελωνων και αμαρτωλων 97.7% | αμαρτωλων και τελωνων CT 0.2% § 2:16 τι 95.9% | — ECM† NA SBL TH WH 1.8% * 2:16 και πινει 92.9% | — CT 0.7% † 2:17 αυτοις | αυτοις οτι ECM NA SBL WH ‡ 2:17 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ § 2:17 εις μετανοιαν | — CT * 2:18 ιωαννου | ιωανου WH † 2:18 των φαρισαιων 92% | φαρισαιοι CT 6.4% ‡ 2:18 ιωαννου | ιωανου WH § 2:18 οι | οι μαθηται CT * 2:19 μεθ εαυτων εχουσι τον νυμφιον 89.6% | εχουσι τον νυμφιον μετ αυτων CT 0.6% † 2:20 εκειναις ταις ημεραις | εκεινη τη ημερα CT ‡ 2:21 και | — ANT CT § 2:21 επιπραπτει | επιραπτει CT * 2:21 ιματιω παλαιω | ιματιον παλαιον CT † 2:21 μη | μηγε ANT ‡ 2:21 αυτου | απ αυτου CT § 2:21 γινεται | γινεται TH

22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, *ρήσσει ὁ οἶνος †ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος *ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· Ὡστόσο οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς *βλητέον.

23 Καὶ ἐγένετο †παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ †ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας.

24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε, τί ποιοῦσιν Ὡς ἐν τοῖς σάββασι ὃ οὐκ ἔξεστι;

25 Καὶ *αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε †Δαυίδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχε καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

26 Πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ †ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὐδ' οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ Ὡς τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οἰσιν;

27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, *οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·

28 ὥστε Κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

3

1 Καὶ εἰσηλθε πάλιν εἰς *τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.

2 Καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ †ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, *Ἐγειρα εἰς τὸ μέσον.

4 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐξεστι τοῖς σάββασι Ὡς ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων.

5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, *συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεῖνον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ †ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ Ὡς ἡ ἄλλη.

6 Καὶ ἐξεληθόντες οἱ Φαρισαῖοι *εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον †ἐποιοῦν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

* 2:22 ρησσει | ρηξει CT † 2:22 ο νεος | — CT ‡ 2:22 εκχειται και οι ασκοι απολουνται | απολλυται και οι ασκοι ECM NA SBL WH § 2:22 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ * 2:22 βλητεον 97.5% | — CT 0.3% † 2:23 παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασι | αυτον εν τοις σαββασι παραπορευεσθαι ECM NA SBL TH | αυτον εν τοις σαββασι διαπορευεσθαι WH ‡ 2:23 ηρξαντο οι μαθηται αυτου | οι μαθηται αυτου ηρξαντο CT § 2:24 εν | — CT * 2:25 αυτος ελεγεν | λεγει CT † 2:25 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 2:26 αρχιερεως 83% | του αρχιερεως TR 16.2% § 2:26 τοις ιερευσι | τους ιερεις ECM NA SBL WH * 2:27 ουχ 96.6% | και ουχ CT 0.9% * 3:1 την | — SBL WH † 3:3 εξηραμμενην εχοντι την χειρα 93.3% | την χειρα εχοντι ξηραν SBL WH 0.4% | την ξηραν χειρα εχοντι ECM NA TH 0.2% ‡ 3:3 εγειραι | εγειρε ANT CT § 3:4 αγαθοποιησαι | αγαθον ποιησαι ECM† NA * 3:5 συλλυπουμενος | συνλυπουμενος TH WH † 3:5 σου | — ECM† NA SBL ‡ 3:5 αποκατεσταθη | απεκατεσταθη BYZ CT § 3:5 υγιης ως η αλλη | — CT * 3:6 ευθεως | ευθυς CT † 3:6 εποιοουν 92.5% | εδιδουν CT 1.3%

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἤκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,

8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἤλθον πρὸς αὐτόν.

9 Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν.

10 Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται, ὅσοι εἶχον μᾶστιγας.

11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτόν ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε, λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

12 Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν αὐτόν ποιήσωσι.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.

14 Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ᾧσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν,

15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια·

16 καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον·

17 καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Ἰωαννῆς, ὃ ἐστίν, Υἱοὶ Βροντῆς·

18 καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Σκανανίτην,

19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον·

20 καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἰμῆτε ἄρτον φαγεῖν.

21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη.

‡ 3:7 ανεχωρησε μετα των μαθητων αυτου | μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησε CT § 3:7 ηκολουθησαν αυτω 50.9% | ηκολουθησεν αυτω BYZ PCK 42.9% | ηκολουθησε CT 0.2% * 3:8 οι | — CT † 3:8 ακουσαντες | ακουοντες CT ‡ 3:8 εποει | ποει WH § 3:8 ηλθον | ηλθαν WH * 3:11 εθεωρει προσεπιπτεν αυτω και εκραζε | εθεωρουν προσεπιπτον αυτω και εκραζον ANT CT † 3:11 λεγοντα | λεγοντες NA ‡ 3:12 φανερον αυτον | αυτον φανερον CT TR § 3:14 δωδεκα 97.1% | δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν NA WH 1.5% * 3:15 θεραπευειν τας νοσους και | — CT † 3:16 και 98.8% | και εποηισε τους δωδεκα και NA SBL WH 0.4% ‡ 3:16 τω σιμωνι ονομα | ονομα τω σιμωνι ANT CT § 3:17 ιωαννην | ιωαννη WH * 3:17 ονοματα | ονομα WH † 3:17 βοανεργες | βοανηργες CT ‡ 3:18 ματθαιον | μαθηταιον CT § 3:18 κανανιτην | καναναιον CT * 3:19 ισκαριωτην 98% | ισκαριωθ CT 0.8% † 3:19 ερχονται | ερχεται ECM† NA SBL TH WH ‡ 3:20 οχλος 89.5% | ο οχλος NA SBL TH WH 7.4% § 3:20 μητε | μηδε ANT ECM† NA PCK SBL TH WH

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι *Βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν;

24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη.

25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη.

26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ὁμιμερίσται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.

27 Ὅτι οὐδεὶς δύναται τὰ σκευὴ τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ὁ διαρπάσῃ.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ βλασφημία ἧς ἂν βλασφημήσωσιν.

29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου ὁκρίσεως.

30 Ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 Ἐρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἔστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, ὄφρα φωνοῦντες αὐτόν.

32 Καὶ ἐκάθητο ὁ ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσί σε.

33 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου;

34 Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτόν καθημένους, λέγει, Ὅτι οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 Ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστὶ.

* 3:22 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH † 3:25 δυναται | δυνασεται CT ‡ 3:25 σταθηναι η οικια εκεινη | η οικια εκεινη σταθηναι ECM NA SBL | η οικια εκεινη σθηναι TH WH § 3:26 μεμερισται | μερισθη CT * 3:26 σταθηναι | σθηναι ECM† NA SBL TH WH † 3:27 ουδεις δυναται | ου δυναται ουδεις TR | αλλ ου δυναται ουδεις ECM NA TH WH | αλλ ουδεις δυναται SBL ‡ 3:27 τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν | εις την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα σκευη ECM† NA SBL TH WH § 3:27 διαρπαση | διαρπασει ANT BYZ CT TR * 3:28 τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων | τοις υιοις των ανθρωπων τα αμαρτηματα ANT CT † 3:28 βλασφημιαι οσας αν | αι βλασφημιαι οσας εαν ANT ECM† | αι βλασφημιαι οσα εαν ECM† NA SBL TH WH ‡ 3:29 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 3:29 κρισεως 97% | αμαρτηματος CT 0.7% * 3:31 ερχονται σου | και ερχεται ECM† NA TH | και ερχονται ECM† SBL WH † 3:31 οι αδελφοι και η μητηρ 80.8% | η μητηρ αυτου και οι αδελφοι ANT CT 2.7% ‡ 3:31 εστωτες | στηκοντες ECM† NA SBL TH WH | εστηκοντες ECM† § 3:31 φωνουντες 94.6% | καλουντες ECM† NA SBL TH WH 1.6% * 3:32 οχλος περι αυτον | περι αυτον οχλος ANT CT † 3:32 ειπον δε | και λεγουσιν CT ‡ 3:32 και αι αδελφαι σου 70.2% | — ANT ECM SBL TH TR WH 28.9% § 3:33 απεκριθη αυτοις λεγων | αποκριθεις αυτοις λεγει ECM† NA SBL TH WH * 3:33 η | και ECM NA TH WH † 3:33 μου | — WH ‡ 3:34 κυκλω τους περι αυτον | τους περι αυτον κυκλω CT § 3:34 ιδε | ιδου PCK * 3:35 γαρ 99.4% | — WH 0.3% † 3:35 μου | — CT ‡ 3:35 μητηρ | μητηρ μου PCK

4

1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ *συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος †πολύς, ὥστε αὐτὸν ‡εμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς §ῆν.

2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,

3 Ἀκούετε· ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων *τοῦ σπεῖραι.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεῖρειν, ὃ μὲν ἔπεσε †παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ‡ἤλθε τὰ §πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό.

5 *Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρώδες, †ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ ‡εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·

6 §ηλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη.

7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε.

8 Καὶ *ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ †αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ‡ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

9 Καὶ §ἔλεγεν, *Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

10 †Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ‡ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα §τὴν παραβολήν.

11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν *δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα †γίνεται·

12 ἵνα

βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι·

καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι·

μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς ‡τὰ ἀμαρτήματα.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἶδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνῶσεσθε;

14 Ὁ σπεῖρων τὸν λόγον σπεῖρει.

* 4:1 συνηχθη | συναγεται CT † 4:1 πολυς | πλειστος CT ‡ 4:1 εμβαντα εις το πλοιον | εις πλοιον εμβαντα CT § 4:1 ην | ησαν ANT CT * 4:3 του | — ECM† NA SBL TH WH † 4:4 παρα | επι ANT ‡ 4:4 ηλθε | ηλθον ANT § 4:4 πετεινα | πετεινα του ουρανου TR * 4:5 αλλο δε | και αλλο ANT CT † 4:5 οπου | και οπου WH ‡ 4:5 ευθεως | ευθυς CT § 4:6 ηλιου δε ανατειλαντος | και οτε αυτειλειεν ο ηλιος CT * 4:8 αλλο | αλλα CT † 4:8 αυξανοντα | αυξανομενα CT ‡ 4:8 εν ... εν ... εν | εν ... εν ... εν ECM† HF NA SBL TR | εις ... εν ... εν WH § 4:9 ελεγεν | ελεγεν αυτοις ANT TR * 4:9 ο εχων | ος εχει CT † 4:10 οτε δε | και οτε CT ‡ 4:10 ηρωτησαν | ηρωτων CT § 4:10 την παραβολην | τας παραβολας CT * 4:11 δεδοται γνωνα το μυστηριον | δεδοται γνωνα τα μυστηρια ANT | το μυστηριον δεδοται CT † 4:11 γινεται | γεινεται TH ‡ 4:12 τα αμαρτηματα | — CT

15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, ἑυθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον *ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

16 Καὶ οὗτοι †εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, †ευθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν,

17 καὶ οὐκ ἔχουσι ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, ἑυθέως σκανδαλίζονται.

18 Καὶ *οὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάθαρτας σπειρόμενοι, †οἱ τὸν λόγον †ἀκούοντες,

19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος Ἰστούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμῖαι εἰσπορευόμεναι *συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος †γίνεται.

20 Καὶ †οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἔν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, *Μῆτι †ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν †κλίην; Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἑπιτεθῆ;

22 Οὐ γὰρ ἐστὶ *τι κρυπτόν, †ὃ †ἐὰν ἑμὴ φανερωθῆ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα *εἰς φανερόν ἔλθῃ.

23 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε †μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν †τοῖς ἀκούουσιν.

25 Ὃς γὰρ ἔσῃν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς *ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,

27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγειρήται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος †βλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.

28 Αὐτομάτῃ †γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ἑῖτα στάχυν, εἴτα *πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ.

§ 4:15 ευθεως | ευθυς ANT CT * 4:15 εν ταις καρδιαις αυτων | εις αυτους NA SBL WH | εν αυτοις ECM TH † 4:16 εἰσιν ὁμοίως 95.5% | εἰσιν NA 2.1% | ὁμοίως εἰσιν ANT 1.5% † 4:16 ευθεως | ευθυς ANT CT § 4:17 ευθεως | ευθυς ANT CT * 4:18 οἱτοι | αλλοι CT † 4:18 οἱ | οἱτοι εἰσιν οἱ CT ST † 4:18 ακουοντες | ακουσαντες CT § 4:19 τουτου | — CT * 4:19 συμπνιγουσι | συνπνιγουσιν TH WH † 4:19 γινεται | γινεται TH † 4:20 οἱτοι | εκεινοι CT § 4:20 ἐν ... ἐν ... ἐν ... ἐν ... ἐν ECM† HF NA SBL TR * 4:21 μητι 98.6% | οτι μητι WH 0.2% † 4:21 ο λυχνος ερχεται | ερχεται ο λυχνος ANT CT † 4:21 κλινην | κλεινην TH § 4:21 επιτεθη | τεθη CT * 4:22 τι | — ANT ECM† NA PCK SBL TH WH † 4:22 ο | — CT † 4:22 εαν | ει ECM† § 4:22 μη | μη ινα CT * 4:22 εις φανερον ελθη | ελθη εις φανερον ANT CT † 4:24 μετρηθησεται | αντιμετρηθησεται PCK † 4:24 τοις ακουουσιν 88.8% | — CT 0.6% § 4:25 αν εχη | εχει CT * 4:26 εαν | αν ANT | — ECM NA SBL WH † 4:27 βλαστανη | βλαστα CT † 4:28 γαρ | — CT § 4:28 ειτα ... ειτα | ειτεν ... ειτεν WH * 4:28 πληρη | πληρης ECM NA SBL

29 Ὅταν δὲ † παραδῶ ὁ καρπός, ‡ εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

30 Καὶ ἔλεγε, § Τίτι * ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ¶ Ἡ ἐν † ποία παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;

31 Ὡς ‡ κόκκον σινάπεως, ὅς, ὅταν σπαρῆ ἐπὶ τῆς γῆς, § μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·

32 καὶ ὅταν σπαρῆ, ἀναβαίνει, καὶ * γίνεται † πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ‡ κατασκηνοῦν.

33 Καὶ τοιαῦται παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς § ἐδύνατο ἀκούειν·

34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει * αὐτοῖς· † κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ‡ μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.

36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα § δὲ * πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ.

37 Καὶ † γίνεται λαίλαψ ‡ ἀνέμου μεγάλη· § τὰ δὲ κύματα * ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε † αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.

38 Καὶ ‡ ἦν αὐτὸς § ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ * διεγείρουσιν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα;

39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπέτιμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοὶ ἐστε οὕτω; ‡ Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;

41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα § ὑπακούουσιν αὐτῷ;

5

1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν * Γαδαρηνῶν.

† 4:29 παραδω | παραδοι CT ‡ 4:29 ευθεως | ευθους CT § 4:30 τινι | πως ANT CT * 4:30 ομοιωσωμεν | ομοιωσομεν BYZ HF PCK † 4:30 ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην | τινι παραβολη παραβαλωμεν αυτην ANT | τινι αυτην παραβολη θωμεν CT ‡ 4:31 κοκκον | κοκκω NA SBL TH TR WH § 4:31 μικροτερος παντων των σπερματων εστι | μικροτερον ον παντων των σπερματων CT * 4:32 γινεται | γεινεται TH † 4:32 παντων των λαχανων μειζων | μειζων παντων των λαχανων ANT | μειζον παντων των λαχανων CT ‡ 4:32 κατασκηνοου | κατασκηνου WH § 4:33 εδυνατο | ηδυνατο ANT CT TR * 4:34 αυτοις | αυτοις του λογον ANT † 4:34 κατ | καθ TH ‡ 4:34 μαθηταις αυτου | ιδιοις μαθηταις CT § 4:36 δε | — CT * 4:36 πλοιαρια | πλοια ANT CT † 4:37 γινεται | γεινεται TH ‡ 4:37 ανεμου μεγαλη | μεγαλη ανεμου CT § 4:37 τα δε | και τα CT * 4:37 επεβαλλεν | επεβαλεν BYZ ECM† HF PCK † 4:37 αυτο ηδη γεμιζεσθαι | ηδη αυτο βυθιζεσθαι ANT | ηδη γεμιζεσθαι το πλοιοι CT ‡ 4:38 ην αυτος | αυτος ην CT § 4:38 επι | εν CT * 4:38 διεγειρουσιν | εγειρουσιν ECM† NA SBL TH WH † 4:40 ουτω 96.1% | — CT 1% ‡ 4:40 πως ουκ 97.4% | ουπω CT 1.9% § 4:41 υπακουουσιν αυτω 96.1% | αυτω υπακειει ECM† 1.3% | υπακειει αυτω ECM† NA SBL TH WH 0.4% * 5:1 γαδαρηνων 95% | γεργεσηνων ANT 4% | γερασηνων CT 0.3%

2 Καὶ †ἐξεληθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, †εὐθέως §ἀπηήτησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

3 ὃς τὴν *κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς †μνήμασι· καὶ †οὔτε ἀλύσεισιν οὐδεὶς §εδύνατο αὐτὸν δῆσαι,

4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεισι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετριφθαι· καὶ οὐδεὶς *αὐτὸν ἰσχυε δαμάσαι·

5 καὶ διὰ παντός, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν τοῖς †ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις,

6 †Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν §αὐτῷ,

7 καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ *εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Ὅρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασανίσῃς.

8 Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, Ἐξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί †σοι ὄνομα; Καὶ †ἀπεκρίθη, λέγων, §Λεγεῶν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν.

10 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ *αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας,

11 ἦν δὲ ἐκεῖ †πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη·

12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν †πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.

13 Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς §εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξεληθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσηήθησαν εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· *ἦσαν δὲ ὡς †δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.

14 †Οἱ δὲ βόσκοντες §τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ *ἀνηγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ †ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός·

15 καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον †καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν §Λεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν.

† 5:2 ἐξεληθοντι αυτω | ἐξεληθοντος αυτου ANT CT † 5:2 ευθεως | ευθους CT § 5:2 απηνητησεν | υπηνητησεν ECM† NA SBL TH WH * 5:3 κατοικησιν | οικησιν PCK † 5:3 μνημασι | μνημειοις TR † 5:3 ουτε αλυσεισιν | ουδε αλυσει ουκετι CT § 5:3 εδυνατο | ηδυνατο ANT PCK TR * 5:4 αυτον ισχυε | αυτον ισχυσε PCK | ισχυεν αυτου ANT CT † 5:5 ορει και εν τοις μνημασιν | μνημασι και εν τοις ορεισιν ANT CT PCK † 5:6 ιδων δε | και ιδων CT § 5:6 αυτω | αυτου ANT ECM† SBL WH * 5:7 ειπε | λεγει ANT CT † 5:9 σοι ονομα | ονομα σοι ANT CT † 5:9 απεκριθη λεγων | λεγει αυτω CT § 5:9 λεγεων | λεγιων CT * 5:10 αυτους αποστειλη | αποστειλη αυτους ANT | αυτα αποστειλη ECM NA SBL WH † 5:11 προς τω ορει αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη | προς τα ορη αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη TR | αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη προς τω ορει ANT † 5:12 παντες οι δαιμονες | — CT § 5:13 ευθεως ο ιησους | — CT * 5:13 ησαν δε | — CT † 5:13 δισχιλιοι | δισχειλιοι TH † 5:14 οι δε | και οι ANT CT § 5:14 τους χοιρους | αυτους CT * 5:14 ανηγγειλαν | απηγγειλαν ANT CT † 5:14 εξηλθον | ηλθον ECM† NA SBL TH WH † 5:15 και | — CT § 5:15 λεγεωνα | λεγιωνα CT

16* Διηγῆσαντο δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.

17 Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν.

18 Καὶ †ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα †ἦ μετ' αὐτοῦ.

19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ *ἀναγγεῖλον αὐτοῖς ὅσα †σοι ὁ Κύριος †πεποίηκε, καὶ ἠλέησέ σε.

20 Καὶ ἀπήλθε καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.

22 Καὶ §ιδού, ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι *Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ,

23 καὶ †παρακάλει αὐτόν πολλά, λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς †αὐτῇ τὰς χεῖρας, §ὅπως σωθῆ καὶ *ζήσεται.

24 Καὶ ἀπήλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

25 Καὶ γυνὴ †τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος †ἔτη δώδεκα,

26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χειρὸν ἐλθοῦσα,

27 ἀκούσασα *περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν, ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·

28 ἔλεγε †γὰρ ὅτι †Κὰν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι.

29 Καὶ §εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μαστιγῆς.

30 Καὶ *εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε, Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων;

31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλιβόντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἤψατο;

32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.

33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὁ γέγονεν †ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, †Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὑπαγε εἰς

* 5:16 διηγῆσαντο δε | και διηγῆσαντο ANT CT TR † 5:18 εμβαντος | εμβαινοντος ANT CT † 5:18 η μετ αυτου | μετ αυτου η ANT CT § 5:19 ο δε ιησους | και ANT CT * 5:19 αναγγειλον | απαγγειλον ECM† NA SBL TH WH † 5:19 σοι ο κυριος | ο κυριος σοι ECM† NA SBL TH WH † 5:19 πεποιηκε | εποιησε TR § 5:22 ιδου | — ANT CT * 5:22 ιαιριος | ιαιρος ECM NA SBL † 5:23 παρεκαλει | παρακαλει ECM† NA SBL WH † 5:23 αυτη τας χειρας | τας χειρας αυτη CT § 5:23 οπως | ινα ECM† NA SBL TH WH * 5:23 ζησεται | ζηση ECM† NA SBL TH WH † 5:25 τις | — CT † 5:25 ετη δωδεκα | δωδεκα ετη CT § 5:26 αυτης | εαυτης ANT TR * 5:27 περι 97.9% | τα περι ECM† WH 0.6% † 5:28 γαρ | γαρ εν εαυτη ANT † 5:28 καν των ιματιων αυτου αφωμαι | εαν αφωμαι καν των ιματιων αυτου ANT CT § 5:29 ευθεως | ευθους CT * 5:30 ευθεως | ευθους CT † 5:33 επ | — CT † 5:34 θυγατερ | θυγατηρ ECM NA SBL WH

εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιῆς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

³⁵ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἐτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;

³⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ᾤξυθῆτος ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε.

³⁷ Καὶ οὐκ ἀφῆκεν *οὐδένα αὐτῷ συνακολουθεῖν, εἰ μὴ Ἰπέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.

³⁸ Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, *κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά.

³⁹ Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

⁴⁰ Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ἦ ὁ δέ, ἐκβαλὼν πάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἄνακειμενον.

⁴¹ Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, *Ταλιθά, κουμι· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειραι.

⁴² Καὶ ἐθύθῆτος ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα· καὶ ἔξεστήσαν ἐκστάσει μεγάλῃ.

⁴³ Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς *γνώῃ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

6

¹ Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

² Καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ ἄλλοι ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Πόθεν τούτω ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα *αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ᾄδονται;

³ Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς *Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσή καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὡδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

⁴ Ἐλέγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς *συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

§ 5:36 ευθεως ακουσας | παρακουσας CT * 5:37 ουδενα αυτω | αυτω ουδενα ANT | ουδενα μετ' αυτου CT † 5:37 πετρον | του πετρον ECM† NA SBL TH WH ‡ 5:37 ιωαννην | ιωαννην WH § 5:38 ερχεται | ερχονται CT * 5:38 κλαιοντας | και κλαιοντας ANT CT SCR † 5:40 ο | αυτος CT ‡ 5:40 παντας | απαντας TR § 5:40 ανακειμενον | — CT * 5:41 ταλιθα κουμι 79.8% | ταλιθα (ταλειθα WH) κουμι ECM NA SBL TH 16.2% † 5:41 εγειραι | εγειρε ANT CT ‡ 5:42 ευθεως | ευθους CT § 5:42 εξεστησαν 95.6% | εξεστησαν ευθους ECM NA SBL WH 0.5% * 5:43 γνω | γνοι CT * 6:1 ηλθεν | ερχεται CT † 6:1 αυτου | εαυτου ANT ‡ 6:2 εν τη συναγωγη διδασκειν | διδασκειν εν τη συναγωγη ECM† NA SBL WH § 6:2 πολλοι 98.8% | οι πολλοι ECM† SBL WH 0.9% * 6:2 αυτω | τουτω CT † 6:2 και | οτι και TR ‡ 6:2 δυναμεις | αι δυναμεις CT § 6:2 γινονται | γινομεναι ECM NA SBL WH | γεινονται TH * 6:3 μαριας | της μαριας ANT CT † 6:3 αδελφος δε | και αδελφος CT ‡ 6:3 ιωση 97.4% | ιωσητος CT 1.2% § 6:4 ελεγε δε | και ελεγεν CT * 6:4 συγγενει | συγγενευσιν αυτου CT

5 Καὶ οὐκ ἤδύνατο ἐκεῖ *οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε.

6 Καὶ ἔθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.

8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μὴδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ράβδον μόνον· μὴ *πῆραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν·

9 †ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας.

10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.

11 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δεξῶνται ὑμᾶς, μὴδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. *Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

12 Καὶ ἐξελθόντες †ἐκήρυσσον ἵνα †μετανοήσωσι·

13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι *Ἰωάννης ὁ βαπτίζων †ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

15 †Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ὁ Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης *ἐστίν, ὡς εἶς τῶν προφητῶν.

16 Ἀκούσας δὲ †Ἡρώδης †εἶπεν ὅτι Ὅν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα *Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη †ἐκ νεκρῶν.

17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν †Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν Σφυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

18 Ἐλεγε γὰρ ὁ *Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.

19 Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ ἤδύνατο·

† 6:5 ἠδύνατο | εδύνατο CT ‡ 6:5 ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι | ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν ECM NA SBL WH § 6:6 εθαυμαζε | εθαυμασε WH * 6:8 πηραν μη αρτον | αρτον μη πηραν CT † 6:9 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 6:9 ενδυσησθε | ενδυσασθαι SCR WH | ενδεδυσθαι ANT § 6:11 σοσι αν μη δεξωνται | σοσι εαν μη δεξωνται ANT PCK | ος αν τοπος μη δεζηται CT * 6:11 αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται σοδομοις η γομορροις εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη | — CT † 6:12 εκηρυσσον | εκηρυξαν CT ‡ 6:12 μετανοησωσι | μετανοωσι CT § 6:14 ελεγεν 99% | ελεγον ECM NA SBL WH 0.7% * 6:14 ιωαννης | ιωανης WH † 6:14 εκ νεκρων ηγερθη 91.4% | εγνηρηται εκ νεκρων CT 0.7% ‡ 6:15 αλλοι | αλλοι δε CT § 6:15 ηλιας | ηλιασις WH * 6:15 εστιν | εστιν η TR | — CT † 6:16 ηρωδης | ο ηρωδης ANT BYZ CT PCK TR ‡ 6:16 ειπεν | ελεγεν CT § 6:16 οτι | — ECM† NA SBL TH WH * 6:16 ιωαννην ουτος εστιν αυτος 95.9% | ιωαννην (ιωαννην WH) ουτος ECM NA SBL TH 0.8% † 6:16 εκ νεκρων | — CT ‡ 6:17 ιωαννην | ιωαννην WH § 6:17 φυλακη 93.2% | τη φυλακη TR 5.3% * 6:18 ιωαννης | ιωανης WH

20 ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν †Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἔποιει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε.

21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον *ἐποίησε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς †χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας,

22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς ἀυτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἔκαι ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, *εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί·

23 καὶ ὤμωσεν †αὐτῇ *ὅτι Ὅ ἐάν με αἰτήσης, δώσω σοί, ἕως ἡμῖσους τῆς βασιλείας μου.

24 Ἦ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί *αἰτήσομαι; Ἦ δὲ εἶπε, Τὴν κεφαλὴν †Ἰωάννου τοῦ †βαπτιστοῦ.

25 Καὶ εἰσελθοῦσα ἔευθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ἠτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα *μοι δῶς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν †Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

26 Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς †συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἑαυτὴν ἀθετῆσαι.

27 Καὶ *εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς †σπεκουλάτορα ἐπέταξεν †ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

28 Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ *ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, †καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

31 Καὶ *εἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἄναπαύεσθε ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν *εὐκαιροῦν.

32 Καὶ ἀπῆλθον †εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

† 6:20 ιωαννην | ιωανην WH † 6:20 ακουσας | ακουων PCK § 6:20 εποιει 98.4% | ηπορει CT 0.4% * 6:21 εποιει | εποιησε CT † 6:21 χιλιαρχοις | χειλιαρχοις TH † 6:22 αυτης της 96.4% | αυτου ECM NA WH 0.4% § 6:22 και αρεσασης | ηρεσε ECM NA WH * 6:22 ειπεν ο βασιλευς | ο δε βασιλευς ειπε ECM WH † 6:23 αυτη | αυτη πολλα NA † 6:23 στι ο | ο τι ECM† NA SBL WH § 6:24 η δε | και CT * 6:24 αιτησομαι | αιτησωμαι CT † 6:24 ιωαννου | ιωανου WH † 6:24 βαπτιστου | βαπτιζοντος CT § 6:25 ευθεως | ευθυς CT * 6:25 μοι δωσ εξ αυτης | εξ αυτης δωσ μοι CT † 6:25 ιωαννου | ιωανου WH † 6:26 συνανακειμενους | ανακειμενους ECM† NA SBL TH WH § 6:26 αυτην αθετησαι | αθετησαι αυτην CT * 6:27 ευθεως | ευθυς CT † 6:27 σπεκουλατορα | σπεκουλατωρα ANT PCK TR † 6:27 ενεχθηναι 98.6% | ενεγκαι CT 0.4% § 6:28 ο δε 97% | και CT 1.1% * 6:29 ηλθον | ηλθαν WH † 6:30 και | — CT † 6:31 ειπεν | λεγει CT § 6:31 αναπαυεσθε | αναπαυασθε ECM† NA SBL TH WH * 6:31 ευκαιρουν | ηυκαιρουν TR † 6:32 εις ερημον τοπον τω πλοιω | εις ερημον τοπον εν πλοιω ANT | εν τω πλοιω εις ερημον τοπον ECM NA SBL WH

33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί, καὶ περὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνηλθον πρὸς αὐτόν.

34 Καὶ ἐξελεθῶν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ.

35 Καὶ ἦδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι Ἐρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἦδη ὥρα πολλή·

36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν.

37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν ὄσθητων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν;

38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσι, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.

39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἄνακλῖναι πάντα συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ ἠλωρῷ χόρτῳ.

40 Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαί, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πενήκοντα.

41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε μέρησι.

42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν·

43 καὶ ἦσαν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.

44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσει τὸν ὄχλον.

46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.

‡ 6:33 εἶδον | εἶδαν WH § 6:33 υπαγοντας | υπαγοντας οι οχλοι TR * 6:33 επεγνωσαν | εγνωσαν WH † 6:33 αυτον | αυτους ANT ECM† PCK | — ECM† NA SBL TH WH ‡ 6:33 και συνηλθον προς αυτον | — CT § 6:34 εἶδεν ο ιησους | ο ιησους εἶδε ANT | εἶδε CT * 6:34 αυτοις | αυτους ECM† NA SBL TH WH † 6:35 λεγουσιν | ελεγον CT ‡ 6:36 αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν | τι φαγωσιν CT § 6:37 δηναριων διακοσιων | διακοσιων δηναριων TR * 6:37 δωμεν | δωσομεν ECM† NA SBL TH WH † 6:38 αρτους εχετε 99.5% | εχετε αρτους ECM† SBL WH 0.5% ‡ 6:38 και | — CT § 6:39 ανακλιναι 88.9% | ανακλιθηναι WH 10.8% * 6:40 ανεπεσον | ανεπεσαν CT † 6:40 ανα εκατον και ανα | κατα εκατον και κατα NA SBL TH WH ‡ 6:41 αυτου | — ANT ECM† WH § 6:41 παραθωσιν | παρατιθωσιν ECM NA SBL WH * 6:43 κλασματος | κλασματα ECM NA SBL WH † 6:43 κοφινους πληρεις | κοφινων πληρωματα CT ‡ 6:44 πεντακισχιλιοι | ωσει πεντακισχιλιοι TR | πεντακισχειλιοι TH § 6:45 ευθεως | ευθυς CT * 6:45 βηθσαιδαν | βηθσαιδα SCR † 6:45 απολυση | απολυσει PCK | απολυει CT

48 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασιανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, ἄκαὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς.

49 Οἱ δέ, ἰδόντες αὐτὸν * περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν ἰφάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν·

50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. ἄκαὶ * εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

51 Καὶ ἀνέβη ἰπρὸς αὐτούς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκπερισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, ἄκαὶ ἐθαύμαζον.

52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· * ἦν γὰρ ἰαὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν ἄΓεννησαρέτ, καὶ προσωρμίσθησαν.

54 Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, * εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτόν,

55 ἰπεριδραμόντες ὄλην τὴν ἰπερίχωρον ἐκείνην, ἄηρξαντο ἐπὶ τοῖς * κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἦκουον ὅτι ἰεκεῖ ἔστι.

56 Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ ἰπόλεις ἢ ἄγρους, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἄετίθουν τοὺς ἄσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἰνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἰματίου αὐτοῦ ἄψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἦπτοντο αὐτοῦ ἔσώζοντο.

7

1 Καὶ συναγόνται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἰεροσολύμων·

2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ * κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτου, ἐσθίοντας ἄρτους ἐμέμψαντο.

3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῆ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·

‡ 6:48 εἶδεν | ἰδων ANT CT § 6:48 και | — CT * 6:49 περιπατουντα επι της θαλασσης | επι της θαλασσης περιπατουντα CT † 6:49 φαντασμα ειναι | οτι φαντασμα εστι CT ‡ 6:50 ειδον | ειδαν WH § 6:50 και | ο δε CT * 6:50 ευθεως | ευθους CT † 6:51 προς αυτους εις το πλοιον | εις το πλοιον προς αυτους ANT ‡ 6:51 εκπερισσου 93.3% | — ECM† TH WH 0.5% § 6:51 και εθαυμαζον 97.6% | — ECM† NA SBL TH WH 1.2% * 6:52 ην γαρ | αλλ ην ANT CT † 6:52 αυτων η καρδια | η καρδια αυτων TR ‡ 6:53 ηλθον επι την γην | απηλθον επι την γην ANT | επι την γην ηλθον εις CT § 6:53 γεννησαρετ | γεννησαρετ PCK ST * 6:54 ευθεως | ευθους CT † 6:55 περιδραμοντες | περιεδραμον ANT CT ‡ 6:55 περιχωρον | χωραν CT § 6:55 ηρξαντο | και ηρξαντο ANT CT * 6:55 κραββατοις | κραβαττοις ANT CT † 6:55 εκει 94.9% | — CT 1.3% ‡ 6:56 πολεις η | εις πολεις η εις CT § 6:56 ετιθουν | ετιθεσαν ANT CT * 6:56 ηπτοντο | ηψαντο CT * 7:2 κοινας ... εσθιοντας | οτι κοινας ... εσθιουσι CT † 7:2 αρτους | τους αρτους CT ‡ 7:2 εμεμψαντο | — CT

4 καὶ Ὡὰὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ *βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ †χαλκίων καὶ κλιῶν.

5 †Ἐπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί Ὡοὶ μαθηταὶ σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, *ἀλλὰ †ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;

6 Ὁ δὲ †ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς Ὡδοὶ Καλῶς *προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς †γέγραπται,

Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ,
ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

7 Μάτην δὲ σέβονται με,
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

8 Ἀφέντες †γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, †βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν *τηρήσητε.

10 †Μωσῆς γὰρ εἶπε, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·

11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Κορβᾶν, ὃ ἐστὶ, δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς·

12 †καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ Ὡαυτοῦ ἢ τῇ μητρὶ *αὐτοῦ,

13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος †πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, †Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ †συνίετε.

15 Οὐδὲν ἐστὶν ἐξῶθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται *αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ †ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστὶ τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον.

16 †Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

§ 7:4 απο | απ CT * 7:4 βαπτισωνται 78.4% | ραντισωνται WH 3.4% † 7:4 χαλκιων (χαλκειων PCK) και κλιων 98.6% | χαλκιων TH WH 0.6% † 7:5 επειτα | και CT § 7:5 οι μαθηται σου ου περιπατουσι | ου περιπατουσιν οι μαθηται σου ANT CT * 7:5 αλλα | αλλ ANT † 7:5 ανιπτοις | κοινας CT † 7:6 αποκριθεις | — CT § 7:6 οτι | — CT * 7:6 προεφητευσεν | επροφητευσεν CT † 7:6 γεγραπται | γεγραπται οτι NA SBL TH WH † 7:8 γαρ | — CT § 7:8 βαπτισμους ξεστων και ποτηριων και αλλα παρομοια τοιαυτα πολλα ποιετε 74.8% | — CT 1.7% * 7:9 τηρησητε 97.6% | στησητε NA 0.7% † 7:10 μωσης | μωσσης ANT CT † 7:12 και | — NA SBL TH WH § 7:12 αυτου | — CT * 7:12 αυτου | — CT † 7:14 παντα | παλιν CT † 7:14 ακουετε | ακουσατε CT § 7:14 συνιετε | συνετε CT * 7:15 αυτον κοινωσαι | κοινωσαι αυτον CT † 7:15 εκπορευομενα απ αυτου εκεινα | εκπορευομενα ANT | εκ του ανθρωπου εκπορευομενα CT † 7:16 ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω 97.6% | — ANT NA SBL TH WH 1.1% [Note: ECM encloses this text with double brackets.]

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἐπερὶ τῆς παραβολῆς.

18 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοὶ ἐστε; *Οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἐξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι,

19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται, ἱκαθαρίζον πάντα τὰ βρώματα.

20 Ἔλεγε δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21 Ἔσωθεν γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, ἡμοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι,

22 κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμοὶ πονηροί, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη·

23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

24 Ἐκαὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ *μεθόρια Τύρου ἰκαὶ Σιδῶνος. Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε γνῶναι, καὶ οὐκ ἤδουνηθη λαθεῖν.

25 *Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ·

26 ἣν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, Συραφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἔκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

27 *Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ ἱκαλὸν ἐστὶ λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ ἡβαλεῖν τοῖς κυναρίοις.

28 Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, ἘΝαί, Κύριε· καὶ * γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἔσθιει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδίων.

29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου.

30 Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὔρε τὸ ἔδαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.

31 Καὶ πάλιν *ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὀρίων Τύρου ἰκαὶ Σιδῶνος, ἦλθε ἰπρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Δεκαπόλεως.

§ 7:17 περι της παραβολης | την παραβολην CT * 7:18 ου | ουπω ANT † 7:19 καθαριζον | καθαριζων CT ‡ 7:21 μοιχειαι πορνειαι φονοι κλοπαι | πορνειαι κλοπαι φονοι μοιχειαι CT

§ 7:24 και εκειθεν | εκειθεν δε CT * 7:24 μεθορια | ορια CT † 7:24 και σιδωνος | — ECM†

NA SBL ‡ 7:24 οικιαν | την οικιαν TR § 7:24 ηδουνηθη | ηδουνασθη WH * 7:25 ακουσασα γαρ | αλλ ευθους ακουσασα CT † 7:26 ην δε η γυνη | η δε γυνη ην ANT ECM NA SBL WH | η γυνη δε ην TH ‡ 7:26 συραφοινικισσα | συροφοινισσα TR | συροφοινικισσα ANT CT § 7:26

εκβαλη | εκβαλλη TR * 7:27 ο δε ιησους ειπεν | και ελεγεν CT † 7:27 καλον εστι | εστι καλον ANT ECM NA TH WH ‡ 7:27 βαλειν τοις κυναριοις | τοις κυναριοις βαλειν ANT CT

§ 7:28 ναί | — ECM NA SBL * 7:28 γαρ | — ANT CT † 7:28 εσθιει | εσθιουσιν ANT CT

‡ 7:29 το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου | εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον CT § 7:30 δαιμονιον εξεληλυθος και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης | παιδιον βεβλημενον επι την κλινην και το δαιμονιον εξεληλυθος ANT ECM NA SBL WH | παιδιον βεβλημενον επι την κλεινην και το δαιμονιον εξεληλυθος TH * 7:31 εξελθων | εξελθων ο ιησους PCK † 7:31 και σιδωνος ηλθε 98% | ηλθε δια σιδωνος CT 0.7% ‡ 7:31 προς | εις CT

32 Καὶ φέρουσιν αὐτῶ Ἐκωφὸν *μογγιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χειρᾶ.

33 Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ,

34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφαθα, ὃ ἐστὶ, Διανοίχθητι.

35 Καὶ εὐθέως διηνοιχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.

36 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ Σεῖπωσιν· ὅσον δὲ *αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον.

37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσαντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ †τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

8

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, *παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος †ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς †αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς,

2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἦδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι·

3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτούς *νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· †τινὲς γὰρ αὐτῶν †μακρόθεν ἤκουσι.

4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ *αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνησεταιί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;

5 Καὶ †ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ †εἶπον, Ἐπτά.

6 Καὶ Ἐπαρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, *εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα †παραθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ.

7 Καὶ †εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ Ἐβύλογῆσας εἶπε *παραθεῖναι καὶ αὐτά.

8 †Ἐφαγον δέ, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ †σφυρίδας.

9 Ἦσαν δὲ †σοὶ φαγόντες ὡς *τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

§ 7:32 κωφον | κωφον και ECM† NA SBL TH WH * 7:32 μογγιλαλον | μογυλαλον ANT BYZ CT TR † 7:35 ευθεως | — ECM SBL TH WH † 7:35 διηνοιχθησαν | ηνοιγησαν CT § 7:36 ειπωσιν | λεγωσιν CT * 7:36 αυτος αυτοις διεστελλετο | αυτοις διεστελλετο αυτοι CT † 7:37 τους | — ECM SBL TH WH * 8:1 παμπολλου 95.5% | παλιν πολλου ANT CT 3.4% † 8:1 ο ιησους | — CT † 8:1 αυτου | — ECM† NA SBL TH WH § 8:2 ημεραι | ημερας BYZ PCK TR * 8:3 νηστεις | νηστις PCK † 8:3 τινες γαρ | και τινες CT † 8:3 μακροθεν | απο μακροθεν ANT CT § 8:3 ηκουσι | ηκασι ANT ECM NA SBL TH TR | εισι WH * 8:4 αυτου | αυτου οτι CT † 8:5 επηρωτα | ηρωτα CT † 8:5 ειπον | ειπαν CT § 8:6 παρηγγειλε | παραγγελλει CT * 8:6 ευχαριστησας | και ευχαριστησας PCK † 8:6 παραθωσι | παρατιθωσι ANT CT † 8:7 ειχον | ειχαν TH WH § 8:7 ευλογησας 79.6% | αυτα ευλογησας ANT 7.7% | ευλογησας αυτα CT 2.2% * 8:7 παραθειναι και αυτα | παραθηναι και αυτα BYZ | παρατιθειναι και αυτα ANT | και ταυτα παρατιθειναι CT † 8:8 εφαγον δε | και εφαγον CT † 8:8 σφυριδας | σφυριδας WH § 8:9 οι φαγοντες | — ANT CT * 8:9 τετρακισχιλιοι | τετρακισχειλιοι TH

10 Καὶ ἐϋθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.

12 Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.

13 Καὶ ἄφεις αὐτοῦς, ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον, ἀπῆλθεν σεῖς τὸ πέραν.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου.

16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἔχομεν.

17 Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; Ὅτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

18 Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; Καὶ ὄτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; Καὶ οὐ μνημονεύετε;

19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα.

20 Ὅτε δὲ τοὺς ἐπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτὰ.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς οὐ συνίετε;

22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαιδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται.

23 Καὶ ἐπλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἔξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπρώτα αὐτὸν εἶ τι βλέπει.

24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὀρῶ περιπατοῦντας.

† 8:10 ευθεως εμβας | εμβας ευθως ANT | ευθως εμβας CT † 8:11 συζητειν | συζητειν TH WH § 8:12 σημειον επιζητει | ζητει σημειον CT * 8:12 ομιν 99.5% | — WH 0.3% † 8:13 εμβας παλιν | παλιν εμβας CT | — ANT † 8:13 εἰς πλοῖον 61.9% | εἰς τὸ πλοῖον ANT BYZ TH TR 37.4% | — ECM NA SBL WH 0.4% § 8:13 εἰς τὸ πέραν | παλιν ANT * 8:14 ἐπελαθοντο | ἐπελαθοντο οἱ μαθηταί αὐτοῦ PCK | ἐπελαθοντο οἱ μαθηταί SCR † 8:16 λεγοντες οτι αρτους ουκ εχομεν | οτι αρτους ουκ εχουσι CT † 8:17 ο ιησους 98.2% | — ECM† NA SBL TH WH 0.4% § 8:17 ετι | — CT * 8:19 πεντακισχιλιους | πεντακισχειλιους TH † 8:19 ποσους | και ποσους ANT † 8:19 πληρεις κλασματος | κλασματος πληρεις ANT CT § 8:20 δε 95.7% | και ECM† SBL 0.4% | — ECM† NA WH 1.3% * 8:20 τετρακισχιλιους | τετρακισχειλιους TH † 8:20 σπυριδων | σφυριδων WH † 8:20 οἱ δε εἰπον (εἶπαν TH) 98.2% | και λεγουσιν αυτω ECM† NA SBL WH 1.1% § 8:21 ελεγεν | λεγει PCK * 8:21 πως ου | πως ουπω PCK TH | ουπω ANT ECM NA SBL WH † 8:22 ερχεται | ερχονται CT † 8:22 βηθσαιδαν 72.9% | βηθσαιδα ANT SCR 25.3% § 8:23 εξηγαγεν 98.1% | εξηνεγκεν CT 1% * 8:23 βλεπει 98.2% | βλεπεεις CT 0.7% † 8:24 οτι ως δενδρα ορω | ως δενδρα ANT SCR

25 Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔποιήσεν αὐτὸν ἀναβλέψαι. Καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας.

26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, *μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας †Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;

28 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Σῖῶάννην τὸν βαπτιστὴν· καὶ ἄλλοι *Ἠλίαν· ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν.

29 Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς Ἐδὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός.

30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι *ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκταθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι·

32 καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος Ἐαὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.

33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε *τῷ Πέτρῳ, λέγων, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, †Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἄκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

35 Ὃς γὰρ *ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν Ἐαυτοῦ ψυχὴν ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, *οὗτος σώσει αὐτήν.

36 Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, Ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

37 *Ἡ τί δώσει ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

‡ 8:25 ἐπεθηκε 98.6% | εθηκε WH 0.4% § 8:25 ἐποιησεν αὐτον ἀναβλεψαι | διεβλεψε CT

* 8:25 ἀποκατεσταθη | ἀπεκατεστη CT † 8:25 ἐνεβλεψε | ἀνεβλεψε BYZ HF | ἐνεβλεψε CT

‡ 8:25 ἀπαντας | ἀπαντα CT § 8:26 τον | — BYZ CT * 8:26 μηδε εἰπῃς τινι ἐν τη κωμη

93.6% | — ECM NA SBL WH 0.6% † 8:27 καισαρειας | καισαριας WH ‡ 8:28 ἀπεκριθησαν |

εἶπαν αὐτω λεγοντες οτι ECM† NA SBL WH | εἶπαν αὐτω λεγοντες ECM† TH § 8:28 ἰωαννην

| ἰωαννην WH * 8:28 ἠλιαν | ἠλειαν WH † 8:28 ενα | οτι εἰς CT ‡ 8:29 λεγει αυτοις |

ἐπηρωτα αὐτους ECM† NA SBL TH WH § 8:29 δε | — CT * 8:31 ἀπο | ὑπο CT † 8:31

των | — TR ‡ 8:31 των | — TR § 8:32 αὐτον ο πετρος | ο πετρος αὐτον ECM NA SBL WH

* 8:33 τω | — CT † 8:33 λεγων | και λεγει CT ‡ 8:34 οστις | εἰ τις ECM† NA SBL TH WH

§ 8:34 ἀκολουθειν | ελθειν SBL TR WH * 8:35 ἀν | εαν CT † 8:35 ψυχην αὐτου 99.6% |

εαυτου ψυχην WH 0.3% ‡ 8:35 ἀπολεση | ἀπολεσει NA SBL TH WH § 8:35 ἑαυτου ψυχὴν

| ψυχὴν αὐτοῦ CT PCK TR * 8:35 ουτος | — CT † 8:36 ὠφελησει | ὠφελει ECM† NA SBL

TH WH ‡ 8:36 ἀνθρωπον | του ἀνθρωπον TH § 8:36 εαν κερδηση τον κοσμον ολον και

ζημιωθη | κερδησαι τον κοσμον ολον και ζημιωθηται CT * 8:37 η τι | τι γαρ CT † 8:37

δωσει | δοι CT

38 Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυθῆ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

9

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες *τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

2 Καὶ †μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ †Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,

3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ Ἕγένοντο στίλβοντα, λευκὰ λίαν *ὡς χιῶν, οἷα †γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται †λευκᾶναι.

4 Καὶ ὥφθη αὐτοῖς ἝΗλιάς σὺν *Μωσῆ, καὶ ἦσαν †συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, †Ραββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν Ἕσκηνας τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ *Μωσῆ μίαν, καὶ †Ἡλίᾳ μίαν.

6 Οὐ γὰρ ἤδει τί †λαλήσει· Ἕῆσαν γὰρ ἔκφοβοι.

7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ *ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς †νεφέλης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· †αὐτοῦ ἀκούετε.

8 Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, Ἕἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

9 *Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν †ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ †διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ.

10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτούς, Ἕσυζητοῦντες τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες ὅτι Λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι *Ἡλίαν δεῖ ἔλθειν πρῶτον;

‡ 8:38 εαν | αν BYZ TR * 9:1 των ωδε | ωδε των NA WH † 9:2 μεθ | μετα CT ‡ 9:2 ιωαννην | τον ιωαννην ANT BYZ ECM NA PCK TR | ιωανην WH § 9:3 εγενοντο | εγενετο ANT BYZ CT PCK TR * 9:3 ως χιων 70.6% | — CT 0.9% † 9:3 γναφευς | κραφευς PCK ‡ 9:3 λευκαναι | ουτως λευκαναι ANT CT § 9:4 ηλιας | ηλειας WH * 9:4 μωση | μωσει BYZ TR | μωση PCK TH | μωσει ANT ECM NA SBL WH † 9:4 συλλαουντες | συλλαουντες TH WH ‡ 9:5 ραββι | ραββι TH WH § 9:5 σκηνας τρεις | τρεις σκηνας CT * 9:5 μωση | μωσει BYZ PCK TR | μωσει ANT ECM NA SBL WH | μωση TH † 9:5 ηλια | ηλια WH ‡ 9:6 λαλησει | λαληση ANT TR | αποκριθη CT § 9:6 ησαν γαρ εκφοβοι | εκφοβοι γαρ εγενοντο CT * 9:7 ηλθε | εγενετο ECM† NA SBL WH † 9:7 νεφελης | νεφελης λεγουσα ANT TR ‡ 9:7 αυτο ακουετε | ακουετε αυτου CT § 9:8 αλλα τον ιησουν μονον μεθ εαυτων 93.3% | μεθ εαυτων ει μη τον ιησουν μονον WH 0.2% * 9:9 καταβαινοντων δε | και καταβαινοντων CT † 9:9 απο | εκ ECM† NA SBL WH ‡ 9:9 διηγησωνται α ειδον | α ειδον διηγησωνται CT § 9:10 συζητουντες | συζητουντες TH WH * 9:11 ηλιαν | ηλειαν WH

12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, ἥλιος μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἥ ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ.

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ ἥλιος ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἔλθων πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοῦ, καὶ γραμματεῖς συζητούντας αὐτοῖς.

15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.

16 Καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς;

17 Καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον.

18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.

19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, Ὡ γυνεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρὸς με.

20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων.

21 Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστίν, ὥς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε, Παιδιοθεν.

22 Καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἶ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.

24 Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρῶν ἔλεγε, Πιστεύω, ἸΚύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.

25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι

† 9:12 ἀποκριθεὶς εἶπεν | εἶπεν CT † 9:12 ἡλιος | ἡλειος WH § 9:12 ἀποκαθιστᾷ | ἀποκαθιστάνει ECM NA SBL TH | ἀποκαθιστάνει WH * 9:12 ἐξουδενωθῇ | ἐξουδενηθη CT † 9:13 ἡλιος | ἡλειος WH † 9:13 ἠθελήσαν | ἠθελον CT § 9:14 ἐλθων πρὸς τοὺς μαθητας εἶδεν | ἐλθοντες πρὸς τοὺς μαθητας εἶδον ECM NA SBL TH | ἐλθοντες πρὸς τοὺς μαθητας εἶδαν WH * 9:14 συζητούντας | συζητουντας TH WH † 9:14 αυτοὶς | πρὸς αὐτοὺς CT † 9:15 εὐθεως | ευθους CT § 9:15 ἰδων αὐτον ἐξεθαμβηθη | ἰδοντες αὐτον ἐξεθαμβηθησαν ANT CT * 9:16 τοὺς γραμματεῖς | αὐτοὺς CT † 9:16 συζητεῖτε | συζητεῖτε TH WH † 9:16 αὐτοῦς | ἑαυτοῦς ANT | αὐτοῦς SBL § 9:17 ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ οἴλου εἶπε | ἀπεκριθη αὐτω εἰς ἐκ τοῦ οἴλου CT * 9:18 ἀν | εἰαν CT † 9:18 αὐτου | — CT † 9:18 εἶπον | εἶπα CT § 9:19 αὐτω | αυτοὶς CT * 9:20 ἰδων | ἰδον PCK † 9:20 ευθεως το πνευμα | το πνευμα ευθους CT † 9:20 εσπαραξεν | συνεσπαραξεν ECM NA SBL WH § 9:21 ὡς | εως ECM† * 9:21 παιδιοθεν | εκ παιδιοθεν CT † 9:22 αὐτον καὶ εἰς τὸ πῦρ | αὐτον καὶ εἰς πῦρ ANT PCK TH TR | καὶ εἰς πῦρ αὐτον ECM NA SBL WH † 9:22 δυνασαι | δυνη CT § 9:23 δυνασαι πιστευσαι | δυνη CT * 9:24 καὶ | — CT † 9:24 ευθεως | ευθους CT † 9:24 μετα δακρυων 96.5% | — CT 0.9% § 9:24 κυριε | — CT * 9:25 οχλος | ο οχλος PCK † 9:25 πνευμα το αλαλον καὶ κωφον | αλαλον καὶ κωφον πνευμα CT † 9:25 σοι επιτασσω | επιτασσω σοι CT

ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.

²⁶ Καὶ Ἰκράξαν, καὶ πολλὰ σπαραξάν *αὐτόν, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε †πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.

²⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας †αὐτόν τῆς χειρός, ἤγειρεν αὐτόν· καὶ ἀνέστη.

²⁸ Καὶ Σεισελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ *ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

²⁹ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ †καὶ νηστεία.

³⁰ †Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες Σπαρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἠθελεν ἴνα τις *γνώ.

³¹ Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, †τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

³² Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν ἐπερωτῆσαι.

³³ Καὶ †ἦλθεν εἰς ΣΚαπερναοῦμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ *πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε;

³⁴ Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μερίζων.

³⁵ Καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος.

³⁶ Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς·

³⁷ Ὃς †ἐὰν ἐν τῶν τοιούτων παιδιῶν δεξῆται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς †ἐὰν ἐμὲ Σδέξῃται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

³⁸ *Ἀπεκρίθη †δὲ αὐτῷ †Ἰωάννης, Σλέγων, Διδάσκαλε, *εἶδομέν τινα †τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, †ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν.

³⁹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γὰρ ἔστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνησεται ταχὺ κακολογήσαί με.

⁴⁰ Ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.

§ 9:26 κραξαν και πολλα σπαραξαν | κραξας και πολλα σπαραξας CT * 9:26 αυτον | — CT † 9:26 πολλους | τους πολλους CT † 9:27 αυτον της χειρος | της χειρος αυτου CT § 9:28 εισελθοντα αυτον | εισελθοντος αυτου CT * 9:28 επηρωτων αυτον κατ ιδιαν | κατ ιδιαν επηρωτων αυτου CT † 9:29 και νηστεια 99.7% | — ECM† NA SBL WH 0.2% † 9:30 και εκειθεν | κακειθεν CT § 9:30 παρεπορευοντο | επορευοντο WH * 9:30 γνω | γνοι CT † 9:31 τη τριτη ημερα | μετα τρεις ημερας CT † 9:33 ηλθεν | ηλθον CT § 9:33 καπερναουμ | καφαρναουμ CT * 9:33 προς εαυτους | — CT † 9:37 εαν | αν CT † 9:37 εαν | αν CT § 9:37 δεξηται | δεχηται ECM† NA SBL TH WH * 9:38 απεκριθη | εφη CT † 9:38 δε | — ANT CT † 9:38 ιωαννης | ο ιωαννης ANT BYZ ECM NA PCK SBL TH TR | ο ιωαννης WH § 9:38 λεγων | — CT * 9:38 ειδομεν | ειδαμεν WH † 9:38 τω | εν τω ANT CT SCR † 9:38 ος ουκ ακολουθει ημιν και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει 82.4% | και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ηκολουθει CT 0.7% § 9:40 υμων υπερ υμων | ημων υπερ ημων CT SCR

41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν *ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ὃς ἐὰν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν ἡμικρῶν τῶν πιστευόντων *εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται †λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.

43 Καὶ ἐὰν †σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν ἔστι σοὶ ἐστὶ κυλλὸν *εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

44 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἔστι σοὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, ἵεις τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

46 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

47 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν *σοὶ ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ †δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα †βληθῆναι εἰς ἡτὴν γέενναν *τοῦ πυρός,

48 ὅπου ὁ σκώληξ †αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, †καὶ πᾶσα θυσία ἀλὶ ἀλισθήσεται.

50 Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἐχετε ἐν ἑαυτοῖς Ἑἄλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10

1 *Κάκειθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας †διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ †συμφοροῦνται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καί, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

2 Καὶ †προσελθόντες Φαρισαῖοι *ἐπηρώτησαν αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν.

3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο †Μωσῆς;

4 Οἱ δὲ †εἶπον, Ἐμωσῆς ἐπέτρεψε βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι.

* 9:41 ονοματι μου 76.8% | τω ονοματι μου ANT TR 17.2% | ονοματι CT 4.6% † 9:41 ὑμιν | ὑμιν οτι CT † 9:42 εαν | αν ANT CT TR § 9:42 μικρων | μικρων τουτων ANT ECM† NA SBL SCR TH WH * 9:42 εις εμε | — WH † 9:42 λιθος μυλικος | μυλος ονικος CT † 9:43 σκανδαλιζῃ | σκανδαλιση ECM† WH § 9:43 σοι εστι | εστι σε CT * 9:43 εις την ζωην εισελθειν | εισελθειν εις την ζωην CT † 9:44 οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται | — NA SBL TH WH [Note: ECM encloses this text with double brackets.] † 9:45 εστι σοι | εστι σε BYZ CT | σοι εστιν ANT § 9:45 εις το πυρ το ασβεστον οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται | — NA SBL TH WH [Note: ECM encloses verse 46 with double brackets.] * 9:47 σοι | σε CT † 9:47 δυο | τους δυο ANT † 9:47 βληθῆναι | απελθειν ANT § 9:47 την | — WH * 9:47 του πυρος 97% | — CT 1.2% † 9:48 αυτων | — PCK † 9:49 και πασα θυσια αλι αλισθησεται 83.3% | — CT 6.6% § 9:50 αλας | αλα CT * 10:1 κακειθεν | και εκειθεν ANT CT † 10:1 δια του 84.3% | και ECM† NA SBL TH WH 0.7% | — ECM† 13.1% † 10:1 συμφοροῦνται | συνποροῦνται TH WH § 10:2 προσελθοντες φαρισαιοι 55.4% | προσελθοντες οι φαρισαιοι ANT BYZ TR 42.3% | — SBL 0.2% * 10:2 επηρωτησαν | επηρωτων ANT CT † 10:3 μωσης | μωσσης ANT CT † 10:4 ειπον | ειπαν CT § 10:4 μωσης επετρεψε | επετρεψε μωσσης ANT CT

5 *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην·

6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς †ὁ Θεός.

7 Ἐνεκεν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, †καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,

8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ ὁμοία σὰρξ.

9 Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

10 Καὶ *ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ †αὐτοῦ περὶ †τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν.

11 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὅς ὁμοία ἀπολύση τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν·

12 καὶ ἐὰν *γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ ἄλλω, μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά, ἵνα †ἄψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ †ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν.

14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με· ὁμοία κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς *ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, †τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, εὐλόγει αὐτά.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμῶν †εἰς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω;

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.

19 Τὰς ἐντολάς οἶδας, Μὴ ὁμοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.

20 Ὁ δὲ *ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

* 10:5 και αποκριθεις ο | ο δε CT † 10:6 ο θεος | — CT ‡ 10:7 και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου | και προσκολληθησεται τη γυναικι αυτου ECM† | — WH § 10:8 μια σαρξ | σαρξ μια PCK * 10:10 εν τη οικια | εις την οικιαν ANT CT † 10:10 αυτου | — ANT CT ‡ 10:10 του αυτου επηρωτησαν | τουτου επηρωτων ANT CT § 10:11 εαν | αν ANT CT * 10:12 γυνη απολυση τον ανδρα αυτης και γαμηθη αλλω 93.4% | αυτη απολυσασα τον ανδρα αυτης γαμηση αλλω 0.4% | γυνη απολυσασα τον ανδρα γαμηθη αλλω ANT 0.2% † 10:13 αφηται αυτων 93.1% | αυτων αφηται ANT CT 6.7% ‡ 10:13 επετιμων τοις προσφερουσιν | επετιμασαν αυτοις CT § 10:14 μη | και μη ANT TR * 10:15 εαν | αν CT † 10:16 τιθεις τας χειρας επ αυτα ευλογει | τιθεις τας χειρας επ αυτα ηυλογει TR | καταυλογει τιθεις τας χειρας επ ANT | καταυλογει τιθεις τας χειρας επ CT ‡ 10:17 εις | τις PCK § 10:19 μοιχευσης μη φονευσης 91.5% | φονευσης μη μοιχευσης ECM NA SBL WH 4.1% * 10:20 αποκριθεις ειπεν | ειφη CT

21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν ἴσοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς ᾠπτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, *ἄρας τὸν σταυρόν.

22 Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται.

24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι ἴτους πεποιθότας ἐπὶ χρήμασι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

25 Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ Στήης τρυμαλιᾶς *τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς *ἑαυτοῦς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 Ἐμβλέψας ὁ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ *Θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

28 *Ἡρξάτο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ *ἠκολουθήσαμέν σοι.

29 Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ ἡ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροῦς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ *ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,

30 ἔάν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ ἡμητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροῦς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ *ἔσχατοι πρῶτοι.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, ὁ καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν·

33 ὅτι Ἰδοῦ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ *γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι,

† 10:21 σοι | σε ANT CT ‡ 10:21 υπαγε | ει θελεις τελειος ειναι υπαγε ANT § 10:21 πτωχοις 97% | τοις πτωχοις ECM† NA SBL TH TR WH 2.7% * 10:21 αρας τον σταυρον 95% | αρας του σταυρου σου ANT 1.8% | — CT 1.5% † 10:24 τους πεποιθотас επι χρημασιον 91.6% | τους πεποιθотас επι τοις χρημασιον TR 4% | — CT 0.3% ‡ 10:25 ευκοπωτερον | ευκοπωτερον γαρ PCK § 10:25 της | — ANT ECM† PCK WH * 10:25 της | — ANT ECM† WH † 10:25 εισελθειν | διελθειν NA SBL SCR TH WH ‡ 10:26 εαυτους 95.8% | αυτου WH 2.3% § 10:27 δε | — ANT CT * 10:27 θεω | τω θεω TR † 10:27 εστι | — CT ‡ 10:28 ηρξατο | ηρξατο δε PCK | και ηρξατο TR § 10:28 ο πετρος λεγειν | λεγειν ο πετρος ECM NA SBL WH * 10:28 ηκολουθησαμεν | ηκολουθηκαμεν NA SBL TH WH † 10:29 αποκριθεις ο ιησους ειπεν | αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ANT BYZ HF PCK TR | εφη ο ιησους CT ‡ 10:29 πατερα η μητερα | μητερα η πατερα CT § 10:29 η γυναικα 96.5% | — CT 1.5% * 10:29 ενεκεν | — BYZ TR † 10:30 μητερας | πατερα και μητερα ANT PCK ‡ 10:31 εσχατοι | οι εσχατοι BYZ CT TR § 10:32 και | οι δε CT * 10:33 γραμματευσι | τοις γραμματευσι CT PCK TR

34 καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ ἄμαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Σίμων καὶ Ἰωάννης *οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν.

36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν;

37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δός ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ ἐυωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.

38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἡκαὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;

39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε·

40 τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἐυωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται.

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἀρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

43 Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος·

44 καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος.

45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχὼ καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχῶ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος Σὸ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.

† 10:34 μαστιγώσουσιν αυτον και εμπτυσουσιν αυτω και αποκτενουσιν αυτον | εμπτυσουσιν αυτω και μαστιγώσουσιν αυτον και αποκτενουσι CT † 10:34 τη τριτη ημερα 99% | μετα τρεις ημερας CT 0.7% § 10:35 ιωαννης | ιωανης WH * 10:35 οι 67.5% | οι δυο WH 0.2% | — ANT 32.1% † 10:35 λεγοντες | λεγοντες αυτω CT † 10:35 αιτησωμεν | αιτησωμεν σε CT § 10:36 ποιησαι με 90.2% | ποιησω SBL TH WH 2.5% | με ποιησω ECM NA 0.4% * 10:37 ειπον | ειπαν CT † 10:37 εκ δεξιων σου | σου εκ δεξιων CT † 10:37 ευωνυμων σου | αριστερων ECM† NA SBL TH WH § 10:38 και | η CT * 10:39 ειπον | ειπαν CT † 10:39 μεν | — CT † 10:40 και | η CT § 10:40 ευωνυμων | ευωνυμων μου PCK TR * 10:41 ιωαννου | ιωανου WH † 10:42 ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους | και προσκαλεσαμενος αυτους ο ιησους CT † 10:43 εσται 97.5% | εστιν CT 1.6% § 10:43 εαν | αν CT * 10:43 γενεσθαι μεγας | μεγας γενεσθαι CT † 10:43 υμων διακονος | διακονος υμων TR † 10:44 εαν | αν CT TR § 10:44 υμων γενεσθαι | εν υμιν ειναι CT * 10:46 ιεριχω | ιεριχω TH WH † 10:46 ιεριχω | ιεριχω TH WH † 10:46 υιος | ο υιος ANT CT § 10:46 ο | — ANT CT * 10:46 εκαθητο παρα την οδον προσαιτων 98.5% | προσαιτης εκαθητο παρα την οδον CT 0.4%

47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ †Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, †Ο υἱὸς †Δαυίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.

48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοί, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, Ἰὲ †Δαυίδ, ἐλέησόν με.

49 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν †αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει· †ἔγειραι, φωνεῖ σε.

50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ †ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

51 Καὶ ἀποκριθεὶς †λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί †θέλεις ποιῆσω σοί; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, †Ραββουνί, ἵνα ἀναβλέψω.

52 †Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ †εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ †ἠκολούθει †τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

11

1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς †Ἱερουσαλήμ, εἰς †Βηθσαφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

2 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ †εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς †ἀνθρώπων κεκάθικε· †λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἶπατε †ὅτι Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει· καὶ †εὐθέως αὐτὸν †ἀποστέλλει ὧδε.

4 †Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὔρον †πῶλον δεδεμένον πρὸς †τὴν θύραν ἐξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.

5 Καὶ τινας τῶν ἐκεῖ †ἐστήκωτων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

6 Οἱ δὲ †εἶπον αὐτοῖς καθὼς †ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.

7 Καὶ †ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ †ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' †αὐτῷ.

8 †Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ †στοιβάδας †ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωννυσαν εἰς τὴν ὁδόν.

† 10:47 ναζωραιος 97.6% | ναζαρηνος CT 1% † 10:47 ο υιος | υιε ANT CT § 10:47 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 10:48 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 10:49 αυτον φωνηθηται | φωνησατε αυτον ANT CT † 10:49 εγειραι | εγειρε ANT CT § 10:50 αναστας | αναπηθρας CT * 10:51 λεγει αυτω ο ιησους | αυτω ο ιησους ειπε CT † 10:51 θελεις ποιησω σοι | σοι θελεις ποιησω ANT CT † 10:51 ραββουνι | ραββουνι PCK | ραββουι TR | ραββουνει WH § 10:52 ο δε | και ο ANT ECM NA SBL WH * 10:52 ευθεως | ευθους CT † 10:52 ηκολουθει | ηκολουθησε PCK † 10:52 τω ιησου | αυτω CT * 11:1 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα CT † 11:1 βηθσαφαγ | βηθφαγη BYZ CT TR † 11:2 ευθεως | ευθους CT § 11:2 ανθρωπων κεκαθικε | οπω ανθρωπων εκαθισε CT * 11:2 λυσαντες αυτον αγαγετε | λυσατε αυτον και φερετε CT † 11:3 οτι | — NA WH † 11:3 ευθεως | ευθους CT § 11:3 αποστελλει | αποστειλει TR | αποστελλει παλιν ANT ECM† NA SBL TH WH * 11:4 απηλθον δε | και απηλθον CT † 11:4 πωλον | τον πωλον ANT BYZ PCK TR † 11:4 την | — CT § 11:5 εστηκωτων | εστωτων PCK * 11:6 ειπον | ειπαν ECM NA SBL WH † 11:6 ενετειλατο | ειπεν CT † 11:7 ηγαγον | φερουσι CT § 11:7 επεβαλον | επιβαλλουσιν CT * 11:7 αυτω | αυτον CT † 11:8 πολλοι δε | και πολλοι CT † 11:8 στοιβαδας | στιβαδας CT § 11:8 εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυσαν εις την οδον 77.7% | κοψαντες εκ των αγρων CT 0.4%

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, *λέγοντες,

Ὡσαννά·

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία †ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν †Δαυίδ.

Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσόλυμα Σὸ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, *ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπέινασε.

13 Καὶ ἰδὼν συκῆν †μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα †εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· Σοῦ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων.

14 Καὶ ἀποκριθεὶς *ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι †ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν †φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν *ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ †αγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς κατέστρεψε·

16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκε, †λέγων †αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ *ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ †γραμματεῖς καὶ οἱ ἄρχιερεῖς, καὶ ἐζήτησαν πῶς αὐτὸν †ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, Σὸτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19 Καὶ *ὅτε ὄψε ἐγένετο, †ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ †πρῶτὸν παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

21 Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σ'Ραββί, ἴδε, ἡ συκὴ ἦν κατηράσω ἐξήρανται.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς *ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν Θεοῦ.

* 11:9 λεγοντες | — CT † 11:10 εν ονοματι κυριου | — CT † 11:10 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 11:11 ο ιησους και | — CT * 11:11 οψιας | οψε SBL WH † 11:13 μακροθεν | απο μακροθεν ANT ECM† NA SBL TH WH † 11:13 ευρησει τι | τι ευρησει ANT CT § 11:13 ου γαρ ην καιρος | ο γαρ καιρος ουκ ην CT * 11:14 ο ιησους | — ANT CT † 11:14 εκ σου εις τον αιωνα | εις τον αιωνα εκ σου CT † 11:14 φαγοι | φαγη PCK § 11:15 ερχονται | ερχονται παλιν ANT * 11:15 ο ιησους | — CT † 11:15 αγοραζοντας | τους αγοραζοντας ANT CT † 11:17 λεγων | και ελεγεν CT § 11:17 αυτοις | — WH * 11:17 εποιησατε αυτον | αυτον εποιησατε ANT | πεποιηκατε αυτον CT † 11:18 γραμματεις και οι αρχιερεεις | γραμματεις και οι φαρισαιοι και οι αρχιερεεις ANT | αρχιερεεις και οι γραμματεις CT † 11:18 απολεσωσιν | απολεσουσιν PCK TR § 11:18 οτι πας | πας γαρ CT * 11:19 οτε | οταν CT † 11:19 εξεπορευετο | εξεπορευοντο ECM† NA SBL WH † 11:20 πρωι παραπορευομενοι | παραπορευομενοι πρωι ANT CT § 11:21 ραββι | ραββει TH WH * 11:22 ο | — TR

²³ Ἀμὴν †γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἶπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ ἔν τῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ †πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται· ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἶπῃ.

²⁴ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἴδαν προσευχόμενοι αἰτήσθε, πιστεύετε ὅτι *λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.

²⁵ Καὶ ὅταν ἴστηκῃτε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

²⁶ †Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

²⁷ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι,

²⁸ καὶ ἔλεγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; *Καὶ τίς σοι †τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῆς;

²⁹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς †ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἄρα καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

³⁰ Τὸ βάπτισμα *Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; †Ἀποκρίθητέ μοι.

³¹ Καὶ †ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοῦς, λέγοντες, Ἴδαν εἶπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

³² *Ἄλλ' εἶπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν †λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν †Ἰωάννην, Ἢ ὅτι οὕτως προφήτης ἦν.

³³ Καὶ ἀποκριθέντες *λέγουσι τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἶδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς †ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

12

¹ Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς *λέγειν, Ἀμπελῶνα †ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμόν, καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον, καὶ

† 11:23 γαρ | — NA SBL TH WH † 11:23 πιστευση οτι α λεγει γινεται εσται αυτω ο εαν ειπη 93.2% | πιστευη οτι ο λαλει γινεται (γινεται TH) εσται αυτω ECM NA SBL WH 0.3% | πιστευσει οτι α λεγει γινεται εσται αυτω ο εαν ειπη ANT 0% § 11:24 αν προσευχομενοι αιτησθε | αν προσευχομενοι αιτεισθε ANT BYZ TR | προσευχεσθε και αιτεισθε CT * 11:24 λαμβανετε 97.7% | ελαβετε CT 0.7% † 11:25 στηκρητε | στηκτετε ECM† NA SBL TH WH † 11:26 ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφησει τα παραπτωματα υμων | ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα υμων ANT | — NA SBL TH WH [Note: ECM encloses this text with double brackets.] § 11:28 λεγουσιν | ελεγον CT * 11:28 και | η ANT CT † 11:28 την εξουσιαν ταυτην εδωκεν | εδωκε την εξουσιαν ταυτην ANT CT † 11:29 αποκρηεις | — CT § 11:29 και εγω | καγω ANT TR | — CT * 11:30 ιωαννου | το ιωαννου ECM NA SBL TH | το ιωανου WH † 11:30 αποκρηιθε μοι | — PCK † 11:31 ελογιζοντο | διελογιζοντο CT § 11:31 εαν | τι ειπωμεν εαν SBL * 11:32 αλλ | αλλ εαν TR | αλλα ANT NA²⁷ SBL TH WH † 11:32 λαον 95.1% | οχλον NA SBL TH WH 4.6% † 11:32 ιωαννην | ιωαννη WH § 11:32 οτι οντως 91.3% | οτι ANT 3.2% | οντως οτι CT 1% * 11:33 λεγουσι τω ιησου | τω ιησου λεγουσιν CT † 11:33 αποκρηεις | — CT * 12:1 λεγειν | λαλειν CT † 12:1 εφυτευσεν ανθρωπος | ανθρωπος εφυτευσε ECM NA SBL WH

ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε.

² Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργούς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελώνος.

³ *Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

⁴ Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κάκεινον ἐλιθοβολήσαντες ἔκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον.

⁵ Καὶ ἄλλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κάκεινον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν ἔδερντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες.

⁶ Ἐτι οὖν ἓνα θυῖον ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

⁷ Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ἑγεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.

⁸ Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελώνος.

⁹ Τί θοῦν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελώνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελώνα ἄλλοις.

¹⁰ Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε,

λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,

οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·

¹¹ παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη,

καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

¹² Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

¹³ Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἱερωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ.

¹⁴ Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. Ἐξεστὶ κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὐ;

¹⁵ Δώμεν, ἢ μὴ δώμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; Φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω.

‡ 12:1 εξεδото | εξεδето CT § 12:2 του καρπου | των καρπων CT * 12:3 οι δε | και ANT CT † 12:3 εδειραν | εδηραν PCK ‡ 12:4 λιθοβολησαντες | — CT § 12:4 εκεφαλιωσαν | εκεφαλιωσαν CT * 12:4 απεστειλαν ητιμωμενον | ητιμασαν CT † 12:5 παλιν | — CT ‡ 12:5 τους | ους ANT CT § 12:5 δερντες | δαιρντες PCK * 12:5 τους | ους ANT CT † 12:5 αποκτενοντες | αποκτεινοντες TR | αποκτενοντες ANT ECM NA SBL TH | αποκτενουντες WH ‡ 12:6 ουν | — CT § 12:6 υιον εχων | ειχεν υιον CT * 12:6 αυτου | — CT † 12:6 και | — CT ‡ 12:6 προς αυτους εσχατον 88.9% | εσχατον προς αυτους ANT CT 8.4% § 12:7 γεωργοι | γεωργους γεωργοι θεασαμενοι αυτου ερχομενοι ANT * 12:7 ειπον προς εαυτους | προς εαυτους ειπον ANT | προς εαυτους ειπαν CT † 12:8 αυτον απεκτειναν | απεκτειναν αυτου ANT CT ‡ 12:8 εξεβαλον | εξεβαλον αυτου ANT CT § 12:9 ουν | — SBL WH * 12:9 γεωργους | γεωργους τουτους ANT † 12:12 απηλθον | απηλθαν WH ‡ 12:14 οι δε 98.8% | και CT 1.1% § 12:14 εξεστι | ειπον ουν ημιν εξεστι ANT * 12:14 κησον καισαρι δοῦναι 90.9% | δοῦναι κησον καισαρι ANT CT 4.8%

16 Οἱ δὲ ἠνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσαρος.

17 Ἐκαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ἔπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες,

19 Διδάσκαλε, *Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἄφῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

20 Ἐπτά ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα·

21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, *καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.

22 Καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. Ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

23 Ἐν τῇ *ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα.

24 Ἐκαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ;

25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἑοὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ *Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάλτου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων, Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;

27 Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων· Σὺμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν *συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶ πρώτη πάντων ἐντολή;

† 12:16 ειπον | ειπαν CT † 12:16 αυτω | — ANT § 12:17 και αποκριθεις ο | ο δε CT * 12:17 αυτοις | — WH † 12:17 αποδοτε τα καισαρος | τα καισαρος αποδοτε CT † 12:17 εθαυμασαν | εξεθαυμαζον CT § 12:18 επηρωτησαν | επηρωτων ANT CT * 12:19 μωσης | μωυσης ANT CT † 12:19 τεκνα μη αφη | μη αφη τεκνον CT † 12:19 αυτου | — CT § 12:20 επτα | επτα ουν ANT SCR * 12:21 και ουδε αυτος αφηκε 93.4% | μη καταλιπων CT 0.5% | και ουδε αυτος ουκ αφηκε ANT 0.1% † 12:22 ελαβον αυτην οι επτα και | οι επτα CT † 12:22 εσχατη | εσχατον CT § 12:22 απεθανε και η γυνη | και η γυνη απεθανεν CT * 12:23 αναστασει οταν αναστωσιν 61% | ουν αναστασει οταν αναστωσιν ANT TR 31.6% | αναστασει TH WH 0.7% † 12:24 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις | εφη αυτοις ο ιησους CT † 12:25 γαμισκονται | γαμιζονται ANT CT § 12:25 οι | — ECM NA PCK SBL WH * 12:26 μωσεως | μωυσεως ANT BYZ CT | μωυσεος PCK † 12:26 του | της TR † 12:26 ως | πως ANT CT § 12:26 ο | — WH * 12:26 ο | — WH † 12:27 ο | — CT † 12:27 θεος | — ANT CT § 12:27 υμεις ουν 87.9% | — CT 0.5% * 12:28 συζητουτων | συνζητουτων TH WH † 12:28 ειδως | ιδων ANT ECM† NA SBL † 12:28 αυτοις απεκριθη | απεκριθη αυτοις CT § 12:28 πρωτη παντων εντολη | πρωτη πασων εντολη PCK TR | εντολη πρωτη παντων CT

29 *Ο δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη ἰπάντων τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραήλ· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, Κύριος εἷς ἐστι·

30 καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης Στῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. *Αὕτη πρώτη ἐντολή.

31 Ἔτι καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι.

32 Ἔτι καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας *εἶπας ὅτι εἷς ἔστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ·

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, Ἔτι καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, *πλεῖον ἐστὶ πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἰθυσίων.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτήσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς ἔστι Δαυίδ;

36 Αὐτὸς *γὰρ Ἁγαπᾶν εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι Ἁγίῳ,

Ἐλέγει *ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,

Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

37 Αὐτὸς οὖν Ἁγαπᾶν λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν *υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἠδέως.

38 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δαίμοσι·

40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι Ἐλέγονται περισσώτερον κρίμα.

* 12:29 ο δε ιησους απεκριθη αυτω | απεκριθη ο ιησους CT † 12:29 παντων των εντολων | πασων των εντολων PCK TR | παντων εντολη ANT | εστιν CT ‡ 12:29 ημων | υμων PCK § 12:30 της | — WH * 12:30 αυτη πρωτη εντολη 84% | — ECM NA SBL WH 1% † 12:31 και δευτερα ομοια αυτη | και δευτερα ομοια αυτη HF | δευτερα αυτη ECM NA SBL WH ‡ 12:31 σεαυτον | εαυτον ANT § 12:32 και | — WH * 12:32 ειπας | ειπες CT † 12:32 εστι | εστι θεος TR ‡ 12:33 της | — WH § 12:33 και εξ ολης της ψυχης | — CT * 12:33 πλειον | περισσοτερον CT † 12:33 θυσιων | των θυσιων ECM† TR ‡ 12:34 αυτον | — ANT § 12:35 εστι δαυιδ | εστι δαβιδ HF TR | δαυιδ εστιν ANT ECM NA SBL | δαυειδ εστιν TH WH * 12:36 γαρ | — CT † 12:36 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 12:36 πνευματι | τω πνευματι τω CT TR § 12:36 λεγει | ειπε(ν) CT TR * 12:36 ο | — NA SBL WH † 12:36 υποποδιον | υποκατω ECM NA SBL WH ‡ 12:37 ουν | — CT § 12:37 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 12:37 υιος αυτου εστι | αυτου εστιν υιος CT † 12:38 ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου | εν τη διδαχη αυτου ελεγε CT ‡ 12:40 κατεσθιοντες | κατεσθοντες WH § 12:40 ληφονται | ληψονται CT

41 Καὶ καθίσας *ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι †ἐβαλλον πολλά.

42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης.

43 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, †λέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ταύτη ἢ πτωχὴ πλεῖον πάντων *βέβληκε τῶν †βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

13

1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

2 Καὶ *ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; Οὐ μὴ †ἀφεθῆ λίθος ἐπὶ †λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, †ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ *Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,

4 †εἶπέ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ †πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι;

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς †ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

6 Πολλοὶ *γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου, λέγοντες ὅτι Ἐγὼ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.

7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ †γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω τὸ τέλος.

8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος †ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· †σκαὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, *καὶ ἔσονται †λιμοὶ καὶ ταραχαί· †ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα.

9 Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοῦς· παραδώσουσι †γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ *εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων †σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη †δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.

* 12:41 ο ιησους | — CT † 12:41 εβαλλον | εβαλον PCK ‡ 12:43 λεγει | ειπεν ANT CT

§ 12:43 αυτη η πτωχη | η πτωχη αυτη ANT * 12:43 βεβληκε 89.4% | εβαλε ANT CT 10.5%

† 12:43 βαλλοντων | βαλοντων BYZ TR * 13:2 ο ιησους αποκριθεις | αποκριθεις ο ιησους PCK | ο ιησους CT † 13:2 αφεθη 78.4% | αφεθη ωδε ANT CT PCK 21.4% ‡ 13:2 λιθω | λιθον ANT CT § 13:3 επηρωτων | επηρωτα CT * 13:3 ιωαννης | ιωαννης WH † 13:4 ειπε | ειπον CT

‡ 13:4 παντα ταυτα συντελεισθαι | ταυτα συντελεισθαι παντα CT § 13:5 αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν | αποκριθεις ηρξατο λεγειν αυτοις ANT | ηρξατο λεγειν αυτοις CT * 13:6

γαρ | — CT † 13:7 γαρ | — CT ‡ 13:8 επι | επ CT § 13:8 και | — CT * 13:8 και | — CT

† 13:8 λιμοι και ταραχαι 96% | λιμοι CT 0.5% ‡ 13:8 αρχαι | αρχη CT § 13:9 γαρ | — CT

* 13:9 εις συναγωγας | εν ταις συναγωγαις αυτων ANT † 13:9 σταθησεσθε | αχθησεσθε

PCK SCR ‡ 13:10 δει πρωτον | πρωτον δει ECM† NA SBL TH WH

11 Ὅταν δὲ *ἀγάωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί ἑλαλήσητε, †μηδὲ μελετᾶτε· ἀλλ' ὁ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

12 *Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

13 Καὶ ἔσσεσθε †μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, †τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δαυιὴλ τοῦ προφήτου, ἔστως ὅπου οὐ δεῖ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω—τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη·

15 ὁ *δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω †εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ †εἰσελθέτω ἄρα τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ·

16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν *ῶν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἄρα τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται †ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος.

19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως †ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται.

20 Καὶ εἰ μὴ ἡ Σκύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας.

21 *Τότε ἐὰν τις ὑμῖν εἴπῃ, †Ἰδοῦ, ὧδε ὁ Χριστός, †ἢ Ἰδοῦ, ἐκεῖ, μὴ *πιστεύετε.

22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, †καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· †ἰδοῦ, προείρηκα ὑμῖν ἅπαντα.

24 *Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,

25 καὶ οἱ ἀστέρες †τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

§ 13:11 σταν δε | και σταν CT * 13:11 αγαωσιν | αγωσιν CT PCK † 13:11 λαλησητε | λαλησητε PCK † 13:11 μηδε μελετατε | — CT § 13:11 εστε υμεις | υμεις εστε ANT * 13:12 παραδωσει δε | και παραδωσει CT † 13:13 μισουμενοι | μεισουμενοι TH † 13:14 το ρηθεν υπο δαυιηλ του προφητου | — CT § 13:14 εστως | εσητηκοτα CT * 13:15 δε | — SBL WH † 13:15 εις την οικιαν 94.3% | — CT 2.6% † 13:15 εισελθετω | εισελθατω CT § 13:15 αραι τι | τι αραι SBL TH WH * 13:16 ων | — CT † 13:18 η φυγη υμων | — CT † 13:19 ης | ην CT § 13:20 κυριος εκολοβωσε | εκολοβωσε κυριος ANT ECM NA SBL WH * 13:21 τοτε | και τοτε ANT BYZ CT HF TR † 13:21 ιδου | ιδε CT † 13:21 η | — ANT CT PCK § 13:21 ιδου | ιδε CT * 13:21 πιστευετε | πιστευσητε PCK TR † 13:22 και | — ECM† NA SBL TH WH † 13:23 ιδου | — ECM† NA SBL TH WH § 13:23 παντα | απαντα ANT * 13:24 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 13:25 του ουρανου εσονται εκπιπτοντες | εσονται εκ του ουρανου πιπτοντες ANT CT

27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου *γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν αὐτῆς ἦδη ὁ κλάδος ὀρθῶς γένηται, καὶ ἐκφύη τὰ φύλλα, *γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·

29 οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, ὀφείετε εἶπετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις.

30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ *πάντα ταῦτα γένηται.

31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν.

34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείρκει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκάστην τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.

35 Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὁ ὄψων, ἢ *μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ·

36 μὴ ἐλθῶν ἄφηνος εὐρηθῆτε καθυρόμενοι.

37 Ἄ δε ὑμῖν λέγω πάνσι λέγω, Γρηγορεῖτε.

14

1 Ἦν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.

2 Ἐλέγον *δέ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· καὶ συντρίψασα εἰς τὸ ἀλάβαστρον, κατέχευεν αὐτοῦ *κατὰ τῆς κεφαλῆς.

‡ 13:27 αὐτοῦ | — ECM† NA SBL TH WH § 13:27 αὐτοῦ | — SBL * 13:27 γῆς | τῆς γῆς ANT † 13:27 οὐρανοῦ | τοῦ οὐρανοῦ ANT ‡ 13:28 αὐτῆς ἡδῆ ὁ κλάδος 49.8% | ἡδῆ ὁ κλάδος αὐτῆς CT PCK 28.9% | αὐτῆς ὁ κλάδος ἡδῆ ANT 5% § 13:28 ἀπαλὸς γενῆται | γενῆται ἀπαλὸς ANT * 13:28 γινώσκετε | γινώσκειται PCK | γεινώσκετε TH † 13:29 ταῦτα ἴδητε | ἴδητε ταῦτα ANT ECM† NA SBL TH WH ‡ 13:29 γινόμενα | γεινόμενα TH § 13:29 γινώσκετε | γεινώσκετε TH * 13:30 πάντα ταῦτα | ταῦτα πάντα ECM† NA SBL TH WH † 13:31 παρελεύσεται | παρελευσονται ANT BYZ CT TR ‡ 13:31 λόγοι μου | ἐμοὶ λόγοι ANT § 13:31 μὴ | — WH * 13:31 παρελθῶσι | παρελευσονται ANT CT † 13:32 ἡ | καὶ TR ‡ 13:32 ὥρας | τῆς ὥρας ANT CT TR § 13:32 οἱ ἐν | ἐν ANT ECM† NA SBL TH WH * 13:32 οὐρανοῦ | τῷ οὐρανοῦ PCK † 13:33 καὶ προσεύχεσθε 82% | προσεύχεσθε PCK 13.9% | — ECM NA SBL WH 0.6% ‡ 13:34 καὶ | — CT § 13:35 ὡς | ἡ ὡς CT * 13:35 μεσονυκτίου | μεσονυκτίου CT † 13:36 ἐξαιφνης | ἐξέφηνος WH ‡ 13:37 α | ὁ CT * 14:2 δε | γὰρ CT † 14:2 θορυβὸς ἐστὶν | ἐστὶν θορυβὸς CT ‡ 14:3 καὶ | — CT § 14:3 τοῦ | τοῦ BYZ | τὴν CT * 14:3 κατὰ | — CT

⁴ Ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, †καὶ λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;

⁵ Ἦδύνατο γὰρ †τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω Στριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.

⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; Καλὸν ἔργον *εἰργάσατο †ἐν ἐμοί.

⁷ Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε †αὐτούς Σεῦ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

⁸ Ὁ *ἔσχεν †αὐτὴ ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι †μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.

⁹ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου *ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον †τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁰ Καὶ †ὁ Ἰούδας Σὸ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα *παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς.

¹¹ Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ †ἀργύριον δοῦναι, καὶ ἐζήτηι πῶς †εὐκαιρῶς αὐτὸν παραδῶ.

¹² Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες Σετοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ Πάσχα;

¹³ Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,

¹⁴ καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστι τὸ *κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

¹⁵ Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει †ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον· †ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.

¹⁶ Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ Σαυτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα.

¹⁷ Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.

¹⁸ Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, *εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.

¹⁹ †Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς †καθ' εἷς, Μῆτι ἐγώ; §Καὶ ἄλλος, Μῆτι ἐγώ;

† 14:4 και λεγοντες | λεγοντες ANT | — CT † 14:5 τουτο | τουτο το μυρον ANT CT § 14:5 τριακοσιων δηναριων | δηναριων τριακοσιων ECM† NA SBL TH WH * 14:6 ειργασατο | ηργασατο CT † 14:6 εν μοι | εις εμε TR † 14:7 αυτους | αυτοις CT § 14:7 ευ | παντοτε ευ WH * 14:8 εσχεν | ειχεν TR † 14:8 αυτη | — CT † 14:8 μου το σωμα | το σωμα μου CT § 14:9 αμην | αμην δε BYZ CT HF * 14:9 εαν | αυ TR † 14:9 τουτο | — ECM† NA SBL TH WH † 14:10 ο | — ANT CT PCK § 14:10 ο ισκαριωτης | ισκαριωθ ο CT * 14:10 παραδω αυτον | αυτον παραδοι CT † 14:11 αργυριον | αργυρια ANT PCK † 14:11 ευκαιρωσ αυτον παραδω | αυτον ευκαιρωσ παραδοι CT § 14:12 ετοιμασωμεν | ετοιμασομεν BYZ HF PCK * 14:14 καταλυμα | καταλυμα μου ANT CT † 14:15 ανωγειον | αναγαιον BYZ CT | ανωγειων PCK | ανωγαιον ANT † 14:15 εκει | και εκει ECM† NA SBL TH WH § 14:16 αυτου | — CT * 14:18 ειπεν ο ιησους | ο ιησους ειπεν CT † 14:19 οι δε | — CT † 14:19 καθ | κατα CT § 14:19 και αλλος μητι εγω 87.5% | — CT 8.2%

20 Ὁ δὲ *ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἶς †ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ †τρυβλίον.

21 §Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν *ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβῶν †ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, †εὐλογήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, §φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.

23 Καὶ λαβῶν *τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, †τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ †περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.

25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ §γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε *ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ †διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα.

28 †Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

29 Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, §Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.

30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι *σὺ σήμερον †ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς †ἀπαρνήσῃ με.

31 Ὁ §δὲ *ἐκπερισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, Ἐάν †με δὴ συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε †ἀπαρνήσωμαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα §Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε, ἕως *προσεύξωμαι.

33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ †Ἰάκωβον καὶ †Ἰωάννην §μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

34 Καὶ *λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.

* 14:20 ἀποκριθεὶς | — CT † 14:20 ἐκ | — CT † 14:20 τρυβλίον 96% | ἐν τρυβλίον WH 0.2%

§ 14:21 ο | ὅτι ο CT * 14:21 ἦν | — ECM† NA SBL TH WH † 14:22 ο ἰησοῦς | — ECM† NA SBL

TH WH † 14:22 εὐλογήσας | καὶ εὐλογήσας PCK § 14:22 φαγετε | — CT * 14:23 το | — CT

† 14:24 τὸ τῆς καινῆς 85.2% | τῆς CT 0.5% † 14:24 περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον | ἐκχυνόμενον

ὑπὲρ πολλῶν CT § 14:25 γεννηματος | γεννηματος TR * 14:27 ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ |

— CT † 14:27 διασκορπισθήσεται τα πρόβατα | διασκορπισθήσονται τα πρόβατα ANT | τα

πρόβατα διασκορπισθήσονται CT † 14:28 ἀλλα μετὰ | μετὰ δε PCK § 14:29 καὶ εἰ | εἰ καὶ

CT * 14:30 συ | — TR † 14:30 ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ | ταύτῃ τῇ νυκτὶ CT † 14:30 ἀπαρνήση

με | με ἀπαρνήση CT § 14:31 δε | δε πετρος ANT * 14:31 ἐκπερισσοῦ ελεγε μαλλον |

ἐκπερισσως ελαλει CT † 14:31 με δεη | δεη με NA SBL TH WH † 14:31 ἀπαρνήσωμαι |

ἀπαρνήσομαι ANT CT TR § 14:32 γεθησημανη | γεθησημανι ECM NA SBL | γεθησημανι TH WH

* 14:32 προσευξωμαι | προσευξομαι PCK † 14:33 ἰακωβον | του ἰακωβον ECM NA TH TR WH

† 14:33 ἰωαννην | τον ἰωαννην ECM NA TH | τον ἰωαννην WH § 14:33 μεθ' ἑαυτοῦ | μετ'

αυτοῦ CT * 14:34 λεγει | λεγειν ANT

³⁵ Καὶ †προσελθὼν μικρόν, ‡ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσήχητο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.

³⁶ Καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι. §Παρένεγκε τὸ ποτήριον *ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, †ἀλλὰ τί σύ.

³⁷ Καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις; Οὐκ ‡ἰσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;

³⁸ Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ §εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

³⁹ Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσήξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

⁴⁰ Καὶ *ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ †οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ‡βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ἤδειςαν τί §αὐτῷ ἀποκριθῶσι.

⁴¹ Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε *λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα. Ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.

⁴² Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδοὺ, ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.

⁴³ Καὶ †εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ‡παραγίνεται §Ἰούδας, εἰς *ὧν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος †πολὺς μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων, ‡παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ §τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

⁴⁴ Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὅν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν, καὶ *ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.

⁴⁵ Καὶ ἐλθὼν, †εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει ‡αὐτῷ, §Ραββί, ραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

⁴⁶ Οἱ δὲ *ἐπέβαλον †ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

⁴⁷ Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ‡ώτιον.

⁴⁸ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ ληστὴν §ἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων συλλαβεῖν με;

⁴⁹ Καθ' ἡμέραν *ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

⁵⁰ Καὶ ἀφέντες αὐτόν †πάντες ἔφυγον.

† 14:35 προσελθων | προελθων ANT CT PCK TR ‡ 14:35 επεσεν | επεσεν επι προσωπον ANT | επιπτεν CT § 14:36 παρενεγκε | παρενεγκαι PCK * 14:36 απ εμου τουτο | τουτο απ εμου CT † 14:36 αλλα | αλλ ει ANT ‡ 14:37 ισχυσας | ισχυσατε ANT § 14:38 εισελθητε | ελθητε ECM† NA SBL TH WH * 14:40 υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν 94.5% | παλιν ελθων ευρεν αυτους CT 0.5% † 14:40 οι οφθαλμοι αυτων | αυτων οι οφθαλμοι CT ‡ 14:40 βεβαρημενοι | καταβαρυννομενοι ANT CT PCK § 14:40 αυτω αποκριθωσι | αποκριθωσιν αυτω ANT CT * 14:41 λοιπον | το λοιπον CT TR † 14:43 ευθεως | ευθυσ CT ‡ 14:43 παραγινεται | παραγεινεται TH § 14:43 ιουδας | ιουδας ο ισκαριωτης ANT | ο ιουδας WH * 14:43 ων | — ANT CT † 14:43 πολυς | — CT ‡ 14:43 παρα | απεσταλμενοι παρα ANT § 14:43 των | — ANT * 14:44 απαγαγετε | απαγετε NA SBL TH WH † 14:45 ευθεως | ευθυσ CT ‡ 14:45 αυτω | — ANT CT TR § 14:45 ραββι ραββι | χαιρε ραββι ANT | ραββι ECM NA SBL | ραββει TH WH * 14:46 επεβαλον | επεβαλαν SBL WH † 14:46 επ αυτον τας χειρας αυτων | τας χειρας αυτω ECM† NA SBL TH WH | τας χειρας αυτων ECM† ‡ 14:47 ωτιον | ωταριον CT § 14:48 εξηλθετε | εξηλθατε CT * 14:49 ημην προς υμας | προς υμας ημην ANT † 14:50 παντες εφυγον | εφυγον παντες ANT CT

51 Καὶ αἶτις τις νεανίσκος ἤκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν *οἱ νεανίσκοι.

52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἄπ' αὐτῶν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτησαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν, καὶ οὐχ *εὗρισκον.

56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.

57 Καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες

58 ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.

59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ἄμεσον ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

61 Ὁ δὲ ἐσιῶπα, καὶ σούδεν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι. Καὶ ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀθρώπου *ἐκ δεξιῶν καθημένου τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἄμετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς *διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρειαν ἔχομεν μαρτύρων;

64 Ἰηκούσατε τῆς βλασφημίας. Τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν *εἶναι ἐνοχον θανάτου.

65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν †τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, †Προφήτευσον. Καὶ οἱ ὑπηρέται ραπίσμασιν αὐτὸν ἔββαλλον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου *ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως,

67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ †Ναζαρηνοῦ †Ἰησοῦ ἦσθα.

‡ 14:51 εἰς τις νεανίσκος 98.7% | νεανίσκος τις ECM† NA SBL TH WH 0.5% § 14:51 ἠκολούθησεν | ἠκολούθει TR | συνῆκολούθει CT * 14:51 οἱ νεανίσκοι | — CT † 14:52 ἀπ αὐτῶν 96.7% | — CT 0.3% ‡ 14:53 αὐτῷ | — ECM NA SBL WH § 14:54 συγκαθήμενος | συνκαθήμενος TH WH * 14:55 εὗρισκον | ἠρῖσκον CT † 14:60 μεσον | το μεσον ANT TR ‡ 14:60 ἐπηρώτησε | ἐπηρώτα ANT § 14:61 οὐδεν ἀπεκρίνατο | οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδεν CT * 14:62 ἐκ δεξιῶν καθημενον | καθημενον ἐκ δεξιῶν TR † 14:62 μετὰ | ἐπι ANT ‡ 14:63 διαρρήξας | διαρηξας WH § 14:64 ἠκούσατε | ἠκούσατε παντως ANT * 14:64 εἶναι ἐνοχον | ἐνοχον εἶναι CT † 14:65 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ | αὐτοῦ τὸ πρόσωπον CT ‡ 14:65 προφήτευσον | προφήτευσον ἡμῖν τις ἐστὶν ὁ παῖσας σε ANT § 14:65 ἐβαλλον 55.1% | ἐβαλον ANT BYZ 37% | ἐλαβον CT 5.7% * 14:66 ἐν τῇ αὐλῇ κάτω | κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ANT CT † 14:67 ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ | Ἰησοῦ τοῦ ναζαρηνοῦ ANT ‡ 14:67 Ἰησοῦ ἦσθα | ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ CT

68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων, Ὁὐκ οἶδα, * οὐδὲ ἐπίσταμαι †τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· †καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν Ἰσπάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς * παρεστηκόσιν ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν.

70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, †καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.

71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ἰμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.

72 Ἔκαὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος * τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα †φωνηῆσαι δίς, †ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

15

1 Καὶ * εὐθέως †ἐπὶ τὸ πρῶτὸ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἄρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὄλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν †τῷ ἸΠιλάτῳ.

2 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ * Πιλᾶτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς †εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις.

3 Καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἄρχιερεῖς †πολλά·

4 ὁ δὲ ἸΠιλᾶτος πάλιν * ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Ἴδε, πόσα σου †καταμαρτυροῦσιν.

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἸΠιλᾶτον.

6 Κατὰ δὲ ἐορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὃνπερ ἠτοῦντο.

7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν * συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.

8 Καὶ †ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς †αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς.

9 Ὁ δὲ ἸΠιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

10 * Ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς.

11 Οἱ δὲ ἄρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

§ 14:68 ουκ | ουτε CT * 14:68 ουδε | ουτε BYZ CT HF PCK † 14:68 τι συ | συ τι CT † 14:68

και αλεκτωρ εφωνησε 97.2% | — ECM† WH 0.5% § 14:69 παλιν ηρξατο | ηρξατο παλιν CT

* 14:69 παρεστηκοσιν | παρεστωσιν CT † 14:70 και η λαλια σου ομοιαζει | — ECM NA TH

WH † 14:71 ομνυαι | ομνυει TR § 14:72 και 96.6% | και ευθυσ ECM† NA SBL TH WH

0.8% * 14:72 το ρημα ο | του ρηματος ου TR | το ρημα ως CT † 14:72 φωνησαι δις | δις

φωνησαι WH † 14:72 απαρνηση με τρις | τρις με απαρνηση CT * 15:1 ευθεως | ευθυσ

CT † 15:1 επι το 80% | — ECM† NA SBL TH WH 1.1% † 15:1 τω | — CT § 15:1 πιλατω

| πιλατω TH WH * 15:2 πιλατος | πιλατος TH WH † 15:2 ειπεν αυτω | αυτω λεγει CT

† 15:3 πολλα | πολλα αυτος δε ουδεν απεκρινατο ANT SCR § 15:4 πιλατος | πιλατος TH

WH * 15:4 επηρωτησεν | επηρωτα ANT CT † 15:4 καταμαρτυρουσιν | κατηγορουσιν CT

† 15:5 πιλατον | πιλατον TH WH § 15:6 ονπερ ητοῦντο | ον παρητοῦντο ECM† NA SBL TH

WH * 15:7 συστασιαστων | στασιαστων CT † 15:8 αναβοησας | αναβας ECM† NA SBL TH

WH † 15:8 αει | — ECM NA SBL WH § 15:9 πιλατος | πιλατος TH WH * 15:10 εγινωσκε

12 Ὁ δὲ †Πιλάτος †ἀποκριθεὶς πάλιν §εῖπεν αὐτοῖς, Τί οὖν *θέλετε ποιῆσω ὃν λέγετε †βασιλεῖα τῶν Ἰουδαίων;

13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν.

14 Ὁ δὲ †Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ §κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ *περισσότερως ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν.

15 Ὁ δὲ †Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτόν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶ πραιτώριον, καὶ †συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.

17 Καὶ §ἐνδύουσιν αὐτόν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον,

18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι *αὐτόν, Χαῖρε, †ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυσαν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.

20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια †τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναίου, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

22 Καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐπὶ §Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶ *μεθερμηνευόμενον Κρανίου Τόπος.

23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ †πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· †ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε.

24 Καὶ §σταυρώσαντες αὐτόν, *διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ.

25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστὰς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἐναντιῶν αὐτοῦ.

28 †Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.

29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, †κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ §ἐν

† 15:12 πιλατος | πειλατος TH WH † 15:12 αποκριθεις παλιν | παλιν αποκριθεις CT § 15:12 ειπεν | ελεγεν CT * 15:12 θελετε | — ECM TH WH † 15:12 βασιλεα | τον βασιλεα ANT CT † 15:14 πιλατος | πειλατος TH WH § 15:14 κακον εποιησεν | εποιησε κακον ANT CT * 15:14 περισσοτερωσ | περισσως CT † 15:15 πιλατος | πειλατος TH WH † 15:16 συγκαλοουσιν | συνκαλοουσιν TH WH § 15:17 ενδυουσιν | ενδιδυσκουσιν CT * 15:18 αυτον | αυτον και λεγειν PCK † 15:18 ο βασιλευσ | βασιλευ BYZ CT TR † 15:20 τα ιδια 96.2% | αυτου ECM† NA WH 0.8% § 15:22 γολγοθα | τον γολγοθαν CT * 15:22 μεθερμηνευομενον | μεθερμηνευομενος WH † 15:23 πιειν | — CT † 15:23 ο | ος ECM† NA SBL TH WH § 15:24 σταυρωσαντες αυτον | σταυρουσιν αυτον και ECM† NA SBL TH WH * 15:24 διαμεριζονται | διεμεριζου TR † 15:28 και επληρωθη η γραφη η λεγουσα και μετα ανομων ελογισθη 84.9% | — NA SBL TH WH 11% [Note: ECM encloses this text with double brackets.] † 15:29 κινουυτες | κεινουυτες TH § 15:29 εν τρισιν ημεραισ οικοδομων | οικοδομων εν τρισιν ημεραισ ECM† NA SBL TH WH

τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,

³⁰ σῶσον σεαυτόν, * καὶ κατὰβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

³¹ Ὅμοίως †καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.

³² Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς †τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεῦσωμεν Σαυτῶ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι *αὐτῶ ὠνείδιζον αὐτόν.

³³ †Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας †ἐνάτης.

³⁴ Καὶ τῇ Σῶρα τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, *λέγων, Ἐλωί, Ἐλωί, †λιμὰ †σαβαχθανί; Ὁ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεὸς Σμου, ὁ Θεὸς μου, εἰς τί *με ἐγκατέλιπες;

³⁵ Καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, †Ἰδοῦ, †Ἡλίαν φωνεῖ.

³⁶ Δραμῶν δὲ Σεῖς, *καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς †τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται †Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν.

³⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε.

³⁸ Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο Σἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.

³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω *κράζας ἐξέπνευσε, εἶπεν, Ἀληθῶς †ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς †ἦν Θεοῦ.

⁴⁰ Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς Σῆν *καὶ †Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ †τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ΣἸωσῆ μῆτηρ, καὶ Σαλώμη,

⁴¹ αἱ *καί, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῶ, καὶ διηκόνουν αὐτῶ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῶ εἰς Ἱεροσόλυμα.

⁴² Καὶ ἦδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ †ἦν Παρασκευή, ὃ ἐστὶ †προσάββατον,

⁴³ Σῆλθεν Ἰωσῆφ *ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσηλθε πρὸς †Πιλάτον, καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

* 15:30 και καταβα | καταβας CT † 15:31 και | δε και ANT TR † 15:32 του | — CT § 15:32 αυτω | — BYZ CT TR * 15:32 αυτω 95.4% | συν αυτω ECM NA SBL WH 1.2% † 15:33 γενομενης δε | και γενομενης CT † 15:33 ενατης | εννατης TR § 15:34 ωρα τη ενατη | ωρα τη εννατη TR | ενατη ωρα CT * 15:34 λεγων | — CT † 15:34 λιμα | λαμμα TR | λεμα ECM NA SBL | λαμα TH WH † 15:34 σαβαχθανι | σαβαχθανει TH WH § 15:34 μου | — PCK * 15:34 με εγκατελιπες | εγκατελιπες με ECM† NA SBL TH WH † 15:35 ιδου | ιδε ANT CT † 15:35 ηλιαν | ηλειαν WH § 15:36 εις | τις CT * 15:36 και | — TH WH † 15:36 τε | — CT † 15:36 ηλιας | ηλειας WH § 15:38 απο | απ CT * 15:39 κραζας 96.5% | — ECM† NA SBL TH WH 0.4% † 15:39 ο ανθρωπος ουτος | ουτος ο ανθρωπος CT † 15:39 ην θεου | θεου ην ECM NA SBL WH § 15:40 ην | — CT * 15:40 και | — PCK † 15:40 μαρια | μαριαμ WH † 15:40 του | — CT § 15:40 ιωση | ιωσητος CT * 15:41 και 88.8% | — CT 3.6% † 15:42 ην παρασκευη | παρασκευη ην PCK † 15:42 προσαββατον | προς σαββατον BYZ § 15:43 ηλθεν | ελθων ANT CT PCK * 15:43 ο | — WH † 15:43 πιλατον | του πιλατον ECM† NA SBL | του πιλατου TH WH

44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ Σπάλαι ἀπέθανε.

45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ *σῶμα τῷ Ἰωσήφ.

46 Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, †καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι, καὶ †κατέθηκεν αὐτόν ἐν Σμημαίῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία *Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ †τίθεται.

16

1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, *Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία †Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν †αὐτόν.

2 Καὶ λίαν πρῶτὴ Στῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.

3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἐαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι *ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

5 Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.

7 *Ἄλλ' ὑπάγετε, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν *εἶπον, ἐφοβοῦντο †γάρ· †

9 Ἐναναστὰς *δὲ πρῶτὴ πρῶτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, †ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἐπτὰ δαιμόνια.

‡ 15:44 πιλάτος | πειλάτος TH WH § 15:44 παλαι 97.8% | ἠδη TH WH 1.5% * 15:45 σωμα | πτωμα CT † 15:46 και | — CT ‡ 15:46 κατεθηκεν 93.8% | εθηκεν ECM† NA SBL TH WH 4.6% § 15:46 μνημειω | μνηματι ECM† WH * 15:47 ιωση | η ιωσητος CT † 15:47 τιθεται | τεθειται CT * 16:1 μαρια | η μαρια WH † 16:1 ιακωβου | η του ιακωβου ANT BYZ ECM† NA SBL TH TR WH | η ιακωβου ECM† ‡ 16:1 αυτον | τον ιησουν PCK § 16:2 της μιας | τη μια των CT * 16:4 αποκεκυλισται | ανακεκυλισται ECM† WH † 16:7 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 16:8 εξελθουσαι | εξελθουσαι ταχυ TR § 16:8 δε | γαρ ECM† NA SBL TH WH * 16:8 ειπον | ειπαν ECM NA SBL WH † 16:8 γαρ 99.6% | γαρ παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι του Πετρον συντομως εξηγγειλαν μετα δε ταυτα και αυτος ο ιησους απο ανατολης και αχρι δυσσεως εξεπεσειλε δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας (αμην ECM† NA SBL) ECM† WH 0.4% [Note: NA, SBL, and WH enclose this text with double brackets. WH includes this text after verse 20.] ‡ 16:8 TH includes a scribal note that reads: εν τισι μεν των αντιγραφων εως ωδε πληρουνται ο ευαγγελιστης εως ου και ευσεβιος ο παμφιλου εκανονισεν εν πολλοις δε και ταυτα φερεται. Variations of this note are found in 12 manuscripts (0.7%). The exact Greek text of TH is found in 2 manuscripts (0.1%). § 16:9 {include verses 9-20} 99.8% | {omit verses 9-20} 0.2% [Note: NA, SBL, and WH enclose this text with double brackets.] * 16:9 δε | δε ο ιησους PCK † 16:9 αφ | παρ CT

10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσιν.

11 †Κάκεινοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη ἐν ἐτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.

13 Κάκεινοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

14 § Ὑστερον ἀνακειμένοις *αὐτοῖς τοῖς ἔνδεκα ἐφανερῶθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν †ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν †ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματι μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι §καιναῖς·

18 *ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πῖωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς †βλάψῃ· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἔξουσιν.

19 Ὁ μὲν οὖν †Κύριος, μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς, §ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.

20 Ἐκείνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργούντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημεῖων. *Ἀμήν.†

‡ 16:11 κακεινοι | εκεινοι ECM† § 16:14 υστερον | υστερον δε NA SBL TH WH * 16:14 αυτοις | — ECM† † 16:14 εγηγερμενον 88.9% | εγηγερμενον εκ νεκρων WH 10.5% ‡ 16:17 ταυτα παρακολουθησει 98% | ακολουθησει ταυτα ECM† TH WH 0.4% § 16:17 καιναις | — ECM† TH WH * 16:18 οφεις 97.2% | και εν ταις χερσιν οφεις ECM NA TH WH 2.2% † 16:18 βλαψη | βλαψει ANT TR ‡ 16:19 κυριος 94.2% | κυριος ιησους NA SBL TH WH 5.3% § 16:19 ανεληφθη | ανελημφθη CT * 16:20 αμην 97.5% | — ECM† NA SBL WH 2.1% † 16:20 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἰ΄ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,

2 καθὼς παρέδωκαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρεταὶ γενόμενοι τοῦ λόγου,

3 ἔδοξε κάμοι, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,

4 ἵνα ἐπιγῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου *τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἑφημερίας Ἀβιά· καὶ †ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς †Ἐλισάβετ.

6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφοτέροι Σένώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασι τοῦ Κυρίου ἀμεμπτοι.

7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι *ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφοτέροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ,

9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς †ιερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.

10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος †ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῆ ὥρα τοῦ θυμιάματος.

11 Ὁφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἐστῶς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.

12 Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνὴ σου †Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ *Ἰωάννην.

14 Καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ †γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται.

15 Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον †τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖνῃ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.

16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν·

17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει †Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

* 1:5 του | — CT † 1:5 η γυνη αυτου | γυνη αυτω CT ‡ 1:5 ελισαβητ | ελειαβητ WH § 1:6 ενωπιον | εναντιον CT * 1:7 η ελισαβητ ην | ην η ελισαβητ NA SBL TH | ην η ελειαβητ WH † 1:9 ιερατειας | ιερατιας WH ‡ 1:10 ην του λαου | του λαου ην PCK TR § 1:13 ελισαβητ | ελειαβητ WH * 1:13 ιωαννην | ιωανην WH † 1:14 γεννησει | γενεσει CT ‡ 1:15 του | — BYZ TH WH § 1:17 ηλιου | ηλεια TH WH

18 Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνὴ μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.

19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα.

20 Καὶ ἰδοῦ, ἔσθι σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν * αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ.

22 Ἐξεληθὼν δὲ οὐκ ἠῆδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἐώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός.

23 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα

25 ὅτι Οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπείδεν ἀφελεῖν * τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα Ναζαρέτ,

27 πρὸς παρθένον Σμεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου * Δαυίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ.

28 Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε, Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλόγημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

29 Ἡ δὲ Ἰδιοῦσα * διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὔρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31 Καὶ ἰδοῦ, συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

32 Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον * Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,

33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

34 Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ * γινώσκω;

* 1:21 αυτον εν τω ναω | εν τω ναω αυτον CT † 1:22 ηδυνατο | εδυνατο CT ‡ 1:24 ελισαβετ | ελεισαβετ WH § 1:25 ο | — CT * 1:25 το | — CT † 1:26 υπο | απο CT ‡ 1:26 ναζαρετ | ναζαρεθ NA SBL SCR § 1:27 μεμνηστευμενην | εμνηστευμενην CT * 1:27 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 1:28 ο αγγελος | — CT ‡ 1:28 ευλογημενη συ εν γυναιξιν | — CT § 1:29 ιδουσα | — CT * 1:29 διεταραχθη επι τω λογω αυτου | επι τω λογω διεταραχθη CT † 1:31 συλληψη | συλλημψη CT ‡ 1:32 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 1:34 εσται | εσται μοι ANT * 1:34 γινωσκω | γειωσκω TH

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ ἡγενώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

36 Καὶ ἰδοῦ, Ἑλισάβητ ἡ Συγγενῆς σου, καὶ αὐτὴ *συνειληφύα υἱὸν ἐν ἡγῆρει αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα.

37 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

38 Εἶπε δὲ Μαριάμ, Ἰδοῦ, ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν Σόρεινῃν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα,

40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο τὴν *Ἑλισάβητ.

41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἑλισάβητ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἑλισάβητ,

42 καὶ ἀνεφώνησε Σφωνῆ μεγάλη, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

43 Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς *με;

44 Ἰδοῦ γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.

45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ,

Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον,

47 καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτήρί μου.

48 Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.

Ἰδοῦ γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.

49 Ὅτι ἐποίησέ μοι ἡμεγαλεῖα ὁ δυνατός,

καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς Σγενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

51 Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ·

διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοία καρδίας αὐτῶν.

52 Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων,

καὶ ὑψωσε ταπεινοῦς,

53 Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν,

καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ,

† 1:35 γεννωμενον | γεννωμενον εκ σου SCR ‡ 1:36 ελισαβητ | ελεισαβητ WH § 1:36 συγγενης | συγγενις CT * 1:36 συνειληφουα | συνειληφεν CT † 1:36 γηρει | γηρα TR ‡ 1:37 τω θεω | του θεου CT § 1:39 ορεινην | ορινην WH * 1:40 ελισαβητ | ελεισαβητ WH † 1:41 η ελισαβητ τον ασπασμον της μαριας | τον ασπασμον της μαριας η ελισαβητ NA SBL TH | τον ασπασμον της μαριας η ελεισαβητ WH ‡ 1:41 ελισαβητ | ελεισαβητ WH § 1:42 φωνη | κραυγη CT * 1:43 με | εμε CT † 1:44 το βρεφος εν αγαλλιασει | εν αγαλλιασει το βρεφος CT TR ‡ 1:49 μεγαλεια | μεγαλα CT § 1:50 γενεων | και γενεας CT

μνησθῆναι ἐλέους,

⁵⁵ καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ *εἰς τὸν αἰῶνα.

⁵⁶ Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ †ώσει μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

⁵⁷ Τῇ δὲ †Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

⁵⁸ Καὶ ἤκουσαν οἱ περιοικοὶ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.

⁵⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ †ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, *ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν.

⁶⁰ Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται †Ἰωάννης.

⁶¹ Καὶ †εἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι Οὐδεὶς ἐστὶν †ὲν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.

⁶² Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι *αὐτόν.

⁶³ Καὶ αἰτήσας πυνακίδιον ἔγραψε, λέγων, †Ἰωάννης †ἐστὶ †τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες.

⁶⁴ Ἀνεώχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν.

⁶⁵ Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ *ὄρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα.

⁶⁶ Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; †Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

⁶⁷ Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου, καὶ †προεφήτευσεν, λέγων,

⁶⁸ Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,

⁶⁹ καὶ ἤγειρε κέρασ σωτηρίας ἡμῖν
ἐν †τῷ οἴκῳ *Δαυὶδ †τοῦ παιδὸς αὐτοῦ—

⁷⁰ καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων †τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν
αὐτοῦ—

⁷¹ σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν,
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν †μισούντων ἡμᾶς·

⁷² ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,

⁷³ ὄρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν,

* 1:55 εἰς τον αιωνα | εως αιωνος PCK † 1:56 ωσει | ως CT † 1:57 ελισταβεν | ελισταβεν WH § 1:59 ογδοη ημερα | ημερα τη ογδοη CT * 1:59 ηλθον | ηλθαν WH † 1:60 ιωαννης | ιωανης WH † 1:61 ειπον | ειπαν CT § 1:61 εν τη συγγενεια | εκ της συγγενειας CT * 1:62 αυτον | αυτο CT † 1:63 ιωαννης | ιωανης WH † 1:63 εστι | εσται PCK § 1:63 το | — NA SBL WH * 1:65 ορεινη | ορινη WH † 1:66 και | και γαρ CT † 1:67 προεφητευσεν | επροφητευσεν CT § 1:69 τω | — CT * 1:69 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 1:69 του | — CT † 1:70 των | — CT § 1:71 μισουντων | μισουντων TH

τοῦ δοῦναι ἡμῖν,

⁷⁴ ἀφόβως, ἐκ χειρὸς *τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ

⁷⁵ ἐν ὀσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ

ἐνώπιον αὐτοῦ †πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

⁷⁶ Καὶ †συ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·

προπορεύσῃ γὰρ Ἐπρὸ προσώπου Κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ·

⁷⁷ τοῦ δοῦναι γνώσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ

ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν,

⁷⁸ διὰ σπλάγχχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν,

ἐν οἷς *ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,

⁷⁹ ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις,

τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2

¹ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

² Αὕτη *ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.

³ Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν †ιδίαν πόλιν.

⁴ Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως †Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Ἰδαυίδ, ἣτις καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς *Δαυίδ,

⁵ ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ †μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ †ἐγκύω.

⁶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.

⁷ Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν, καὶ ἀνέκλιεν αὐτόν ἐν Ἐτῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

⁸ Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.

⁹ Καὶ *ἰδοῦ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

¹⁰ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ·

* 1:74 των εχθρων ημων | εχθρων CT † 1:75 πασας τας ημερας της ζωης | πασαις ταις ημεραις CT † 1:76 συ | συ δε CT § 1:76 προ προσωπου | ενωπιον CT * 1:78 επεσκεψατο | επισκεπεται CT * 2:2 η | — CT † 2:3 ιδιαν | εαυτου CT † 2:4 ναζαρετ | ναζαρεθ NA SBL SCR § 2:4 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 2:4 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 2:5 μεμνηστευμενη αυτω γυναικι | εμνηστευμενη αυτω CT † 2:5 εγκυω | ενκυω TH WH § 2:7 τη | — CT * 2:9 ιδου | — CT

11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Ἰδαυίδ.

12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν †τὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, §κείμενον ἐν *φάτνῃ.

13 Καὶ †ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ, αἰνούντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων,

14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ,
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη·
ἐν ἀνθρώποις †εὐδοκία.

15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, §καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες *εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δι' ἕως Βηθλέεμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

16 Καὶ †ἦλθον σπεύσαντες, καὶ †ἀνεῦρον τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

17 Ἰδόντες δὲ §διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.

19 Ἡ δὲ *Μαριάμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, †συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20 Καὶ †ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν §ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν *αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ †συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ †αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον §Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ—

23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται—

24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν *νόμῳ Κυρίου, Ζεῦχος τρυγόνων ἢ δύο †νεοσσοὺς περιστερῶν.

† 2:11 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 2:12 το | — WH § 2:12 κειμενον | και κειμενον CT * 2:12 φατνη | τη φατνη TR † 2:13 εξαιφνης | εξεφνης WH † 2:14 ευδοκια 98.8% | ευδοκias CT 0.4% § 2:15 και οι ανθρωποι 97% | — CT 1.2% * 2:15 ειπον | ελαουον CT † 2:16 ηλθον | ηλθαν CT † 2:16 ανευρον | ανευραν NA SBL WH § 2:17 διεγνωρισαν | εγνωρισαν CT * 2:19 μαριαμ | μαρια SBL TH WH † 2:19 συμβαλλουσα | συνβαλλουσα WH † 2:20 υπεστρεψαν | επεστρεψαν TR § 2:21 ημεραι | αι ημεραι ANT * 2:21 αυτον | το παιδιον ANT TR † 2:21 συλληφθηναι | συλλημφθηναι CT † 2:22 αυτων | αυτης SCR § 2:22 μωσewis | μωυσεως ANT CT * 2:24 νομω | τω νομω CT † 2:24 νεοσσοις | νοσοις CT

25 Καὶ ἰδοῦ, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃ ὄνομα *Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ Πνεῦμα ἅγιον ἐπ' αὐτόν.

26 Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.

27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,

28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο ἑαυτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας *αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε,

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ρήμά σου, ἐν εἰρήνῃ·

30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,

31 ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν·

32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν,

καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

33 Καὶ ἦν ἡ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.

34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοῦ, οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον·

35 καὶ σοῦ ἡ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελευσεται ῥομφαία· ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ—αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα *ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς ἱερατείας αὐτῆς,

37 καὶ αὕτη χήρα ἥως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων—ἡ οὐκ ἀφίστατο *ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείας καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν.

38 Καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ *Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἑν Ἱερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν *ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν *Ναζαρέτ.

‡ 2:25 ἡν ἄνθρωπος | ἄνθρωπος ἡν CT § 2:25 ἱερουσαλημ | ἱεροσολυμοις ANT * 2:25 συμειων | συμειων SCR † 2:25 ἡν ἅγιον | ἅγιον ἡν TR ‡ 2:26 ἡ | ἡ ἂν NA SBL WH | ἂν TH § 2:28 αὐτο | αὐτον ANT * 2:28 αὐτου | — CT † 2:33 ἰωσηφ και ἡ μητηρ αὐτου 96.1% | ο πατηρ αὐτου και ἡ μητηρ CT 0.5% ‡ 2:34 συμειων | συμειων SCR § 2:35 δε | — WH * 2:36 ετη μετα ανδρος | μετα ανδρος ετη CT † 2:36 παρθενιας | παρθενιας TH ‡ 2:37 αὕτη | αὐτή ANT CT HF PCK § 2:37 ὡς | εως CT * 2:37 απο | — CT † 2:38 αὐτη | — CT ‡ 2:38 κυριω | θεω CT § 2:38 εν | — CT * 2:39 ἀπαντα | παντα CT † 2:39 ὑπεστρεψαν | ἐπεστρεψαν CT ‡ 2:39 τὴν | — CT § 2:39 ἑαυτῶν | αὐτῶν TR * 2:39 ναζαρετ | ναζαρεθ NA SBL SCR TH

40 Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο †πνεύματι, πληρούμενον †σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' ὧ· αὐτό.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα.

42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, *ἀναβάντων αὐτῶν †εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,

43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ·

44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν ὅτι ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἤλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς *συγγενέσι καὶ †ἐν τοῖς γνωστοῖς·

45 καὶ μὴ εὐρόντες †αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, Ἔζητοῦντες αὐτόν.

46 Καὶ ἐγένετο, *μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς.

47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ †πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἰδοῦ, ὁ πατήρ σου †κάγῳ ὀδυνώμενοι ἔζητοῦμέν σε.

49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; Οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναι με;

50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51 Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἤλθεν εἰς *Ναζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα †ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε †σοφία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3

1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαίδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου *Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ †τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ †τετραρχοῦντος τῆς Ἰουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ὑβελινηῆς *τετραρχοῦντος,

† 2:40 πνευματι | — CT † 2:40 σοφίας | σοφία CT § 2:40 αυτο | αυτω PCK * 2:42 αναβαντων | αναβαινοντων CT † 2:42 εις ιεροσολυμα | — CT † 2:43 εγνω ιωσηφ και η μητηρ | εγνωσαν οι γουεις CT § 2:44 εν τη συνοδια ειναι | ειναι εν τη συνοδια CT * 2:44 συγγενεσι | συγγενεσι CT † 2:44 εν | — CT † 2:45 αυτον | — CT § 2:45 ζητουντες | αναζητουντες CT * 2:46 μεθ | μετα CT † 2:48 προς αυτον η μητηρ αυτου ειπε | ειπε προς αυτον η μητηρ αυτου CT † 2:48 καγω | και εγω SBL WH § 2:48 εζητουμεν | ζητουμεν WH * 2:51 ναζαρετ | ναζαρεθ NA SBL SCR TH † 2:51 ταυτα | — NA TH WH † 2:52 σοφια | εν τη σοφια NA | τη σοφια WH * 3:1 πιλατου | πειλατου TH WH † 3:1 τετραρχουντος | τετρααρχουντος NA SBL WH † 3:1 τετραρχουντος | τετρααρχουντος NA SBL WH § 3:1 αβιληνης | αβειληνης WH * 3:1 τετραρχουντος | τετρααρχουντος NA SBL WH

2 †ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Σῆϊωάννην τὸν *Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν †τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν·

4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, †λέγοντος,

Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.

5 Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται,
καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται·
καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς Σεῦθειαν,
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας·

6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

7 Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

8 Ποίσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

9 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίμη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν *ποιήσομεν;

11 Ἀποκριθεὶς δὲ †λέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιεῖτω.

12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι †βαπτισθῆναι, καὶ Σεῖπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί *ποιήσομεν;

13 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πρᾶσσετε.

14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτόν καὶ στρατεύομενοι, λέγοντες, †Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε †πρὸς αὐτούς, Μηδένα Σδιασεῖσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ *Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἶη ὁ Χριστός,

16 ἀπεκρίνατο †ὁ Ἰωάννης, ἅπασι λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς λῦσαι τὸν

† 3:2 ἐπὶ | ἐπ ANT TR † 3:2 αρχιερεως | αρχιερων TR § 3:2 ιωαννην | ιωαννη WH * 3:2 ζαχαριου | του ζαχαριου TR † 3:3 την | — SBL TH WH † 3:4 λεγοντος | — CT § 3:5 ευθειαν | ευθειας WH * 3:10 ποιησομεν | ποιησωμεν CT HF † 3:11 λεγει | ελεγεν CT † 3:12 βαπτισθηναι | βαπτισθηναι υπ αυτου PCK § 3:12 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 3:12 ποιησομεν | ποιησωμεν CT HF † 3:14 και ημεις τι ποιησομεν | και ημεις τι ποιησωμεν HF | τι ποιησωμεν και ημεις CT † 3:14 προς αυτους | αυτοις CT § 3:14 διασεισητε μηδε συκοφαντησητε | συκοφαντησητε μηδε διασεισητε ANT * 3:15 ιωαννου | ιωανου WH † 3:16 ο ιωαννης απασι λεγων | λεγων πασι ο ιωαννης NA SBL TH | λεγων πασι ο ιωαννης WH

ίμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί·

17 οὗτὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, *καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω.

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν·

19 ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ *τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς †τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,

20 προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, *καὶ κατέκλεισε τὸν Σῆϊωάννην ἐν *τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανόν,

22 καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῶς εἶδει †ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, †λέγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ Σευδόκησα.

23 Καὶ αὐτὸς ἦν *ὁ Ἰησοῦς †ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὧν—†ὡς ἐνομιζέτο—υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Σῆλῆ,

24 τοῦ *Ματθάτ, τοῦ †Λευί, τοῦ †Μελχί, τοῦ Σῆϊαννά, τοῦ Ἰωσήφ,

25 τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ *Ἐσλί, τοῦ Ναγγαί,

26 τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ †Σεμεί, τοῦ †Ἰωσήφ, τοῦ Σῆϊούδα,

27 τοῦ *Ἰωανάν, τοῦ †Ρησά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ †Νηρί,

28 τοῦ †Μελχί, τοῦ Σῆδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ *Ἐλμωδάμ, τοῦ Ἦρ,

29 τοῦ †Ἰωσή, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ †Ἰωρεῖμ, τοῦ ΣῆΜατθάτ, τοῦ *Λευί,

30 τοῦ †Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ †Ἰωανάν, τοῦ ΣῆἘλιακεῖμ,

31 τοῦ Μελεᾶ, τοῦ *Μαῖνάν, τοῦ Ματταθά, τοῦ †Ναθάν, τοῦ †Δαυίδ,

32 τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ ΣῆΩβήδ, τοῦ *Βοόζ, τοῦ †Σαλμών, τοῦ Ναασσών,

‡ 3:17 και διακαθαριει ... συναξει | διακαθαραι ... συναγαγειν CT § 3:18 τον λαον | τω λαω PCK * 3:19 τετραρχης | τετραραρχης NA SBL WH † 3:19 του | φιλιππου του TR ‡ 3:20 και | — TH WH § 3:20 ιωαννην | ιωανην WH * 3:20 τη | — CT † 3:22 ωσει | ως CT ‡ 3:22 λεγουσαν | — CT § 3:22 ευδοκησα | ηυδοκησα TR * 3:23 ο | — CT † 3:23 ωσει ετων τριακοντα αρχομενος | αρχομενος ωσει ετων τριακοντα CT ‡ 3:23 ως ἐνομιζέτο υἱὸς | υἱος ὡς ἐνομιζέτο CT § 3:23 ἦλι | ἦλει PCK TH | ἦλι NA SBL TR | ἦλει WH * 3:24 ματθατ | ματθαν ANT PCK | μαθθατ NA SBL † 3:24 λειυ | λειυει TH WH ‡ 3:24 μελχι | μελχει TH WH § 3:24 ιαννα | ιωαννα ANT | ιανναι CT * 3:25 εσλι | εσλιμ ANT | εσλει TH WH † 3:26 σεμει | σεμει BYZ HF | σεμευ ANT | σεμειν NA SBL | σεμειν TH WH ‡ 3:26 ιωσηφ | ιωσηφ ANT CT § 3:26 ιουδα | ιωδα ANT CT * 3:27 ιωαναν | ιωαννα BYZ TR | ιωανναν ANT PCK † 3:27 νηρι | νηρει TH WH ‡ 3:28 μελχι | μελχει TH WH § 3:28 αδδι | αδδει TH WH * 3:28 ελμωδαμ | ελμαδαμ CT † 3:29 ιωση | ιησου CT ‡ 3:29 ιωρειμ | ιωριμ NA SBL § 3:29 ματθατ | μαθθατ CT * 3:29 λειυ | λειυει TH WH † 3:30 συμεων | σιμεων SCR ‡ 3:30 ιωαν | ιωανμ CT PCK | ιωνα ANT § 3:30 ελιακειμ | ελιακιμ NA SBL * 3:31 μαιναν | μεναμ SCR | μεννα CT † 3:31 ναθαν | ναθαμ CT ‡ 3:31 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 3:32 ωβηδ | ιωβηδ NA TH | ιωβηλ SBL WH * 3:32 βοοζ | βοος CT † 3:32 σαλμων | σαλα CT

33 τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἰσάκ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ Φαρέζ, τοῦ Ἰούδα,
 34 τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰθάρα, τοῦ Ναχώρ,
 35 τοῦ Σερούχ, τοῦ Ἰραγαῦ, τοῦ Φάλεγ, τοῦ Ἐβέρ, τοῦ Σαλά,
 36 τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ,
 37 τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ
 Σκαϊνάν,
 38 τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Θεοῦ.

4

1 Ἰησοῦς δὲ Πνεύματος Ἁγίου πλήρης, ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον,

2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπέειπε.

3* Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος.

4 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, λέγων, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι Θεοῦ.

5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου.

6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ἢ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν.

7 Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον Σέμου, ἔσται σοῦ παῖσα.

8 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ὡχρεῖται ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται,

† Προσκυνηθεὶς Κύριον τὸν Θεόν σου,
 καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

‡ 3:33 αμιναδαβ | αμιναδαβ του αδμιν NA SBL | αμιναδαβ του αδμειν TH | αδμειν WH § 3:33 αραμ | αραμ του ιωραμ ANT BYZ HF PCK | αρνι NA SBL | αρνει TH WH * 3:33 εσρωμ | εσρων WH † 3:34 θαρα | θαρρα BYZ HF PCK ‡ 3:35 σερουχ | σαρουχ TR § 3:35 ραγαυ | ραγαβ PCK * 3:35 φαλεγ | φαλεκ ANT BYZ CT PCK TR † 3:36 καιναν | καιναμ CT ‡ 3:37 ιαρεδ | ιαρετ CT § 3:37 καιναν | καιναμ NA SBL WH * 4:1 πνευματος αγιου πληρης | πληρης πνευματος αγιου ANT CT PCK † 4:1 εις την ερημον | εν τη ερημω CT ‡ 4:2 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT § 4:2 υστερον | — CT * 4:3 και ειπεν | ειπε δε CT † 4:4 ιησους προς αυτον | ο ιησους προς αυτον ANT | προς αυτον ο ιησους CT ‡ 4:4 λεγων | — CT § 4:4 ανθρωπος | ο ανθρωπος BYZ CT TR * 4:4 αλλ επι παντι ρηματι θεου 89.7% | αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θεου ANT 7.2% | — CT 0.4% † 4:5 ο διαβολος εις ορος υψηλον | — CT ‡ 4:6 εαν | αν SBL TH WH § 4:7 εμου | μου ANT TR * 4:7 σου | σοι PCK † 4:7 πασα | παντα TR ‡ 4:8 αυτω ειπεν ο ιησους | ο ιησους ειπεν αυτω NA SBL WH § 4:8 υπαγε οπισω μου σατανα | — CT * 4:8 γεγραπται | γεγραπται γαρ ANT TR † 4:8 προσκυνησεις κυριον τον θεον σου | κυριον τον θεον σου προσκυνησεις ANT CT

9 †Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν *αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω·

10 γέγραπται γὰρ ὅτι

Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ,
τοῦ διαφυλάξαι σε·

11 †καί,

Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε,
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

12 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.

13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρῳ καιροῦ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς ὁρτὴν *Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰσηλθε, κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.

17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον †Ἡσαίου τοῦ προφήτου. Καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εὔρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον,

18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ,

οὗ ᾧ εἵνεκεν ἔχρισέ με

*εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς·

ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν·

κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν,

καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,

ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,

19 κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν.

20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.

21 Ἦρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν.

‡ 4:9 και ηγαγεν | ηγαγε δε CT § 4:9 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα ANT * 4:9 αυτον | — CT † 4:9 υιος | ο υιος TR ‡ 4:11 και | και οτι ANT CT TR § 4:16 την | — CT * 4:16 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR † 4:17 ησαιου του προφητου | του προφητου ησαιου CT ‡ 4:17 αναπτυσας | ανοιξας WH § 4:18 εινεκεν | ενεκεν TR * 4:18 ευαγγελισσασθαι | ευαγγελιζεσθαι TR † 4:18 ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν | — CT ‡ 4:20 εν τη συναγωγη οι οφθαλμοι | οι οφθαλμοι εν τη συναγωγη CT

22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Ὁ οὗτος οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα * ἐν τῇ †Καπερναοῦμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

24 Εἶπε δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις †Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ὅσον ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο * λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν·

26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη †Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς †Σάρεπτα τῆς Ὡσιδῶνος πρὸς γυναῖκα χήραν.

27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν * ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ †Νεεμὰν ὁ Σύρος.

28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως †ὄφρουος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις Ὡαυτῶν ὠκοδόμητο, * εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν.

30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 Καὶ κατήλθεν εἰς †Καπερναοῦμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι.

32 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδασχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ,

34 †λέγων, Ἐὰ τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

35 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ὅσον αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς * μέσον ἔξῃλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

36 Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται;

37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

§ 4:22 ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ | ουχι υιος εστιν ιωσηφ ουτος CT * 4:23 εν τη | εις την CT † 4:23 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 4:25 ηλιου | ηλειου WH § 4:25 επι | — WH * 4:25 λιμος | λειμος TH † 4:26 ηλιας | ηλειας TH WH ‡ 4:26 σαρεπτα | σαραπτα ANT § 4:26 σιδωνος | σιδωνιας ANT CT * 4:27 επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ | επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ ANT | εν τω ισραηλ επι ελισσαιου του προφητου CT † 4:27 νεεμαν | ναιμαν CT ‡ 4:29 οφρουος | της οφρουος TR § 4:29 αυτων ωκοδομητο | ωκοδομητο αυτων CT * 4:29 εις το | ωστε CT † 4:31 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 4:34 λεγων | — CT § 4:35 εξ | απ CT * 4:35 μεσον | το μεσον ANT CT TR

³⁸ Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.

³⁹ Καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

⁴⁰ Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς.

⁴¹ Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κρᾶζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

⁴² Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτησαν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.

⁴³ Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς ὅτι Καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἶς τοῦτο ἀπέσταλμαι.

⁴⁴ Καὶ ἦν κηρῦσσω ἕν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

5

¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ * τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐστῶς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ·

² καὶ εἶδε ἑδύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἀλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα.

³ Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον. * Καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.

⁴ Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.

⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης ἡμέρας νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω * τὸ δίκτυον.

⁶ Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολὺ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν·

† 4:38 εκ | απο CT ‡ 4:38 πενθερα | η πενθερα TR § 4:40 παντες | απαντες NA SBL WH

* 4:40 επιθεις | επιτιθεις ANT CT † 4:40 εθεραπευσεν | εθεραπευεν CT ‡ 4:41 κραζοντα | κραυγαζοντα ANT BYZ NA SBL § 4:41 ο χριστος | — CT * 4:42 επεζητουν | εζητουν PCK

TR † 4:43 εις | επι CT ‡ 4:43 απεσταλμαι | απεσταλην CT § 4:44 εν ταις συναγωγαις της γαλιλαιας 92.8% | εις τας συναγωγας της ιουδαιας CT 0.8% | εις τας συναγωγας της γαλιλαιας ANT 0.7%

* 5:1 του | και CT † 5:1 παρα | περι PCK ‡ 5:1 γεννησαρετ | γενησαρετ PCK § 5:2 δυο πλοια | πλοια δυο WH * 5:2 αλεις | αλειεις TH WH † 5:2 αποβαντες απ αυτων

| απ αυτων αποβαντες CT ‡ 5:2 απεπλυναν | επλυνον CT § 5:3 του | — CT * 5:3 και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου | καθισας δε εκ του πλοιου εδιδασκε CT † 5:5 ο | — CT ‡ 5:5 αυτω | — CT § 5:5 της | — CT * 5:5 το δικτυον | τα δικτυα CT † 5:6 πληθος

ιχθυων | ιχθυων πληθος TR ‡ 5:6 διερρηγνυτο | διερρησσετο NA SBL TH | διερησσετο WH § 5:6 το δικτυον | τα δικτυα CT

7 καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις * τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.

8 Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ, λέγων, Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε.

9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἧ συνέλαβον·

10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ *Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα †ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζαργῶν.

11 Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· Ἰκαὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ, *εἰπὼν, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· †ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσέταξε Ἰωσήφ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι *ὕπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἱ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι †αὐτούς.

18 Καὶ ἰδοῦ, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ Ἰθεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ·

19 καὶ μὴ εὐρόντες *ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

20 Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

21 Καὶ ἦρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται Ἰαφίεναι

* 5:7 τοις | — CT † 5:7 ηλθον | ηλθαν WH ‡ 5:8 ιησου | του ιησου TR § 5:9 η | ων NA SBL WH * 5:10 ιωαννην | ιωαννην WH † 5:10 ο | — WH ‡ 5:11 απαντα | παντα CT § 5:12 και ιδων | ιδων δε NA WH * 5:13 ειπων | λεγων NA TH WH † 5:14 αλλα | αλλ NA28 ‡ 5:14 προσενεγκε | προσενεγκαι PCK § 5:14 μωσης | μωυσης ANT CT * 5:15 υπ αυτου | — CT † 5:17 αυτους 98.4% | αυτον CT 0.9% ‡ 5:18 κλινης | κλεινης TH § 5:18 θειναι | θειναι αυτον NA WH * 5:19 ποιαις | πως PCK | δια ποιαις TR † 5:19 κλινιδιω | κλεινιδιω TH ‡ 5:20 αυτω | — CT § 5:21 αφιεναι αμαρτιας | αμαρτιας αφιεναι CT

ἀμαρτίας, εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός;

²² Ἐπιγνούς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

²³ Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, *Ἐγειραι καὶ περιπάτει;

²⁴ Ἴνα δὲ εἰδίητε ὅτι †ἔξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἀμαρτίας—εἶπε τῷ παραλελυμένῳ—Σοὶ λέγω, †ἔγειραι, καὶ ἄρας τὸ σκλινιδίόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.

²⁵ Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' *ὃ κατέκειτο, ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

²⁶ Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπήλθησαν φόβου, λέγοντες ὅτι †εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἔθεάσατο τελώνην, ὄνοματι †Λευῖν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπε αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι.

²⁸ Καὶ καταλιπὼν ὅσαπαντα, ἀναστὰς *ἠκολούθησεν αὐτῷ.

²⁹ Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην †Λευὺς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος †τελωνῶν πολλῶν, καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.

³⁰ Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Σγραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί μετὰ *τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;

³¹ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ υγιαίνοντες ἰατροῦ, †ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

³² Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, †ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

³³ Οἱ δὲ ᾄδειπον πρὸς αὐτόν, *Διὰ τί οἱ μαθηταὶ †Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνά, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;

³⁴ Ὁ *δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, ποιῆσαι Σνηστεύειν;

³⁵ Ἐλευθεύονται δὲ ἡμέραι, *καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

³⁶ Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν †σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ Σσυμφωνεῖ *τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.

* 5:23 εγειραι | εγειρε ANT CT † 5:24 εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου | ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει CT ‡ 5:24 εγειραι | εγειρε ANT CT § 5:24 κλινιδιον | κλεινιδιον TH * 5:25 ο | ω PCK TR † 5:26 ειδομεν | ειδαμεν WH ‡ 5:27 λευιν | λευειν TH WH § 5:28 απαντα | παντα CT * 5:28 ηκολουθησεν | ηκολουθει CT † 5:29 λευις | ο λευις TR | λευεις TH WH ‡ 5:29 τελωνων πολυς | πολυς τελωνων CT § 5:30 γραμματεις αυτων και οι φαρισαιοι | φαρισαιοι και οι γραμματεις αυτων CT * 5:30 των | — BYZ TR † 5:31 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 5:32 αλλα | αλλ NA²⁸ § 5:33 ειπον | ειπαν CT * 5:33 δια τι | — CT † 5:33 ιωαννου | ιωανου WH ‡ 5:34 δε | δε ιησους NA TH WH § 5:34 νηστευειν | νηστευσαι CT * 5:35 και | — PCK † 5:36 ματιου καινου | απο ιματιου καινου σχισας CT ‡ 5:36 σχιζει | σχισει ANT CT § 5:36 συμφωνει | συμφωνησει CT * 5:36 το | επιβλημα το TR | το επιβλημα το ANT CT

37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μῆγε, ῥήξει ὁ ἄνεος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται.

38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, ἡκαὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

39 *Καὶ οὐδεὶς πῶν παλαιὸν ἐυθέως θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς ἄχρηστότερός ἐστιν.

6

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ *δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὰς στάχνας, καὶ ἦσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσὶ.

2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων ἤειπον *αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σαββάσι;

3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, ὃ ἐποίησε Δαυὶδ, ὅποτε ἐπέπειασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;

4 Ὡς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε ἡκαὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὐς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;

5 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Ἦτι Κύριός ἐστιν *ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

6 Ἐγένετο δὲ ἡκαὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἦ δεξιὰ ἦν ξηρά.

7 Ἦπαρηρουν *δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ ἑραπεύσει· ἵνα εὕρωσι ἡκατηγορίαν αὐτοῦ.

8 Αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, *καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἐγειραι, καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον. Ἦο δὲ ἀναστὰς ἔστη.

9 Εἶπεν *οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἡτι, Ἐξεστι ἡτοις σαββάσιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι;

† 5:37 νεος οινος | οινος ο νεος ANT CT † 5:38 αλλα | αλλ NA²⁸ § 5:38 και αμφοτεροι συντηρονται 96.8% | — CT 1.1% * 5:39 και | — TH WH † 5:39 ευθεως | — CT † 5:39 χρηστοτερος | χρηστος CT * 6:1 δευτεροπρωτω 91.1% | — CT 1.6% † 6:1 των | — CT † 6:1 τους σταχνας και ησθιον | και ησθιον τους σταχνας CT § 6:2 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 6:2 αυτοις | — CT † 6:2 ποιειν εν | — CT † 6:3 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 6:3 οποτε | οτε NA TH WH * 6:3 οντες | — TH WH † 6:4 ελαβε και | λαβων CT † 6:4 και | — CT § 6:5 οτι | — CT * 6:5 ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου | του σαββατου ο υιος του ανθρωπου CT † 6:6 και | — CT † 6:6 εκει ανθρωπος | ανθρωπος εκει CT § 6:7 παρηρουν | παρηρουντο CT * 6:7 δε | δε αυτον NA TH TR WH † 6:7 εν | — PCK † 6:7 θεραπεισει | θεραπειει NA SBL WH § 6:7 κατηγοριαν | κατηγορειν CT * 6:8 και ειπε | ειπε δε CT † 6:8 ανθρωπω | ανδρι CT † 6:8 εγειραι | εγειρει ANT CT § 6:8 ο δε | και CT * 6:9 ουν | δε CT † 6:9 επερωτησω | επερωτω CT † 6:9 τι | ει CT § 6:9 τοις σαββασιν | τω σαββατω CT * 6:9 αποκτειναι | απολεσαι CT TR

10 Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτούς, εἶπεν ταῦτῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησε καὶ ὁ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη.

11 Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας· καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ.

13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἅπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε,

14 Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Σίᾶκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,

15 Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Σίᾶκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν,

16 Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.

17 Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν·

18 καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἔθεραπεύοντο.

19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἄπτεσθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε,

Μακάριοι οἱ πτωχοί,
ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν,
ὅτι χορτασθήσεσθε.

Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν,
ὅτι γελάσετε.

22 Μακάριοί ἐστε, ὅταν ἠμισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

† 6:10 αυτω | τω ανθρωπω TR ‡ 6:10 εποιησε | εποιησεν ουτω PCK TR § 6:10 αποκατεσταθη | απεκατεσταθη CT * 6:10 υγιης ως η αλλη | ως η αλλη ANT | — CT † 6:11 ποιησειαν | ποιησαιεν CT ‡ 6:12 εξηλθεν | εξελθειν αυτον CT § 6:14 ιακωβον | και ιακωβον CT * 6:14 ιωαννην | ιωαννη WH † 6:14 φιλιππον | και φιλιππον CT ‡ 6:15 ματθαιον | και μαθθαιον CT § 6:15 ιακωβον | και ιακωβον CT * 6:15 τον του | — CT † 6:16 ιουδαν | και ιουδαν CT ‡ 6:16 ισκαριωτην | ισκαριωθ CT § 6:16 και | — CT * 6:17 οχλος | οχλος πολυς CT † 6:17 σιδωνος | σειδωνος TH ‡ 6:17 ηλθον | ηλθαν WH § 6:18 οχλουμενοι | ενοχλουμενοι CT * 6:18 υπο | απο ANT BYZ CT † 6:18 και | — CT ‡ 6:19 εζητει | εζητουν CT § 6:22 μισησωσιν | μεισησωσιν TH

23 *Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις,
ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι,
ὅτι πεινάσετε.

Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν,
ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

26 *Οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 *Ἄλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς,

28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, ὁ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.

29 Τῷ τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης.

30 Παντὶ ἰδὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.

31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι.

33 Ὅτι καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι.

34 Καὶ ἐὰν δανειζήτε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανειζοῦσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα.

35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανειζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς.

* 6:23 χαρητε | χαιρετε TR † 6:23 ταυτα | τα αυτα ANT CT ‡ 6:25 εμπεπλησμενοι | εμπεπλησμενοι νυν CT § 6:25 υμιν | — CT * 6:26 ουαι | ουαι υμιν TR † 6:26 καλωσ υμασ ειπωσιν 75.2% | καλωσ ειπωσιν υμασ PCK 21.8% | υμασ καλωσ ειπωσιν NA 0.2% ‡ 6:26 οι 59.8% | παντες οι ANT BYZ CT PCK TR 38.9% § 6:26 ταυτα | τα αυτα ANT CT * 6:27 αλλ | αλλα ANT BYZ NA²⁷ PCK SBL TH WH † 6:27 μισουσιν | μεισουσιν TH ‡ 6:28 υμιν | υμασ CT PCK § 6:28 προσευχεσθε | και προσευχεσθε TR * 6:28 υπερ | περι CT † 6:30 δε τω | — CT ‡ 6:31 και υμεισ | — NA SBL WH § 6:33 και | και γαρ NA TH WH * 6:33 γαρ | — CT † 6:34 δανειζητε | δανισητε CT ‡ 6:34 ελπιζετε | ελπιζητε SCR § 6:34 απολαβειν | λαβειν CT * 6:34 γαρ | — NA SBL WH † 6:34 αμαρτωλοι | οι αμαρτωλοι TR ‡ 6:34 δανειζουσιν | δανιζουσιν CT § 6:35 δανειζετε | δανιζετε CT * 6:35 υψιστου | του υψιστου TR

36 †Γίνεσθε †οὐν †σοικτίρμονες, καθὼς *καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν †οικτίρμων ἐστί.

37 †Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε. †Μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε·

38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπεσμένον *καὶ σεσαλευμένον †καὶ †ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. †Τῷ γὰρ ἀπὸ τῶ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπε *δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγεῖν; Οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον †πεσοῦνται;

40 Οὐκ ἐστὶ μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον †αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.

41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;

42 †Ἦ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις *ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

43 Οὐ γὰρ ἐστὶ δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν· †οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν.

44 Ἐκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ †γινώσκεται. Οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου †τρυγῶσι σταφυλὴν.

45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας *αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς †ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ †θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρὸν· ἐκ γὰρ †τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

46 Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε, Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;

47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὄμοιος·

48 ὅμοιός ἐστιν ἄνθρωπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, *ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· †πλημμύρας δὲ γενομένης, †προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· †τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἄνθρωπῳ οἰκοδομήσαντι *οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ἢ †προσέρρηξεν ὁ

† 6:36 γινεσθε | γεινεσθε TH † 6:36 ουν | — CT § 6:36 οικτιρμονες | οικτειρμονες TH

* 6:36 και | — SBL WH † 6:36 οικτιρμων | οικτειρμων TH † 6:37 και | — SCR § 6:37 μη |

και μη CT * 6:38 και | — CT † 6:38 και | — CT † 6:38 υπερεκχυνομενον | υπερεκχυννομενον

CT § 6:38 τω γαρ αυτω μετρω ω 90.2% | ω γαρ μετρω CT 1.1% * 6:39 δε | δε και CT

† 6:39 πεσοунται | εμπεσοунται CT † 6:40 αυτου | — CT § 6:42 η | — NA SBL WH * 6:42

εκβαλειν το ... σου | το ... σου εκβαλειν CT † 6:43 ουδε | ουδε παλιν CT † 6:44 γινωσκεται

| γεινωσκεται TH § 6:44 τρυγωσι σταφυλην | σταφυλην τρυγωσι CT * 6:45 αυτου | —

NA TH WH † 6:45 ανθρωπος | — CT † 6:45 θησαυρου της καρδιας αυτου | — CT § 6:45

του περισσευματος της | περισσευματος CT * 6:48 ος | ος και ANT † 6:48 πλημμυρας

| πλημμυρης CT † 6:48 προσερρηξεν | προσερηξεν CT § 6:48 τεθεμελιωτο γαρ επι την

πετραν | δια το καλωσ οικοδομησθαι αυτην CT * 6:49 οικιαν | την οικιαν PCK † 6:49

προσερρηξεν | προσερηξεν CT

ποταμός, καὶ ἐεὐθέως ἔξεπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥήγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7

¹* Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσηλθεν εἰς ἹΚαπερναοῦμ.

² Ἐκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἔμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος.

³ Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθῶν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.

⁴ Οἱ δέ, παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ ἑπαρέξει τοῦτο·

⁵ ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.

⁶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἦδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψε *πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ εἶμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς·

⁷ διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἤξιώσα πρὸς σε ἐλθεῖν· Ἐάλλ' εἶπε λόγῳ, καὶ *ιαθήσεται ὁ παῖς μου.

⁸ Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

⁹ Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε, Λέγω ὑμῖν, οὔτε ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρου.

¹⁰ Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὔρου τὸν Ἐάσθενουντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς, ἔπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολὺς.

¹² Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοῦ, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, Συῖδος μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ *αὐτὴ χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἔσυν αὐτῇ.

¹³ Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε.

¹⁴ Καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βασιτάζοντες ἔστησαν. Καὶ εἶπε, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.

‡ 6:49 ευθεως | ευθους ANT CT § 6:49 επεσε | συνεπεσε CT * 7:1 επει δε | επειδη CT † 7:1 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 7:2 εμελλε | ημελλε ANT CT TR § 7:4 παρεξει | παρεξη CT * 7:6 προς αυτον ο εκατονταρχος φιλους | φιλους ο εκατονταρχης CT † 7:6 εμι ικανος | ικανος εμι CT ‡ 7:6 υπο την στεγην μου | μου υπο την στεγην BYZ HF PCK § 7:7 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH TR WH * 7:7 ιαθησεται | ιαθητω CT † 7:9 ουτε | ουδε ANT BYZ CT PCK TR ‡ 7:10 οι πεμφθεντες εις τον οικον | εις τον οικον οι πεμφθεντες CT § 7:10 ασθενουντα | — CT * 7:11 τω | τη BYZ PCK TR † 7:11 επορευετο | επορευθη CT ‡ 7:11 ικανοι 98.1% | — CT 1.1% § 7:12 υιος μονογενης | μονογενης υιος CT * 7:12 αυτη χηρα | αυτη ην χηρα BYZ CT | αυτη ην χηρα ANT TR † 7:12 συν | ην συν ANT CT SCR

15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.

16 Ἔλαβε δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας Σἐγγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.

19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τιναὶς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψε πρὸς τὸν ΣἸησοῦν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον, Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς Σἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σε, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς Σὸ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, Σκωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

23 καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαιμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἰδοῦ, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν.

26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.

27 Οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται,

Ἰδοῦ, Σἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ἡ προφήτης Ἰωάννου

‡ 7:16 παντας | απαντας TR § 7:16 εγηγερται | ηγερθη CT * 7:17 εν | — CT † 7:18 ιωαννη | ιωαννει TH | ιωανει WH ‡ 7:19 ιωαννης | ιωανης WH § 7:19 ιησουν | κυριον CT * 7:19 αλλον | ετερον ANT TH WH † 7:20 ειπον | ειπαν CT ‡ 7:20 ιωαννης | ιωανης WH § 7:20 απεσταλκεν | απεστειλεν CT * 7:20 αλλον | ετερον ANT † 7:21 αυτη δε | εκεινη CT ‡ 7:21 το | — CT § 7:22 ο ιησους | — CT * 7:22 ιωαννη | ιωαννει TH | ιωανει WH † 7:22 οτι | — ANT CT ‡ 7:22 χωλοι | και χωλοι ANT § 7:22 κωφοι | και κωφοι NA TH WH * 7:24 αγγελων | μαθητων ANT † 7:24 ιωαννου | ιωανου WH ‡ 7:24 τοις οχλοις | προς τους οχλους ANT CT TR § 7:24 ιωαννου | ιωανου WH * 7:24 εξηληλυθατε | εξηλυθατε CT † 7:25 εξηληλυθατε | εξηλυθατε CT ‡ 7:26 εξηληλυθατε | εξηλυθατε CT § 7:27 εγω | — CT * 7:28 γαρ | — CT † 7:28 προφητης | — CT ‡ 7:28 ιωαννου του βαπτιστου | ιωαννου NA SBL TH | ιωανου WH

τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς ἐστίν· ὁ δὲ ὡς μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστί.

²⁹ Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα *Ἰωάννου·

³⁰ οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

³¹ †Τίνι οὖν ὁμοίωσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;

³² Ὅμοιοὶ εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, †καὶ λέγουσιν,

Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν ὅσιν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.

³³ Ἐλήλυθε γὰρ *Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς †μῆτε ἄρτον ἐσθίωιν μῆτε †οἴνου πίνωιν, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει·

³⁴ ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὅς ἐσθίωιν καὶ πίνωιν, καὶ λέγετε, Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, *φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν.

³⁵ Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ †τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

³⁶ Ἡρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγη μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς †τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ὄψετο ἀνεκλίθη.

³⁷ Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ *ἐν τῇ πόλει, ἣτις ἦν ἁμαρτωλὸς, †ἐπιγνοῦσα ὅτι †ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου,

³⁸ καὶ στᾶσα ὄπισθεν αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, *ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειψε τῷ μύρῳ.

³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὗτος, εἰ ἦν †προφήτης, †ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνὴ ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστί.

⁴⁰ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δὲ ὤφθησι, Διδάσκαλε, εἶπέ.

⁴¹ Δύο *χρεοφειλέται ἦσαν †δανειστῆ τινι· ὁ εἷς ὥφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πενήκοντα.

§ 7:28 μικροτερος | μεικροτερος TH * 7:29 ιωαννου | ιωανου WH † 7:31 τινι | ειπε δε ο κυριος τινι TR † 7:32 και λεγουσιν | α λεγει CT § 7:32 υμιν | — CT * 7:33 ιωαννης | ιωανης WH † 7:33 μητε αρτον εσθιωιν | μη εσθιωιν αρτον NA SBL TH | μη εσθωιν αρτον WH † 7:33 οινον πινωιν | πινωιν οινον CT § 7:34 εσθιωιν | εσθωιν WH * 7:34 φιλος τελωνων | τελωνων φιλος TR † 7:35 των τεκνων αυτης παντων | παντων των τεκνων αυτης CT † 7:36 την οικιαν | τον οικον CT § 7:36 ανεκλιθη | κατεκλιθη CT * 7:37 εν τη πολει ητις ην | ητις ην εν τη πολει CT † 7:37 επιγνοουσα | και επιγνοουσα ANT BYZ CT PCK † 7:37 ανακειται | κατακειται CT § 7:38 παρα τους ποδας αυτου οπισω | οπισω παρα τους ποδας αυτου ANT CT * 7:38 ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσι | τοις δακρυσιν ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου CT † 7:39 προφητης | ο προφητης WH † 7:39 εγινωσκεν | εγεγνωσκεν TH § 7:40 φησι διδασκαλε ειπε | διδασκαλε ειπε φησι CT * 7:41 χρεοφειλεται | χρεοφειλεται NA SBL TH | χρεοφιλεται WH † 7:41 δανειστη | δανιστη CT

42 Μὴ ἐχόντων ἰδὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, ἑίπέ, πλεῖον *αὐτὸν ἀγαπήσει;

43 Ἀποκριθεὶς ἰδὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὅρθῶς ἔκρινας.

44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσηλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἑπί τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ *τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε.

45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δέ, ἀφ' ἧς ἱεῖσηλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας.

46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρω ἤλειψέ μου τοὺς πόδας.

47 Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.

48 Εἶπε δὲ αὐτῇ, Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι.

49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν;

50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ,

2 καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμένοι *ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπτὰ ἐξεληλύθει,

3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν ἑαυτοῖς *ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπε διὰ παραβολῆς,

5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.

6 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.

7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφθεῖσαι αἱ ἄκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό.

‡ 7:42 δε | — CT § 7:42 ειπε | — CT * 7:42 αυτον αγαπησει | αγαπησει αυτον CT † 7:43 δε | — NA SBL WH ‡ 7:43 ο | — CT § 7:44 επι τους ποδας μου | μοι επι ποδας NA SBL WH | μοι επι τους ποδας TH * 7:44 της κεφαλης | — CT † 7:45 εισηλθον | εισηλθεν ANT ‡ 7:46 μου τους ποδας | τους ποδας μου BYZ CT * 8:2 απο | απο νοσων και μαστιγων και ANT † 8:3 ιωαννα | ιωανα WH ‡ 8:3 σουσαννα | σωσαννα BYZ HF PCK § 8:3 αυτοις | αυτω ANT PCK TR * 8:3 απο | εκ CT † 8:6 επεσεν | κατεπεσεν CT ‡ 8:7 συμφθεισαι | συνφθεισαι TH WH

8 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ὅσους τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὄψα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 Ἐπρωτῶν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, *λέγοντες, Τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη;

10 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιώσιν.

11 Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν.

13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.

14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάθαρτας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι ὀσμυρνύονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.

15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

16 *Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκευεῖ, ἢ ὑποκάτω κλίης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς.

17 Οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ.

18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς *γὰρ ἐὰν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἐὰν μὴ ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19 Ἐπαγγέλλοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.

20 *Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λέγοντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες.

21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες αὐτόν.

22 *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνῆχθησαν.

23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνεον.

§ 8:8 εἰς | ἐπ TR * 8:9 λεγοντες | — CT † 8:9 εἰη ἡ παραβολη αὐτη | αὐτη εἰη ἡ παραβολη CT ‡ 8:12 ακουοντες | ακουσαντες ANT CT § 8:14 συμπιγονται | συμπιγονται TH WH * 8:16 ουδεις | ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ουδεις PCK † 8:16 κληνης | κλεινης TH ‡ 8:16 επιτιθων | τιθων CT § 8:17 γνωσθησεται | μη γνωσθη CT * 8:18 γαρ εαν | γαρ αν TR † 8:18 εαν | αν CT TR ‡ 8:19 παρεγενοντο | παρεγενετο CT § 8:19 ηδυναντο | εδυναντο PCK * 8:20 και απηγγελη | απηγγελη δε CT † 8:20 λεγοντων | — CT ‡ 8:20 σε θελοντες | θελοντες σε NA TH WH § 8:21 αυτον | — CT * 8:22 και εγενετο | εγενετο δε CT

24 †Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτόν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ †εγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.

25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἔστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ *κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν †Γαδαρηνῶν, ἣτις ἐστὶν †ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας.

27 Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν ἑαυτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, *ὃς εἶχε δαιμόνια †ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ †ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενευ, ἀλλ' ἐν τοῖς μύημασι.

28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, †καὶ ἀνακράξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς.

29 *Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηπάκει αὐτόν, καὶ †ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ †διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ *δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.

30 Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, †λέγων, Τί σοὶ †ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε, Ἐλεγεῶν, ὅτι *δαιμόνια πολλὰ εἰσηλθεν εἰς αὐτόν.

31 Καὶ †παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν †βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ †παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.

33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου *εἰσηλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη.

34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ †γεγεννημένον ἔφυγον, †καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.

35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ †ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ *εὖρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια †ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν.

† 8:24 προσελθοντες δε | και προσελθοντες PCK † 8:24 εγερθεις | διεγερθεις CT § 8:25
 εστιν | — CT * 8:26 κατεπλευσαν | κατεπλευσεν ANT † 8:26 γαδαρηνων | γερασηνων
 CT † 8:26 αντιπεραν | αντιπερα ANT CT § 8:27 αυτω | — CT * 8:27 ος ειχε | εχων NA
 SBL WH † 8:27 εκ χρονων ικανων και 97.9% | και χρονω ικαω CT 0.8% † 8:27 ιματιον
 ουκ ενεδιδυσκετο | ουκ ενεδυσατο ιματιον CT § 8:28 και | — CT * 8:29 παρηγγειλε |
 παρηγγελλε SBL ST WH † 8:29 εδεσμειτο | εδεσμευετο CT † 8:29 διαρρησων | διαρησων
 TH WH § 8:29 υπο | απο WH * 8:29 δαιμονος | δαιμονιου CT † 8:30 λεγων | — CT † 8:30
 εστιν ονομα | ονομα εστιν CT § 8:30 λεγειω | λεγιω CT * 8:30 δαιμονια πολλα εισηλθεν
 | εισηλθε δαιμονια πολλα CT † 8:31 παρεκαλει | παρεκαλου CT SCR † 8:32 βοσκομενων
 | βοσκομενη CT § 8:32 παρεκαλου | παρεκαλεσαν CT * 8:33 εισηλθον | εισηλθεν TR
 † 8:34 γεγεννημενον | γεγονος CT † 8:34 και | και απελθοντες TR § 8:35 ηλθον | ηλθαν
 WH * 8:35 ευρον | ευραν WH † 8:35 εξεληλυθει | εξηλθεν CT

36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς *καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς.

37 Καὶ Σῆρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν *Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.

38 *Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ. Ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων,

39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα *ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40 †Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν.

41 Καὶ ἰδοῦ, ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Σ'Ιάειρος, καὶ *αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας †τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ·

42 ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν.

†Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν.

43 Καὶ γυνὴ οὗσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις Σ'ιατροῖς προσαναλώσασα ὄλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν *ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι,

44 προσελθοῦσα ὀπισθεν, ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.

45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀρνούμενων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος †καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, *καὶ λέγεις, Τίς ὁ ἀψάμενός μου;

46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἦψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν Σ'εξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ.

47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτία ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν *αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.

48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, †Θάρσει, *θυγάτερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγωγού, λέγων Σ'αὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· *μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, †λέγων, Μὴ φοβοῦ· μόνον †πίστευε, καὶ σωθήσεται.

‡ 8:36 και | — ANT CT § 8:37 ηρωτησαν | ηρωτησεν CT * 8:37 γαδαρηνων | γερασηνων CT † 8:37 το | — CT ‡ 8:38 εδεετο | εδειτο CT § 8:38 ο ιησους | — CT * 8:39 εποιησε σοι | σοι εποιησεν CT † 8:40 εγενετο δε εν | εν δε CT ‡ 8:40 υποστρεψαι | υποστρεφειν CT § 8:41 ιαιειρος | ιαιρος NA SBL * 8:41 αυτος | ουτος CT † 8:41 του | — TH WH ‡ 8:42 αυτη | αυτη BYZ NA SBL WH § 8:43 ιατροις ... βιον | εις ιατρους ... βιον TR | ιατροις ... βιον αυτης TH | — WH * 8:43 υπ | απ CT † 8:45 και οι μετ αυτου | και οι συν αυτω ANT TH | — NA SBL WH ‡ 8:45 και λεγεις τις ο αψαμενος μου | — CT § 8:46 εξελθουσαν | εξεληλυθειαν CT * 8:47 αυτω | — CT † 8:48 θαρσει | — CT ‡ 8:48 θυγατερ | θυγατηρ CT § 8:49 αυτω | — CT * 8:49 μη | μηκει CT † 8:50 λεγων | — CT ‡ 8:50 πιστευε | πιστευσον CT

51 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφήκεν εἰσελθεῖν * οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα.

52 Ἐκλαιον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε, Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.

54 Αὐτὸς δὲ ἔκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε λέγων, Ἥ παῖς, * ἐγείρου.

55 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.

56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9

1 * Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς ἰδῶδεκα, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν.

2 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας.

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν· μήτε ἑράβδους, μήτε πῆραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε * ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν.

4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.

5 Καὶ ὅσοι * εἰς μὴ ἑδέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης * καὶ τὸν κοινορτόν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἄποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.

6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7 Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ * τετραρχῆς τὰ ἄγινόμενα * ὑπ' αὐτοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινῶν ὅτι Ἰωάννης * ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν·

8 ὑπὸ τινῶν δὲ ὅτι * Ἡλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ ὅτι Προφῆτης * εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

9 * Καὶ εἶπεν Ἡρώδης, * Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος, περὶ οὗ * ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτούς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς * τόπον ἔρημον

§ 8:51 ελθων | εισελθων TR * 8:51 ουδενα | τινα συν αυτω CT † 8:51 ιωαννην και ιακωβον | ιακωβον και ιωαννην TR | ιωαννη και ιακωβον WH ‡ 8:52 ουκ 88.5% | ου γαρ CT 11.3% § 8:54 εκβαλων εξω παντας και | — CT * 8:54 εγειρου | εγειρε CT * 9:1 συγκαλεσαμενος | συγκαλεσαμενος WH † 9:1 δωδεκα | δωδεκα μαθητας αυτου ANT TR ‡ 9:2 τους ασθενουντας 97.3% | τους ασθεεις NA SBL TH 1.3% | — WH 0.1% § 9:3 ραβδους | ραβδον CT * 9:3 ανα 98.9% | — TH WH 1% † 9:4 αν | — PCK ‡ 9:5 εαν | αν CT TR § 9:5 δεξωνται | δεχωνται CT * 9:5 και | — CT † 9:5 αποτιναξατε | αποτινασσετε NA SBL WH | αποτινασσετε TH ‡ 9:7 τετραρχης | τετραρχης NA SBL WH § 9:7 γινομενα | γεινομενα TH * 9:7 υπ αυτου | — CT † 9:7 ιωαννης | ιωανης WH ‡ 9:7 εγηγερται | ηγερθη CT § 9:7 νεκρων | των νεκρων ANT * 9:8 ηλιας | ηλειας TH WH † 9:8 εις | τις ANT CT ‡ 9:9 και ειπεν | ειπε δε CT § 9:9 ηρωδης | ο ηρωδης ANT SBL TR WH * 9:9 ιωαννην | ιωαννη WH † 9:9 εγω | — CT ‡ 9:10 τοπον ερημον πολεως καλουμενης | πολιν κολουμενην CT

πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδάν.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ *δεξάμενος αὐτούς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ἴατο.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο *κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα ᾤοντο εἰπεῖν αὐτῷ, Απόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα *ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ †τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσι, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς *ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ ᾤοντο εἰπεῖν, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ *πέντε ἄρτοι καὶ †ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς *ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.

14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες ᾤοντο πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας *ἀνά πεντήκοντα.

15 Καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ †ἀνεκλίναν ἅπαντας.

16 Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς *παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.

17 Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς, λέγων, Τίνα με ᾤοντες οἱ ὄχλοι εἶναι;

19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες *εἶπον, †Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ *Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ ὅτι Προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνάστη.

20 Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ᾤοντες οὖν οἱ ἀποκριθεῖς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε, Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλε μηδεὶν *εἰπεῖν τοῦτο,

22 εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ †ἀναστῆναι.

23 Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου *ἐλθεῖν, ᾤοντες οὖν ὅτι ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν *αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

§ 9:10 βηθσαιδαν | βηθσαιδα ANT CT PCK TR * 9:11 δεξαμενος | αποδεξαμενος CT † 9:11 ιατο | ιασατο ANT ‡ 9:12 κλινειν | κλεινειν TH § 9:12 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 9:12 απελθοντες | πορευθεντες ANT CT † 9:12 τους | — CT ‡ 9:13 υμεις φαγειν | φαγειν υμεις WH § 9:13 ειπον | ειπαν CT * 9:13 πεντε αρτοι | αρτοι πεντε CT † 9:13 ιχθυες δυο | δυο ιχθυες TR ‡ 9:13 αγορασωμεν | αγορασομεν ANT PCK § 9:14 πεντακισχιλιοι | πεντακισχειλιοι TH * 9:14 ανα | ωσει ανα CT † 9:15 ανεκλιναν | κατεκλιναν CT ‡ 9:16 παρατιθεναι | παραθειναι ANT CT § 9:18 λεγουσιν οι οχλοι | οι οχλοι λεγουσιν SBL TH WH * 9:19 ειπον | ειπαν CT † 9:19 ιωαννην | ιωαννη WH ‡ 9:19 ηλιαν | ηλειαν TH WH § 9:20 απκριθεις δε ο πετρος | απκριθεις δε πετρος PCK | πετρος δε απκριθεις CT * 9:21 ειπειν | λεγειν ANT CT † 9:22 αναστηναι | εγερθηναι ANT BYZ CT HF PCK TR ‡ 9:23 ελθειν | ερχεσθαι ANT CT § 9:23 απαρνησασθω | αρνησασθω CT * 9:23 αυτου | αυτου καθ ημεραν ANT CT TR

24 Ὃς γὰρ †ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.

25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;

26 Ὃς γὰρ †ἂν ἐπαισχυθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.

27 Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν Σῶδε *ἐστῶτων, οἱ οὐ μὴ †γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, †καὶ παραλαβὼν ΣΠέτρον καὶ *Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

29 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχασθαι αὐτόν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.

30 Καὶ ἰδοῦ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἳτινες ἦσαν †Μωσῆς καὶ †Ἡλίας,

31 οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν Σῆμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ.

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπνω· διαγρηγορήσαντες δὲ *εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.

33 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπε †Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοί, καὶ †μίαν Μωσῆ, καὶ μίαν Σῆλίας· μὴ εἰδῶς ὃ λέγει.

34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ *ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ †ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην.

35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ †ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.

36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνήν, εὐρέθη Σὸ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν *ἔωράκασιν.

37 Ἐγένετο δὲ †ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

38 Καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου †ανεβόησε, λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου, Σῆπιβλεψαὶ ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενῆς *ἐστὶ μοι·

† 9:24 εαν | αυ ANT CT TR † 9:26 αυ | εαν ANT § 9:27 ωδε | αυτου CT * 9:27 εστωτων | εστηκοτων ANT CT TR † 9:27 γευσονται | γευσονται TR † 9:28 και | — TH WH § 9:28 πετρον | τον πετρον ANT TR * 9:28 ιωαννην | ιωαννη WH † 9:30 μωσης | μωυσης ANT CT † 9:30 ηλιας | ηλειας TH WH § 9:31 εμελλε | ημελλε NA SBL WH * 9:32 ειδον | ειδαν WH † 9:33 πετρος | ο πετρος ANT CT PCK TR † 9:33 μιαν μωση | μιαν μωσει BYZ PCK | μωσει μιαν TR | μιαν μωυσει ANT CT § 9:33 ηλια | ηλεια TH WH * 9:34 επεσκιασεν | επεσκιαζεν CT † 9:34 εκεινους εισελθειν | εισελθειν εκεινους ANT | εισελθειν αυτους CT † 9:35 αγαπητος | εκλελεγμενος CT § 9:36 ο | — CT * 9:36 εωρακασιν | εωρακαν CT † 9:37 εν | — CT † 9:38 ανεβοησε | εβοησε CT § 9:38 επιβλεψαι | επιβλεπον ANT BYZ PCK TR * 9:38 εστι μοι | μοι εστι ANT CT

39 καὶ ἰδοῦ, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ †ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἀφροῦ, καὶ †μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντριβὸν αὐτόν.

40 Καὶ ἐδεήθησαν τῶν μαθητῶν σου ἵνα §ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.

41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ὅποτε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε *τὸν υἱόν σου ὧδε.

42 Ἐτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτόν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

43 Ἐξεπλήσσαντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς †εποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,

44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.

45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτόν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

46 Εἰσηλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν.

47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς †ιδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος §παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ,

48 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅς *ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς †ἐὰν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ †μικρότερος ἐν πᾶσιν §ὕμῃν ὑπάρχων οὗτος *ἔσται μέγας.

49 Ἀποκριθεὶς δὲ †ὁ †Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, §εἶδομέν τινα *ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα †δαιμόνια· καὶ †ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.

50 §Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν *ὁ Ἰησοῦς, Μὴ †κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν.

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς §ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς *τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,

52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου †αὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσήλθον εἰς κώμην †Σαμαρειτῶν, §ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ.

† 9:39 εξαιφνης | εξεφνης WH † 9:39 μογις | μολις WH § 9:40 εκβαλωσιν | εκβαλλωσιν TR * 9:41 τον υιον σου ωδε | ωδε τον υιον σου CT TR † 9:43 εποιησεν ο ιησους | εποιει CT † 9:47 ιδων | ειδωσ CT § 9:47 παιδιου | παιδιον CT * 9:48 εαν | αν SBL TH WH † 9:48 εαν | αν CT † 9:48 μικροτερος | μεικροτερος TH § 9:48 υμιν | υμων PCK * 9:48 εσται | εστι ANT CT † 9:49 ο | — CT † 9:49 ιωαννης | ιωανης WH § 9:49 ειδομεν | ειδαμεν WH * 9:49 επι | εν CT † 9:49 δαιμονια | τα δαιμονια TR † 9:49 εκωλυσαμεν | εκωλυομεν CT § 9:50 και ειπε | ειπε δε CT * 9:50 ο | — WH † 9:50 κωλυετε | κωλυετε ου γαρ εστι καθ υμων ANT † 9:50 ημων υπερ ημων | υμων υπερ υμων ANT CT § 9:51 αναληψεως | αναλημψεως CT * 9:51 το προσωπον αυτου εστηριξε | εστηριξε το προσωπον αυτου ANT | το προσωπον εστηρισε CT † 9:52 αυτου | εαυτου PCK † 9:52 σαμαρειτων | σαμαριτων NA SBL § 9:52 ωστε | ως CT

53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.

54 Ἴδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ *αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ †Ἰωάννης ‡εἶπον, Κύριε, θέλεις εἰπώμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ §τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλώσαι αὐτούς, *ὡς καὶ Ἥλιος ἐποίησε;

55 Στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, †καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε οἴου πνεύματος ἐστε ὑμεῖς·

56 ‡ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

57 §Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπε τις πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου *ἂν ἀπέρχῃ, †Κύριε.

58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πού τὴν κεφαλὴν ‡κλίνῃ.

59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολουθεῖ μοι. Ὁ δὲ εἶπε, §Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι *ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.

60 Εἶπε δὲ αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.

62 Εἶπε δὲ ‡ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Οὐδεὶς, ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα §αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετός ἐστιν *εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

10

1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος *καὶ ἑτέρους †εβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ ‡δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πόλιν καὶ τόπον οὗ §ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.

2 Ἐλεγεν *οὓν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως †ἐκβάλη ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ‡ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων.

4 Μὴ βαστάζετε §βαλάντιον, μὴ πήραν, *μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδὲνα

* 9:54 αουτου | — CT † 9:54 ιωαννης | ιωανης WH ‡ 9:54 ειπον | ειπαν CT § 9:54 του | — ANT * 9:54 ως και ηλιας εποιησε 96.8% | — CT 1% † 9:55 και ειπεν ουκ οιδατε οιου πνευματος εστε υμεις 43.8% | και ειπεν ουκ οιδατε ποιου πνευματος εστε υμεις ANT 9.6% | — BYZ CT 24.8% ‡ 9:56 ο γαρ υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι 50.7% | ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι ANT 10.4% | — BYZ CT 25.9% § 9:57 εγενετο δε | και CT * 9:57 αν | εαν ANT BYZ CT † 9:57 κυριε | — CT ‡ 9:58 κλινη | κλεινη TH § 9:59 κυριε | — WH * 9:59 απελθοντι πρωτον | πρωτον απελθοντι TH WH † 9:60 ο ιησους | — CT ‡ 9:62 ο ιησους προς αυτον | προς αυτον ο ιησους NA TH TR WH * ο ιησους SBL § 9:62 αουτου | — NA SBL WH * 9:62 εις την βασιλειαν | τη βασιλεια CT * 10:1 και | — NA TH WH † 10:1 εβδομηκοντα | εβδομηκοντα δυο NA SBL WH ‡ 10:1 δυο | δυο δυο NA SBL WH § 10:1 εμελλεν | ημελλεν ANT CT * 10:2 ουν | δε CT † 10:2 εκβαλη εργατας | εκβαλλη εργατας TR | εργατας εκβαλη CT ‡ 10:3 εγω | — CT § 10:4 βαλαντιον | βαλλαντιον ANT CT * 10:4 μηδε | μη CT PCK

κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.

⁵ Εἰς ἣν δ' ἂν τοῖκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε, Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.

⁶ Καὶ ἐὰν ἢ ἐκεῖ Συῖδος εἰρήνης, *ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς *ἀνακαμψεῖ.

⁷ Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἔστι. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

⁸ Καὶ εἰς ἣν *ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν,

⁹ καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἦγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

¹⁰ Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν τοῖς εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε,

¹¹ Καὶ τὸν κοινορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως Σὺμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο *γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

¹² *Λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹³ Οὐαὶ σοι, Σχοραζίν, οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδᾶ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ *Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ *καθήμεναι μετενόησαν.

¹⁴ Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν.

¹⁵ Καὶ σύ, *Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως *Ἄδου Σκαταβιβασθήσῃ.

¹⁶ Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

¹⁷ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ *ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.

¹⁸ Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περὸντα.

¹⁹ Ἴδού, *δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπιῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.

† 10:5 οικιαν εισερχησθε | εισελθητε οικιαν CT † 10:6 η εκει | μεν η εκει PCK TR | εκει η NA WH § 10:6 υιος | ο υιος SCR * 10:6 επαναπαυσεται | επαναπαησεται CT † 10:6 ανακαμψει | επανακαμψει ANT † 10:7 εσθιοντες | εσθοντες WH § 10:7 εστι | — CT * 10:8 αν | δ αν PCK TR † 10:10 εισερχησθε | εισελθητε CT † 10:11 εκ | απο ANT § 10:11 υμων | υμων εις τους ποδας ημων ANT | υμων εις τους ποδας CT * 10:11 γινωσκετε | γεινωσκετε TH † 10:11 εφ υμας | — CT † 10:12 λεγω | λεγω δε ANT TR § 10:13 χοραζιν | χωραζιν PCK TR | χοραζειν TH WH * 10:13 σιδωνι | σειδωνι TH † 10:13 εγενοντο | εγενηθησαν CT † 10:13 καθημεναι | καθημενοι ANT CT § 10:14 σιδωνι | σειδωνι TH * 10:15 καπερναουμ | καφαρναουμ CT † 10:15 η εως του ουρανου υψωθεισα | μη εως ουρανου υψωθησθ CT † 10:15 αδου | του αδου CT § 10:15 καταβιβασθησθ | καταβησθ NA WH * 10:17 εβδομηκοντα | εβδομηκοντα δυο NA SBL WH † 10:19 διδωμι | δεδωκα CT † 10:19 αδικησθ | αδικησει SCR WH

20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῶν ὑποτάσσεται· χαίρετε ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν *ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Naί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

22 Ὡς καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε, Πάντα *μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃς ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπε, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25 Καὶ ἰδοῦ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτόν, *καὶ λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγινώσκεις;

27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ *ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

28 Εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ, καὶ ζήσῃ.

29 Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτόν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον;

30 Ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς *Ἱεριχῶν, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν κατὰ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπήλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.

31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερέυς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεῖνη· καὶ ἰδὼν αὐτόν ἀντιπαρῆλθεν.

32 Ὁμοίως δὲ καὶ λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε.

33 *Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτόν ἐσπλαγχνίσθη,

§ 10:20 δε | δε μαλλον TR * 10:20 εγραφη | εγγεγραπται NA SBL | ενεγραπται TH WH † 10:21 τω πνευματι ο ιησους 92.4% | εν τω πνευματι τω αγιω NA 0.2% | τω πνευματι τω αγιω SBL TH WH 0.1% † 10:21 εγενετο ευδοκια | ευδοκια εγενετο CT § 10:22 και στραφεις προς τους μαθητας ειπε 76.1% — CT SCR 9.5% * 10:22 μοι παρεδοθη | παρεδοθη μοι TR † 10:22 γινωσκει | επιγινωσκει ANT | γεινωσκει TH † 10:22 εαν | αν WH § 10:24 ειδον | ειδαν CT * 10:25 και | — CT † 10:27 της | — WH † 10:27 εξ ολης της ψυχης | εν ολη τη ψυχη CT § 10:27 εξ ολης της ισχυος | εν ολη τη ισχυι CT * 10:27 εξ ολης της διανοιας | εν ολη τη διανοια CT † 10:27 σεαυτον | εαυτον ANT † 10:29 δικαιοιου | δικαιοισαι CT § 10:30 δε | — NA TH WH * 10:30 ιεριχω | ιεριχω TH WH † 10:30 τυχανοντα | — CT † 10:32 λευιτης | λευειτης TH WH § 10:32 γενομενος | — SBL TH WH * 10:33 σαμαρειτης | σαμαριτης NA SBL † 10:33 αυτον | — CT

34 καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.

35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐξέλθων, ἐκβαλὼν δὺο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν *αὐτῷ, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὁ τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.

36 Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησιόν δοκεῖ σοι γεγρονέναι τοῦ ἐμπροσόντος εἰς τοὺς ληστές;

37 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως.

38 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτούς, †καὶ αὐτὸς εἰσηλθεν εἰς κώμην τινα· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν †εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

39 Καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη ἙΜαρία, *ἣ καὶ †παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ †Ἰησοῦ ἤκουε ἑτὸν λόγον αὐτοῦ.

40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπάτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστάσα δὲ εἶπε, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με *κατέλειπε διακονεῖν; †εἶπε οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.

41 Ἀποκριθεὶς δὲ †εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ Ἑστυρβάζῃ περὶ πολλά·

42 *ἐνὸς δὲ ἐστὶ χρεία· †Μαρία †δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἣτις οὐκ ἀφαιρηθήσεται ἅπαρ αὐτῆς.

11

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ *Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

2 Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε,

Πάτερ †ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.

†Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.

ἙΓενηθήτω τὸ θέλημά σου,

ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

‡ 10:35 εξελθων | — CT § 10:35 δυο δηναρια εδωκε | εδωκε δυο δηναρια NA * 10:35 αυτω
 | — CT † 10:36 ουν | — CT ‡ 10:36 πλησιον δοκει σοι | δοκει σοι πλησιον TR § 10:37 ουν
 | δε CT * 10:38 εγενετο δε εν | εν δε CT † 10:38 και | — CT ‡ 10:38 εις τον οικον αυτης
 98.2% | εις την οικιαν TH WH 0.5% | — NA SBL 0.2% § 10:39 μαρια | μαριαμ CT * 10:39
 η | — TH † 10:39 παρακαθισασα παρα | παρακαθεσθεισα προς CT ‡ 10:39 ιησου | κυριου
 NA WH § 10:39 τον λογον | των λογων PCK * 10:40 κατελειπε | κατελιπε ANT NA PCK TR
 † 10:40 ειπε | ειπον WH ‡ 10:41 ειπεν αυτη ο ιησους | ο ιησους ειπεν αυτη PCK | ειπεν αυτη
 ο κυριος CT § 10:41 τυρβαζη | θορυβαζη CT * 10:42 ενος δε εστι χρεια | ολιγων δε εστι
 χρεια η ενος SBL WH † 10:42 μαρια | μαριαμ CT ‡ 10:42 δε | γαρ CT § 10:42 απ | —
 CT * 11:1 ιωαννης | ιωανης WH † 11:2 ημων ο εν τοις ουρανοις | — CT ‡ 11:2 ελθετω
 | ελθατω WH § 11:2 γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γης | — CT

3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν.

4 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν,
καὶ γὰρ αὐτοὶ *ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν.
Καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἃλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ Σείπη αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους,

6 ἐπειδὴ *φίλος παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ·

7 κάκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη, Μὴ μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδιά μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.

8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶναι †αὐτοῦ φίλον, διὰ γε τὴν †ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ Ὅσον χρήζει.

9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.

10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει· καὶ τῷ κρούοντι *ἀνοιγήσεται.

11 Τίνα δὲ ἑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς †ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; Ἡ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν Σέπιδώσει αὐτῷ;

12 Ἡ καὶ *ἐὰν αἰτήσῃ ὄφιν, †μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;

13 Εἰ οὖν ὑμεῖς †πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε Ὅδοματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα *Ἅγιον τοῖς αἰτουσιν αὐτόν;

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, †καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. Ἐγένετο δέ, τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἔθαύμασαν οἱ ὄχλοι.

15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν Σείπουν, Ἐν *Βεελζεβούλ †ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

16 Ἐτεροὶ δὲ πειράζοντες σημεῖον †παρ' αὐτοῦ ἐζήτησαν ἐξ οὐρανοῦ.

17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται· καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει.

18 Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Ὅτι λέγετε ἐν ΣΒεελζεβούλ *ἐκβάλλειν με τὰ

* 11:4 αφιμεν | αφιομεν CT † 11:4 οφειλοντι | τω οφειλοντι ANT ‡ 11:4 αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου | — CT § 11:5 ειπη | ερει ANT * 11:6 φιλος | φιλος μου ANT CT TR † 11:8 αυτου φιλον | φιλον αυτου CT ‡ 11:8 αναιδειαν | αναιδιαν WH § 11:8 οσον | οσων ANT CT TR * 11:10 ανοιγησεται | ανοιχθησεται ANT † 11:11 υμων | εξ υμων ANT CT ‡ 11:11 αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω η και ιχθυον μη | αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω ει και ιχθυον μη TR | ιχθυον και NA SBL TH | ιχθυον μη WH § 11:11 επιδωσει αυτω | αυτω επιδωσει CT * 11:12 εαν αιτηση | αιτησει CT † 11:12 μη | — CT ‡ 11:13 πονηροι υπαρχοντες | υπαρχοντες πονηροι ANT § 11:13 δοματα αγαθα | αγαθα δοματα TR * 11:13 αγιον | αγαθον ANT † 11:14 και αυτο ην 93.7% | — SBL TH WH 1.6% ‡ 11:14 εθαυμασαν | εθαυμαζον ANT § 11:15 ειπον | ειπαν WH * 11:15 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH † 11:15 αρχοντι | τω αρχοντι ANT CT ‡ 11:16 παρ αυτου εξητουν εξ ουρανου | εξ ουρανου εξητουν παρ αυτου CT § 11:18 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH * 11:18 εκβαλλειν με | με εκβαλλειν ANT

δαιμόνια.

¹⁹ Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν †Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι †εκβάλλουσι; Διὰ τοῦτο §κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται.

²⁰ Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ *ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

²¹ Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπιλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήρῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

²² ἐπὰν δὲ †ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθῶν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ἧ ἐπεποιθεῖ, καὶ τὰ σκύλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.

²³ Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστὶ· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

²⁴ Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὐρίσκον †λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.

²⁵ Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει §σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

²⁶ Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει *ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ †ἐλθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ †γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων.

²⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτόν ταῦτα, ἐπάρασά τις §γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.

²⁸ Αὐτὸς δὲ εἶπε, *Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες †αὐτόν.

²⁹ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισζομένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη †πονηρὰ ἐστὶ· σημεῖον §ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ *τοῦ προφήτου.

³⁰ Καθὼς γὰρ ἐγένετο †Ἰωνᾶς †σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ §ταύτῃ.

³¹ Βασίλισσα νότου ἐγεροθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν *Σολομῶνος, καὶ ἰδοῦ, πλεῖον †Σολομῶνος ᾤδε.

† 11:19 βεελζεβουλ | βεεζεβουλ WH † 11:19 εκβαλλουσι | εκβαλουσι ANT § 11:19 κριταὶ ὑμων αυτοι | κριταὶ αυτοι ὑμων PCK | αυτοι κριταὶ ὑμων ANT | αυτοι ὑμων κριταὶ CT * 11:20 εκβαλλω | ἐγὼ εκβαλλω NA WH † 11:22 ο | — CT † 11:24 λεγει | τοτε λεγει NA WH § 11:25 σεσαρωμενον | σχολαζοντα σεσαρωμενον WH * 11:26 επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου | ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα CT † 11:26 ελθοντα | εισελθοντα ANT CT TR † 11:26 γινεται | γεινεται TH § 11:27 γυνη φωνην | φωνην γυνη CT * 11:28 μενουνγε | μεν ουν CT † 11:28 αυτον | — CT † 11:29 πονηρα | γενεα πονηρα ANT CT § 11:29 επιζητει | ζητει ANT CT * 11:29 του προφητου | — CT † 11:30 ιωνας | ο ιωνας WH † 11:30 σημειον τοις νινευιταις | τοις νινευιταις σημειον NA SBL | τοις νινευιταις σημειον TH WH § 11:30 ταυτη | ταυτη σημειον ANT * 11:31 σολομωνος | σολομωντος ANT TR † 11:31 σολομωνος | σολομωντος ANT TR

³² Ἄνδρες †Νινευὶ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσὶν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοῦ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὤδε.

³³ Οὐδεὶς §δὲ λύχνον ἄψας εἰς *κρύπτην τίθησιν, †οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ †φέγγος βλέπωσιν.

³⁴ Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ §ὀφθαλμός· ὅταν *οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ἦ, †καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου †φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ἦ, καὶ τὸ σῶμά σου §σκοτεινόν.

³⁵ Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί.

³⁶ Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον *φωτεινόν, μὴ ἔχον †τι μέρος †σκοτεινόν, ἔσται §φωτεινόν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῆ ἀστραπῆ φωτίζη σε.

³⁷ Ἐν δὲ τῷ *λαλήσαι, †ἤρῳτα αὐτὸν Φαρισαῖός †τις ὅπως ἀριστήση παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.

³⁸ Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

³⁹ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἐξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας.

⁴⁰ Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἐξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε;

⁴¹ Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδοῦ, §πάντα καθαρὰ ὑμῖν *ἐστιν.

⁴² †Ἄλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· †ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κάκεινα μὴ §ἀφιέναι.

⁴³ Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπάτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

⁴⁴ Οὐαὶ ὑμῖν, *γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι †περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν.

⁴⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.

⁴⁶ Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἄνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψάυετε τοῖς φορτίοις.

‡ 11:32 νινευι | νινευιται BYZ NA SBL | νινευη HF | νινευειται TH WH § 11:33 δε | — CT

* 11:33 κρυπτην | κρυπτον TR † 11:33 ουδε υπο τον μοδιον | — TH ‡ 11:33 φεγγος | φως

NA TH WH § 11:34 οφθαλμος | οφθαλμος σου CT * 11:34 ουν | — CT † 11:34 και | — PCK

‡ 11:34 φωτεινον | φωτινον WH § 11:34 σκοτεινον | σκοτινον WH * 11:36 φωτεινον |

φωτινον WH † 11:36 τι μέρος | μέρος τι CT ‡ 11:36 σκοτεινον | σκοτινον WH § 11:36

φωτεινον | φωτινον WH * 11:37 λαλησαι | λαλησαι αυτον ταυτα ANT † 11:37 ηρωτα |

ερωτα CT ‡ 11:37 τις | — CT § 11:41 παντα | απαντα ANT * 11:41 εστιν | εσται ANT

† 11:42 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 11:42 ταυτα | ταυτα δε ANT CT § 11:42 αφιεναι |

παρειναι CT * 11:44 γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται | — CT † 11:44 περιπατουντες |

οι περιπατουντες CT TR

47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.

48 Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε θανάτων τὰ μνημεῖα.

49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν·

50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

51 ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου. Ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

53 Ἄλεγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχευιν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων,

54 ἐνεδρεῦοντες αὐτόν, ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

12

1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἧτις ἐστὶν ὑπόκρισις.

2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐκ ἐλάλησατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι.

5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἑξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτου φοβήθητε.

6 Οὐχὶ ἐντε στρουθία πωλεῖται ἄσσαρίων δύο; Καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

‡ 11:48 μαρτυρεῖτε | μαρτυρες εστε CT § 11:48 αυτων τα μνημεια 95.8% | — CT 0.6% * 11:49 εκδιωξουσιν | διωξουσιν CT † 11:50 εκχυνομενον | εκκεχυμενον CT ‡ 11:51 του | — CT § 11:51 του | — CT * 11:52 εισηληθετε | εισηληθατε CT † 11:53 λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους | κακειθεν εξελθοντος αυτου CT ‡ 11:53 ταυτα προς αυτους | προς αυτους ταυτα ANT § 11:53 ενεχειν | συνεχειν PCK * 11:54 ζητουντες | και ζητουντες TR | — CT † 11:54 ινα κατηγορησωσιν αυτου | — CT * 12:1 ωστε | ως ANT † 12:1 των φαρισαιων ητις εστιν υποκρισις | ητις εστιν υποκρισις των φαρισαιων NA SBL WH ‡ 12:4 αποκτενοντων | αποκτεινοντων CT TR | αποκτεινοντων ANT § 12:5 εξουσιαν εχοντα | εχοντα εξουσιαν ANT CT * 12:6 πωλεται | πωλουνται CT

7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. Μὴ τούτῳ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ·

9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται.

11 Ὅταν δὲ *προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ *μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί *ἀπολογησῆσθε, ἢ τί εἴπητε·

12 τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 Εἶπε δὲ τις Σαυτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι *μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε *δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;

15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσετε ἀπὸ *τῆς πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ Σαυτῷ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων *αὐτοῦ.

16 Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἀνθρώπου τινοῦ πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα·

17 καὶ διελογίζετο ἐν *ἑαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρποῦς μου;

18 Καὶ εἶπε, Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μεῖζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα *τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου.

19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχῆ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.

20 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός, Σᾶφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου *ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας, τίνοι ἔσται;

21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων *ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς *αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο Σὺμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ *ὑμῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ *σώματι, τί *ἐνδύσῃσθε.

23 Ὁ ψυχὴ *πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος.

† 12:7 ουν | — CT ‡ 12:7 πολλων | πολλω PCK § 12:8 ομολογηση | ομολογησει WH * 12:11 προσφερωσιν | εισφερωσιν CT † 12:11 μεριμνατε | μεριμνησητε CT ‡ 12:11 απολογησησθε | απολογησεσθε PCK § 12:13 αυτω εκ του οχλου | εκ του οχλου αυτω CT * 12:13 μετ εμου την κληρονομιαν | την κληρονομιαν μετ εμου ANT † 12:14 δικαστην 93.3% | κριτην CT 2% ‡ 12:15 της | πασης ANT CT § 12:15 αυτω | αυτου ANT CT PCK TR * 12:15 αυτου | αυτω CT † 12:17 εαυτω | αυτω WH ‡ 12:18 τα γενηματα μου | τον σιτον CT § 12:20 αφρον | αφρων CT ST * 12:20 απαιτουσιν | αιτουσιν TH WH † 12:21 εαυτω | αυτω WH ‡ 12:22 αυτου | — TH § 12:22 ομιν λεγω | λεγω υμιν ANT CT PCK * 12:22 ομων | — CT † 12:22 σωματι | σωματι υμων ANT WH ‡ 12:22 ενδυσησθε | ενδυσεσθε PCK § 12:23 η | ουχι η ANT | η γαρ CT * 12:23 πλειον | πλειων PCK

24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσω μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν;

25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;

26 Εἰ οὖν ὁυτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;

27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω *δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων.

28 Εἰ δὲ ἔτι τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ *σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς Ἐκλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως *ἀμφιέννυσι, πόσω μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πῖντε· καὶ μὴ μετεωρίζεσθε.

30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων.

31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα *πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.

33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς ἱβαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει·

34 ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν ἔσται.

35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύρες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καίομενοι·

36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἴνα, ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῶ.

37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγορούντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.

38 Ἐκαὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὐρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν *οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι.

39 Τοῦτο δὲ ἄγινώσκετε, ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἔδῃ ἀφήκε *διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

† 12:25 προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ | προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ BYZ | ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι CT † 12:25 ενα | — CT § 12:26 ουτε | ουδε CT * 12:27 δε | — PCK † 12:28 τον χορτον εν τω αγρω | του χορτου του αγρου ANT | εν αγρω τον χορτον CT † 12:28 σημερον οντα | οντα σημερον CT § 12:28 κλιβανον | κλειβανου TH * 12:28 ἀμφιέννυσι | ἀμφιεζει NA SBL TH | ἀμφιαζει WH † 12:29 η | και ANT CT † 12:30 ἐπιζητεῖ | ἐπιζητουσιν CT § 12:31 του θεου | αὐτου CT * 12:31 παντα | — CT † 12:33 βαλαντια | βαλλαντια ANT CT † 12:36 ἀναλυση | ἀναλυσει ANT HF PCK TR § 12:38 και εαν ελθῃ εν τη δευτερα φυλακη και | καν εν τη δευτερα καν CT * 12:38 οι δουλοι | — CT † 12:39 γινωσκετε | γεινωσκετε TH † 12:39 εγρηγορησεν αν και | — NA SBL § 12:39 αν | — TH WH * 12:39 διορυγῆναι | διορυχηται NA SBL WH

40 Καὶ ὑμεῖς ἄγε ἵνα γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπε δὲ Σαυτῶ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας;

42 *Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ἢ καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

43 Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ἔποιοντα οὕτως.

44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

45 Ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι·

46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει.

47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἐτοιμάσας ἢ μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρῆσεται πολλάς·

48 ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρῆσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ὧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ὧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἤλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθῃ;

50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως *οὗ τελεσθῆναι.

51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῆ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμὸν.

52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαμερισμένῳ, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί.

53 Ἐπιμερισθήσεται πατὴρ εἰς υἱὸν, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

54 Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, Ὅταν ἴδῃτε εἰς τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, Ὁμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕτως.

55 Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται· καὶ γίνεται.

† 12:40 ουν 95.3% | — CT 1.6% † 12:40 γινεσθε | γεινεσθε TH § 12:41 αυτω | — CT * 12:42 ειπε δε | και ειπεν CT † 12:42 και | ο CT † 12:42 το | — TH § 12:43 ποιουντα ουτως | ουτω ποιουντα ANT TH * 12:46 γινωσκει | γεινωσκει TH † 12:47 εαυτου | αουτου CT PCK † 12:47 μηδε | η CT § 12:49 εις | επι ANT CT * 12:50 ου | ουου CT † 12:52 οικω ενι | ενι οικω CT † 12:53 διαμερισθησεται | διαμερισθησονται ANT CT § 12:53 επι | εφ TR * 12:53 θυγατρι | την θυγατερα NA TH | θυγατερα SBL WH † 12:53 μητρι | την μητερα CT † 12:53 αυτης | — CT § 12:54 την | — SBL TH WH * 12:54 απο | επι CT † 12:54 λεγετε | λεγετε οτι CT † 12:54 γινεται | γεινεται TH § 12:55 γινεται | γεινεται TH

56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον *τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν †δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς †οὐ δοκιμάζετε;

57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;

58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κατασύρη σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε Σπαραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ *σε βάλῃ εἰς φυλακὴν.

59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως †οὔ καὶ †τὸν ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῶς.

13

1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα *Πιλᾶτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.

2 Καὶ ἀποκριθεὶς †ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἀμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι †τοιαῦτα πεπόνθασιν;

3 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὤσασάτως ἀπολεισθε.

4 Ἡ ἐκεῖνοι οἱ *δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι †οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας †ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἔξεν Ἱερουσαλὴμ;

5 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ *μετανοῆτε, πάντες †ὁμοίως ἀπολεισθε.

6 Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Συκῆν εἶχε τις †ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθε Σζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν.

7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἴδού, τρία *ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὗρισκω· †έκκοψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;

8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς †λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω ἑκόπρια·

9 κἂν μὲν ποιῆσῃ καρπόν· *εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι·

11 καὶ ἰδού, γυνὴ ἣν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη †δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν Σσυγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές.

* 12:56 της γης και του ουρανου | του ουρανου και της γης ANT PCK SCR † 12:56 δε καιρον | καιρον δε NA TH WH ‡ 12:56 ου δοκιμαζετε 94.3% | ουκ οιδατε δοκιμαζειν CT 0.8% § 12:58 παραδω | παραδωσει CT * 12:58 σε βαλη | βαλη σε PCK | σε βαλλη TR | σε βαλει ANT CT † 12:59 ου | — CT ‡ 12:59 τον | το ANT CT PCK TR * 13:1 πιλατος | πειλατος TH WH † 13:2 ο ιησους | — CT ‡ 13:2 τοιαυτα | ταυτα CT § 13:3 ωσαστως | ομοιως CT * 13:4 δεκα και οκτω | δεκαοκτω CT † 13:4 ουτοι | αυτοι CT ‡ 13:4 ανθρωπους | τους ανθρωπους ANT CT § 13:4 εν | — CT * 13:5 μετανοητε | μετανοησητε ANT WH † 13:5 ομοιως | ωσαστως CT ‡ 13:6 εν τω αμπελωνι αυτου πεφυτευμενην | πεφυτευμενην εν τω αμπελωνι αυτου CT § 13:6 ζητων καρπον | καρπον ζητων TR * 13:7 ετη | ετη αφ ου CT † 13:7 εκκοψον | εκκοψον ουν NA TH ‡ 13:8 λεγει | ειπεν ANT § 13:8 κοπρια | κοπριαν TR * 13:9 ει δε μηγε εις το μελλον | εις το μελλον ει δε μηγε CT † 13:11 ην | — CT ‡ 13:11 δεκα και οκτω | δεκαοκτω CT § 13:11 συγκυπτουσα | συγκυπτουσα TH WH

12 Ἴδων δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου.

13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυναγωγός, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ *ὄχλῳ, Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

15 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν, Σὺ ποκριταί, ἕκαστος ὡμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βῶν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ *ἀπαγαγὼν ποτίζει;

16 Ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὔσαν, ἦν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς, ἰδοῦ, δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς ὕμνομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 Ἐλεγε δέ, Τίμι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Καὶ τίμι ὁμοιώσω αὐτήν;

19 Ὅμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠῤῥησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον σμῆγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20 *Πάλιν εἶπε, Τίμι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

21 Ὅμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔνεκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.

23 Εἶπε δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς,

24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν.

25 Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρρησθε ἔξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε, *Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ·

26 τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας.

27 Καὶ ἐρεῖ, Ἄλεγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες· Ἰδοὶ ἐργάται τῆς ἀδικίας.

* 13:14 οχλω | οχλω οτι CT † 13:14 ταυταις | αυταις CT ‡ 13:15 ουν | δε CT § 13:15 υποκριται | υποκριτα ANT TR * 13:15 απαγαων | απαγων WH † 13:17 γινομενοις | γεινομενοις TH ‡ 13:18 δε | ουν CT § 13:19 μεγα 91.5% | — CT 0.7% * 13:20 παλιν | και παλιν CT TR † 13:21 ενεκρυσεν | εκρυσεν ANT PCK SBL WH ‡ 13:22 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα CT § 13:24 πυλης | θυρας CT * 13:25 κυριε | — CT † 13:27 λεγω 94% | λεγων NA SBL WH 1.4% ‡ 13:27 υμας | — SBL WH § 13:27 οι εργαται της | εργαται CT

28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν *ὤψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω.

29 Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ †βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

30 Καὶ ἰδοῦ, εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ *ἡμέρᾳ ὤπροσηλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι.

32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοῦ, ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις *ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι.

33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένη πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ.

34 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ †ἀποκτενοῦσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξει τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε.

35 Ἰδοῦ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν †εῤρημος. Ὡλέγω δὲ ὑμῖν *ὅτι οὐ μὴ †με ἴδῃτε ἕως †ἂν ἤξει, ὅτε εἶπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

14

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔλθειν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων *τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.

2 Καὶ ἰδοῦ, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, †Εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ †θεραπεύειν;

4 Οἱ δὲ ἠσύχασαν. Καὶ ἐπλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσε.

5 Καὶ †ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, Τίνος ὑμῶν *υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ †ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν ἐν †τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι †αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

7 Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτοὺς,

8 Ὅταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε *ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ,

9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτόν καλέσας ἐρεῖ †σοι, Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ

* 13:28 ὤψησθε | ὠψεσθε PCK † 13:29 βορρα | ἀπο βορρα ANT CT TR † 13:31 ἡμερα | ὠρα CT
 § 13:31 προσηλθον | προσηλθαν CT * 13:32 ἐπιτελω | ἀποτελω CT † 13:34 ἀποκτενοῦσα
 | ἀποκτενοῦσα BYZ CT TR | ἀποκτενοῦσα ANT † 13:35 ἐρημος | — CT § 13:35 λεγω δε
 | ἀμην δε λεγω TR * 13:35 οτι | — CT † 13:35 με ἴδῃτε | ἴδῃτε με CT † 13:35 ἀν ἡξει
 οτε | ἀν ἡξει οτε ANT HF TR | ἡξει οτε NA SBL | — TH WH * 14:1 των | — TH † 14:3 εἰ |
 — CT † 14:3 θεραπευειν | θεραπευσαι η ου CT § 14:5 ἀποκριθεις | — CT * 14:5 υιος |
 ονος TR † 14:5 ἐμπεσεῖται | πεσεῖται CT † 14:5 τη | — CT § 14:6 αὐτω | — CT * 14:8
 ἐντιμότερος | ἐντειμότερος TH † 14:9 σοι | συ PCK

τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.

¹⁰ Ἀλλ' ὅταν κληθῆς, πορευθεὶς ἑανάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον· ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε, *εἶπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι.

¹¹ Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹² Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκώτι αὐτόν, Ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεὶς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ ἑγένηταί *σοι ἀνταπόδομα.

¹³ Ἀλλ' ὅταν ποιῆς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς·

¹⁴ καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

¹⁵ Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος, ὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

¹⁶ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς·

¹⁷ καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα.

¹⁸ Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς ἑπαιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἄγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην *ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον.

¹⁹ Καὶ ἕτερος εἶπε, Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον.

²⁰ Καὶ ἕτερος εἶπε, Γυναῖκα ἔγνημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.

²¹ Καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ ἑχωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.

²² Καὶ εἶπεν ὁ δούλος, Κύριε, γέγονεν *ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί.

²³ Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον, Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ τὸ οἶκός μου.

²⁴ Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου. Πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

‡ 14:9 μετ | μετα CT § 14:10 αναπεσε | αναπεσον TR * 14:10 ειπη | ερει CT † 14:10 των | παντων των CT ‡ 14:12 σε αντικαλεσωσι | αντικαλεσωσι σε CT § 14:12 γενηται | γενησεται ANT * 14:12 σοι ανταποδομα | ανταποδομα σοι CT † 14:13 ποιης δοχην | δοχην ποιης CT ‡ 14:13 αναπηρους | αναπειρους CT § 14:15 ος | οστις CT * 14:15 αριστον | αρτον CT TR † 14:16 εποιησε | εποιει CT ‡ 14:17 παντα 97% | — CT 0.3% § 14:18 παραιτεισθαι παντες | παντες παραιτεισθαι CT * 14:18 εξελθειν και | εξελθων CT † 14:21 εκεινος | — CT ‡ 14:21 αναπηρους | αναπειρους CT § 14:21 χωλους και τυφλους | τυφλους και χωλους CT PCK * 14:22 ως | ο CT † 14:23 ο οικος μου | μου ο οικος CT ‡ 14:24 πολλοι γαρ εισι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι | — ANT BYZ CT HF PCK TR

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς,

26 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με, καὶ οὐ ἅμισεῖ τὸν πατέρα *αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφούς, καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι *δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται ἔμμου μαθητῆς εἶναι.

27 *Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν τὸ αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητῆς.

28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, ὁ θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει *τὰ εἰς ἀπαρτισμὸν;

29 Ἵνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἔμμπαίξουν αὐτῷ,

30 λέγοντες, ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυεν ἐκτελέσαι.

31 Ἦ τίς βασιλεὺς πορευόμενος *συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα ἑχιλιάσιν *ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι ἑχιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;

32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι πόρρω αὐτοῦ ὄντος, πρεσβεῖαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ ὁ δὲ πρὸς εἰρήνην.

33 Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται *μου εἶναι μαθητῆς.

34 *Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωραυθῆ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;

35 Οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθετὸν ἐστίν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὅτα ἀκούειν ἀκουέτω.

15

1 Ἦσαν δὲ ἐγγιζόντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ.

2 Καὶ διεγόνγγυζον τοῖ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεισθίει αὐτοῖς.

3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων,

§ 14:26 μισεῖ | μισεῖ TH * 14:26 αὐτου | εαυτου ANT NA SBL TR WH † 14:26 δε | τε CT ‡ 14:26 εαυτου ψυχην | ψυχην εαυτου NA SBL WH § 14:26 μου μαθητης ειναι | μου ειναι μαθητης PCK TH | ειναι μου μαθητης NA SBL WH * 14:27 και | — CT † 14:27 αὐτου | εαυτου ANT NA SBL WH ‡ 14:27 ειναι μου | μου ειναι TR § 14:28 ο | — ANT CT TR * 14:28 τα | — CT † 14:28 εις | προς ANT BYZ PCK TR ‡ 14:29 ισχυοντος | ισχυσαντος ANT § 14:29 εμπαιξουν αυτω | αυτω εμπαιξουν ANT CT * 14:31 συμβαλειν ετερω βασιλει | ετερω βασιλει συμβαλειν NA SBL TH | ετερω βασιλει συνβαλειν WH † 14:31 καθισας πρωτον | πρωτον καθισας ANT ‡ 14:31 βουλευετα | βουλευεσεται CT § 14:31 χιλιασιν | χειλιασιν TH * 14:31 απαντησαι | υπαντησαι CT † 14:31 χιλιαδων | χειλιαδων TH ‡ 14:32 πορρω αυτου | αυτου πορρω CT TR § 14:32 τα | — WH * 14:33 μου ειναι | ειναι μου ANT CT † 14:34 καλον | καλον ουν CT ‡ 14:34 δε | δε και ANT CT * 15:1 εγγιζοντες αυτω | αυτω εγγιζοντες CT † 15:2 οι | οι τε CT

4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἕνα ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἑνενηκοντα ἐννεά ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, * ἕως εὔρη αὐτό;

5 Καὶ εὐρῶν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους † ἑαυτοῦ χαίρων.

6 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, † συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, § Συγχαρήτέ μοι, ὅτι εὔρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

7 Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτω χαρὰ * ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ † ἐνενηκοντα ἐννεά δικαίοις, οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσι μετανοίας.

8 Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπται λύχρον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως † οὗτου εὔρη;

9 Καὶ εὐρούσα § συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ * τὰς γείτονας, λέγουσα, † Συγχαρήτέ μοι, ὅτι εὔρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπόλεσα.

10 Οὕτω, λέγω ὑμῖν, * χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 Εἶπε δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς·

12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. § Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.

13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν * ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως.

14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο † λιμὸς † ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι.

15 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν § πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔμπησεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.

16 Καὶ ἐπεθύμει * γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν † εἶπε, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου † περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ § λιμῷ ἀπόλλυμαι·

18 ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου·

19 * καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου.

‡ 15:4 εν εξ αυτων | εξ αυτων εν CT § 15:4 εννηκοντα | εννηκοντα TR * 15:4 εως | εως ου ANT † 15:5 εαυτου | αυτου ANT CT PCK ‡ 15:6 συγκαλει | συνκαλει WH § 15:6 συχαρητε | συχαρητε WH * 15:7 εσται εν τω ουρανω | εν τω ουρανω εσται CT † 15:7 εννηκοντα | εννηκοντα TR ‡ 15:8 ουτου | ου CT § 15:9 συγκαλειται | συγκαλει ANT NA SBL TH | συνκαλει WH * 15:9 τας | — CT † 15:9 συχαρητε | συχαρητε WH ‡ 15:10 χαρα γινεται | γινεται χαρα NA SBL WH | γεινεται χαρα TH § 15:12 και | ο δε CT * 15:13 απαντα | παντα CT † 15:14 λιμος | λειμος TH ‡ 15:14 ισχυρος | ισχυρα CT § 15:15 πολιτων | πολειτων TH * 15:16 γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο 95.6% | χορτασθηναι εκ NA TH WH 2.2% † 15:17 ειπε | εφη CT ‡ 15:17 περισσεουσιν | περισσεουνται CT § 15:17 λιμω | λιμω ωδε NA SBL WH | λειμω ωδε TH * 15:19 και | — ANT CT

20 Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

21 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, ὅτι οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου.

22 Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ἔξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας.

23 καὶ ἐξενέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν.

24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὗρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀργῶ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν.

26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παιδῶν, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.

27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἦκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.

28 Ὡργίσθη δέ, καὶ οὐκ ἠθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ἐξεληθὼν παρεκάλει αὐτόν.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί, Ἰδοὺ, τσοᾶντα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολὴν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἐδώκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ.

30 Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν.

31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν.

32 Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει· ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὗρέθη.

16

1 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; Ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνησις ἔτι οἰκονομεῖν.

3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχρνομαί.

† 15:20 αυτου | εαυτου BYZ CT PCK TR † 15:21 αυτω ο υιος | ο υιος αυτω NA SBL WH § 15:21 και | — CT * 15:21 σου 87.1% | σου ποιησον με ως ενα των μισθων σου WH 12.5% † 15:22 εξενεγκατε | ταχυ εξενεγκατε CT † 15:22 την | — CT § 15:23 ενεγκαντες | φερετε CT * 15:24 και απολωλωσ ην | ην απολωλωσ CT † 15:26 παιδων | παιδων αυτου ST † 15:26 ειη | αν ειη CT § 15:28 ουν | δε CT * 15:29 πατρι | πατρι αυτου NA SBL WH † 15:30 μοσχον τον σιτευτον | σιτευτον μοσχον CT † 15:32 ανεζησε | εζησε CT § 15:32 ην | — CT * 16:1 αυτου | — CT † 16:2 δυνηση | δυνη ANT CT

4 Ἐγνων τί ποιήσω, ἴνα, ὅταν μετασταθῶ *τῆς οἰκονομίας, δέξωνται με εἰς τοὺς οἴκους ᾠαυτῶν.

5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα ἕκαστον τῶν *χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ, Πόσον ἴοφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

6 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκατὸν βάτους ἐλαίου. *Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου ὁτὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα.

7 Ἐπειτα ἑτέρῳ εἶπε, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκατὸν κόρους σίτου. *Καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου ἴτο γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.

8 Καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεάν *τὴν ἑαυτῶν εἰσι.

9 ὍΚαγὼ ὑμῖν λέγω, *Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἴνα, ὅταν ἴἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστί, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν.

11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεῦσει;

12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ *ὑμέτερον τίς ὁμῖν δώσει;

13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσι κυρίοις δουλεύειν· ἡ γὰρ τὸν ἓνα *μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἡ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ.

14 Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα *καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς *γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ ὁθεοῦ.

16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται *ἕως ἴωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.

17 Εὐκοπώτερον δὲ ἐστί τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν *κεραίαν πεσεῖν.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει· καὶ ὁ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

19 Ἀνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.

20 Πτωχὸς δὲ τις *ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα

‡ 16:4 τῆς | εκ τῆς ANT CT § 16:4 αυτων | εαυτων ANT SBL TH WH * 16:5 χρεωφειλετων | χρεοφειλετων NA SBL TH | χρεοφιλετων WH † 16:5 οφειλεις | οφειλεις συ ANT ‡ 16:6 κα | ο δε CT § 16:6 το γραμμα | τα γραμματα CT * 16:7 και | — CT † 16:7 το γραμμα | τα γραμματα CT ‡ 16:8 την | — SCR § 16:9 καγω | και εγω CT * 16:9 ποιησατε εαυτοις | εαυτοις ποιησατε CT † 16:9 εκλιπητε | εκλειπητε HF PCK | εκλιπη CT ‡ 16:12 υμετερον | ημετερον WH § 16:12 υμιν δωσει | δωσει υμιν SBL WH * 16:13 μισησει | μεισησει TH † 16:14 και 82.4% | — CT 3.2% ‡ 16:15 γινωσκει | γεινωσκει TH § 16:15 θεου | θεου εστιν TR * 16:16 εως | μεχρις CT † 16:16 ιωαννου | ιωανου WH ‡ 16:17 κεραϊαν | κερειαν TH WH § 16:18 πας | — CT * 16:20 ην ονοματι λαζαρος ος 94.3% | ονοματι λαζαρος CT 1%

αὐτοῦ ἠλκωμένους

²¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ὀρέγοντο τὰ ἔλκη αὐτοῦ.

²² Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἔτάφη.

²³ Καὶ ἐν τῷ Ἄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὅρα τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.

²⁴ Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

²⁵ Εἶπε δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· νῦν δὲ ὤδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.

²⁶ Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστῆρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνανται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.

²⁷ Εἶπε δέ, Ἐρωτῶ σου, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου,

²⁸ ἕχῳ γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.

²⁹ Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἐχουσι Μωσῆα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.

³⁰ Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.

³¹ Εἶπε δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσῆως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, Σούδέ, ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ, πεισθήσονται.

17

¹ *Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ Σμῆ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται.

² Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικός περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων.

† 16:20 ηλκωμενος | ειλκωμενος CT † 16:21 των ψυχιων 98.1% | — CT 0.3% § 16:21 απελειχον | επελειχον CT * 16:22 αβρααμ | του αβρααμ PCK TR † 16:23 τον | — CT † 16:25 συ | — CT § 16:25 ωδε | οδε PCK TR * 16:26 επι | εν CT † 16:26 ενθεν | εντευθεν TR † 16:26 οι | — CT § 16:27 ουν σε | σε ουν CT * 16:29 αυτω | δε CT † 16:29 μωσεια | μωσεια ANT CT † 16:31 μωσews | μωσeweos ANT CT § 16:31 ουδε | ουδ CT * 17:1 ειπε | ελεγε ANT † 17:1 δε | δε και ANT † 17:1 μαθητας | μαθητας αυτου ANT CT § 17:1 μη ελθειν τα σκανδαλα | τα σκανδαλα μη ελθειν CT * 17:1 ουαι δε | πλην ουαι CT † 17:2 μολος ονικος | λιθος μυλικος ANT CT † 17:2 ενα των μικρων τουτων | των μικρων τουτων ενα CT

³ Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν ὁ ἀμαρτη *εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἂν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.

⁴ Καὶ ἂν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας †ἀμαρτη εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις ‡τῆς ἡμέρας Ὑπιστρέψῃ, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

⁵ Καὶ *εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθετε ἡμῖν πίστιν.

⁶ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Εἰ †ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ‡αὐτῇ, Ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ Ὑερεῖ εὐθέως, Παρελθὼν *ἀνάπεσε·

⁸ ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακονεῖ μοι, ἕως φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ;

⁹ Μὴ †χαρὶν ἔχει τῷ δούλῳ ‡ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα; Ὁὐ δοκῶ.

¹⁰ Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δουλοὶ ἀχρεῖοὶ ἐσμεν· *ὅτι ὁ †ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι ‡αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ Σμέσου *Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.

¹² Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην, ἀπήντησαν †αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ‡ἔστησαν πόρρωθεν·

¹³ καὶ αὐτοὶ ἤραν φωνήν, λέγοντες, Ἰησοῦ, ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.

¹⁴ Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν.

¹⁵ Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν·

¹⁶ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν ὙΣαμαρείτης.

¹⁷ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, *Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; Οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;

¹⁸ Οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἄλλογενεὴς οὗτος;

¹⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστάς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

²⁰ Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως·

§ 17:3 δε | — CT * 17:3 εἰς σε | — CT † 17:4 ἀμαρτη | ἀμαρτησῃ CT ‡ 17:4 τῆς ἡμερας | — CT § 17:4 ἐπιστρεψῃ | ἐπιστρεψῃ ἐπι σε TR | ἐπιστρεψῃ πρὸς σε ANT CT * 17:5 εἶπον | εἶπαν CT † 17:6 ἐχετε | εἰχετε PCK TR ‡ 17:6 ταυτη | — TH § 17:7 ἐρει | ἐρει αὐτω CT * 17:7 ἀναπεσε | ἀναπεσαι TR † 17:9 χαρὶν ἐχει | ἐχει χαρὶν CT ‡ 17:9 ἐκεινω | — CT § 17:9 οὐ δοκω 89.5% | αὐτω οὐ δοκω TR 2.5% | — CT 1.4% * 17:10 οτι | — CT † 17:10 οφειλομεν | ωφειλομεν ANT BYZ CT HF PCK TR ‡ 17:11 αὐτον | — CT § 17:11 μεσου | μεσου CT * 17:11 σαμαρειας | σαμαριας WH † 17:12 αὐτω | — SBL WH ‡ 17:12 ἐστησαν | ἀνεστησαν WH § 17:16 σαμαρειτης | σαμαριτης NA SBL * 17:17 οὐχι | οὐχ WH

21 οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἴδου ὧδε, ἢ, ἴδου ἐκεῖ. Ἴδου γάρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε.

23 Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἴδου ὧδε, ἢ, Ἴδου ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε.

24 Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ Σὴ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς *ὕπ' οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.

25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ΣΝῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

27 Ἦσθιον, ἔπνον, ἐγάμου, *ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσηλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

28 Ὁμοίως *καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἦσθιον, ἔπνον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν·

29 ἢ δὲ ἡμέρα ἐξηλθε Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἐβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν Σἅπαντας·

30 κατὰ *ταῦτα ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται.

31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.

32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ.

33 Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ *σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· Σκαὶ ὃς ἐὰν *ἀπολέσῃ αὐτήν ζωογονήσει αὐτήν.

34 Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ *ἔσονται δύο ἐπὶ Σκλίνης μιᾶς· *εἷς ἴ παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.

35 Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· Σμία *παραληφθήσεται, ἴκαὶ ἡ ἕτέρα ἀφεθήσεται.

† 17:21 ἰδου | — CT † 17:23 ὦδε ἢ ἰδου ἐκεῖ | ὦδε ἰδου ἐκεῖ ANT | ἐκεῖ ἢ ἰδου ὦδε NA TH WH | ἐκεῖ ἰδου ὦδε SBL § 17:24 ἢ | — ANT CT * 17:24 ὑπ | ὑπο του CT † 17:24 ο | και ο ANT TR † 17:24 ἐν τῇ ἡμερᾳ αὐτου | — WH § 17:26 ὦδε | του ὦδε TR * 17:27 ἐξεγαμίζοντο | εγαμίζοντο CT † 17:27 ἀπαντας | παντας CT † 17:28 και ὡς | καθως CT § 17:29 ἀπαντας | παντας CT * 17:30 ταυτα | τα αυτα ANT NA SBL WH † 17:31 τω | — CT † 17:33 σωσαι | περιποιησασθαι CT § 17:33 και ος εαν | ος δ αν CT * 17:33 απολεση | απολεσει WH † 17:33 αυτην | — CT † 17:34 εσονται δυο | δυο εσονται ANT PCK § 17:34 κλινης | κλεινης TH * 17:34 εις | ο εις CT TR † 17:34 παραληφθησεται | παραλημφθησεται CT † 17:35 δυο εσονται | εσονται δυο CT § 17:35 μια | ἡ μια CT SCR * 17:35 παραληφθησεται | παραλημφθησεται CT † 17:35 αφεθησεται | αφεθησεται 36 δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται SCR | αφεθησεται 36 δυο εν τω αγρω εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται ANT

³⁷ Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ἔσυναχθήσονται οἱ ἄετοί.

18

¹ Ἔλεγε δὲ *καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν,

² λέγων, Κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει, τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος·

³ χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.

⁴ Καὶ οὐκ ᾔθελῆσεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ *δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, †καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι·

⁵ διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη †υποπιάζῃ με.

⁶ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Ακούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει.

⁷ Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ᾔποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βωόντων *πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ †μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς;

⁸ Λέγων ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

⁹ Εἶπε †δὲ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἔξουθενούντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην·

¹⁰ Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι· *ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

¹¹ Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς †πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχετο, Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης.

¹² Νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, †ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

¹³ †Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἠθέλην οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς *εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν †εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ Θεός, Ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

¹⁴ Λέγων ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ *ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹⁵ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἄπτηται· †ιδόντες

§ 17:37 συναχθησονται οι αετοι | συναχθησονται και οι αετοι PCK | επισυναχθησονται και οι αετοι ANT | και οι αετοι επισυναχθησονται CT * 18:1 και | — CT † 18:1 προσευχεσθαι | προσευχεσθαι αυτους ANT CT † 18:1 εκκακειν | εγκακειν NA SBL | εκκακειν TH WH § 18:4 ηθελησεν | ηθελεν CT PCK * 18:4 δε ταυτα | ταυτα δε SBL TH WH † 18:4 και ανθρωπον ουκ | ουδε ανθρωπον CT † 18:5 υποπιαζη | υποπιαζη CT PCK TR § 18:7 ποιηση | ποιησει BYZ TR * 18:7 προς αυτον | αυτω CT † 18:7 μακροθυμων | μακροθυμει CT † 18:9 δε | δε και ANT CT TR § 18:9 εξουθενουντας | εξουθενουντες TH * 18:10 ο | — WH † 18:11 προς εαυτον ταυτα 95.8% | ταυτα προς εαυτον TH WH 2.1% † 18:12 αποδεκατω | αποδεκατεω WH § 18:13 και ο | ο δε CT * 18:13 εις τον ουρανον επαραι | επαραι εις τον ουρανον CT † 18:13 εις | — CT † 18:13 αυτου | εαυτου WH § 18:13 ιλασθητι | ειλασθητι TH * 18:14 η γαρ εκεινος | η εκεινος TR | παρ εκεινον CT † 18:15 ιδοντες δε | και ιδοντες ANT

δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ᾤπροσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς *ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.

20 Τὰς ἐντολάς οἶδας, Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα *σου.

21 Ὁ δὲ εἶπε, Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

22 Ἀκούσας δὲ *ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἓν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν *οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.

23 Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.

24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ᾤπερίλυπον γενόμενον εἶπε, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες *εἰσελευσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

25 Εὐκόπωτερον γὰρ ἐστὶ κάμηλον διὰ *τρυμαλιάς ραφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

26 *Εἶπεν δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 Ὁ δὲ εἶπε, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ.

28 Εἶπε δὲ *Πέτρος, Ἰδού, ἡμεῖς *ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι.

29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ *γονεῖς, ἢ ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἔνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

30 ὃς *οὐ μὴ *ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς *Ἱερουσόλυμα, καὶ ἔτελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου.

‡ 18:15 ἐπετίμησαν | ἐπετίμων CT § 18:16 προσκαλεσαμενος αυτα ειπεν | προσεκαλεσατο αυτα λεγων CT * 18:17 εαν | αν CT † 18:20 σου | — CT ‡ 18:21 εφυλαξαμην | εφυλαξα CT § 18:21 μου | — NA WH * 18:22 ταυτα | — CT † 18:22 ουρανω | τοις ουρανοις NA WH | ουρανοις SBL TH ‡ 18:23 εγενετο | εγενηθη CT § 18:24 περιλυπον γενομενον 95.6% | — SBL TH WH 0.8% * 18:24 εισελευσονται εις την βασιλειαν του θεου | εις την βασιλειαν του θεου εισπορευονται CT † 18:25 τρυμαλιας ραφιδος | τρηματος βελουνης CT ‡ 18:26 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 18:27 εστι παρα τω θεω | παρα τω θεω εστιν ANT CT * 18:28 πετρος | ο πετρος ANT CT TR † 18:28 αφηκαμεν παντα και | αφεντες τα ιδια CT ‡ 18:29 γονεις η αδελφους η γυναικα | γυναικα η αδελφους η γονεις CT § 18:29 ενεκεν | ευεκεν WH * 18:30 ου | ουχι CT † 18:30 απολαβη | λαβη WH ‡ 18:31 ιερουσολυμα | ιερουσαλημ CT § 18:31 τελεσθησεται | τελειωθησεται ANT

32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαυχθήσεται, καὶ ὕβρισθήσεται, καὶ ἐμπυθθήσεται,

33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.

34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίσει αὐτὸν εἰς Ἱεριχῶ, τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν·

36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο.

37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.

38 Καὶ ἐβόησε, λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ *Δαυίδ, ἐλέησόν με.

39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα ἰσιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ *Δαυίδ, ἐλέησόν με.

40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν,

41 *λέγων, Τί σοι θέλεις ποιῆσω; Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.

42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

19

1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν *Ἱεριχῶ.

2 Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος.

3 Καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.

4 Καὶ προδραμῶν ἐμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ Συκομωραῖαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι *ἐκεινὸς ἐμελλε διέρχεσθαι.

5 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι.

6 Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων.

7 Καὶ ἰδόντες ὅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι Παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι.

8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδού, τὰ *ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, ἰδίωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.

* 18:34 εγινωσκον | εγεγινωσκον TH † 18:35 ιεριχω | ιεριχω TH WH ‡ 18:35 προσαιτων | επαιτων CT § 18:36 τουτο | ταυτα ANT * 18:38 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 18:39 σιωπηση | σιγηση CT ‡ 18:39 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 18:40 ο | — WH * 18:41 λεγων | — CT * 19:1 ιεριχω | ιεριχω TH WH † 19:2 ουτος ην | αυτος CT ‡ 19:4 εμπροσθεν | εις το εμπροσθεν CT § 19:4 συκομωραιαν | συκομοραιαν PCK | συκομορεαν ANT CT * 19:4 εκεινης | δι εκεινης BYZ TR † 19:4 εμελλε | ημελλε ANT CT PCK TR ‡ 19:5 ειδεν αυτον και | — CT § 19:7 παντες | απαντες TR * 19:8 ημιση των υπαρχοντων μου | ημισια μου των υπαρχοντων CT † 19:8 διδωμι τοις πτωχοις | τοις πτωχοις διδωμι CT

9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.

10 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 Ἀκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.

12 Εἶπεν οὖν, Ἄνθρωπός τις εὐγενῆς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι.

13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἐαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐπιπραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι.

14 Οἱ δὲ ἄπολιται αὐτοῦ ἐμίσησαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, Ἰσκαὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα ἴγνῳ τίς τί διεπραγματεύσατο.

16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἔπροσειργάσατο δέκα μνᾶς.

17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεῦτερος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς.

19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ ἄγινου ἐπάνω πέντε πόλεων.

20 Καὶ ἄλλος ἦλθε, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ, ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ·

21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος ἀστυερὸς εἶ· αἵρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.

22 Λέγει δὲ αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. Ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος ἀστυερὸς εἰμι, αἵρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα·

23 καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκας ἡμῶν τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό;

24 Καὶ τοῖς παρεστώσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.

25 Καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.

‡ 19:11 αὐτον ειναι ιερουσαλημ | ειναι ιερουσαλημ αυτον CT § 19:13 πραγματευσασθε | πραγματευσασθαι WH * 19:13 εως | εν ω ANT CT † 19:14 πολιται | πολειται TH ‡ 19:14 εμισουν | εμεισουν TH § 19:15 και | — BYZ PCK * 19:15 εδωκε | δεδωκει CT † 19:15 γνω | επιγνω ANT | γνοι CT ‡ 19:15 τις τι διεπραγματευσατο 92.2% | τι διεπραγματευσαντο CT 0.4% § 19:16 προσειργασατο δεκα | δεκα προσηργασατο CT * 19:17 ευ | ευγε CT † 19:18 κυριε η μνα σου | η μνα σου κυριε CT ‡ 19:19 γινου επανω | επανω γινου NA SBL WH | επανω γεινου TH § 19:20 ετερος | ο ετερος CT * 19:21 εσπειρας | εσπειρας και συναγεις οθεν ου διεσκορπισας ANT † 19:22 δε | — ANT CT ‡ 19:22 εγω ανθρωπος αυστηρος εμι | ανθρωπος αυστηρος εμι εγω ANT § 19:22 εσπειρα | εσπειρα και συναγων οθεν ου διεσκορπισα ANT * 19:23 το αργυριον μου | μου το αργυριον CT † 19:23 τραπεζαν | την τραπεζαν ANT PCK TR ‡ 19:23 και εγω | καγω CT § 19:23 επραξα αυτο | αυτο επραξα CT * 19:25 ειπον | ειπαν CT

26 Λέγω ἄρα ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἑκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ *κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Βηθσαφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν ἑαυτοῦ,

30 *εἰπὼν, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ἧ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἔκασισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

31 Καὶ ἂν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διὰ τί λύτετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειᾶν ἔχει.

32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὔρον καθὼς εἶπεν ἑαυτοῖς.

33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, *εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύτετε τὸν πῶλον;

34 Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειᾶν ἔχει.

35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώνουν τὰ ἱμάτια *αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.

37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλη περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων,

38 λέγοντες,

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
 βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου·
 Ἐιρήνη ἐν οὐρανῷ,
 καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.

39 Καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου *εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ὅτι ἂν οὗτοι Ἰσραηλιῶσι, οἱ λίθοι *κεκράζονται.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,

† 19:26 γαρ | — CT ‡ 19:26 απ αυτου | — CT § 19:27 εκεινους | τουτους CT * 19:27 κατασφαξατε | κατασφαξατε αυτους ANT CT † 19:29 βηθσαφαγη | βηθσαφαγη BYZ CT TR ‡ 19:29 βηθανιαν | βηθανια TH WH § 19:29 αυτου | — CT * 19:30 ειπων | λεγων CT † 19:30 εκασισε | εκασισε και CT ‡ 19:31 αυτω | — CT § 19:32 αυτοις | αυτοις εστωτα του πωλου ANT * 19:33 ειπον | ειπαν CT † 19:34 ειπον | ειπον οτι ANT | ειπαν οτι CT ‡ 19:35 επιρριψαντες | επιρριψαντες CT § 19:35 εαυτων | αυτων CT * 19:36 αυτων | εαυτων SBL WH † 19:37 ηρξαντο | ηρξατο ANT ‡ 19:38 βασιλευς | ο βασιλευς NA WH § 19:38 ειρηνη εν ουρανω | εν ουρανω ειρηνη CT * 19:39 ειπον | ειπαν CT † 19:40 αυτοις | — CT ‡ 19:40 οτι | — NA WH § 19:40 σιωπησωσιν | σιωπησουσιν CT * 19:40 κκραζονται | κραξουσι CT † 19:41 αυτη | αυτην CT

42 λέγων ὅτι Εἰ ἔγνωνς *καὶ σύ, καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην §σου· νῦν δὲ ἐκρύβῃ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου.

43 Ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ *περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροὶ σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, καὶ συνέξουσὶ σε πάντοθεν,

44 καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν †ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωνς τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας *ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας,

46 λέγων αὐτοῖς, §Γέγραπται, *Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ·

48 καὶ οὐχ †εὕρισκον τὸ τί *ποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ ἅπας §ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν *ἐκεῖνων, διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ †ιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,

2 καὶ †εἶπον πρὸς αὐτόν, λέγοντες, Εἶπε ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστὶν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ §ἕνα λόγον, καὶ εἶπατέ μοι·

4 Τὸ βάπτισμα *Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

5 Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἔρει, Διὰ †τί οὐκ ἐπιστεῦσατε αὐτῷ;

6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, *πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γὰρ ἐστὶν §Ἰωάννην προφήτην εἶναι.

7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναί ποθεν.

8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9 Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· *Ἀνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ †ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἰκανούς·

‡ 19:42 και συ και γε εν τη ημερα σου ταυτη 85.4% | εν τη ημερα ταυτη και συ CT 1% § 19:42 σου | — CT * 19:43 περιβαλουσιν | παρεμβαλουσιν NA SBL WH † 19:44 εν σοι λιθον επι λιθω | λιθον επι λιθον εν σοι CT ‡ 19:45 εν αυτω και αγοραζοντας | — CT § 19:46 γεγραπται | γεγραπται οτι ANT * 19:46 ο οικος μου οικος προσευχης εστιν | και εσται ο οικος μου οικος προσευχης CT † 19:48 ευρισκον | ηυρισκον WH ‡ 19:48 ποιησωσιν | ποιησουσιν ANT PCK § 19:48 εξεκρεματο | εξεκρεμετο WH * 20:1 εκεινων | — CT † 20:1 ιερεις | αρχιερεις CT TR ‡ 20:2 ειπον προς αυτον λεγοντες ειπε | ειπαν λεγοντες προς αυτον ειπον CT § 20:3 ενα | — CT * 20:4 ιωαννου | ιωανου WH † 20:5 τι | τι ουν ANT TR ‡ 20:6 πας ο λαος | ο λαος απας CT § 20:6 ιωαννην | ιωαννη WH * 20:9 ανθρωπος | ανθρωπος τις ANT NA TR † 20:9 εξεδото | εξεβετο CT

10 καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος Ὠδῶσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ γεωργοὶ *δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν.

11 Καὶ προσέθετο †πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κάκεϊνον †δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν.

12 Καὶ προσέθετο Ὠπέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.

13 Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; Πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον *ιδόντες ἐντραπήσονται.

14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς †ἑαυτοῦς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· †δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία.

15 Καὶ ἐκβαλόντες Ὠαὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

16 Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ *εἶπον, Μὴ γένοιτο.

17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε, Τί οὖν ἐστὶ τὸ γεγραμμένον τοῦτο,

Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

18 Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμησεί αὐτόν.

19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ †ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ †εφοβήθησαν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς Ὠτὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.

20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν *ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, †εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.

21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις· καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις.

22 Ἐξεστὶν †ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὐ;

23 Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὠτί με πειράζετε;

‡ 20:10 εν καιρω | εν τω καιρω ANT | καιρω CT § 20:10 δωσιν | δωσουσιν ANT CT * 20:10 δειραντες αυτον εξαπεστειλαν | δηραντες αυτον εξαπεστειλαν PCK | εξαπεστειλαν αυτον δειραντες CT † 20:11 πεμψαι ετερον | αυτοις πεμψαι ετερον ANT | ετερον πεμψαι CT ‡ 20:11 δειραντες | δηραντες PCK § 20:12 πεμψαι τριτον | τριτον πεμψαι CT * 20:13 ιδοντες | — CT † 20:14 εαυτους | αλληλους CT ‡ 20:14 δευτε | — CT § 20:15 αυτον | — PCK * 20:16 ειπον | ειπαν CT † 20:19 αρχιερεις και οι γραμματεις | γραμματεις και οι αρχιερεις CT ‡ 20:19 εφοβηθησαν | εφοβηθησαν του λαου ANT CT TR § 20:19 την παραβολην ταυτην ειπε | τας παραβολας ελεγε ANT | ειπε την παραβολην ταυτην CT * 20:20 εγκαθετους | ενκαθετους WH † 20:20 εις το | ωστε CT ‡ 20:22 ημιν | ημας CT § 20:23 τι με πειραζετε | — CT

24 *Ἐπιδειξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν; Ἄποκριθέντες δὲ εἶπον, Καίσαρος.

25 Ὁ δὲ εἶπεν ἑαυτοῖς, *Ἀπόδοτε τοῖνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, εἰσήγησαν.

27 Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες Σανάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτόν,

28 λέγοντες, Διδάσκαλε, *Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, Ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

29 Ἐπτά οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος·

30 καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.

31 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὡσαύτως. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ τοῦ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον.

32 Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

33 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίμος αὐτῶν γίνεται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

34 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐγκαμίσκονται·

35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἔγκαμίζονται·

36 *οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γὰρ εἰσι, καὶ υἱοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.

37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ἐμήνησεν ἐπὶ τῆς βάρου, ὡς λέγει, Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραὰμ καὶ Στὸν Θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.

38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

39 Ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40 Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

* 20:24 επιδειξατε | δειξατε ANT CT † 20:24 αποκριθεντες | οι NA TH WH ‡ 20:24 ειπον | ειπαν CT § 20:25 αυτοις | προς αυτους CT * 20:25 αποδοτε τοινυν | τοινυν αποδοτε CT † 20:26 αυτου | του SBL TH WH ‡ 20:27 αντιλεγοντες 94.1% | λεγοντες ANT TH WH 5.2% § 20:27 αναστασιν μη ειναι | μη ειναι αναστασιν ANT * 20:28 μωσης | μωσσης ANT CT † 20:28 αποθανη | η CT ‡ 20:28 λαβη ο αδελφος αυτου | ο αδελφος αυτου λαβη PCK § 20:30 ελαβεν ο δευτερος την γυναικα και ουτος απεθανεν ατεκνος | ο δευτερος CT * 20:31 ωσαυτως — CT HF PCK TR † 20:31 ου | και ου SCR ‡ 20:32 δε παντων απεθανε και η γυνη | παντων απεθανε και η γυνη BYZ | παντων απεθανε και η γυνη SCR | δε παντων και η γυνη απεθανεν ANT | και η γυνη απεθανεν CT § 20:33 εν τη ουν αναστασει | εν τη αναστασει ουν ANT | η γυνη ουν εν τη αναστασει CT * 20:33 γινεται | γεινεται TH † 20:34 αποκριθεις — CT ‡ 20:34 εκγαμισκονται | εκγαμιζονται ANT | γαμισκονται CT § 20:35 εκγαμιζονται | εκγαμισκονται TR | γαμιζονται ANT CT * 20:36 ουτε | ουδε CT † 20:36 του | — CT ‡ 20:37 μωσης | μωσσης ANT BYZ CT PCK § 20:37 τον | — CT * 20:37 τον | — CT † 20:39 ειπον | ειπαν CT ‡ 20:40 δε | γαρ CT

- 41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυὶδ εἶναι;
 42 *Καὶ αὐτὸς †Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ †ψαλμῶν,

Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,
 Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

44 *Δαυὶδ οὖν †Κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς †υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν;

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς ἑαυτοῦ,

46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·

47 οἱ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν πτωχῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται. Οὗτοι *λήψονται περισσότερο κρῖμα.

21

1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας *τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους·

2 εἶδε δὲ †τινα καὶ χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ †δύο λεπτά,

3 καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν·

4 *ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα †τοῦ Θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς †ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

5 Καὶ τινῶν λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε,

6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ ἑλίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

7 Ἐπρωτόησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα *γίνεσθαι;

8 Ὁ δὲ εἶπε, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες †ὅτι Ἐγὼ εἰμι· καὶ, Ὁ καιρὸς ἤγγικε, μὴ οὖν πορευθῆτε ὅπως αὐτῶν.

9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

§ 20:41 υιον δαυιδ ειναι | υιον δαβιδ ειναι HF TR | ειναι δαυιδ υιον NA SBL | ειναι δαυειδ υιον TH WH * 20:42 και αυτος | αυτος γαρ CT † 20:42 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 20:42 ψαλμων | των ψαλμων ANT § 20:42 ο | — NA SBL WH * 20:44 δαυιδ | δαβιδ HF TR † δαυειδ TH WH † 20:44 κυριον αυτον | αυτον κυριον ANT SBL WH † 20:44 υιος αυτου | αυτου υιος NA SBL WH § 20:45 αυτου | — SBL WH * 20:47 ληψονται | λημψονται CT * 21:1 τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον | εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων CT † 21:2 τινα και | και τινα TR | τινα ANT CT † 21:2 δυο λεπτα | λεπτα δυο CT § 21:3 η πτωχη αυτη | αυτη η πτωχη NA TH WH * 21:4 απαντες | παντες CT † 21:4 του θεου | — CT † 21:4 απαντα | παντα CT § 21:6 λιθω 64.9% | λιθον PCK 32% | λιθω ωδε WH 0.5% * 21:7 γινεσθαι | γεινεσθαι TH † 21:8 οτι | — CT † 21:8 ουν | — CT

10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ἑπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·

11 σεισμοὶ τε μεγάλοι *κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, †φόβητρά τε καὶ †σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.

12 Πρὸ δὲ τούτων ἑπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς *συναγωγὰς καὶ φυλακάς, †ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.

13 Ἀποβήσεται †δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

14 Ἐθέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι·

15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται *ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστηνᾶν †πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ *συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν.

17 Καὶ ἔσεσθε ἑμισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.

18 Καὶ θριξέκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.

19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν *κτῆσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων †τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.

21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν.

22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσι, τοῦ †πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.

23 Οὐαὶ ἡδὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται *γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὄργη †ἐν τῷ λαῷ τούτῳ.

24 Καὶ πεσοῦνται στόματι †μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς ἑπάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, *ἄχρι πληρωθῶσι †καιροὶ ἐθνῶν.

25 Καὶ †ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, ἡχούσης θαλάσσης καὶ σάλου,

26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.

§ 21:10 επι | επ CT * 21:11 κατα τοπους και λιμοι και λοιμοι | και κατα τοπους λιμοι και λοιμοι NA SBL | και κατα τοπους λειμοι και λοιμοι TH | και κατα τοπους λοιμοι και λιμοι WH † 21:11 φοβητρα | φοβητρα TH WH † 21:11 σημεια απ ουρανου 82% | απ ουρανου σημεια NA WH 0.1% § 21:12 παντων | απαντων PCK TR * 21:12 συναγωγας | τας συναγωγας CT † 21:12 αγομενους | απαγομενους CT † 21:13 δε | — CT § 21:14 θεσε ουν εις τας καρδιας | θετε ουν εν ταις καρδιας CT * 21:15 αντειπειν ουδε αντιστηναι | αντειπειν η αντιστηναι PCK | αντιστηναι η αντειπειν CT † 21:15 παντες | απαντες NA SBL WH † 21:16 συγγενων και φιλων και αδελφων | αδελφων και συγγενων και φιλων CT TR § 21:17 μισουμενοι | μεισουμενοι TH * 21:19 κτησασθε | κτησεσθε WH † 21:20 την | — CT † 21:22 πλησθηναι | πληρωθηναι ANT BYZ PCK TR § 21:23 δε | — CT * 21:23 γαρ | γαρ τοτε ANT † 21:23 εν | — ANT CT † 21:24 μαχαιρας | μαχαιρης NA SBL WH § 21:24 παντα τα εθνη | τα εθνη παντα CT * 21:24 αχρι | αχρισ ου CT † 21:24 καιροι | και εσονται καιροι WH † 21:25 εσται | εσονται CT § 21:25 ηχουσης | ηχους CT

27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφελῇ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

28 Ἀρχομένων δὲ τούτων *γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

29 Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς, Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·

30 ὅταν ἴπροβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἅψ' ἑαυτῶν *γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν.

31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα §γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται.

33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ *παρλεύουσιν, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ ἴπαρέλθωσι.

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε §βαρηθῶσιν §ὕμων αἱ καρδίαι ἐν *κραπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἴαιφνίδιος ἐψ' ὑμᾶς ἐπιστῆ ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη·

35 ὡς παγὶς §γὰρ ἐπελευσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

36 Ἀγρυπνεῖτε §οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα *καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ἴπάντα τὰ μέλλοντα §γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠβλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν.

38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθηριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ §ιερω ἀκούειν αὐτοῦ.

22

1 Ἦγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα.

2 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβούντο γὰρ τὸν λαόν.

3 Εἰσηλθε δὲ *Σατανᾶς εἰς Ἰουδαὺν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.

4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ §στρατηγοῖς τὸ πῶς §αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς.

5 Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ *ἀργύριον δοῦναι.

* 21:28 γινεσθαι | γευεσθαι TH † 21:30 προβαλωσιν | προβαλλωσιν PCK ‡ 21:30 γινώσκετε | γευώσκετε TH § 21:31 γινόμενα γινώσκετε | γευόμενα γευώσκετε TH * 21:33 παρλεύουσιν | παρλεύσεται PCK † 21:33 παρέλθωσι | παρλεύουσιν CT ‡ 21:34 βαρηθωσιν | βαρυνθωσιν TR § 21:34 ὕμων αἱ καρδίαι | αἱ καρδίαι ὕμων WH * 21:34 κραπάλη | κρεπαλή TH WH † 21:34 αἰφνίδιος ἐψ ὑμᾶς ἐπιστῆ | ἐπιστῆ ἐψ ὑμᾶς αἰφνίδιος NA SBL TH | ἐπιστῆ ἐψ ὑμᾶς ἐφνίδιος WH ‡ 21:35 γὰρ ἐπελευσεται | ἐπεισελευσεται γὰρ CT § 21:36 οὖν | δε CT * 21:36 καταξιωθῆτε | κατισχυσητε CT † 21:36 παντα | ταυτα παντα CT TR ‡ 21:36 γινεσθαι | γευεσθαι TH § 21:38 ἱερῷ | ορει ANT * 22:3 σατανᾶς | ο σατανᾶς ANT PCK TR † 22:3 επικαλουμενον | καλουμενον CT ‡ 22:4 στρατηγοῖς | τοῖς στρατηγοῖς TR | γραμματευσιν και στρατηγοῖς ANT § 22:4 αυτον παραδω αυτοις | αυτοις παραδω αυτον CT * 22:5 αργυριον | αργυρια ANT PCK

6 Καὶ ἐξωμολόγησε καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ἧ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα.

8 Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Σίωάννην, εἰπών, Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ Πάσχα, ἵνα φάγωμεν.

9 Οἱ δὲ *εἶπον αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσομεν;

10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοῦ, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν *οὗ εἰσπορεύεται.

11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἔστι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

12 Κάκεινος ὑμῖν δείξει Σάνωγεον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.

13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς *εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ ἑδώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ Πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·

16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι *οὐκέτι οὐ μὴ φάγω Σεξ αὐτοῦ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

17 Καὶ δεξάμενος *ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς·

18 λέγω γὰρ ὑμῖν *ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπὸ Στου *γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.

19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

20 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν Σέκχυνόμενον.

21 Πλὴν ἰδοῦ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

22 *Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου *πορεύεται κατὰ τὸ ὀρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.

23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο *συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἶναι ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πρᾶσσειν.

† 22:6 αυτοις ατερ οχλου | ατερ οχλου αυτοις CT ‡ 22:7 εν | — SBL TH WH § 22:8 ιωαννην | ιωαννην WH * 22:9 ειπον | ειπαν CT † 22:9 ετοιμασομεν | ετοιμασωμεν ANT BYZ CT TR ‡ 22:10 ου | εις ην CT § 22:12 ανωγεον | αναγαιον CT PCK | ανωγαιον ANT * 22:13 ειρηκεν | ειρηκει CT † 22:14 δωδεκα | — CT ‡ 22:16 ουκετι | — CT § 22:16 εξ αυτου | αυτο CT * 22:17 ποτηριον | το ποτηριον ANT † 22:17 εαυτοις | εις εαυτους CT ‡ 22:18 οτι | — SBL TH WH § 22:18 του | του νυν απο του CT * 22:18 γενηματος | γεννηματος TR † 22:18 οτου | ου CT ‡ 22:20 ωσαυτως και το ποτηριον | και το ποτηριον ωσαυτως CT § 22:20 εκχυνομενον | εκχυννομενον CT * 22:22 και ο μεν υιος | οτι ο υιος μεν CT † 22:22 πορευεται κατα το ωρισμενον | κατα το ωρισμενον πορευεται CT ‡ 22:23 συζητειν | συζητειν TH WH

24 Ἐγένετο δὲ καὶ ὁ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται.

26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν *γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν.

27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; †Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δὲ εἶμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου·

29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν,

30 ἵνα ἴνα ἴνα ἴνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης *μου καὶ †καθίσεσθε ἐπὶ θρόνων, κρινόντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

31 Ἐἶπε δὲ ὁ Κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοῦ, ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, τοῦ *σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον·

32 ἐγὼ δὲ ἐδέηθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ †ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας †στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.

33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.

34 Ὁ δὲ εἶπε, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ ὁ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, *πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ †βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ὕστερήσατε; Οἱ δὲ *εἶπον, †Οὐθενός.

36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων ὄβραβαντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, *πωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ †ἀγοράσει μάχαιραν.

37 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι εἴτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ ὅτι περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.

38 Οἱ δὲ *εἶπον, Κύριε, ἰδοῦ, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰκανόν ἐστι.

39 Καὶ ἐξελεθῶν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.

§ 22:24 φιλονεικία | φιλονικια TH * 22:26 γενεσθω | γινεσθω ANT NA SBL WH | γινεσθω TH
† 22:27 ουχι | ουχ PCK † 22:27 εμι εν μεσω υμων | εν μεσω υμων εμι CT § 22:30 εσθητε |
εσθητε CT * 22:30 μου | μου εν τη βασιλεια μου ANT BYZ CT HF PCK TR † 22:30 καθισεσθε |
καθησθητε TR | καθησεσθε NA SBL | καθησθητε TH WH † 22:30 κρινοντες τας δωδεκα φυλας |
τας δωδεκα φυλας κρινοντες CT § 22:31 ειπε δε ο κυριος | — NA SBL WH * 22:31 σινιασαι
| σεινιασαι TH † 22:32 εκλιπη | εκλειπη BYZ TR † 22:32 στηριξον | στηρισου CT § 22:34
μη φωνηση | μη φωνησει TR | φωνησει ANT CT * 22:34 πριν η | εως CT † 22:34 απαρνηση
μη ειδεναι με | με απαρνηση ειδεναι CT † 22:35 βαλαντιου | βαλλαντιου ANT CT § 22:35
υστερησατε | υστερηθητε ANT * 22:35 ειπον | ειπαν CT † 22:35 ουθενος | ουδενος PCK
TR † 22:36 ουν | δε CT § 22:36 βαλαντιον | βαλλαντιον ANT CT * 22:36 πωλησει |
πωλησατω CT TR † 22:36 αγορασει | αγορασατω CT TR † 22:37 ετι | — CT § 22:37 τα |
το CT * 22:38 ειπον | ειπαν CT † 22:39 αυτου | — CT

41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπᾶσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσήυχετο,

42 λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει †παρευεγκεῖν §τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν *γενέσθω.

43 †Ἐφθῆ δὲ αὐτῷ ἄγγελος †ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.

44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσήυχετο. Ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.

45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς *μαθητὰς εὗρεν †αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης,

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; Ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47 Ἔτι †δὲ αὐτὸν λαλοῦντος, ἰδοῦ, ὄχλος καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, §προήρχετο *αὐτούς, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλησαὶ †αὐτόν.

48 †Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδω;

49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον §εῖπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν *μαχαίρᾳ;

50 Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν †τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν †αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.

51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐὰν ἐξως τούτου. Καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠτίου §αὐτοῦ, ἴασατο αὐτόν.

52 Εἶπε δὲ *ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους †ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ ληστήν †ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων;

53 Καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. §Ἄλλ' αὕτη *ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον †αὐτὸν εἰς †τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

55 §Ἀψάντων δὲ *πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ †συγκαθίσαντων

‡ 22:42 παρενεγκειν | παρενεγκε CT SCR § 22:42 το ποτηριον τουτο | τουτο το ποτηριον ANT CT * 22:42 γενεσθω | γνεσθω ANT BYZ NA SBL WH | γεινεσθω TH † 22:43 {include verses 43-44} 98.7% | {omit verses 43-44} 1% [Note: Included in the figure of 98.7% are 38 manuscripts that also include the content of verses 43-44 after Matthew 26:39. An additional six manuscripts include the content of verses 43-44 only after Matthew 26:39. NA and WH enclose this text with double brackets.] ‡ 22:43 απ | απο του WH § 22:44 εγενετο δε | και εγενετο NA SBL WH

* 22:45 μαθητας | μαθητας αυτου SCR † 22:45 αυτους κοιμωμενους | κοιμωμενους αυτους CT ‡ 22:47 δε | — CT § 22:47 προηρχετο | προηγεν ANT * 22:47 αυτους | αυτων TR † 22:47 αυτον | αυτον τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις ον αν φιλησω αυτος εστιν ANT PCK

‡ 22:48 ο δε ιησους | ιησους δε CT § 22:49 ειπον αυτω | ειπαν CT * 22:49 μαχαιρα | μαχαιρη CT † 22:50 τον δουλον του αρχιερεως | του αρχιερεως τον δουλον CT ‡ 22:50 αυτου το ους | το ους αυτου CT § 22:51 αυτου | — CT * 22:52 ο | — CT † 22:52 επ |

προς PCK ‡ 22:52 εξεληλυθατε | εξηλαθε CT § 22:53 αλλ | αλλα PCK * 22:53 υμων εστιν | εστιν υμων ANT CT † 22:54 αυτον | — CT PCK ‡ 22:54 τον οικον | την οικιαν CT § 22:55 αφαντων | περι αφαντων CT * 22:55 πυρ | πυραν ANT † 22:55 συγκαθισαντων |

συγκαθισαντων TH WH

αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ὄπισθεν αὐτῶν.

⁵⁶ Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.

⁵⁷ Ὁ δὲ ἠρνήσατο *αὐτόν, λέγων, Ἰγὺναι, οὐκ οἶδα αὐτόν.

⁵⁸ Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.

⁵⁹ Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διῦσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.

⁶⁰ Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ.

⁶¹ Καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ. Καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ *λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα ἰφωηῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς.

⁶² Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς.

⁶³ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ, *δέροντες.

⁶⁴ Καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ἔτυπον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προφήτευσον. Τίς ἐστὶν ὁ παῖσας σε;

⁶⁵ Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

⁶⁶ Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς *καὶ γραμματεῖς, καὶ ἑπάγαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον *αὐτῶν, λέγοντες,

⁶⁷ Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπέ ἡμῖν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἶπω, οὐ μὴ πιστεύσητε·

⁶⁸ ἐὰν δὲ *καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε.

⁶⁹ Ἀπὸ τοῦ *νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ.

⁷⁰ Εἶπον δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμι.

⁷¹ Οἱ δὲ εἶπον, Τί ἔτι *ἠγασθῆναι ἔχομεν μαρτυρίας; Αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23

¹ Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, *ἤγαγον αὐτόν ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν.

‡ 22:55 αυτων | — CT § 22:55 εν μεσω | μεσος CT * 22:57 αυτον | — ANT CT † 22:57 γυναι ουκ οιδα αυτον | ουκ οιδα αυτον γυναι CT ‡ 22:58 ειπεν | εφη CT § 22:60 αλεκτωρ | ο αλεκτωρ TR * 22:61 λογου | ρηματος NA TH WH † 22:61 φωνησαι | φωνησαι σημερον CT ‡ 22:62 ο πετρος | — CT PCK § 22:63 τον ιησουν | αυτον CT * 22:63 δεροντες | δαιροντες PCK † 22:64 ετυπον αυτου το προσωπον και επηρωτων αυτον | επηρωτων CT ‡ 22:66 και | τε και CT PCK TR § 22:66 ανηγαγον | απηγαγον CT PCK * 22:66 αυτων | εαυτων ANT TR † 22:67 ειπε | ειπον CT ‡ 22:68 και | — CT § 22:68 μοι η απολυσητε 93.7% | — CT 0.4% * 22:69 νυν | νυν δε CT † 22:70 ειπον | ειπαν CT ‡ 22:71 ειπον | ειπαν CT § 22:71 χρειαν εχομεν μαρτυριας | εχομεν μαρτυριας χρειαν CT * 23:1 ηγαγον | ηγαγεν TR † 23:1 πιλατον | πειλατον TH WH

² Ἦρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὐϋρομεν διαστρέφοντα τὸ Ἔθνος, καὶ κωλύοντα *Καίσαρι φόρους διδόναι, †λέγοντα †ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.

³ Ὁ δὲ Ἐπιλάτος *ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις.

⁴ Ὁ δὲ †Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

⁵ Οἱ δὲ ἐπίσχουν, λέγοντες ὅτι Ἀνασεῖει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, Σάρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε.

⁶ *Πιλάτος δὲ ἀκούσας †Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι.

⁷ Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.

⁸ Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη ἑλίαν· ἦν γὰρ *θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ †ἀκούειν †πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἠλπίζε τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ Ἐγινόμενον.

⁹ Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.

¹⁰ *Εἰστήκεισαν δὲ οἱ †ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.

¹¹ Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν †ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν ἑαυτὸν ἐσθῆτα λαμπράν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ *Πιλάτῳ.

¹² Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὁ τε †Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προὑπηρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς †ἑαυτούς.

¹³ Ἐπιλάτος δὲ *συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν,

¹⁴ εἶπε πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας †οὐδὲν εὐρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ·

¹⁵ ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· †ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ.

‡ 23:2 ευρομεν | ευραμεν CT § 23:2 εθνος | εθνος ημων CT * 23:2 καισαρι φορους | φορους καισαρι CT † 23:2 λεγοντα | και λεγοντα CT ‡ 23:2 εαυτον | αυτον SBL WH § 23:3 πιλατος | πειλατος TH WH * 23:3 επηρωτησεν | ηρωτησεν CT † 23:4 πιλατος | πειλατος TH WH ‡ 23:4 οχλους | οχλους οτι ANT § 23:5 αρξαμενος | και αρξαμενος CT * 23:6 πιλατος | πειλατος TH WH † 23:6 γαλιλαιαν | — CT ‡ 23:7 ηρωδην | τον ηρωδην TH § 23:8 λιαν | λειαν TH * 23:8 θελων εξ ικανου | εξ ικανου θελων ANT | εξ ικανων χρονων θελων CT † 23:8 ακουειν | ακουειν αυτον ANT ‡ 23:8 πολλα | — CT § 23:8 γινομενον | γεινομενον TH * 23:10 ειστηκεισαν | ιστηκεισαν TH WH † 23:10 αρχιερεις και οι γραμματεις | γραμματεις και οι αρχιερεις ANT ‡ 23:11 ο | και ο NA SBL TH § 23:11 αυτον | — CT * 23:11 πιλατω | πειλατω TH WH † 23:12 πιλατος και ο ηρωδης | ηρωδης και ο πιλατος ANT NA SBL | ηρωδης και ο πειλατος TH WH ‡ 23:12 εαυτους | αυτους NA TH | αυτους SBL WH § 23:13 πιλατος | πειλατος TH WH * 23:13 συγκαλεσαμενος | συγκαλεσαμενος TH WH † 23:14 ουδεν | ουθεν CT ‡ 23:15 ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον | ανεπεμψε γαρ αυτον προς ημας CT

16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

17 Ἐνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἐορτὴν ἓνα.

18 *Ἀνεκράξαν δὲ ἠπαμπληθεῖ, λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν ἠΒαραββᾶν·

19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινα γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον ἔβηλημένος εἰς φυλακὴν.

20 Πάλιν *οὖν ὁ ἰΠιλάτος ἠπροσεφώνησε, θέλων ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν.

21 Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, Ἐσταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

22 Ὁ δὲ τρίτος εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; Οὐδὲν *αἷτιον θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι· καὶ κατίσχουν αἱ φωναὶ αὐτῶν ἠκαὶ τῶν ἀρχιερέων.

24 Ἐπὶ οὖν ὁ ἰΠιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἷτημα αὐτῶν.

25 Ἀπέλυσε ἰδὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βηλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ἠτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπλαβόμενοι Ἐσίμωνός τινος Κυρηναίου ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν, φέρειν *ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.

27 Ἦκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν αἱ ἠκαὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.

28 Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ἠὸ Ἰησοῦς εἶπε, Θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.

29 Ὅτι ἰδοῦ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι, Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ Ἐκοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν.

30 Τότε ἀρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, ἰΠέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς.

31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;

32 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι Ἐδύο κακούργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33 Καὶ ὅτε *ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίου, ἐκεῖ ἔσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.

§ 23:17 αναγκην δε ειχεν απολυειν αυτοις κατα εορτην ενα 77.2% | — CT 2% * 23:18 ανεκραξαν | ανεκραγον CT † 23:18 παμπληθει | πανπληθει TH WH ‡ 23:18 βαραββαν | τον βαραββαν CT TR § 23:19 βηλημενος εις φυλακην | βηλημενος εις την φυλακην ANT | βληθεις εν τη φυλακη CT * 23:20 ουν | δε CT † 23:20 πιλατος | πειλατος TH WH ‡ 23:20 προσεφωνησε | προσεφωνησεν αυτοις NA TH WH § 23:21 σταυρωσον σταυρωσον | σταυρου σταυρου CT * 23:22 αιτιον | αξιον ANT † 23:23 και των αρχιερων 98.7% | — CT 0.5% ‡ 23:24 ο δε | και CT § 23:24 πιλατος | πειλατος TH WH * 23:24 επεκρινε | επεκρινε TH † 23:25 δε | δε αυτοις TR | δε αυτοις τον βαραββαν ANT ‡ 23:25 την | — CT § 23:26 σιμωνος τινος κυρηναιου ερχομενου | σιμωνος τινος κυρηναιου του ερχομενου TR | σιμωνα τινα κυρηναιου ερχομενου CT * 23:26 οπισθεν | οπισω ANT † 23:27 και | — CT ‡ 23:28 ο | — TH WH § 23:29 κοιλαι | αι κοιλαι CT * 23:29 εθηλασαν | εθρησαν CT † 23:30 πεσετε | πεσατε WH ‡ 23:31 τω | — WH § 23:32 δυο κακουργοι | κακουργοι δυο NA SBL WH * 23:33 απηλθον | ηλθον NA SBL TH | ηλθαν WH

34 Ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡμεῖς ἐπιτιμοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἔγραψεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς βιβλίοις σου, ὅτι οὕτως πρέπει νὰ ποιεῖται. Ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡμεῖς ἐπιτιμοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἔγραψεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς βιβλίοις σου, ὅτι οὕτως πρέπει νὰ ποιεῖται.

35 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτῆριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες ἰδόντες αὐτὸν, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.

36 Ἐνεπαίζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ,

37 καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτὸν.

38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέγων, *Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;

41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε.

42 Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ, Μνησθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 Ἦν δὲ ὥσει ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἑνάτης.

45 *Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον.

46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· Ἐκκαὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν.

47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ἐδόξασε τὸν Θεόν, λέγων, Οὐτως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.

48 Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενομένοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.

† 23:34 ο δε ιησους ελεγεν πατερ αφες αυτοις ου γαρ οιδασιν τι ποιουσιν 89.3% | — 1% [Note: NA and WH enclose this text with double brackets.] ‡ 23:34 εβαλον | εβαλλον ANT § 23:34 κληρον | κληρους NA SBL * 23:35 ειστηκει | ιστηκει TH WH † 23:35 συν αυτοις | — CT ‡ 23:35 ο του θεου | του θεου ο CT § 23:36 ενεπαιζον | ενεπαιξαν CT * 23:36 και | — CT † 23:38 γεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν ελληνικους και ρωμαικους και εβραικους ουτος εστιν | επ αυτω CT ‡ 23:38 ιουδαιων | ιουδαιων ουτος CT § 23:39 λεγων | — WH * 23:39 ει | ουχι CT † 23:40 επετιμα αυτω λεγων | επιτιμων αυτω εφη CT ‡ 23:42 τω ιησου μνησθητι μου κυριε | ιησου μνησθητι μου CT § 23:42 εν τη βασιλεια | εις την βασιλειαν NA WH * 23:43 ο ιησους | — CT † 23:43 λεγω σοι | σοι λεγω CT ‡ 23:44 ην δε | και ην ηδη CT § 23:44 ενατης | εννατης TR * 23:45 και εσκοτισθη ο ηλιος 96.4% | του ηλιου εκλειποντος ANT WH 0.4% | του ηλιου εκλιποντος NA SBL TH 0.4% † 23:45 και εσχισθη | εσχισθη δε CT ‡ 23:46 παραθησομαι | παρατιθεμαι ANT CT § 23:46 και ταυτα | τουτου δε CT * 23:47 εκατονταρχος | εκατονταρχης CT † 23:47 εδοξασε | εδοξαζε CT ‡ 23:48 συμπαραγενομενοι | συνπαραγενομενοι TH WH § 23:48 θεωρουντες | θεωρησαντες CT * 23:48 αυτων | — CT

49 Εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος—

51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν— ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·

52 οὗτος προσελθὼν τῷ ΣΠιλᾶτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

53 Καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος.

54 Καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευῆ, σάββατον ἐπέφωσκε.

55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.

56 Ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἠσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

24

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέος, ἦλθον ἐπὶ τὸ μνήμα, φέρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς.

2 Εὔρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου.

3 Καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὔρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοῦ, ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτουσiais·

5 ἐμόρφωσαν δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;

6 Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη· μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,

7 λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,

† 23:49 αυτου | αυτω CT ‡ 23:49 μακροθεν | απο μακροθεν ANT NA TH WH § 23:49 συνακολουθησασαι | συνακολουθουσαι CT * 23:50 ανηρ | και ανηρ ANT NA † 23:51 συγκατατεθειμενος | συνκατατεθειμενος TH WH ‡ 23:51 και προσεδεχετο και αυτος | προσεδεχετο και αυτος ANT PCK | προσεδεχετο CT § 23:52 πιλατω | πειλατω TH WH * 23:53 αυτο ενετυλιξε αυτο | αυτο ενετυλιξε ANT | ενετυλιξε αυτο CT † 23:53 αυτο | αυτον CT ‡ 23:53 ουδεπω ουδεις | ουδεις ουδεπω ANT | ουδεις ουπω CT § 23:54 παρασκευη | παρασκευη και TR | παρασκευης και CT * 23:55 γυναικες | και γυναικες TR | αι γυναικες ANT CT † 23:55 αυτω εκ της γαλιλαιας | εκ της γαλιλαιας αυτω CT * 24:1 βαθεος | βαθεως BYZ CT HF † 24:1 ηλθον επι το μνημα | επι το μνημα ηλθον NA SBL TH | επι το μνημα ηλθαν WH ‡ 24:1 και τινες συν αυταις | — CT § 24:3 και εισελθουσαι | εισελθουσαι δε CT * 24:3 τον κυριου ιησου | — SBL † 24:4 διαπορεισθαι | απορεισθαι CT ‡ 24:4 ανδρες δυο | δυο ανδρες TR § 24:4 εσθησειν αστραπτουσiais | εσθητι αστραπτουση CT * 24:5 κλινουσων το προσωπον | κλινουσων τα προσωπα NA SBL WH | κλεινουσων τα προσωπα TH † 24:5 ειπον | ειπαυ CT ‡ 24:6 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 24:7 οτι δει τον υιον του ανθρωπου | τον υιον του ανθρωπου οτι δει CT

9 καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἔνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς.

10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ *Ἰωάννα καὶ Μαρία †Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, ‡αὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.

11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ᾧ αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.

12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια *κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθε πρὸς †ἐαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

13 Καὶ ἰδοῦ, δύο ἐξ αὐτῶν ἤσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαοῦς.

14 Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀμιλεῖν αὐτοὺς καὶ ᾠ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς *ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς.

16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν.

17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὐδ' ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ †ἐστε σκυθρωποί;

18 Ἀποκριθεὶς δὲ ‡ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεοπᾶς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς ᾠ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; Οἱ δὲ *εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ †Ναζωραίου, ‡ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ·

20 ὅπως τε παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ. Ἀλλὰ ᾠγε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει *σήμερον ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο.

22 Ἀλλὰ καὶ γυναικῆς τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι †ὄρθρῳ ἐπὶ τὸ μνημεῖον·

23 καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ‡ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτόν ζῆν.

24 Καὶ ᾠπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς *καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτόν δὲ οὐκ εἶδον.

* 24:10 ιωαννα | ιωανα WH † 24:10 ιακωβου | η ιακωβου BYZ CT PCK ‡ 24:10 αι | — CT § 24:11 αυτων | ταυτα CT * 24:12 κειμενα | — CT † 24:12 εαυτον | αυτον SBL WH | αυτον TH ‡ 24:13 ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ημερα | εν αυτη τη ημερα ησαν πορευομενοι CT § 24:15 συζητειν | συζητειν TH WH * 24:15 ο | — CT † 24:17 εστε | εσταθησαν CT ‡ 24:18 ο εις ω ονομα | εις ονοματι CT § 24:18 ιερουσαλημ | εν ιερουσαλημ ANT TR * 24:19 ειπον | ειπαν CT † 24:19 ναζωραιοι 98.8% | ναζαρηνου CT 0.5% ‡ 24:19 ος | ως PCK § 24:21 γε | γε και CT * 24:21 σημερον | — CT † 24:22 ορθρῳι | ορθρῳια CT ‡ 24:23 ηλθον | ηλθαν WH § 24:24 απηλθον | απηλθαν WH * 24:24 και | — WH

25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦναι ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται·

26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;

27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ †Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, †διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἔπορεύοντο· καὶ αὐτὸς †προσεποιεῖτο *πορρωτέρω πορεύεσθαι.

29 Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, λέγοντες, Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστί, καὶ †κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς.

30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτόν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς.

31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν.

32 Καὶ †εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν †ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, *καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;

33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὔρον †συνθηροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,

34 λέγοντας ὅτι †Ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι.

35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλοῦντων, †σαυτὸς *ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, †καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν.

37 Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμβροθοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.

38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουν σὺν †ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι †σαυτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν *ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41 Ἐτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, Ἐχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;

42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, †καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.

43 Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

† 24:27 μωσεως | μουσεως ANT CT † 24:27 διηρμηνευεν | διερμηνευσευ CT § 24:28 προσεποιετο | προσεποιησατο CT * 24:28 πορρωτερω | πορρωτερον CT † 24:29 κελικεν | κελικεν ηδη CT † 24:32 ειπον | ειπαν CT § 24:32 εν ημιν | — WH * 24:32 και | — CT † 24:33 συνθηροισμενους | ηθοροισμενους CT † 24:34 ηγερθη ο κυριος οντως | οντως ηγερθη ο κυριος CT § 24:36 αυτος | και αυτος PCK * 24:36 ο ιησους | — CT † 24:36 και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν | — SBL † 24:38 ταις καρδιας | τη καρδια CT § 24:39 αυτος εγω ειμι | εγω ειμι αυτος CT * 24:40 επεδειξεν | εδειξεν CT † 24:42 και απο μελισσιου (μελισσειου PCK) κηριου 91.9% | — CT 0.7%

44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Οὗτοι οἱ ῥόλογοι οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὡν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ *Μωσέως καὶ †προφηταῖς καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

45 Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς·

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Οὕτω γέγραπται, *καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν ἡκαὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, *ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

48 Ὑμεῖς †δέ ἐστε μάρτυρες τούτων.

49 *Καὶ ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ, ἕως οὗ ἐνδύσηθε *δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς †εἰς ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς.

51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.

52 Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης·

53 καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, ᾠαίνουντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. *Ἀμήν.†

‡ 24:44 αυτοις | προς αυτους CT § 24:44 λογοι | λογοι μου CT * 24:44 μωσewis | μωσewis ANT CT † 24:44 προφηταις | τοις προφηταις NA TH WH ‡ 24:46 και ουτως εδει | — CT § 24:47 και 99.4% | εις NA WH 0.5% * 24:47 αρξαμενον 94.7% | αρξαμενοι CT 1.1% † 24:48 δε εστε | εστε SBL TH | — NA WH ‡ 24:49 και ιδου εγω αποστελλω | και ιδου εγω εξαποστελλω SBL WH | καγω εξαποστελλω TH § 24:49 ιερουσαλημ | — CT * 24:49 δυναμιν εξ υψους | εξ υψους δυναμιν CT † 24:50 εξω | — SBL TH WH ‡ 24:50 εις | προς CT § 24:53 αινουντες και | — CT * 24:53 αμην | — CT † 24:53 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἐ' τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

¹ Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος.

² Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.

³ Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν.

⁴ Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων,

⁵ καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

⁶ Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ *Ἰωάννης.

⁷ Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ.

⁸ Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.

⁹ Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

¹⁰ Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.

¹¹ Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.

¹² Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

¹³ οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

¹⁴ Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν —καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός— πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

¹⁵ †Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων, Οὗτος ἦν ‡ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.

¹⁶ §Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.

¹⁷ Ὅτι ὁ νόμος διὰ *Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

¹⁸ Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· †ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

¹⁹ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ ‡Ἰωάννου, ὅτε §ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ *Λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶ;

* **1:6** ἰωαννης | ιωανης WH † **1:15** ἰωαννης | ιωανης WH ‡ **1:15** ον ειπον | ο ειπων WH § **1:16** και | οτι CT * **1:17** μωσεως | μωσσεως ANT CT † **1:18** ο μονογενης υιος 98.3% | μονογενης θεος NA SBL WH 0.3% ‡ **1:19** ιωαννου | ιωανου WH § **1:19** απεστειλαν | απεστειλαν προς αυτον NA TH WH * **1:19** λευιτας | λευειτας TH WH

20 Καὶ ὠμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὠμολόγησεν ὅτι ἴδιός εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστός.

21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν; ἡλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει, Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὐ.

22 Σαίπουν οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. Τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

23 Ἐφη, Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

24 Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.

25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σύ οὐκ εἶ ὁ Χριστός, οὔτε ἡλίας, οὔτε ὁ προφήτης;

26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Σίμων λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

27 Ἄυτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.

28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλάπτει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

30 Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὅπισω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.

31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων.

32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι Τεθεάμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζει ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

34 Κἀγὼ ἐώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστίθει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο·

36 καὶ ἐβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, Ἴδε ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ.

37 Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

† 1:20 ουκ ειμι εγω | εγω ουκ ειμι CT † 1:21 ηλιας ει συ | συ ηλιας ει NA SBL | συ ηλιας ει TH WH § 1:22 ειπον | ειπαν CT * 1:24 οι — CT † 1:25 ειπον | ειπαν NA SBL † 1:25 ουτε ηλιας ουτε | ουδε ηλιας ουδε NA SBL | ουδε ηλιας ουδε TH WH § 1:26 ιωαννης | ιωαννης WH * 1:26 δε | — CT † 1:26 εστηκεν | στηκει WH † 1:27 αυτος εστιν ο 95.8% | ο NA SBL TH 2.2% | — WH 0.4% § 1:27 ος εμπροσθεν μου γεγονεν | — CT * 1:27 εγω ουκ ειμι 86.2% | ουκ ειμι SBL 6.9% | ουκ ειμι εγω NA TH WH 3% † 1:28 βηθανια | βιθαβαρα PCK | βηθαβαρα TR † 1:28 ιωαννης | ο ιωαννης NA SBL TH | ο ιωαννης WH § 1:29 βλεπει | βλεπει ο ιωαννης ANT BYZ PCK TR * 1:30 περι 98.9% | υπερ CT 0.6% † 1:31 τω | — CT † 1:32 ιωαννης | ιωαννης WH § 1:32 ωσει | ως ANT BYZ CT PCK * 1:34 υιος 99.5% | εκλεκτος SBL 0.4% † 1:35 ειστικει | ιστηκει TH WH † 1:35 ο ιωαννης | ιωαννης WH § 1:37 αυτου οι δυο μαθηται 93.4% | οι δυο μαθηται αυτου CT 1.6%

38 Στραφείς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ *εἶπον αὐτῷ, †Ραββί—ὃ λέγεται ἔρμηνευόμενον, Διδάσκαλε—ποῦ μένεις;

39 Λέγει αὐτοῖς, Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. *Ἦλθον καὶ †εἶδον ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἄρα ἦν ὡς δεκάτη.

40 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ §Ιωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.

41 Εὐρίσκει οὗτος *πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὐρήκαμεν τὸν †Μεσίαν—ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον, ἄριστος.

42 §Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. *Ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς †Ιωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς—ὃ ἐρμηνεύεται Πέτρος.

43 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὐρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ §ὁ Ἰησοῦς, Ἀκολούθει μοι.

44 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

45 Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅν ἔγραψε *Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν †τὸν υἱὸν §τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ §Ναζαρέτ.

46 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ, Ἐκ *Ναζαρέτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ †Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε.

47 Εἶδεν §ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἀληθῶς §Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι.

48 Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ, Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη *Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἰδόν σε.

49 Ἀπεκρίθη †Ναθαναήλ καὶ λέγει αὐτῷ, §Ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ §εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

50 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἶπόν *σοι, Εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων †ᾄψει.

51 Καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἄπ' ἄρτι ᾄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῆτα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

* 1:38 ειπον | ειπαν CT † 1:38 ραββι | ραββει TH WH ‡ 1:38 ερμηνευομενον 93.8% | μεθερμηνευομενον CT 3.2% § 1:39 ιδετε | οψεσθε CT * 1:39 ηλθον | ηλθον ουν ANT | ηλθαν ουν CT † 1:39 ειδον | ειδαν CT ‡ 1:39 ωρα | ωρα δε TR § 1:40 ιωαννου | ιωανου WH * 1:41 πρωτος | πρωτον CT † 1:41 μεσιαν | μεσσιαν ANT CT TR ‡ 1:41 χριστος | ο χριστος TR § 1:42 και | — CT * 1:42 εμβλεψας | εμβλεψας δε BYZ TR † 1:42 ιωνα 98.6% | ιωαννου NA SBL TH 0.4% | ιωανου WH 0.1% ‡ 1:43 ηθελησεν | ηθελησεν ο ιησους ANT TR § 1:43 ο ιησους | — ANT BYZ PCK TR * 1:45 μωσης | μωσσης ANT CT † 1:45 τον | — CT ‡ 1:45 του | — PCK § 1:45 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR * 1:46 ναζαρετ | ναζαρεθ SCR † 1:46 φιλιππος | ο φιλιππος NA SBL WH ‡ 1:47 ο | — WH § 1:47 ισραηλιτης | ισραηλιτης TH WH * 1:48 ιησους | ο ιησους TR † 1:49 ναθαναηλ και λεγει αυτω 92.9% | αυτω ναθαναηλ CT 1% ‡ 1:49 ραββι | ραββει TH WH § 1:49 ει ο βασιλευς | βασιλευς ει CT * 1:50 σοι | σοι οτι CT † 1:50 οπει | οπη CT ‡ 1:51 απ αρτι 95.9% | — CT 0.7%

2

1 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·

2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

3 Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσι.

4 * Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; Οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου.

5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὕδριαί λίθιναι ἕξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.

7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.

8 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίῳ. Ἔσκα ἦνεγκαν.

9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν—οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ—φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος,

10 καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

11 Ταύτην ἐποίησε ἡ ἀρχὴ τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοῦμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14 Καὶ εὔρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους.

15 Καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας σάνεστρεψε·

16 καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου.

17 Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με.

* 2:4 λεγει | και λεγει NA SBL WH † 2:6 υδριαι λιθιναι εξ κειμεναι κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων 95.1% | λιθιναι υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι CT 0.9% ‡ 2:8 αρχιτρικλινω | αρχιτρικλεινω TH § 2:8 και | οι δε CT * 2:9 αρχιτρικλινος | αρχιτρικλεινος TH † 2:9 αρχιτρικλινος | αρχιτρικλεινος TH ‡ 2:10 τοτε | — CT § 2:11 την | — CT * 2:12 καπερναουμ | καφαρναουμ CT † 2:12 αυτου 90.6% | — SBL TH WH 0.4% ‡ 2:15 το κερμα 98.8% | τα κερματα SBL WH 0.8% § 2:15 ανεστρεψε 85.1% | ανεστρεψε NA TH WH 9.2% * 2:17 δε | — CT † 2:17 καταφαγεται | κατεφαγε TR

18 Απεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19 Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τούτου, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

20 * Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἑσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;

21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

22 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ * ὃ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ Πάσχα, ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,

25 καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

3

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων·

2 οὗτος ἦλθε πρὸς * αὐτὸν νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἑραββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἢ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

3 Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

4 Λέγει πρὸς αὐτὸν * ὁ Νικόδημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; Μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;

5 Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστι.

7 Μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.

9 Απεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;

10 Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;

‡ 2:18 ειπον | ειπαν CT § 2:19 ιησους | ο ιησους TR * 2:20 ειπον | ειπαν CT † 2:20 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT ‡ 2:20 ωκοδομηθη | οικοδομηθη CT § 2:22 ελεγε | ελεγεν αυτοις TR * 2:22 ω 98.1% | ου CT 0.9% † 2:23 τοις | — TR ‡ 2:24 ο 98.3% | — CT 0.5% § 2:24 εαυτον | αυτον NA | αυτον SBL WH * 3:2 αυτον | τον ιησουν BYZ PCK TR † 3:2 ραββι | ραββει TH WH ‡ 3:2 ταυτα τα σημεια δυναται | δυναται ταυτα τα σημεια CT § 3:3 ο | — ANT CT PCK * 3:4 ο | — PCK TH † 3:5 ιησους 82.2% | ο ιησους TR WH 16.7% ‡ 3:10 ιησους | ο ιησους TR

11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.

12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς, ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε;

13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὃς ὦν ἐν τῷ οὐρανῷ.

14 Καὶ καθὼς *Μωσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·

15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων †εἰς αὐτὸν ‡μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

16 Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, *ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν †αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

19 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ ὁ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.

20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.

23 Ἦν δὲ καὶ *Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ †Σαλήμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ ‡παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο.

24 Οὕτω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν *Ἰωάννου μετὰ †Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ.

26 Καὶ ‡ἦλθον πρὸς τὸν Ὅσιον Ἰωάννην καὶ *εἶπον αὐτῷ, †Ραββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.

27 Ἀπεκρίθη †Ἰωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ὄψιν, ἐὰν μὴ ἢ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

§ 3:13 ο ων εν τω ουρανω 97.6% | — CT 1.1% * 3:14 μωσης | μωυσης ANT CT † 3:15 εις αυτον 96.7% | εν αυτω NA SBL WH 0.4% ‡ 3:15 μη αποληται αλλ | — CT § 3:16 αυτου 95.9% | — CT 0.4% * 3:16 αλλ | αλλα SBL WH † 3:17 αυτου | — CT ‡ 3:18 δε | — WH § 3:19 πονηρα αυτων | αυτων πονηρα CT * 3:23 ιωαννης | ο ιωαννης NA SBL | ο ιωαννης WH † 3:23 σαλημ | σαλειμ ANT BYZ CT TR ‡ 3:23 παρεγινοντο | παρεγεινοντο TH § 3:24 ο ιωαννης | ιωαννης WH * 3:25 ιωαννου | ιωανου WH † 3:25 ιουδαιου 85.1% | ιουδαιου TR 13.5% ‡ 3:26 ηλθον | ηλθαν WH § 3:26 ιωαννην | ιωανην WH * 3:26 ειπον | ειπαν CT † 3:26 ραββι | ραββει TH WH ‡ 3:27 ιωαννης | ιωανης WH § 3:27 ουδεν 88.7% | ουδε εν NA SBL 0.1%

²⁸ Αὐτοὶ ὑμεῖς *μαρτυρεῖτε ὅτι †εἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι Ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου.

²⁹ Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκώς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾶ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου· αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται.

³⁰ Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.

³¹ Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. Ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστί, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστί.

³² †Καὶ ὁ ἐώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.

³³ Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν.

³⁴ Ὅν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα.

³⁵ Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

³⁶ Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται *ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ †μένει ἐπ' αὐτόν.

4

¹ Ὡς οὖν ἔγνω ὁ *Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ †Ἰωάννης—

² καίτιγε Ἰησοῦς αὐτοὺς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ—

³ ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ †ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

⁴ Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς §Σαμαρείας.

⁵ Ἐρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς *Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου †ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ †Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ·

⁶ ἣν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ἦν §ὥσει ἔκτη.

⁷ Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς *Σαμαρείας ἀντλησά ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι †πεῖν.

⁸ Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.

⁹ Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ §Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὦν παρ' ἐμοῦ §πειν αἰτεῖς, *οὔσης γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος;—Οὐ γὰρ †συγχρῶνται Ἰουδαῖοι §Σαμαρεῖταις.

* 3:28 μαρτυρεῖτε | μοι μαρτυρεῖτε ANT CT PCK TR † 3:28 εἶπον | εἶπον ὅτι NA | εἶπον ἐγὼ WH † 3:32 καὶ | — CT § 3:34 ὁ θεός | — CT * 3:36 ζωὴν | τὴν ζωὴν BYZ HF PCK † 3:36 μένει | μενεῖ PCK * 4:1 κύριος 76.1% | ἰησοῦς NA PCK SBL 22.1% † 4:1 ἰωάννης | ἰωάννης WH † 4:3 ἀπῆλθεν 91% | ἀπῆλθε παλιν CT TR 8.7% § 4:4 σαμαρείας | σαμαρίας WH * 4:5 σαμαρείας | σαμαρίας WH † 4:5 ὁ | οὐ PCK † 4:5 ἰωσήφ | τῷ ἰωσήφ NA SBL WH § 4:6 ὡσει | ὡς CT * 4:7 σαμαρείας | σαμαρίας WH † 4:7 πεῖν | πεῖν CT † 4:9 σαμαρεῖτις | σαμαριτίτις NA SBL § 4:9 πεῖν | πεῖν CT * 4:9 οὔσης γυναικὸς σαμαρεῖτιδος | γυναικὸς σαμαριτίδος οὔσης NA SBL | γυναικὸς σαμαρεῖτιδος οὔσης TH WH † 4:9 συγχρῶνται | συγχρῶνται TH WH † 4:9 σαμαρεῖταις | σαμαριταῖς NA SBL

10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, Δός μοι ἰσιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν.

11 Λέγει αὐτῷ * ἡ γυνή, Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

12 Μὴ σὺ μερίζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13 Ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν·

14 ὃς δ' ἂν πῖν ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ †διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15 Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἄρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

16 Λέγει αὐτῇ * ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, φώνησον †τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθέ ἐνθάδε.

17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ †εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς Σεῖπας ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω·

18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθές εἶρηκας.

19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.

20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν * τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου †δεῖ προσκυνεῖν.

21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, †Γυναί, πιστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί.

22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.

23 Ἐπὶ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρί ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας * αὐτόν.

24 Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Οἶδα ὅτι †Μεσίας ἔρχεται—ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν †πάντα.

26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ †ἤλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ * ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, Τί ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

§ 4:10 πειν | πειν CT * 4:11 ἡ γυνή 99.6% | — WH 0.1% † 4:13 ἰησοῦς | ο ἰησοῦς TR
 † 4:14 διψησῇ | διψήσει CT § 4:15 ερχομαι | ερχομαι ANT PCK TH TR | διερχομαι NA SBL
 WH * 4:16 ο ἰησοῦς | ἰησοῦς TH | — NA SBL WH † 4:16 τον ανδρα σου | σου τον ανδρα
 WH † 4:17 ειπεν | ειπεν αυτω NA SBL WH § 4:17 ειπας | ειπες WH * 4:20 τω ορει τουτω
 | τουτω τω ορει TR † 4:20 δεῖ προσκυνεῖν | προσκυνεῖν δεῖ CT † 4:21 γυναι πιστευσον μοι |
 πιστευε μοι γυναι CT § 4:23 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 4:23 αὐτόν | αὐτόν ST † 4:25
 μεσιας | μεσσιας ANT CT TR † 4:25 παντα | απαντα CT § 4:27 ηλθον | ηλθαν NA SBL WH
 * 4:27 εθαυμασαν | εθαυμαζον CT

28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἢ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις,

29 Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα ἴσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;

30 Ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἦρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν ᾧ δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ *μαθηταί, λέγοντες, †Ραββί, φάγε.

32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρώσιν ἔχω φαγεῖν ἢν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταί πρὸς ἀλλήλους, Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;

34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρώμα ἐστίν, ἵνα †ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι Ὁ ἔτι *τετράμηνός ἐστι, καὶ ὁ θερισμός ἐρχεται; Ἰδοῦ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.

36 †Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συναγεί καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα †καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρη καὶ ὁ θερίζων.

37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἄληθινός, ὅτι Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.

38 Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν *Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι Εἶπέ μοι πάντα ἴσα ἐποίησα.

40 Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ †Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

41 Καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,

42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, Ὁ Χριστός.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, *καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

44 Αὐτὸς γὰρ †ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.

45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἐωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

† 4:29 οσα 99.4% | α WH 0.2% ‡ 4:30 εξηλθον | εξηλθον ουν ANT TR § 4:31 δε | — CT

* 4:31 μαθηται | μαθηται αυτου PCK † 4:31 ραββι | ραββει TH WH ‡ 4:34 ποιω | ποιησω CT § 4:35 ετι | — PCK * 4:35 τετραμηνος | τετραμηνου TR † 4:36 και | — CT ‡ 4:36 και | — CT § 4:37 ο 78.8% | — CT SCR 16.6% * 4:39 σαμαρειτων | σαμαριτων NA SBL † 4:39 οσα 99.5% | α CT 0.4%

‡ 4:40 σαμαρειται | σαμαριται NA SBL § 4:42 ο χριστος | — CT * 4:43 και απηλθεν 91.9% | — CT 2.1% † 4:44 ο | — CT ‡ 4:45 α | οσα CT

46 Ἦλθεν οὖν Σπάλιον ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν *Καπερναούμ.

47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἤκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα †αὐτόν ἵνα καταβῆ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ‡εμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν.

48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.

49 Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός, Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.

50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῆ. Ἐκαὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ *ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο.

51 Ἦδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ †ἀπήντησαν αὐτῷ, Ἐκαὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι Ὁ παῖς *σου ζῆ.

52 Ἐπύθετο οὖν †παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ἣ κομψότερον ἔσχε. ‡Καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι ἔχθες ὥραν ἐβδόμην ἀφήκεν αὐτόν ὁ πυρετός.

53 Ἔγνω οὖν ὁ πατήρ ὅτι *ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς †ὅτι Ὁ υἱός σου ζῆ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.

54 ‡Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5

1 Μετὰ ταῦτα ἦν *ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη †ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

2 Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἐβραϊστὶ †Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα.

3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος Σπολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, *ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.

4 †Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ‡ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δῆποτε κατείχετο νοσήματι.

5 Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ Ἑτριάκοντα ὀκτῶ ἔτη ἔχων ἐν τῇ *ἀσθενείᾳ.

§ 4:46 παλιον ο ιησους | ο ιησους παλιον TR | παλιον CT * 4:46 καπερναουμ | καφαρναουμ CT
† 4:47 αυτον | — CT ‡ 4:47 εμελλε | ημελλε ANT BYZ CT PCK TR § 4:50 και | — CT * 4:50
ω | ου CT † 4:50 ο | — TR ‡ 4:51 απηνητησαν | υπηνητησαν CT § 4:51 και απηγγειλαν
87.6% | — CT 1.9% * 4:51 σου 77.5% | αυτου CT 1% † 4:52 παρ αυτων την ωραν | την ωραν
παρ αυτων CT ‡ 4:52 και ειπον | ειπαν ουν NA SBL WH | ειπον ουν TH § 4:52 χθες | εχθες
CT * 4:53 εν | — SBL TH WH † 4:53 οτι | — CT ‡ 4:54 τουτο | τουτο δε CT * 5:1 η |
— BYZ CT TR † 5:1 ο | — CT ‡ 5:2 βηθεσδα 97.1% | βηθζαθα NA WH 0.2% § 5:3 πολυ | —
CT * 5:3 εκδεχομενων την του υδατος κινησιν 97.2% | — CT 0.7% † 5:4 αγγελος γαρ κατα
καιρον κατεβαινεν εν τη κολυμβηθρα και ... το υδωρ ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην
του υδατος υγιης εγινετο ω δηποτε κατειχετο νοσηματι 99.1% | — CT 0.8% ‡ 5:4 εταρασσε
| εταρασσετο ANT § 5:5 τριακοντα | τριακοντα και ANT BYZ HF NA SCR TH WH * 5:5
ασθενεια | ασθενεια αυτου ANT CT

6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;

7 Απεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα, ὅταν παραχθῆ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.

8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἔγειραι, ἄρον τὸν σκράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

9 Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει.

Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

10 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ θεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· τοῦκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κράββατον.

11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει.

12 Ἠρώτησαν τοῦν αὐτόν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει;

13 Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.

14 Μετὰ ταῦτα εὐρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τι σοι γένηται.

15 Απῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.

17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι.

18 Διὰ τοῦτο οὖν μάλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.

19 Απεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἔάν μὴ τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῆ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ.

20 Ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δεικνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δεῖξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

21 Ὡσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ.

22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατήρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ·

† 5:7 βαλη | βαλλη TR ‡ 5:8 εγειραι | εγειρε ANT CT § 5:8 κραββατον | κραβαττον ANT CT * 5:9 κραββατον | κραβαττον ANT CT † 5:10 ουκ | και ουκ CT ‡ 5:10 κραββατον | κραβαττον ANT SBL TH WH | κραβαττον σου NA § 5:11 απεκριθη | ο δε απεκριθη NA TH | ος δε απεκριθη SBL WH * 5:11 κραββατον | κραβαττον ANT CT † 5:12 ουν | — NA TH WH ‡ 5:12 τον κραββατον σου | — CT § 5:12 κραββατον | κραβαττον ANT * 5:14 τι σοι | σοι τι ANT BYZ CT † 5:15 ανηγγειλε | ειπε WH ‡ 5:16 τον ιησουν οι ιουδαιοι και εξητουν αυτον αποκτειναι 92% | οι ιουδαιοι τον ιησουν CT 1.3% § 5:17 ιησους | — SBL TH WH * 5:19 ειπεν | ελεγεν CT † 5:19 εναν | αν WH

²³ ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

²⁴ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

²⁵ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες Ἰησοῦνται.

²⁶ Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως *ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ·

²⁷ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ †καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί.

²⁸ Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ἧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ,

²⁹ καὶ ἐκπορεύονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

³⁰ Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δίκαια ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με *πατρός.

³¹ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

³² Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

³³ Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς †Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ.

³⁴ Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε.

³⁵ Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καίόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠεληθήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

³⁶ Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν Ἰμειζῶ τοῦ *Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ἔδοκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατὴρ με ἀπέσταλκε.

³⁷ Καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, ἑαυτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ *ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἐώρακατε.

³⁸ Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε †μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τοῦτω ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

³⁹ †Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ·

⁴⁰ καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς με, ἵνα ζωὴν ἔχητε.

⁴¹ Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω·

⁴² Ἐὰν ἄλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.

‡ 5:25 ακουσονται | ακουσουσι CT § 5:25 ζησονται | ζησουσιν CT * 5:26 εδωκε και τω υιω | και τω υιω εδωκε CT † 5:27 και | — CT ‡ 5:28 ακουσονται | ακουσουσι CT § 5:29 δε | — WH * 5:30 πατρος | — CT † 5:33 ιωαννην | ιωαννη WH ‡ 5:35 αγαλλιαθηναι | αγαλλιασθηναι TR § 5:36 μειζω | μειζων TH * 5:36 ιωαννου | ιωανου WH † 5:36 εδωκε | δεδωκε CT ‡ 5:36 εγω | — CT § 5:37 αυτος 98.1% | εκεινος CT 0.8% * 5:37 ακηκοατε πωποτε | πωποτε ακηκοατε CT † 5:38 μενοντα εν υμιν | εν υμιν μενοντα CT ‡ 5:39 ερευνατε | εραυνατε CT § 5:42 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH

⁴³ Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον *λήψεσθε.

⁴⁴ Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν †παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε;

⁴⁵ Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, †Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.

⁴⁶ Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε §Μωσῆ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ *γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.

⁴⁷ Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

6

¹ Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος.

² *Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι †εἰσῶν †αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.

³ Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος §ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

⁴ Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

⁵ Ἐπάρας οὖν *ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς †τὸν Φίλιππον, Πόθεν †ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;

⁶ Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί §εμελλε ποιεῖν.

⁷ Ἀπεκρίθη *αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος †αὐτῶν βραχὺ †τι λάβῃ.

⁸ Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου,

⁹ Ἔστι παιδάριον §ἐν ᾧδε, *ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσοῦτους;

¹⁰ Εἶπε †δὲ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. †Ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν §ώσει πεντακισχίλιοι.

¹¹ Ἔλαβε *δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε †τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον.

¹² Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα †κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται.

* 5:43 ληψεσθε | λημψεσθε CT † 5:44 παρα αλληλων 76.4% | παρα ανθρωπων PCK 23% | παρ αλληλων SBL WH 0.1% † 5:45 μωσης | μωσης ANT CT § 5:46 μωση | μωσει BYZ HF PCK | μωσει ANT CT * 5:46 γαρ εμου | εμου γαρ PCK * 6:2 και ηκολουθει | ηκολουθει δε CT † 6:2 εωρων 93.5% | εθεωρουν NA SBL WH 2.6% † 6:2 αυτου | — CT § 6:3 ο | — CT * 6:5 ο ιησους τους οφθαλμους | τους οφθαλμους ο ιησους CT † 6:5 τον | — CT † 6:5 αγορασομεν | αγορασωμεν ANT CT § 6:6 εμελλε | ημελλε PCK * 6:7 φιλιππος | ο φιλιππος NA † 6:7 αυτων | — CT † 6:7 τι | — WH § 6:9 εν | — CT * 6:9 ο | ος ANT CT † 6:10 δε | — CT † 6:10 ανεπεσον | ανεπεσαν BYZ CT § 6:10 ωσει | ως CT * 6:11 δε | ουν CT † 6:11 τοις μαθηταις οι δε μαθηται | — CT † 6:12 κλασματα | των κλασματων PCK

13 Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγένισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἔεπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.

14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες *ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν †αὐτὸν βασιλέα, †ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν,

17 καὶ ἐμβάντες εἰς §τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς *Καπερναοῦμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ †οὐκ †ἐηλυθύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς.

18 Ἦ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος §διηγείρετο.

19 Ἐηλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου *γινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν.

20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

21 Ἦθελον οὖν λαβεῖν αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως †τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

22 Τῆ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης, †ιδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν §ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισηῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ *πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπήλθον—

23 †ἄλλα δὲ ἦλθε πλοίαρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου—

24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν †αὐτοὶ εἰς τὰ §πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς *Καπερναοῦμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

25 Καὶ εὐρόντες αὐτόν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, †Ραββί, πότε ὦδε γέγονας;

26 Απεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρώσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρώσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.

§ 6:13 ἐπερίσσευσε | ἐπερίσσευσαν CT * 6:14 ὁ ἐποίησεν σημεῖον ὁ ἰησοῦς 89% | ὁ ἐποίησεν σημεῖον NA SBL TH 0.5% | α ἐποίησεν σημεῖα WH 0.3% † 6:15 αὐτον | — CT ‡ 6:15 ἀνεχώρησεν | ἀνεχώρησε παλιν ANT CT PCK TR § 6:17 το | — CT * 6:17 καπερναοῦμ | καφαρναοῦμ CT † 6:17 οὐκ | οὐπω CT ‡ 6:17 ἐηλυθύθει πρὸς αὐτους 83% | πρὸς αὐτους ἐηλυθύθει TH 0.8% § 6:18 διηγείρετο | διεγείρετο CT * 6:19 γινομενον | γεινομενον TH † 6:21 τὸ πλοῖον ἐγενετο | ἐγενετο τὸ πλοῖον CT ‡ 6:22 ἰδων | εἶδον CT § 6:22 ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 74.8% | — CT 4.1% * 6:22 πλοιαριον | πλοῖον CT † 6:23 ἄλλα δὲ ἦλθε πλοίαρια 77% | ἄλλα (ἀλλὰ SBL) ἦλθε πλοίαρια NA 0.1% | ἄλλα (ἀλλὰ WH) ἦλθε πλοῖα TH 0.1% ‡ 6:24 αὐτοι 75% | καὶ αὐτοι TR 5.3% § 6:24 πλοια | πλοιαρια CT * 6:24 καπερναοῦμ | καφαρναοῦμ CT † 6:25 ραββι | ραββει TH WH

28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

29 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ἐστὶ τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

30 Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεῦσωμέν σοι; Τί ἐργάζῃ;

31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.

32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Ἰωσήφ ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.

33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζῶν διδοὺς τῷ κόσμῳ.

34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 Εἶπε ὁ Θεὸς αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε.

36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε.

37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ πρὸς ἐμὲ ἕξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω.

38 Ὅτι καταβέβηκα ἔκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

39 Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἑσχάτη ἡμέρα.

40 Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἑσχάτη ἡμέρα.

41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

42 Καὶ ἔλεγον, Σοὺχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι ἔκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;

43 Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.

44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, εἰ μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἑσχάτη ἡμέρα.

‡ 6:28 ποιωμεν | ποιουμεν ST § 6:29 ιησους | ο ιησους NA SBL TR WH * 6:29 πιστευσητε | πιστευητε CT † 6:32 μωσης | μωυσης ANT CT ‡ 6:32 δεδωκεν | εδωκεν WH § 6:35 δε | — CT * 6:35 με | εμε CT † 6:35 διψηση | διψησει CT ‡ 6:37 με | εμε NA TH § 6:38 εκ | απο CT * 6:39 πατρος | — CT † 6:39 αλλα | αλλ NA²⁸ ‡ 6:39 αυτο | αυτον BYZ HF § 6:39 τη | εν τη ANT BYZ NA PCK TR * 6:40 δε | γαρ CT † 6:40 πεμψαντος με | πατρος μου CT ‡ 6:40 τη | εν τη NA § 6:42 ουχ | ουχι WH * 6:42 ουν 98.9% | υνυ CT 0.6% † 6:42 ουτος 92.8% | — CT 4.8% ‡ 6:43 ουν ο | — CT § 6:44 με | εμε TH * 6:44 και εγω | καγω CT † 6:44 εν | — ANT TR

45 Ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες διδασκατοὶ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ ἀκούων παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς ἕμε.

46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἐώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἐώρακε τὸν πατέρα.

47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων Σεις ἐμέ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

48 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον.

50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγη καὶ μὴ ἀποθάνῃ.

51 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν Σάρκα φαγεῖν;

53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

54 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἡμέραν ἐσχάτην ἡμέραν.

55 Ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις.

56 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.

57 Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ.

58 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδασκῶν ἐν Καπερναοῦμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον, Σκληρὸς ἐστὶν τοῦτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκοῦειν;

61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

‡ 6:45 θεου | του θεου TR § 6:45 ουν | — ANT CT * 6:45 ακουων | ακουσας CT TR † 6:45 με | εμε CT ‡ 6:46 τις εωρακεν | εωρακε τις CT § 6:47 εις εμε 98.9% | — CT 0.7% * 6:49 το μαννα εν τη ερημω | εν τη ερημω το μαννα CT † 6:51 ζησεται | ζησει NA SBL WH ‡ 6:51 ην εγω δωσω | — CT § 6:52 σαρκα | σαρκα αυτου NA SBL WH * 6:54 και εγω | καγω CT † 6:54 τη | εν τη ANT BYZ ‡ 6:55 αληθως ... αληθως 71.3% | αληθης ... αληθης CT 22.5% § 6:57 ζησεται | ζησει CT * 6:58 εκ του 99.6% | εξ CT 0.4% † 6:58 υμων 94% | — CT 0.6% ‡ 6:58 το μαννα 91.6% | — CT 1% § 6:58 τουτον | μου τουτον PCK * 6:58 ζησεται | ζησει BYZ CT † 6:59 καπερναουμ | καφαρναουμ CT ‡ 6:60 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 6:60 ουτος ο λογος | ο λογος ουτος CT

⁶³ Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ *λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν.

⁶⁴ †Ἄλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. Ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν.

⁶⁵ Καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός ‡μου.

⁶⁶ Ἐκ τούτου πολλοὶ Ὑάπηλθον *τῶν μαθητῶν †αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.

⁶⁷ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

⁶⁸ Ἀπεκρίθη ‡οῦν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις.

⁶⁹ Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ὙΧριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ *τοῦ ζῶντος.

⁷⁰ Ἀπεκρίθη αὐτοῖς †ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν;

⁷¹ Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ‡Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ Ὑεμελλεν αὐτόν παραδιδόναι, εἷς *ῶν ἐκ τῶν δώδεκα.

7

¹ Καὶ * περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἠθέληεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

² Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ Σκηνοπηγία.

³ Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου †θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς.

⁴ Οὐδεὶς γὰρ ‡ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

⁵ Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

⁶ Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστὶν ἔτοιμος.

⁷ Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἐστίν.

⁸ Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν Ὑταύτην· ἐγὼ *οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ †καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πεπλήρωται.

⁹ Ταῦτα ‡δὲ εἰπὼν Ὑαυτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

* 6:63 λαλω | λελαληκα CT † 6:64 αλλ | αλλα SBL WH ‡ 6:65 μου | — CT § 6:66 απηλθον | — CT * 6:66 των 95.1% | εκ των ANT CT 4.7% † 6:66 αυτου | αυτου απηλθον CT ‡ 6:68 ουν | — CT § 6:69 χριστος ο υιος 98.6% | αγιος CT 0.5% * 6:69 του ζωντος 97.2% | — CT 1.8% † 6:70 ο ιησους | — BYZ HF PCK ‡ 6:71 ισκαριωτην 96% | ισκαριωτου CT 2.9% § 6:71 εμελλεν αυτον παραδιδοναι 78.2% | ημελλεν αυτον παραδιδοναι TR 14.4% | εμελλεν παραδιδοναι αυτον CT 2.9% * 6:71 ων | — NA SBL WH * 7:1 περιεπατει ο ιησους μετα ταυτα | μετα ταυτα περιεπατει ο ιησους CT † 7:3 θεωρησωσι τα εργα σου | θεωρησωσι τα εργα PCK | θεωρησουσι σου τα εργα CT ‡ 7:4 εν κρυπτω τι | τι εν κρυπτω CT § 7:8 ταυτην | — CT * 7:8 ουπω | ουκ NA SBL † 7:8 καιρος ο εμος | εμος καιρος CT ‡ 7:9 δε | — TH § 7:9 αυτοις 87.6% | αυτος NA SBL TH 8.4%

¹⁰ Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, *τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς, †ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

¹¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος;

¹² Καὶ γογγυσμὸς †πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι Ἀγαθὸς ἐστὶν· ὁ ἄλλος ἔλεγον, Οὐ, ἀλλὰ πλαναῖ τὸν ὄχλον.

¹³ Οὐδεὶς μὲντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

¹⁴ Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης, ἀνέβη *ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκε.

¹⁵ †Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;

¹⁶ Ἀπεκρίθη *οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἔστιν ἐμῆ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με.

¹⁷ Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.

¹⁸ Ὁ ἀπ' ἐαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθὴς ἐστὶ, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

¹⁹ Οὐ *Μωσῆς †δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

²⁰ Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος †καὶ εἶπε, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

²¹ Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε.

²² Διὰ τοῦτο *Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν—οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ †Μωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων—καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.

²³ Εἰ περιτομὴν λαμβάνει †ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ὁ Μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;

²⁴ Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν *κρίνατε.

²⁵ Ἐλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν †Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;

²⁶ Καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. Μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν †ἀληθῶς ὁ Χριστός;

²⁷ Ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.

* 7:10 τότε και αυτος ανεβη εις την εορτην | εις την εορτην τοτε και αυτος ανεβη CT † 7:10
 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 7:12 πολυς περι αυτου ην 89.1% | περι αυτου ην πολυς CT
 1.4% § 7:12 αλλοι | αλλοι δε CT TR * 7:14 ο | — CT † 7:15 και εθαυμαζον | εθαυμαζον
 ουν CT † 7:16 ουν | — TR § 7:16 ο | — WH * 7:19 μωσης | μωσης ANT CT † 7:19
 δεδωκεν | εδωκεν WH † 7:20 και ειπε | — CT § 7:21 ιησους | ο ιησους TR * 7:22 μωσης
 | μωσης ANT CT † 7:22 μωσεως | μωσεως ANT CT † 7:23 ανθρωπος | ο ανθρωπος WH
 § 7:23 μωσεως | μωσεως ANT CT * 7:24 κρινατε | κρινετε CT † 7:25 ιεροσολυμιτων |
 ιεροσολυμιτων TH WH † 7:26 αληθως | — CT

28 Ἐκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων, Κάμει οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

29 Ὡς εἶπε αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κάκεινός με ἀπέστειλεν.

30 Ἐζήτησαν οὖν αὐτὸν πιάσαι. Καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

31 * Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ἵνα ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μῆτι πλείονα σημεῖα στυμάτων ποιήσει ὢν οὗτος ἐποίησεν;

32 Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν * ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.

33 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με.

34 Ζητήσατέ με, καὶ οὐχ ἑυρήσετε· καὶ ὅπου εἰμί ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὔρησομεν αὐτόν; Μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;

36 Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, Ζητήσατέ με, καὶ οὐχ εὔρησετε· καὶ ὅπου εἰμί ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰστίηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω.

38 Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.

39 Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ πνεύματος ἁγίου * ἔμελλον λαμβάνειν οἱ ἰπιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι Ὡς εἶπε οὗτος ὁ λόγος, οὐδέπω ἐδοξάσθη.

40 Ἐπολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης.

41 Ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. * Ἄλλοι ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

42 Ὁ οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυὶδ, * ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

§ 7:29 εγω | εγω δε TR * 7:31 πολλοι δε εκ του οχλου | εκ του οχλου δε πολλοι CT † 7:31 οτι | — CT ‡ 7:31 μητι | μη CT § 7:31 τουτων | — CT PCK * 7:32 υπηρετας οι φαρισαιοι και οι αρχιερεεις | οι φαρισαιοι και οι αρχιερεεις υπηρετας TR | οι αρχιερεεις και οι φαρισαιοι υπηρετας CT † 7:33 ουν | ουν αυτοις TR ‡ 7:33 μικρον χρονον | χρονον μικρον CT § 7:34 ευρησατε | ευρησατε με NA WH * 7:36 ουτος ο λογος | ο λογος ουτος CT † 7:36 ευρησατε | ευρησατε με NA WH ‡ 7:37 ειστηκει | ιστηκει TH WH § 7:39 ου | ο BYZ NA PCK TH * 7:39 εμελλον | ημελλον PCK † 7:39 πιστευοντες | πιστευσαντες CT ‡ 7:39 αγιον 96.9% | — NA SBL WH 2% § 7:39 ιησους | ο ιησους TR * 7:39 ουδεπω | ουπω WH † 7:40 πολλοι ουν εκ του οχλου | εκ του οχλου ουν CT ‡ 7:40 τον λογον 53.2% | των λογων τουτων CT 5% § 7:40 ελεγον 98.2% | ελεγον οτι WH 1.5% * 7:41 αλλοι | αλλοι δε TR | οι δε CT † 7:42 ουχι | ουχ CT ‡ 7:42 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 7:42 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 7:42 ο χριστος ερχεται 97.1% | ερχεται ο χριστος CT 0.8%

43 Σχίσμα οὖν ἔν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.

44 Τινὲς δὲ ἠθέλον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας.

45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;

46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε σοῦτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, *ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;

48 Μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

49 Ἄλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσι.

50 Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς—ὁ ἐλθὼν Σνυκτὸς πρὸς αὐτόν, *εἷς ὦν ἐξ αὐτῶν—

51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῶ τί ποιεῖ;

52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Ἐρεῦνησον καὶ ἴδε ὅτι *προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγέγηρται.

53 Καὶ ἔσπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ.

8

1 *Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

2 Ὅρθρον δὲ ἐπάλιν ἔπαρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ *λαὸς ἤρχετο· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.

3 Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτόν γυναῖκα ἑὴν μοιχεύειν *καταληφθεῖσαν· καὶ στήσαντες αὐτήν ἐν ἡμέσῳ,

† 7:43 εν τω οχλω εγενετο | εγενετο εν τω οχλω CT ‡ 7:44 επεβαλεν | εβαλεν WH § 7:46 ουτως ελαλησεν | ελαλησεν ουτως CT * 7:46 ως ουτος ο ανθρωπος 96.9% | — CT 1.1% † 7:49 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 7:49 επικαταρατοι | επαρατοι CT § 7:50 νυκτος 88.3% | — CT 0.7% * 7:50 εις 95.7% | το προτερον εις NA 2.8% | προτερον εις SBL TH WH 0.7% † 7:51 παρ αυτου προτερον | πρωτον παρ αυτου CT ‡ 7:52 ειπον | ειπαν CT § 7:52 ερευνησον | εραυνησον CT * 7:52 προφητης εκ της γαλιλαιας 96.8% | εκ της γαλιλαιας προφητης CT 2.2% † 7:52 εγηγηρται | εγειρεται CT ‡ 7:53 {include 7:53-8:11} 78.7% | {omit 7:53-8:11} SBL TH 16.8% [Note: ANT, NA, and WH enclose this text with double brackets. WH places it in a separate section after chapter 21.] § 7:53 επορευθη μ^{3,5} 35.7% | απηλθεν μ^{6,7} ANT BYZ HF PCK 45.2% | επορευθησαν μ^{1,2} NA WH 10.7% | απηλθον μ⁴ 7.6% * 8:1 ιησους δε επορευθη μ^{1,3,5,7} 55.5% | και ο ιησους επορευθη μ⁶ BYZ HF 23.5% | και ιησους επορευθη μ⁴ 5.1% | ιησους δε επορευετο μ² 4.8% | επορευθη ο ιησους λ² 3.6% † 8:1 εις μ^{1,2,4,5,6,7} λ² 97.6% | προς μ³ 2.2% ‡ 8:2 παλιν μ^{1,2,3,4,5,7} λ² 64.8% | παλιν βαθεος μ^{6pt} BYZ 19.4% | παλιν βαθεως μ^{6pt} BYZ HF 13.1% § 8:2 παρεγενετο μ^{1pt,2,3,5,7} λ² 64.6% | ηλθεν ο ιησους μ⁶ BYZ HF 27.2% | ηλθεν μ⁴ 4.2% | παρεγινετο μ^{1pt} 1.6% * 8:2 λαος μ^{1,3pt,5,6,7} λ² 83.3% | οχλος μ^{2,3pt,4pt} 14% | omit και πας ο λαος ηρχετο και καθισας εδιδασκεν αυτους μ^{4pt} 1.4% † 8:2 ηρχετο μ⁵ 14.5% | ηρχετο προς αυτον μ^{1,2,3,4pt,6,7} λ² ANT BYZ HF NA PCK TR WH 81.6% | omit και πας ο λαος ηρχετο και καθισας εδιδασκεν αυτους μ^{4pt} 1.4% ‡ 8:3 αγουσι δε ... προς αυτον γυναικα μ^{1,3,5,7} 46.7% | αγουσι δε ... γυναικα μ^{2,4pt,6} λ² ANT BYZ NA WH 20.3% | αγουσι τω ιησου ... γυναικα λ¹ 14.3% | και προσηργεκαν αυτω ... γυναικα μ^{4pt} 1.4% § 8:3 εν μ⁵ 16.9% | επ μ^{1,2,3,4,6,7} λ^{1,2} ANT BYZ HF NA PCK WH 82.4% * 8:3 καταληφθεισαν μ⁵ 13.3% | καταληφθεισαν μ^{1,2,3,4,6,7} λ^{1,2} ANT BYZ HF NA PCK TR WH 67.3% † 8:3 μεσα μ^{1,2,5,7}

4 †λέγουσιν αὐτῷ, Σπειράζοντες, Διδάσκαλε, * αὐτὴ ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπ' αὐτοφόρῳ μοιχευομένη.

5 †Ἐν δὲ τῷ νόμῳ ΣΜωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας *λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί †λέγεις;

6 Τοῦτο δὲ †ἔλεγον Σπειράζοντες αὐτόν, ἵνα *ἔχῃσι †κατηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, †τῷ δακτύλῳ Σξγραφεν εἰς τὴν γῆν, *μὴ προσποιούμενος.

7 Ὡς δὲ ἐπέμενον †ἑρωτῶντες αὐτόν, †ἀνακύψας εἶπε Σπρὸς αὐτούς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, *πρῶτον †ἐπ' αὐτὴν τὸν λίθον βαλέτω.

8 Καὶ πάλιν †κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.

9 Οἱ δέ, ἀκούσαντες, Σκαὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, *ἐξήρχοντο εἰς †καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν †πρεσβυτέρων· καὶ κατελείφθη Σμόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ *οὔσα.

10 †Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, †καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς

‡ 8:4 λεγουσιν $\mu^{1,2,5,7}$ $\lambda^{1,2}$ 71% | ειπον $\mu^{3,4,6}$ BYZ HF 27.9% § 8:4 πειραζοντες $\mu^{1,5}$ 23.5% | — $\mu^{2,3,4,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF NA PCK TR WH 75.8% * 8:4 αυτη η γυνη κατεληφθη ... μοιχευομενη μ^5 13.7% | ταυτην ευρομεν ... μοιχευομενην $\mu^{6,7}$ BYZ HF PCK 43.4% | αυτη η γυνη κατεληφται ... μοιχευομενη μ^1 $\lambda^{1,2}$ ANT NA WH 15.5% | αυτη η γυνη ειληφται ... μοιχευομενη $\mu^{2,3,4}$ 8.6% | αυτη η γυνη κατεληφθη ... μοιχευομενη TR 0.8% † 8:4 αυτοφορω $\mu^{1,2,3,4,5pt,6pt}$ $\lambda^{1pt,2pt}$ 48.5% | αυτοφορω $\mu^{5pt,6pt,7}$ $\lambda^{1pt,2pt}$ ANT BYZ HF NA PCK TR WH 39.5% ‡ 8:5 εν δε $\mu^{1,2,3,4,5,6,7}$ λ^2 82.5% | και εν λ^1 ANT 17.1% § 8:5 μω[υ]σης ημιν $\mu^{1,5}$ 21.3% | ημιν μω[υ]σης $\mu^{2,3pt,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF PCK 54.5% | ημιν μωυσης $\mu^{3pt,4}$ NA WH 5.8% * 8:5 λιθοβολεισθαι $\mu^{1,5,7}$ 37.5% | λιθαζειν $\mu^{2,3,4,6}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF NA WH 54.4% † 8:5 λεγεις $\mu^{5,7}$ $\lambda^{1,2}$ 61.2% | λεγεις περι αυτης $\mu^{1,2,3,4,6}$ BYZ HF 37.9% ‡ 8:6 ελεγον $\mu^{1,3,4,5,6,7}$ 73.9% | ειπον μ^2 $\lambda^{1,2}$ ANT 23.5% § 8:6 πειραζοντες αυτον $\mu^{1,3,4,5,6,7}$ 73.5% | εκπειραζοντες αυτον μ^2 $\lambda^{1,2}$ ANT 21% * 8:6 εχωσι $\mu^{4,5,6,7}$ 71.4% | σχωσι $\mu^{2,3}$ $\lambda^{1,2}$ ANT 24% | ευρωσι μ^1 1.5% † 8:6 κατηγορειν $\mu^{1,5}$ 21.9% | κατηγοριαν κατ $\mu^{2,3,4,6,7}$ λ^1 ANT BYZ HF PCK 67.1% | κατηγοριαν λ^2 6.1% ‡ 8:6 τω δακτυλω $\mu^{1,2,3,4pt,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 96.1% | — μ^{4pt} 1.6% § 8:6 εγραφεν $\mu^{1,3,4,5pt,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 84.2% | κατεγραφεν $\mu^{2,5pt}$ BYZ NA WH 12.9% * 8:6 μη προσποιουμενος $\mu^{1,5,7}$ 46.4% | — $\mu^{2,3,4,6}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF NA ST WH 50.1% † 8:7 ερωτωντες $\mu^{1,3,4,5,7}$ $\lambda^{1,2}$ 66.8% | επερωτωντες $\mu^{2,6}$ BYZ HF 27.9% ‡ 8:7 ανακυψας $\mu^{1,5,7}$ 50.1% | ανεκυψε και $\mu^{2,3}$ $\lambda^{1,2}$ ANT NA WH 24.8% | αναβλεψας $\mu^{4,6}$ BYZ HF 23% § 8:7 προς αυτους $\mu^{1,5,7}$ 50.7% | αυτοις $\mu^{2,3,4,6}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF NA WH 47.7% * 8:7 πρωτον μ^{5pt} 8.5% | πρωτος $\mu^{1,2,3,4,5pt,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ ANT BYZ HF NA PCK TR WH 89.3% † 8:7 επ αυτην [του] λιθον βαλ[λ]ετω μ^5 23.3% | λιθον βαλ[λ]ετω επ αυτην $\mu^{4,6}$ BYZ HF 22.6% | βαλετω λιθον επ αυτην $\lambda^{1,2}$ ANT 18% | του λιθον επ αυτη βαλ[λ]ετω μ^7 PCK TR 17.2% | επ αυτη [του] λιθον βαλ[λ]ετω $\mu^{1,2,3}$ 7.5% | επ αυτην βαλετω λιθον NA WH 0.3% ‡ 8:8 κατω κυψας $\mu^{1,2,3,4,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 94.4% | κατακυψας NA WH 2.2% § 8:9 οι δε ακουσαντες και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι $\mu^{1,5,7}$ 46.8% | οι δε ακουσαντες $\mu^{2,3,6}$ λ^1 ANT BYZ HF NA WH 37.9% | οι δε ακουσαντες και υπο της ιδιας συνειδησεως ελεγχομενοι λ^2 1.9% | — μ^4 2.2% * 8:9 εξηρχοντο $\mu^{1,2,3,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 92.1% | και εξηλθον μ^4 1.6% † 8:9 καθεις $\mu^{2,3,4,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 95% | εκαστος αυτων μ^1 1.4% ‡ 8:9 πρεσβυτερων μ^5 $\lambda^{1,2pt}$ 35.8% | πρεσβυτερων εως των εσχατων $\mu^{1,2,3,4,6,7}$ λ^{2pt} BYZ HF PCK TR 60.8% § 8:9 μονος ο ιησους $\mu^{2,5,7}$ 53.7% | ο ιησους $\mu^{3,4}$ $\lambda^{1,2}$ ANT 21% | ο ιησους μονος $\mu^{1,6}$ BYZ 17.2% | μονος NA WH 1.4% * 8:9 ουσα $\mu^{2,3,4,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 96.3% | εστωσα μ^1 TR 2.4% † 8:10 ανακυψας $\mu^{1,2,3,5,6,7}$ $\lambda^{1,2}$ 95% | αναβλεψας μ^4 3.6% ‡ 8:10 και μηδεν θεασαμενος πλην της γυναικος $\mu^{3,5,7}$ 47.6% | ειδεν αυτην και $\mu^{4,6}$ λ^{2pt} BYZ HF 23.9% | — $\mu^{1,2}$ $\lambda^{1,2pt}$ ANT NA WH 25.1%

γυναικός, εἶπεν Σαυτῆ, *Ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; Οὐδεὶς σε κατέκρινεν;

11 Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδεὶς, Κύριε. Εἶπε †δὲ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγὼ σε †κρίνω· πορεύου ὁκαὶ μηκέτι ἀμάρτανε.

12 Πάλιν οὖν *αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων, Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν †ἐμοὶ οὐ μὴ †περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

13 Εἶπον οὖν αὐτῶ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, ὁκαὶ ποῦ ὑπάγω.

15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.

16 Καὶ ἂν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ *ἀληθής ἐστίν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.

17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστίν.

18 Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.

19 Ἐλεγον οὖν αὐτῶ, Ποῦ ἐστίν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ἤδευτε, καὶ τὸν πατέρα μου †ἤδευτε ἂν.

20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς *ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

22 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

23 Καὶ †εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ *τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

24 Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν· ἂν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν.

§ 8:10 αὐτῆ μ^{5,7} 35.3% | αὐτῆ γυναι μ^{1,2,3} λ^{1,2} ANT NA WH 39.2% | γυναι μ^{4,6} BYZ HF 23.6% | αὐτῆ ἡ γυνὴ TR 0.6% * 8:10 ποὺ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου μ^{5,7} 34% | ποὺ εἰσιν οἱ κατήγοροί σου μ^{1,2,3,6pt} λ² BYZ HF 37.9% | ποὺ εἰσιν μ^{4,6pt} λ¹ ANT BYZ NA WH 19.9% † 8:11 εἶπε δε ο ἰησοῦς μ^{1,2,5} λ^{1,2} 43.1% | εἶπε δε αὐτῆ ο ἰησοῦς μ^{6,7} BYZ HF PCK TR 48.9% | ο δε ἰησοῦς εἶπεν αὐτῆ μ^{3,4} 4.4% † 8:11 κρίνω μ⁵ 11.9% | κατακρίνω μ^{1,2,3,4,6,7} λ^{1,2} ANT BYZ HF NA PCK TR WH 86.6% § 8:11 καὶ μ^{4,5} 20.7% | καὶ ἀπο τοῦ νυν μ^{1,2,3,6,7} λ^{1,2} ANT BYZ HF NA PCK 70.3% | ἀπο τοῦ νυν καὶ BYZ 5% | ἀπο τοῦ νυν WH 0.5% * 8:12 αὐτοῖς ο ἰησοῦς ἐλάλησε | ο ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε TR | αὐτοῖς ἐλάλησεν ο ἰησοῦς CT † 8:12 ἐμοὶ | μοι WH † 8:12 περιπατήσῃ | περιπατήσῃ TR § 8:14 καὶ | ἡ ANT CT PCK * 8:16 ἀληθῆς 97.5% | ἀληθινῆ CT 1% † 8:19 ἰησοῦς | ο ἰησοῦς TR † 8:19 ἠδευτε ἀν | ἀν ἠδευτε CT § 8:20 ο ἰησοῦς | — CT * 8:21 ο ἰησοῦς 91.7% | — CT 1.7% † 8:23 εἶπεν | ἐλεγεν CT † 8:23 τοῦ κοσμοῦ τούτου 95.5% | τούτου τοῦ κοσμοῦ CT 0.7%

25 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; Ἐκαὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν.

26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθῆς ἐστὶ, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα *λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν.

28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἶμι, καὶ ἀπ' ἑμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατὴρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29 καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφήκέ με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἄρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

31 Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ·

32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

33 Απεκρίθησαν αὐτῷ, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

34 Απεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἀμαρτίας.

35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

36 Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.

37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστέ· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

38 Ἐγὼ δ' ἐώρακα παρὰ τῷ πατρὶ μου, λαλῶ καὶ ὑμεῖς οὖν ὁδὸν ἐώρακατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε.

39 Απεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστὶ. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ *ἐποιεῖτε.

40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν.

41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας σου γεγεννημέθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ Θεὸς πατήρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἑμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.

43 Διὰ τί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; Ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν.

§ 8:25 και | — CT * 8:26 λεγω | λαλω CT † 8:28 αυτοις 96.5% | — SBL TH WH 0.8% ‡ 8:28 μου | — NA SBL WH § 8:29 ο πατηρ | — CT * 8:33 αυτω | και ειπον αυτω PCK | προς αυτον CT † 8:38 εγω ο 92.2% | α εγω CT 0.6% ‡ 8:38 μου 95.4% | — CT 1.1% § 8:38 ο | α CT * 8:38 εωρακατε 86.7% | ηκουσατε CT 9.9% † 8:38 τω πατρι υμων 88.9% | του πατρος CT 0.5% ‡ 8:39 ειπον | ειπαν CT § 8:39 ητε | εστε CT * 8:39 εποιειτε | εποιειτε αν BYZ TR | ποιειτε WH † 8:41 ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ 8:41 ουν | — SBL TH WH § 8:41 ου γεγεννημεθα | ουκ εγεννηθημεν WH * 8:42 ουν | — CT SCR

44 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλήῃ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι.

46 Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγγχει με περὶ ἁμαρτίας; Εἰ ὁδὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;

47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ.

48 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σύ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;

49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με.

50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.

51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν τις τὸν ὄλονον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

52* Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐὰν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα.

53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; Καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ὁσὺ ποιεῖς;

54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ* δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἔστιν· ἔστιν ὁ πατὴρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ἡμῶν ἐστὶ,

55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, καὶ ἐὰν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ψεύστης·* ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.

56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη.

57* Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας;

58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἶμι.

59 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ὁδωθὼν διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ παρήγεν οὕτως.

9

1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.

† 8:44 του | — TR ‡ 8:44 οὐχ ἔστηκεν | οὐκ ἔστηκεν CT § 8:46 δε | — CT * 8:48 ουν | — CT † 8:48 ειπον | ειπαν CT ‡ 8:48 σαμαρειτης | σαμαριτης NA SBL § 8:51 λογον τον εμον | εμον λογον CT * 8:52 ειπον | ειπαν WH † 8:52 ουν | — SBL TH WH ‡ 8:52 γευσεται | γευσεται TR § 8:53 συ | — CT * 8:54 δοξαζω | δοξασω CT † 8:54 ημων | υμων ANT TH TR WH ‡ 8:55 και εαν | καν CT § 8:55 υμων 93% | υμιν NA SBL WH 3.3% * 8:55 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 8:57 ειπον | ειπαν WH ‡ 8:58 ο | — NA SBL WH § 8:59 διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως 89.7% | — CT 1%

2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, *Ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆι;

3 Ἀπεκρίθη ἰησοῦς, Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

4 †Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

5 *Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.

6 Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσσε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἔπέχρισε * τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,

7 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ —ὃ ἐρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος. Ἀπήλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι †τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

9 Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι †δὲ ὅτι Ὅμοιος αὐτῷ ἐστίν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι Ἐγὼ εἰμι.

10 †Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Ἢ πῶς * ἀνεῶχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;

11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος †καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ †μοι, Ὑπαγε εἰς Στὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν *δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεπα.

12 †Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστίν ἐκεῖνος; Λέγει, Οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.

14 Ἦν δὲ σάββατον †ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.

15 Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκέ ἑμου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.

16 *Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, *Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. †Ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.

17 †Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Ἢ σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι *ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν.

* 9:2 ραββι | ραββει TH WH † 9:3 ιησοους | ο ιησους TR † 9:4 εμε 99.2% | ημας CT 0.5%
 § 9:6 επεχρισε | επεθηκεν WH * 9:6 τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου | αυτου τον πηλον επι τους οφθαλμους CT † 9:8 τυφλος | προσαιτης CT † 9:9 δε οτι | ελεγον ουχι αλλα NA²⁷ SBL WH | ελεγον ουχι αλλα NA²⁸ TH § 9:10 πως | πως ουν NA WH * 9:10 ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν BYZ CT † 9:11 και ειπεν ανθρωπος | ο ανθρωπος ο CT † 9:11 μοι | μοι οτι CT § 9:11 την κολυμβηθραν του 95.8% | του CT 2% * 9:11 δε | ουν CT † 9:12 ειπον ουν | και ειπαν CT † 9:14 στε 98.9% | εν η ημερα CT 0.8% § 9:15 μου επι τους οφθαλμους | επι τους οφθαλμους μου TR * 9:16 ουτος ο ανθρωπος ουκ εστι παρα του θεου | ουκ εστιν ουτος παρα θεου ο ανθρωπος CT † 9:16 αλλοι | αλλοι δε NA WH † 9:17 λεγουσι | λεγουσιν ουν CT PCK § 9:17 συ τι | τι συ NA SBL WH * 9:17 ηνοιξε | ηνεωξε CT

18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι †τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος,

19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν †ἄρτι βλέπει;

20 Ἀπεκρίθησαν ἃδὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ *εἶπον, Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·

21 πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· †αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ †ἑαυτοῦ λαλήσει.

22 Ταῦτα ἔειπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ *εἶπον ὅτι Ἠλικίαν ἔχει, αὐτὸν †ἐρωτήσατε.

24 Ἐφώνησαν οὖν †ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ ἔειπον αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι *ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.

25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος †καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὦν, ἄρτι βλέπω.

26 †εἶπον ἃδὲ αὐτῷ πάλιν, Τί ἐποίησέ σοι; Πῶς *ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς;

27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε. Τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;

28 †Ἐλοιδόρησαν αὐτόν, καὶ †εἶπον, Σὺ ἔειπες μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ *Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί.

29 Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι †Μωσῆ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν †γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστίν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἶδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἄνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.

31 Οἶδαμεν *δὲ ὅτι †ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.

32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι †ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου.

† 9:18 τυφλος ην | ην τυφλος CT † 9:19 αρτι βλεπει 98.3% | βλεπει αρτι CT 1% § 9:20 δε αυτοις | αυτοις TR | ουν CT * 9:20 ειπον | ειπαν CT † 9:21 αυτος ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε | αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει CT † 9:21 εαυτου | αυτου TR § 9:22 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 9:23 ειπον | ειπαν CT † 9:23 ερωτησατε | επερωτησατε CT † 9:24 εκ δευτερου τον ανθρωπον | τον ανθρωπον εκ δευτερου CT § 9:24 ειπον | ειπαν CT * 9:24 ο ανθρωπος ουτος | ουτος ο ανθρωπος CT † 9:25 και ειπεν | — CT † 9:26 ειπον | ειπαν WH § 9:26 δε αυτω παλιν | ουν αυτω CT * 9:26 ηνοιξε | ανεωξε PCK † 9:28 ελοιδορησαν | ελοιδορησαν ουν TR | και ελοιδορησαν NA WH † 9:28 ειπον | ειπαν WH § 9:28 ει μαθητης | μαθητης ει CT * 9:28 μωσεως | μωσσεως ANT CT † 9:29 μωση | μωσει HF PCK | μωσει ANT CT † 9:30 γαρ τωτω | τωτω γαρ το CT § 9:30 ανεωξε | ηνοιξε CT * 9:31 δε | — CT † 9:31 αμαρτων ο θεος | ο θεος αμαρτων WH † 9:32 ηνοιξε | ηνεωξε NA SBL WH

³³ Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.

³⁴ Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης *ὄλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

³⁵ Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὐρῶν αὐτόν, εἶπεν αὐτῷ, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

³⁶ Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, *Καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

³⁷ Εἶπε ὁ δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν.

³⁸ Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

³⁹ Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.

⁴⁰ *Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ᾄδοντες μετ' αὐτοῦ, καὶ *εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν;

⁴¹ Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέπομεν· ἡ ὄψιν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

10

¹ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν τῶν προβάτων, *ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ ληστής.

² Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶ τῶν προβάτων.

³ Τοῦτόν ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα ἑκαλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.

⁴ *Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα *ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

⁵ Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἑακολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν.

⁶ Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

⁷ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.

⁸ Πάντες ὅσοι *ἦλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.

⁹ Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει.

¹⁰ Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

§ 9:34 ειπον | ειπαν CT * 9:34 ολος | ολωσ PCK † 9:35 ο 88.5% | — NA SBL WH 0.4% ‡ 9:35 αυτω 98.1% | — CT 0.7% § 9:35 θεου 99.5% | ανθρωπου CT 0.4% * 9:36 και | — TR † 9:37 δε | — CT ‡ 9:40 και | — CT § 9:40 οντες μετ αυτου | μετ αυτου οντες CT * 9:40 ειπον | ειπαν WH † 9:41 ουν | — CT * 10:1 αλλα | αλλ NA²⁸ † 10:3 καλει | φωνει CT ‡ 10:4 και | — CT § 10:4 προβατα | παντα CT * 10:4 εκβαλη | εκβαλλη PCK † 10:5 ακολουθησωσιν | ακολουθησουσιν CT ‡ 10:7 αυτοις 83.7% | — NA WH 0.5% § 10:7 οτι 73.1% | — WH 26.6% * 10:8 ηλθον | ηλθον προ εμου ANT CT PCK | προ εμου ηλθον TR

11 Ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων.

12 Ὁ †μισθωτὸς δέ, καὶ οὐκ ὦν ποιμὴν, οὗ οὐκ †εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφήσῃ τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει §τὰ πρόβατα.

13 *Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστὶ, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.

14 Ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ †γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ †γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.

15 Καθὼς §γινώσκει με ὁ πατήρ, κάγῳ * γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.

16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κάκεινᾶ †με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι· καὶ †γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν.

17 Διὰ τοῦτο §ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.

18 Οὐδεὶς * αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς μου.

19 Σχίσμα †οὔν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.

20 Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;

21 Ἄλλοι ἔλεγον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς †ανοίγειν;

22 Ἐγένετο §δὲ τὰ *Ἐγκαίνια ἐν †Ἱεροσολύμοις, †καὶ χειμῶν ἦν·

23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ §Σολομῶνος.

24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἶρεις; Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, *εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ.

25 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ·

26 †ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· †οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, §καθὼς εἶπον ὑμῖν.

27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου *ἀκούει, κάγῳ †γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι·

† 10:12 μισθωτος δε | μισθωτος NA SBL WH | δε μισθωτος TH † 10:12 εἰσι | ἐστι CT § 10:12 τα πρόβατα | — CT * 10:13 ο δε μισθωτος φευγει | — CT † 10:14 γινωσκω | γεινωσκω TH † 10:14 γινωσκομαι υπο των εμων | γινωσκουσι με τα εμα NA SBL WH | γεινωσκουσι με τα εμα TH § 10:15 γινωσκει | γεινωσκει TH * 10:15 γινωσκω | γεινωσκω TH † 10:16 με δεῖ | δεῖ με CT † 10:16 γενησεται 97.7% | γενησονται CT 2.1% § 10:17 ο πατηρ με | με ο πατηρ CT * 10:18 αιρει | ηρεν WH † 10:19 ουν 92.2% | — CT 1.2% † 10:21 ανοιγειν | ανοιξει CT § 10:22 δε | τοτε CT * 10:22 εγκαινια | ευκαινια TH WH † 10:22 ιεροσολυμοις | τοις ιεροσολυμοις ANT CT TR † 10:22 και | — CT § 10:23 σολομωνος | του σολομωντος TR | του σολομωνος ANT CT * 10:24 ειπε | ειπον WH † 10:26 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 10:26 ου γαρ | οτι ουκ CT § 10:26 καθως ειπον υμιν 94.4% | — CT 4.6% * 10:27 ακουει | ακουουσι CT † 10:27 γινωσκω | γεινωσκω TH

28 κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

29 Ὁ πατὴρ μου ὁδὸς δέδωκέ μοι, *μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύναται ἄρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς †μου.

30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἓν ἐσμεν.

31 Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.

32 Απεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ ὄσκαλὰ ἔργα ἐδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς *μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον †λιθάζετε με;

33 Απεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν.

34 Απεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ Σὺμῶν, Ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ ἐστε;

35 Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο—καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή—

36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγάσσε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;

37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι·

38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις *πιστεύσατε· ἵνα γνῶτε καὶ †πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν *αὐτῷ.

39 Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπήλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν *Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ †ἔμεινεν ἐκεῖ.

41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ὅτι †Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ὁ Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθὴ ἦν.

42 Καὶ *ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

11

1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

2 Ἦν δὲ *Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρω, καὶ ἐκμάζασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν· αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει.

‡ 10:28 ζων αιωνιον διδωμι αυτοις 97% | διδωμι αυτοις ζων αιωνιον CT 1.7% § 10:29

ος 92.6% | ο CT 0.5% * 10:29 μειζων παντων 97% | παντων μειζων SBL TH 0.7% | παντων μειζον NA WH 0.1% † 10:29 μου 98.8% | — CT 0.9% ‡ 10:31 ουν 92.3% | — NA TH WH 1.2%

§ 10:32 καλα εργα εδειξα υμιν 87.2% | εργα καλα εδειξα υμιν NA SBL TH 9.4% | εργα εδειξα υμιν καλα WH 0.2% * 10:32 μου 99.4% | — NA SBL WH 0.4% † 10:32 λιθαζετε με 98.8%

| εμε λιθαζετε CT 1% ‡ 10:33 λεγοντες | — CT § 10:34 υμων | υμων οτι CT * 10:38 πιστευσατε | πιστευετε CT † 10:38 πιστευσητε 94.4% | γινωσκητε (γεινωσκητε TH) NA SBL

WH 1.4% ‡ 10:38 αυτω | τω πατρι CT § 10:39 ουν παλι αυτον πασαι 32.8% | παλι αυτον πασαι BYZ TH 29.9% | ουν παλι πασαι αυτον ANT PCK 18.3% | ουν αυτον παλι πασαι NA

WH 11.9% * 10:40 ιωαννης | ιωανης WH † 10:40 εμεινεν | εμενευ WH ‡ 10:41 ιωαννης | ιωανης WH § 10:41 ιωαννης | ιωανης WH * 10:42 επιστευσαν πολλοι εκει εις αυτον |

πολλοι επιστευσαν εις αυτον εκει CT * 11:2 μαρια | μαριαμ NA SBL WH † 11:2 αυτης | εαυτης PCK

3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ.

4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.

5 Ἦγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.

6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπω δύο ἡμέρας.

7 Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.

8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;

9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκα *εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει.

10 Ἐάν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

11 Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.

12 †Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται.

13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὑπνου λέγει.

14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησία, Λάζαρος ἀπέθανε.

15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ὁ ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

16 Εἶπεν οὖν Ἰωακὴμ, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς *συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρα †ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.

18 Ἦν δὲ †ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε·

19 Ὡς καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς *τὰς περὶ Μάρθαν καὶ †Μαρίαν, ἵνα παραμυθῆσονται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.

20 Ἦν οὖν Μάρθα, ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· *Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἔκαθεζέτο.

21 Εἶπεν οὖν †Μάρθα πρὸς †τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὥδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει.

22 *Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός.

‡ 11:3 ραββι | ραββει TH WH § 11:9 ιησους | ο ιησους TR * 11:9 εισιν ωραι | ωραι εισι CT PCK † 11:12 ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ 11:12 αυτου | αυτω CT § 11:15 αλλα | αλλ ANT NA²⁸ TR * 11:16 συμμαθηταις | συνμαθηταις TH WH † 11:17 ημερας ηδη | ηδη ημερας CT ‡ 11:18 η | — WH § 11:19 και πολλοι | πολλοι δε CT * 11:19 τας περι | την CT † 11:19 μαριαν | μαριαμ CT ‡ 11:19 αυτων | — CT § 11:20 ιησους | ο ιησους ANT TR * 11:20 μαρια | μαριαμ NA WH † 11:21 μαρθα | η μαρθα ANT CT TR ‡ 11:21 τον | — WH § 11:21 ο αδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει | ουκ αν απεθανεν ο αδελφος μου NA SBL WH * 11:22 αλλα | — SBL WH

23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.

24 Λέγει αὐτῷ †Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται·

26 καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;

27 Λέγει αὐτῷ, Ναί, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε ΣΜαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, *εἰποῦσα, Ὁ διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε.

29 †Ἐκεῖνῃ ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.

30 Οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' *ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήνητησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν †Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, †λέγοντες ὅτι Ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλάσῃ ἐκεῖ.

32 Ἡ οὖν ΣΜαρία, ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν *ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν †αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν †ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.

33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν,

34 καὶ εἶπε, Ποῦ θεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.

35 Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν.

37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν Σεῖπον, Οὐκ *ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ.

39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ †τεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἦδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι.

40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, †ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;

† 11:24 μαρθα | ἡ μαρθα NA SBL WH † 11:28 ταυτα | τουτο CT § 11:28 μαριαν | μαριαμ CT * 11:28 ειποσα | ειπασα WH † 11:29 εκεινη | εκεινη δε CT † 11:29 εγειρεται | ηγερθη CT § 11:29 ερχεται | ηρχετο CT * 11:30 ην | ην ετι CT † 11:31 μαριαν | μαριαμ CT † 11:31 λεγοντες | δοξαντες CT § 11:32 μαρια | μαριαμ NA SBL WH * 11:32 ο | — CT † 11:32 αυτου εις τους ποδας | εις τους ποδας αυτου TR | αυτου προς τους ποδας CT † 11:32 απεθανε μου | μου απεθανεν CT § 11:37 ειπον | ειπαν NA SBL WH * 11:37 ηδυνατο | εδυνατο CT † 11:39 τεθνηκοτος | τετελευτηκοτος CT † 11:40 οψει | οψη CT

41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον, ᾧ ἦν ὁ τεθνηκῶς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου.

42 Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιστώτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.

43 Καὶ ταῦτα εἰπών, φωνῆ μεγάλης ἐκράυγασε, Λάζαρε, δεῦρο ἕξω.

44 *Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκῶς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει ἑαυτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ ἄψατε ὑπάγειν.

45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Σμαρίαν καὶ θεασάμενοι *ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς *ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιῶμεν; Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ *σημεῖα ποιεῖ.

48 Ἐὰν ἀφώμεν αὐτόν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.

49 Εἷς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν,

50 οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.

51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ὁ ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, *προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους,

52 καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνου, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ δισκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν.

53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας Συνεβουλευσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

54 *Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἄλλα ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν, κάκει διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν Σαυτοῦ.

55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ Πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς.

56 Ἐζήτησαν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες, Τί *δοκεῖ ὑμῖν; Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;

57 Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα

§ 11:41 ου ην ο τεθνηκως κειμενος — CT * 11:44 και | — CT † 11:44 αυτοις ο ιησους | ο ιησους αυτοις WH ‡ 11:44 αφετε | αφετε αυτον CT § 11:45 μαριαν | μαριαμ CT * 11:45 α εποισεν ο ιησους | α εποισεν NA SBL TH | ο εποισεν WH † 11:46 ειπον | ειπαν NA SBL WH ‡ 11:46 α | οσα PCK § 11:46 ο | — NA SBL WH * 11:47 σημεια ποιει | ποιει σημεια CT † 11:50 διαλογιζεσθε | λογιζεσθε CT ‡ 11:50 ημιν | υμιν CT § 11:51 αλλα | αλλ NA²⁸ * 11:51 προεφητευσεν | επροφητευσεν CT † 11:51 εμελλεν | ημελλεν TH ‡ 11:51 ιησους | ο ιησους ANT PCK TR § 11:53 συνεβουλευσαντο | εβουλευσαντο CT * 11:54 ιησους ουν | ο ουν ιησους CT † 11:54 αλλα | αλλ NA²⁸ ‡ 11:54 διετριβε | εμεινε CT § 11:54 αυτου | — CT * 11:56 δοκει υμιν | υμιν δοκει PCK † 11:57 και | — CT ‡ 11:57 εντολην | εντολας CT

ἐάν τις γνῶ ποῦ ἐστὶ, μηνύσῃ, ὅπως πάσωσιν αὐτόν.

12

¹ Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος *ὁ τεθνηκώς, ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν.

² Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν *τῶν Σάνακειμένων σὺν αὐτῷ.

³ Ἡ οὖν *Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου.

⁴ Λέγει τοῦν *εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι,

⁵ Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;

⁶ Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον *εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.

⁷ Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· †εἷς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου †τετήρηκεν αὐτό.

⁸ Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

⁹ Ἐγὼν οὖν ὁ Σῶχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ· καὶ *ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν.

¹⁰ Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·

¹¹ ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹² Τῇ ἐπαύριον †ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται †Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,

¹³ ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς Σὺπάντησιν αὐτῷ, καὶ *ἐκραζον,

Ὡσαννά·

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου,

†βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

¹⁴ Εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον,

* 12:1 ο τεθνηκως | — CT † 12:1 νεκρων | νεκρων ιησους NA SBL WH | νεκρων ο ιησους TH † 12:2 των | εκ των CT § 12:2 ανακειμενων συν | συνακειμενων TR * 12:3 μαρια | μαριαν NA SBL WH † 12:4 ουν | δε CT † 12:4 εις εκ των μαθητων αυτου ιουδας σιμωνος ισκαριωτης | ιουδας ο ισκαριωτης εις εκ των μαθητων αυτου NA | ιουδας ο ισκαριωτης εις των μαθητων αυτου SBL TH WH § 12:6 αλλ | αλλα HF SCR * 12:6 ειχε και | εχων CT † 12:7 εις | ινα εις CT † 12:7 τετηρηκεν | τηρηση CT § 12:9 οχλος | ο οχλος NA TH WH * 12:9 ηλθον | ηλθαν WH † 12:12 οχλος | ο οχλος NA SBL WH † 12:12 ιησους | ο ιησους NA PCK SBL TH TR § 12:13 υπαντησιν | απαντησιν PCK * 12:13 εκραζον | εκραυαζον CT † 12:13 βασιλευς | ο βασιλευς TR | και ο βασιλευς CT † 12:14 αυτο | αυτω PCK

15 Μὴ φοβοῦ, Ὡθύγατερ *Σιών·
 ἰδοῦ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται,
 καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

16 Ταῦτα †δὲ οὐκ ἔγνωσαν †οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ’
 ὅτε ἐδοξάσθη Ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ’ αὐτῷ
 γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ’ αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν
 ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

18 Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι *ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν
 πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι †εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε
 οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

20 Ἦσαν δὲ †τινες Ἑλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα
 προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·

21 οὗτοι οὖν ὤπροσηλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας,
 καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.

22 Ἐρχεται *Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· †καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ
 Φίλιππος †λέγουσι τῷ Ἰησοῦ.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὤαπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα
 δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν
 γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ *ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν
 αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.

26 Ἐὰν ἐμοὶ †διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ
 καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· †καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν
 ὁ πατήρ.

27 Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται· καὶ τί εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς
 ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἤλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.

28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω.

29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγενῆσθαι· ἄλλοι
 ἔλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν.

30 Ἀπεκρίθη Ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι’ ἐμὲ *αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν,
 ἀλλὰ δι’ ὑμᾶς.

31 Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου
 τούτου ἐκβλήθησεται ἔξω.

§ 12:15 θυγατερ | θυγατηρ CT * 12:15 σιων | σειων TH † 12:16 δε | — CT ‡ 12:16 οι
 μαθηται αυτου | αυτου οι μαθηται CT § 12:16 ιησους | ο ιησους ANT BYZ HF PCK TR * 12:18
 ηκουσε | ηκουσαν ANT CT † 12:19 ειπον | ειπαν CT ‡ 12:20 τινες ελληνες | ελληνες τινες
 CT § 12:21 προσηλθον | προσηλθαν WH * 12:22 φιλιππος | ο φιλιππος CT † 12:22 και
 παλιν | ερχεται CT ‡ 12:22 λεγουσι | και λεγουσιν CT § 12:23 απεκρινατο | αποκριναται
 CT * 12:25 απολεσει | απολλυει CT † 12:26 διακονη τις | τις διακονη CT ‡ 12:26 και |
 — CT § 12:30 ιησους και ειπεν | ο ιησους και ειπεν ANT BYZ HF TR | και ειπεν ιησους WH
 * 12:30 αυτη η φωνη | η φωνη αυτη CT

32 Κάγω †ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν.

33 Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ †ἔμελλεν ἀποθνήσκειν.

34 §Απεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς *σὺ λέγεις, Δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς †μεθ' ὑμῶν ἐστί. Περιπατεῖτε †ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.

36 §Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν *ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν·

38 ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε,

Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;
Καὶ ὁ βραχίον Κυρίου τίμι ἀπεκαλύφθη;

39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας,

40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς,
καὶ †πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν·
ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ †ἐπιστραφῶσι,
καὶ Σιάσωμαι αὐτούς.

41 Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, *ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ.

42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὠμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυναγάγοι γένωνται.

43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, †ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με·

45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.

47 Καὶ ἐὰν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ †πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἤλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.

† 12:32 εαν | αν WH † 12:33 εμελλεν | ημελλεν ANT CT PCK TR § 12:34 απεκριθη | απεκριθη ουν CT * 12:34 συ λεγεις | συ λεγεις οτι TR | λεγεις συ οτι CT † 12:35 μεθ υμων | εν υμιν CT † 12:35 εως | ως CT § 12:36 εως | ως CT * 12:36 ο | — CT † 12:40 πεπωρωκεν | επωρωσεν CT † 12:40 επιστραφωσι | στραφωσι CT § 12:40 ιασωμαι | ιασομαι ANT BYZ CT * 12:41 οτε | οτι CT † 12:44 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 12:47 πιστευση | φυλαξη CT

48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἑμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκε, τί εἶπω καὶ τί λαλήσω.

50 Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν· ἃ οὖν *λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἶρηκέ μοι ὁ πατήρ, οὕτω λαλῶ.

13

1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι *ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς.

2 Καὶ δεῖπνου †γενομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότες εἰς τὴν καρδίαν †Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῶ,

3 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα *δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,

4 ἐγγεῖραι ἐκ τοῦ δεῖπνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἐαυτόν.

5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ὃ ἦν διεζωσμένος.

6 Ἐρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· †καὶ λέγει αὐτῷ †ἐκεῖνος, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;

7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα.

8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψης δὲ τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη *αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.

10 Λέγει αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος †οὐ χρεῖαν ἔχει δὴ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἐστὶ καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

11 Ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο *εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, †ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, †Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν;

13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος, καὶ Ὁ Κύριος· καὶ καλῶς λέγετε, ἐμὶ γάρ.

14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.

§ 12:49 εδωκε | δεδωκε CT * 12:50 λαλω εγω | εγω λαλω CT * 13:1 εληλυθεν | ηλυθεν CT † 13:2 γενομενου | γινομενου CT † 13:2 ιουδα σιμωνος ισκαριωτου ινα αυτον παραδω | ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτου NA SBL | ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτης TH WH § 13:3 ο ιησους | — CT * 13:3 δεδωκεν | εδωκεν NA SBL WH † 13:6 και | — CT † 13:6 εκεινος | — NA SBL WH § 13:8 τους ποδας μου | μου τους ποδας CT * 13:8 αυτω ο ιησους | ιησους αυτω CT † 13:10 ο | — WH † 13:10 ου χρειαν εχει | ουκ εχει χρειαν CT § 13:10 η | ει μη CT * 13:11 ειπεν | ειπεν οτι CT † 13:12 αναπεσων | και ανεπεσε CT † 13:12 γινωσκετε | γεινωσκετε TH

15 Ὑπόδειγμα γὰρ ᾤδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς *ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.

18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα †οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῆ, Ὁ τρώγων †μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.

19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἰμι.

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων *ἐὰν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21 Ταῦτα εἰπὼν †ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22 Ἐβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.

23 Ἦν ὁδὲ ἀνακειμένος εἰς *τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς·

24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος †πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

25 †Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ὁ Σούτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κυριε, τίς ἐστίν;

26 *Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ †βάψας τὸ ψωμίον †ἐπίδωσα. Καὶ ᾤβάψας τὸ ψωμίον, *ἰδίωσιν Ἰουδα Σίμωνος †Ἰσκαριώτη.

27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Ὅ ποιεῖς, ποιήσον ὁ Σάτανας.

28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ.

29 Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν *ὁ Ἰουδας, ὅτι λέγει αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἐορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ.

30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, †εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

31 Ὅτε ἐξῆλθε, λέγει *ὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

§ 13:15 εδωκα | δεδωκα ANT PCK * 13:15 εγω | — PCK † 13:18 ους | τινας CT † 13:18 μετ εμου | μου CT § 13:19 οταν γενηται πιστευσητε | πιστευσητε οταν γενηται NA SBL TH | πιστευητε οταν γενηται WH * 13:20 εαν | αν CT † 13:21 ο | — WH † 13:22 ουν εις | δε προς PCK | εις NA SBL WH § 13:23 δε | — CT * 13:23 των | εκ των ANT CT † 13:24 πυθεσθαι τις αν ειη | και λεγει αυτω ειπε τις εστι WH † 13:25 επιπεσων δε | αναπεσων ουν NA TH | αναπεσων SBL WH § 13:25 ουτως | — ANT PCK TR * 13:26 αποκρινεται | αποκρινεται ουν WH † 13:26 βαψας | βαψω CT † 13:26 επιδωσω | και δωσω αυτω CT § 13:26 και εμβαψας | βαψας ουν CT * 13:26 ιδωσιν | λαμβανει και ιδωσιν NA WH † 13:26 ισκαριωτη | ισκαριωτου CT † 13:27 ο | — WH § 13:27 ταχιον | ταχειου WH * 13:29 ο | — CT † 13:29 ο | — WH † 13:30 ευθεως εξηλθεν | εξηλθεν ευθυς CT § 13:31 οτε | οτε ουν ANT CT SCR * 13:31 ο | — CT

32 †Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.

33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου Ἔπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.

34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

35 Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη *αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου ἔπάγω, οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, Ἔσπερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι.

37 Λέγει αὐτῷ *Πέτρος, Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι †ἀκολουθῆσαι ἄρτι; Τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.

38 †Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ *φωνήσῃ ἕως οὗ †ἀπαρνήσῃ με τρίς.

14

1 Μὴ ταρασέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.

2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν *ὑμῖν· Πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.

3 Καὶ ἐὰν πορευθῶ, †ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον· πάλιν ἔρχομαι καὶ Ἐσπαράληψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε.

4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, *καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε.

5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· †καὶ πῶς †δυναμέθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;

6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.

7 Εἰ *ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου †ἐγνώκειτε ἂν· †καὶ ἂν' ἄρτι Ἐγινώσκετε αὐτόν, καὶ ἐωράκατε *αὐτόν.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

† 13:32 εἰ ο θεος εδοξασθη εν αυτω | — TH WH † 13:32 εαυτω | αυτω NA TH | αυτω SBL WH § 13:33 υπαγω εγω | εγω υπαγω CT * 13:36 αυτω | — SBL WH † 13:36 ο | — CT † 13:36 υπαγω | εγω υπαγω ANT PCK § 13:36 υστερον δε ακολουθησεις μοι | ακολουθησεις δε υστερον CT * 13:37 πετρος | ο πετρος ANT NA SBL TR WH † 13:37 ακολουθησαι | ακολουθειν TH WH † 13:38 απεκριθη αυτω | αποκρινεται CT § 13:38 ο | — CT * 13:38 φωνηση | φωνησει ANT TR † 13:38 απαρνηση | αρνηση CT * 14:2 υμιν | υμιν οτι CT † 14:3 ετοιμασω | και ετοιμασω ANT BYZ CT HF PCK TR | ετοιμασαι BYZ † 14:3 υμιν τοπον | τοπον υμιν CT § 14:3 παραληψομαι | παραληψομαι CT * 14:4 και την οδον οιδατε | την οδον CT † 14:5 και | — CT † 14:5 δυναμεθα την οδον ειδεναι | οιδαμεν την οδον WH § 14:6 ο | — WH * 14:7 εγνωκειτε | εγνωκατε NA † 14:7 εγνωκειτε αν | γνωσεσθε NA | αν ηδειτε SBL TH WH † 14:7 και | — SBL TH WH § 14:7 γινωσκετε | γεινωσκετε TH * 14:7 αυτον | — WH

9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, †Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; Ὁ ἑωρακῶς ἐμέ, ἑώρακε τὸν πατέρα· †καὶ πῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ ἔλαλθω ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ *ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, †αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.

11 Πιστεῦτέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεῦτέ §μοι.

12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα *μου πορεύομαι.

13 Καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.

14 Ἐάν τι αἰτήσητέ †με ἐν τῷ ὀνόματί μου, †ἐγὼ ποιήσω.

15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς §τηρήσατε.

16 *Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα †μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

17 τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτό, οὐδὲ †γινώσκει §αυτό. Ὑμεῖς *δὲ †γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν †ἔσται.

18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

19 Ἐτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς §ζήσεσθε.

20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ *γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, †καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

21 Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου· †καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, §καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτόν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;

23 Απεκρίθη *Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἔλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ †ποιήσομεν.

24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων.

† 14:9 τοσοουτον χρονον | τοσοουτω χρονω NA SBL † 14:9 και | — CT § 14:10 λαλω | λεγω CT * 14:10 ο | — CT † 14:10 αυτος | — CT † 14:10 εργα | εργα αυτου CT § 14:11 μοι | — CT * 14:12 μου | — CT † 14:14 με | — ANT BYZ HF PCK TR † 14:14 εγω | τουτου WH § 14:15 τηρησατε | τηρησατε CT * 14:16 και εγω | καγω CT † 14:16 μενη μεθ υμων εις τον αιωνα | μεθ υμων εις τον αιωνα η NA TH | η μεθ υμων εις τον αιωνα SBL WH † 14:17 γινωσκει | γεινωσκει TH § 14:17 αυτο | — CT * 14:17 δε | — CT † 14:17 γινωσκετε | γεινωσκετε TH † 14:17 εσται | εστιν WH § 14:19 ζηησεθε | ζηησατε CT * 14:20 γνωσεσθε υμεις | υμεις γνωσεσθε WH † 14:20 και εγω | καγω ANT CT HF PCK TR † 14:21 και εγω | καγω CT § 14:22 και | — SBL TH TR WH * 14:23 ιησους | ο ιησους TR † 14:23 ποιησομεν | ποιησομεθα CT

26 Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

27 Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, μηδὲ δειλιάτω.

28 Ἦκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπήτε με, ἐχάρητε ἂν ὅτι Σείπον, Πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ *μου μείζων μου ἐστὶ.

29 Καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι· ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε.

30 Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν·

31 ἀλλ' ἵνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

15

1 Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστὶ.

2 Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα *πλείονα καρπὸν φέρῃ.

3 Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.

4 Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ ἴμεινῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ ἴμεινητε.

5 Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

6 Ἐὰν μὴ τις ἴμεινῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς *τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται.

7 Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε ἰαίτησθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν.

8 Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ ἴμεινησθε ἐμοὶ μαθηταί.

9 Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ *τὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου τηρήκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ἴμεινῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

‡ 14:26 ὑμιν | ὑμιν εγω NA WH § 14:28 ειπον | — CT * 14:28 μου | — NA SBL WH † 14:30 κοσμου | κοσμου τουτου TR ‡ 14:31 ενετειλατο | εντολην εδωκε WH * 15:2 πλειονα καρπον | καρπον πλειονα CT † 15:4 μεινη | μενη CT ‡ 15:4 μεινητε | μενητε CT § 15:6 μεινη | μενη CT * 15:6 το | — TR † 15:7 αιτησεσθε | αιτησασθε ANT CT ‡ 15:8 γενησεσθε | γενησθε CT § 15:9 ηγαπησα υμας | υμας ηγαπησα CT * 15:10 τας εντολας του πατρος μου | του πατρος τας εντολας WH † 15:11 μεινη | η CT

12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

13 Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

14 Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ἃ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

15 Οὐκέτι ἄμφω λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.

16 Ὅχι ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέριτε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη· ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, *δῶ ὑμῖν.

17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν.

19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.

21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ἕμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με.

22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν.

23 Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ.

24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἔπεποιήκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου.

25 Ἀλλ' ἵνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὁ ἑγγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι Ἐμίσησάν με δωρεάν.

26 Ὅταν ἃδὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ·

27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

16

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

2 Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξη λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ.

3 Καὶ ταῦτα *ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ.

‡ 15:14 οσα | α NA SBL TH | ο WH § 15:15 υμας λεγω | λεγω υμας CT * 15:16 δω | δωη
 BYZ HF PCK † 15:21 υμιν | εις υμας CT ‡ 15:22 ειχον | ειχοσαν CT § 15:24 πεποιηκεν |
 εποιησεν CT * 15:24 ειχον | ειχοσαν CT † 15:25 γεγραμμενος εν τω νομω αυτων | εν τω
 νομω αυτων γεγραμμενος CT ‡ 15:26 δε | — CT * 16:3 ποιησουσιν | ποιησουσιν υμιν TR

4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ἴωρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.

5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, Ποῦ ὑπάγεις;

6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἂν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος ὁὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἂν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἀμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως·

9 περὶ ἀμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·

10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα *μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·

11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω †λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.

13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ᾔδῃ ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ *λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ †λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.

17 *Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; Καὶ ὅτι †Εγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

18 Ἐλεγον οὖν, *Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει, ὅτι μικρὸν; Οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ.

19 Ἐγνώ *οὖν †ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με;

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

† 16:4 ωρα | ωρα αυτων CT † 16:7 εγω | — CT TR § 16:7 ουκ ελευσεται | ου μη ελθῃ SBL WH

* 16:10 μου | — CT † 16:12 λεγειν υμιν | υμιν λεγειν CT † 16:13 εις πασαν την αληθειαν |

εν τη αληθεια παση NA SBL | εις την αληθειαν πασαν TH WH § 16:13 αν ακουση | ακουσει

NA SBL TH | ακουει WH * 16:14 ληψεται | λημψεται CT † 16:15 λαμβανει | ληψεται ANT

TR † 16:16 ου | ουκετι CT § 16:16 οτι υπαγω προς τον πατερα | οτι εγω υπαγω προς του

πατερα ANT TR | — CT * 16:17 ειπον | ειπαν CT † 16:17 εγω | — CT † 16:18 τουτου τι

εστιν | τι εστι τουτου CT § 16:18 το | — SBL WH * 16:19 ουν | — CT † 16:19 ο | — SBL

WH † 16:20 δε | — CT

21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22 Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς *αἶρει ἀφ' ὑμῶν.

23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἴδι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα †ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.

24 Ἔως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ ἑλήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾗ πεπληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· *ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς †ἀναγγελωῦ ὑμῖν.

26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν·

27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ †τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον.

28 Ἐξῆλθον ἄπαρ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

29 Λέγουσιν *αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε, νῦν †παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

30 Νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.

31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς †ὁ Ἰησοῦς, Ἄρτι πιστεύετε;

32 Ἰδοῦ, ἔρχεται ὥρα καὶ ἄρτι ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, *καὶ ἐμὲ μόνον ἀφήτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστί.

33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν †ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17

1 Ταῦτα ἐλάλησεν *ὁ Ἰησοῦς, καὶ †ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, †καὶ εἶπε, Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα ἑκαὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε·

2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, *δώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.

3 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

§ 16:22 λυπην μεν νυν | νυν μεν λυπην CT * 16:22 αρει | αρει WH † 16:23 οτι οσα αν | αν τι CT † 16:23 εν τω ονοματι μου δωσει υμιν | δωσει υμιν εν τω ονοματι μου SBL TH WH § 16:24 ληψεσθε | ληψεσθε CT * 16:25 αλλ | — CT SCR † 16:25 αναγγελω | απαγγελω CT † 16:27 του θεου | θεου TH | του πατρος WH § 16:28 παρα | εκ SBL WH * 16:29 αυτω | — CT † 16:29 παρρησια | εν παρρησια CT † 16:31 ο | — CT § 16:32 νυν | — CT * 16:32 και εμε | καμε CT † 16:33 εχετε | εξετε ANT SCR * 17:1 ο ιησους | ιησους CT † 17:1 επηρε | επαρας CT † 17:1 και | — CT § 17:1 και ο υιος σου | ο υιος CT * 17:2 δωσει | δωση NA SBL TR

4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον †ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω.

5 Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῶ τῇ δόξει ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.

6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς †δεδώκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, §καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς *δέδωκας· καὶ τὸν λόγον σου †τετηρήκασι.

7 Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα †δεδώκάς μοι, παρὰ σοῦ §έστιν·

8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ *δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἶσι·

10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ· καὶ δεδοξασμαὶ ἐν αὐτοῖς.

11 Καὶ οὐκέτι εἰμί ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ †οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, †καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, §ὧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς *ἡμεῖς.

12 Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν †ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· †οὓς δέδωκάς μοι, §εφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ.

13 Νῦν δὲ πρὸς σέ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν *αὐτοῖς.

14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου.

15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.

16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ †ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί.

17 Ἀγιάσον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ †σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι.

18 Καθὼς ἐμέ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον.

19 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα §καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν *πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ·

21 ἵνα πάντες ἐν ὧσι· καθὼς σύ, †πάτερ, ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν †ἔν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσμος §πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

† 17:4 ετελειωσα | τελειωσας CT † 17:6 δεδωκας | εδωκας CT § 17:6 και εμοι | καιμοι NA
 SBL WH * 17:6 δεδωκας | εδωκας CT † 17:6 τετηρηκασι | τετηρηκαν CT † 17:7 δεδωκας
 | εδωκας WH § 17:7 εστιν | εισιν CT * 17:8 δεδωκας | εδωκας CT † 17:11 ουτοι | αυτοι
 NA SBL WH † 17:11 και εγω | καγω CT § 17:11 ω | ους TR * 17:11 ημεις | και ημεις
 TH † 17:12 εν τω κοσμω | — CT † 17:12 ους | ω CT § 17:12 εφυλαξα | και εφυλαξα
 CT * 17:13 αυτοις | εαυτοις CT † 17:16 εκ του κοσμου ουκ ειμι | ουκ ειμι εκ του κοσμου
 CT † 17:17 σου | — CT § 17:19 και αυτοι ωσιν | ωσι και αυτοι CT * 17:20 πιστευοντων |
 πιστευσοντων TR † 17:21 πατερ | πατηρ WH † 17:21 εν | — NA SBL WH § 17:21 πιστευση
 | πιστευη CT

22 *Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἴεσμεν.

23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὡσι τετελειωμένοι εἰς ἐν, *καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτούς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

24 ΣΠάτερ, *οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἶμι ἐγὼ κάκεῖνοι ὡσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

25 †Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας·

26 καὶ ἐγνωρίσα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾗ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18

1 Ταῦτα εἰπὼν *ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου ἑτῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτόν, τὸν τόπον· ὅτι πολλάκις συνήχθη †ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3 Ὁ οὖν Ἰούδας, λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ΣΦαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὄπλων.

4 Ἰησοῦς οὖν, εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, *ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα ζητεῖτε;

5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς †ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἶμι. †Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτόν μετ' αὐτῶν.

6 Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Ἐγὼ εἶμι, *ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί.

7 Πάλιν οὖν αὐτούς ἐπηρώτησε, Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

8 Ἀπεκρίθη *Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἶμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν·

9 ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι Οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.

10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἴλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ἑώτιον τὸ δεξιόν. Ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.

* 17:22 καὶ ἐγὼ | καγὼ CT † 17:22 ἐσμεν | — CT † 17:23 καὶ | — CT § 17:24 πατερ | πατηρ WH * 17:24 οὓς | ο CT † 17:24 ἐδωκάς | δεδωκάς ANT BYZ NA PCK SBL WH † 17:25 πατερ | πατηρ WH * 18:1 ο 95.9% | — NA SBL WH 0.3% † 18:1 τῶν 93.1% | του NA SBL 1.3% † 18:2 ο 57.6% | καὶ ο ANT BYZ HF 36.7% | — NA SBL WH 0.3% § 18:3 φαρισαιων 96.2% | εκ των φαρισαιων CT 0.4% * 18:4 ἐξελθων εἶπεν 96.7% | ἐξῆλθε καὶ λεγει CT 1.4% † 18:5 ο ἰησους 96.9% | — NA SBL WH 2.5% † 18:5 εἰστήκει | ἰστηκει TH WH § 18:6 οτι 94.5% | — CT 5.5% * 18:6 ἀπῆλθον 99% | ἀπῆλθαν TH WH 0.3% † 18:6 ἐπεσον 98.3% | ἐπεσαν CT 1.3% † 18:7 αυτοὺς ἐπηρώτησε 72.4% | ἐπηρωτησεν αυτοὺς CT 5.2% § 18:7 εἶπον 98.8% | εἶπαν NA SBL WH 0.3% * 18:8 ἰησους 80.5% | ο ἰησους TR 14.4% † 18:10 ὡτιον 97.3% | ὡταριον CT 0.6%

11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πῖω αὐτό;

12 Ἦ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν,

13 καὶ Σάπηγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.

14 Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον *ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

15 Ἦκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ †ὁ ἄλλος μαθητῆς. Ὁ δὲ μαθητῆς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως·

16 ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς τῆ θύρα ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητῆς ὁ ἄλλος ὅς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

17 Λέγει οὖν *ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί.

18 †Εἰστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακίαν πεποιηκότες, ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ †μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστῶς καὶ θερμαινόμενος.

19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ *ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν †συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

21 Τί με Σέπερωτᾶς; *Ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοῦτας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὔτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς †τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκῶς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών, Οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ;

23 Ἀπεκρίθη αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με Σδέρεις;

24 *Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

‡ 18:11 μαχαιραν 50.3% | μαχαιραν σου BYZ HF TR 44.6% § 18:13 απηγαγον αυτον 86.8% | ηγαγον CT 0.4% * 18:14 απολεσθαι 92.1% | αποθαινει CT 6.6% † 18:15 ο 97% | — CT SCR 2.9%
 ‡ 18:16 ειστηκει | ιστηκει TH WH § 18:16 ος ην γνωστος τω αρχιερει 98.3% | ο γνωστος του αρχιερεως CT 0.1% * 18:17 η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω 97.4% | τω πετρω η παιδισκη η θυρωρος CT 1.1% † 18:18 ειστηκεισαν | ιστηκεισαν TH WH ‡ 18:18 μετ αυτων ο πετρος 92.2% | και ο πετρος μετ αυτων CT 1.7% § 18:20 ο 92.5% | — CT 1.9% * 18:20 ελαλησα 90% | λελαληκα CT 4.4% † 18:20 συναγωγη 82.2% | τη συναγωγη TR 12.6% ‡ 18:20 παντοτε 77.6% | παντες CT 12.9% § 18:21 επερωτας 95.8% | ερωτας CT 3.3% * 18:21 επερωτησον 92.8% | ερωτησον CT 5.3% † 18:22 των υπηρετων παρεστηκως 94.4% | παρεστηκως των υπηρετων CT 0.5% ‡ 18:23 ο 96.5% | — CT 1.2% § 18:23 δερεις 62.9% | δαιρεις PCK 36.7% * 18:24 απεστειλεν 83.8% | απεστειλεν ουν CT SCR 8.3%

25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῶ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἰοὺν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί.

26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς ὧν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;

27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

28 Ἀγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ Σπρωί, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσηλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, *ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ Πάσχα.

29 Ἐξηλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπε, Τίνα κατηγορίαν φέρετε Ἰσκατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

30 Ἀπεκρίθησαν καὶ *εἶπον αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος ἱκακοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Σπιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον *οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα·

32 ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῆ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἔμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Εἰσηλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Σπιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 Ἀπεκρίθη *αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι *σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35 Ἀπεκρίθη ὁ Σπιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;

36 Ἀπεκρίθη *Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οὐ ὑπηρετᾷ ἄν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι *ἐγὼ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Τί ἔστιν ἀλήθεια;

† 18:25 ουν 67.7% | — CT TR 30.5% † 18:27 ο 69.7% | — CT 25.3% § 18:28 πρωι 57.1% | πρωια BYZ TR 37.3% * 18:28 αλλ ινα 96% | αλλα CT 3.1% † 18:29 πιλατος | πειλατος TH WH † 18:29 προς αυτους και ειπε 81.8% | εξω προς αυτους και φησι CT 1.7% § 18:29 κατα 99.1% | — WH 0.1% * 18:30 ειπον 98.7% | ειπαν CT 0.5% † 18:30 κακοποιος 99.2% | κακον ποιων CT 0.3% † 18:31 ο 97.2% | — WH 0.3% § 18:31 πιλατος | πειλατος TH WH * 18:31 ουν 81.9% | — NA SBL WH 1.2% † 18:32 εμελλεν 59.6% | ημελλεν ANT BYZ CT HF TR 40.3% † 18:33 εις το πραιτωριον παλιν 88.7% | παλιν εις το πραιτωριον CT 7.5% § 18:33 πιλατος | πειλατος TH WH * 18:34 αυτω ο 85.3% | — CT 1.1% † 18:34 αφ εαυτου 98.8% | απο σεαυτου CT 1% † 18:34 σοι ειπον 89.8% | ειπον σοι CT 0.7% § 18:35 πιλατος | πειλατος TH WH * 18:36 ιησους 88.7% | ο ιησους TR 10.8% † 18:36 αν οι εμοι ηγωνιζοντο 93.4% | οι εμοι ηγωνιζοντο αν CT 2.8% † 18:37 πιλατος | πειλατος TH WH § 18:37 ιησους 56% | ο ιησους BYZ CT TR 42.5% * 18:37 εγω 94% | — CT 4.3% † 18:38 πιλατος | πειλατος TH WH

Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ.

39 Ἔστι δὲ συνθήθεια ἑσμῖν, ἴνα ἕνα *ὕμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ Πάσχα· βούλεσθε οὖν ἑσμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

19

1 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ *Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔμαστίγωσε.

2 Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἰμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,

3 καὶ ἔλεγον, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἑδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα.

4 Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ *Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἑν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω.

5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἰμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε, ὁ ἄνθρωπος.

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον ἑαυτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ *Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν Θεοῦ ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ ἑΠιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη,

9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.

10 Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ *Πιλάτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; Οὐκ οἶδας ὅτι ἔξουσίαν ἔχω ἑσταυρῶσαί σε, καὶ ἔξουσίαν ἔχω ἀπολύσαί σε;

11 Ἀπεκρίθη ἑΙησοῦς, Οὐκ εἶχες ἔξουσίαν *οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν ἑσοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ ἑπαραδιδούς μέ σοι μείζονα ἄμαρτίαν ἔχει.

‡ 18:38 αιτιαν ευρισκω εν αυτω 95.7% | ευρισκω εν αυτω αιτιαν CT 1.5% § 18:39 υμιν | ημιν PCK [Note: Morrill does not document the PCK variant in his collation.] * 18:39 υμιν απολυσω 82% | απολυσω υμιν CT 8.7% † 18:39 υμιν απολυσω 74.3% | απολυσω υμιν CT 10.9% ‡ 18:40 παλιν παντες 52.3% | παντες PCK 31% | παλιν CT 12.3% * 19:1 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:3 ελεγον | ηρχοντο προς αυτον και ελεγον CT ‡ 19:3 εδιδουν | εδιδουσαν CT § 19:4 εξηλθεν ουν | και εξηλθε CT * 19:4 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:4 εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω | ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω NA SBL WH ‡ 19:5 ιδε | ιδου CT § 19:6 αυτον | — CT TR * 19:6 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:7 ημων | — CT ‡ 19:7 εαυτον υιον θεου | εαυτον θεου υιον ANT HF | εαυτον υιον του θεου SCR | υιον θεου εαυτον CT § 19:8 πιλατος | πειλατος TH WH * 19:10 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:10 σταυρωσαι ... απολυσαι | απολυσαι ... σταυρωσαι CT ‡ 19:11 απεκριθη | απεκριθη αυτω CT § 19:11 ιησους | ο ιησους TR * 19:11 ουδεμιαν κατ εμου | κατ εμου ουδεμιαν CT † 19:11 σοι δεδομενον | δεδομενον σοι CT ‡ 19:11 παραδιδους | παραδους CT

12 Ἐκ τούτου Σέζηται ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι *ἐκραζον λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσης, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα †ἐαυτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν †Πιλάτος ἀκούσας Στουτοῦν τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ *τοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ †Γαββαθᾶ·

14 ἣν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα †δε ὥσει ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε, ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

15 ΣΟἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ *Πιλάτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῆ.

Παρέλαβον †δὲ τὸν Ἰησοῦν †καὶ ἤγαγον·

17 καὶ βασιτάζων Στὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξήλθεν εἰς *τόπον λεγόμενον Κρανίου Τόπον, †ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ·

18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19 Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ †Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν Σὸ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, *Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ.

21 Ἐλεγον οὖν τῷ †Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφει, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι Ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεὺς *εἰμι τῶν Ἰουδαίων.

22 Ἀπεκρίθη ὁ ΣΠιλάτος, Ὅ γέγραφα, γέγραφα.

23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν *τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ χιτῶν †ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὄλου.

24 *Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῆ Σὴ λέγουσα,

Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς,

§ 19:12 εζητει ο πιλατος | ο πιλατος εζητει NA SBL | ο πειλατος εζητει TH WH * 19:12 εκραζον | εκραυγασαν CT † 19:12 εαυτον | αυτον TR † 19:13 πιλατος | πειλατος TH WH § 19:13 τουτον τον λογον | των λογων τουτων CT * 19:13 του | — CT † 19:13 γαββαθα | γαβαθα PCK † 19:14 δε ωσει | δε ως BYZ | ην ωσει PCK | ην ως CT § 19:15 οι δε εκραυγασαν | εκραυγασαν ουν εκεινοι CT * 19:15 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:16 δε | ουν CT † 19:16 και ηγαγον | και απηγαγον TR | — CT § 19:17 τον σταυρον αυτου | εαυτω τον σταυρον NA TH | αυτω τον σταυρον SBL WH * 19:17 τοπον | τον ANT CT PCK TR † 19:17 ος | ο CT † 19:19 πιλατος | πειλατος TH WH § 19:20 ο τοπος της πολεως | της πολεως ο τοπος ANT TR * 19:20 ελλημιστι ρωμιστι | ρωμιστι ελλημιστι CT † 19:21 πιλατω | πειλατω TH WH † 19:21 εμι των ιουδαιων | των ιουδαιων εμι SBL WH § 19:22 πιλατος | πειλατος TH WH * 19:23 τεσσαρα | τεσσερα TH WH † 19:23 αραφος | αρραφος ANT PCK TR † 19:24 ειπον | ειπαν NA SBL WH § 19:24 η λεγουσα | — WH

καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.

²⁵ *Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ.

²⁶ Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὄν ἡγάπα, λέγει τῇ μητρὶ ἑαυτοῦ, Γύναι, ἴδου ὁ υἱός σου.

²⁷ Εἷτα λέγει τῷ μαθητῇ, Σῖδου ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

²⁸ Μετὰ τοῦτο ἴδων ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεστοι, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Διψῶ.

²⁹ Σκευὸς οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· *οἱ δέ, πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

³⁰ Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Τετέλεστοι· καὶ ἑκκλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

³¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν—ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου—ἠρώτησαν τὸν Σπιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.

³² Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ *συσταυρωθέντος αὐτῶ.

³³ ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἑαυτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη·

³⁴ ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ ἐεὐθέως ἐξηλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

³⁵ Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἔστιν αὐτοῦ ἡ μαρτυρία, *κάκεινος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε.

³⁶ Ἐγένετο γάρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὅσπου οὐ συντριβήσεται Σᾶπ' αὐτοῦ.

³⁷ Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, Ὅψονται εἰς ὄν ἐξεκέντησαν.

³⁸ *Μετὰ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον Ἰωσήφ Σὸ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,

* 19:25 εισηκεισαν | ιστηκεισαν TH WH † 19:26 αυτου | — CT ‡ 19:26 ιδου | ιδε ANT
 BYZ CT HF PCK § 19:27 ιδου | ιδε CT * 19:27 ο μαθητης αυτην | αυτην ο μαθητης TR
 † 19:28 ιδων | ειδως ANT CT PCK TR ‡ 19:28 παντα ηδη | ηδη παντα CT PCK § 19:29 ουν
 | — CT * 19:29 οι δε πλησαντες σπογγον οξους και | σπογγον ουν μεστον του οξους CT
 † 19:30 κλινας | κλεινας TH § 19:31 ινα ... σαββατω επει παρασκευη ην | επει παρασκευη
 ην ινα ... σαββατω CT SCR § 19:31 πιλατον | πειλατον TH WH * 19:32 συσταυρωθεντος
 | συσταυρωθεντος TH WH † 19:33 αυτον ηδη | ηδη αυτον CT ‡ 19:34 ευθεως εξηλθεν
 | ευθως εξηλθεν TR | εξηλθεν ευθως CT § 19:35 εστιν αυτου η μαρτυρια | αυτου εστιν η
 μαρτυρια ANT BYZ CT TR | εστιν η μαρτυρια αυτου PCK * 19:35 κακεινος | και εκεινος CT
 † 19:35 υμεις | και υμεις ANT CT ‡ 19:35 πιστευσητε | πιστευητε SBL TH WH § 19:36 απ
 | — ANT CT HF TR * 19:38 μετα | μετα δε ANT CT TR † 19:38 πιλατον | πειλατον TH WH
 ‡ 19:38 ιωσηφ | ο ιωσηφ BYZ HF TR § 19:38 ο | — SBL TH WH

ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ *Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα †τοῦ Ἰησοῦ.

³⁹ Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς †τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων ὄμιγμα σμύρνης καὶ ἀλόης *ὡς λίτρας ἑκατόν.

⁴⁰ Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ †ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

⁴¹ Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς †ἐτέθη.

⁴² Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

20

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτῃ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.

2 Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε *τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν.

6 Ἔρχεται οὖν †Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,

7 καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.

8 Τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν·

9 οὐδέπω γὰρ ᾔδειςαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς †ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

11 Μαρία δὲ ᾄσθηται πρὸς *τὸ μνημεῖον †κλαίουσα ἔξω· ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον,

12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῆ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς, ὅτι Ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

* 19:38 πιλατος | πειλατος TH WH † 19:38 του ιησου | αυτου CT ‡ 19:39 τον ιησουν | αυτον CT § 19:39 μιγμα | ελιγμα WH * 19:39 ως | ωσει BYZ TR † 19:40 εν | — CT TR ‡ 19:41 ετεθη | ην τεθειμενος CT * 20:4 ταχιον | ταχειου WH † 20:6 σιμων | και σιμων CT ‡ 20:10 εαυτους | αυτους NA | αυτους SBL WH § 20:11 ειστηκει | ιστηκει TH WH * 20:11 το μνημειον | τω μνημειω ANT BYZ CT PCK † 20:11 κλαιουσα εξω | εξω κλαιουσα CT

14 †Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι §Ἰησοῦς ἐστὶ.

15 Λέγει αὐτῇ *ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; Τίνα ζητεῖς; Ἐκεῖνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστὶ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ †ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτόν ἀρῶ.

16 Λέγει αὐτῇ †ὁ Ἰησοῦς, §Μαρία. Στραφεῖσα ἐκεῖνη λέγει *αὐτῷ, †Ραββουνί—ὃ λέγεται, Διδάσκαλε.

17 Λέγει αὐτῇ †ὁ Ἰησοῦς, Μὴ μου ἅπτου, οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα §μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπέ αὐτοῖς, Αναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.

18 Ἐρχεται *Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ †απαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι †ἔώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19 Οὔσης οὖν ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη τῇ μιᾷ §τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ *συνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν.

20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν †αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.

22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον.

23 Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, †ἀφίενται αὐτοῖς· ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

24 Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν §ὁ Ἰησοῦς.

25 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω *τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν.

27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

‡ 20:14 και | — CT § 20:14 ιησους | ο ιησους TR * 20:15 ο | — CT † 20:15 εθηκας αυτον | αυτον εθηκας TR ‡ 20:16 ο | — CT § 20:16 μαρια | μαριαμ CT * 20:16 αυτω | αυτω εβραιστι CT † 20:16 ραββουνι | ραβουνι PCK | ραββουνει WH ‡ 20:17 ο | — CT § 20:17 μου | — NA SBL WH * 20:18 μαρια | μαριαμ CT † 20:18 απαγγελουσα | αγγελουσα CT ‡ 20:18 εωρακε | εωρακα CT § 20:19 των | — CT * 20:19 συνηγμενοι | — CT † 20:20 αυτοις τας χειρας και την πλευραν αυτου | τας χειρας και την πλευραν αυτοις NA SBL TH | και τας χειρας και την πλευραν αυτοις WH ‡ 20:23 αφιενται | αφεωνται NA SBL WH § 20:24 ο | — CT * 20:25 την χειρα μου | μου την χειρα NA SBL WH

28 †Καὶ ἀπεκρίθη †Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἐώρακάς ἤμε, πεπίστευκας; Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν *αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31 Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα †πιστεύσητε ὅτι †Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21

1 Μετὰ ταῦτα ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν *παλὶν †ὁ Ἰησοῦς τοῖς †μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφάνέρωσε δὲ οὕτως.

2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἀλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ *ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον †εύθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

4 Πρωΐας δὲ ἤδη †γενομένης ἔστη ἡ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶ.

5 Λέγει οὖν αὐτοῖς *ὁ Ἰησοῦς, Παιδιά, μὴ τι προσφάγιον ἔχετε; Απεκρίθησαν αὐτῷ, Οὐ.

6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. Ἐβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἐλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο—ἦν γὰρ γυμνός—καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον—οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, †ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων—σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον.

10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπίασατε νῦν.

11 Ἐνεβή Σίμων Πέτρος, καὶ εἴλκυσε τὸ δίκτυον *ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσοῦτων ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

† 20:28 καὶ | — CT † 20:28 θωμας | ο θωμας TR § 20:29 με | με θωμα TR * 20:30 αυτου | — SBL WH † 20:31 πιστευσητε | πιστευητε SBL TH WH † 20:31 ιησους | ο ιησους TR * 21:1 παλιν | — PCK † 21:1 ο | — WH † 21:1 μαθηταις | μαθηταις αυτου BYZ | μαθηταις αυτου εγερθεις εκ νεκρων PCK § 21:3 εξηλθον | εξηλθαν WH * 21:3 ενεβησαν | ανεβησαν TR † 21:3 ευθυς | — CT † 21:4 γενομενης | γινομενης WH § 21:4 ο | — CT * 21:5 ο | — WH † 21:6 ισχυσαν | ισχυου CT † 21:8 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 21:11 ανεβη | ανεβη ουν CT * 21:11 επι της γης | εις την γην CT

12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς ἴδε ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν.

13 Ἔρχεται οὖν ἡ δὲ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.

14 Τοῦτο ἦδη τρίτον ἐφανερῶθη *ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς †αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων †Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με ἡπλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Βόσκει τὰ ἀρνία μου.

16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δευτέρον, Σίμων *Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ †πρόβατά μου.

17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, Σίμων †Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με; Καὶ ἔειπεν αὐτῷ, Κύριε, *σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ †ὁ Ἰησοῦς, Βόσκει τὰ †πρόβατά μου.

18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτόν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσης, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ἔσε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

19 Τοῦτο δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι.

20 Ἐπιστραφεὶς *δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ εἶπε, Κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδούς σε;

21 †Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τί;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; Σὺ †ἀκολουθεῖ μοι.

23 Ἐξῆλθεν οὖν ἡ δὲ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· *καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ †γράφας ταῦτα· καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς †ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

25 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἡ δὲ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, *οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον †χωρῆσαι τὰ

† 21:12 δε | — WH ‡ 21:13 ουν | — CT § 21:13 ο | — NA WH * 21:14 ο | — NA WH † 21:14 αυτοῦ | — CT ‡ 21:15 ιωνα | ιωαννου NA SBL TH | ιωανου WH § 21:15 πλειον | πλεον CT * 21:16 ιωνα | ιωαννου NA SBL TH | ιωανου WH † 21:16 προβατα | προβατια WH ‡ 21:17 ιωνα | ιωαννου NA SBL TH | ιωανου WH § 21:17 ειπεν | λεγει NA * 21:17 συ παντα | παντα συ CT † 21:17 ο | — WH ‡ 21:17 προβατα | προβατια WH § 21:18 σε ζωσει | ζωσει σε TH WH * 21:20 δε | — CT † 21:21 τουτον | τουτον ουν CT ‡ 21:22 ακολουθει μοι | μοι ακολουθει CT § 21:23 ο λογος ουτος | ουτος ο λογος CT * 21:23 και ουκ ειπεν | ουκ ειπεν δε CT † 21:24 γραφας | ο γραφας NA SBL WH ‡ 21:24 εστιν η μαρτυρια αυτου | αυτου η μαρτυρια εστιν NA SBL WH § 21:25 οσα | α CT * 21:25 ουδε | ουδ CT † 21:25 χωρησαι | χωρησειν SBL WH

γραφόμενα βιβλία. †Ἀμήν.‡

† 21:25 ἀμην | — CT § 21:25 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Ἐξεδόθη μετὰ χρόνους λβ´ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

¹ Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο *ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,

² ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὖς ἐξελέξατο, ἄνεληφθη·

³ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν †τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

⁴ Καὶ Συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, Ἦν ἠκούσατέ μου·

⁵ ὅτι *Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ †βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

⁶ Οἱ μὲν οὖν συναλθόντες †ἐπρωτῶν αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραῆλ;

⁷ Εἶπε ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Οὐχ ὑμῶν ἐστι γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ.

⁸ Ἀλλὰ *λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ †μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλήμ, καὶ †ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

⁹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλέπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

¹⁰ Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο *παριστήκεισαν αὐτοῖς ἐν †ἐσθῆτι λευκῇ,

¹¹ οἳ καὶ †εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ὁρῶντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος *ὁ Ἰησοῦς, ὁ †ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὄν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

¹² Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν.

¹³ Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, †ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ Στάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,

* 1:1 ο | — WH † 1:2 ανεληφθη | ανελημφθη CT ‡ 1:3 τεσσαρακοντα | τεσερακοντα CT § 1:4 συναλιζομενος | συναλιζομενος μετ αυτων SCR * 1:5 ιωαννης | ιωανης WH † 1:5 βαπτισθησεσθε εν πνευματι 92.1% | εν πνευματι βαπτισθησεσθε CT 0.9% ‡ 1:6 επρωτων | ηρωτων ECM† NA SBL TH WH § 1:7 δε | — WH * 1:8 ληψεσθε | ληψεσθε CT † 1:8 μοι | μου ECM† NA SBL TH WH ‡ 1:8 εν | — PCK § 1:8 σαμαρεια | σαμαρια WH * 1:10 παριστηκεισαν | παριστηκεισαν WH † 1:10 εσθητι λευκη | εσθησει λευκαις NA SBL TH WH ‡ 1:11 ειπον | ειπαν CT § 1:11 εμβλεποντες | βλεποντες SBL TH WH * 1:11 ο | — PCK † 1:11 αναληφθεις | αναλημφθεις CT ‡ 1:13 ανεβησαν εις το υπερων | εις το υπερων ανεβησαν CT § 1:13 ιακωβος και ιωαννης | ιακωβος ιωαννης PCK | ιωαννης και ιακωβος ECM NA SBL TH | ιωανης και ιακωβος WH

Φίλιππος καὶ Θωμαῖς, Βαρθολομαῖος καὶ *Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου.

14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ †καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶ καὶ †Μαρία τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ §σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν *μαθητῶν εἶπεν—ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ †ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν—

16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν †ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος §Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι *τὸν Ἰησοῦν.

17 Ὅτι κατηριθμημένος ἦν †σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης—

18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ †μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνῆς γενόμενος §ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχχνα αὐτοῦ.

19 Καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ *ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν †Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστι, χωρίον αἵματος—

20 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν,

Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος,
καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ·

καί,

Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ †λάβοι ἕτερος.

21 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ §ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς,

22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος *Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς †ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ †γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.

23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον §Βαρσαβάν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος, καὶ *Μαθθίαν.

24 Καὶ προσευξάμενοι †εἶπον, Σὺ Κύριε καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον †ὃν ἐξελέξω, ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα

* 1:13 ματθαιος | μαθθαιος CT † 1:14 και τη δεησει 95.5% | — CT 3.9% † 1:14 μαρια | μαριαμ CT § 1:14 συν | — ECM† NA * 1:15 μαθητων | αδελφων CT † 1:15 ως | ωσει NA † 1:16 ταυτην | — CT § 1:16 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 1:16 τον | — CT † 1:17 συν | εν CT † 1:18 μισθου | του μισθου TR § 1:18 ελακησε | ελακισε PCK * 1:19 ιδια | — WH † 1:19 ακελδαμα | ακελδαμαχ ECM NA SBL WH | αχελδαμαχ TH † 1:20 λαβοι | λαβετω CT § 1:21 εν | — CT * 1:22 ιωαννου | ιωανου WH † 1:22 ανεληφθη | ανελημφθη CT † 1:22 γενεσθαι συν ημιν | συν ημιν γενεσθαι CT § 1:23 βαρσαβαν | βαρσαββαν ANT CT * 1:23 μαθθιαν | μαθθιαν ECM NA SBL WH † 1:24 ειπον | ειπαν CT † 1:24 ον εξελεξω εκ τουτων των δυο ενα | εκ τουτων των δυο ον ενα εξελεξω SCR | εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω ST

25 λαβεῖν τὸν Σκλήρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, *ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.
 26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους †αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ †Ματθίαν, καὶ Σουγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

2

1 Καὶ ἐν τῷ *συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν †ἅπαντες †ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό.

2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι.

3 Καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὡσεὶ πυρός, Σεκάθισέ τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν.

4 Καὶ ἐπλήσθησαν *ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου †αὐτοῖς ἀποφθεγγεσθαι.

5 Ἦσαν δὲ †ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι Σῆκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν.

7 Ἐξίσταντο δὲ *πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες †πρὸς ἀλλήλους, †Οὐκ ἰδοὺ Σπάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἑγεννήθημεν;

9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ *Ἐλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,

10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,

11 Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέροις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ †διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί †ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

13 Ἄτεροι δὲ Σχλευάζοντες ἔλεγον ὅτι Γλεύκουσ μεμεστωμένοι εἰσὶ.

14 Σταθεῖς δὲ *Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα, ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ †ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ †ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου.

§ 1:25 κληρον | τοπον CT * 1:25 εξ | αφ ECM† NA SBL TH WH † 1:26 αυτων | αυτοις NA SBL TH WH † 1:26 ματθιαν | μαθητιαν CT § 1:26 συγκατεψηφισθη | συγκατεψηφισθη TH WH * 2:1 συμπληρουσθαι | συμπληρουσθαι TH WH † 2:1 απαντες | παντες CT † 2:1 ομοθυμαδον 94.1% | ομου CT 2.3% § 2:3 εκαθισε τε | και εκαθισεν NA SBL TH WH * 2:4 απαντες | παντες CT † 2:4 αυτοις αποφθεγγεσθαι | αποφθεγγεσθαι αυτοις CT † 2:5 εν | εις NA § 2:6 ηκουον | ηκουσεν WH * 2:7 παντες | — ECM† HF NA PCK SBL WH † 2:7 προς αλληλους 94.2% | — CT 2.7% † 2:7 ουκ | ουχ ECM NA SBL TH | ουχι WH § 2:7 παντες | απαντες ECM† NA * 2:9 ελαμιται | ελαμειται TH WH † 2:12 διηπορουν | διηπορουντο WH † 2:12 αν θελοι | θελει CT § 2:13 χλευαζοντες | διαχλευαζοντες CT PCK * 2:14 πετρος | ο πετρος CT † 2:14 απεφθεγγεατο | επεφθεγγεατο PCK † 2:14 απαντες | παντες CT

15 Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας·

16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ,

17 Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἑνύπνια ἐνυπνιασθήσονται·

18 καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι.

19 Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·

20 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα,

πρὶν *ἢ ἔλθειν †τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·

21 καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ‡ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

22 Ἄνδρες Ὑσραηλιῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα *ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς †καὶ αὐτοὶ οἴδατε,

23 τοῦτον τῇ ὠρισμένη βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον ‡λαβόντες, διὰ §χειρῶν ἀνόμων προσπῆξαντες *ἀνείλετε·

24 ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδύνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ.

25 †Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν,

‡Προρωμὴν τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ·

26 διὰ τοῦτο §εὐφράνθη *ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι·

27 ὅτι οὐκ †ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ‡Ἄδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.

28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς·

πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.

§ 2:17 ενυπνια | ενυπνιοις CT * 2:20 η | — NA TH WH † 2:20 την | — NA SBL TH WH ‡ 2:21 αν | εαν SBL WH § 2:22 ισραηλιται | ισραηλιται TH WH * 2:22 απο του θεου αποδεδειγμενον | αποδεδειγμενον απο του θεου ECM† NA SBL TH WH † 2:22 και | — CT ‡ 2:23 λαβοντες 95.1% | — CT 2.7% § 2:23 χειρων | χειρος CT * 2:23 ανειλετε | ανειλατε CT † 2:25 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 2:25 προρωμην | προορωμην CT § 2:26 ευφρανθη | ηυφρανθη CT * 2:26 η καρδια μου | μου η καρδια WH † 2:27 εγκαταλειψεις | ενκαταλειψεις TH WH ‡ 2:27 αδου | αδην CT

²⁹ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἶπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου §Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.

³⁰ Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ *τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστόν, καθίσει ἐπὶ †τοῦ θρόνου αὐτοῦ,

³¹ προῖδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι †οὐ §κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς *Ἄδου, †οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν.

³² Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.

³³ Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ †Ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεε τοῦτο ὃ §νῦν ὑμεῖς *βλέπετε καὶ ἀκούετε.

³⁴ Οὐ γὰρ †Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός,

Εἶπεν †ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου,

Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

³⁵ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

³⁶ Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον §καὶ Χριστόν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

³⁷ Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν *τῇ καρδίᾳ, †εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί †ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί;

³⁸ §Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν *ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν †ἀμαρτιῶν, καὶ †λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

³⁹ Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

⁴⁰ Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσι §διεμαρτύρητο καὶ *παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης.

⁴¹ Οἱ μὲν οὖν †ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ

§ 2:29 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH * 2:30 το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον 75.9% | — CT 2.4% † 2:30 του θρονου | τον θρονου CT ‡ 2:31 ου | ουτε CT § 2:31 κατελειφθη η ψυχη αυτου 68% | εγκατελειφθη (εν- TH WH) ECM NA SBL 1.6% * 2:31 αδου | αδην ECM NA SBL WH † 2:31 ουδε | ουτε CT ‡ 2:33 αγιου πνευματος | πνευματος του αγιου CT § 2:33 νυν | — CT * 2:33 βλεπετε | και βλεπετε NA WH † 2:34 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 2:34 ο | — WH § 2:36 και χριστον αυτον ο θεος εποιησε | αυτον και χριστον εποιησεν ο θεος ECM† NA SBL WH | αυτον και χριστον ο θεος εποιησε ECM† TH * 2:37 τη καρδια | την καρδιαν ECM† NA SBL TH WH † 2:37 ειπον | ειπαν WH ‡ 2:37 ποιησομεν | ποιησωμεν BYZ CT HF § 2:38 πετρος δε εφη προς αυτους μετανοησατε | ειπε δε πετρος προς αυτους μετανοησατε PCK | πετρος δε προς αυτους μετανοησατε φησι ECM NA TH | πετρος δε προς αυτους μετανοησατε SBL WH * 2:38 επι | εν WH † 2:38 αμαρτιων 94.8% | των αμαρτιων υμων ECM† NA SBL TH WH 1.8% ‡ 2:38 ληψεσθε | ληψεσθε CT § 2:40 διεμαρτυρητο | διεμαρτυρατο CT PCK * 2:40 παρεκαλει | παρεκαλει αυτους ECM† NA SBL TH WH † 2:41 ασμενως | — CT

ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν †τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχὰι ὡσεὶ τρισχίλιαι.

42 Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, §καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

43 *Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος, πολλά †τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο.

44 Πάντες δὲ οἱ †πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,

45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἄν τις χρεῖαν εἶχε.

46 Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελαμβάνον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,

47 αἰνοῦντες τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν §τῇ ἐκκλησίᾳ.

3

1 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ *Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν †ἐνάτην.

2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο· ὄν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὑραϊαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν.

3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ †Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα §ἐλεημοσύνην.

4 Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ *Ἰωάννῃ, εἶπε, Βλέψον εἰς ἡμᾶς.

5 Ὁ δὲ ἐπέιχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν.

6 Εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, †ἔγειραι καὶ περιπάτει.

7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς †ἠγειρε· παραχρῆμα δὲ ἔστερεώθησαν §αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ *σφυρά.

8 Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσήλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.

9 Καὶ εἶδεν †αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν·

‡ 2:41 τη | εν τη CT § 2:42 και | — CT * 2:43 εγενετο | εγιμετο ECM† NA SBL TH WH † 2:43 τε | δε WH ‡ 2:44 πιστευοντες ησαν επι το αυτο και | πιστευσαντες επι το αυτο WH § 2:47 τη εκκλησια επι το αυτο δε πετρος 86.6% | επι το αυτο πετρος δε CT 2.4% * 3:1 ιωαννης | ιωανης WH † 3:1 ενατην | εννατην TR ‡ 3:3 ιωαννην | ιωαννην WH § 3:3 ελεημοσυνην | ελεημοσυνην λαβειν CT ST * 3:4 ιωαννη | ιωανη WH † 3:6 εγειραι και | εγειρε και ANT BYZ ECM† HF NA TH | — ECM† SBL WH ‡ 3:7 ηγειρε | ηγειρεν αυτου ECM† NA SBL TH WH § 3:7 αυτου αι βασεις | αι βασεις αυτου ECM† NA SBL TH WH * 3:7 σφυρα | σφυρα CT † 3:9 αυτον πας ο λαος | πας ο λαος αυτον ECM† NA SBL TH WH

10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι Σούτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραία πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος, ἔκθαμβοι.

12 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδία δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;

13 Ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.

14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν,

15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρες ἐσμεν.

16 Καὶ ἔπει τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὡσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.

18 Ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτω.

19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξλαλειθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου,

20 καὶ ἀποστείλῃ τὸν Σπροκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν·

21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων Σαυτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος.

22 Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.

‡ 3:10 τε | δε ECM† NA SBL TH WH § 3:10 ουτος | αυτος ECM† NA TH * 3:11 του ιαθεντος χωλοου τον πετρον και ιωαννην συνεδραμεν προς αυτους πας ο λαος 78.6% | αυτου τον πετρον και τον ιωαννην (ιωαννην WH) συνεδραμεν πας ο λαος προς αυτους ECM† NA SBL TH 2.9% | αυτου τον πετρον και ιωαννην συνεδραμεν προς αυτους πας ο λαος ECM† 1.8% † 3:12 πετρος | ο πετρος ECM† NA SBL TH WH ‡ 3:12 ισραηλιται | ισραηλιται TH WH § 3:13 ισαακ και | ο θεος ισαακ και ο θεος NA * 3:13 μεν | — TR † 3:13 αυτον | — CT ‡ 3:13 πιλατου | πειλατου WH § 3:16 επι | — WH * 3:18 αυτου παθειν τον χριστον | παθειν τον χριστον αυτου CT † 3:19 εις | προς ECM† SBL WH ‡ 3:19 εξαλειφθηναι | εξαλειφθηναι WH § 3:20 προκεχειρισμενον | προκεκηρυγμενον TR * 3:20 χριστον ιησουν | ιησουν χριστον TR † 3:21 παντων | — CT ‡ 3:21 των | — ANT TR § 3:21 αυτου προφητων απ αιωνος 79.3% | απ αιωνος αυτου προφητων CT 5.3% * 3:22 μωσης | μωυσης ANT CT PCK † 3:22 γαρ προς τους πατερας 80.3% | — CT 4% ‡ 3:22 ημων | υμων ANT ECM NA TH TR | — SBL WH

23 Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ᾔδεν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, *εξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.

24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ †κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας.

25 Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς ᾔδισθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας *ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ †ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.

26 Ὑμῖν πρῶτον ᾔδῶ Θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ *Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

4

1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ *ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,

2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν †τῶν νεκρῶν.

3 Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη.

4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη †ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ᾧσει χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ *πρεσβυτέρους καὶ †γραμματεῖς †εἰς Ἱερουσαλὴμ,

6 καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν, καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ.

7 Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν *μέσῳ ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;

8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι †τοῦ Ἰσραὴλ,

9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος †σέσωσται·

10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.

§ 3:23 εαν | αν BYZ PCK SBL TR WH * 3:23 εξολοθρευθησεται | εξολεθρευθησεται CT † 3:24 κατηγγειλαν | προκατηγγειλαν BYZ PCK TR ‡ 3:25 υιοι | οι υιοι CT § 3:25 διεθετο ο θεος | ο θεος διεθετο WH * 3:25 ημων | υμων ECM† NA SBL TH WH † 3:25 εν | — TR ‡ 3:25 ευλογηθησονται | ευλογηθησονται WH § 3:26 ο θεος αναστησας | αναστησας ο θεος ECM† NA SBL TH WH * 3:26 ιησουν | — CT * 4:1 ιερεις | αρχιερεις WH † 4:2 των | την εκ CT TR ‡ 4:4 ο | — WH § 4:4 ωσει | ως NA SBL TH WH * 4:5 πρεσβυτερους | τους πρεσβυτερους ANT CT † 4:5 γραμματεις | τους γραμματεις CT ‡ 4:5 εις | εν CT PCK § 4:6 ανναν τον αρχιερεα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον | αννας ο αρχιερευς και καιαφας και ιωαννης και αλεξανδρος CT * 4:7 μεσω | τω μεσω ANT ECM† NA SBL TH TR WH † 4:8 του ισραηλ 96.9% | — CT 1.8% ‡ 4:9 σεσωσται | σεσωσται ECM NA

11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν Σοικοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.

12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· * οὔτε γὰρ ὄνομά †ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ †Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν.

14 Τὸν §δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα *τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.

15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, †συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους,

16 λέγοντες, Τί †ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα §ἀρνήσασθαι.

17 Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῆ εἰς τὸν λαόν, *ἀπειλῆ †ἀπειλησόμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ †ἀνθρώπων.

18 Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν §αὐτοῖς *τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ †Ἰωάννης ἀποκριθέντες †πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε.

20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ §εἶδομεν καὶ *ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν.

21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς †κολάσονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι.

22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων †τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν §ἐγεγονε τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ *ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι †εἶπον.

24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ †εἶπον, Δέσποτα, σὺ §ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

§ 4:11 οικοδομούντων | οικοδομων CT * 4:12 ουτε | ουδε ANT ECM† NA PCK SBL TH WH
 † 4:12 ἐστιν ἕτερον | ἐστιν ἕτερον υπο του ουρανον ANT BYZ ECM† HF NA SBL TH TR WH |
 ἕτερον ἐστιν υπο του ουρανον ECM† PCK † 4:13 ἰωαννου | ἰωανου WH § 4:14 δε | τε CT
 * 4:14 τον | — PCK † 4:15 συνεβαλλον | συνεβαλον TR † 4:16 ποιησομεν | ποιησωμεν
 BYZ ECM† HF NA SBL TH WH § 4:16 αρνησασθαι | αρνεισθαι CT * 4:17 απειλη | — CT
 † 4:17 απειλησομεθα | απειλησωμεθα ANT BYZ CT HF PCK TR † 4:17 ανθρωπων | ανθρωπω
 PCK § 4:18 αυτοις | — CT * 4:18 το | — WH † 4:19 ιωαννης | ιωανης WH † 4:19 προς
 αυτοις ειπον | ειπον προς αυτοις ECM NA SBL TH | ειπαν προς αυτοις WH § 4:20 ειδομεν |
 ειδαμεν CT * 4:20 ηκουσαμεν | α ηκουσαμεν PCK † 4:21 κολασονται | κολασωνται ECM†
 NA SBL TH TR WH † 4:22 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT § 4:22 εγεγονει | γεγονει
 ECM NA SBL WH * 4:23 απηγγειλαν | ανηγγειλαν PCK † 4:23 ειπον | ειπαν CT † 4:24
 ειπον | ειπαν CT § 4:24 ο θεος | — ANT ECM† NA SBL TH WH

25 ὁ *διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός σου εἰπών,

Ἵνα τί ἐφρῶαξαν ἔθνη,
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

26 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ·

27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ’ ἀληθείας †ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν,
ὄν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος †Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς
Ἰσραήλ,

28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή §σου προώρισε γενέσθαι.

29 Καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἐπίδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις
σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,

30 ἐν τῷ τὴν χεῖρά *σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασι, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.

31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ
ἐπλήσθησαν ἅπαντες †Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν †ἡ καρδιά καὶ §ἡ ψυχὴ μία·
καὶ *οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων †αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ’ ἦν
αὐτοῖς †ἅπαντα κοινά.

33 Καὶ §μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν *τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι †τῆς
ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.

34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις †ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων
ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,

35 καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· §διεδίδοτο δὲ
ἐκάστω καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

36 *Ἰωσῆς δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας †ἀπὸ τῶν ἀποστόλων—ὁ ἐστὶ,
μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως—†Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει,

37 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε
§παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

* 4:25 δια στοματος δαυιδ (δαβιδ HF) 64% | δια στοματος δαβιδ του TR 24.5% | του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στοματος δαυιδ (δαυειδ TH WH) ECM NA SBL 5.2% † 4:27 επι | εν τη πολει ταυτη επι CT † 4:27 πιλατος | πειλατος WH § 4:28 σου | — ECM† SBL WH * 4:30 σου | — WH † 4:31 πνευματος αγιου | του αγιου πνευματος CT † 4:32 η | — ECM† NA SBL TH WH § 4:32 η | — ECM† NA SBL TH WH * 4:32 ουδε | ουδ SCR † 4:32 αυτων | αυτω ANT BYZ CT PCK TR † 4:32 απαντα | παντα SBL WH § 4:33 μεγαλη δυναμει | δυναμει μεγαλη ECM† NA PCK SBL TH WH * 4:33 το μαρτυριον οι αποστολοι | οι αποστολοι το μαρτυριον PCK † 4:33 της αναστασεως του κυριου ιησου 78.4% | του κυριου ιησου της αναστασεως ECM† WH 0.2% † 4:34 υπηρχεν 73.8% | ην CT PCK 24.4% § 4:35 διεδιδото | διεδιδετο CT * 4:36 ιωσης | ιωσηφ CT † 4:36 απο | υπο TR † 4:36 λευιτης | λευειτης WH § 4:37 παρα | προς ECM NA

5

1 Ἄνῆρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν *Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησε κτῆμα,

2 καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, †συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.

3 Εἶπε δὲ §Πέτρος, Ἀνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί *σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;

4 Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῆ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.

5 Ἀκούων δὲ †ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας †ταῦτα.

6 Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός ἐισῆλθεν.

8 Ἀπεκρίθη δὲ §αὐτῇ *ὁ Πέτρος, Εἶπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, τοσούτου.

9 Ὁ δὲ Πέτρος †εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; Ἴδού, οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε.

10 Ἐπεσε δὲ παραχρῆμα †παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων §εἰγένετο σημεῖα καὶ τέρατα *ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν †ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ †Σολομῶντος.

13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός·

14 μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν·

15 ὥστε §κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ *κλινῶν καὶ †κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου §Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ §ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.

* 5:1 σαπφειρη | σαπφειρα PCK TH | σαπφρη ECM NA SBL † 5:2 συνειδυιας | συνειδυιης CT ‡ 5:2 αυτου — CT § 5:3 πετρος | ο πετρος CT * 5:3 σε | — ANT CT TR † 5:5 ο | — TR ‡ 5:5 ταυτα | — CT § 5:8 αυτη | προς αυτην CT * 5:8 ο | — CT † 5:9 ειπε | — CT ‡ 5:10 παρα | προς ECM† NA SBL TH WH § 5:12 εγινητο | εγενετο BYZ PCK ST * 5:12 εν τω λαω πολλα | πολλα εν τω λαω CT † 5:12 απαντες | παντες WH ‡ 5:12 σολομωντος | σολομωνος PCK § 5:15 κατα | και εις CT * 5:15 κλινων | κλιναριων CT † 5:15 κραβατων | κραβατων ANT CT ‡ 5:15 πετρου | του πετρου PCK § 5:15 επισκιαση | επισκιασει WH

16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων *εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, [†]οἷτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ—ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων—ἐπλήσθησαν ζήλου,

18 καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας [‡]αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ.

19 Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ Στῆς νυκτὸς *ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε,

20 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.

21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσηλθὼν ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον.

Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερούσιαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς.

22 Οἱ δὲ [†]ὑπέρηται παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν,

23 λέγοντες ὅτι Τὸ [‡]μὲν δεσμωτήριον εὔρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας [§]ἑστῶτας *πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δέ, ἔσω οὐδένα εὔρομεν.

24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὃ τε [†]ιερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο.

25 Παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς [‡]ὅτι Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὐκ ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.

26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπέρηταις [§]ῆγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, *ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.

27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς,

28 λέγων, [†]Οὐ παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδού πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδασκῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ [‡]Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι [§]εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

30 Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἠγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες ἐπὶ ζύλου.

31 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτήρα ὑψώσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, *δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

32 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν [†]αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ

* 5:16 εἰς | — CT † 5:16 οἷτινες | καὶ PCK ‡ 5:18 αὐτων | — ECM† NA SBL TH WH
 § 5:19 τῆς | — CT * 5:19 ἠνοιξε | ανοίξας ECM† NA † 5:22 υπηρεται παραγενομενοι | παραγενομενοι υπηρεται CT PCK ‡ 5:23 μεν | — CT § 5:23 εστωτας | εξω εστωτας TR
 * 5:23 προ | επι ECM† NA SBL TH WH † 5:24 ιερους και ο 81.7% | — CT 8.1% ‡ 5:25 οτι | λεγων οτι TR § 5:26 ηγαγεν | ηγεν NA TH WH * 5:26 ινα | — CT † 5:28 ου | — ECM† SBL TH WH ‡ 5:29 πετρος | ο πετρος TR § 5:29 ειπον | ειπαν CT * 5:31 δουναι | του δουναι NA SBL WH † 5:32 αυτου | — ECM† NA SBL TH WH

Πνεῦμα ἃδὲ τὸ Ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

³³ Οἱ δὲ Σάκουοντες διεπρίοντο, καὶ *ἐβουλευόντο ἀνελεῖν αὐτούς.

³⁴ Ἀναστάς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὄνοματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἕξω βραχὺ ἵτι τοὺς ἄποστόλους ποιῆσαι.

³⁵ Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ΣἸσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν.

³⁶ Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναι τινα ἑαυτόν, ὃν *προσεκλήθη ἄριθμὸς ἀνδρῶν ἡῶσει τετρακοσίων· ὃς ἀνηρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.

³⁷ Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν Σικανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κάκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.

³⁸ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ *ἔασατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἡ ἕξ ἀνθρώπων ἢ ἡ βουλή ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·

³⁹ εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλύσαι Σαυτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε.

⁴⁰ Ἐπέισθησαν δὲ αὐτῶ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, *δειράντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.

⁴¹ Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ἡῦπερ τοῦ ὀνοματός τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι.

⁴² Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ΣἸησοῦν τὸν Χριστόν.

6

¹ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.

² Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, *εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστίν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.

‡ 5:32 δε | — CT § 5:33 ακουοντες | ακουσαντες ANT BYZ CT HF TR * 5:33 εβουλευοντο | εβουλοντο NA SBL TH WH † 5:34 τι | — CT ‡ 5:34 αποστολους 98.3% | ανθρωπους CT 1.1% § 5:35 ισραηλται | ισραηλειται TH WH * 5:36 προσεκληθη | προσεκλιθη ANT CT PCK | προσεκολληθη TR † 5:36 αριθμος ανδρων | ανδρων αριθμος CT ‡ 5:36 ωσει | ως CT PCK § 5:37 ικανον | — CT * 5:38 εασατε | αφετε ECM† NA SBL TH WH † 5:38 βουλη | βουλη αυτη ANT CT TR ‡ 5:39 δυνασθε | δυνησεσθε CT PCK § 5:39 αυτο | αυτους CT * 5:40 δειραντες | δηραντες PCK † 5:40 αυτους | — CT ‡ 5:41 υπερ του ονοματος του ιησου κατηξιωθησαν | υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν ANT BYZ TR | κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος του χριστου PCK | κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος CT § 5:42 ιησουν τον χριστον | τον χριστον ιησουν CT PCK * 6:2 ειπον | ειπαν CT

³ Ἐπισκέψασθε ἑοῦν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις Πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης.

⁴ Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου *προσκαρτερήσωμεν.

⁵ Καὶ ἤρρεσαν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα ἁπλῆρος πίστεως καὶ Πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχείᾳ,

⁶ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

⁷ Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠῤῥξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπῆκουον τῇ πίστει.

⁸ Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.

⁹ Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ.

¹⁰ Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει.

¹¹ Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Ἐμωσῆν καὶ τὸν Θεόν.

¹² Ἐσυνεκίνησαν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,

¹³ ἔστησαν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου·

¹⁴ ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Ἐμωσῆς.

¹⁵ Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7

¹ Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει;

² Ὁ δὲ ἔφη, Ἄνδρες ἀδελφοί καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν,

³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας

† 6:3 ουν | δε ECM NA SBL WH ‡ 6:3 αγιου | — CT § 6:3 καταστησωμεν | καταστησωμεν ANT BYZ CT PCK TR * 6:4 προσκαρτερησωμεν | προσκαρτερησωμεν ECM† † 6:5 πληρης | πληρη ANT BYZ PCK TR WH ‡ 6:8 πιστεως 78.4% | χαριτος CT 19.8% § 6:9 συζητουντες | συζητουντες TH WH * 6:11 μωσην | μωυσην ANT CT † 6:12 συνεκινησαν | συνεκεινησαν TH ‡ 6:13 ρηματα βλασφημα λαλων | λαλων ρηματα CT § 6:13 αγιου | αγιου τουτου ECM† NA TR WH * 6:14 μωσης | μωυσης ANT CT TR † 6:15 απαντες | παντες CT ‡ 6:15 ειδον | ειδαν WH * 7:1 αρα | — CT † 7:3 εκ | — WH

σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.

4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν Χαρράν· κάκειθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετώκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε·

5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγεῖλατο Ἐδοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν *αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ’ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.

6 Ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἄλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν, ἔτη τετρακόσια.

7 Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ †εἶαν †δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ, Σεῖπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ *ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ †ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ’ αὐτοῦ,

10 καὶ †ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἠγούμενον ἐπ’ Αἴγυπτον καὶ Ἔδolon τὸν οἶκον αὐτοῦ.

11 Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ’ ὅλην τὴν *γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ †εὔρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα †σιτία ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον.

13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Ἐνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραῶ τὸ γένος *τοῦ Ἰωσήφ.

14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο †τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν †συγγένειαν, ἐν Ἐψυχαις ἐβδομήκοντα πέντε.

15 *Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν·

16 καὶ μετετέθησαν εἰς †Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι †ὁ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ *τοῦ †Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας †ῆς Ἐώμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠῤῥησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύθη ἐν Αἰγύπτῳ,

18 ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς *ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.

‡ 7:3 γην | την γην CT § 7:5 δουναι αυτω | αυτω δουναι BYZ TR | δουναι αυτην PCK * 7:5 αυτην | αυτω PCK † 7:7 εαν | αν WH ‡ 7:7 δουλευσωσι | δουλευσουσι NA SBL WH § 7:7 ειπεν ο θεος | ο θεος ειπε CT * 7:8 ο | — CT † 7:8 ο | — CT ‡ 7:10 εξειλετο | εξειλατο CT § 7:10 ολον | εφ ολον ECM† NA * 7:11 γην αιγυπτου 90.2% | αιγυπτον CT 3.9% † 7:11 ευρισκον | ηυρισκον ECM NA SBL WH ‡ 7:12 σιτα εν αιγυπτω | σιτια εις αιγυπτον CT § 7:13 ανεγνωρισθη | εγνωρισθη WH * 7:13 του ιωσηφ | ιωσηφ SBL WH | αυτου TH † 7:14 του πατερα αυτου ιακωβ | ιακωβ του πατερα αυτου CT PCK ‡ 7:14 συγγενειαν | συγγενειαν αυτου ANT BYZ PCK TR § 7:14 ψυχαις εβδομηκοντα πεντε | εβδομηκοντα πεντε ψυχαις PCK * 7:15 κατεβη δε | και κατεβη ECM† NA SBL TH † 7:16 συχημ | σιχημ SCR ‡ 7:16 ο | ω ANT CT § 7:16 εμμωρ | εμμωρ CT PCK | εμωρ SCR * 7:16 του | εν CT † 7:16 συχημ | σιχημ SCR ‡ 7:17 ης | ην ANT § 7:17 ωμοσεν 96.3% | ωμολογησεν CT 2.2% * 7:18 ετερος | ετερος επ αιγυπτον ECM† NA SBL TH WH

19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἕκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.

20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη ἡ Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ *πατρός.

21 Ἐκτεθέντα δὲ αὐτόν, ἀνείλετο ἡ θυγάτηρ Φαραῶ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν.

22 Καὶ ἐπαιδεύθη ἡ Μωσῆς Σπάση σοφία Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ *ἔργοις.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ ἡ τεσσαρακονταετής χρονός, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

24 Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο καὶ ἔποιήσεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον·

25 ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς *αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.

26 Τῇ ἡμέρᾳ ᾧ φησιν αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ ἠσυνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε *ὕμεις· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους;

27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπόσωτο αὐτόν, εἰπὼν, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς;

28 Μὴ ἀρελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες Σχθεὶς τὸν Αἰγύπτιον;

29 Ἐφυγε δὲ *Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.

30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν ἡ τεσσαράκοντα, ᾧ φησιν αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου.

31 Ὁ δὲ *Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν,

32 Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος δὲ γενόμενος *Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι.

33 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν.

† 7:19 ἡμων | — ECM† SBL TH WH † 7:19 εκθετα τα βρεφη | τα βρεφη εκθετα CT § 7:20 μωσης | μωσης ANT CT PCK * 7:20 πατρος | πατρος αυτου ANT TR † 7:21 εκτεθεντα δε αυτον ανελετο | εκτεθεντα δε αυτον ανελετο αυτον ANT TR | εκτεθεντος δε αυτου ανελετο αυτον CT † 7:22 μωσης | μωσης ANT CT PCK § 7:22 παση | εν παση NA * 7:22 εργοις | εν εργοις ANT TR | εργοις αυτου ECM† NA SBL TH WH † 7:23 τεσσαρακονταετης | τεσσαρακονταετης CT † 7:23 επι | εις ANT § 7:24 ποιησεν | ποιησατο ANT * 7:25 αυτου | — SBL WH † 7:25 αυτοις σωτηριαν | σωτηριαν αυτοις CT † 7:26 τε | δε SCR § 7:26 συνηλασεν | συνηλλασεν CT * 7:26 υμεις | — CT † 7:27 αυτον | τουτου PCK † 7:27 ημας | ημων ANT BYZ ECM† NA SBL TH WH § 7:28 χθεσ | εχθεσ CT * 7:29 μωσης | μωσης ANT CT † 7:30 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT † 7:30 κυριου | — CT § 7:30 φλογι πυροσ | πυρι φλογος ECM† * 7:31 μωσης | μωσης ANT CT † 7:31 εθαυμαζε | εθαυμασε BYZ PCK SBL TH TR WH † 7:31 προς αυτον | — CT § 7:32 ο θεοσ ισαακ και ο θεοσ | ισαακ και CT * 7:32 μωσης | μωσης ANT CT PCK † 7:33 εν | εφ CT

34 Ἴδων εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο, Ἰάποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.

35 Τοῦτον τὸν *Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.

36 Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν Ὑγῆ *Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη ἑσσεράκοντα.

37 Οὗτός ἐστιν ὁ *Μωσῆς ὁ *εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ἰΚύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ.

38 Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν· ὃς ἐδέξατο ἰλόγον ζῶντα δοῦναι *ἡμῖν·

39 ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἄλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφησαν τῆ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,

40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ ἰΜωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί *γένονεν αὐτῷ.

41 Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδῶλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

42 Ἐστρεψε δὲ ὁ Θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτούς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν,

Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ;

43 Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἰΡεμφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποίησατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος,

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν * τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ ἰΜωσῆ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἐώρακει.

‡ 7:34 αυτων | αυτου SBL WH § 7:34 αποστειλω | αποστειλω CT * 7:35 μωσην | μωσσην ANT CT PCK TR † 7:35 αρχοντα | αρχηγον PCK | και αρχοντα ECM† NA SBL WH ‡ 7:35 απεστειλεν εν | απεσταλκε συν CT § 7:36 γη | τη WH * 7:36 αιγυπτω | αιγυπτου TR † 7:36 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT ‡ 7:37 ο | — PCK § 7:37 μωσης | μωσσης ANT CT PCK TR * 7:37 ειπων | ειπας CT † 7:37 κυριος ο θεος ημων | κυριος ο θεος υμων ANT TR | ο θεος CT ‡ 7:37 εμε | εμε αυτου ακουσεσθε ANT TR § 7:38 λογον | λογια ANT BYZ CT HF PCK TR * 7:38 ημιν | υμιν WH † 7:39 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 7:39 τη καρδια | ταις καρδιας TR | εν ταις καρδιας CT § 7:40 μωσης | μωσσης ANT CT PCK * 7:40 γεγονεν | εγενετο CT † 7:42 ετη τεσσαρακοντα εν τη ερημω | εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα PCK | ετη τεσσερακοντα εν τη ερημω CT ‡ 7:43 υμων | — SBL WH § 7:43 ρεμφαν | ρεφαν BYZ TH | ρεφαν PCK | ραιφαν ECM NA SBL | ρομφα WH * 7:44 τοις | εν τοις ST † 7:44 μωση | μωση ANT CT PCK

45 Ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν *Δαυίδ·

46 ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκῆνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

47 Σολομῶν δὲ *ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.

48 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος ἐν χειροποιήτοις †ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει,

49 Ὁ οὐρανός μοι θρόνος,

*ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·

ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι; λέγει Κύριος·

ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

50 Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;

51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι στῆ καρδία καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε· ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς.

52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγειλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδοῦναι καὶ φονεῖς *γεγέννησθε·

53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν.

55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,

56 καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς †ανεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν *ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ.

57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὤρμησαν ὀμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν·

58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ σιμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαῦλου.

59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.

60 Θεὸς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς *τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

8

1 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

‡ 7:45 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 7:46 θεω | οικω ECM† NA * 7:47 ωκοδομησεν | οικοδομησεν ECM NA SBL WH † 7:48 ναοις | — CT ‡ 7:49 η δε | και η WH § 7:51 τη καρδια | καρδιας ECM NA SBL WH | ταις καρδιας υμων TH * 7:52 γεγεννησθε | εγενεσθε CT † 7:56 ανεωγμενους | διηνοιγμενους CT ‡ 7:56 εστωτα του θεου | του θεου εστωτα ANT § 7:58 ιματια | ιματια αυτων ANT CT TR * 7:60 την αμαρτιαν ταυτην | ταυτην την αμαρτιαν ECM† NA SBL TH WH

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες *δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ †Σαμαρείας, πλην τῶν ἀποστόλων.

2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ *ἐποίησαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ’ αὐτῷ.

3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνεται τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.

5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς Σπόλιον τῆς *Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.

6 Προσεῖχόν †τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

7 †Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα Σφωνῆ μεγάλη *ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν.

8 †Καὶ ἐγένετο †χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι Σίμων προὔπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ Σέξιστον τὸ ἔθνος τῆς *Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·

10 ὧ †προσεῖχον ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ †μεγάλη.

11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς Σμαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.

12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ *τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος †Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.

13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε †δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς *τὸν Πέτρον καὶ †Ἰωάννην·

15 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον·

16 †οὐπω γὰρ ἦν ἐπ’ οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνου δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ΣΧριστοῦ Ἰησοῦ.

* 8:1 δε | τε TR † 8:1 σαμαρειας | σαμαριας WH † 8:2 εποιησαντο | εποιησαν ANT CT § 8:5 πολιν | την πολιν ECM† NA SBL WH * 8:5 σαμαρειας | σαμαριας WH † 8:6 τε | δε ANT CT PCK † 8:7 πολλων | πολλοι CT § 8:7 φωνη μεγαλη | μεγαλη φωνη TR * 8:7 εξηρχετο | εξηρχοντο CT † 8:8 και εγενετο | εγενετο δε CT † 8:8 χαρα μεγαλη | πολλη χαρα CT § 8:9 εξιστων | εξιστανων CT * 8:9 σαμαρειας | σαμαριας WH † 8:10 προσειχον | προσειχον παντες ANT CT TR † 8:10 μεγαλη 90.4% | καλουμενη μεγαλη CT 6.6% § 8:11 μαγειαις | μαγιας WH * 8:12 τα | — ECM† NA SBL TH WH † 8:12 ιησου | του ιησου TR † 8:13 δυναμεις και σημεια γινομενα | σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας CT ST § 8:14 σαμαρεια | σαμαρια WH * 8:14 τον | — CT † 8:14 ιωαννην | ιωαννη WH † 8:16 ουπω | ουδεπω CT § 8:16 χριστου | κυριου ANT CT TR

17 Τότε *ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα Ἅγιον.

18 †Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα †τὸ Ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,

19 λέγων, Δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ Ὡξέαν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνη Πνεῦμα Ἅγιον.

20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργυρίον σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπόλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι.

21 Οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα *ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ †Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.

23 Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὀρώ σε ὄντα.

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν †Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ’ ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὤπέστρεψαν εἰς *Ἱερουσαλήμ, πολλάς τε κώμας τῶν †Σαμαρειτῶν *εὐηγγελίσαντο.

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος.

27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἰδοῦ, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης Ὑτῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ,

28 ἦν *τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, †καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.

29 Εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ.

30 Προσδραμῶν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος †τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν, Ἄρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

31 Ὁ δὲ εἶπε, Πῶς γὰρ ἂν δυνάμην, ἐὰν μὴ τις ὀδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.

32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη,

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,

καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ *κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

* 8:17 ἐπετίθουν | ἐπετίθεσαν CT † 8:18 θεασαμενος | ἰδων ANT CT ‡ 8:18 το αγιον 98.9% | — ECM NA SBL WH 0.4% § 8:19 εαν | αν PCK ST * 8:21 ενωπιον | εναντιον ECM† PCK | εναντι ECM† NA SBL TH WH † 8:22 θεου | κυριου CT ‡ 8:24 κυριον | θεου ANT § 8:25 υπεστρεψαν | υπεστρεφον CT * 8:25 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα CT † 8:25 σαμαρειτων | σαμαριτων ECM NA SBL ‡ 8:25 ευηγγελισαντο | ευηγγελιζοντο CT § 8:27 της | — CT * 8:28 τε | δε WH † 8:28 και | — SCR ‡ 8:30 τον προφητην ησαιαν | ησαιαν τον προφητην CT § 8:31 οδηγηση | οδηγησει NA SBL TH WH * 8:32 κειροντος | κειραντος ECM† HF NA SBL TH

33 Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπε, Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός;
 35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσαστο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.
 36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ, ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι;
 38 Καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἄρμα· καὶ κατέβησαν ἀμόφτεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.
 39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.
 40 Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς *Καισάρειαν.

9

1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι *ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,
 2 ἠτήσαστο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἂν τινὰς εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ.
 3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης Σπερήστραψεν αὐτὸν φῶς *ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ·
 4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;
 5 Εἶπε δέ, Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ ἰκύνιος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις·
 6 Ὅλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι *τί σε δεῖ ποιεῖν.
 7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ ἑίστηκισαν ἕνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωροῦντες.

† 8:33 αυτου | — ECM† SBL TH WH ‡ 8:33 δε | — ECM† NA SBL TH WH § 8:36 βαπτισθηναι 86.5% | βαπτισθηναι 37 ειπε δε ο φιλιππος ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας εξεστιν αποκριθεις δε ειπε πιστεω τον υιον του θεου ειναι τον ιησουν χριστον ANT TR 0.2% | ειπε δε αυτω ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας σου εξεστιν αποκριθεις δε ειπε πιστεω τον υιον του θεου ειναι ιησουν χριστον ECM 6.2% [Note: ECM encloses verse 37 with double brackets.] * 8:40 καισαρειαν | καισαριαν WH * 9:1 εμπνεων | ενπνεων WH † 9:2 της οδου οντας | οντας της οδου ECM† ‡ 9:3 και εξαιφνης | εξαιφνης τε ECM NA SBL | εξεφνης τε TH WH § 9:3 περιστραψεν αυτον | αυτον περιστραψε CT * 9:3 απο | εκ CT † 9:5 κυριος ειπεν | — CT ‡ 9:5 διωκεις | διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν τρεμων τε και θαμβων ειπε κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον TR § 9:6 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ | — TR * 9:6 τι | οτι ECM | ο τι NA SBL TH WH † 9:7 ειστηκισαν | ιστηκεισαν TH WH ‡ 9:7 ενεοι | εννεοι BYZ TR

⁸ Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων * τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, † οὐδένα ἔβλεπε, χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.

⁹ Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπεν.

¹⁰ Ἦν δὲ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν † ὁ Κύριος ἐν ὄραματι, Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε.

¹¹ Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν, Ὡραστὰς πορευθήτη ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθεΐαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,

¹² καὶ εἶδεν * ἐν ὄραματι ἄνδρα † ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ ‡ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.

¹³ Ἀπεκρίθη δὲ Ὡραστὰς, Κύριε, * ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ † ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλὴμ·

¹⁴ καὶ ὧδε ἔχει ἔξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.

¹⁵ Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς † μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ὄθνων * καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραὴλ·

¹⁶ ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

¹⁷ Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας εἶπε, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με, † ὁ φθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῆς Πνεύματος ἁγίου.

¹⁸ Καὶ εὐθέως † ἀπέπεσον Ὡὰπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ * ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ † τε καὶ ἀναστὰς ἔβαπτίσθη,

¹⁹ καὶ λαβὼν τροφήν † ἐνίσχυσεν.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ * τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς.

²⁰ Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν † Χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

²¹ Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας † ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο Ὡἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς;

§ 9:8 ο | — CT * 9:8 τε | δε CT TR † 9:8 ουδενα | ουδεν NA SBL TH WH ‡ 9:10 ο κυριος εν οραματι | εν οραματι ο κυριος CT § 9:11 αναστας | αναστα WH * 9:12 εν οραματι ανδρα | ανδρα ECM | ανδρα εν οραματι NA SBL TH WH † 9:12 ονοματι ανανιαν | ανανιαν ονοματι CT PCK ‡ 9:12 χειρα | τας χειρας NA WH | χειρας ECM SBL TH § 9:13 ανανιας | ο ανανιας TR * 9:13 ακηκοα | ηκουσα CT † 9:13 εποιησε τοις αγιοις σου | τοις αγιοις σου εποιησεν ECM† NA SBL TH WH ‡ 9:15 μοι εστιν | εστι μοι CT § 9:15 εθνων | των εθνων WH * 9:15 και | τε και CT † 9:17 ο | ιησους ο ANT CT TR ‡ 9:18 απεπεσον | απεπεσαν CT § 9:18 απο των οφθαλμων αυτου | αυτου απο των οφθαλμων CT * 9:18 ωσει | ως ECM† NA SBL TH WH † 9:18 τε | τε παραχηρια BYZ PCK TR ‡ 9:19 ενισχυσεν | ενισχυθη WH § 9:19 ο σαυλος | — CT * 9:19 των | των ουτων ANT † 9:20 χριστον | ιησουν ANT CT PCK ‡ 9:21 εν | εις NA § 9:21 εληλυθεν | εληλυθει CT TR

22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ *συνέχυνε †τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῶ, ‡συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·

24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Ὡπαρετήρουν τε τὰς πόλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι·

25 λαβόντες δὲ *αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, †καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν ‡σπυρίδι.

26 Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος *ἐν Ἱερουσαλήμ, †ἐπειράτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητῆς.

27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῶ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι *τοῦ Ἰησοῦ.

28 Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν ὀλιγοήμερος *εἰς Ἱερουσαλήμ, †καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ‡Κυρίου Ἰησοῦ,

29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ὄσιν αὐτὸν ἀνελεῖν.

30 Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς *Καيسάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν †αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

31 ‡Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Ὡσαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας *Λύδδαν.

33 Εὔρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπον τινα †Αἰνεάν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ ‡κραββάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος.

34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνεά, ἰδοὺ σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη.

35 Καὶ *εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες †Λύδδαν καὶ τὸν ‡Ἀσάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

* 9:22 συνεχυε | συνεχυνε ECM NA SBL WH † 9:22 τους | — WH ‡ 9:22 συμβιβαζων | συμβιβαζων WH § 9:24 παρετηρουν τε | παρετηρουντο δε και CT * 9:25 αυτον οι μαθηται 86.6% | οι μαθηται αυτου CT 2.1% † 9:25 καθηκαν δια του τειχους | δια του τειχους καθηκαν αυτον CT ‡ 9:25 σπυριδι | σφυριδι WH § 9:26 ο σαυλος | — CT * 9:26 εν | εις ANT CT TR † 9:26 επειρατο | επειραζε ECM† NA SBL TH WH ‡ 9:27 του ιησου | του κυριου ιησου PCK | ιησου WH § 9:28 εισπορευομενος | εισπορευομενος και εκπορευομενος ANT BYZ CT PCK TR * 9:28 εις | εν ANT BYZ PCK TR † 9:28 και | — CT ‡ 9:28 κυριου ιησου | ιησου PCK | κυριου CT § 9:29 αυτον ανελειν | ανελειν αυτον CT PCK * 9:30 καισαρειαν | καισαριαν WH † 9:30 αυτον | — ECM† PCK ‡ 9:31 αι ... εκκλησιαι ... ειχον ... οικοδομουμεναι ... πορευομενη ... επληθυνετο CT 7.8% § 9:31 σαμαρειας | σαμαριας WH * 9:32 λυδδαν | λυδδα CT † 9:33 αινεαν ονοματι | ονοματι αινεαν CT ‡ 9:33 κραβατω | κραβατου BYZ | κραβαττω ANT | κραβαττου ECM† NA SBL TH WH § 9:34 ο | — ECM† NA SBL TH WH * 9:35 ειδον | ειδαν CT † 9:35 λυδδαν | λυδδα CT ‡ 9:35 ασαρωνα | σαρωνα ANT CT SCR | σαρωναν ST

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Σταβηθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης *ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.

38 Ἐγγὺς δὲ οὔσης Σλυδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, *ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ἴκνησαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν.

39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς.

40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεῖς τὰ γόνατα προσήξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε, Σταβηθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισε.

41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.

42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης *τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10

1 Ἀνὴρ δέ τις *ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπειρῆς τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

2 εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ὅτι ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντός.

3 Εἶδεν ἐν ὄραματι φανερῶς, ὡσεὶ ὤραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.

4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε, Τί ἐστὶ, Κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Καὶ νῦν πέμψον σεῖς Ἰόππην ἄνδρα, καὶ μετάπεμψαι *Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον·

§ 9:36 ταβηθα | ταβιθα ANT ECM HF NA SBL TH TR | ταβειθα WH * 9:36 αγαθων εργαων | εργαων αγαθων ECM† NA SBL TH WH † 9:37 αυτην εθηκαν | εθηκαν αυτην ECM† NA SBL TH | εθηκαν WH ‡ 9:37 υπερωω | τω υπερωω PCK § 9:38 λυδδης | λυδδας CT * 9:38 απεστειλαν | απεστειλαν δυο ανδρας ANT CT TR † 9:38 οκνησαι διελθειν εως αυτων | οκνησης διελθειν εως ημων CT ‡ 9:40 θεις | και θεις CT § 9:40 ταβηθα | ταβιθα ANT ECM HF NA SBL TH TR | ταβειθα WH * 9:42 της | — WH † 9:42 πολλοι επιστευσαν | επιστευσαν πολλοι CT ‡ 9:43 ημερας ικανας μειναι αυτον ECM† | αυτον ημερας ικανας μειναι ECM† PCK TH | ημερας ικανας μειναι ECM† NA SBL WH * 10:1 ην | — ANT CT † 10:1 καισαρεια | καισαρια WH ‡ 10:1 σπειρης | σπειρας PCK § 10:2 τε | — CT * 10:3 ωραν | περι ωραν CT † 10:3 ενατην | εννατην BYZ TR ‡ 10:4 ενωπιον | εμπροσθεν CT § 10:5 εις ιοππην ανδρας | ανδρας εις ιοππην CT * 10:5 σιμωνα | σιμωνα τινα CT † 10:5 τον επικαλουμενον πετρον | ος επικαλειται πετρος BYZ CT PCK TR

6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἔστιν οἰκία παρὰ ἁθάλασσαν.

7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν Στῶ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν *αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ,

8 καὶ ἐξηγησάμενος †αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ὁδοιπορούντων ἐκεῖνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην·

10 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ ἑκεῖνων, *ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις,

11 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον †ἐπ' αὐτὸν σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς †δεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς·

12 ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα Στῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.

14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν *ἢ ἀκάθαρτον.

15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοῖνου.

16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ †πάλιν †ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν οὐρανόν.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἶη τὸ ὄραμα ὃ εἶδε, ἑκαὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι *ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν †Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα,

18 καὶ φωνήσαντες †ἐπυθάνοντο εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε ξενίζεται.

19 Τοῦ δὲ Πέτρου ἑδιενθυμουμένου περὶ τοῦ ὀράματος, εἶπεν *αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδοῦ, †ἄνδρες †ζητοῦσί σε.

20 Ἄλλὰ ἀναστάς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος· *διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.

21 Καταβάς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς †ἄνδρας εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὄν ζητεῖτε· τίς ἢ αἰτία δι' ἣν πάρεστε;

‡ 10:6 θαλασσαν | θαλασσαν ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν TR § 10:7 τω κορνηλιῳ | αυτω CT * 10:7 αυτου | — CT † 10:8 αυτοις απαντα | απαντα αυτοις CT ‡ 10:9 εκεινων | αυτων ECM § 10:10 εκεινων | αυτων CT * 10:10 επεπεσεν 78.6% | εγενετο CT 10.9% † 10:11 επ αυτον | — CT ‡ 10:11 δεδεμενον και 88.6% | — ECM NA SBL WH 4.2% § 10:12 της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα 79.3% | και ερπετα της γης και CT 1.5% * 10:14 η | και CT † 10:16 παλιν | ευθυς CT ‡ 10:16 ανεληφθη | ανελημφθη CT § 10:17 και | — CT * 10:17 απο | υπο CT PCK † 10:17 σιμωνος | του σιμωνος CT ‡ 10:18 επυθανοντο | επυθοντο WH § 10:19 διενθυμουμενου | ενθυμουμενου TR * 10:19 αυτω το πνευμα 95.8% | το πνευμα αυτω ECM† TH 3.8% | το πνευμα WH 0.2% † 10:19 ανδρες | ανδρες τρεις ANT ECM NA TH TR | ανδρες δυο WH ‡ 10:19 ζητουσι | ζητουντες ECM NA SBL WH § 10:20 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ * 10:20 διοτι | οτι CT † 10:21 ανδρας | ανδρας τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον TR

22 Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.

23 Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε.

Τῇ δὲ ἐπαύριον *ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης ἄσυνῆλθον αὐτῷ.

24 Ἐκαὶ τῇ ἐπαύριον *εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους.

25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν.

26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λέγων, Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἀνθρωπός εἰμι.

27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθε, καὶ εὕρισκει συνεληλυθότας πολλοὺς,

28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ἡθεοῦ εἰδεδίξε μηδὲνα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἀνθρωπον·

29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. Πυνθάνομαι οὖν, τίμιν λόγῳ μετεπέμψασθέ με.

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ,

31 καὶ φησι, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι.

33 Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός·

35 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι.

‡ 10:22 ειπον | ειπαν CT § 10:22 αγιου | — PCK * 10:23 ο πετρος | αναστας ANT CT † 10:23 ιοππης | της ιοππης ANT TR ‡ 10:23 συνηλθον | συνηλθαν WH § 10:24 και τη | τη δε CT * 10:24 εισηλθον | εισηλθεν ECM† NA SBL WH | εισηλθαν TH † 10:24 καισαρειαν | καισαριαν WH ‡ 10:24 συγκαλεσαμενος | συγκαλεσαμενος WH § 10:25 του 70.4% | — TR 8.1% * 10:26 αυτον ηγειρε | ηγειρεν αυτον CT HF PCK † 10:26 καγω | και εγω CT ‡ 10:28 και εμοι | καμοι CT § 10:28 ο θεος εδειξε | εδειξεν ο θεος ECM† * 10:29 αναντιρρητως | αναντηρητως WH † 10:30 νηστευων και την ενατην (εννατην TR) ωραν 93.1% | την ενατην CT 3.3% ‡ 10:32 ος παραγενομενος λαλησει σοι 93.6% | — CT 4.6% § 10:33 θεου | κυριου CT * 10:34 στομα | στομα αυτου ANT † 10:34 προσωποληπτης | προσωπολημπτης CT

36 Τὸν λόγον ἔδωκεν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ—οὗτός ἐστι πάντων Κύριος—

37 ἡμεῖς οἶδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, Σάρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης·

38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ’ αὐτοῦ.

39 Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.

40 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι,

41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

42 Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν.

43 Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἐτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.

45 Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνήλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχεται.

46 Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος,

47 Μῆτι τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς;

48 Προσέταξε τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινας.

11

1 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,

‡ 10:36 ον | — WH § 10:37 αρξαμενον | αρξαμενος CT * 10:37 ιωαννης | ιωανης WH † 10:38 ναζαρετ | ναζαρεθ CT SCR ‡ 10:39 εσμεν | — CT § 10:39 εν | — SBL WH * 10:39 και | — TR † 10:39 ανεilon | ανειλαν CT ‡ 10:40 τη | εν τη NA § 10:42 αυτος | ουτος ECM† NA SBL WH * 10:45 οσοι | οι WH † 10:45 συνηλθον | συνηλθαν ECM NA SBL WH ‡ 10:45 αγιου πνευματος | πνευματος του αγιου WH § 10:46 ο | — CT * 10:47 κωλυσαι δυναται 86.1% | δυναται κωλυσαι CT 3.2% † 10:47 καθως | ως CT PCK ‡ 10:48 τε | δε ECM† NA SBL TH WH § 10:48 βαπτισθηνα εν τω ονοματι του κυριου | βαπτισθηνα εν τω ονοματι του κυριου ιησου PCK | εν τω ονοματι ιησου χριστου βαπτισθηνα CT * 11:2 και οτε 87.8% | οτε δε CT 7.4% † 11:2 ιεροσολυμα | ιερουσαλημ CT

³ λέγοντες ὅτι †Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσηλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

⁴ Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων,

⁵ Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευὸς τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ·

⁶ εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

⁷ Ἦκουσα *δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε.

⁸ Εἶπον δέ, Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι †πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσηλθεν εἰς τὸ στόμα μου.

⁹ Ἀπεκρίθη δέ μοι ὁ φωνῆ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοῖνου.

¹⁰ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ * πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.

¹¹ Καὶ ἰδοῦ, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ †Καίσαρειάς πρὸς με.

¹² Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα συναλεθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν *διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσηλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός·

¹³ ἀπήγγειλέ †τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα †αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ὁ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,

¹⁴ ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.

¹⁵ Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὡσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.

¹⁶ Ἐμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος *Κυρίου, ὡς †ἔλεγεν, †Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

¹⁷ Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Ὁ Χριστόν, ἐγὼ *δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν;

¹⁸ Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσύχασαν, καὶ †ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, Ἄρα †γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν Ὁ Θεὸς εἰς ζωὴν.

‡ **11:3** προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες και συνεφαγες | εισηλθες προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας και συνεφαγες ECM† NA PCK SBL TH | εισηλθε προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας και συνεφαγεν ECM† WH § **11:4** ο | — CT * **11:7** δε | δε και CT † **11:8** παν | — CT ‡ **11:9** μοι | — CT § **11:9** φωνη εκ δευτερου | εκ δευτερου φωνη PCK WH * **11:10** παλιν ανεσπασθη | ανεσπασθη παλιν CT † **11:11** ημην | ημεν CT ‡ **11:11** καισαρειας | καισαριας WH § **11:12** μοι το πνευμα | το πνευμα μοι CT * **11:12** διακρινομενον | διακριναντα CT † **11:13** τε | δε CT PCK ‡ **11:13** αυτω | — CT § **11:13** ανδρας | — CT PCK * **11:16** κυριου | του κυριου CT PCK † **11:16** ελεγεν | ελεγεν οτι PCK ‡ **11:16** ιωαννης | ιωανης WH § **11:17** χριστον | — PCK * **11:17** δε | — CT PCK † **11:18** εδοξαζον | εδοξασαν ECM† NA SBL TH WH ‡ **11:18** γε | — CT § **11:18** εδωκεν εις ζωην | εις ζωην εδωκεν ECM† NA SBL TH WH

19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους.

20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες *εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν †πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

21 Καὶ ἦν χεῖρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολὺς τε ἀριθμὸς ‡πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὅσα τῆς ἐκκλησίας τῆς Σέν *Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν †διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας·

23 ὃς παραγεγόμενος καὶ ἰδὼν τὴν ‡χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν Στῶ Κυρίῳ·

24 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν *ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον,

26 καὶ εὐρῶν †ἠγάγευ αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ ‡αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι Στῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε *πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν.

28 Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος, †εσήμανε διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν ‡μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὁστίς καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου *Καίσαρος.

29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς †εὐπορεῖτο τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς·

30 ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

12

1 Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.

2 Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν *Ἰωάννου †μαχαίρα.

3 ‡Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον—ἦσαν δὲ ἑκατὴν ἡμέραι τῶν ἀζύμων—

* 11:20 εἰσελθόντες | ελθόντες CT † 11:20 προς | και προς CT ‡ 11:21 πιστευσας | ο πιστευσας ECM† NA SBL TH WH § 11:22 εν | ουσης εν CT * 11:22 ιεροσολυμοις | ιερουσαλημ CT † 11:22 διελθειν | — ECM SBL TH WH ‡ 11:23 χαριν | χαριν την ECM NA SBL WH § 11:23 τω | εν τω WH * 11:25 ο βαρναβας | — CT † 11:26 ηγαγεν αυτον | ηγαγεν CT PCK | αυτον ηγαγεν αυτον ANT TR ‡ 11:26 αυτους | αυτοις και CT § 11:26 τη | εν τη ANT CT TR * 11:26 πρωτον | πρωτως CT † 11:28 εσημανε | εσημαινε WH ‡ 11:28 μεγαν | μεγαλην CT § 11:28 οστις και | ητις CT * 11:28 καισαρος | — CT † 11:29 ευπορειτο | ηυπορειτο ANT TR * 12:2 ιωαννου | ιωανου WH † 12:2 μαχαيرا | μαχαيره CT ‡ 12:3 και ιδων | ιδων δε CT § 12:3 αι | — ECM† SBL TH TR WH

4 ὄν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραβίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτόν τῷ λαῷ.

5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν *ἐκτενῆς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ἵπὲρ αὐτοῦ.

6 Ὅτε δὲ ἔμελλεν ἑαυτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσει δις· φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν.

7 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ *ἔξεπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.

8 Εἶπέ ἑτε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Ἐπερίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτω. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι.

9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει ἑαυτῷ· καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέπειν.

10 Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ἤνοιχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ Πέτρος, ἄνευ ἑαυτοῦ, εἶπε, Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε ὁ Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ *ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.

13 Κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη.

14 Καὶ ἐπινοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.

15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν *εἶπον, Μαίνη. Ἡ δὲ διῆσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ ἔδον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.

17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος *αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπε ἑδέ, Ἀπαγγείλατε

* 12:5 εκτενης | εκτενωσ CT † 12:5 υπερ | περι CT ‡ 12:6 εμελλεν | ημελλεν CT § 12:6 αυτον προαγειν | προαγειν αυτον PCK | προαγαγειν αυτον ECM NA SBL | προσαγαγειν αυτον TH WH * 12:7 εξεπεσον | εξεπεσαν CT † 12:8 τε | δε CT ‡ 12:8 περιζωσαι | ζωσαι CT § 12:9 αυτω | — CT * 12:10 ηλθον | ηλθαν CT † 12:10 ηνοιχθη | ηνοιγη CT ‡ 12:11 γενομενος εν αυτω | εν αυτω γενομενος CT § 12:11 κυριος | ο κυριος NA SBL WH * 12:11 εξειλετο | εξειλατο CT † 12:12 μαριας | της μαριας CT ‡ 12:12 ιωαννου | ιωανου WH § 12:13 του πετρου | αυτου ANT CT * 12:15 ειπον | ειπαν CT † 12:15 δε | δ TR ‡ 12:15 αυτου εστιν | εστιν αυτου CT § 12:16 ειδον | ειδαν ECM NA SBL WH * 12:17 αυτον εξηγαγεν | εξηγαγεν αυτου ANT † 12:17 δε | τε ECM† NA SBL TH WH

Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.

19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι. Καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς ἄτην Ὕκαισάρειαν διέτριβεν.

20 Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρήσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἠτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.

21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικήν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.

22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Ὕφωνα Θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.

23 Παραχρήμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤϋξανε καὶ ἐπληθύνετο.

25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθῆντα Μάρκον.

13

1 Ἦσαν δὲ ἄτινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναῆν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος.

2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστεούντων, εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Ὕβαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς.

3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

4 Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν· ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον.

5 Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμίνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.

‡ 12:19 την | — CT § 12:19 καισαρειαν | καισαριαν WH * 12:20 ο ηρωδης | ηρωδης ANT | — CT † 12:20 δε | τε ANT PCK ‡ 12:21 και | — WH § 12:22 φωνη θεου | θεου φωνη ANT BYZ CT PCK TR * 12:23 δοξαν | την δοξαν ANT CT TR † 12:24 θεου | κυριου WH ‡ 12:25 εις ιερουσαλημ 58.4% | απο ιερουσαλημ BYZ 11.1% | εις αντιοχειαν PCK 4.9% | εξ ιερουσαλημ ANT TR 3.3% § 12:25 συμπαραλαβοντες | συνπαραλαβοντες TH WH * 12:25 και | — CT † 12:25 ιωαννην | ιωανη WH * 13:1 τινες | — CT † 13:1 καλουμενος | επικαλουμενος ANT ‡ 13:1 τετραρχου | τετραρχου ECM NA SBL WH § 13:2 βαρναβαν | τε βαρναβαν TR * 13:2 τον | — CT † 13:3 τας χειρας αυτοις | αυτοις τας χειρας ANT ‡ 13:4 ουτοι | αυτοι CT § 13:4 ουν | — PCK * 13:4 πνευματος του αγιου | αγιου πνευματος CT † 13:4 την | — CT ‡ 13:4 σελευκειαν | σελευκιαν WH § 13:4 δε | τε ANT BYZ CT PCK TR * 13:4 την | — CT

6 Διεληθόντες δὲ †τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὔρον †τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ὃ ὄνομα Ὡβαρησοῦς,

7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

8 Ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας, ὁ μάγος—οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ—ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως.

9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου, *καὶ ἀτενίσας †εἰς αὐτὸν

10 εἶπεν, Ἵ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύση διαστρέφων τὰς ὁδοὺς †Κυρίου τὰς εὐθείας;

11 Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ Ὡκυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα *δὲ †ἐπέπεσεν ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς.

12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, †ἐκπλησσομένης ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Ὡτὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. *Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ’ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

14 Αὐτοὶ δὲ διεληθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν †τῆς Πισιδίας, καὶ †εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.

15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν Ὡοὶ ἀρχισυναγωγοὶ πρὸς αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ *ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν, Ἄνδρες †Ἰσραηλίται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε.

17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ †τούτου ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῆ ὩΑἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὕψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς.

18 Καὶ ὡς *τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

19 †Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῆ Χαναάν, †κατεκληρονόμησεν Ὡαὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.

† 13:6 τὴν | ὀλην τὴν CT † 13:6 τινα | ἀνδρα τινα CT § 13:6 βαριησοῦς | βαριησοῦν
 BYZ HF PCK | βαριησοῦ ECM NA SBL * 13:9 καὶ | — CT † 13:9 εἰς | πρὸς ANT † 13:10
 κυρίου | τοῦ κυρίου ECM† NA WH § 13:11 κυρίου | τοῦ κυρίου TR * 13:11 δε | τε ECM†
 NA † 13:11 ἐπέπεσεν | ἐπέσεν ANT NA SBL TH WH † 13:12 ἐκπλησσομένης | ἐκπληττομένης
 PCK WH § 13:13 τον | — CT * 13:13 ἰωαννης | ἰωανης WH † 13:14 τῆς πσιδίας | τὴν
 πσιδιαν CT † 13:14 εἰσελθόντες | ἐλθόντες TH WH § 13:15 οἱ ἀρχισυναγωγοὶ πρὸς αὐτοὺς
 | πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχισυναγωγοὶ PCK * 13:15 ἐστὶ λόγος ἐν ὑμῖν | τὶς ἐστὶν ἐν ὑμῖν λόγος
 CT † 13:16 ἰσραηλίται | ἰσραηλεῖται TH WH † 13:17 τούτου | τούτου ἰσραὴλ ANT CT TR
 § 13:17 αἰγυπτῳ | αἰγυπτου CT * 13:18 τεσσαρακονταετῆ | τεσερακονταετῆ CT † 13:19
 καὶ | — WH † 13:19 κατεκληρονόμησεν | κατεκληροδοτήσεν TR § 13:19 αὐτοῖς | — CT

20 *Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα, ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ †τοῦ προφήτου.

21 Κάκειθεν ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν †Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς †Βενιαμίν, ἔτη *τεσσαράκοντα.

22 Καὶ μεταστήσας αὐτόν, ἤγειρεν †αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας, Εὐὶρον †Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματατά μου.

23 Τοῦτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν †ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ *σωτηρίαν,

24 προκηρύξαντος †Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας †τῷ Ἰσραὴλ.

25 Ὡς δὲ ἐπλήρου †Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, †Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἄλλ' ἰδοῦ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, †ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης †ἀπεστάλη.

27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες *ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν.

28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες, ἠτήσαντο †Πιλάτου ἀναρεθῆναι αὐτόν.

29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν †πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.

30 Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·

31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές †εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις *αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν·

33 ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ †τῷ δευτέρῳ γέγραπται,

Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

* 13:20 και μετα ταυτα ως ετεσι τετρακοσιοις και πεντηκοντα 90.4% | ως ετεσι τετρακοσιοις και πεντηκοντα και μετα ταυτα CT 5.2% † 13:20 του | — ECM† WH † 13:21 κίς | κείς TH WH § 13:21 βενιαμιν | βενιαμειν TH WH * 13:21 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT † 13:22 αυτοις τον δαυιδ | αυτοις τον δαβιδ HF TR | τον δαυιδ αυτοις ECM† NA SBL | τον δαυειδ αυτοις TH WH † 13:22 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 13:23 ηγαγε | ηγειρε TR * 13:23 σωτηριαν | σωτηρα ιησουν CT TR † 13:24 ιωαννου | ιωανου WH † 13:24 τω | παντι τω λαω ANT CT TR § 13:25 ο | — BYZ ECM† NA SBL TH WH * 13:25 ιωαννης | ιωανης WH † 13:25 τινα με | τι εμε CT † 13:26 υμιν | ημιν ECM† NA SBL TH WH § 13:26 απεσταλη | εξαπεσταλη CT PCK * 13:27 εν | — BYZ HF PCK † 13:28 πιλατον | πειλατον WH † 13:29 παντα | απαντα TR § 13:31 εισι | ρυν εισι ECM NA SBL WH * 13:32 αυτων ημιν 95% | ημων SBL WH 1.5% | ημιν ECM 0% † 13:33 τω δευτερω γεγραπται | γεγραπται τω δευτερω CT

34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι

Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια *Δαυὶδ τὰ πιστά.

35 Ὡς δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει,

Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν·

36 *Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε διαφθοράν·

37 ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν.

38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·

39 †καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν †τῷ νόμῳ §Μωϋσέως δικαιοθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται.

40 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ *ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις,

41 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε·

ὅτι ἔργον †ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,

‡ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε,

ἐάν τις ἐκδιηγήται ὑμῖν.

42 Ἐξιόντων δὲ §ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν *τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ †ρήματα.

43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες †προσλαλοῦντες, ἔπειθον §αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

44 Τῷ *τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ †Θεοῦ.

45 Ἴδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ †τοῦ Παύλου §λεγόμενοις, *ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες.

‡ 13:34 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 13:35 διο | διοτι ECM† NA SBL TH WH

* 13:36 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 13:39 και | — ECM† ‡ 13:39 τω | — CT PCK

§ 13:39 μωυσεως | μωσεως BYZ HF TR | μωυσεος PCK * 13:40 εφ υμας | — CT † 13:41 εγω

εργαζομαι | εργαζομαι εγω CT ‡ 13:41 ο | ω PCK | εργον ω ANT TR | εργον ο CT § 13:42 εκ

της συναγωγης των ιουδαιων 59.8% | αυτων εκ της συναγωγης των ιουδαιων ANT BYZ 20.9% |

αυτων CT 15.8% * 13:42 τα εθνη | — CT † 13:42 ρηματα | ρηματα ταυτα ANT BYZ CT HF PCK

TR ‡ 13:43 προσλαουντες | προσλαουντες αυτοις ANT CT TR § 13:43 αυτοις επιμενειν

| επιμενειν αυτοις PCK | αυτοις προσμενειν ANT CT * 13:44 τε | δε CT TR † 13:44 θεου

| κυριου ECM NA SBL TH ‡ 13:45 του | — ECM† NA SBL TH WH § 13:45 λεγομενοις |

λαλουμενοις ECM† NA SBL TH WH * 13:45 αντιλεγοντες και 79.1% | — CT 19.3%

46 Παρρησιασάμενοι †δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας †εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξιόους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη.

47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος,

Τέθεικά σε εἰς φῶς ἔθνων,
τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη *ἔχαιρε, καὶ †ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὅτι ὅλης τῆς χώρας.

50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας * καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ †τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν.

51 Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι τὸν κοινορτὸν τῶν ποδῶν †αὐτῶν ἐπ’ αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.

52 Οἱ ὅδε μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

14

1 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.

2 Οἱ δὲ *ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.

3 Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι †τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, †διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.

4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις.

5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὀρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,

6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περιχώρον·

7 ἀκεῖ ὤσαν εὐαγγελιζόμενοι.

8 Καί τις ἀνὴρ * ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χλωδὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ †ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε †περιπεπατῆκει.

† 13:46 δε | τε CT † 13:46 ειπον | ειπαν CT § 13:46 επειδη δε ECM† | επειδη ECM† NA SBL WH | επει δε ECM† * 13:48 εχαιρε | εχαιρον ANT BYZ CT PCK TR † 13:48 εδοξαζον | εδεξαντο ANT † 13:48 κυριου | θεου WH § 13:49 δι | καθ ECM† * 13:50 και | — CT † 13:50 τον | — CT † 13:51 αυτων | — CT § 13:52 δε | τε ECM† NA SBL TH WH * 14:2 απειθουντες | απειθησαντες CT † 14:3 τω | επι τω NA † 14:3 διδοντι | και διδοντι TR § 14:7 ησαν ευαγγελιζομενοι | ευαγγελιζομενοι ησαν CT * 14:8 εν λυστροις αδυνατος | αδυνατος εν λυστροις ECM NA SBL WH † 14:8 υπαρχων | — CT † 14:8 περιπεπατηκει | περιπεπατηκει SCR | περιεπατησεν CT

9 Οὗτος ᾤκουσε τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι *πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι,

10 εἶπε μεγάλη ἰτῆ φωνῆ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ἄρθως. Καὶ ᾤλλετο καὶ περιεπάτει.

11 Οἱ *δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς.

12 Ἐκάλουν τε τὸν ἄμὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου.

13 Ὁ ᾤδὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως *αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἔεισπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες

15 καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἔσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ *τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

16 ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἶασε πάντα τὰ ἔθνη πορευέσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

17 Ἰκαίτοιγε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἁγαθοποιῶν, οὐρανόθεν *ὕμιν ἕτερος διδὼς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν.

18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, *ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, ἵνομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.

20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῆ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς Στὴν Λύστραν καὶ *Ἰκόνιον καὶ Ἄντιόχειαν,

22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

§ 14:9 ηκουσε | ηκουε BYZ PCK TR WH * 14:9 πιστιν εχει | εχει πιστιν CT † 14:10 τη | — NA SBL TH WH ‡ 14:10 ορθως | ορθος ANT BYZ CT HF PCK TR § 14:10 ηλλετο | ηλλατο PCK | ηλατο ANT CT * 14:11 δε | τε ECM† NA SBL TH WH † 14:11 ο | — CT ‡ 14:12 μεν | — CT § 14:13 δε | τε CT * 14:13 αυτων | — CT † 14:14 αυτων | εαυτων WH ‡ 14:14 εισεπηδησαν | εξεπηδησαν CT § 14:15 εσμεν υμιν | υμιν εσμεν PCK * 14:15 τον θεον τον | θεον CT † 14:17 καιτοιγε | καιτοι CT ‡ 14:17 εαυτον | αυτον ECM NA TH | αυτον SBL WH § 14:17 αγαθοποιων | αγαθουργων CT * 14:17 υμιν | ημιν TR † 14:17 υετους διδους | διδους υετους ECM† ‡ 14:17 ημων | υμων ANT CT § 14:19 επηλθον | επηλθαν CT * 14:19 εσυρον | εσυραν ANT PCK † 14:19 νομισαντες αυτον τεθναναι | νομιζοντες αυτον τεθυκεναι CT ‡ 14:20 αυτον των μαθητων | των μαθητων αυτον CT PCK § 14:21 την | — PCK * 14:21 ικονιον | εις ικονιον CT † 14:21 αντιοχειαν | εις αντιοχειαν CT

23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς †πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, §προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὄν *πεπιστεύκεισαν.

24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν †ἦλθον εἰς †Παμφυλίαν.

25 Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς §Αττάλειαν·

26 κάκειθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.

27 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, *ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

28 Διέτριβον δὲ †κεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15

1 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ *περιτέμνησθε τῷ ἔθει †Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι.

2 Γενομένης †οὔν στάσεως καὶ §ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

3 Οἱ μὲν οὔν, προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν *Φοινίκην καὶ †Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.

4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς †Ιερουσαλὴμ, §ἀπεδέχθησαν *ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν.

5 Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον †Μωϋσέως.

6 Συνήχθησαν §δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου.

7 Πολλῆς δὲ *συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων †ὁ Θεὸς †ἐν ἡμῖν §ἐξελέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι.

† 14:23 πρεσβυτερους κατ εκκλησιαν | κατ εκκλησιαν πρεσβυτερους CT § 14:23 προσευξαμενοι | και προσευξαμενοι ANT * 14:23 πεπιστευκεισαν | πεπιστευκασι ANT † 14:24 ηλθον | ηλθαν WH † 14:24 παμφυλιαν | την παμφυλιαν ECM† NA SBL TH WH § 14:25 ατταλειαν | ατταλιαν WH * 14:27 ανηγγειλαν | ανηγγελλον CT † 14:28 εκει | — CT * 15:1 περιτεμνησθε | περιτηθητε CT † 15:1 μωσσεως | μωσσεως HF | μωσσεος PCK | τω μωσσεως ECM† NA SBL TH WH † 15:2 ουν | δε CT § 15:2 ζητησεως | συζητησεως TR * 15:3 φοινικην | τε φοινικην ECM† NA SBL TH WH † 15:3 σαμαρειαν | σαμαριαν WH † 15:4 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα SBL TH WH § 15:4 απεδεχθησαν | παρεδεχθησαν ECM† NA SBL TH WH * 15:4 υπο | απο NA SBL WH † 15:4 αυτων | αυτων και οτι ηνοιξε τοις εθνεσι θυραν πιστεως ANT † 15:5 μωσσεως | μωσσεως HF PCK § 15:6 δε | τε ECM† NA SBL WH * 15:7 συζητησεως | ζητησεως ECM† NA SBL TH WH † 15:7 ο θεος | — CT † 15:7 εν ημιν 61.8% | εν υμιν CT PCK 34% § 15:7 εξελεξατο | εξελεξατο ο θεος CT

8 Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς * αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν·

9 καὶ †οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῆ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν.

10 Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι;

11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος ‡τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.

12 Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου·

14 Συμεῶν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν §ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

15 Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται,

16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω,

καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν * Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν·

καὶ τὰ †κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,

καὶ ἀνορθώσω αὐτήν·

17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος †ὁ ποιῶν ταῦτα §πάντα.

18 Γνωστὰ ἅπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἅπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν·

20 *ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι †ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ ‡τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος,

21 §Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν *Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν †ἐπικαλούμενον ‡Βαρσαββᾶν, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἠγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς,

* 15:8 αυτοις | — CT † 15:9 ουδεν | ουθεν CT ‡ 15:11 του κυριου ιησου | κυριου ιησου χριστου TR § 15:14 επι | — CT * 15:16 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH † 15:16 κατεσκαμμενα | κατεστραμμενα WH ‡ 15:17 ο | — NA SBL WH § 15:17 παντα γνωστα απ αιωνος εστι τω θεω παντα τα εργα αυτου 70.4% | γνωστα απ αιωνος CT 3.7% * 15:20 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ PCK † 15:20 απο | — CT ‡ 15:20 του | — WH § 15:21 μωυσης | μωσης HF PCK TR * 15:22 παυλω | τω παυλω ANT CT TR † 15:22 επικαλουμενον | καλουμενον CT ‡ 15:22 βαρσαββαν | βαρσαβαν BYZ PCK TR

23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν Ὑτάδε, Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι *καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ †τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἔθνῶν, χαίρειν·

24 ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν †ἐξεληθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, Ὑλέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα·

25 ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, *ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ,

26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

27 Απεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.

28 Ἔδοξε γὰρ τῷ †Ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν *τῶν ἐπαναγκες τούτων,

29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ Ὑπνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε. Ἐρωσθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες *ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.

31 Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.

32 Ἰούδας †τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφητῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.

33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς †ἀποστόλους.

35 ὙΠαῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

36 Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπε *Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφούς †ἡμῶν κατὰ †πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγεῖλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι.

37 Βαρνάβας δὲ Ὑβουλεύσατο *συμπααραλαβεῖν †τὸν †Ἰωάννην, τὸν Ὑσκαλούμενον Μάρκον.

38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ *συμπααραλαβεῖν τοῦτον.

§ 15:23 ταδε 90.9% | — CT 1.2% * 15:23 και οι | — CT † 15:23 την | — PCK ‡ 15:24 εξελθοντες 94.4% | — WH 1.7% § 15:24 λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον | — CT * 15:25 εκλεξαμενους | εκλεξαμενοις ECM NA PCK SBL WH † 15:28 αγιω πνευματι | πνευματι τω αγιω ECM† NA SBL TH WH ‡ 15:28 των επαναγκες τουτων | τουτων των επαναγκες CT § 15:29 πνικτου | πνικτων ECM† NA SBL TH WH * 15:30 ηλθον | κατηλθον CT † 15:32 τε | δε SCR ‡ 15:33 αποστολους | αποστειλαντας αυτους CT § 15:35 παυλος 69.3% | 34 εδοξε δε τω σιλα επιμειναι αυτου 35 παυλος ANT ECM TR 18% [Note: ECM encloses verse 34 with double brackets.] * 15:36 παυλος προς βαρναβαν | προς βαρναβαν παυλος CT † 15:36 ημων | — CT ‡ 15:36 πασαν πολιν | πολιν πασαν CT § 15:37 εβουλευσατο | εβουλετο CT * 15:37 συμπααραλαβειν | συνπααραλαβειν TH WH † 15:37 τον | και ECM PCK | και του NA SBL TH WH ‡ 15:37 ιωαννην | ιωαννη WH § 15:37 καλουμενον | επικαλουμενον ANT * 15:38 συμπααραλαβειν | συμπααραλαμβαειν ECM NA SBL | συνπααραλαμβαειν TH WH

39 Ἐγένετο τοῦν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον·

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.

41 Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ *Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας,

16

1 Κατήντησε *δὲ εἰς Δέρβην καὶ †Λύστραν· καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς †τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνας·

2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.

3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες *τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλληνας ὑπῆρχεν.

4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, †παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ †τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

6 *Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ †τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

7 †ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπειράζον Ἐκατὰ τὴν Βιθυνίαν *πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἶασεν αὐτοὺς τὸ †πνεῦμα·

8 παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα.

9 Καὶ ὄραμα διὰ †τῆς νυκτὸς Ἰώφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ *τις ἦν Μακεδῶν ἐστῶς, †παρακαλῶν αὐτόν καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς †Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν.

10 Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελεῖν εἰς Ἐτὴν Μακεδονίαν, *συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ †Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

† 15:39 οὐν | δε CT † 15:39 αποχωρισθῆναι | χωρισθῆναι PCK § 15:40 θεου | κυριου ECM†
 NA SBL TH WH * 15:41 κιλικιαν | την κιλικιαν NA SBL WH * 16:1 δε | δε και CT † 16:1
 λυστραν | εις λυστραν CT † 16:1 τινος | — CT § 16:3 ηδεισαν | ηδεσαν PCK * 16:3 τον
 πατερα αυτου οτι ελλην | οτι ελλην ο πατηρ αυτου CT † 16:4 παρεδιδουν | παρεδιδουσαν CT
 † 16:4 των | — CT § 16:4 ιερουσαλημ | ιεροσολυμοις CT * 16:6 διελθοντες | διηλθον
 CT † 16:6 την | — CT † 16:7 ελθοντες | ελθοντες δε CT § 16:7 κατα | εις CT * 16:7
 πορευεσθαι | πορευθηαι ECM† NA SBL TH WH † 16:7 πνευμα | πνευμα ιησου CT † 16:9 της
 | — SBL WH § 16:9 ωφθη τω παυλω | τω παυλω ωφθη CT * 16:9 τις ην μακεδων | μακεδων
 τις ην CT † 16:9 παρακαλων | και παρακαλων CT † 16:9 μακεδονιαν | την μακεδονιαν PCK
 § 16:10 την | — CT * 16:10 συμβιβαζοντες | συμβιβαζοντες WH † 16:10 κυριος | θεος CT

11 Αναχθέντες οὖν ἀπὸ Στῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς *Σαμοθράκην, τῇ †τε ἐπιούσῃ εἰς †Νεάπολιν,

12 Ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ *πρῶτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, †κολωνεῖα· ἡμεν δὲ ἐν †αὐτῇ τῇ πόλει διατριβόντες ἡμέρας τινάς.

13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς Σπόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ *ἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί.

14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ †τοῦ Παύλου.

15 Ὡς δὲ †εβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, Ἰμεῖνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς *προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα †Πύθωνος †ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.

17 Αὕτη †κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ *ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν †ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ †ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε, Παραγγέλλω σοι ἐν Στῶ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ’ αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,

20 καὶ παραγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς *εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες,

21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσι.

22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ’ αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ †περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίσειν.

23 Πολλὰς †τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς·

24 ὅς, παραγγεῖλιαν τοιαύτην †σειληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν

‡ 16:11 ουν | δε NA § 16:11 της | — CT * 16:11 σαμοθρακην | την σαμοθρακην PCK
 † 16:11 τε | δε ANT CT ‡ 16:11 νεαπολιν | νεαν πολιν CT § 16:12 εκειθεν τε | κακειθεν CT
 * 16:12 πρωτη της μεριδος της | πρωτη της μεριδος ECM SBL TH WH | πρωτης μεριδος της NA † 16:12 κολωνεια | κολωνια ANT CT TR ‡ 16:12 αυτη | ταυτη CT TR § 16:13 πολεως | πωλης CT * 16:13 ενομιζετο προσευχη | ενομιζομεν προσευχην NA SBL TH WH † 16:14 του | — WH ‡ 16:15 εβαπτισθη | εβαπτισθη αυτη PCK § 16:15 μεινατε | μενετε ECM† NA SBL TH WH * 16:16 προσευχην | την προσευχην CT † 16:16 πυθωνος | πυθωνα CT ‡ 16:16 απαντησαι | υπαντησαι CT § 16:17 κατακολουθησασα | κατακολουθουσα NA SBL TH WH * 16:17 ημιν | τω σιλα ANT BYZ PCK † 16:17 ημιν | υμιν CT ‡ 16:18 ο | — ECM† NA SBL TH WH § 16:18 τω | — CT * 16:20 ειπον | ειπαν CT † 16:22 περιρρηξαντες | περιρηξαντες CT ‡ 16:23 τε | δε WH § 16:24 ειληφως | λαβων CT

ἑσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας *αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

²⁵ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνου τὸν Θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι·

²⁶ ἄφην δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου· †ἀνεψώθησάν ‡τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.

²⁷ Ἐξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος ὤμαχαιραν, *ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.

²⁸ Ἐφώνησε δὲ †φωνῆ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξεις σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.

²⁹ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ †τῷ Σίλᾳ,

³⁰ καὶ προαγῶν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;

³¹ Οἱ δὲ Σεῖπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν *Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

³² Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ †Κυρίου, ‡καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

³³ Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ὅσπιντες παραχρῆμα.

³⁴ Ἀναγῶν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον *αὐτοῦ παρέθηκε τράπεζαν, καὶ †ἠγαλλιᾶτο ‡πανοικὶ πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.

³⁵ Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.

³⁶ Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους †τουτοὺς πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι *Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

³⁷ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, †Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ‡εβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· Ὅσα ἄλλα ἐλθόντες αὐτοὶ *ἐξαγαγέτωσαν.

³⁸ †Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ‡καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι,

³⁹ καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων Ἐξελεθεῖν τῆς πόλεως.

* **16:24** αυτων ησφαλισατο | ησφαλισατο αυτων CT † **16:26** ανεωχθησαν | ηνεωχθησαν CT ‡ **16:26** τε | δε CT PCK § **16:27** μαχαιραν | την μαχαιραν NA SBL WH * **16:27** εμελλεν | ημελλεν CT † **16:28** φωνη μεγαλη ο παυλος 90.7% | φωνη μεγαλη παυλος TH 3.1% | μεγαλη φωνη ο παυλος NA 0.6% | παυλος μεγαλη φωνη WH 0.2% ‡ **16:29** τω | — WH § **16:31** ειπον | ειπαν CT * **16:31** χριστον | — CT † **16:32** κυριου | θεου WH ‡ **16:32** και | συν CT § **16:33** παντες 87.4% | απαντες WH 3.7% * **16:34** αυτου | — CT † **16:34** ηγαλιατο | ηγαλιασατο CT TR ‡ **16:34** πανοικι | πανοικει CT § **16:36** τουτους | — WH * **16:36** απεσταλκασιν | απεσταλκαν CT † **16:37** δειραντες | δηραντες PCK ‡ **16:37** εβαλον | εβαλαν CT § **16:37** αλλα | αλλ ECM NA²⁸ * **16:37** εξαγαγετωσαν | ημας εξαγαγετωσαν ANT CT TR † **16:38** ανηγγειλαν | απηγγειλαν CT ‡ **16:38** και εφοβηθησαν | εφοβηθησαν δε CT PCK § **16:39** εξελθειν | απελθειν απο CT

40 Ἐξεληθόντες δὲ *ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσηλθον †πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες ‡τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ §ἐξηλθον.

17

1 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ *Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν †ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων·

2 κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσηλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία ‡διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,

3 διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι Τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν §ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.

4 Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπέισθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων *πολὴ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.

5 †Προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες, τῶν ἀγοραίων ‡τινας ἀνδρας πονηροῦς, καὶ ὄχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· §ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτηον αὐτοὺς *ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.

6 Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον †τὸν Ἰάσονα καὶ τινας ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,

7 οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος ‡πράσσουσι, βασιλέα §λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν.

8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα.

9 Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ *τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς †Βέροϊαν· οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ‡ἀπήεσαν τῶν Ἰουδαίων.

11 Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, §τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντας τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτω.

12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.

* 16:40 εκ | απο ECM NA PCK SBL WH † 16:40 προς | εις TR ‡ 16:40 τους αδελφους παρεκαλεσαν αυτους | παρεκαλεσαν τους αδελφους CT § 16:40 εξηλθον | εξηλθαν CT

* 17:1 απολλωνιαν | την απολλωνιαν CT † 17:1 η | — CT ‡ 17:2 διελεξατο | διελεγετο ANT PCK TR § 17:3 ο χριστος ιησους ECM† | ιησους ο χριστος PCK | ο χριστος ο ιησους ECM† NA SBL WH | χριστος ιησους ECM† TH * 17:4 πολυ πληθος | πληθος πολυ CT PCK

† 17:5 προσλαβομενοι δε οι ιουδαιοι οι απειθουντες | ζηλωσαντες δε οι απειθουντες ιουδαιοι και προσλαβομενοι TR | προσλαβομενοι δε οι απειθουντες ιουδαιοι ANT | ζηλωσαντες δε οι ιουδαιοι και προσλαβομενοι CT ‡ 17:5 τινας ανδρας | ανδρας τινας CT PCK § 17:5 επισταντες τε | και επισταντες CT * 17:5 αγαγειν | προαγαγειν CT † 17:6 τον | — CT

‡ 17:7 πρασσουσι | πραττουσι TR § 17:7 λεγοντες ετερον | ετερον λεγοντες ANT CT PCK * 17:10 της | — CT † 17:10 βεροϊαν | βερροϊαν PCK ‡ 17:10 απηεσαν των ιουδαιων | των ιουδαιων απηεσαν CT TR § 17:11 το | — ECM NA PCK TH

13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ *Βεροῖα κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἤλθον κάκεῖ †σαλευόντες τοὺς ὄχλους.

14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ἄνω ἐπὶ τὴν θάλασσαν· Ὑπέμενον δὲ ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.

15 Οἱ δὲ *καθιστώντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ †Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ὁ θεωροῦντι κατειδῶλον οὔσαν τὴν πόλιν.

17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρτυγχάνοντας.

18 Τινὲς δὲ *καὶ τῶν †Ἐπικουρείων καὶ †τῶν §Στοικῶν φιλοσόφων *συνέβαλλον αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ἐξῶν δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν †εὐηγγελίζετο.

19 Ἐπιλαβόμενοί †τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ;

20 Ξενίζοντα γὰρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι, §τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι—

21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον *εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι †καὶ †ἀκούειν καινότερον.

22 Σταθεῖς δὲ §ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ.

23 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγράπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. *Ὁν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.

24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς †Κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ,

25 οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν †ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδούς πᾶσι ζωὴν καὶ προὐν §κατὰ πάντα·

* 17:13 βεροια | βερροια PCK † 17:13 σαλευοντες 77.1% | σαλευοντες και ταρασσοντες CT 22% † 17:14 ως | εως CT § 17:14 υπεμενον δε | υπεμειναν τε CT * 17:15 καθιστωντες | καθιστανοντες ECM† NA SBL TH WH † 17:15 αυτον | — CT † 17:15 τιμοθεον | του τιμοθεου ECM† NA SBL TH WH § 17:16 θεωρουντι | θεωρουντος CT * 17:18 και | — ANT TR † 17:18 επικουρειων | επικουριων WH † 17:18 των | — CT § 17:18 στοικων | στωικων BYZ PCK TR WH * 17:18 συνεβαλλον | συνεβαλον PCK † 17:18 ευηγγελιζετο | αυτοις ευηγγελιζετο TR | ευηγγελιζετο αυτοις ANT † 17:19 τε | δε WH § 17:20 τι αν θελοι | τινα θελει CT * 17:21 ευκαιρουν | ηυκαιρουν CT † 17:21 και | η ECM† NA SBL TH WH † 17:21 ακουειν | ακουειν τι ECM† NA SBL TH WH § 17:22 ο | — SBL TH WH * 17:23 ον ... τουτου 89.4% | ο ... τουτου CT 1.5% † 17:24 κυριος υπαρχων | υπαρχων κυριος CT † 17:25 ανθρωπων | ανθρωπιων CT § 17:25 κατα | και τα CT SCR

26 ἐποίησέ τε ἐξ ἐνός *αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ †πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας †προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὀροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν·

27 ζῆτειν τὸν §Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν *καὶ εὗροιεν, †καὶ γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνός ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.

28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ †κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι,

Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.

29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.

30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδῶν ὁ Θεός, τὰ νῦν §παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις *πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν·

31 †διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἧ ἔλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασις νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ †εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου §πάλιν περὶ τούτου.

33 Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.

34 Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18

1 Μετὰ *δὲ ταῦτα χωρισθεὶς †ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον.

2 Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ †τεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους §ἐκ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς·

3 καὶ διὰ τὸ ὀμότεχρον εἶναι, *ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ †εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ †τὴν τέχνην.

4 Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.

* 17:26 αματος 95% | — CT 4.4% † 17:26 παν το προσωπον | παντος προσωπου CT ‡ 17:26 προστεταγμενους | προτεταγμενους TR § 17:27 κυριον | θεου CT * 17:27 και | η ECM† † 17:27 και γε | καιτοιγε TR ‡ 17:28 κινουμεθα | κειουμεθα TH § 17:30 παραγγελλει | απαγγελλει WH * 17:30 πασι | παντας CT † 17:31 διστι | καθοτι CT ‡ 17:32 ειπον | ειπαν CT § 17:32 παλιν περι τουτου και | περι τουτου και παλιν CT * 18:1 δε | — CT † 18:1 ο παυλος 97.1% | — CT 1.5% ‡ 18:2 τεταχενα | διατεταχενα ANT BYZ CT PCK TR § 18:2 εκ | απο ANT CT * 18:3 εμεινε | εμεινε ANT † 18:3 ειργαζετο 91.4% | ηργαζετο ECM NA SBL TH 7.8% | ηργαζοντο WH 0.4% ‡ 18:3 την τεχνην | τη τεχνη ANT BYZ CT

⁵ Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὃ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρούμενος τοῖς Ἰουδαίοις * τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

⁶ Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι.

⁷ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Σῖουστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.

⁸ Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο.

⁹ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος * δι' ὀράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·

¹⁰ διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κακῶσαι σε· διότι λαός ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

¹¹ Ἐκάθισέ * τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

¹² Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν Σόμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

¹³ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον * οὗτος ἀναπειθεὶ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν.

¹⁴ Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν τοῦν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ραδιούργημα πονηρόν, ὡς Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἤνεσχόμην ὑμῶν·

¹⁵ εἰ δὲ Σζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς * γὰρ ἐγώ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.

¹⁶ Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.

¹⁷ Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες τοὶ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος. Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳι ἔμελλεν.

¹⁸ Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἰκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος Στὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν.

¹⁹ * Κατήνησε δὲ εἰς Ἐφεσον, ἔκεινους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις.

§ 18:5 πνευματι 93.5% | λογω CT 6.1% * 18:5 τον | ειναι του CT † 18:6 την κεφαλην | τας κεφαλαι PCK ‡ 18:7 ηλθεν | εισηλθεν ECM† NA SBL § 18:7 ιουστου | τιτιου ιουστου NA SBL WH | τιτου ιουστου ECM * 18:9 δι οραματος εν νυκτι | εν νυκτι δι οραματος CT † 18:11 τε | δε CT ‡ 18:12 ανθυπατευοντος | ανθυπατου ουτος ECM† NA SBL TH WH § 18:12 ομοθυμαδον οι ιουδαιοι | οι ιουδαιοι ομοθυμαδον WH * 18:13 ουτος αναπειθει | αναπειθει ουτος CT PCK † 18:14 ουν | — CT ‡ 18:14 ηνεσχομην | ανεσχομην CT § 18:15 ζητημα | ζητηματα CT * 18:15 γαρ | — CT † 18:17 οι ελληνες 95.4% | — ECM† NA SBL TH WH 1.7% ‡ 18:17 εμελλεν | εμελεν ANT CT TR § 18:18 την κεφαλην εν κεγχραις | εν κεγχραις την κεφαλην ECM NA SBL | εν κενχραις την κεφαλην TH WH * 18:19 κατηνησε | κατηνησαν ECM† NA SBL TH WH † 18:19 και εκεινους | κακεινους ANT BYZ CT PCK TR ‡ 18:19 διελεχθη | διελεξατο CT

20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι Σπαρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν·

21 *ἀλλ' ἄπετάξατο αὐτοῖς εἰπών, Δεῖ με πάντως τὴν εορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. †Ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,

22 καὶ κατελθὼν εἰς Σκαισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἑκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.

23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, *ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήνησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.

25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ †Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα †Ἰωάννου·

26 οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ΣΚύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν *τοῦ Θεοῦ ὁδόν.

27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος·

28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνύς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

19

1 Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη *ἔλθεῖν εἰς Ἐφεσον· καὶ †εὐρῶν τινὰς μαθητάς

2 εἶπε πρὸς αὐτούς, Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ †εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα Ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν.

3 Εἶπέ τε *πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ †εἶπον, Εἰς τὸ †Ἰωάννου βάπτισμα.

4 Εἶπε δὲ Παῦλος, †Ἰωάννης * μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτ' ἐστιν, εἰς τὸν †Χριστὸν Ἰησοῦν.

5 Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

§ 18:20 παρ αυτοις 86.4% | — CT 8.1% * 18:21 αλλ | αλλα ANT NA²⁷ SBL TH WH † 18:21 απεταξατο αυτοις ειπων δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εινς ιεροσολυμα παλιν δε | αποταξαμενος και ειπων παλιν CT ‡ 18:21 ανηχθη | και ανηχθη ANT HF PCK TR § 18:22 καισαρειαν | καισαριαν WH * 18:23 επιστηριζων | στηριζων ECM† SBL TH WH † 18:25 κυριου | ιησου CT PCK ‡ 18:25 ιωαννου | ιωανου WH § 18:26 ακυλας και πρισκιλλα | πρισκιλλα και ακυλας ECM† NA SBL TH WH * 18:26 του θεου οδου | οδου του θεου ANT CT * 19:1 ελθειν | κατελθειν ECM† NA † 19:1 ευρων τινας μαθητας ειπε 91.2% | ευρειν τινας μαθητας ειπε τε CT 3.6% | ευρων μαθητας τινας ειπε ANT 0% ‡ 19:2 ειπον | — CT § 19:2 ουδε | ουδ CT * 19:3 προς αυτοους 59.4% | — CT PCK 18.3% † 19:3 ειπον | ειπαν CT ‡ 19:3 ιωαννου | ιωανου WH § 19:4 ιωαννης | ιωανης WH * 19:4 μεν | — CT † 19:4 χριστον ιησουν | ιησουν χριστον ANT | ιησουν CT

6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου *τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ’ αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ὤσαν προφητεύουν.

7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ *δεκαδύο.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων †τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

9 Ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπειθούν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ’ αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ’ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου †τινός.

10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ὡσοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.

11 Δυνάμεις *τε οὐ τὰς τυχοῦσας †εἰποιεὶ ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,

12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας †ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ’ αὐτῶν τὰ νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ Ὡξέρχεσθαι ἀπ’ αὐτῶν.

13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες *ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, †Ὀρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν †ὁ Παῦλος κηρύσσει.

14 Ἦσαν δὲ Ὡτινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες.

15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν *εἶπε, †Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ;

16 Καὶ †ἐφαλλόμενος ἐπ’ αὐτούς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, Ὡκαὶ κατακυριεύσαν *αὐτῶν, ἴσχυσε κατ’ αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.

17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο †γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

18 Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι, καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.

19 Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ †συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου μυριάδας ἑπέντε.

‡ 19:6 τας | — ECM† SBL TH WH § 19:6 προφητευουν | επροφητευουν CT * 19:7 δεκαδυο | δωδεκα CT † 19:8 τα | — SBL WH ‡ 19:9 τινος | — CT § 19:10 ιησου | — CT * 19:11 τε | δε PCK † 19:11 εποιει ο θεος | ο θεος εποιει CT ‡ 19:12 επιφερεσθαι | αποφερεσθαι CT § 19:12 εξερχεσθαι απ αυτων | εκπορευεσθαι CT * 19:13 απο | και CT † 19:13 ορκιζομεν | ορκιζω CT ‡ 19:13 ο | — CT § 19:14 τινες υιοι σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα οι 86.9% | τινες σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα υιοι ECM 3.6% | τινος σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα υιοι NA SBL TH WH 0.8% * 19:15 ειπε | ειπεν αυτοις CT † 19:15 τον | τον μεν NA WH ‡ 19:16 εφαλλομενος επ αυτους ο ανθρωπος | εφαλομενος ο ανθρωπος επ αυτους ECM† NA SBL TH WH | εφαλλομενος ο ανθρωπος επ αυτους ECM† § 19:16 και κατακυριευσαν | και κατακυριευσας ANT TR | κατακυριευσας CT * 19:16 αυτων | αμφοτερων CT † 19:17 γνωστον πασιν | πασι γνωστον PCK ‡ 19:19 συνεψηφισαν | συνεψηφισαντο PCK

20 Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἠϋξανε καὶ ἴσχυεν.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.

22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.

24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἔργασίαν οὐκ ὀλίγην·

25 οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία Σημῶν ἐστί.

26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.

27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἱερὸν Ἀρτέμιδος εἰς ἄουθεν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι Στὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.

28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γινόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλης τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου.

30 Στοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί.

31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.

32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθισαν.

33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, σπροβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.

34 Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὥς ἐπὶ ὥρας δύο κrazόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

35 Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρου

§ 19:20 ο λογος του κυριου | του κυριου ο λογος CT * 19:21 αχαιαν | την αχαιαν ECM†
 † 19:21 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα CT ‡ 19:24 εργασιαν ουκ ολιγην | ουκ ολιγην εργασιαν CT
 § 19:25 ημων | ημιν CT * 19:27 ιερων αρτεμιδος | αρτεμιδος ιερων ANT BYZ CT PCK TR
 † 19:27 ουθεν | ουδεν PCK TR ‡ 19:27 δε | τε ANT CT SCR § 19:27 την μεγαλειοτητα | της μεγαλειοτητος CT * 19:29 ολη | — CT † 19:29 της | — TR ‡ 19:29 παυλου | του παυλου TR
 § 19:30 του δε παυλου | παυλου δε ECM† NA SBL TH WH * 19:32 συγκεχυμενη | συγκεχυμενη TH WH † 19:32 ενεκεν | ενεκα CT ‡ 19:33 προεβιβασαν | συνεβιβασαν CT
 § 19:33 προβαλοντων | προβαλλοντων ANT ECM† PCK SCR * 19:34 επιγνοντες | επιγνουτων TR
 † 19:34 ως | ωσει WH ‡ 19:35 ο γραμματευς τον οχλον | τον οχλον ο γραμματευς WH
 § 19:35 ανθρωπος | ανθρωπων CT

οὔσαν τῆς μεγάλης *θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς;

³⁶ †Αναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς †πράσσειν.

³⁷ Ἥγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν ᾤθεον *ὑμῶν.

³⁸ Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται †ἔχουσι πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείωσαν ἀλλήλους.

³⁹ Εἰ δέ τι †περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

⁴⁰ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ ᾧ σοῦ δυνησόμεθα *δοῦναι λόγον †τῆς συστροφῆς ταύτης.

⁴¹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

20

¹ Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, *προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ †ἀσπασάμενος, ἐξῆλθε †πορευθῆναι εἰς ᾤτην Μακεδονίαν.

² Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

³ Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης *αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο ἰγνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.

⁴ Συνείπετο δὲ αὐτῷ †ἄχρι τῆς Ἀσίας ᾤσώπατρος *Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερβαῖος, καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.

⁵ †Οὔτοι †προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.

⁶ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, σοῦ διετρίψαμεν ἡμέρας ἐπτά.

⁷ Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων *τῶν μαθητῶν †κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξίεναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.

⁸ Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὗ †ἦμεν συνηγμένοι.

* **19:35** θεας | — CT † **19:36** αναντιρρητων | αναντιρητων WH ‡ **19:36** πρασσειν | πραττειν TR § **19:37** θεον | θεαν ANT TR * **19:37** υμων | ημων CT † **19:38** εχουσι προς τινα λογον | προς τινα λογον εχουσιν TR ‡ **19:39** περι ετερων 91.7% | περαιτερω CT 4.7% § **19:40** ου | — ANT TR * **19:40** δουναι | αποδουναι ANT BYZ CT PCK TR † **19:40** της | περι της CT * **20:1** προσκαλεσαμενος | μεταπεψαμενος CT † **20:1** ασπασαμενος | παρακαλεσας ασπασαμενος CT ‡ **20:1** πορευθηται | πορευεσθαι CT § **20:1** την | — ANT CT * **20:3** αυτω επιβουλης | επιβουλης αυτω ECM† NA PCK SBL TH WH † **20:3** γνωμη | γνωμης CT ‡ **20:4** αχρι της ασιας 96.2% | — ECM NA SBL WH 1.1% § **20:4** σωπατρος | σωπατρος πυρρου CT * **20:4** βεροιαιος | βερροιαιος PCK † **20:5** ουτοι | ουτοι δε CT ‡ **20:5** προσελθοντες | προελθοντες ANT NA PCK TR § **20:6** ου | οπου NA * **20:7** των μαθητων | ημων CT † **20:7** κλασαι | του κλασαι TR ‡ **20:8** ημεν | ησαν TR

9 Ἐκαθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὐτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὑπὼ βαθεῖ, διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖτον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγίου κάτω, καὶ ἦρθη νεκρός.

10 Καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ *συμπεριλαβὼν εἶπε, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν.

11 Ἀναβάς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὀμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.

12 Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνῆχθημεν ἄσσει τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ *ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.

14 Ὡς δὲ ἔσυνεβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.

15 Κάκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ ἑτέρα παρεβάλομεν εἰς Σάμον· Ἐκαὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.

16 *Ἐκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.

18 Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἅφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,

19 δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων·

20 ὥς οὐδὲν ὑπεστείλαμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκου,

21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι τὴν εἰς *τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν ἰτὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν.

22 Καὶ νῦν ἰδοῦ, Ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ *συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς,

23 πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμὰ ἔμε καὶ θλίψεις μένουσιν.

§ 20:9 καθήμενος | καθεζόμενος CT * 20:10 συμπεριλαβων | συνπεριλαβων TH WH † 20:11 αρτον | τον αρτον CT ‡ 20:13 προσελθοντες | προελθοντες ANT ECM† NA SBL TR WH § 20:13 εις | επι CT * 20:13 ην διατεταγμενος | διατεταγμενος ην CT † 20:14 συνεβαλεν | συνεβαλλεν ECM† NA SBL TH WH ‡ 20:15 αντικρυ | αντικρυς CT § 20:15 και μειναντες εν τρωγυλλιω (τρωγυλιω ANT PCK) τη 82.1% | τη δε CT 4% * 20:16 εκρινε | κεκρικει CT † 20:16 ην | ειη CT ‡ 20:18 αφ | — PCK § 20:19 πολλων | — CT * 20:21 τον | — ECM† NA PCK SBL TH WH † 20:21 την | — CT ‡ 20:21 ιησουν | ιησουν χριστου ANT ECM TR § 20:22 εγω δεδεμενος | δεδεμενος εγω CT * 20:22 συνανησοντα | συνανησαντα ECM† † 20:22 μοι | εμοι WH ‡ 20:23 διαμαρτυρεται | διαμαρτυρεται μοι CT § 20:23 με και θλιψεις | και θλιψεις με CT

24 Ἄλλ' οὐδενὸς *λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν ἑμαυτῷ, ὡς †τελειῶσαι τὸν δρόμον μου ‡μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26 *Διότι μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς †ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων.

27 Οὐ γὰρ ὑπεστείλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ‡ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ.

28 Προσέχετε δοῦν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ *Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ †ιδίου αἵματος.

29 Ἐγὼ ‡γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου·

30 καὶ ἔξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω σαυτῶν.

31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.

32 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, *ἀδελφοί, τῷ †Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ‡ἐποικοδομῆσαι, καὶ δοῦναι Ὡμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.

33 Ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἡματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.

34 *Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὔσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί.

35 Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε †τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, Μακάριόν ἐστι ‡μᾶλλον διδοῖναι ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεῖς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο.

37 Ἰκανὸς δὲ ‡ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν,

38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

* 20:24 λογον ποιουμαι ουδε εχω την ψυχην μου 77.6% | λογου ποιουμαι την ψυχην CT 1.2%
 † 20:24 τελειωσαι | τελειωσω WH ‡ 20:24 μετα χαρας 96% | — CT 2.9% § 20:25 του θεου
 | — CT * 20:26 διοτι | διο ANT BYZ HF PCK TR † 20:26 εγω | ειμι CT ‡ 20:27 υμιν πασαν
 την βουλην του θεου | πασαν την βουλην του θεου υμιν CT § 20:28 ουν | — CT * 20:28
 κυριου και θεου | θεου ECM NA SBL TR WH | κυριου TH † 20:28 ιδιου αιματος | αιματος του
 ιδιου CT ‡ 20:29 γαρ οιδα τουτου 90.9% | οιδα CT 4.1% § 20:30 αυτων | εαυτων SBL TH WH
 * 20:32 αδελφοι | — CT † 20:32 θεω | κυριω WH ‡ 20:32 εποικοδομησαι | οικοδομησαι CT
 § 20:32 υμιν | την ECM† NA SBL TH WH | — ECM† * 20:34 αυτοι | αυτοι δε TR † 20:35
 των λογων | του λογου PCK | τον λογον ANT ‡ 20:35 μαλλον διδοναι | διδοναι μαλλον TR
 § 20:37 εγενετο κλαυθμος | κλαυθμος εγενετο CT PCK

21

1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ’ αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν *Κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κάκειθεν εἰς Πάταρα·

2 καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν.

3 †Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλόεμεν εἰς Συρίαν, καὶ †κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ὤν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.

4 *Καὶ ἀνευρόντες †μαθητάς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ †ἀναβαίνειν εἰς Σῆρουσαλήμ.

5 Ὅτε δὲ ἐγένετο *ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν †προσηξάμεθα.

6 †Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ὤβησαμεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου, κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ’ αὐτοῖς.

8 Τῇ δὲ ἑπαύριον ἐξελθόντες *οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἤλθον εἰς †Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, †όντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ’ αὐτῷ.

9 Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες ὀκτὼ παρθέναι τέσσαρες προφητεύουσαι.

10 Ἐπιμερόντων δὲ *ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος.

11 Καὶ ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δῆσας †τε αὐτοῦ †τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπε, Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δῆσουσιν ὅτι ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἔθνῶν.

12 Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τὸ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ.

13 *Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρόπτοντές μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς

* 21:1 κων | κω ANT CT PCK † 21:3 αναφανεντες | αναφαναντες CT TR ‡ 21:3 κατηχθημεν | κατηλθωμεν CT § 21:3 ην το πλοιον | το πλοιον ην ECM† NA SBL TH WH * 21:4 και ανευροντες | ανευροντες δε CT † 21:4 μαθητας | τους μαθητας ANT CT ST ‡ 21:4 αναβαινειν | επιβαινειν CT § 21:4 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα ANT CT * 21:5 ημας εξαρτισαι | εξαρτισαι ημας SBL TH WH † 21:5 προσηξαμεθα | προσεξαμενοι CT ‡ 21:6 και ασπασαμενοι αλληλους | απησπασαμεθα αλληλους και CT § 21:6 επεβημεν | ανεβημεν ECM NA | ενεβημεν SBL TH WH * 21:8 οἱ περι του παυλον ηλθον 46.1% | ηλθομεν ANT BYZ ECM NA PCK SBL TH 37.4% | οἱ περι του παυλον ηλθομεν SCR 13.8% | ηλθαμεν WH 0.4% † 21:8 καισαρειαν | καισαριαν WH ‡ 21:8 οντος | του οντος TR § 21:9 παρθεναι τεσσαρες | τεσσαρες παρθεναι CT * 21:10 ημων 84.8% — CT 14.2% † 21:11 τε αυτου | εαυτου CT ‡ 21:11 τους ποδας και τας χειρας | τας χειρας και τους ποδας TR § 21:11 εν | εις ANT * 21:13 απεκριθη τε ο | απεκριθη δε ο TR | τοτε απεκριθη ο ECM† NA SBL TH WH | τοτε απεκριθη δε ο ECM† | τοτε απεκριθη ECM†

Ἰερουσαλὴμ ἐτοιμῶς ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, †Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ‡γενέσθω.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας §ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς *Ἰερουσαλὴμ.

16 Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ †Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ὧ̄ ξενισθῶμεν, Μνάσωνι τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ‡εδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

18 Τῇ §δὲ ἐπούση εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.

19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧ̄ν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.

20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν *Κύριον, ‡εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ‡Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι·

21 κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ §Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτούς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν.

22 Τί οὖν ἐστί; Πάντως *δεὶ πλῆθος συναλθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας.

23 Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ‡ἐφ' ἑαυτῶν·

24 τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ‡ξυρήσωνται τὴν κεφαλὴν, καὶ §γνώσι πάντες ὅτι ὧ̄ν κατήχηναί περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς *τὸν νόμον φυλάσσω.

25 Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ‡ἐπεστείλαμεν, κρίναντες ‡μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτούς τὸ τε εἰδωλόθυτον καὶ §τὸ αἶμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.

26 Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεὶς εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηρέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.

† 21:14 το θελημα του κυριου | του κυριου το θελημα CT ‡ 21:14 γενεσθω | γινεσθω ANT CT § 21:15 επισκευασαμενοι | αποσκευασαμενοι TR * 21:15 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα CT † 21:16 καισαρειας | καισαριας WH ‡ 21:17 εδεξαντο | απεδεξαντο CT § 21:18 δε | τε ECM † * 21:20 κυριον | θεου CT † 21:20 ειποντες | ειπον τε ANT ECM NA SBL TR | ειπαν τε TH WH ‡ 21:20 ιουδαιων 88.2% | εν τοις ιουδαιοις CT 6.6% § 21:21 μωυσεως | μωυσεος BYZ PCK | μωσεως HF TR * 21:22 δει πληθος συναλθειν ακουσονται γαρ | ακουσονται CT † 21:23 εφ | αφ SBL WH ‡ 21:24 ξυρησωνται | ξυρησονται CT § 21:24 γνωσι | γνωσονται CT * 21:24 τον νομον φυλασσω | φυλασσω τον νομον CT † 21:25 επεστειλαμεν | απεστειλαμεν SBL WH ‡ 21:25 μηδεν τοιουτου τηρειν αυτους ει μη 83.8% | μηδεν τοιουτου τηρειν αυτους ει μη HF 4.4% | — CT 2.1% § 21:25 το | — CT

27 Ὡς δὲ *ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ †ἐπέβαλον ‡τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτόν,

28 κράζοντες, Ἄνδρες Ὑσραηλίται, βοηθεῖτε. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας *πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἑλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τούτου.

29 Ἦσαν γὰρ †εωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.

30 †Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἶλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.

31 Ζητούντων §δὲ αὐτὸν ἀποκεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς *σπειρῆς, ὅτι ὅλη †συγκέχυται Ἰερουσαλήμ·

32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ †ἐκατοντάρχους, κατέδραμεν ἐπ’ αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον.

33 §Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἀλύσει δυσί· καὶ ἐπυθάνετο τίς *ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς.

34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι †έβῳων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ †δυναμένος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.

35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου.

36 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ §κράζον, Αἴρε αὐτόν.

37 Μέλλων *τε †εἰσαγέσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστί μοι †εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις;

38 Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;

39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας, οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δὲ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν.

40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, §προσεφώνει τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων,

* 21:27 εμελλον | ημελλον PCK † 21:27 επεβαλον | επεβαλαν WH ‡ 21:27 τας χειρας επ αυτον | επ αυτων τας χειρας CT PCK § 21:28 ισραηλιται | ισραηλειται TH WH * 21:28 πανταχου | πανταχη CT † 21:29 εωρακοτες | προεωρακοτες CT TR ‡ 21:30 εκινηθη | εκεινηθη TH § 21:31 δε | τε CT * 21:31 σπειρης | σπειρας PCK † 21:31 συγκεχυται | συγχυνηται ECM† NA SBL | συχυνηται TH WH ‡ 21:32 εκατονταρχους | εκατονταρχας CT § 21:33 εγγισας δε | τοτε εγγισας CT TR * 21:33 αν | — CT † 21:34 εβων | επεφωνουν CT ‡ 21:34 δυναμενος δε | δυναμενου δε αυτου CT § 21:36 κραζον | κραζοντες CT * 21:37 τε | δε PCK † 21:37 εισαγεσθαι εις την παρεμβολην | εις την παρεμβολην εισαγεσθαι PCK ‡ 21:37 ειπειν | ειπειν τι ANT CT TR § 21:40 προσεφωνει | προσεφωνησε ANT CT HF TR

22

1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς * νυνὶ ἀπολογίας.

2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. Καὶ φησιν,

3 Ἐγὼ † μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον·

4 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας.

5 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ μεσημβρίας, ἑξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαιστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ.

7 ‡ Ἐπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;

8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, Κύριε; Εἶπέ τε πρὸς § με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις.

9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, * καὶ ἔμφοβοὶ ἐγένοντο· τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.

10 Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκὸν· κάκει σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται σοι ποιῆσαι.

11 Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενοι ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, ἤλθον εἰς Δαμασκὸν.

12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ † εὐσεβῆς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν ‡ κατοικούντων Ἰουδαίων,

13 ἐλθὼν πρὸς § με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κάγῳ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

15 Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας.

16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἀμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα * τοῦ Κυρίου.

17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,

* 22:1 νυνὶ | νυν TR † 22:3 μὲν | — CT ‡ 22:7 επεσα | επεσον ANT BYZ PCK TR § 22:8 με | εμε SBL TH WH * 22:9 καὶ εμφοβοὶ εγενοντο 86.4% | — CT 10.4% † 22:12 ευσεβης | ευλαβης CT HF ‡ 22:12 κατοικουντων | κατοικουντων εν δαμασκω ANT HF PCK § 22:13 με | εμε SBL TH WH * 22:16 του κυριου | αυτου CT

18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλὴμ· διότι οὐ παραδέξονται σου †τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.

19 Κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ †δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας §ἐπὶ σέ·

20 καὶ ὅτε *ἔξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφeskτῶς καὶ συνευδοκῶν †τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, †φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν.

21 Καὶ εἶπε πρὸς με, Πορευού, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

22 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ §καθῆκεν αὐτὸν ζῆν.

23 *Κραζόντων †δὲ αὐτῶν, καὶ †ρίπτουντων τὰ ἱμάτια, καὶ κοινορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,

24 ἐκέλευσεν §αὐτὸν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, *εἰπὼν μᾶστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.

25 Ὡς δὲ †προτείενεν αὐτὸν τοῖς ἱμάσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἐστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;

26 Ἀκούσας δὲ ὁ †ἑκατόνταρχος, προσελθὼν §ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ λέγων, *Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι.

27 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, †εἰ σὺ Ῥωμαῖός εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί.

28 Ἀπεκρίθη †τε ὁ χιλιάρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτήσαμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.

29 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι §ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται *παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν †ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν †ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ §ὄλον τὸ συνέδριον *αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

† 22:18 την | — CT † 22:19 δερων | δαιρων PCK § 22:19 επι | εις PCK * 22:20 εξεχειτο | εξεχυνετο CT † 22:20 τη αναρεισει αυτου 96.6% | — CT 2.3% † 22:20 φυλασσων | και φυλασσων ANT BYZ CT PCK TR § 22:22 καθηκεν | καθηκον TR * 22:23 κραζοντων | κραυγαζοντων ANT BYZ CT PCK TR † 22:23 δε | τε ECM† NA SBL TH WH † 22:23 ριπτουντων | ριπτωντων ANT § 22:24 αυτον ο χιλιαρχος αγεσθαι | ο χιλιαρχος αγεσθαι αυτον PCK | ο χιλιαρχος εισαγεσθαι αυτον CT * 22:24 ειπων | ειπας CT † 22:25 προτειενεν | προτειεναν ANT BYZ CT PCK SCR † 22:26 εκατονταρχος | εκατονταρχης ECM NA SBL WH § 22:26 απηγγειλε τω χιλιαρχω | τω χιλιαρχω απηγγειλε CT PCK * 22:26 ορα | — CT † 22:27 ει | — CT † 22:28 τε | δε CT § 22:29 ην αυτον | αυτον ην CT * 22:30 παρα | υπο CT PCK † 22:30 απο των δεσμων 87.7% | — CT 9.8% † 22:30 ελθειν | συνελθειν CT § 22:30 ολον | παν CT PCK * 22:30 αυτων | — CT

23

1 Ἀτενίσας δὲ *ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας.

2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστώσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.

3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε, Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκοιαιμένε· καὶ σὺ κἀθὼ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι;

4 Οἱ δὲ παρεστώτες †εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς;

5 Ἐφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, *ἐκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς †Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν †ἐγὼ κρίνομαι.

7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ Σαλαήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν *Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.

8 Σαδδουκαῖοι †μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασις, †μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφοτέρα.

9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες ὄσοι γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, *μὴ θεομαχῶμεν.

10 Πολλῆς δὲ †γενομένης στάσεως, †εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῆ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα Σκαταβῆναι καὶ ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἀγειν *τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε, Θάρσει †Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές †τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἐαυτοῦς, Σλέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε *πεινῆ ἕως οὗ †ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον.

13 Ἦσαν δὲ πλείους *τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν Σπεποικότες·

* 23:1 ο παυλος τω συνεδριω 84.5% | παυλος τω συνεδριω WH 9% | τω συνεδριω ο παυλος ECM TH 5% † 23:4 ειπον | ειπαν CT † 23:5 γαρ | γαρ οτι NA SBL TH WH § 23:6 σαδδουκαιων το δε ετερον φαρισαιων | φαρισαιων το δε ετερον σαδδουκαιων PCK * 23:6 εκραξεν | εκραξεν CT † 23:6 φαρισαιου | φαρισαιων CT † 23:6 εγω | — WH § 23:7 λαλησαντος | ειποντος ECM NA TH | λαλουντος SBL WH * 23:7 φαρισαιων | φαρισαιων και των σαδδουκαιων ANT BYZ HF PCK TR | φαρισαιων και σαδδουκαιων CT † 23:8 μεν | — WH † 23:8 μηδε | μητε ANT CT PCK § 23:9 οι γραμματεις | τινες των γραμματεων CT * 23:9 μη θεομαχωμεν 94.6% | — CT 4.3% † 23:10 γενομενης | γινομενης NA SBL TH WH † 23:10 ευλαβηθεις | φοβηθεις CT § 23:10 καταβηναι και | καταβαν CT TR * 23:10 τε | — WH † 23:11 παυλε | — CT † 23:12 τινες των ιουδαιων συστροφην | συστροφην οι ιουδαιοι CT § 23:12 λεγοντες | — PCK * 23:12 πειν | πειν WH † 23:12 αποκτεινωσι | ανελωσι PCK † 23:13 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT § 23:13 πεποικότες | ποιησαμενοι CT

14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις * εἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτούς, μηδεὶς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον.

15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως †αὔριον †αὐτὸν καταγάγη §πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἔτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου * τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν, ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον †ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ †τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.

18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτόν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον, καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν §νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι.

19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο, Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;

20 Εἶπε δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον *εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς †μέλλοντά τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.

21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτόν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους †τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς μήτε φαγεῖν μήτε §πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν *ἔτοιμοί εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.

22 Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν †νεανίαν, παραγγείλας Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς †με.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος §δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως *Καισαρείας, καὶ ἵππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός·

24 κτήνη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα·

25 γράψας ἐπιστολὴν †περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.

* 23:14 ειπον | ειπαν CT † 23:15 αυριον | — CT ‡ 23:15 αυτον καταγαγη | καταγαγη αυτου
 BYZ CT PCK § 23:15 προς | εις CT * 23:16 το ενεδρον | την ενεδραν CT SCR † 23:17
 απαγαγε | απαγε SBL WH ‡ 23:17 τι απαγγειλαι | απαγγειλαι τι ECM† NA SBL TH WH
 § 23:18 νεανιαν | νεανισκον ECM NA TH * 23:20 εις το συνεδριον καταγαγῃς τον παυλον
 | τον παυλον καταγαγῃς εις το συνεδριον CT † 23:20 μελλοντα 26.6% | μελλοντες BYZ PCK
 TR 33.1% | μελλοντων ANT 17.6% | μελλων TH WH 9.2% | μελλον ECM NA SBL 7.4% ‡ 23:21
 τεσσαρακοντα | τεσερακοντα CT § 23:21 πιειν | πιειν WH * 23:21 ετοιμοι εισι | εισιν
 ετοιμοι CT † 23:22 νεανιαν | νεανισκον CT ‡ 23:22 με | εμε SBL TH WH § 23:23 δυο
 τινας | τινας δυο SBL TH WH * 23:23 καισαρειας | καισαριας WH † 23:25 περιεχουσαν |
 εχουσαν CT

27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον *συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ’ αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι §Ἑξειλόμην *αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι.

28 Βουλόμενος †δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι’ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον §αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν·

29 ὃν εὖρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, *μηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν †ἐγκλημα ἔχοντα.

30 Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα †μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν §τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. *Ἐρρωσο.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ †τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.

32 Τῆ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἵππεῖς †πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν·

33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν §Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.

34 Ἀναγνούς δὲ *ὁ ἡγεμῶν, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας †ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,

35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται. †Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

24

1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ *τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου.

2 Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων, Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ †κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας,

3 πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας.

4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ †πλεῖόν σε §ἔγκοπῳ, παρακαλῶ ἀκούσαί σε ἡμῶν συντόμως τῆ σῆ *ἐπεικείᾳ.

‡ 23:27 συλληφθεντα | συλλημφθεντα CT § 23:27 εξειλομην | εξειλαμην CT * 23:27 αυτον | — CT † 23:28 δε | τε CT ‡ 23:28 γνωναι | επιγνωναι CT § 23:28 αυτον | — CT * 23:29 μηδεν | μηδεν δε ANT CT TR † 23:29 εγκλημα εχοντα | εχοντα εγκλημα CT ‡ 23:30 μελλειν εσεσθαι υπο των ιουδαιων 86.2% | εσεσθαι CT 3.1% § 23:30 τα | — SBL WH * 23:30 ερρωσο | — ECM† NA SBL WH † 23:31 της | — CT ‡ 23:32 πορευεσθαι | απερχεσθαι ECM† NA SBL TH WH § 23:33 καισαριαν | καισαριαν WH * 23:34 ο ηγεμων | — CT † 23:34 επαρχιας | επαρχιας CT ‡ 23:35 εκελευσε τε αυτον εν τω πραιτωριω ηρωδου φυλασσεσθαι | εκελευσε τε αυτον εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι ANT PCK TR | κελευσας εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον CT * 24:1 των πρεσβυτερων 83.4% | πρεσβυτερων τινων CT 14.9% † 24:2 κατορθωματος | διορθωματος CT ‡ 24:4 πλειον | πλειον PCK § 24:4 εγκοπῳ | ενκοπῳ TH WH * 24:4 επεικεια | επεικεια WH

5 Εύρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν, καὶ †κινουῦντα †στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως·

6 ὃς καὶ τὸ ἱερόν ἐπέειπεν βεβηλώσαι· ὃν καὶ †ἐκρατήσαμεν·

8 παρ' οὗ δυνήση, αὐτὸς ἀνακρίνας, περὶ πάντων τούτων ἐπιγνώωναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.

9 *Συνεπέθετον δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.

10 Ἀπεκρίθη †δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε †κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, †σευθυμότερον τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι,

11 δυναμένου σου *γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι †δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων †ἐν Ἰερουσαλήμ·

12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ †ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν.

13 *Οὔτε †παραστήσαί με †δύνανται περὶ ὧν †δύνην κατηγοροῦσίν μου.

14 Ὅμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἦν λέγουσιν αἴρεισιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρίῳ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς *προφήταις γεγραμμένοις·

15 ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν, ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσσεσθαι †νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων.

16 Ἐν τούτῳ †δὲ αὐτὸς ἀσκά, ἀπρόσκοπον συνείδησιν †ἔχων *πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός.

17 Δι' ἐτῶν δὲ πλείονων †παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς·

18 ἐν †οἷς εὐρόν με ἠγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, †στινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι·

19 οὓς *δεῖ ἐπὶ σοῦ παρῆναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς †με.

† 24:5 κινουντα | κεινουντα TH † 24:5 στασιν | στασεις CT § 24:6 εκρατησαμεν 8 παρ 55.3% | εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κριναι 7 παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγε 8 κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε παρ BYZ ECM 9.3% | εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κρινα 7 παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγε 8 κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σου παρ BYZ 5.7% | εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κρινειν 7 παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγε 8 κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε παρ ANT TR 1% [Note: The reading printed in ECM is enclosed with double brackets.] * 24:9 συνεπεθεντο | συνεθεντο TR † 24:10 δε | τε CT † 24:10 κριτην | κριτην δικαιον PCK § 24:10 ευθυμότερον | ευθυμωας CT * 24:11 γνωνα | επιγνωνα CT † 24:11 δεκαδυο | η δεκαδυο TR | δωδεκα CT † 24:11 εν | εις ANT CT § 24:12 επισυστασιν | επιστασιν CT * 24:13 ουτε | ουδε ECM† NA SBL TH WH † 24:13 παραστησαι με | παραστησαι ANT CT PCK SCR * 24:13 δυναται | δυναται σοι CT § 24:13 υν | υνυι CT * 24:14 προφηταις 78.4% | εν τοις προφηταις ANT CT 20.4% † 24:15 νεκρων 91.6% | — CT 6.6% † 24:16 δε | δε και ANT | και CT § 24:16 εχων | εχειν ANT CT TR * 24:16 προς | προς τε PCK † 24:17 παρεγενομην ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου | ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου παρεγενομην CT † 24:18 οις | αις CT § 24:18 τινες | τινες δε CT ST * 24:19 δει | δεει ANT CT PCK SCR † 24:19 με | εμε CT

20 Ἦ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, ἥτις εὔρον ἄδικημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,

21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἑστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

22 Ἐακούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, *εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῆ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς·

23 διαταξάμενός ἑτε τῷ ἑκατοντάρχη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ *γυναικὶ οὖσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Ἰησοῦν πίστεως.

25 Διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβῶν μετακαλέσομαι σε·

26 ἄμα ἔκαὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, *ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ.

27 Διετίας δὲ πληρωθείσης, ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων ἑτε Ἐχαρίτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ *ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.

2 Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ἡ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν,

3 αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιῶντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν.

4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.

5 Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν ἔν τῷ ἀνδρὶ τοῦτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.

‡ 24:20 τί | εἰ τι TR § 24:20 ἐν ἐμοὶ | — CT * 24:21 ἐκραξα | ἐκεκραξα CT † 24:21 ἐστῶς ἐν αὐτοῖς | ἐν αὐτοῖς ἐστῶς CT ‡ 24:21 ὑφ' | ἐφ CT § 24:22 ἀκούσας δε ταυτα ο φηλιξ ἀνεβαλετο αὐτους 80.7% | ἀνεβαλετο δε αὐτους ο φηλιξ CT 4.1% * 24:22 εἰπων | εἰπας CT † 24:23 τε | — CT ‡ 24:23 τον παυλον | αυτον CT § 24:23 η προσερχεσθαι | — CT * 24:24 γυναικι | γυναικι αυτου ANT ECM† TR | ἰδια γυναικι ECM† NA SBL TH WH † 24:24 χριστον | χριστον ιησουν CT PCK ‡ 24:25 εσεσθαι | — CT § 24:26 και | δε και ANT TR * 24:26 οπως λυση αυτον | — CT † 24:26 αυτον | — PCK ‡ 24:27 τε | δε ANT ECM† PCK § 24:27 χαριτας | χαριν ANT | χαριτα CT * 25:1 ἐπαρχια | ἐπαρχεια CT † 25:1 καισαρειας | καισαριας WH ‡ 25:2 δε | τε CT § 25:2 ο αρχιερευς | οι αρχιερεις CT PCK * 25:4 ἐν καισαρειᾳ | εἰς καισαρειαν ECM NA SBL TH | εἰς καισαριαν WH † 25:5 δυνατοι ἐν ὑμῖν φησι | ἐν ὑμῖν φησι δυνατοι CT ‡ 25:5 συγκαταβαντες | συγκαταβαντες TH WH § 25:5 ἐν τῷ ἀνδρὶ τουτῳ 72.6% | ἐν τῷ ἀνδρὶ ατοπον CT 9.3% | ατοπον ἐν τῷ ἀνδρὶ τουτῳ SCR 2.9%

6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας *πλείους ἢ δέκα, καταβάς εἰς †Καίσαρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.

7 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, †περιστήσαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα §αἰτιώματα *φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδειξαι,

8 †ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον.

9 Ὁ Φῆστος δὲ †τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε, Θέλεις εἰς §Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων *κρίνεσθαι †ἐπ' ἐμοῦ;

10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, †Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὔ με δεῖ κρίνεσθαι· Ἰουδαίους οὐδὲν §ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.

11 Εἰ μὲν * γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὔτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.

12 Τότε ὁ Φῆστος †συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπκέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς †Καίσαρειαν, §ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.

14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας *διέτριβεν ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνὴρ τίς ἐστι †καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος,

15 περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ †δίκην.

16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθη, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον §εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροῦς, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.

17 Συνελθόντων οὖν *αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα·

18 περὶ οὗ †σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν †επέφερον ὧν †ὑπενδούν ἐγώ,

* 25:6 πλείους | ου πλείους οκτω CT † 25:6 καισαρειαν | καισαριαν WH ‡ 25:7 περιστησαν | περιστησαν αυτον CT § 25:7 αιτιωματα | αιτιαματα BYZ PCK TR * 25:7 φεροντες κατα του παυλου | καταφεροντες CT † 25:8 απολογουμένου αυτου | του παυλου απολογουμένου CT ‡ 25:9 τοις ιουδαιοις θελων | θελων τοις ιουδαιοις ANT CT § 25:9 ιεροσολυμα | ιερουσαλημ ANT * 25:9 κρινεσθαι | κριθηναι CT † 25:9 επ | υπ PCK ‡ 25:10 επι του βηματος καισαρος εστως | εστως επι του βηματος καισαρος WH § 25:10 ηδικησα | ηδικηκα TH WH * 25:11 γαρ | ουν CT † 25:12 συλλαλησας | συλλαλησας TH WH ‡ 25:13 καισαρειαν | καισαριαν WH § 25:13 ασπασαμενοι | ασπασομενοι ANT BYZ PCK TR * 25:14 διετριβεν | διετριβον ANT BYZ CT PCK TR † 25:14 καταλελειμμενος WH ‡ 25:15 δικην | καταδικην CT § 25:16 εις απωλειαν 89.9% | — CT 7.4% * 25:17 αυτων 87.4% | — SBL WH 7% † 25:18 επεφερον | εφερον CT ‡ 25:18 υπενουουν εγω | εγω υπενουουν πουηρων NA SBL WH | εγω υπενουουν πουηραν ECM TH

19 Ζητήματα δέ τινα περί τῆς ἰδίας δεισδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν.

20 Απορούμενος δὲ ἐγὼ ἤτην περὶ *τούτου ζήτησιν, ἔλεγον, εἰ βούλοιο πορευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κάκει κρίνεσθαι περὶ τούτων.

21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ †πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔειπεν, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. *Ὁ δὲ, Αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον, ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἄκροατήριον, σὺν τε †τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν †οῦσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος.

24 Καὶ φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ Σύμπαροντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ *πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων †ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, †ἐπιβωῶντες μὴ δεῖν ἑζῆν αὐτὸν μηκέτι.

25 Ἐγὼ δὲ *καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον †θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, †καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν Σαυτόν.

26 Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ *τι γράψαι.

27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημάναι.

26

1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται σοι *ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος †ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα,

2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἤγωνα ἔμαυτον μακάριον †ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον·

3 μάλιστα γνώστην ὄντα ἔσε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους *ἠθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί †σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου †τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνι μου ἔθεν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες *οἱ Ἰουδαῖοι,

§ 25:20 την περι | περι την PCK | εις την περι ECM† TR * 25:20 τουτου | τουτων CT PCK
 † 25:20 ιερουσαλημ | ιεροσολυμα ANT CT † 25:21 πεμψω | αναπεμψω CT § 25:22 εφη | —
 CT * 25:22 ο δε | — CT † 25:23 τοις | — CT † 25:23 ουσι | — CT § 25:24 συμπαροντες
 | συνπαροντες TH WH * 25:24 παν | απαν CT † 25:24 ενετυχον | ενετυχε WH † 25:24
 επιβωωντες | βωωντες CT § 25:24 ζην αυτον | αυτον ζην CT * 25:25 καταλαβομενος |
 κατελαβομην CT † 25:25 θανατου αυτον | αυτον θανατου CT † 25:25 και | — CT § 25:25
 αυτον | — CT * 25:26 τι γραψαι | τι γραψω CT * 26:1 υπερ | περι ECM NA † 26:1
 απελογειτο εκτεινας την χειρα | εκτεινας την χειρα απελογειτο ANT CT † 26:2 επι σου
 μελλων απολογεισθαι σημερον | μελλων απολογεισθαι επι σου σημερον TR | επι σου μελλων
 σημερον απολογεισθαι CT § 26:3 σε | σε ειδως SCR * 26:3 ηθων | εθων ANT BYZ CT PCK
 TR † 26:3 σου | — CT † 26:4 την | — WH § 26:4 εν | εν τε CT * 26:4 οι | — ECM† SBL
 TH WH

5 προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος.

6 Καὶ νῦν ἐπ’ ἐλπίδι τῆς †πρὸς τοὺς ‡πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος,

7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν §ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, * βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ Ἰουδαίων.

8 Τί ἄπιστον κρίνεται παρ’ ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι·

10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ †πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ‡φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον.

11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.

12 Ἐν οἷς §καὶ πορευόμενος εἰς * τὴν Δαμασκὸν μετ’ ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς †παρὰ τῶν ἀρχιερέων,

13 ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.

14 Πάντων ‡δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν §λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

15 Ἐγὼ δὲ * εἶπον, Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ †δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.

16 ‡Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε §εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι,

17 ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ * τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς †εγὼ σε ἀποστέλλω,

18 ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ‡τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κληρὸν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πιστεῖ τῇ εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανώ ὀπτασίᾳ,

† 26:6 προς | εις ECM† NA SBL TH WH ‡ 26:6 πατερας | πατερας ημων CT § 26:7 εκτενεια | εκτενια PCK * 26:7 βασιλευ αγριππα υπο ιουδαιων | βασιλευ αγριππα υπο των ιουδαιων ANT TR | υπο ιουδαιων βασιλευ CT † 26:10 πολλους | πολλους τε CT ‡ 26:10 φυλακαις | εν φυλακαις ANT CT § 26:12 και | — CT * 26:12 την | — PCK † 26:12 παρα | — CT ‡ 26:14 δε | τε CT § 26:14 λαλουσαν προς με και λεγουσαν 74% | λεγουσαν προς με CT 8.4% * 26:15 ειπον | ειπα CT † 26:15 δε | δε κυριος CT ‡ 26:16 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ § 26:16 ειδες | ειδες με ECM† NA SBL TH WH * 26:17 των | εκ των CT † 26:17 εγω σε αποστελλω | νυν σε αποστελλω TR | εγω αποστελλω σε ECM† NA SBL TH WH | εγω εξ αποστελω σε ECM† ‡ 26:18 του υποστρεψαι | του επιστρεψαι ANT BYZ CT PCK ST | και επιστρεψαι SCR

20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῶ πρώτον §καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσαν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, *ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.

21 Ἔνεκα τούτων τοῖ Ἰουδαῖοι με συλλαβόμενοι †ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.

22 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς §παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα *μαρτυρόμενος μικρῶ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφήται ἐλάλησαν μελλόντων †γίνεσθαι καὶ †Μωϋσῆς,

23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ §λαῶ καὶ τοῖς ἔθνεσι.

24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ *ἔφη, Μαίνη, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.

25 Ὁ †δέ, Οὐ μαίνομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, †ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.

26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν §καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λαυθάνειν γὰρ αὐτόν *τι τούτων οὐ πείθομαι †οὐδέν· οὐ †γὰρ ἐν γωνία πεπραγμένον τοῦτο.

27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις.

28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον §ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν *γενέσθαι.

29 Ὁ δὲ Παῦλος †εἶπεν, Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν †πολλῷ οὐ μόνον σέ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους ὅποιος §κάγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.

30 *Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμῶν, ἦ τε Βερνίκη, καὶ οἱ †συγκαθήμενοι αὐτοῖς·

31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου †ἄξιον ἦ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φῆστῳ ἔφη, Απολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

27

1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπελῆν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἱταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἐτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη, ὀνόματι Ἰουλίῳ, *σπειρῆς Σεβαστῆς.

§ 26:20 και ιεροσολυμοις εις | τε και ιεροσολυμοις CT * 26:20 απαγγελων | απαγγελω ANT PCK | απηγγελων CT SCR † 26:21 οι ιουδαιοι με | με οι ιουδαιοι ANT BYZ HF PCK TR | με ιουδαιοι CT † 26:21 εν | οντα εν ECM† NA § 26:22 παρα | απο CT * 26:22 μαρτυρομενος | μαρτυρουμενος TR † 26:22 γινεσθαι | γενεσθαι ANT † 26:22 μωυσης | μωσης HF TR § 26:23 λαω | τε λαω CT PCK * 26:24 εφη | φησι CT † 26:25 δε | δε παυλος CT † 26:25 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ TR § 26:26 και | — WH * 26:26 τι | — SBL WH † 26:26 ουδεν | ουθεν CT † 26:26 γαρ | γαρ εστιν ANT CT TR § 26:28 εφη | — CT * 26:28 γενεσθαι 96.5% | ποιησαι CT 3.5% † 26:29 ειπεν | — CT † 26:29 πολλω | μεγαλω CT § 26:29 καγω | και εγω ECM NA SBL WH * 26:30 και ταυτα ειποντος αυτου ανεστη | ανεστη τε CT † 26:30 συγκαθημενοι | συγκαθημενοι TH WH † 26:31 αξιον η δεσμων | η δεσμων αξιον τι ECM NA SBL TH | η δεσμων αξιου WH * 27:1 σπειρης | σπειρας PCK

2 Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ †Αδραμυττηνῶ, †μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνοιο Θεσσαλονικέως.

3 Τῆ τε ἑτέρα κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς §τοὺς φίλους *πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν.

4 Κάκειθεν ἀναχθέντες ὑπεπεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.

5 Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπελεύσαντες, †κατήλθομεν εἰς †Μύρα τῆς Λυκίας.

6 Κάκει εὐρῶν ὁ §ἐκατοντάρχος πλοῖον Ἀλεξανδρίνον πλέον εἰς *τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην·

8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Κालοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς †ἦν πόλις †Λασαία.

9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοός, διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος

10 λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μόνον τοῦ §φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσσεσθαι τὸν πλοῦν.

11 Ὁ δὲ *ἐκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ †επέιθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ *τοῦ Παύλου λεγομένοις.

12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ §πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι *κάκειθεν, εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοῖνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.

13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες †ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην.

14 Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμενος †Εὐροκλύδων·

15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.

16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον §Κλαύδην *μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης·

† 27:2 αδραμυττηνω | ατραμυτινω PCK | αδραμυττηνω WH ‡ 27:2 μελλοντες πλειν | μελλοντι πλειν εις CT § 27:3 τους | — ST * 27:3 πορευθεντα | πορευθεντι CT † 27:5 κατηλθομεν | κατηχθημεν PCK | κατηλθαμεν WH ‡ 27:5 μυρα | μυρρα WH § 27:6 εκατονταρχος | εκατονταρχης ANT CT * 27:6 την | — PCK † 27:8 ην πολις | πολις ην NA ‡ 27:8 λασαια | λασεα TH WH § 27:10 φορτιου | φορτου ANT PCK TR * 27:11 εκατονταρχης | εκατονταρχος BYZ PCK TR † 27:11 επειθετο μαλλον | μαλλον επειθετο CT ‡ 27:11 του | — ECM† NA SBL TH WH § 27:12 πλειους | πλειοιες CT * 27:12 κακειθεν | εκειθεν CT PCK † 27:13 ἄσσον | ἄσσον ST ‡ 27:14 ευροκλυδων 95.1% | ευρακυλων CT 0.8% § 27:16 κλαυδην | καυδα ECM NA SBL WH | κλαυδα TH * 27:16 μολις ισχυσαμεν | ισχυσαμεν μολις CT

17 ἦν ἄραυτες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν ἱστυρὴν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο.

18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·

19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρριψαμεν.

20 Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφανόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο ὁ πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.

21 Πολλῆς ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδησαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.

22 Καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλην τοῦ πλοίου.

23 Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω,

24 λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοῦ, κεχάριστάί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.

25 Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι.

26 Εἰς νῆσον δὲ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ αὐταὶ προσάγειν τινα αὐτοῖς χώραν·

28 καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὄργυιὰς δεκαπέντε·

29 φοβούμενοί τε Σμήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι.

30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,

31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι Σμείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.

32 Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἶασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

33 Ἄχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτῃν σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι.

† 27:17 συρτην | συρτιν ANT CT PCK TR ‡ 27:19 ερριψαμεν | ερριψαν ECM NA SBL TH | εριψαν WH § 27:20 πασα ελπις | ελπις πασα ECM† NA SBL TH WH * 27:21 δε | τε CT † 27:23 ταυτη τη νυκτι | τη νυκτι ταυτη ANT TR ‡ 27:23 αγγελος του θεου ου ειμι ω και λατρευω | του θεου ου ειμι εγω ω και λατρευω αγγελος NA | του θεου ου ειμι ω και λατρευω αγγελος ECM SBL TH WH § 27:29 μηπως εις | μη που κατα CT * 27:29 εκπεσωμεν | εκπεσωσιν ST † 27:30 πρωρας | πρωρης ECM NA SBL WH ‡ 27:30 μελλοντων αγκυρας | αγκυρας μελλοντων CT § 27:31 μεινωσιν εν τω πλοιω | εν τω πλοιω μεινωσιν PCK * 27:32 οι στρατιωται απεκοψαν | απεκοψαν οι στρατιωται CT † 27:33 ημελλεν ημερα | εμελλεν ημερα ANT BYZ PCK TR | ημερα ημελλε CT ‡ 27:33 μηδεν | μηθεν CT

34 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς Ἐπροσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς *ὕμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ̅ †ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.

35 †Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.

36 Εὐθύμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.

37 Ἔημεν δὲ *ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, †διακόσται ἐβδομήκοντα ἕξ.

38 Κορεσθέντες δὲ †τῆς τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἔβουλεύσαντο, εἰ *δυνατόν, †ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ἄρτέμονα τῆ πνεύση κατέιχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἔἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείασα *ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας †τῶν κυμάτων.

42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μὴ τις ἐκκολυμβήσας †διαφυγῇ.

43 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσε αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν *ἀπορρίψαντας πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·

44 καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τιῶν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

28

1 Καὶ διασωθέντες, τότε *ἐπέγνωσαν ὅτι †Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.

2 Οἱ †δὲ βάρβαροι ἔπαρειχον οὐ τὴν τυχεύσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· *ἀνάπαντες γὰρ πυράν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψῦχος.

3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων †πλήθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα †ἐκ τῆς θέρμης ἔδιεξελθοῦσα *καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

§ 27:34 προσλαβειν | μεταλαβειν ANT CT PCK * 27:34 υμετερας | ημετερας PCK † 27:34 εκ της κεφαλης πεσειται | απο της κεφαλης απολειται CT ‡ 27:35 ειπων | ειπας CT § 27:37 ημεν | ημεθα ECM† NA SBL TH WH * 27:37 εν τω πλοιω αι πασαι ψυχαι | αι πασαι ψυχαι εν τω πλοιω CT † 27:37 διακοσαι | ως WH ‡ 27:38 της | — ANT BYZ CT PCK TR § 27:39 εβουλευσαντο | εβουλευοντο CT * 27:39 δυνατον | δυναινο ANΤ CT TR † 27:39 εξωσαι | εκωσαι WH ‡ 27:40 αρτεμονα | αρτεμωνα ANT CT § 27:41 επωκειλαν | επεκειλαν CT * 27:41 εμεινεν | εμενεν PCK † 27:41 των κυματων 97.2% | — SBL WH 1.2% ‡ 27:42 διαφυγη | διαφυγοι ANT TR § 27:43 εκατονταρχος | εκατονταρχης ANT CT * 27:43 απορριψαντας | αποριψαντας CT * 28:1 επεγνωσαν | επεγνωμεν CT † 28:1 μελιτη | μελιτηνη WH ‡ 28:2 δε | τε CT § 28:2 παρειχον | παρειχαν TH WH * 28:2 αναπαντες | αψαντες CT † 28:3 πληθος | τι πληθος CT ‡ 28:3 εκ | απο ANT CT § 28:3 διεξελθοουσα | εξελθοουσα BYZ CT PCK TR * 28:3 καθηψε | καθηψατο PCK

⁴ Ὡς δὲ ἴδουσι οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φονεύς ἐστίν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν.

⁵ Ὁ μὲν οὖν, Σάποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν.

⁶ Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν ἰμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, *μεταβαλλόμενοι ἔλεγον ἰθεὸν αὐτὸν εἶναι.

⁷ Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς ἄτρεις ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν.

⁸ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ Σδυσεντερία συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, *ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.

⁹ Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο·

¹⁰ οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς Στήν χρεῖαν.

¹¹ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότη ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῶ, παρασήμῳ Διοσκούροις.

¹² Καὶ καταχθέντες εἰς Συρακοῦσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς·

¹³ ὅθεν ἔπεριελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιπερνομένου νότου, δευτεραῖοι ἤλαθον εἰς Ποτιόλους·

¹⁴ οὗ εὐρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτὰ· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην Σήλθομεν.

¹⁵ Κάκειθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, *ἐξήλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε θάρσος.

¹⁶ Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, Σὸ ἑκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιωτῇ.

¹⁷ Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς *συγκαλέσασθαι ἰτὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς

† 28:4 εἶδον | εἶδαν WH ‡ 28:4 ελεγον προς αλληλους | προς αλληλους ελεγον CT § 28:5 αποτιναξας | αποτιναξαμενος ECM PCK * 28:6 μεταβαλλομενοι | μεταβαλομενοι CT † 28:6 θεον αυτον ειναι | αυτον ειναι θεον ECM† NA SBL TH WH ‡ 28:7 τρεις ημερας | ημερας τρεις WH § 28:8 δυσεντερια | δυσεντεριω ANT CT * 28:8 επιθεις | και επιθεις ANT † 28:9 ουν | δε CT ‡ 28:9 εχοντες ασθενειας εν τη νησω | εν τη νησω εχοντες ασθενειας CT § 28:10 την χρειαν | τας χρειας CT * 28:11 ηχθημεν | ανηχθημεν ANT BYZ CT HF PCK TR † 28:13 περιελθοντες | περιελοντες ECM† NA SBL WH ‡ 28:14 επ | παρ CT § 28:14 ηλθομεν | ηλθαμεν CT * 28:15 εξηλθον | ηλθαν ECM† NA SBL TH WH † 28:15 ημιν | ημων ECM† ‡ 28:16 ηλθομεν | εισηλθομεν ECM NA SBL TH | εισηλθαμεν WH § 28:16 ο εκατονταρχος παρεδωκε τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω τω δε παυλω επετραπη 64.6% | ο εκατονταρχος παρεδωκε τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω τω δε παυλω επετραπη BYZ HF 19.2% | επετραπη τω παυλω CT 4.4% | ο εκατονταρχης παρεδωκε τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω τω δε παυλω επετραπη ANT 0% * 28:17 συγκαλεσασθαι | συγκαλεσασθαι TH WH † 28:17 τον παυλον | αυτον CT

αυτούς, ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρώοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·

18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.

19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι Ἰσκατηγορησαί.

20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ἔνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περικειμαι.

21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἡ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν.

22 Ἀξιούμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστὸν ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦγον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξέτιθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτούς ἅτα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρῶν ἕως ἐσπέρας.

24 Καὶ οἱ μὲν ἐπέιθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.

25 Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας Σῆμῶν,

26 *λέγον,

Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν,

Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

27 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,

καὶ τοῖς ὡσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·

μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς,

καὶ τοῖς ὡσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,

καὶ ἰάσονται αὐτούς.

28 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη *τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.

‡ 28:17 ανδρες αδελφοι εγω | εγω ανδρες αδελφοι CT § 28:19 κατηγορησαι | κατηγορειν CT
 * 28:20 ενεκεν | εινεκεν WH † 28:21 ειπον | ειπαν CT ‡ 28:21 περι σου πονηρον | πονηρον
 περι σου PCK § 28:22 εστιν ημιν | ημιν εστιν CT * 28:23 ηγον | ηλθον ECM NA TH | ηλθαν
 WH † 28:23 τα | — CT ‡ 28:23 μωυσεως | μωσεως HF TR | μωυσεος PCK § 28:25 ημων
 | υμων CT * 28:26 λεγον | λεγων ECM† NA SBL TH WH † 28:26 ειπον | ειπε TR ‡ 28:27
 ιασομαι | ιασωμαι BYZ PCK TR § 28:28 εστω υμιν | υμιν εστω WH * 28:28 το | τουτο το
 ANT CT

29 †Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 ‡Ἐμεινε δὲ §ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν,

31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

† 28:29 και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν 87.6% † — NA SBL TH WH 4.6% [Note: ECM encloses this text with double brackets.] ‡ 28:30 εμεινε † ενεμεινε CT § 28:30 ο παυλος † — CT

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

¹ Παῦλος, δοῦλος *Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ,

² ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις,

³ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος †Δαυὶδ κατὰ σάρκα,

⁴ τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν,

⁵ δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,

⁶ ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

⁷ πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἀγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁸ Πρῶτων μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ †ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.

⁹ Μάρτυς γὰρ μοῦ ἐστὶν ὁ Θεός, ὃ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι,

¹⁰ πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος, εἰ πως ἤδη ποτὲ εὐδοωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,

¹¹ Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς,

¹² τοῦτο δέ ἐστι, Ἰσχυραπακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.

¹³ Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς—καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο—ἵνα *τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.

¹⁴ Ἑλληνί τε καὶ βαρβάρους, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί·

¹⁵ οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.

¹⁶ Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον †τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι.

¹⁷ Δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

¹⁸ Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων·

¹⁹ διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ *γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφάνέρωσε.

²⁰ Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους·

* **1:1** ἰησου χριστου | χριστου ιησου NA SBL † **1:3** δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH

‡ **1:8** υπερ | περι CT § **1:12** συμπαρακληθῆναι | συνπαρακληθῆναι TH WH * **1:13** τινα

καρπον | καρπον τινα TR † **1:16** του χριστου | — CT ‡ **1:19** γαρ θεος | θεος γαρ CT

21 διότι γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ Σεύχαριστησαν, *ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδιά.

22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν,

23 καὶ †ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνοσ φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν.

24 Διὸ †καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν Σῆαυτοῖς·

25 οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἱ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν·

27 ὁμοίως *τε καὶ οἱ †ἄρρηνες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν †ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσενι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἦν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν Σῆαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα,

29 πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, *πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, †κακοηθείας· ψιθυριστάς,

30 καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὕβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,

31 ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, †ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας·

32 οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσοσι.

2

1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων.

2 Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας·

3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ;

4 Ἡ τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει;

5 Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως *καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ,

§ 1:21 ευχαριστησαν | ηυχριστησαν CT * 1:21 αλλ | αλλα SBL WH † 1:23 ηλλαξαν | ηλλαξαντο PCK † 1:24 και | — CT § 1:24 εαυτοῖς | αὐτοῖς ANT CT * 1:27 τε | δε ANT BYZ | — PCK † 1:27 αρρηνες | αρσενες ANT CT SCR † 1:27 εν | — PCK § 1:27 εαυτοῖς | αὐτοῖς WH * 1:29 πορνεια | — CT † 1:29 κακοηθειας | κακοηθιας WH † 1:31 ασπονδους | — CT * 2:5 και | — CT TR

⁶ ὃς ἀποδώσει ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

⁷ τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζῶνι αἰώνιον·

⁸ τοῖς δὲ ἐξ ἑριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθόμενοι δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ἔθυμος καὶ ὀργή,

⁹ θλίψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ καταγεραζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος·

¹⁰ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι·

¹¹ οὐ γὰρ ἐστὶ *προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ.

¹² Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται·

¹³ οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ †τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ ‡τοῦ νόμου δικαιωθήσονται.

¹⁴ Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου §ποιῇ, οὗτοι, νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος·

¹⁵ οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, *συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἡ καὶ ἀπολογουμένων,

¹⁶ ἐν ἡμέρᾳ ὅτε ‡κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ §Ἰησοῦ Χριστοῦ.

¹⁷ *†δε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ †τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ,

¹⁸ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου,

¹⁹ πέποιθάς τε σεαυτὸν ὀδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,

²⁰ παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ·

²¹ ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; Ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτει, κλέπτεις;

²² Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; Ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδωλα, ἱεροσυλεῖς;

²³ Ὅς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις;

²⁴ Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται.

²⁵ Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομὴ σου ἀκροβυστία γέγονεν.

²⁶ Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσῃ, ‡οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται;

† 2:8 εριθειας | εριθιας WH ‡ 2:8 μεν | — CT § 2:8 θυμος και οργη | οργη και θυμος CT

* 2:11 προσωποληψια | προσωποληψια CT † 2:13 του | — CT ‡ 2:13 του | — CT § 2:14 ποιη | ποιωσιν CT * 2:15 συμμαρτυρουσης | συνμαρτυρουσης TH WH † 2:16 ημερα οτε | η ημερα WH ‡ 2:16 κρινει | κρινει NA SBL WH § 2:16 ιησου χριστου | χριστου ιησου NA SBL WH * 2:17 ιδε | ει δε CT † 2:17 τω | — CT ‡ 2:26 ουχι | ουχ CT

27 Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου;

28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερωῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερωῷ ἐν σαρκὶ περιτομή·

29 ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὐ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3

1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ *ὠφέλεια τῆς περιτομῆς;

2 Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον· πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ.

3 Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; Μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει;

4 Μὴ γένοιτο· †γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, †καθὼς γέγραπται,

Ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου,
καὶ δυνικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; Μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν;—κατὰ ἄνθρωπον λέγω—

6 Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον;

7 Εἰ *γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι;

8 Καὶ μὴ—καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθὼς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν—ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; Ὡν τὸ κρίμα ἐνδικόν ἐστι.

9 Τί οὖν; Προεχόμεθα; Οὐ πάντως· προητιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι,

10 καθὼς γέγραπται †ὅτι

Οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς·

11 οὐκ ἔστιν †ὁ συνιών,

οὐκ ἔστιν †ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν·

12 πάντες *ἐξέκλιναν, ἅμα †ἠχρειώθησαν·

οὐκ ἔστι †ποιῶν χρηστότητα,

οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός·

13 τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,

ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·

ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν·

14 ὧν τὸ στόμα ἄρᾶς καὶ πικρίας γέμει·

15 ὄξεις οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·

16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,

* 3:1 ὠφέλεια | ὠφελια WH † 3:4 γινεσθω | γεινεσθω TH † 3:4 καθως | καταπερ WH
 † 3:4 νικησης | νικησεις ANT BYZ CT * 3:7 γαρ | δε NA SBL WH † 3:10 οτι | — BYZ PCK
 † 3:11 ο | — WH † 3:11 ο | — WH * 3:12 εξεκλιναν | εξεκλειναν TH † 3:12 ηχρειωθησαν
 | ηχρεωθησαν CT † 3:12 ποιων | ο ποιων NA

17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν·

18 οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

19 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ·

20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν·

22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας Ἕκαι ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστι διαστολή·

23 πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ,

24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῆ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

25 ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον, διὰ *τῆς πίστεως, ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων,

26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρὸς †ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.

27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; Ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; Τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.

28 Λογιζόμεθα †οὖν ἵπσκει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου.

29 Ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; Οὐχί *δὲ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν·

30 †επειπερ εἶς ὁ Θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον †ιστῶμεν.

4

1 Τί οὖν ἐροῦμεν *Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκεῖν κατὰ σάρκα;

2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς †τὸν Θεόν.

3 Τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ †ὀφείλημα.

5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἄσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην.

§ 3:22 και επι παντας 92.6% | — CT 6.6% * 3:25 της | — SBL WH † 3:26 ενδειξιν | την ενδειξιν CT ‡ 3:28 ουν | γαρ CT § 3:28 πιστει δικαιουσθαι | δικαιουσθαι πιστει CT * 3:29 δε | — CT † 3:30 επειπερ | ειπερ CT ‡ 3:31 ιστωμεν | ιστανομεν CT * 4:1 αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι | ευρηκεναι αβρααμ τον προπατορα ημων NA SBL TH | αβρααμ του προπατορα ημων WH † 4:2 τον | — CT ‡ 4:4 οφειλημα | το οφειλημα TR

6 Καθάπερ καὶ Σ̅δ̅αυιδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογιζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων,

7 Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι,
καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.

8 Μακάριος ἀνὴρ *ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν.

9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; Λέγομεν γὰρ ἴδιον Ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.

10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; Ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ·

11 καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι *καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην·

12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς Σ̅π̅ίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι *τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως.

14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία·

15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ ἴδιον οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις.

16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν—

17 καθὼς γέγραπται ὅτι Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε — κατέναντι οὗ ἐπίστευσε Θεοῦ, τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα.

18 Ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσε, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.

19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, Σ̅οῦ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα *ἤδη νεκρωμένον—ἐκατονταέτης που ὑπάρχων—καὶ τὴν νέκρωσιν ἱτῆς μήτρας Σάρρας·

20 εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ,

21 καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπήγγελται, δυνατὸς ἐστι καὶ ποιῆσαι.

22 Διὸ Σ̅καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

§ 4:6 δ̅αυιδ | δ̅αβιδ HF TR | δ̅αυειδ TH WH * 4:8 ω | ου CT † 4:9 οτι | — CT ‡ 4:11 και | — SBL TH WH § 4:12 πιστεως της εν τη ακροβυστια | πιστεως της εν ακροβυστια BYZ PCK | εν τη ακροβυστια πιστεως ANT TR | εν ακροβυστια πιστεως CT * 4:13 του | — CT † 4:15 γαρ | δε CT ‡ 4:16 του | — PCK § 4:19 ου | — CT * 4:19 ηδη | — SBL † 4:19 της | — ANT ‡ 4:20 αλλ | αλλα SBL WH § 4:22 και | — SBL

23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ·

24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,

25 ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν.

5

1 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην *ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

3 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται,

4 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα·

5 ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Αγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

6 †Ἐτι γὰρ Χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε.

7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίους τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.

8 Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε.

9 Πολλῶ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς.

10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ·

11 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ *καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο, ὡσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἀμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθε, καὶ διὰ τῆς ἀμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον—

13 ἄχρι γὰρ νόμου ἀμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἀμαρτία δὲ οὐκ ἔελλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου.

14 *Ἄλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι †Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἀμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὃς ἔστι τύπος τοῦ μέλλοντος.

15 Ἄλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.

* 5:1 εχομεν 56.1% | εχομεν BYZ PCK TH WH 42.9% † 5:6 ετι γαρ χριστος οντων ημων ασθενων | ετι γαρ χριστος οντων ημων ασθενων ετι NA SBL TH | ειγε χριστος οντων ημων ασθενων ετι WH ‡ 5:11 καυχωμενοι | καυχωμεθα PCK § 5:13 ελλογειται | ελλογαται WH

* 5:14 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH † 5:14 μωυσεως | μωυσεως BYZ TR | μωυσεος PCK

16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἀμαρτήσαντος, τὸ δῶρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνός Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς.

19 Ὡσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνός ἀνθρώπου ἀμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνός δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

20 Νόμος δὲ παρεῖληθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἀμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις·

21 ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἀμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

6

1 Τί οὖν ἐροῦμεν; *Ἐπιμένομεν τῇ ἀμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;

2 Μὴ γένοιτο. Οἷτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἀμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ;

3 Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;

4 Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα·

6 τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἀμαρτίᾳ·

7 ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας.

8 Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ †συζήσομεν αὐτῷ·

9 εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει.

10 Ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἀμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ Θεῷ.

11 Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς ἑαυτοὺς ‡νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἀμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ §τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἀμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σῶματι, εἰς τὸ ὑπακοῦειν *αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ·

* 6:1 ἐπιμένομεν | ἐπιμενουμεν ANT BYZ PCK TR | ἐπιμένωμεν BYZ CT † 6:8 συζησομεν | συνζησομεν TH WH ‡ 6:11 νεκρους μεν ειναι | ειναι νεκρους μεν CT § 6:11 τω κυριω ημων 94.5% | — CT 3.5% * 6:12 αυτη εν 81.1% | — CT 7.5%

13 μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἀμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.

14 Ἀμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, *ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

15 Τί οὖν; Ὡς ἀμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, *ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο.

16 Οὐκ οἶδατε ὅτι ὧς παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοι ἐστε ὧς ὑπακούετε, ἤτοι ἀμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;

17 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς·

18 ἐλευθέρωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.

19 Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὡσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν.

20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἀμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.

21 Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; Τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος.

22 Νυνὶ δὲ ἐλευθέρωθέντες ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωῆν αἰώνιον.

23 Τὰ γὰρ ὀσώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

7

1 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί—γινώσκουσι γὰρ νόμον λαῶ—ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ;

2 Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

3 Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίζει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ.

4 Ὅστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ.

5 Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἀμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ.

6 Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, *ἀποθανόντες ἐν ὧς κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

† 6:13 ως | ωσει CT ‡ 6:14 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH § 6:15 ἀμαρτησομεν | ἀμαρτησωμεν CT * 6:15 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH * 7:6 ἀποθανοντες | ἀποθανοντος SCR

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις·

8 ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.

9 Ἐγὼ δὲ ἔζωω χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθοῦσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον·

10 καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἢ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον·

11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ ἴδι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν.

12 Ὡστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή.

13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ †γένεγε θάνατος; Μὴ γένοιτο. Ἐλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον—ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.

14 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστίν· ἐγὼ δὲ *σαρκικός εἶμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

15 Ὁ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὁ †μισῶ, τοῦτο ποιῶ.

16 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, †σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, Ἐλλ' ἡ *οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν †οὐχ εὐρίσκω.

19 Οὐ γὰρ ὁ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· †ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω.

20 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω Ἐγὼ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, *ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

21 Εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.

22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον·

23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με †τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.

24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 †Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

† 7:11 δι | δια ANT † 7:13 γενεγε | γεγενητο CT § 7:13 αλλα | αλλ NA²⁸ * 7:14 σαρκικος | σαρκινος CT † 7:15 μισω | μεισω TH † 7:16 συμφημι | συνφημι WH § 7:17 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH * 7:17 οικουσα | ενοικουσα WH † 7:18 ουχ ευρισκω 91.8% | ου CT 2.3% † 7:19 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH § 7:20 εγω | — SBL TH WH * 7:20 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH † 7:23 τω | εν τω ANT BYZ CT HF † 7:25 ευχαριστω | χαρις δε NA WH | χαρις SBL

8

1 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, *μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσε ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί·

4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρουοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος.

6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη·

7 διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεόν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται·

8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, *ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.

10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν ὄν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.

11 Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος *Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας †τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ ‡τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν·

13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.

14 Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί §εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ.

15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, *ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κρᾶζομεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ.

16 Αὐτὸ τὸ πνεῦμα †συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμέν τέκνα Θεοῦ·

17 εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, ‡συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ· εἴπερ §συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς.

* 8:1 μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα 91.9% | — CT 2.5% † 8:2 με | σε NA SBL WH ‡ 8:9 ἀλλ | ἀλλὰ NA²⁷ SBL TH WH § 8:10 δια | δι ANT PCK TR * 8:11 ἰησοῦν | τον ἰησοῦν CT † 8:11 τον χριστον εκ νεκρων 85.3% | χριστον εκ νεκρων NA TH 2.3% | εκ νεκρων χριστου ἰησοῦν SBL WH 2% ‡ 8:11 το ἐνοικοῦν αὐτου πνευμα 77% | του ἐνοικοῦντος αὐτου πνευματος NA SCR WH 16.4% § 8:14 εἰσιν υἱοι θεου | υἱοι θεου εἰσιν NA TH WH | υἱοι εἰσι θεου SBL * 8:15 ἀλλ | ἀλλὰ NA²⁷ SBL TH WH † 8:16 συμμαρτυρεῖ | συμμαρτυρεῖ TH WH ‡ 8:17 συγκληρονόμοι | συνκληρονόμοι TH WH § 8:17 συμπασχομεν | συνπασχομεν TH WH

19 Ἡ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται.

20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, *ἐπ' ἐλπίδι·

21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

22 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις †συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν.

23 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, †καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στεναζόμεν, υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.

24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει †τις, τί καὶ ἐλπίζει;

25 Εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται *ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τὶ †προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, †ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερευτυγχάνει ὕπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις·

27 ὁ δὲ *ἔρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

28 Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα †συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν.

29 Ὅτι οὖς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνης τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς·

30 οὖς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὖς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὖς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;

32 Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, †ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται;

33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων·

34 τίς ὁ †κατακρίνων; *Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ †καὶ ἐγερθείς, ὃς †καὶ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.

35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα;

36 Καθὼς γέγραπται ὅτι

†Ἐνεκέν σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

37 Ἄλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς.

* 8:20 ἐπ | εφ CT † 8:22 συστεναζει | συστεναζει WH ‡ 8:23 και ημεις 89.2% | ημεις και CT 2.8% § 8:24 τις τι και | τις τι και TH | τις NA SBL WH * 8:26 ταις ασθενειαις 91.3% | τη ασθενεια CT 4.9% † 8:26 προσευξομεθα | προσευξωμεθα CT TR ‡ 8:26 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 8:26 υπερ ημων | — CT * 8:27 ερευνων | εραυνων CT † 8:28 συνεργει | συνεργει ο θεος WH ‡ 8:32 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 8:34 κατακρινων | κατακρινων NA SBL WH * 8:34 χριστος | χριστος ιησους NA WH † 8:34 και εγερθεις 83.8% | εγερθεις NA SBL TH 9.5% | εγερθεις εκ νεκρων WH 2.8% ‡ 8:34 και | — WH § 8:36 ενεκεν | ενεκα ANT PCK TR

38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε *δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα
 39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

9

1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, *συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ,

2 ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.

3 †Εὐχόμην γὰρ †αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα·

4 οἵτινές εἰσιν §Ἰσραηλίται, ὧν ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι,

5 ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων, Θεὸς εὐλόγητος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

6 Οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ·

7 οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα· ἀλλ' Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα.

8 Τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα.

9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάρρα υἱός.

10 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἐνδὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν—

11 μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ *κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν †πρόθεσις τοῦ Θεοῦ μένη, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος,

12 †ἐρρήθη αὐτῇ ὅτι Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

13 §Καθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ *ἐμίσησα.

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; Μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο.

15 Τῷ †γὰρ Μωϋσῆ λέγει, Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ †οἰκτειρήσω ὃν ἂν §οἰκτείρω.

16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ *ἐλεούντος Θεοῦ.

17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραῷ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ.

* 8:38 δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα | ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε δυναμεις CT

* 9:1 συμμαρτυρουσης | συμμαρτυρουσης TH WH † 9:3 ευχομην | ηυχομην ANT CT TR ‡ 9:3 αυτος εγω αναθεμα ειναι | αναθεμα ειναι αυτος εγω CT § 9:4 ισραηλιται | ισραηλιται TH WH * 9:11 κακον | φαυλον CT † 9:11 προθεσις του θεου | του θεου προθεσις ANT TR ‡ 9:12 ερρηθη | ερρεθη ANT CT HF PCK § 9:13 καθως | καταπερ WH * 9:13 εμισησα | εμεισησα TH † 9:15 γαρ μωυση | γαρ μωση BYZ TR | μωυσει γαρ CT ‡ 9:15 οικτειρησω | οικτηρησω NA SBL § 9:15 οικτερω | οικτιρω NA SBL * 9:16 ελεουντος | ελεωντος CT

18 Ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ· ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

19 Ἐρεῖς τοῦν μοι, ἄτι ἐτι μέμφεται; Τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε;

20 Ὡς μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως;

21 Ἡ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκευῆς, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν;

22 Εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργήν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν·

23 *καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν,

24 οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν;

25 Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηε λέγει,

Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου·
καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην.

26 Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἔρρηθή αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζώντος.

27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ,

Ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται·

28 λόγον γὰρ συντελών καὶ συντέμνων ὁ ἐν δικαιοσύνῃ· ὅτι λόγον συντετημένον ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.

29 Καὶ καθὼς προεῖρηκεν Ἡσαΐας,

Εἰ μὴ Κύριος Σαβαώθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν,
καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν.

30 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως·

31 Ἰσραὴλ δέ, διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον *δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε.

32 Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων ἵνόμου· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,

33 καθὼς γέγραπται,

Ἴδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου·

† 9:19 ουν μοι | μοι ουν CT ‡ 9:19 τι | τι ουν NA SBL § 9:20 μενουνγε ω ανθρωπε | ω ανθρωπε μενουνγε CT * 9:23 και | — WH † 9:26 ερρηθη | ερρηθη ANT CT HF PCK ‡ 9:27 καταλειμμα 87.9% | υπολειμμα (υπολιμμα WH) NA SBL TH 1% § 9:28 εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετημενον 94.5% | — CT 2.8% * 9:31 δικαιοσυνης | — CT † 9:32 νομου | — CT ‡ 9:32 γαρ | — CT

καὶ Ὡπᾶς ὁ πιστευῶν ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυθηθήσεται.

10

¹ Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις * ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ † τοῦ Ἰσραὴλ ‡ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν.

² Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.

³ Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν Ὡδικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῆ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.

⁴ Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

⁵ * Μωϋσῆς γὰρ γράφει † τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας ‡ αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν Ὡαυτοῖς.

⁶ Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει, Μὴ εἶπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;—τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν—

⁷ ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;—τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.

⁸ Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστὶν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν·

⁹ ὅτι ἐὰν ὁμολογήσης * ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·

¹⁰ καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

¹¹ Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Πᾶς ὁ πιστευῶν ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυθηθήσεται.

¹² Οὐ γὰρ ἐστὶ διαστολή Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν.

¹³ Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

¹⁴ Πῶς οὖν † ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ ‡ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ Ὡακούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος;

¹⁵ Πῶς δὲ * κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; † Καθὼς γέγραπται, Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες ‡ τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων Ὡτὰ ἀγαθά.

¹⁶ Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;

§ 9:33 πας | — CT * 10:1 η | — CT † 10:1 του ισραηλ | αυτων CT ‡ 10:1 εστιν | — CT § 10:3 δικαιοσυνην 92.5% | — SBL WH 3.7% * 10:5 μωυσης | μωυσης PCK TR † 10:5 την δικαιοσυνην την εκ του νομου οτι | οτι την δικαιοσυνην την εκ του νομου SBL | την δικαιοσυνην την εκ νομου οτι TH | οτι την δικαιοσυνην την εκ νομου WH ‡ 10:5 αυτα | — SBL WH § 10:5 αυτοις | αυτη SBL TH WH * 10:9 εν τω στοματι σου κυριον ιησουν | το ρημα εν τω στοματι σου οτι κυριος ιησους WH † 10:14 επικαλεσονται | επικαλεσωνται CT ‡ 10:14 πιστευσουσιν | πιστευσωσιν CT § 10:14 ακουσουσι | ακουσωσι CT * 10:15 κηρυξουσιν | κηρυξωσιν CT † 10:15 καθως | καθαπερ WH ‡ 10:15 των ευαγγελιζομενων ειρηνην 89.3% | — CT 10.4% § 10:15 τα | — WH

17 Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή δια ῥήματος * Θεοῦ.

18 Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε·

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

19 Ἀλλὰ λέγω, μὴ *οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; Πρῶτος †Μωϋσῆς λέγει,

Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνη,
§ἐπὶ ἔθνη ἀσυνέτω παροργιῶ ὑμᾶς.

20 Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει,

Εὐρέθην * τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν,
ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι.

21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραήλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

11

1 Λέγω οὖν, μὴ ἀπόωσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο. Καὶ γὰρ ἐγὼ * Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς †Βενιαμίν.

2 Οὐκ ἀπόωσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἦ οὐκ οἴδατε ἐν †Ἠλία τί λέγει ἡ γραφή; Ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, §λέγων,

3 Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν, * καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου.

4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἐπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ.

5 Οὗτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ †λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν.

6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι †γίνεται χάρις. §Εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον.

7 Τί οὖν; Ὁ ἐμπζητεῖ Ἰσραήλ, * τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν·

8 †καθὼς γέγραπται,

Ἐδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανούξεως,
ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν,
καὶ ὄτα τοῦ μὴ ἀκοῦειν,
ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

* 10:17 θεου | χριστου CT † 10:19 ουκ εγνω ισραηλ | ισραηλ ουκ εγνω CT ‡ 10:19 μωυσης | μωυσης PCK TR § 10:19 επι | επ CT * 10:20 τοις | εν τοις NA SBL * 11:1 ισραηλιτης | ισραηλιτης TH WH † 11:1 βενιαμιν | βενιαμειν TH WH ‡ 11:2 ηλια | ηλια WH § 11:2 λεγων | — CT * 11:3 και | — CT † 11:5 λιμμα | λιμμα WH ‡ 11:6 γινεται | γεινεται TH § 11:6 ει δε εξ εργαων ουκετι εστι χαρις επει το εργον ουκετι εστιν εργον 86.2% | — CT 3.5% * 11:7 τουτο | τουτου PCK TR † 11:8 καθως | καταπερ WH

9 Καὶ ἡ Δαυὶδ λέγει,

Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν,
καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς·

10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς Σύγκαμψον.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν
παραπτώματι ἢ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς.

12 Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος, καὶ τὸ ἥτημα αὐτῶν
πλοῦτος ἔθνῶν, πόσω μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;

13 Ὑμῖν *γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. Ἐφ' ὅσον ἡμεῖς εἰμι ἐγὼ ἔθνῶν
ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω·

14 εἰ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινας ἐξ αὐτῶν.

15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ
μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;

16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ρίζα ἁγία, καὶ οἱ
κλάδοι.

17 Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν
ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ Συγκοινωνὸς τῆς ρίζης *καὶ τῆς
πότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου,

18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ρίζαν
βαστάζεις, ἄλλ' ἡ ρίζα σέ.

19 Ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν κλάδοι, ἵνα ἐγὼ Σέγκεντρισθῶ.

20 Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας. Μὴ
*ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ·

21 εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, ἡμῶς οὐδὲ
σοῦ φείσεται.

22 Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας,
Σἀποτομίαν· ἐπὶ δὲ σέ, *χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνης τῇ χρηστότητι·
ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.

23 *Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ Σἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ,
*ἐγκεντρίσθησονται· δυνατὸς γὰρ ὁ Θεὸς ἐστὶ πάλιν Σἐγκεντρίσαι
αὐτούς.

24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν
ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσω μᾶλλον οὗτοι, οἱ κατὰ φύσιν,
Σἐγκεντρίσθησονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;

‡ 11:9 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 11:10 συγκαμψον | συνκαμψον TH WH * 11:13
γὰρ | δε CT † 11:13 μεν | μεν ουν CT ‡ 11:15 προσληψις | προσληψις CT § 11:17
συγκοινωνος | συνκοινωνος TH WH * 11:17 καὶ | — CT † 11:18 ἀλλ | ἀλλὰ NA²⁷ SBL TH WH
‡ 11:19 κλαδοι | οι κλαδοι ANT TR § 11:19 εγκεντρισθω | ενκεντρισθω TH WH * 11:20
υψηλοφρονει | υψηλα φρονει CT † 11:21 μηπως | — SBL TH WH ‡ 11:21 φεισεται | φεισεται
TR § 11:22 αποτομιαν | αποτομια CT * 11:22 χρηστοτητα | χρηστοτης θεου CT † 11:22
επιμεινης | επιμεινης CT ‡ 11:23 και εκεινοι | κακεινοι CT § 11:23 επιμεινωσι | επιμεινωσι
CT * 11:23 εγκεντρισθησονται | ενκεντρισθησονται TH WH † 11:23 ο θεος εστι | εστιν
ο θεος CT HF TR ‡ 11:23 εγκεντρισαι | ενκεντρισαι TH WH § 11:24 εγκεντρισθησονται |
ενκεντρισθησονται TH WH

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε *παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ·

26 καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται· καθὼς γέγραπται,

Ἦξει ἐκ Σιῶν ὁ ῥυόμενος,
†καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ·
27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἢ παρ' ἐμοῦ διαθήκη,
ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας.

29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κληῖσις τοῦ Θεοῦ.

30 Ὡσπερ γὰρ †καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ὁμοιωσίᾳ·

31 οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ ἔλεει ἵνα καὶ αὐτοὶ *ἐλεηθῶσι·

32 συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς †ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

33 Ὁ βάθος πλοῦτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. Ὡς †ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.

34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου;

Ἦ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο;

35 Ἦ τίς προέδωκεν αὐτῷ,
καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;

36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

12

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν *οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, †εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν,

2 καὶ μὴ †συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ ὁμοιωθῆναι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς *ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

3 Λέγω γάρ, διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.

* 11:25 παρ | εν WH | — SBL † 11:26 καὶ | — CT ‡ 11:30 καὶ | — CT § 11:30 ἀπειθεια | ἀπειθεια WH * 11:31 ἐλεηθῶσι | νυν ἐλεηθῶσι NA SBL WH † 11:32 ἀπειθειαν | ἀπειθειαν WH ‡ 11:33 ἀνεξερεύνητα | ἀνεξεραυνητα CT * 12:1 οἰκτιρμῶν | οἰκτειρμῶν TH † 12:1 εὐαρεστον τῷ θεῷ | τῷ θεῷ εὐαρεστον WH ‡ 12:2 συσχηματίζεσθαι | συσχηματίζεσθε BYZ HF NA PCK SBL TR | συνσχηματίζεσθε TH WH § 12:2 μεταμορφουσθαι | μεταμορφουσθε BYZ CT HF PCK TR * 12:2 ὁμων | — CT

4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι †μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν·

5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σώμᾳ ἔσμεν ἐν Χριστῷ, †ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη.

6 Ἐχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἶτε προφητεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως·

7 εἶτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἶτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ·

8 εἶτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς, ἐν ἀπλότητι· ὁ προοιστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι.

9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ.

10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι· τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι·

11 τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ πνεύματι ζέοντες· τῷ Ἐκκυρίῳ δουλεύοντες·

12 τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένοντες· τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες·

13 ταῖς χρείαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες· τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.

14 Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας *ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε.

15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, †καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων.

16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ †γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.

17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοοῦμενοι καλὰ ἐνὸντιον πάντων ἀνθρώπων.

18 Εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες.

19 Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος.

20 Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

13

1 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχοῦσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐξουσία εἰ μὴ *ὑπὸ Θεοῦ, αἱ δὲ οὐσαι †ἐξουσίαι ὑπὸ †τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσὶν.

2 Ὡστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθεστήκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα ἔληψονται.

3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος *τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; Τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς·

† 12:4 μελη πολλα | πολλα μελη CT † 12:5 ο | το CT § 12:11 κυριω | καιρω ST * 12:14 υμας | — SBL WH † 12:15 και | — CT † 12:16 γινεσθε | γεινεσθε TH § 12:20 εαν ουν 86.9% | αλλ εαν NA²⁸ 5% | αλλα εαν NA²⁷ SBL TH WH 1% * 13:1 υπο | απο TR † 13:1 εξουσαι | — CT † 13:1 του | — CT § 13:2 ληψονται | λημψονται CT * 13:3 των αγαθων εργων αλλα των κακων 94.3% | τω αγαθω εργω αλλα τω κακω CT 3.7%

⁴ Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῆς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῆ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι.

⁵ Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.

⁶ Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες.

⁷ Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν.

⁸ Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ὀφείλων ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε.

⁹ Τὸ γάρ, Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ * κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

¹⁰ Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

¹¹ Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ὁ ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.

¹² Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός.

¹³ Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσημημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ.

¹⁴ Ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιήσθε, εἰς ἐπιθυμίας.

14

¹ Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν.

² Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.

³ Ὃ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθιοντα μὴ ἐξουθενεῖτω, * καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθιοντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.

⁴ Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἡ πίπτει. Σταθήσεται δέ· ἰδυνατός γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς στήσαι αὐτόν.

⁵ Ὃς ὁ μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. Ἐκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦ πληροφορεῖσθω.

⁶ Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ· * καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. Ἡ καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.

⁷ Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει.

† 13:4 εκδικος εις οργην | εις οργην εκδικος ANT ‡ 13:7 ουν | — CT § 13:8 αγαπαν αλληλους | αλληλους αγαπαν CT * 13:9 κλεψεις | κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις BYZ PCK TR † 13:9 τουτω τω λογω | τω λογω τουτω CT ‡ 13:9 σεαυτον | εαυτον TR § 13:11 ημας ηδη | ηδη ημας CT * 13:12 αποθωμεθα 98.2% | αποβαλωμεθα SBL 0.7% † 13:12 και ενδυσωμεθα | ενδυσωμεθα δε CT ‡ 13:14 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 14:3 και ο 95.2% | ο δε CT 2% † 14:4 δυνατος γαρ εστιν 92.5% | δυναται γαρ CT 1.3% ‡ 14:4 θεος | κυριος CT § 14:5 μεν | μεν γαρ NA WH * 14:6 και ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει 92.8% | — CT 4.8% † 14:6 και | — TR

8 Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν.

9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς †καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ᾤξησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἡ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ *Χριστοῦ.

11 Γέγραπται γάρ,

Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος· ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.

12 Ἄρα †οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει †τῷ Θεῷ.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον.

14 Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.

15 Εἰ *δὲ διὰ βρώμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε.

16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν·

17 οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

18 Ὁ γὰρ ἐν †τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.

20 Μὴ ἔνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίουσι.

21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ †πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ᾧ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ.

22 Σὺ *πίστιν ἔχεις; Κατὰ †σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει.

23 Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐάν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστί.

24 †Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου,

† 14:9 και απεθανε και ανεστη | απεθανε CT § 14:9 εζησεν | ανεζησεν TR * 14:10 χριστου 96% | θεου CT 2.4% † 14:12 ουν | — SBL † 14:12 τω θεω | — SBL § 14:14 αυτου | εαυτου CT TR * 14:15 δε | γαρ CT † 14:18 τουτοις | τουτω CT † 14:21 πειν | πειν WH § 14:21 η σκανδαλιζεται η ασθενει 86.5% | — NA WH 2.2% * 14:22 πιστιν | πιστιν ηρ CT † 14:22 σεαυτον | σαυτου TR † 14:24 {include verses 24-26} 94.6% | {omit verses 24-26} CT TR 5.4% [Note: These verses appear at the end of chapter 16 in NA, TH, TR, and WH. SBL omits them completely.]

²⁵ φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,

²⁶ μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

15

¹ Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἐαυτοῖς ἀρέσκειν.

² *Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.

³ Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε †ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.

⁴ Ὅσα γὰρ προεγράφη, †εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ᾠροεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ *διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

⁵ Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δώη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν·

⁶ ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁷ Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς, εἰς δόξαν †Θεοῦ.

⁸ Λέγω ᾧδε, *Χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων·

⁹ τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται,

Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν †ἔθνεσι,
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.

¹⁰ Καὶ πάλιν λέγει,

Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

¹¹ Καὶ πάλιν,

Αἰνεῖτε †τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη,
καὶ ᾠεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

¹² Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει,

Ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί,
καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχων ἐθνῶν·

§ 14:26 ω | — SCR [Note: This variant appears in 16:27 in SCR.] * 15:2 εκαστος | εκαστος γαρ TR † 15:3 επεπεσον | επεπεσαν CT ‡ 15:4 εις 91.6% | παντα εις WH 1.9% § 15:4 προεγραφη | εγγραφη CT * 15:4 δια | — ANT PCK TR † 15:7 υμας | ημας BYZ PCK TR WH ‡ 15:7 θεου | του θεου CT § 15:8 δε | γαρ CT * 15:8 χριστον ιησουν | ιησουν χριστον TR | χριστον CT † 15:9 εθνεσι | εθνεσι κυριε ANT PCK ‡ 15:11 τον κυριον παντα τα εθνη | παντα τα εθνη του κυριου CT § 15:11 επαινεσατε | επαινεσατωσαν CT

ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλποῦσιν.

13 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης *γνώσεως, δυνάμενοι καὶ †ἄλλους νουθετεῖν.

15 †Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ὁ ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμνησκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι *ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,

16 εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν †Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἔθνων εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

17 Ἔχω οὖν †καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς ὁτὸν Θεόν.

18 Οὐ γὰρ τολμήσω *λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἔθνων, λόγῳ καὶ ἔργῳ,

19 ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύματος †Θεοῦ ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικῆς πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

20 οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ.

21 ἀλλά, καθὼς γέγραπται,

‡Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται·
καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι.

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς·

23 νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ὁ ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ *πολλῶν ἐτῶν,

24 ὡς †ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, †ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ.

25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις.

26 ὁ εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

27 *εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφείλεται †αὐτῶν εἶσιν. Εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκόμισθησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς.

* 15:14 γνώσεως | της γνώσεως NA TH WH † 15:14 αλλους | αλληλους ANT CT TR ‡ 15:15 τολμηρότερον | τολμηροτερως WH § 15:15 αδελφοι 91.6% — CT 2.9% * 15:15 υπο | απο WH † 15:16 ιησου χριστου | χριστου ιησου CT ‡ 15:17 καυχησιν | την καυχησιν NA SBL WH § 15:17 τον | — TR * 15:18 λαλειν τι | τι λαλειν CT † 15:19 θεου | αγιου WH | — SBL ‡ 15:21 οις ουκ ανηγγελη περι αυτου οψονται | οψονται οις ουκ ανηγγελη περι αυτου WH § 15:23 επιποθιαν | επιποθειαν WH * 15:23 πολλων | ικανων SBL WH † 15:24 εαν | αν CT ‡ 15:24 ελευσομαι προς υμας 65.3% — CT 3.5% § 15:26 ευδοκησαν | ηυδοκησαν WH * 15:27 ευδοκησαν | ηυδοκησαν WH † 15:27 αυτων εισιν | εισιν αυτων CT

28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτου, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν.

29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας ἑτοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνισασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν·

31 ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις·

32 ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν.

33 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

16

1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὗσαν *διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἑγεχραῖς·

2 ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῆσιμὴ πρᾶγμα· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ ἑαυτοῦ ἐμοῦ.

3 Ἀσπάσασθε *Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

4 οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν·

5 καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν.

6 Ἀσπάσασθε Ἑλισβετίαν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς.

7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ *γεγόνασιν ἐν Χριστῷ.

8 Ἀσπάσασθε Ἀμψίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.

9 Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου.

10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλὴν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου.

11 Ἀσπάσασθε Ἑρωδίωναν τὸν συγγενῆ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ.

12 Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περισίδα τὴν ἀγαπητὴν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ.

‡ 15:28 την | — CT § 15:29 του ευαγγελιου του 90.9% | — CT 3.6% * 15:31 ινα | — CT † 15:31 γενηται τοις αγιοις | τοις αγιοις γενηται CT ‡ 15:32 ελθω ... και συναναπαυσωμαι | ελθων ... συναναπαυσωμαι NA SBL WH * 16:1 διακονον | και διακονον NA SBL WH † 16:1 κεχρηταις | κενχραις TH WH ‡ 16:2 αυτην προσδεξησθε | προσδεξησθε αυτην WH § 16:2 αυτου εμου | εμου αυτου CT * 16:3 πρισκαν | πρισκιλλαν ANT BYZ TR † 16:5 αχαιας 94.8% | ασιας CT 4.4% ‡ 16:6 μαριαμ | μαριαν NA TH WH § 16:6 ημας 75.9% | υμας CT PCK 23.2% * 16:7 γεγονασιν | γεγοναν CT † 16:8 αμψιαν | αμψιατου CT ‡ 16:11 ηρωδιωνα | ηροδιωνα TR § 16:11 συγγενη | συγγενην TH

13 Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔμοῦ.

14 Ἀσπάσασθε *Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, †Ἐρμᾶν, Πατρόβαν, Ἐρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.

15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἀγίους.

16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ †ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιῶντας· καὶ §ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.

18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν *Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων.

19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. †Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς †μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ §Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21 *Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου.

22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν, ἐν Κυρίῳ.

23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ †τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

24 †Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. §.*

* 16:14 ασυγκριτον | ασυνκριτον WH † 16:14 ερμαν πατροβαν ερμην | ερμην πατροβαν ερμαν CT ‡ 16:16 εκκλησιαι 73.1% | εκκλησιαι πασαι CT 12.7% § 16:17 εκκλινατε | εκκλεινετε NA SBL WH | εκκλεινετε TH * 16:18 ιησου | — CT † 16:19 χαιρω ουν το εφ υμιν | εφ υμιν ουν χαιρω CT ‡ 16:19 μεν | — NA SBL TH § 16:20 χριστου μεθ υμων 92% | χριστου μεθ υμων αμην SCR 3.9% | μεθ υμων NA TH WH 1% * 16:21 ασπαζονται | ασπαζεται CT † 16:23 της εκκλησιας ολης | ολης της εκκλησιας CT ‡ 16:24 η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην 83.3% | η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων ημων αμην PCK 8.2% | — NA TH WH 3.2% § 16:24 {omit verses 25-27} 92.9% | {include verses 25-27} NA TH TR WH 7.1% [Note: See 14:24-26.] * 16:24 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός,

2 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ †τῇ οὐσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν ‡τε καὶ ᾠῶν·

3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ *μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

5 ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει,

6 καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν·

7 ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

8 ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους, ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 Πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ.

11 Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι.

12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.

13 Μεμέρισται ὁ Χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

14 Εὐχαριστῶ †τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον·

15 ἵνα μὴ τις εἶπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ‡εβάπτισα.

16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἴκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ὁ δὲ ἄλλ' εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ.

19 Γέγραπται γάρ,

Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν,
καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.

* 1:1 ἰησοῦ χριστοῦ | χριστοῦ ἰησοῦ NA SBL † 1:2 τῇ οὐσῃ ἐν κορινθῳ ἡγιασμενοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ 94.7% | ἡγιασμενοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῇ οὐσῃ ἐν κορινθῳ SBL 0.8% ‡ 1:2 τε | — CT § 1:2 ἡμων | ὑμων PCK * 1:4 μου | — WH † 1:14 τω θεω | — SBL TH WH ‡ 1:15 εβαπτισα | εβαπτισθητε CT § 1:17 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH

20 Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ *συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου †τούτου;

21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι †σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζήτοῦσιν·

23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, †Ἕλλησι δὲ μωρίαν·

24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.

25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων *ἐστί.

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς·

27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα †τοὺς σοφοὺς καταισχύνη· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά·

28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, †καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ·

29 ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον †τοῦ Θεοῦ.

30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη *ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός, καὶ ἀπολύτρωσις·

31 ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

2

1 Κάγῳ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ *μαρτύριον τοῦ Θεοῦ.

2 Οὐ γὰρ ἔκρινα †τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τούτου ἐσταυρωμένον.

3 †Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς.

4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν †πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδειξεί πνεύματος καὶ δυνάμεως·

5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾗ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων·

7 ἀλλὰ λαλοῦμεν *σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν·

* 1:20 συζητητης | συζητητης TH WH † 1:20 τουτου | — CT † 1:22 σημειον | σημεια CT

§ 1:23 ελλησι | εθνεσι CT * 1:25 εστι | — CT † 1:27 τους σοφους καταισχυνη | καταισχυνη

τους σοφους CT † 1:28 και | — NA SBL TH § 1:29 του θεου | αυτου TR * 1:30 ημιν σοφια

| σοφια ημιν CT * 2:1 μαρτυριον 93.1% | μυστηριον NA WH 4.4% † 2:2 του ειδεναι τι |

τι ειδεναι CT † 2:3 και εγω | καγω CT § 2:4 πειθοις ανθρωπινης σοφιας λογοις 66.9% |

πειθοις σοφιας λογοις NA TH 3.9% | πειθοις σοφιας λογοις WH 0.6% | πειθοι σοφιας SBL 0%

* 2:7 σοφιαν θεου | θεου σοφιαν CT

8 ἦν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν·

9 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται,

Ἄ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὐὶς οὐκ ἤκουσε,
καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

10 Ἡμῖν †δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος *αὐτοῦ· τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα †ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.

11 Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς †οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν.

13 Ἄ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ *συγκρίνοντες.

14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται.

15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει †μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.

16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς †συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3

1 *Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην †ὑμῖν λαλήσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς †σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ.

2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, ἄκαὶ οὐ βρῶμα· οὐπω γὰρ *ἐδύνασθε, ἀλλ' †οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε·

3 ἔτι γὰρ σαρκικοὶ ἐστε· ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις †καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοὶ ἐστε, καὶ κατὰ ἀνθρώπον περιπατεῖτε;

4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοὶ ἐστε;

5 *Τίς οὖν ἐστὶ †Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, †ἀλλ' ἡ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν;

6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἄλλ' ὁ Θεὸς ἠῤῥξανεν.

† 2:9 α | οσα SBL WH † 2:10 δε | γαρ SBL WH § 2:10 ο θεος απεκαλυψε | απεκαλυψεν ο θεος CT * 2:10 αυτου | — CT † 2:10 ερευνα | εραυνα CT † 2:11 οιδεν | εγνωκεν CT § 2:13 αγιου | — CT * 2:13 συγκρινοντες | συγκρινοντες TH WH † 2:15 μεν | τα NA SBL † 2:16 συμβιβασει | συνβιβασει WH * 3:1 και εγω | καγω CT † 3:1 υμιν λαλησαι | λαλησαι υμιν CT TR † 3:1 σαρκικοις | σαρκινοις CT § 3:2 και | — CT * 3:2 εδυνασθε | ηδυνασθε ANT PCK TR † 3:2 ουτε | ουδε CT † 3:3 και διχοστασαι 91.2% | — CT 4.8% § 3:4 ουχι σαρκικοι 94.9% | ουκ ανθρωποι CT 2.7% * 3:5 τις | τι CT † 3:5 παυλος τις δε απολλως 87.5% | απολλως τι δε εστι παυλος CT 3% † 3:5 αλλ η | — CT § 3:6 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH

⁷ Ὡστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός.

⁸ Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν *λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.

⁹ Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε.

¹⁰ Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον †τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. Ἐκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.

¹¹ Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς †Χριστός.

¹² Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον §τουτοῦ *χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην,

¹³ ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ †δοκιμάσει.

¹⁴ Εἴ τις τινος τὸ ἔργον †μένει ὁ §ἐποικοδόμησε, μισθὸν *λήψεται.

¹⁵ Εἴ τις τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός.

¹⁶ Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ †οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;

¹⁷ Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθειρεῖ, φθереῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

¹⁸ Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός.

¹⁹ Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν.

²⁰ Καὶ πάλιν, Κύριος †γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσι μάταιοι.

²¹ Ὡστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν,

²² εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν §ἐστιν,

²³ ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.

4

¹ Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἀνθρώπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ.

² *† Ὁ δὲ λοιπὸν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ.

³ Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀναθρῶπινης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω.

⁴ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ συνοῖδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμα· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν.

* 3:8 ληψεται | ληψεται CT † 3:10 τεθεικα | εθηκα CT ‡ 3:11 χριστος | ο χριστος TR
 § 3:12 τουτον | — CT * 3:12 χρυσον αργυρον | χρυσιον αργυριον TH WH † 3:13 δοκιμασει
 | αυτο δοκιμασει CT ‡ 3:14 μένει | μενεῖ ANT NA PCK SBL WH § 3:14 εποικοδομησε |
 επωκοδομησε ANT PCK TR * 3:14 ληψεται | ληψεται CT † 3:16 οικει εν υμιν | εν υμιν
 οικει WH ‡ 3:20 γινωσκει | γεινωσκει TH § 3:22 εστιν | — CT * 4:2 ο δε | ωδε CT

⁵ Ὡστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

⁶ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἔμαντὸν καὶ ἄπολλῳ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς σφουσιούσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου.

⁷ Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δέ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δέ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;

⁸ Ἦδη κεκορησμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν *συμβασιλεύσωμεν.

⁹ Δοκῶ γὰρ ἴδιον ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους· ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλους, καὶ ἀνθρώπους.

¹⁰ Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.

¹¹ Ἀχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ ἄγυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν,

¹² καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι ἀνεχόμεθα·

¹³ Ὑβλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

¹⁴ Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ *νουθετῶ.

¹⁵ Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.

¹⁶ Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ μου ἵγίνεσθε.

¹⁷ Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶ τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν ὙΧριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.

¹⁸ Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες.

¹⁹ Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν.

²⁰ Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

²¹ Τί θέλετε; Ἐν ράβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε *πραότητος;

5

¹ Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν *ονομάζεται, ὥστε γυναικᾶ τινὰ τοῦ πατρὸς ἔχειν.

† 4:6 απολλω | απολλων CT ‡ 4:6 ο γεγραπται φρονειν | α γεγραπται CT § 4:6 φουσιουσθε | μη φουσιουσθε HF PCK * 4:8 συμβασιλευσωμεν | συνβασιλευσωμεν TH WH † 4:9 οτι | — CT ‡ 4:11 γυμνητευομεν | γυμνιτευομεν CT PCK § 4:13 βλασφημουμενοι | δυσφημουμενοι CT * 4:14 νουθετω | νουθετων NA SBL WH † 4:16 γινεσθε | γεινεσθε TH ‡ 4:17 τεκνον μου | μου τεκνον CT § 4:17 χριστω 87.1% | χριστω ιησου NA SBL WH 12% * 4:21 πραοτητος | πραυτητος CT * 5:1 ονομαζεται 95.5% | — CT 3.3%

2 Καὶ ὑμεῖς πεφουσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα †ἐξαρθῆ ἕκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο †ποιήσας.

3 Ἐγὼ μὲν γὰρ Ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρῶν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρῶν, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον,

4 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ *Χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ †Χριστοῦ,

5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾶ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου †Ἰησοῦ.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ;

7 Ὑεκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν *ὑπὲρ ἡμῶν †ἐτύθη Χριστός·

8 ὥστε ἐορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἄζυμοις *εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις·

10 Ὑκαὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, *ἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ †οφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν.

11 †Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδορός, ἢ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ· τῷ τοιοῦτῳ μηδὲ συνεσθῆιν.

12 Τί γάρ μοι Ὑκαὶ τοὺς ἔξω κρίνετε; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς *κρινεῖ. †Καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6

1 Τοῦ μᾶ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων;

2 *Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;

3 Οὐκ οἶδατε ὅτι ἀγγέλουσιν κρινοῦμεν; Μῆτι γε βιωτικά;

4 Βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἐάν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε.

5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ †εἶν ἐν ὑμῖν †σοφὸς οὐδὲ εἶς, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,

6 Ὑἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;

† 5:2 εξαρθη | αρθη CT † 5:2 ποιησας | πραξας NA WH § 5:3 ως | — CT * 5:4 χριστου | — NA SBL WH † 5:4 χριστου | — CT † 5:5 ιησου | — NA SBL WH § 5:7 εκκαθαρατε | εκκαθαρατε ουν ANT BYZ PCK TR * 5:7 υπερ ημων 91.4% | — CT 3.5% † 5:7 ετυθη | εθυθη SCR † 5:8 ειλικρινειας | ειλικρινιας WH § 5:10 και | — CT * 5:10 η | και CT † 5:10 οφειλετε | ωφειλετε CT † 5:11 νυν | νυνη HF PCK TR § 5:12 και | — CT * 5:13 κρινει | κρινει SBL TR WH † 5:13 και εξαρειτε | εξαρειτε CT * 6:2 ουκ | η ουκ CT † 6:5 εν | εστιν TR † 6:5 σοφος ουδε εις | ουδεις σοφος CT § 6:6 αλλα | αλλ NA²⁸

7 Ἦδη μὲν οὖν ὄλως ἤττημα *ὕμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;

8 †**Ἄλλα** ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ †**ταῦτα** ἀδελφούς.

9 Ἦ οὐκ οἴδατε ὅτι ἀδικοὶ βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλωλάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενικοῖται,

10 οὔτε *πλεονέκται, οὔτε κλέπται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν Θεοῦ †**τοῦ** κληρονομήσουσι.

11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· **ἀλλὰ** ἀπελούσασθε, **ἄλλα** ἠγιασθητε, ***ἀλλ'** ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου †**Ἰησοῦ**, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος.

13 Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι·

14 ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἡγείρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

15 Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; Ἄρα οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο.

16 †**Οὐκ** οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σώμα ἐστίν; Ἔσονται γὰρ, φησὶν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνεῦμα ἐστίν.

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἀμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐστίν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει.

19 Ἦ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν,

20 ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· **δοξάσατε** δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, **ἄ** καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἃτινά ἐστὶ τοῦ Θεοῦ.

7

1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ ***μοι**, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι.

2 Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχέτω.

3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν †**ὀφειλομένην** εὐνοίαν ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ.

4 Ἦ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, **ἀλλ'** ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, **ἄλλα** ἡ γυνὴ.

* **6:7** υμιν | εν υμιν TR † **6:8** αλλα | αλλ NA²⁸ PCK † **6:8** ταυτα | τουτου CT § **6:9** βασιλειαν θεου | θεου βασιλειαν CT * **6:10** πλεονεκται ουτε κλεπται ουτε | κλεπται ουτε πλεονεκται ουτε TR | κλεπται ουτε πλεονεκται ου CT † **6:10** ου 82.1% — CT 14.3% † **6:11** αλλα | αλλ NA²⁸ § **6:11** αλλα | αλλ NA²⁸ PCK * **6:11** αλλ | αλλα ANT NA²⁷ SBL TH WH † **6:11** ιησου | ιησου χριστου NA | ημων ιησου χριστου TH WH † **6:16** ουκ | η ουκ ANT BYZ CT PCK TR § **6:20** και εν τω πνευματι υμων ατινα εστι του θεου 93.4% — CT 3.8% * **7:1** μοι | — CT † **7:3** οφειλομενην ευνοιαν | οφειλην CT † **7:4** αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § **7:4** αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH

5 Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα *σχολάζητε †τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ †συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ ὁμογνωμίαν, οὐ κατ' ἐπιταγὴν.

7 Θέλω *γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτὸν· †ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον †χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὁδὸς μὲν οὕτως, ὁδὸς δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς *ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ.

9 Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεῦνται, γαμησάτωσαν· †κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ †γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ὁ Κύριος, γυναικὰ ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι·

11 ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω— καὶ ἄνδρα γυναικὰ μὴ ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς *ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναικὰ ἔχει ἄπιστον, καὶ †αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν.

13 Καὶ γυνὴ †ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ ὁ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω *αὐτόν.

14 Ἦγιασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἠγιασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ †ἀνδρὶ· ἐπεὶ ἅρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγια ἐστίν.

15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν †ἡμᾶς ὁ Θεός.

16 Τί γὰρ οἶδας, γυναίκα, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἦ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναικὰ σώσεις;

17 Εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ὁ Σέμερισην ὁ *Θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ †Κύριος, οὕτω περιπατεῖτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.

18 Περιτετημένους τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν ἀκροβυστίᾳ †τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω.

19 Ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστὶ, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ.

20 Ἐκαστος ἐν τῇ κλήσει ἣ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω.

21 Δουλὸς ἐκλήθη; Μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.

* 7:5 σχολαζετε | σχολασητε CT † 7:5 τη νηστεια και 91.5% | — CT 6.8% † 7:5 συνερχησθε | συνερχεσθε PCK | ητε CT § 7:6 συγνωμην | συγνωμην TH WH * 7:7 γαρ | δε CT † 7:7 αλλ | αλλα CT † 7:7 χαρισμα εχει | εχει χαρισμα CT § 7:7 ος μεν ουτως ος 94% | ο μεν ουτως ο CT 4% * 7:8 εστιν | — CT † 7:9 κρεισσον | κρειττον CT † 7:9 γαμησαι | γαμειν WH § 7:10 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 7:12 εγω λεγω | λεγω εγω CT † 7:12 αυτη | αυτη CT † 7:13 ητις | ει τις ANT NA SBL § 7:13 αυτος | ουτος CT * 7:13 αυτον | τον ανδρα CT † 7:14 ανδρι 94.7% | αδελφω CT 3.5% † 7:15 ημας | υμας NA WH § 7:17 εμερισεν | μεμερικεν WH * 7:17 θεος 86% | κυριος CT 4.5% † 7:17 κυριος | θεος CT † 7:18 τις εκληθη | κεκληται τις CT

²² Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως Ἐκαὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ.

²³ Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ * γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.

²⁴ Ἐκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ † Θεῶ.

²⁵ Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι.

²⁶ Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.

²⁷ Δέδεσαι γυναικί; Μὴ ζητεῖ λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζητεῖ γυναιῖκα.

²⁸ Ἐὰν δὲ καὶ * γήμης, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.

²⁹ Τοῦτο δέ φημι, Ἐδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος· * τὸ λοιπὸν ἐστὶν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναιῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ᾧσι·

³⁰ καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες·

³¹ καὶ οἱ χρώμενοι † τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.

³² Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς † ἀρέσει τῷ Κυρίῳ·

³³ ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς Ἐἀρέσει τῇ γυναικί.

³⁴ * Μεμερίσται καὶ ἡ γυνὴ † καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ἡ ἄγια καὶ * σώματι καὶ Ἐπνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς * ἀρέσει τῷ ἀνδρὶ.

³⁵ Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν † συμφέρον λέγω· οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ † ἐνυπόσεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπᾶστως.

³⁶ Εἰ δὲ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἡ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει Ἐγίνεσθαι, ὃ θέλει ποιεῖτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμεῖτωσαν.

³⁷ Ὅς δὲ ἔστηκεν * ἔδραϊος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἔξουσῖαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ † καρδίᾳ αὐτοῦ, † τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς Ἐποιεῖ.

§ 7:22 καὶ | — CT * 7:23 γινεσθε | γενεσθε TH † 7:24 θεω | τω θεω ANT TR † 7:28 γημης | γαμησης CT § 7:29 αδελφοι | αδελφοι οτι SCR * 7:29 το λοιπον εστιν | εστι το λοιπον CT † 7:31 τω κοσμω τουτω | τον κοσμον CT † 7:32 αρεσει | αρεση CT § 7:33 αρεσει | αρεση CT * 7:34 μεμερισται και | μεμερισται TR | και μεμερισται και CT † 7:34 και η παρθενος η αγαμος 91.9% | η αγαμος και η παρθενος CT 3.7% † 7:34 σωματι | τω σωματι CT § 7:34 πνευματι | τω πνευματι CT * 7:34 αρεσει | αρεση CT † 7:35 συμφερον | συμφορον CT † 7:35 ευπροσεδρον | ευπαρεδρον ANT CT § 7:36 γινεσθαι | γενεσθαι TH * 7:37 εδραιος εν τη καρδια | εν τη καρδια αυτου εδραιος CT † 7:37 καρδια αυτου | ιδια καρδια CT † 7:37 του | — CT § 7:37 ποιει | ποιησει CT

38 Ὡστε καὶ ὁ *ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ· †ὁ δὲ μὴ †ἐκγαμίζων κρεῖσσον ὀποιεῖ.

39 Γυνὴ δέδεταί *νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ †καὶ κοιμηθῆ ὁ †ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνου ἐν Κυρίῳ.

40 Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ Ὡδὲ κἀγὼ πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

8

1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γινώσκουσιν ἔχομεν. Ἡ γινώσκουσα φύσις, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ.

2 Εἰ *δέ τις δοκεῖ †εἰδέναι τι, †οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γινώσκειν·

3 εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ.

4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδῶλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς Ὡἕτερος εἰ μὴ εἶς.

5 Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ *γῆς· ὡς περ εἰσὶ θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί·

6 ἀλλ' ἡμῖν εἶς Θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ ὧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἶς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ ὧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πάσιν ἡ γνώσις· τινὲς δὲ τῇ †συνειδήσει τοῦ εἰδῶλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται.

8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ †παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε Ὡγὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.

9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς *ἀσθενούσιν.

10 Ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γινώσκουσιν ἐν †εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;

11 †Καὶ ἀπολείται ὁ ἀσθενῶν Ὡἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῆ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν;

12 Οὕτω δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύποντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἀμαρτάνετε.

13 Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

* 7:38 εκγαμιζων 69.7% | γαμιζων την εαυτου παρθενον NA WH 3.8% | γαμιζων την παρθενον εαυτου SBL TH 0.3% † 7:38 ο δε | και ο CT † 7:38 εκγαμιζων | γαμιζων CT § 7:38 ποιει | ποιησει CT * 7:39 νομω 95.1% | — CT 2.5% † 7:39 και | — ANT CT TR † 7:39 ανηρ | ανηρ αυτης ANT TR § 7:40 δε | γαρ WH * 8:2 δε | — CT † 8:2 ειδενα | εγνωκεναι CT † 8:2 ουδεπω ουδεν εγνωκε | ουπω εγνω CT § 8:4 ετερος | — CT * 8:5 γης | της γης ANT BYZ PCK TR † 8:7 συνειδησει του ειδωλου εως αρτι 93.3% | συνηθεια εως αρτι του ειδωλου CT 4.4% † 8:8 παριστησι | παραστησει CT § 8:8 γαρ εαν φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα 80.4% | εαν φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα TH 1.4% | εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε εαν φαγωμεν περισσευομεν NA WH 0.8% * 8:9 ασθενουσιν | ασθερουν CT † 8:10 ειδωλειω | ειδωλιω WH † 8:11 και απολειται 90.5% | απολλυται γαρ CT 0.8% § 8:11 αδελφος επι τη ση γνωσει 90% | εν τη ση γνωσει ο αδελφος CT 1.4%

9

1 Οὐκ εἰμί *ἀπόστολος; Οὐκ εἰμί ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν †Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ‡εώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ;

2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμί ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς Ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.

3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν * αὕτη ἐστί.

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ †πίνειν;

5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφῶν γυναικὰ περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς;

6 Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν †τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι;

7 Τίς στρατεύεται ἰδίῳις ὄψωνιῳις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ Ὑπὲρ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; * Ἡ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;

8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; Ἡ †οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει;

9 Ἐν γὰρ τῷ †Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ σφιμώσεις βοῦν ἀλώωντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ;

10 Ἡ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι * ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλώων †τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι.

11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν;

12 Εἰ ἄλλοι τῆς †ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς;

Ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ Ὑπερκοπήν τινα ὀρίωμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι * ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ †προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ †συμμερίζονται;

14 Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.

15 Ἐγὼ δὲ Ὑποδενὶ ἐχρησάμην τούτων· οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου * ἵνα τις κενώσῃ.

16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ †δὲ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ †εὐαγγελίζωμαι.

17 Εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι.

* 9:1 ἀποστολος ουκ ειμι ελευθερος 92% | ελευθερος ουκ ειμι ἀποστολος CT 5.8% † 9:1 χριστον | — CT ‡ 9:1 εωρακα | εορακα NA SBL WH § 9:2 της εμης | μου της CT * 9:3 αυτη εστι | εστιν αυτη CT † 9:4 πειν | πειν NA SBL WH ‡ 9:6 του | — CT § 9:7 εκ του καρπου | τον καρπον CT * 9:7 η | — SBL † 9:8 ουχι και ο νομος ταυτα | και ο νομος ταυτα ου CT ‡ 9:9 μωσσεως | μωσσεως ANT BYZ PCK TR § 9:9 φιμωσεις | κημωσεις NA SBL * 9:10 επ ελπιδι οφειλει | οφειλει επ ελπιδι CT † 9:10 της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι 90.1% | επ ελπιδι του μετεχειν CT 3.5% ‡ 9:12 εξουσιας υμων | υμων εξουσιας CT § 9:12 εγκοπην τινα | τινα εγκοπην NA SBL TH | τινα ενκοπην WH * 9:13 εκ | τα εκ CT † 9:13 προσεδρευοντες | παρεδρευοντες CT ‡ 9:13 συμμεριζονται | συμμεριζονται WH § 9:15 ουδενι εκρησαμην | ου κερημα ουδενι CT * 9:15 ινα τις κενωση | ουδεις κενωση CT † 9:16 δε | γαρ CT ‡ 9:16 ευαγγελιζωμαι | ευαγγελισωμαι NA SBL WH

18 Τίς οὖν ἑμοί ἐστὶν ὁ μισθός; Ἴνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον * τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρησασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθερος γάρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.

20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ ἄ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω·

21 τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος * Θεῶ ἄλλ' ἔννομος Ἰησοῦ, ἵνα * κερδήσω ἄνόμους.

22 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσι γέγονα ἑτά πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.

23 * Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα * συγκαινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

24 Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε.

25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεῦται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.

26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλω· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἄερα * δέρω·

27 Ἄλλ' * ὑποπιᾶζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως, ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10

1 Οὐ θέλω * δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον,

2 καὶ πάντες εἰς τὸν Ἰησοῦν * βαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ,

3 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ Ἰησοῦν πνευματικὸν ἔφαγον,

4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ * πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπιον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ ἑστὴ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.

5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν * εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.

7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι ὄντες, καθὼς τινες αὐτῶν· * ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ ἴπεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

8 Μηδὲ πορνεύομεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔβησαν

§ 9:18 μοι 80.3% | μου CT 13.3% * 9:18 του χριστου | — CT † 9:20 νομον 92.1% | νομον μη
 ων αυτος υπο νομον CT 6.9% ‡ 9:21 θεω | θεου CT § 9:21 χριστω | χριστου CT * 9:21
 κερδησω | κερδανω CT † 9:21 ανομους | τους ανομους CT ‡ 9:22 ως | — CT § 9:22 τα
 | — CT * 9:23 τουτο 91.4% | παντα CT 7.4% † 9:23 συγκαινωνος | συνκοινωνος TH WH
 ‡ 9:26 δερων | δαιρων PCK § 9:27 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH * 9:27 υποπιαζω | υποπιαζω
 ANT * 10:1 δε | γαρ CT † 10:2 μωσην | μωσην TR ‡ 10:2 βαπτισαντο | βαπτισθησαν
 NA § 10:3 βρωμα πνευματικον | πνευματικον βρωμα CT * 10:4 πομα πνευματικον επιον |
 πνευματικον επιον πομα CT † 10:4 δε πετρα | πετρα δε CT ‡ 10:5 ευδοκησεν | ηυδοκησεν
 SBL TH WH § 10:7 γινεσθε | γεινεσθε TH * 10:7 ωσπερ | ως ANT TR † 10:7 πιειν | πιειν
 CT ‡ 10:8 επεσον | επεσαν CT

Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες.

⁹ Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν *Χριστόν, καθὼς †καὶ τινες αὐτῶν ἐπέειπασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄψεων ‡ἀπώλοντο.

¹⁰ Μηδὲ γογγύζετε, †καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.

¹¹ Ταῦτα δὲ *πάντα †τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰῶνων ‡κατήνησεν.

¹² Ὡστε ὁ δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ.

¹³ Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· †πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι *ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

¹⁴ Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς *εἰδωλολατρείας.

¹⁵ Ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι.

¹⁶ Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία ‡τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστί; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν;

¹⁷ Ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σῶμα, οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν.

¹⁸ Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· †οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ;

¹⁹ Τί οὖν φημι; Ὅτι *εἰδωλὸν τί ἐστίν; Ἡ ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστίν;

²⁰ Ἀλλ' ὅτι ἂ †θυεῖ τὰ ἔθνη, δαιμονίοις ‡θυεῖ, καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων †γίνεσθαι.

²¹ Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων.

²² Ἡ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

²³ Πάντα *μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα †μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ.

²⁴ Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ‡ἐκαστος.

²⁵ Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν·

²⁶ Τοῦ †γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

²⁷ Εἰ *δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν.

§ 10:8 εν | — CT * 10:9 χριστον 89% | κυριον TH WH 7.3% † 10:9 και | — CT ‡ 10:9 απωλοντο | απωλλυντο CT § 10:10 καθως και 78.2% | καθως TH 18% | καθαπερ NA SBL WH 1% * 10:11 παντα | — CT † 10:11 τυποι συνεβαινον 84.4% | τυπικως συνεβαιναν CT 7.8% ‡ 10:11 κατηνησεν | κατηνηκεν CT § 10:13 πιστος | δυνατος PCK * 10:13 υμας | — CT † 10:14 ειδωλολατρειας | ειδωλολατριας ANT CT PCK ‡ 10:16 του αιματος του χριστου εστι | εστι του αιματος του χριστου CT § 10:18 ουχι | ουχ NA SBL WH * 10:19 ειδωλον τι εστιν η οτι ειδωλοθυτον | ειδωλοθυτον τι εστιν η οτι ειδωλον CT † 10:20 θυει τα εθνη | θυουσι NA SBL | θυουσι τα εθνη TH WH ‡ 10:20 θυει και ου θεω | και ου θεω θυουσιν CT § 10:20 γινεσθαι | γεινεσθαι TH * 10:23 μοι | — CT † 10:23 μοι | — CT ‡ 10:24 εκαστος 82.1% | — CT 4.4% § 10:26 γαρ κυριου | κυριου γαρ CT * 10:27 δε | — CT

28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἶπῃ, Τοῦτο †ειδωλόθυτον ἐστί, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν· †Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου· ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως;

30 ΣΕἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;

31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε.

32 Ἀπόσκοποι * γίνεσθε καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἑλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ·

33 καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ †συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.

11

1 Μιμηταὶ μου * γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, †ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.

3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναί, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνὴρ· κεφαλὴ δὲ †Χριστοῦ, ὁ Θεός.

4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν §ἐαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστί καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξουρημένη.

6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ *κειράσθαι ἢ ξυράσθαι, κατακαλυπτέσθω.

7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· †γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρὸς ἐστί.

8 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·

9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα·

10 διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἄγγέλους.

11 Πλὴν οὔτε †ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν Κυρίῳ.

12 Ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.

13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσέχεσθαι;

† 10:28 ειδωλοθυτον | ιεροθυτον CT ‡ 10:28 του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης 88.3% | — CT 8.3% § 10:30 ει | ει δε TR * 10:32 γινεσθε και ιουδαιοις | και ιουδαιοις γινεσθε NA SBL WH | και ιουδαιοις γινεσθε TH † 10:33 συμφερον | συμφορον CT * 11:1 γινεσθε | γινεσθε TH † 11:2 αδελφοι | — CT ‡ 11:3 χριστου | του χριστου CT § 11:5 εαυτης | αυτης CT * 11:6 κειρασθαι | κειρεσθαι PCK † 11:7 γυνη | η γυνη CT ‡ 11:11 ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος | γυνη χωρις ανδρος ουτε ανηρ χωρις γυναικος CT

14 Ὡς οὐδὲ * αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστί·

15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστί. Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου ἴδεδόται.

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαίνω, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρείττον ὁ ἄλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε.

18 Πρώτων μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω.

19 Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.

20 Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν.

21 Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει.

22 Μὴ γὰρ οἰκία οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἶπω; Ἐπαίνεσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαίνω.

23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ * παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον,

24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε, Ἄλαβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστί τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡς ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

26 Ὡσαύτως γὰρ * ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

27 Ὡστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως * τοῦ Κυρίου, ἐνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου.

28 Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω.

29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.

30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.

§ 11:14 η | — CT * 11:14 αυτη η φυσικς | η φυσικς αυτη CT † 11:15 δεδοται | δεδοται αυτη ANT NA TR WH ‡ 11:17 κρειττον | κρεισσον CT § 11:17 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 11:17 ηττον | ησσον CT † 11:18 εκκλησια | τη εκκλησια TR ‡ 11:19 οι | και οι NA SBL WH § 11:22 υμιν ειπω | ειπω υμιν CT * 11:23 παρεδιδοτο | παρεδιδετο CT † 11:24 λαβετε φαγετε 88.7% | — CT 8.3% ‡ 11:24 κλωμενον | — CT § 11:25 αν | εαν CT * 11:26 αν | εαν CT † 11:26 τουτο | — CT ‡ 11:26 αν | — CT § 11:27 τουτον | — CT * 11:27 του κυριου | — ANT CT PCK TR † 11:27 του | — ANT TR ‡ 11:29 αναξιως 95.6% | — CT 1.5% § 11:29 του κυριου | — CT

31 Εἰ * γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα.

32 Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ †Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

33 Ὅστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε.

34 Εἰ †δὲ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

12

1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

2 Οἶδατε ὅτι * ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδῶλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι.

3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει Ἀνάθεμα †Ἰησοῦν· καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, *Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα.

5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος.

6 Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτός * ἐστι Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

7 Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον.

8 Ὡ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα·

9 ἑτέρῳ †δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ *δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἑαυτῷ πνεύματι·

10 ἄλλῳ *δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ †δὲ προφητεία, ἄλλῳ *δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ ὁ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ *δὲ †ἐρμηνεῖα γλωσσῶν·

11 πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστι, καὶ μέλη †ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος ἑκείνου ἓν ἐστι, πολλὰ ὄντα, ἓν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός.

13 Καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δούλοι εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες * εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν.

14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά.

15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεῖρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;

16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;

* 11:31 γαρ | δε CT † 11:32 κυριου | του κυριου ANT NA WH ‡ 11:34 δε | — CT * 12:2 οτε | — TR † 12:3 ιησουν 88.9% | ιησους CT 3.5% ‡ 12:3 κυριον ιησουν 92.6% | κυριος ιησους CT 5.4% § 12:6 ο δε | και ο WH * 12:6 εστι 76.4% | — CT 16.9% † 12:9 δε | — CT ‡ 12:9 δε | — SBL § 12:9 αυτω | ενι CT * 12:10 δε | — SBL † 12:10 δε | — SBL TH ‡ 12:10 δε | — SBL TH § 12:10 δε | — CT * 12:10 δε | — SBL † 12:10 ερμηνεια | ερμηνια TH WH ‡ 12:12 εχει πολλα | πολλα εχει CT § 12:12 του ενος | — CT * 12:13 εις | — CT

17 Εἰ ὄλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὄλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;

18 Ἦνυὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἑκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.

19 Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;

20 Ἦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἐν δὲ σῶμα.

21 Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ, Χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω.

22 Ἀλλὰ πολλῶ μάλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστι·

23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει·

24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει· *ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ἕστερουντι περισσοτέραν δοὺς τιμὴν,

25 ἵνα μὴ ἦ ἄσχηματα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη.

26 Καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, Συνασχεῖ πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται *ἐν μέλος, ἑσυχαιρεῖ πάντα τὰ μέλη.

27 Ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους.

28 Καὶ οὐδὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ἔπειτα χαρίσματα ἱαμάτων, Σαντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν.

29 Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδασκαλοὶ; Μὴ πάντες δυνάμεις;

30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἱαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; Μὴ πάντες διερμηνεύουσι;

31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ *κρείττονα.

Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.

2 *Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, ἑκαὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι.

3 *Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ἑκαὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα μὴ καυθῆσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

† 12:18 νυυι | νυυ WH ‡ 12:20 μεν | — WH § 12:21 ο | — ANT TR * 12:24 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 12:24 υστερουντι | υστερουμενω NA TH WH ‡ 12:25 σχισματα | σχισμα ANT CT PCK TR § 12:26 συνασχει | συνασχη PCK | συνασχει TH WH * 12:26 εν | — SBL TH WH † 12:26 συγχαρει | συγχαρη PCK | συγχαρει TH WH ‡ 12:28 ειτα | επειτα CT § 12:28 αντιληψεις | αντιληψεις CT * 12:31 κρειττονα 93% | μειζουα CT 5.8% * 13:2 και εαν | καν WH † 13:2 και εαν | καν WH ‡ 13:2 μεθιστανειν | μεθισταναι NA SBL TH § 13:2 ουθεν | ουδεν ANT SCR * 13:3 και εαν | καν NA TH WH † 13:3 και εαν | καν WH ‡ 13:3 καυθισωμαι 45.4% | καυθισομαι ANT BYZ PCK SBL TH 49.7% | καυχησωμαι NA WH 1.5%

4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται,

5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν,

6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, * συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ,

7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθῶσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνώσις, καταργηθήσεται.

9 Ἐκ μέρους †δὲ ὁ γινώσκω καὶ ἐκ μέρους προφητεύομαι·

10 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, * τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται.

11 Ὅτε ἤμην νήπιος, †ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνου, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε †δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου.

12 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι ὁ γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθη.

13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14

1 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.

2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ * τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια.

3 Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν.

4 Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.

5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων †γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ †διερμηνεύει, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.

6 Ὡς νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ;

7 Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολῆν τοῖς φθόγγοις μὴ * διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;

8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον †φωνὴν σάλπιγγε δῶ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον;

9 Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὐσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; Ἔσεσθε γὰρ εἰς ἄερα λαλοῦντες.

§ 13:4 ἡ αγαπη 83.2% — WH 12.9% * 13:6 συγχαρει | συνχαρει TH WH † 13:8 εκπιπτει | πιπτει CT † 13:9 δε | γαρ CT TR § 13:9 γινωσκομεν | γεινωσκομεν TH * 13:10 τοτε | — CT † 13:11 ως νηπιος ελαουν ... ελογιζομην | ελαουν ... ελογιζομην ως νηπιος CT † 13:11 δε | — CT § 13:12 γινωσκω | γεινωσκω TH * 14:2 τω | — CT † 14:5 γαρ | δε CT † 14:5 διερμηνευει | διερμηνευη CT TR § 14:6 νυνι | νυν CT * 14:7 διδω | δω CT TR † 14:8 φωνη σαλπγγε | σαλπγγε φωνη NA TH WH

10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν †ἐστιν ἐν κόσμῳ καὶ οὐδὲν ὁσούτων ἄφωνον.

11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.

12 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε.

13 * Διόπερ ὁ λαῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύη.

14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι.

15 Τί οὖν ἐστι; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοί· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοί.

16 Ἐπεὶ ἐὰν †εὐλογῆσης †τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ιδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμήν ἐπὶ τῇ σῆ εὐχαριστία, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδες;

17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

18 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὁμοῦ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις *λαλῶν·

19 †ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους †διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηγήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία ὀνειδέσθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι *γίνεσθε.

21 Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν †έτεροι λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει Κύριος.

22 Ὡστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖον εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν.

23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες †γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ιδιώται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μάνεσθε;

24 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ιδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων,

25 Ὅτι καὶ οὕτω τὰ κρυπτά τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά *γίνονται· καὶ οὕτω πεσῶν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι.

26 Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος †ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, ὀνειδέσθω ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, *ἐρμηνεῖαν ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν †γινέσθω.

‡ 14:10 ἐστιν | εἰσιν CT § 14:10 αὐτων 89.7% | — CT SCR 7% * 14:13 διοπερ | διο CT † 14:16 εὐλογησης | εὐλογησ CT ‡ 14:16 τω | εν NA WH | — SBL TH § 14:18 μου | — CT * 14:18 λαλων | λαλω CT † 14:19 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 14:19 δια του νοος 88.8% | τω νοι CT 7.8% § 14:20 γινεσθε | γεινεσθε TH * 14:20 γινεσθε | γεινεσθε TH † 14:21 ετεροις | ετερων CT ‡ 14:23 γλωσσαις λαλωσιν | λαλωσι γλωσσαις CT § 14:25 και ουτω 92.9% | — CT 5.6% * 14:25 γινεται | γεινεται TH † 14:25 ο θεος οντως | οντως ο θεος CT PCK ‡ 14:26 ὑμων 95% | — CT 2.7% § 14:26 γλωσσαν εχει αποκαλυψιν | αποκαλυψιν εχει γλωσσαν CT * 14:26 ερμηνειαν | ερμηριαν TH WH † 14:26 γινεσθω | γεινεσθω TR | γεινεσθω TH

27 Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω·

28 ἔαν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλεῖτω καὶ τῷ Θεῷ.

29 Προφήται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλεῖτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν.

30 Ἐάν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῆ καθήμενῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω.

31 Δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι, καὶ πάντες παρακαλῶνται·

32 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται.

33 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

34 Αἱ γυναῖκες ὡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.

35 Εἰ δέ τι ἄμαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι *γυναίξιν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.

36 Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν; Ἡ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήνησεν;

37 Εἰ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἂ γράφω ὑμῖν, ὅτι Ἐκυρίου *εἰσὶν ἐντολαί.

38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω.

39 Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν ὁ γλώσσαις μὴ κωλύετε·

40 *πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν ἡγίνεσθω.

15

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε,

2 δι' οὗ καὶ σώζεσθε· τίμη λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἕκτος εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε.

3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς·

4 καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ *τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς·

5 καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα·

6 ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ ἴπλειους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ *καὶ ἐκοιμήθησαν·

7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν·

‡ 14:33 αλλα | αλλ NA²⁸ PCK TR § 14:34 ὡμων | — CT * 14:34 επιτετραπται | επιτρεπεται CT † 14:34 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 14:34 υποτασσεσθαι | υποτασσεσθωσαν CT § 14:35 μαθειν | μανθανειν WH * 14:35 γυναιξιν | γυναικι CT † 14:35 εν εκκλησια λαλειν | λαλειν εν εκκλησια CT ‡ 14:37 επιγινωσκετω | επιγεινωσκετω TH § 14:37 κυριου | του κυριου ANT TR * 14:37 εισιν εντολαι | εστιν εντολη NA TH WH | εστιν SBL † 14:38 αγνοειτω | αγνοειται CT ‡ 14:39 αδελφοι | αδελφοι μου CT § 14:39 γλωσσαις μη κωλυετε | μη κωλυετε γλωσσαις CT * 14:40 παντα | παντα δε CT † 14:40 γινεσθω | γεινεσθω TH * 15:4 τριτη ημερα | ημερα τη τριτη CT † 15:6 πλειους | πλειονες CT ‡ 15:6 κα | — CT

8 ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κάμοι.

9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

10 Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὁ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἢ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, Ὡστόσο ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ * ἢ σὺν ἐμοί.

11 Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσι ἄλλοι ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν;

13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται.

14 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ Ὡστόσο καὶ ἡ πίστις * ὑμῶν.

15 Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἠγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἠγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται.

16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται.

17 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλονται.

19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνου, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων Ὡστόσο.

21 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου * ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.

22 Ὡσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσι, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται.

23 Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

24 Εἴτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῶ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.

25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ Ὡστόσο ἢ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

26 Ἐσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος.

27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα.

28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε * καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἢ ὁ Θεὸς ἢ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

§ 15:10 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 15:10 η | — TH WH † 15:12 τινες εν υμιν | εν υμιν τινες CT ‡ 15:14 το | και το NA TH § 15:14 δε | — CT * 15:14 υμων | ημων WH † 15:17 υμων | υμων εστιν WH ‡ 15:19 ηλπικοτες εομεν εν χριστω | εν χριστω ηλπικοτες εομεν CT § 15:20 εγενετο 92.5% | — CT 6.5% * 15:21 ο | — CT † 15:23 του | — ANT TR ‡ 15:24 παραδω | παραδιω CT § 15:25 αν | — CT * 15:28 και | — SBL † 15:28 τα | — SBL TH WH

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;

30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πάσαν ὥραν;

31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν Συμετέραν *καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.

33 Μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν ἦθη †χρηστὰ ὀμιλῖαι κακαί.

34 Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν †λέγω.

35 Ἐλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω δὲ σώματι ἔρχονται;

36 *Ἄφρον, σὺ ὁ σπεῖρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ·

37 καὶ ὁ σπεῖρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπεῖρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν·

38 ὁ δὲ Θεὸς †αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων †τὸ ἴδιον σῶμα.

39 Οὐ πάσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν Σάνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ *ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν.

40 Καὶ σῶματα ἐπουράνια, καὶ σῶματα ἐπίγεια· †ἄλλ' ἐτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.

41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

42 Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπεῖρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ·

43 σπεῖρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπεῖρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·

44 σπεῖρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. †Ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν.

45 Οὕτω καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.

46 Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.

47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ.

48 Οἶος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἶος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι·

‡ 15:29 των νεκρων | αυτων CT § 15:31 υμετεραν | ημετεραν ST * 15:31 καυχησιν 91.6% | καυχησιν αδελφοι NA TH WH 7.8% † 15:33 χρηστα | χρησθ TR ‡ 15:34 λεγω | λαλω CT § 15:35 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH * 15:36 αφρον | αφρων CT † 15:38 αυτω διδωσι | διδωσιν αυτω CT ‡ 15:38 το | — CT § 15:39 ανθρωπων | σαρξ ανθρωπων TR * 15:39 ιχθυων αλλη δε πτηνων | ιχθυων αλλη δε πετεινων ANT | σαρξ πτηνων αλλη δε ιχθυων CT † 15:40 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 15:44 εστιν σωμα ψυχικον και εστιν σωμα | ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν και CT § 15:47 ο κυριος 96.1% | — CT 2.5%

49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, *φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανοῦ.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

51 Ἰδοῦ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες ἡμεῖς οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,

52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρτοί, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.

53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

54 Ὅταν δὲ ᾄτὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται *ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος,

Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῆκος.

55 Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον;

Ποῦ σου, Ἄδη, τὸ νῆκος;

56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἀμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἀμαρτίας ὁ νόμος·

57 τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῆκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ὁ ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

16

1 Περὶ δὲ τῆς *λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

2 Κατὰ μίαν ἑβδομάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἀνὰ δευδοῦται, ἵνα μὴ, ὅταν ἔλθω, τότε *λογίαι γίνωνται.

3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὐκ ἔαν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ·

4 ἔαν δὲ ἡ ἀξίον τοῦ κάμει πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύονται.

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·

6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν ὄπαρμενῶ, ἢ *καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐκ ἔαν πορεύωμαι.

* 15:49 φορεσωμεν | φορεσομεν ANT NA SBL TR † 15:50 δυνανται | δυναται CT ‡ 15:51 μεν 92% | — CT 0.3% § 15:54 το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και | — WH * 15:54 αθανασιαν | την αθανασιαν WH † 15:55 κεντρον που σου αδη το νικος 92.7% | νικος που σου θανατε το κεντρον CT 0.8% ‡ 15:58 γινεσθε | γεινεσθε TH § 15:58 αμετακινητοι | αμετακεινητοι TH * 16:1 λογιας | λογιας NA SBL † 16:2 σαββατων | σαββατου CT ‡ 16:2 αν | εαν NA SBL WH § 16:2 ευοδωται | ευοδοται PCK * 16:2 λογιαι | λογιαι NA SBL † 16:2 γινωνται | γεινωνται TH ‡ 16:4 η αξιον | αξιον η CT § 16:6 παρμενω | καταμενω WH * 16:6 και | — WH

7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω *δὲ χρόνον τινα ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος *ἐπιτρέπῃ.

8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς·

9 θύρα γάρ μοι ἀνέωγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς *καὶ ἐγώ.

11 Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.

14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ †γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί—οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἀγίοις ἔταξαν ἑαυτούς—

16 ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.

17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ †Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ἅμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν.

18 Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· *ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας· †ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ †Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.

20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου.

22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτω ἀνάθεμα. *Μαράν ἀθά.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ †Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

24 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. †Ἀμήν. §

† 16:7 δε | γαρ CT † 16:7 επιτρεψη | επιτρεψη CT § 16:8 ἐπιμενῶ | ἐπιμένω WH * 16:10 και εγω | καγω ANT NA SBL TH | εγω WH † 16:14 γινεσθω | γεινεσθω TH † 16:17 φουρτουνατου | φορτουνατου CT § 16:17 ὑμων | ὑμετερον CT * 16:18 επιγινωσκετε | επιγεινωσκετε TH † 16:19 ασπαζονται | ασπαζεται CT † 16:19 πρισκιλλα | πρισκα CT § 16:22 ιησουν χριστον | ημων ιησουν χριστον PCK | — CT * 16:22 μαραν αθα | μαρανα θα HF NA SBL | μαραναθα PCK † 16:23 χριστου | — CT † 16:24 αμην | — NA SBL WH § 16:24 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

1 Παῦλος ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῆ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὔσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν †οἰκτιρῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως,

4 ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς †ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.

6 Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, *τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας·

7 εἰδότες ὅτι †ὡσπερ κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, †ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς ἐνεργουμένης ὧν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν *ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν.

9 †Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχῆκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς·

10 ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου †ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ὀρύεται, εἰς ὃν ἠλπικαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,

11 συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ *ὑμῶν.

12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν †ἀπλότῃ καὶ †εἰλικρινεῖᾳ Ὁ Θεοῦ, *οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ

* 1:1 ἰησοῦ χριστοῦ | χριστοῦ ἰησοῦ CT † 1:3 οἰκτιρῶν | οἰκτειρῶν TH ‡ 1:4 ἐπι | ἐν ANT § 1:5 τοῦ | — ANT TR * 1:6 τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πασχομεν καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας 67.2% | εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πασχομεν καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν NA SBL WH 4% | τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πασχομεν εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν TR 0.8% † 1:7 ὡσπερ | ὡς CT ‡ 1:8 ὑπὲρ | περὶ TH § 1:8 ἡμῶν 90.1% | — CT 8.2% * 1:8 ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν | ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρῆθημεν CT † 1:9 ἀλλὰ | ἀλλ NA²⁸ ‡ 1:10 ἐρρύσατο | ἐρυσάτο WH § 1:10 ῥυεταί | ρυεταί CT * 1:11 ὑμῶν | ἡμῶν ANT CT TR † 1:12 ἀπλοτῃ 94.3% | ἀγιοτῃ SBL TH WH 4.5% ‡ 1:12 εἰλικρινεῖα | εἰλικρινεῖα WH § 1:12 θεοῦ | τοῦ θεοῦ CT * 1:12 οὐκ | καὶ οὐκ NA WH

ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ, ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.

¹³ Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι †καὶ ἕως τέλους ἐπιγινώσεσθε·

¹⁴ καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ †Κυρίου Ἰησοῦ.

¹⁵ Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον, ἵνα δευτέραν *χάριν †ἐχητε·

¹⁶ καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

¹⁷ Τοῦτο οὖν †βουλευόμενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Ἦ ἂ βουλευομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ;

¹⁸ Πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔγένετο Ναὶ καὶ Οὐ.

¹⁹ Ὁ * γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς †Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν.

²⁰ Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, †καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν.

²¹ Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστόν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός·

²² ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δούς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

²³ Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον.

²⁴ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

2

¹ Ἐκρίνα *δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν †ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν.

² Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς †ἐστὶν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;

³ Καὶ ἔγραψα ἑὶ ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην *ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστὶν.

⁴ Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρῶν, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἦν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

† 1:13 καὶ | — CT † 1:14 κυρίου | κυριου ημων NA SBL WH § 1:15 ελθειν προς υμας το προτερον 57.7% | προς υμας ελθειν το προτερον PCK 21.3% | προτερον προς υμας ελθειν CT 7% | προς υμας ελθειν προτερον ANT TR 2.3% * 1:15 χαριν | χαραν WH † 1:15 εχητε | σχητε CT † 1:17 βουλευομενος | βουλομενος ANT CT § 1:18 εγενετο | εστι CT * 1:19 γαρ του θεου | του θεου γαρ CT † 1:19 ιησους χριστος | χριστος ιησους WH † 1:20 καὶ ἐν αὐτῷ 90.3% | διο καὶ δι αὐτου CT 6.8% * 2:1 δε | γαρ NA SBL WH † 2:1 ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν | ἐλθειν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς TR | ἐν λύπῃ ἐλθειν πρὸς ὑμᾶς ANT † 2:2 ἐστὶν | — CT § 2:3 υμῖν | — CT * 2:3 ἐχω | σχω CT

⁵ Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, *ἀλλὰ ἀπὸ μέρους—ἵνα μὴ ἐπιβάρῳ—πάντας ὑμᾶς.

⁶ Ἰκανὸν τῷ τοιοῦτῳ ἡ ἐπιτιμία αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων·

⁷ ὥστε τούναντίον *μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος.

⁸ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρώσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.

⁹ Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε.

¹⁰ Ὡς δέ τι χαρίζεσθε, ἅ καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγώ *εἶ τι κεχάρισμαι, ὧς κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ,

¹¹ ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

¹² Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεωγμένης ἐν Κυρίῳ,

¹³ οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνευματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου· *ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

¹⁴ Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ.

¹⁵ Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμεν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σφζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις·

¹⁶ οἷς μὲν ὁσμὴ *θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ Ἰζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἰκανός;

¹⁷ Οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς οἱ *λοιποὶ, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ *εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, *κατενωπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

3

¹ Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; *Εἰ μὴ χρῆζομεν, ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν *συστατικῶν;

² Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, *ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων·

³ φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, Ἰεγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, *ἀλλ' ἐν πλαξὶ *καρδίαις σαρκίνας.

⁴ Πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν·

⁵ οὐχ ὅτι *ικανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἰκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ·

⁶ ὃς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα *ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

† 2:5 αλλα | αλλ NA²⁸ TR † 2:7 μαλλον | — WH § 2:10 και εγω | καγω CT * 2:10 ει τι κεχαρισμα ω 81.6% | ο κεχαρισμα ει τι CT 3.3% † 2:13 αλλα | αλλ NA²⁸ † 2:16 θανατου | εκ θανατου CT § 2:16 ζωης | εκ ζωης CT * 2:17 λοιποι 51.9% | πολλοι BYZ CT TR 46.1% † 2:17 ειλικρινειας | ειλικριναις WH † 2:17 κατενωπιον του 87.3% | κατεναντι CT 3.5% * 3:1 ει | η CT SCR † 3:1 συστατικων | — CT † 3:2 εγγεγραμμενη | ενγεγραμμενη TH WH § 3:3 εγγεγραμμενη | ενγεγραμμενη TH WH * 3:3 αλλ | αλλα ANT † 3:3 καρδιας | καρδιας TR † 3:5 ικανοι εσμεν αφ εαυτων | αφ εαυτων ικανοι εσμεν CT § 3:5 εαυτων | αυτων SBL WH * 3:6 αποκτεινι | αποκτεινι TR WH | αποκτεινι ANT NA SBL TH

7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη †ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον †Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,

8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;

9 Εἰ γὰρ §ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης *ἐν δόξῃ.

10 Καὶ γὰρ †οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, †ἔνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης.

11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

12 Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρησιᾷ χρώμεθα·

13 καὶ οὐ καθάπερ §Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον *ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου·

14 †ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς †σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, §ὅ τι ἐν Χριστῷ καταργεῖται.

15 Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα *ἀναγινώσκεται †Μωϋσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται.

16 Ἡνίκα †δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.

17 Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου, §ἐκεῖ ἔλευθερία.

18 Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος.

4

1 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ *ἐκκακοῦμεν·

2 †ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας †συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

3 Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον·

4 ἐν οἷς ὁ θεὸς τὸ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ ἀγγάσαι §αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

† 3:7 εν | — CT † 3:7 μωυσεως | μωυσεος PCK | μωσεως TR § 3:9 ἡ διακονία | τῇ διακονίᾳ NA SBL TH * 3:9 εν | — CT † 3:10 ου | ουδε ANT TR † 3:10 ενεκεν | εινεκεν CT PCK
 § 3:13 μωυσης | μωσης TR * 3:13 ἑαυτοῦ | αὐτοῦ CT † 3:14 αλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL WH
 † 3:14 σημερον | σημερον ημερας CT § 3:14 ο τι | οτι ANT CT HF PCK * 3:15 ἀναγινώσκεται | ἀν ἀναγινώσκηται CT † 3:15 μωυσης | μωσης PCK TR † 3:16 δ αν | δε εαν NA SBL WH
 § 3:17 ἐκει | — CT * 4:1 ἐκκακουμεν | εγκακουμεν CT † 4:2 ἀλλα | ἀλλ ANT NA²⁸ TR
 † 4:2 συνιστωντες | συνιστανοντες NA SBL WH | συνισταντες TH § 4:4 αυτοις | — CT

5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, *ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον· ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν.

6 Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς †λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ †Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν·

8 ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι·

9 διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι·

10 πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ §Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.

11 Αἰεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.

12 Ὡστε ὁ *μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.

13 Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν·

14 εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν †Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς †διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.

15 Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλείονων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

16 Διὸ οὐκ §ἐκκαοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἐξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ *ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα.

17 Τὸ γὰρ παραντίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως †ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν,

18 μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

5

1 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομῆν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στεναζόμεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες·

3 εἶγε καὶ *ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὐρεθησόμεθα.

4 Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στεναζόμεν βαρούμενοι· †ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς.

5 Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο Θεός, ὁ †καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος.

* 4:5 ἀλλὰ χριστον ιησουν | ἀλλὰ ιησουν χριστον NA²⁷ | ἀλλ ιησουν χριστον NA²⁸ † 4:6 λαμψαι | λαμψει CT † 4:6 ιησου | — SBL WH § 4:10 κυριου | — CT * 4:12 μεν | — CT † 4:14 κυριον | — SBL † 4:14 δια | συν CT § 4:16 εκκακουμεν | εγκακουμεν CT * 4:16 εσωθεν | εσω ημων CT † 4:17 ημων | — WH * 5:3 ενδυσασμενοι | εκδυσασμενοι NA † 5:4 εφ ω | επειδη ST † 5:5 και | — CT

⁶ Θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου—

⁷ διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους—

⁸ θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημηῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημηῆσαι πρὸς τὸν Κύριον.

⁹ Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι.

¹⁰ Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε ἄκακόν.

¹¹ Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, Θεῶ δὲ πεφανερῶμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι.

¹² Οὐ * γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, † ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ ‡ οὐ καρδία.

¹³ Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῶ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν.

¹⁴ Ἦ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνεχεῖ ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι § εἶ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον·

¹⁵ καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ * αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.

¹⁶ Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ † δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν.

¹⁷ Ὡστε εἰ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοῦ, γέγονε ‡ καινὰ τὰ πάντα.

¹⁸ Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ § Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς·

¹⁹ ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος * ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.

²⁰ Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ.

²¹ Τὸν † γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς ‡ γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6

¹ Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς—

² λέγει γάρ,

Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβόηθησά σοι·

§ 5:10 κακον 93.8% | φαυλον CT 4.3% * 5:12 γαρ | — CT † 5:12 αλλα | αλλ NA²⁸ ‡ 5:12 ου | μη εν CT § 5:14 ει | — BYZ CT * 5:15 αυτων | παντων PCK † 5:16 δε | — CT ‡ 5:17 καινα τα παντα 55.3% | τα παντα καινα BYZ 38.8% | καινα CT 2.5% § 5:18 ιησου | — CT * 5:19 εν | — PCK † 5:21 γαρ | — CT ‡ 5:21 γενωμεθα | γνωμεθα TR

ἰδοῦ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοῦ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας—
³ μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία·
⁴ ἀλλ' ἐν παντὶ *συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ
πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις,
⁵ ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν
ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις,
⁶ ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι
Αἰγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,
⁷ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης
τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,
⁸ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ
ἀληθεῖς·
⁹ ὡς ἀγνοοῦμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοῦ,
ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι·
¹⁰ ὡς λυπούμενοι, αἰεὶ δὲ χαίροντες· ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ
πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
¹¹ Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν
πεπλατύνεται.
¹² Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις
ὑμῶν.
¹³ Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν—ὡς τέκνοις λέγω—πλατύνθητε καὶ
ὑμεῖς.
¹⁴ Μὴ †γίνεσθε ἕτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης
καὶ ἀνομίας; †Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;
¹⁵ Τίς δὲ συμφώνησις ὙΧριστῷ πρὸς *Βελιάρ; Ἦ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ
ἀπίστου;
¹⁶ Τίς δὲ †συγκατάθεσις ναῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; †Ἕμεῖς γὰρ ναὸς
Θεοῦ ἔστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι

Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔμπεριπατήσω·
καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός,
καὶ αὐτοὶ ἔσονται *μοι λαός.
¹⁷ Διό, †Εξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν
καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος,
καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε·
κάγῳ εἰσδέξομαι ὑμᾶς,
¹⁸ καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα,
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,
λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

* **6:4** συνιστῶντες | συνισταντες NA TH | συνιστανοντες SBL WH † **6:14** γινεσθε | γεινεσθε
TH † **6:14** τις δε | η τις CT § **6:15** χριστω | χριστου CT * **6:15** βελιαρ | βελιαλ ANT SCR
† **6:16** συγκαταθεσις | συνκαταθεσις WH † **6:16** υμεις ... εστε | ημεις ... εσμεν CT § **6:16**
εμπεριπατησω | ενπεριπατησω WH * **6:16** μοι | μου CT † **6:17** εξελθετε | εξελθατε ANT
CT

7

1 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.

3 *Οὐ πρὸς κατακρισιν λέγω· προείρηκα γάρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἔστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ ἰσχυρῶν.

4 Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπληρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι.

6 Ἄλλ' ὁ παρακαλοῦν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου·

7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὄδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆσαι.

8 Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς.

9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.

10 Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ὀφθαλμοφανῶς ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

11 Ἰδοὺ γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι *ὑμᾶς, πόσῃν κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, †ἀλλὰ ἀπολογία, ‡ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, §ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, *ἀλλὰ ἐκδίκησιν. Ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἀγνοοῦς εἶναι †ἐν τῷ πράγματι.

12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ *εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, §οὐδὲ *εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' †εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ‡ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

13 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ §δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν.

14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν *ἢ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη.

* 7:3 ου προς κατακρισιν | προς κατακρισιν ου CT † 7:3 συζην | συνζην TH WH ‡ 7:8 γαρ | — SBL WH § 7:10 κατεργάζεται | εργαζεται CT * 7:11 υμας | — CT † 7:11 αλλα | αλλ NA²⁸ ‡ 7:11 αλλα | αλλ NA²⁸ § 7:11 αλλα | αλλ NA²⁸ PCK * 7:11 αλλα | αλλ NA²⁸ PCK TR † 7:11 εν | — CT ‡ 7:12 εινεκεν | ενεκεν BYZ CT § 7:12 ουδε | αλλ ουδε WH * 7:12 εινεκεν | ενεκεν BYZ CT † 7:12 εινεκεν | ενεκεν BYZ CT ‡ 7:12 υμων την υπερ ημων | ημων την υπερ υμων SCR § 7:13 δε τη παρακλησει υμων περισσοτερωσ | τη παρακλησει υμων περισσοτερωσ δε BYZ PCK TR | δε τη παρακλησει ημων περισσοτερωσ CT * 7:14 η | — WH

15 Καὶ τὰ σπλάγγνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.

16 †Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8

1 *Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·

2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεῖα τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἢ κατὰ βάθους πτωχείας αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς †τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότητος αὐτῶν.

3 Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ †ὑπὲρ δύναμιν ἀθαίρετοι,

4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ὁσάγους·

5 καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, *ἀλλ' ἐαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ

6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην.

7 Ἄλλ' ὡσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ἡμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.

8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων.

9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' *ὑμᾶς ἐπτώχευσε, πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε.

10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι.

11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως, καθάπερ ἢ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.

12 Εἰ γὰρ ἢ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχη §τις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει.

13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἀνεσις, ὑμῖν *δὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,

14 ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περισσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης,

15 καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἧλαττόνησε.

16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ †διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.

17 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, ἀθαίρετος ἐξήλθε πρὸς ὑμᾶς.

† 7:16 χαίρω | χαίρω ουν SCR * 8:1 γνωρίζομεν | γνωρίζω ANT † 8:2 τον πλουτον | το πλουτος CT ‡ 8:3 υπερ | παρα CT § 8:4 αγιους | αγιους δεξασθαι ημας PCK TR * 8:5 αλλ | αλλα NA²⁷ † 8:7 υμων εν ημιν | ημων εν υμιν NA SBL WH ‡ 8:9 υμας | ημας PCK § 8:12 τις | — CT * 8:13 δε | — CT † 8:16 διδοντι | δοντι NA

18 Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν·

19 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν ἃσὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένη ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν *ἡμῶν·

20 στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ἀδρότῃ ταύτῃ τῇ διακονουμένη ὑφ' ἡμῶν·

21 †προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.

22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλὰκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.

23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ.

24 Τὴν οὖν ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδειξασθε ἑἷς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9

1 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους περισσόν μοί ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν·

2 οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκευάσται ἀπὸ πέρυσι· καὶ *ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας.

3 Ἐπέμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε·

4 μήπως, ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, κατασχυνθῶμεν ἡμεῖς—ἵνα μὴ †λέγωμεν ὑμεῖς—ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ †τῆς καυχήσεως.

5 Ἀναγκαῖον οὖν ἠγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν ἑπροκατηγγελημένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοιμῆν εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ *ὡς πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δέ, ὁ σπεύρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπεύρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.

7 Ἐκαστος καθὼς †προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

8 †Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν·

9 καθὼς γέγραπται,

‡ 8:19 συν | εν TH WH § 8:19 αυτου | — TH WH * 8:19 ημων | υμων TR † 8:21 προνοουμενοι 83.6% | προνοουμεν γαρ CT 8.8% ‡ 8:24 ενδειξασθε | ενδεικνυμενοι NA SBL § 8:24 εις | και εις TR * 9:2 ο εξ | το CT † 9:4 λεγωμεν | λεγω NA ‡ 9:4 της καυχησης 84.8% | — CT 3.6% § 9:5 προκατηγγελημενη | προεπηγγελημενη CT * 9:5 ως | ωσπερ TR † 9:7 προαιρειται | προρηται CT ‡ 9:8 δυνατος | δυνατει CT

Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν·
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁰ Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπεύρουσι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν *χορηγήσει, καὶ πληθύνει τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσει τὰ *γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·

¹¹ ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ.

¹² Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ·

¹³ διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας·

¹⁴ καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούτων ὑμᾶς διὰ τὴν υπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.

¹⁵ Χάρις ἃδὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

10

¹ Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς *πραότητος καὶ ἔπεικειας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπάνω δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς·

² δέομαι δέ, τὸ μὴ παρῶν θαρρήσαι τῇ πεποιθήσει ἧ λογίζομαι τολμήσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.

³ Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα—

⁴ τὰ γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων—

⁵ λογιζομένους καθαίρουσιν καὶ πᾶν ὑψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ,

⁶ καὶ ἐν ἐτοιμῷ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

⁷ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἅφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὁ Χριστοῦ.

⁸ Ἐάν τε γὰρ *καὶ περισσότερόν τι καυχῆσθαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν—ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν—οὐκ αἰσχυνηθήσομαι·

⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.

¹⁰ Ὅτι, Αἱ ἃ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖται καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενής, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.

§ 9:10 σπερμα | σπορον NA SBL * 9:10 χορηγησει ... πληθυνει ... αυξησει 89.1% | χορηγησει ... πληθυνει ... αυξησει CT 3% † 9:10 γενηματα | γεννηματα TR ‡ 9:15 δε | — CT * 10:1 πραστητος | πρηντητος CT † 10:1 επεικειας | επεικιας WH ‡ 10:7 αφ | εφ CT § 10:7 χριστου | — CT * 10:8 και | — CT † 10:8 ημιν | — CT ‡ 10:10 μεν επιστολαι | επιστολαι μεν CT

11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἳοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἄγκρῖναι ἢ *συγκρῖναι ἑαυτοὺς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· †ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ ‡συγκρῖνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ §συνιοῦσιν.

13 Ἡμεῖς δὲ *οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεός, μέτρον, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν.

14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ·

15 οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι, ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, ἀύξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,

16 εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα καυχῆσασθαι.

17 Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν †συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ‡ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

11

1 Ὅφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν *τῆ ἀφροσύνη· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.

2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζηλῶ· ἡρμოსάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἀγνήν παραστήσαι τῷ Χριστῷ.

3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις †εὐὰν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρή τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς §ἀπλοτήτος τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς *ἠνείχεσθε.

5 Λογιζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκεῖναι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων.

6 Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ †φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.

7 Ἡ ἁμαρτίαν ἐποίησα *ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;

8 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν·

§ 10:12 εγκρῖναι | εγκρῖναι TH WH * 10:12 συγκρῖναι | συνκρῖναι TH WH † 10:12 ἀλλα | ἀλλ NA²⁸ ‡ 10:12 συγκρῖνοντες | συνκρῖνοντες TH WH § 10:12 συνιοῦσιν 85% | συνιασιν CT 4% * 10:13 οὐχι | οὐκ CT † 10:18 συνιστων | συνιστανων CT ‡ 10:18 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL WH * 11:1 τῆ ἀφροσύνη | τῆ ἀφροσύνης CT † 11:3 εὐαν ἐξηπατησεν | ἐξηπατησεν εὐαν CT ‡ 11:3 οὕτω 86.6% | — CT 2% § 11:3 ἀπλοτητος 94% | ἀπλοτητος και της ἀγροτητος CT 4% * 11:4 ἠνείχεσθε | ἀνείχεσθε ANT BYZ HF TH | ἀνεχεσθε NA SBL WH † 11:6 φανερωθεντες 94.5% | φανερωσαντες CT 1.3% ‡ 11:7 ἐμαυτον | εαυτον PCK

⁹ καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεῖς, οὐ κατενάρκησα Σουδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ *ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω.

¹⁰ Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.

¹¹ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ Θεὸς οἶδεν.

¹² Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελούντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς.

¹³ Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ.

¹⁴ Καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

¹⁵ Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

¹⁶ Πάλιν λέγω, μὴ τίς με δόξη ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα Ἰκάγῳ μικρόν τι καυχῆσωμαι.

¹⁷ Ὁ λαλῶ, οὐ *λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνη, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως.

¹⁸ Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κάγῳ καυχῆσωμαι.

¹⁹ Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες.

²⁰ Ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ἑμᾶς εἰς πρόσωπον ὀδύρει.

²¹ Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς *ἠσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ—ἐν ἀφροσύνη λέγω—τολμῶ κάγῳ.

²² Ἐβραῖοί εἰσι; Κάγῳ. Ἰσραηλιταῖ εἰσι; Κάγῳ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; Κάγῳ.

²³ Διάκονοι Χριστοῦ εἰσι;—παραφρονῶν λαλῶ—Ἐπεὶ ἐγώ. Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις,

²⁴ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις ἑτεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον.

²⁵ Τρὶς *ἐραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα·

²⁶ ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις·

²⁷ Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι.

§ 11:9 ουδενος | ουθενος CT * 11:9 υμιν εμαυτον | εμαυτον υμιν CT † 11:10 φραγησεται | σφραγισεται ST ‡ 11:14 θαυμαστον | θαυμα CT § 11:16 καγω μικρον τι | μικρον τι καγω TR * 11:17 λαλω κατα κυριον | κατα κυριον λαλω CT † 11:18 την | — NA SBL TH ‡ 11:20 υμας ειν προσωπον | εις προσωπον υμας CT § 11:20 βερει | δαιρει PCK * 11:21 ησθενησαμεν | ησθενηκαμεν CT † 11:22 ισραηλιται | ισραηλειται TH WH ‡ 11:23 πληγαϊς υπερβαλλοντωσ εν φυλακαϊς περισσοτερωσ 93.6% | φυλακαϊς περισσοτερωσ εν πληγαϊς υπερβαλλοντωσ CT 1.6% § 11:24 τεσσαρακοντα | τεσσερακοντα CT * 11:25 εραβδισθη | εραβδισθη ANT NA PCK TR † 11:27 εν | — CT

28 Χωρίς τῶν παρεκτός, ἡ ἐπισύστασις ἑμου ἢ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ περὸν;

30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῆσομαι.

31 Ὁ Θεὸς μου πατὴρ τοῦ *Κυρίου Ἰησοῦ †Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὦν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.

32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν †Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με ἑθέλων·

33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12

1 Καυχᾶσθαι *δὴ οὐ †συμφέρι μοι· ἐλεύσομαι †γὰρ εἰς ὄψασίαις καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου.

2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων—εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν—ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.

3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον—εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἑκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν—

4 ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἔξον ἀνθρώπῳ λαλήσαι.

5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι· ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις *μου·

6 ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἔρω· φερίδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει †τι ἐξ ἐμοῦ.

7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων †ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος ἑσατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.

8 Ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῆ ἀπ' ἐμοῦ.

9 Καὶ εἶρηκέ μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις *μου ἐν ἀσθενείᾳ †τελειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις †μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὑβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἑν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἰμι.

11 Γέγονα ἄφρων *καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ ὄφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι.

‡ 11:28 επισυστασις | επιστασις CT § 11:28 μου | μοι CT * 11:31 κυριου | κυριου ημων ANT TR † 11:31 χριστου | — CT ‡ 11:32 δαμασκηνων πολιν | πολιν δαμασκηνων CT § 11:32 θελων | — NA SBL WH * 12:1 δη | δει CT † 12:1 συμφερι μοι 95.4% | συμφερον μεν CT 2.3% ‡ 12:1 γαρ | δε CT § 12:3 εκτος | χωρις NA SBL WH * 12:5 μου | — CT † 12:6 τι | — WH ‡ 12:7 ινα | διο ινα CT § 12:7 σαταν | σατανα CT * 12:9 μου | — CT † 12:9 τελειουται | τελειται CT ‡ 12:9 μου | — WH § 12:10 εν | και CT * 12:11 καυχωμενος 82.7% | — CT 10.2%

12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, †ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι.

13 Τί γάρ ἐστιν ὁ †ἠττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.

14 Ἰδοῦ, Στρίτον ἐτοιμῶς ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω *ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, †ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, †ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις.

15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ †καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς *ἀγαπῶν, †ἥττον ἀγαπῶμαι.

16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· †ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος, δόλω ὑμᾶς ἔλαβον.

17 Μὴ τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς;

18 Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μῆτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;

19 ἘΠάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; *Κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.

20 Φοβοῦμαι γάρ, μήπως ἐλθὼν οὐχ οἶους θέλω εὐρῶ ὑμᾶς, κἀγὼ εὐρεθῶ ὑμῖν οἶον οὐ θέλετε· μήπως †ἔρεις, †ζηῖλοι, θυμοί, †ἔριθειαι, καταλαλιάι, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι·

21 μὴ πάλιν *ἐλθόντα με ταπεινώσει ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενήθῃσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἧ ἔπραξαν.

13

1 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.

2 Προεῖρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν *γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι·

3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν·

4 καὶ γὰρ †εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. Καὶ γὰρ †ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ †ζησομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

5 Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἦ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι *Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν †ἐστιν; Εἰ μῆτι

† 12:12 ἐν σημείοις 91.2% | σημείοις τε NA SBL WH 4.5% | σημείοις TH 2.3% † 12:13 ἠττήθητε | ἠσώθητε CT § 12:14 τρίτον | τρίτον τουτο CT * 12:14 ὑμῶν | — CT † 12:14 ἀλλὰ | ἀλλ NA²⁸ PCK TR † 12:14 ἀλλ' | ἀλλὰ NA²⁷ SBL TH WH § 12:15 καὶ | — CT * 12:15 ἀγαπῶν | ἀγαπῶ WH † 12:15 ἠττον | ἠσσαν CT † 12:16 ἀλλ' | ἀλλὰ NA²⁷ SBL TH WH § 12:19 πάλιν 92.2% | παλαι CT 3.3% * 12:19 κατενώπιον του | κατεναντι CT † 12:20 εἶρεις | εἶρις NA PCK SBL WH † 12:20 ζηλοῖ | ζηλος CT § 12:20 ἐριθειαι | ἐριθιαί WH * 12:21 ἐλθόντα με ταπεινώσει 47.2% | ἐλθόντα με ταπεινώση ANT BYZ PCK TR 46.2% | ἐλθόντος μου ταπεινώσει με TH 1.8% | ἐλθόντος μου ταπεινώση με NA SBL WH 0.3% * 13:2 γραφῶ | — CT † 13:4 εἰ | — CT † 13:4 ἡμεῖς | καὶ ἡμεῖς SCR § 13:4 ζησομεθα | ζησομεν CT * 13:5 ἠσοῦς χριστός | χριστός ἠσοῦς TH † 13:5 ἐστιν | — CT

ἀδόκιμοί ἐστε.

⁶ Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.

⁷ Ἐϋχόμαι δὲ πρὸς τὸν Θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανώμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.

⁸ Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, § ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

⁹ Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε· τοῦτο *δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.

¹⁰ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν †ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

¹¹ Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε· καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ †εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹² Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.

¹³ Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

¹⁴ Ἡ χάρις τοῦ §Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. *Ἀμήν.†

‡ 13:7 ευχομαι | ευχομεθα CT § 13:8 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 13:9 δε | — CT † 13:10
 εδωκε μοι ο κυριος | ο κυριος εδωκε μοι CT ‡ 13:11 ειρηνης | της ειρηνης PCK § 13:14
 κυριου | κυριου ημων PCK * 13:14 αμην | — CT † 13:14 The following scribal note is included
 in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππου
 τῆς Μακεδονίας διὰ Τίτου καὶ Λουκά.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

¹ Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,

² καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας·

³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, * καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

⁴ τοῦ δόντος ἑαυτὸν ἵπερὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν·

⁵ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

⁶ Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον·

⁷ ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινές εἰσιν οἱ ταρασσόντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

⁸ Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἡ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ §εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

⁹ Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.

¹⁰ Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; Ἦ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; Εἰ * γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἠρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.

¹¹ Γνωρίζω †δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον.

¹² Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, †οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως §Ἰησοῦ Χριστοῦ.

¹³ Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν·

¹⁴ καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων.

¹⁵ Ὅτε δὲ εὐδόκησεν * ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ,

¹⁶ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι·

¹⁷ οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, †ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.

¹⁸ Ἐπειτα μετὰ *ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἰστορῆσαι §Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.

* **1:3** και κυριου ημων | ημων και κυριου NA WH † **1:4** περι | υπερ ANT NA SBL TR WH ‡ **1:4** ενεστωτος αιωνος | αιωρος του ενεστωτος CT § **1:8** ευαγγελιζηται υμιν 48.5% | ευαγγελιζεται υμιν BYZ HF 39.7% | υμιν ευαγγελιζηται TH 1% | ευαγγελισηται υμιν WH 0.8% * **1:10** γαρ | — CT † **1:11** δε | γαρ NA SBL WH ‡ **1:12** ουτε | ουδε TH § **1:12** ιησου | — PCK * **1:15** ο θεος | — SBL † **1:17** αλλα | αλλ NA²⁸ TR ‡ **1:18** ετη τρια | τρια ετη WH § **1:18** πετρον 97.7% | κηφαι CT 2.3%

19 Ἐτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

20 Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι.

21 Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.

22 Ἦμην δὲ ἀγνοοῦμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ·

23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει.

24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

2

1 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, * συμπααραλαβὼν καὶ Τίτον·

2 ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον.

3 Ἄλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλληνας ὢν, ἠναγκάσθη περιτομηθῆναι·

4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς † καταδουλώσωσινται·

5 οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἶξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.

6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι—ὅποιοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον † Θεοῦ ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει—§ ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο·

7 ἀλλὰ τούναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμα τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς—

8 ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη—

9 καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ * Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβα κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς † μὲν εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν·

10 μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

11 Ὅτε δὲ ἦλθε † Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.

12 Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινος ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνησθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.

13 Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει.

14 Ἄλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοδοοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ § Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σύ, Ἰουδαῖος

* 2:1 συμπααραλαβων | συμπααραλαβων TH WH † 2:4 καταδουλωσωσινται | καταδουλωσουσιν CT ‡ 2:6 θεος | ο θεος NA WH § 2:6 εμοι | μοι SBL * 2:9 ιωαννης | ιωανης WH † 2:9 μεν | — ANT BYZ CT HF TR ‡ 2:11 πετρος 92.3% | κηφας CT 6.3% § 2:14 πετρω 91.7% | κηφα CT 4.8%

υπάρχων, ἔθνικῶς *ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, †τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαίζειν;

¹⁵ Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἔθνῶν ἀμαρτωλοί,

¹⁶ †εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ὑἱοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· *διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ.

¹⁷ Εἰ δέ, ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ, εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἀμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο.

¹⁸ Εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν †συνίστημι.

¹⁹ Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω.

²⁰ Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.

²¹ Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3

¹ Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς *εβάσκανε †τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη †ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος;

² Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;

³ Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; Ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε;

⁴ Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; Εἶγε καὶ εἰκῆ.

⁵ Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;

⁶ Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

⁷ Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί †δεῖσιν υἱοὶ Ἀβραάμ.

⁸ Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προευηγγελίσαστο τῷ Ἀβραάμ ὅτι *Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη.

⁹ Ὡστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ.

¹⁰ Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶ· γέγραπται †γάρ, Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει †ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά.

* **2:14** ζης και ουκ ιουδαιικως 77.9% | και ουχι ιουδαιικως ζης NA 1.8% | και ουκ ιουδαιικως ζης SBL TH WH 1.6% † **2:14** τι | πως CT ‡ **2:16** ειδοτες | ειδοτες δε ANT CT § **2:16** ιησου χριστου | χριστου ιησου WH * **2:16** διοτι ου δικαιοθησεται εξ εργαων νομου | οτι εξ εργαων νομου ου δικαιοθησεται CT † **2:18** συνιστημι | συνισταω CT * **3:1** εβασκανε | εβασκηνε PCK † **3:1** τη αληθεια μη πειθεσθαι 92% | — CT 3.1% ‡ **3:1** εν υμιν 86.5% | — CT 9% § **3:7** εισιν υιοι | υιοι εισιν CT * **3:8** ενευλογηθησονται | ευλογηθησονται SCR † **3:10** γαρ | γαρ οτι CT ‡ **3:10** εν | — CT

11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον· ὅτι Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται·

12 ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, Ἅλλ' Ὁ ποιήσας αὐτὰ *ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· †γεγράφται γάρ, Ἐπικατάρatos πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·

14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὁμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται.

16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ᾤρηθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει, Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἐνός, Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι Χριστός.

17 Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ *εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ †ετη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονώς νόμος οὐκ ἄκυροί, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.

18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός.

19 Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις *οὔ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου.

20 Ὁ δὲ μεσίτης ἐνός οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστίν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ᾤαν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη.

22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

23 Πρὸ *τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, †συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.

24 Ὅστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν.

25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.

26 Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

27 Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε.

28 Οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἐν δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστέ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

29 Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, †καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

§ 3:12 ἀλλ | ἀλλα TH * 3:12 ἀνθρωπος 92.6% | — CT 6.6% † 3:13 γεγραφται γαρ | οτι γεγραφται CT ‡ 3:14 χριστω ιησου | ιησου χριστω WH § 3:16 ερρηθησαν | ερρεθησαν ANT CT HF PCK * 3:17 εις χριστον | — CT † 3:17 ετη τετρακοσια και τριακοντα | τετρακοσια και τριακοντα ετη CT ‡ 3:19 ου | αν WH § 3:21 αν εκ νομου 84.8% | εκ νομου αν NA SBL TH 1.3% | εν νομω αν WH 0.2% * 3:23 του δε | δε του ANT † 3:23 συγκεκλεισμενοι | συγκλειομενοι NA SBL | συγκλειομενοι TH WH ‡ 3:29 και | — CT

4

1 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὧν·

2 *ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς.

3 Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι·

4 ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον,

5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν.

6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κρᾶζον, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ.

7 Ὡστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ὁ δὲ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος *Θεοῦ διὰ Χριστοῦ.

8 Ἀλλὰ τότε μὲν, οὐκ εἰδότες Θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς ἡμῶν φύσει οὐσι θεοῖς·

9 νῦν δέ, γνόντες Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν ἡμῶν δεδουλεύειν θέλετε;

10 Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιρούς, καὶ ἐνιαυτούς.

11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

12 Στῆτε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδὲν με ἡδίκησατε·

13 οἶδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον.

14 Καὶ τὸν πειρασμόν *μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.

15 Ἔτις οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; Μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ὄντες ἐδώκατέ μοι.

16 Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;

17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, *ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.

18 Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῶ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς.

19 Ἐτεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ὅτι ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν,

20 ἠθέλον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε;

* 4:2 ἀλλα | ἀλλ NA²⁸ PCK † 4:3 ἡμεν | ημεθα NA SBL WH ‡ 4:6 ὡμων | ἡμων CT § 4:7 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH * 4:7 θεου δια χριστου 72.6% | δια θεου CT 1% † 4:8 μη φυσει | φυσει μη CT ‡ 4:9 δουλευειν | δουλευσαι WH § 4:12 γινεσθε | γεινεσθε TH * 4:14 μου τον 83.7% | ὡμων CT 1.1% † 4:14 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL WH ‡ 4:15 τις ουν ην | που ουν CT § 4:15 αν | — CT * 4:17 ἀλλα | ἀλλ NA²⁸ † 4:18 το | — CT ‡ 4:19 τεκνια | τεκνα NA SBL § 4:19 αχρις | μεχρις CT

22 Γέγραπται γάρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν· ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας.

23 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας *διὰ τῆς ἐπαγγελίας.

24 Ἄτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὐταὶ γάρ εἰσι †δύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρους †Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ.

25 Τὸ §γὰρ Ἄγαρ *Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, †συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει †δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ §πάντων ἡμῶν·

27 γέγραπται γάρ,

Εὐφράνητι, στεῖρα, ἢ οὐ τίκτους· ῥῆξον καὶ βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

28 *Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν.

29 Ἄλλ' ὡσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν.

30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, οὐ †γὰρ μὴ †κληρονομία ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.

31 §Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5

1 Τῇ ἐλευθερίᾳ *οὖν ἢ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῶ δουλείας ἐνέχεσθε.

2 Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.

3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.

4 Κατηργήθητε ἀπὸ †τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος †ἐξεπέσατε.

5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.

6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς §ἐνέκοψε *τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

8 Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.

* 4:23 δια της | δι CT † 4:24 δυο | αι δυο TR ‡ 4:24 σινα | σεινα TH § 4:25 γαρ 90% | δε NA SBL WH 5.1% * 4:25 σινα | σεινα TH † 4:25 συστοιχει | συυστοιχει WH ‡ 4:25 δε | γαρ CT § 4:26 παντων | — CT * 4:28 ημεις ... εομεν | υμεις ... εοτε NA SBL TH † 4:30 γαρ μη | μη γαρ ANT ‡ 4:30 κληρονομηση | κληρονομησει ANT CT § 4:31 αρα | διο CT * 5:1 ουν η χριστος ημας ηλευθερωσε στηκετε 65% | ημας χριστος ηλευθερωσε στηκετε ουν CT 1% † 5:4 του | — CT ‡ 5:4 εξεπεσατε | εξεπεσατε BYZ HF PCK § 5:7 ενεκοψε | ανεκοψε TR * 5:7 τη | — WH

10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἴδεν ἦ.

11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; Ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.

12 Ὅφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις.

14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνυτε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ *ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.

17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα ἄδὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂ ὁ θεὸς θέλητε, ταῦτα ποιῆτε.

18 Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον.

19 Φανερά δὲ ἐστὶ τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστι *μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια,

20 ἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἄπειροι, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθιεῖαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις,

21 φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς ἔκαι προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις,

23 *πραότης, ἔγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος.

24 Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

25 Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν.

26 Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6

1 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ *προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι ἡραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺν πειρασθῆς.

† 5:10 αν | εαν CT † 5:14 πληροται | πεπληρωται CT § 5:14 εαυτον | σεαυτον ANT CT HF PCK * 5:15 υπο | υπ ANT CT † 5:17 δε | γαρ CT † 5:17 αντικειται αλληλοις | αλληλοις αντικειται CT § 5:17 αν | εαν CT * 5:19 μοιχεια | — CT † 5:20 ειδωλολατρεία | ειδωλολατρία ANT NA PCK SBL WH † 5:20 φαρμακεια | φαρμακία WH § 5:20 ερεις | ερις CT PCK * 5:20 ζηλοι | ζηλος CT † 5:20 εριθιαι | εριθιαι WH † 5:21 φονοι | — NA SBL WH § 5:21 και | — CT * 5:23 πραοτης | πραυτης CT † 5:24 χριστου | χριστου ιησου NA TH WH † 5:26 γινωμεθα | γεινωμεθα TH * 6:1 προληφθη | προλημφθη CT † 6:1 πραοτητος | πραυτητος CT

² Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

³ Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι, μηδὲν ὦν, ἴσῃ αὐτὸν φρεναπατᾶ·

⁴ τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμάζτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον.

⁵ Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.

⁶ Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.

⁷ Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ γὰρ ἐὰν σπεῖρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει.

⁸ Ὅτι ὁ σπεῖρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπεῖρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.

⁹ Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἔκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι.

¹⁰ Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

¹¹ Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ.

¹² Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπήσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται.

¹³ Οὐδὲ γὰρ οἱ ὑπεριτετμημένοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῆσωνται.

¹⁴ Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ * τῷ κόσμῳ.

¹⁵ † Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.

¹⁶ Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

¹⁷ Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Σκυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.*

‡ 6:2 αναπληρώσατε | αναπληρώσατε NA SBL TH § 6:3 εαυτον φρεναπατα | φρεναπατα εαυτον CT * 6:9 εκκακωμεν | εγκακωμεν NA SBL TH | ενκακωμεν WH † 6:10 εχομεν | εχωμεν WH ‡ 6:12 μη τω σταυρω του χριστου | τω σταυρω του χριστου μη NA SBL TH | τω σταυρω του χριστου ιησου μη WH § 6:13 περιτετμημενοι | περιτεμνομενοι NA SBL TR WH | περιτετμημενοι TH * 6:14 τω | — CT † 6:15 εν γαρ χριστω ιησου ουτε 95.5% | ουτε γαρ CT 2.7% ‡ 6:15 ισχυει | εστιν CT § 6:17 κυριου | — CT * 6:18 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ δια θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις †ἐν Χριστῷ·

4 ‡καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ,

5 προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν δια Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,

6 εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ὅ ἐν ᾗ ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ·

7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν δια τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ *τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ,

8 ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει,

9 γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ

10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, †τὰ ‡ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς·

11 ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,

12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον ὁδοῦ αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ·

13 ἐν ᾧ καὶ *ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ,

14 ὅς ἐστιν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

15 Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ ‡τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,

16 οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεῖαν ὁμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου·

17 ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῶῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ·

* 1:1 ἰησοῦ χριστου | χριστου ἰησοῦ NA SBL WH † 1:3 ἐν | — ST ‡ 1:4 καθως | καθως και ANT § 1:6 ἐν η | ης CT * 1:7 τον πλουτον | το πλουτον SCR | το πλουτος CT † 1:10 τα | τα τε TR ‡ 1:10 ἐπι | ἐν TR § 1:12 δοξης | της δοξης PCK TR * 1:13 ἡμεῖς | ἡμεῖς PCK † 1:14 ος | ο CT ‡ 1:15 την αγαπην 93.9% | — WH 1.3% § 1:16 ὁμων 91.1% | — CT 5%

18 πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς *καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἶδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, †καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις,

19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ

20 ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ ὄτων νεκρῶν, καὶ *ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς,

21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι·

22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ ἐκκλησίᾳ,

23 ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ †τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

2

1 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς *ἁμαρτίαις,

2 ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς †ἀπειθείας·

3 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ †ἤμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί·

4 ὁ δὲ Θεός, πλοῦσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς,

5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ—χάριτί ἐστε σεσωσμένοι—

6 καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

7 ἵνα ἐνδείξῃται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις ὅτι ἐπερβαλλόντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

8 τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ *τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον·

9 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι.

10 Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι †ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,

12 ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ.

* 1:18 καρδίας | διανοίας TR † 1:18 καὶ | — CT ‡ 1:20 ἐνήργησεν | ἐνήργηκεν SBL WH
 § 1:20 των | — ANT CT TR * 1:20 ἐκάθισεν 85.3% | καθίσας NA SBL WH 5.3% | καθίσας αὐτον
 TH 2.5% † 1:23 τα | — TR * 2:1 ἁμαρτίας | ἀμαρτίας ὡμων CT † 2:2 ἀπειθείας | ἀπειθίας
 WH ‡ 2:3 ἤμεν | ἡμεθα CT § 2:7 τον υπερβαλλοντα πλουτον 95.4% | το υπερβαλλον πλουτος
 CT 2.6% * 2:8 της | — CT † 2:11 υμεεις ποτε | ποτε υμεεις CT ‡ 2:12 εν | — CT

13 Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ᾤξην ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

14 Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμόφερα ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας,

15 τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι, καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίση ἐν *ἐαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποῖον εἰρήνην,

16 καὶ ἀποκατάλλαξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ·

17 καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ἑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς·

18 ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.

19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ὁμοίως συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ,

20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ *Ἰησοῦ Χριστοῦ,

21 ἐν ᾧ πάσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ,

22 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

3

1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν,

2 εἶπε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς,

3 *ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ,

4 πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ·

5 ὃ ἑτέρας γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι·

6 εἶναι τὰ ἔθνη ὁμοκληρονομα καὶ *σύσσωμα καὶ ἑταίρα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν ᾧ Χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

7 οὗ *ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

§ 2:13 εγγυς εγενηθητε | εγενηθητε εγγυς CT * 2:15 ἐαυτῷ | αὐτῷ NA TH | αὐτῷ SBL WH
† 2:17 ὑμιν | ἡμιν PCK ‡ 2:17 καὶ 91.1% | καὶ εἰρηνην CT 6.3% § 2:19 ἀλλὰ συμπολιταὶ
| ἀλλὰ ἐστε συμπολιταὶ NA²⁷ SBL | ἀλλὰ ἐστε συμπολιταὶ NA²⁸ | ἀλλὰ ἐστε συνπολιταὶ TH
WH * 2:20 ἰησοῦ χριστοῦ | χριστοῦ ἰησοῦ CT † 2:21 οἰκοδομῆ | ἡ οἰκοδομῆ TR * 3:3 ὅτι
κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισεν | ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισθη NA TH WH | κατὰ ἀποκάλυψιν
ἐγνώρισθη SBL † 3:4 ἀναγινωσκοντες | ἀναγινωσκοντες TH ‡ 3:5 ἐτερας | ἐν ἐτερας
TR § 3:6 ὁμοκληρονομα | ὁμοκληρονομα TH WH * 3:6 σύσσωμα | συνσωμα TH WH † 3:6
συμμετοχα | συμμετοχα TH WH ‡ 3:6 αὐτοῦ | — CT § 3:6 τῷ χριστῷ | χριστῷ ἰησοῦ CT
* 3:7 ἐγενομην | εγενηθη CT † 3:7 τὴν δοθεισαν | τῆς δοθείσης CT

⁸ Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἵνα ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελισασθαι * τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ,

⁹ καὶ φωτίσαι †πάντας τίς ἡ *οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι Ὁσὶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

¹⁰ ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ,

¹¹ κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν *Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν·

¹² ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ †τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ.

¹³ Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν.

¹⁴ Τούτου χάριν κάμπω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα Ὁσίου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

¹⁵ ἐξ οὗ πάσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,

¹⁶ ἵνα *δῶῃ ὑμῖν, κατὰ †τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον,

¹⁷ κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν·

¹⁸ ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξιχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,

¹⁹ γυνῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

²⁰ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,

²¹ αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ὁσὶν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

4

¹ Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε,

² μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ *πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,

³ σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

⁴ Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν·

⁵ εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα,

‡ 3:8 αγιων | των αγιων ANT TR § 3:8 εν | — CT * 3:8 τον ανεξιχνιαστον πλοουτον | το ανεξιχνιαστον πλοουτος CT † 3:9 παντας | — WH ‡ 3:9 οικονομια | κοιινωνια TR § 3:9 δια ιησου χριστου | — CT * 3:11 χριστω | τω χριστω CT † 3:12 την | — CT ‡ 3:13 εκκακειν | εγκακειν NA SBL | ευκακειν TH WH § 3:14 του κυριου ημων ιησου χριστου | — CT * 3:16 δωη | δω CT † 3:16 τον πλοουτον | το πλοουτος CT ‡ 3:18 βαθος και υψος 93.2% | υψος και βαθος CT 5.3% § 3:21 εν | και εν CT * 4:2 πραστητος | πρατητος CT

⁶ εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.

⁷ Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

⁸ Διὸ λέγει,

Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν,
 *καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις.

⁹ Τὸ δέ, Ἀνέβη, τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη ἑπρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς;

¹⁰ Ὁ καταβάς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

¹¹ Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφῆτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,

¹² πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ·

¹³ μέχρι *καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ·

¹⁴ ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ ἁκυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης·

¹⁵ ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ ἀυξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ἡ δὲ Χριστός,

¹⁶ ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ *συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὐξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

¹⁷ Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ ἄλοιπα ἔβη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν,

¹⁸ ἔσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν·

¹⁹ οἵτινες ἀπηληγκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

²⁰ Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν,

²¹ εἶπε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ·

²² ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης·

²³ ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν,

† 4:6 ημιν | υμιν TR | — CT ‡ 4:8 και | — NA SBL TH § 4:9 πρωτον 83.6% | — CT 2.8%
 * 4:13 καταντησωμεν | καταντησομεν PCK † 4:14 κυβεια | κυβια WH ‡ 4:14 μεθοδεια
 | μεθοδεια BYZ WH § 4:15 ο | — CT * 4:16 συμβιβαζομενον | συνβιβαζομενον TH WH
 † 4:17 λοιπα 90.8% | — CT 5.6% ‡ 4:18 εσκοτισμενοι | εσκοτωμενοι CT

24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων μέλη.

26 Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ ἡμῶν παροργισμῶ ὑμῶν·

27 *μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω· μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος †τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι.

29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρεῖας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσι.

30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ·

32 Σγίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὖσπλαγχνοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο *ἡμῖν.

5

1 *Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά·

2 καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.

3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἀγίοις·

4 καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπεία, ἅτα οὐκ ἀνήκοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.

5 Τοῦτο γάρ *ἔστε †γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ἢ ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἁπειθείας.

7 Μὴ οὖν *γίνεσθε †συμμέτοχοι αὐτῶν·

8 ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε—

9 ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ—

10 δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ·

§ 4:26 τω | — SBL TH WH * 4:27 μηδε | μητε TR † 4:28 το αγαθον ταῖς χερσιν 70.1% | ταῖς ἰδῆαις χερσι το αγαθον NA SBL TH 7% | ταῖς χερσι το αγαθον WH 1.6% ‡ 4:29 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 4:32 γινεσθε δε | γινεσθε SBL | γεινεσθε δε TH * 4:32 ημιν | υμιν NA PCK SBL TR WH * 5:1 γινεσθε | γεινεσθε TH † 5:2 ημας ... ημων | υμας ... υμων WH ‡ 5:3 πασα ακαθαρσια | ακαθαρσια πασα CT § 5:4 τα ουκ ανηκοντα | α ουκ ανηκεν CT * 5:5 εστε | ιστε CT PCK † 5:5 γινωσκοντες | γεινωσκοντες TH ‡ 5:5 ος | ο CT § 5:6 απειθειας | απειθιας WH * 5:7 γινεσθε | γεινεσθε TH † 5:7 συμμετοχι | συνμετοχοι TH WH ‡ 5:9 πνευματος 93.9% | φωτος CT 5.4%

11 καὶ μὴ ὁμιλοῦνται τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάριοις τοῦ σκοτοῦ, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγγετε·

12 τὰ γὰρ κρυφῆ * γινόμενα ὑπὸ αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν.

13 Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶ.

14 Διὸ λέγει,

† Ἐγειρε ὁ καθεύδων
καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν,
καὶ ἐπιφάσει σοι ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί,

16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι.

17 Διὰ τοῦτο μὴ ὁμιλοῦσθε ἄφρονες, ἀλλὰ * συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἄσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι,

19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ,

20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ,

21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Ἰησοῦ.

22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν * ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ.

23 Ὅτι ἡ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ἡ καὶ αὐτὸς ἐστὶ σωτὴρ τοῦ σώματος.

24 Ἄλλ' * ὡςπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς·

26 ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθάρισας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι,

27 ἵνα παραστήσῃ ἑαυτῷ ἑνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.

28 Οὕτως ὀφείλουσιν * οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ·

29 οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Ἰσχυρὸς τὴν ἐκκλησίαν·

§ 5:11 συγκοινωνεῖτε | συνκοινωνεῖτε TH WH * 5:12 γινόμενα | γεινομένα TH † 5:14
εγειρε | εγειραι PCK TR † 5:15 πως ακριβως | ακριβως πως CT § 5:17 γινεσθε | γεινεσθε
TH * 5:17 συνιεντες | συριετε CT † 5:19 ψαλμοις | εν ψαλμοις NA † 5:19 εν 85.7% | — CT
0.8% § 5:21 χριστου | θεου BYZ HF PCK TR * 5:22 υποτασσεσθε 84.7% | υποτασσεσθωσαν
TH 8.5% | — NA SBL WH 0.3% † 5:23 ανηρ | ο ανηρ ANT TR † 5:23 και αυτος εστι | αυτος
CT § 5:24 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 5:24 ωσπερ | ως CT † 5:24 ιδιοις | — CT
‡ 5:25 εαυτων | — CT § 5:27 αυτην | αυτος CT * 5:28 οι | και οι CT † 5:29 εμισησεν |
εμεισησεν TH † 5:29 αλλ | αλλα NA²⁷ PCK SBL TH WH § 5:29 κυριος | χριστος CT

³⁰ ὅτι μέλη ἐσμέν τοῦ σώματος αὐτοῦ, *ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.

³¹ Ἀπὸ τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα †αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθῆσεται ‡πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἕσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

³² Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

³³ Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

6

¹ Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον.

² Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἧτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ,

³ ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

⁴ Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, *ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου.

⁵ Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς †κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ·

⁶ μὴ κατ' †ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Ἐτοῦ Χριστοῦ, ποιῶντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς,

⁷ μετ' εὐνοίας δουλεύοντες *ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις·

⁸ εἰδότες ὅτι †ὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο †κομιεῖται παρὰ Ἐτοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.

⁹ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ *ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς, καὶ †προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

¹⁰ †Τὸ λοιπόν, ἄδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

¹¹ Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς *μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου.

¹² Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἴμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους †τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς.

¹³ Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστήναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι.

* 5:30 εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστων αυτου 91.7% | — CT 2.5% † 5:31 αυτου | — CT ‡ 5:31 προς την γυναικα | τη γυναικι SBL * 6:4 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 6:5 κυριοι κατα σαρκα | κατα σαρκα κυριοι CT ‡ 6:6 οφθαλμοδουλειαν | οφθαλμοδουλιαν ANT NA PCK SBL WH § 6:6 του | — CT * 6:7 ως | — PCK ST † 6:8 ο εαν τι εκαστος | εαν τι εκαστος HF | εκαστος εαν τι NA WH | εκαστος ο αν SBL | εκαστος ο εαν TH ‡ 6:8 κομιεται | κομισεται CT § 6:8 του | — CT * 6:9 υμων αυτων | αυτων και υμων CT † 6:9 προσωποληψια | προσωποληψια CT ‡ 6:10 το λοιπον | του λοιπου CT § 6:10 αδελφοι μου 88.3% | — CT 3.4% * 6:11 μεθοδειας | μεθοδιας WH † 6:12 του αιωνος 96.9% | — CT 3%

14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὄσφυν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,

15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης·

16 †ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ §τὰ πεπυρωμένα σβέσαι.

17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου *δέξασθαι, καὶ τὴν μάχιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ·

18 διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ †τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων,

19 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι †δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου,

20 ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

21 Ἵνα δὲ §εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα *ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ·

22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. †Ἀμήν.‡

‡ 6:16 ἐπι | ἐν CT § 6:16 τα | — SBL * 6:17 δεξασθαι | δεξασθε ANT CT TR † 6:18 τουτο | — CT ‡ 6:19 δοθη | δοθειη TR § 6:21 ειδητε και υμεις 80.8% | και υμεις ειδητε TH 8.6% * 6:21 υμιν γνωρισει | γνωρισει υμιν CT † 6:24 αμην | — CT SCR ‡ 6:24 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι *Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις·
 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνεῖα ὑμῶν,

4 πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος,

5 ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ †πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν·

6 πεποιθῶς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας †Χριστοῦ Ἰησοῦ·

7 καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ §ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, *συγκοινωνοὺς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.

8 Μάρτυς γάρ μου †ἐστὶν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις †Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει,

10 εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,

11 πεπληρωμένοι §καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

12 *Γινώσκεις δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν·

13 ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὄλω τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι,

14 καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν †λόγον λαλεῖν.

15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουν·

16 οἱ μὲν ἐξ ἔριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἄγνωσ, οἰόμενοι θλίψιν §ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου·

17 οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.

* 1:1 ἰησου χριστου | χριστου ἰησου CT † 1:5 πρωτης | της πρωτης CT ‡ 1:6 χριστου ἰησου | ἰησου χριστου ANT PCK TR WH § 1:7 εν | — TR * 1:7 συγκοινωνους | συνκοινωνους TH WH † 1:8 εστιν | — CT ‡ 1:8 ἰησου χριστου | χριστου ἰησου CT § 1:11 καρπων δικαιοσυνης των 63.8% | καρπον δικαιοσυνης του CT 26.5% * 1:12 γινωσκειν | γεινωσκειν TH † 1:14 λογον 72.9% | λογον του θεου WH 16.3% ‡ 1:16 εριθειας τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνωσ οιομενοι ... τοις δεσμοις μου οι δε εξ αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι 85.1% | αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι οι δε εξ εριθειας (εριθιας WH 1%) τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνωσ οιομενοι ... τοις δεσμοις μου NA SBL TH 8.4% § 1:16 επιφερεν 90.9% | γεγειρειν CT 4.3%

18 Τί γάρ; *Πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.

19 Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,

20 κατὰ τὴν ἄποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυρθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου.

21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος.

22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω.

23 Συνέχομαι ἃ δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, ὁπολλῶ μᾶλλον κρείσσον·

24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς.

25 Καὶ τοῦτο πεποιθῶς οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ ἴσχυρα παραμένω πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως,

26 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπῶν, ἴσχυω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου,

28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις ἑαυτοῖς μὲν ἐστὶν ἔνδειξις ἀπωλείας, *ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ·

29 ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν·

30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

2

1 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ *τις σπλάγχνα καὶ ὀϊκτιρμοί,

2 πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονήτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, ἁσύνψυχοι, τὸ ἐν φρονουῦντες·

3 μηδὲν ἄκατὰ ἐριθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἠγούμενοι ὑπερέχοντες ἑαυτῶν·

4 μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος ἴσχυοιτε, ἀλλὰ καὶ ἃ τὰ ἐτέρων ἕκαστος.

5 Τοῦτο *γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

6 ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἄρπαγμόν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ,

* 1:18 πλὴν | πλὴν ὅτι CT † 1:20 ἀποκαραδοκίαν | καραδοκίαν PCK ‡ 1:23 δε | γὰρ TR

§ 1:23 πολλῶ | πολλῶ γὰρ ANT CT * 1:24 ἐν | — TH WH † 1:25 συμπαραμένω | παραμένω

CT ‡ 1:27 ἀκουσῶ | ἀκουῶ NA SBL WH § 1:28 αὐτοῖς μὲν ἐστὶν 82.2% | ἐστὶν αὐτοῖς CT

6.8% * 1:28 ὑμῖν | ὑμῶν CT † 1:30 εἶδετε | ἴδετε ST * 2:1 τῖς | τι PCK | τίνα TR † 2:1

οικτιρμοί | οἰκτεῖρμοι TH ‡ 2:2 σὺνψυχοι | συνψυχοι TH WH § 2:3 κατὰ ἐριθειαν ἢ | κατὰ

ἐριθειαν μηδε κατὰ NA SBL TH | κατὰ ἐριθειαν μηδε κατὰ WH * 2:4 ἕκαστος | ἕκαστοι SBL

WH † 2:4 σκοπεῖτε | σκοποῦντες CT ‡ 2:4 τα | το PCK § 2:4 ἕκαστος | ἕκαστοι CT

* 2:5 γὰρ φρονεῖσθω | φρονεῖτε CT

7 ἄλλ' ἑαυτὸν ἐκέλευσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος·

8 καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

9 Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα·

10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνου κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων,

11 καὶ πάντα γλώσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς.

12 Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε·

13 Ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν,

15 ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμόμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκοτιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,

16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἔμοι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα.

17 Ἄλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πάντιν ὑμῖν·

18 τὸ ὅδ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα ἀγάψω εὐψυχῶ, γνοῦς τὰ περὶ ὑμῶν.

20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.

21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

22 Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἔμοι ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἰδῶ τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς·

24 πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.

25 Ἀναγκαῖον δὲ ἠγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς·

26 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε·

† 2:7 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 2:9 ονομα | το ονομα CT § 2:13 ο | — CT * 2:15 ἀμωμητα εν μεσω | αμωμα μεσον CT † 2:17 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL WH ‡ 2:17 συγχαίρω | συγχαίρω TH WH § 2:18 δ | δε CT * 2:18 συγχαίρετε | συγχαίρετε TH WH † 2:21 χριστου ιησου | του χριστου ιησου TR | ιησου χριστου NA SBL TH ‡ 2:22 γινωσκετε | γεινωσκετε TH § 2:23 ἀπιδω | αφιδω CT * 2:25 συστρατιωτην | συστρατιωτην TH WH † 2:26 υμας | υμας ιδειν WH

27 καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ, Ὡστόσο ὁ Θεὸς * αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπη ἐπὶ λύπῃ σῶθῃ.

28 Σπουδαιότερως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ᾶ.

29 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε·

30 ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἠγγίσε, Ὡσπαραβουλεύσαμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα * ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας.

3

1 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ * ἀσφαλές.

2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν·

3 ἡμεῖς γὰρ ἔσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυκώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες·

4 καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί· εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μάλλον·

5 ἡ περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος,

6 κατὰ * ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἀμεμπτος.

7 Ἄλλ' ἄτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἠγῆμαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν.

8 Ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἠγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου· δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω,

9 καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει·

10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ * τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ,

11 εἴ πως κατακτήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν.

12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ᾧ καὶ Ὡκατελήφθην ὑπὸ * τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

‡ 2:27 θανατω | θανατου ANT WH § 2:27 αλλα | αλλ ANT HF NA²⁸ PCK TR * 2:27 αυτον ηλησηεν | ηλησηεν αυτον CT † 2:27 λυπην | λυπη TR ‡ 2:30 του χριστου | χριστου NA SBL TH | κυριου WH § 2:30 παραβουλευσαμενος | παραβολευσσαμενος CT * 2:30 αναπληρωση | πληρωση PCK * 3:1 ασφαλεις | το ασφαλεις HF PCK † 3:3 θεου | θεω TR ‡ 3:5 περιτομη | περιτομη ANT CT HF PCK § 3:5 βενιαμιν | βενιαμιν TH WH * 3:6 ζηλον | ζηλος CT † 3:7 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 3:8 μεν ουν | μενουυγε ANT CT TR § 3:8 ειναι | — CT * 3:10 την κοινωνιαν των | κοινωνιαν SBL TH WH † 3:10 συμμορφουμενος | συμμορφιζομενος CT ‡ 3:11 των | την εκ CT § 3:12 κατεληφθην | κατελημφθην CT * 3:12 του χριστου ιησου | χριστου ιησου NA TH WH | χριστου SBL

¹³ Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν *οὐ λογίζομαι κατελιφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,

¹⁴ κατὰ σκοπὸν διώκω †ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

¹⁵ Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἐτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει·

¹⁶ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν ὁσκανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

¹⁷ *Συμμιμηταὶ μου †γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς.

¹⁸ Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλακίς ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ·

¹⁹ ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες.

²⁰ Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα, Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν·

²¹ ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, †εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξει ὁσαυτῶ τὰ πάντα.

4

¹ Ὅστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοί, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.

² *Εὐδοίαν παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ.

³ †Ναί, ἐρωτῶ καὶ σέ, †σύζυγε γνήσιε, ὁσσυλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

⁴ Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε.

⁵ Τὸ ἐπεικές ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ Κύριος ἐγγύς.

⁶ Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσηυχῇ καὶ τῇ δεήσει *μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν.

⁷ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

⁸ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε.

⁹ Ἄ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹⁰ Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.

† 3:13 ου | ουπω ANT BYZ PCK WH † 3:14 επι | εις CT § 3:16 κανονι το αυτο φρονειν 81.2% | — CT 1.6% * 3:17 συμμιμηται | συμμιμηται TH WH † 3:17 γινεσθε | γεινεσθε TH † 3:21 εις το γενεσθαι αυτο 89.8% | — CT 2.5% § 3:21 εαυτω | αυτω ANT NA TH | αυτω SBL WH * 4:2 ευοδιαν | ευωδιαν ST † 4:3 ναι | και TR † 4:3 συζυγε γνησιε | γνησιε συζυγε NA SBL | γνησιε συνζυγε TH WH § 4:3 συλλαμβανου | συλλαμβανου TH WH * 4:6 μετα | μετ SBL WH

11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι.

12 Οἶδα †καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι.

13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με †Χριστῷ.

14 Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκαινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.

15 Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖσι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινωνήσεν εἰς λόγον δόσεως καὶ *λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι·

16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκη καὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε.

17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, †ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.

18 Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμην εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ.

19 Ὁ δὲ Θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ †τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.

22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

23 Ἡ χάρις τοῦ §Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ *πάντων ὑμῶν. †Ἀμήν.‡

† 4:12 καὶ | δε ST ‡ 4:13 χριστῷ | — CT § 4:14 συγκαινωνησαντες | συγκαινωνησαντες TH WH * 4:15 ληψεως | λημψεως CT † 4:17 ἀλλ | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 4:19 τον πλουτον | το πλουτος CT § 4:23 κυριου | κυριου ημων TR * 4:23 παντων 89.5% | του πνευματος CT 8.8% † 4:23 αμην | — NA SBL WH ‡ 4:23 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

¹ Παῦλος ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,

² τοῖς ἐν †Κολασσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν ‡καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ †καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι,

⁴ ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην *τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους,

⁵ διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου,

⁶ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, †καὶ ἔστι καρποφορούμενον ‡καὶ ἀυξανόμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ·

⁷ καθὼς †καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ *ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ,

⁸ ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

⁹ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκουσαμεν, οὐ παύομεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ,

¹⁰ περιπατῆσαι †ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ‡ἀρεσκίαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ ἀυξανόμενοι †εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ·

¹¹ ἐν πάσῃ δυνάμει δυνατούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς·

¹² εὐχαριστοῦντες τῷ *πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι †ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί,

¹³ ὃς †ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ,

¹⁴ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν †ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν·

¹⁵ ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως·

¹⁶ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, *τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ †τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται·

¹⁷ καὶ αὐτὸς ἐστὶ πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε.

* **1:1** ἰησου χριστου | χριστου ἰησου CT † **1:2** κολασσαῖς | κολοσσαῖς CT PCK SCR ‡ **1:2** καὶ κυριου ἰησου χριστου | — CT § **1:3** καὶ | — NA SBL WH * **1:4** τὴν 86.1% | ἦν εχετε CT 11.4% † **1:6** καὶ | — CT ‡ **1:6** καὶ αυξανομενον 47.4% | — BYZ TR 51.3% § **1:7** καὶ | — CT * **1:7** ὁμων | ἦμων SBL TH WH † **1:10** ὁμας | — CT ‡ **1:10** ἀρεσκεῖαν | ἀρεσκίαν WH § **1:10** εἰς τὴν ἐπιγνωσιν 90.3% | τὴ ἐπιγνωσει CT 4.4% * **1:12** πατρι | θεω καὶ πατρι ANT † **1:12** ἡμας | ὁμας CT ‡ **1:13** ἐρρυσατο | ἐρυσατο WH § **1:14** ἀπολυτρωσιν | ἀπολυτρωσιν δια του αιματος αουτου BYZ PCK TR * **1:16** τα | — CT † **1:16** τα | — CT

18 Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων·

19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι,

20 καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκατήλλαξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἑπὶ τοῖς οὐρανοῖς.

21 Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ *ἀποκατήλλαξεν

22 ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ ἰθανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ·

23 εἶγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ ἑτῆ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

24 *Νῦν χαίρω ἐν τοῖς ἰπαθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστιν ἡ ἐκκλησία·

25 ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος, κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,

26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν· νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,

27 οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι ἑτί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, *ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης·

28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ ἰησοῦ·

29 εἰς ὃ καὶ κοπῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2

1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναί ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω *περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Ἰλαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί,

2 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἑσυμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς *πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ ἰκαὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ,

‡ 1:18 αρχη | η αρχη WH § 1:20 επι | εν ANT CT TR * 1:21 αποκατηλλαξεν | αποκατηλλαγητε SBL † 1:22 θανατου | θανατου αυτου PCK ‡ 1:23 μετακινουμενοι | μετακεινουμενοι TH § 1:23 τη | — CT * 1:24 νυν | ος νυν SCR † 1:24 παθημασιν | παθημασι μου ANT PCK TR ‡ 1:26 νυνι | νυν CT § 1:27 τι το | τις ο ANT PCK TR * 1:27 ος | ο CT † 1:28 ιησου | — CT PCK * 2:1 περι | υπερ CT † 2:1 λαοδικεια | λαοδικια TH WH ‡ 2:1 εωρακασι | εορακαν NA SBL WH | εωρακαν TH § 2:2 συμβιβασθεντων | συμβιβασθεντες NA SBL TH | συνβιβασθεντες WH * 2:2 παντα πλουτον | παν πλουτος CT † 2:2 και πατρος και του 77.8% | πατρος του TH 0.6% | — NA SBL WH 0.3%

3 ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι.

4 Τοῦτο ὁδε λέγω, ἵνα * μὴ τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ.

5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε,

7 ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι † ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες † ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.

8 Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν·

9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς,

10 καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας·

11 ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος ὁσίων ἀμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ,

12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ * βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν.

13 Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας † ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκός ὑμῶν, ὁσυνεζωποίησεν * ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος † ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα,

14 ἐξάλειψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν· καὶ αὐτὸ † ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ·

15 ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτότως ἐν αὐτῷ.

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ὅτι ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἐορτῆς ἢ * νομηνίας ἢ σαββάτων·

17 ἃ ἐστὶ σκιά τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα † Χριστοῦ.

18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ † μὴ ἐώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῆ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοός τῆς σαρκός αὐτοῦ,

19 καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ ὁσυνμβιβαζόμενον, αὐξεῖ τὴν αὐξησιν τοῦ Θεοῦ.

‡ 2:3 της | — CT § 2:4 δε | — CT * 2:4 μη τις | μηδεις CT † 2:7 εν | — NA SBL WH ‡ 2:7 εν αυτη | — NA SBL TH § 2:11 των αμαρτιων 92.3% | — CT 6.9% * 2:12 βαπτισματι | βαπτισμω NA SBL † 2:12 των | — CT ‡ 2:13 εν | — PCK WH § 2:13 συνεζωποησεν | συνεζωποησεν ST * 2:13 υμας | — TR † 2:13 ημιν | υμιν SCR ‡ 2:14 ηρκεν | ηρεν ANT § 2:16 η | και NA WH * 2:16 νομηνιας | νεομηνιας NA WH † 2:17 χριστου | του χριστου CT TR ‡ 2:18 μη εωρακεν 80.7% | εορακεν NA SBL WH 1% | εωρακεν TH 0.8% § 2:19 συμβιβαζομενον | συνβιβαζομενον TH WH

²⁰ *Εἰ ἀπεθάνατε σὺν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,

²¹ Μὴ ἄψη, μηδὲ γεύση, μηδὲ θίγης—

²² ἃ ἔστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει—κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων;

²³ Ἄτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἡθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3

¹ Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος.

² Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

³ Ἀπεθάνατε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.

⁴ Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ *ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

⁵ Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακῆν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία,

⁶ δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἅ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας·

⁷ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν *αὐτοῖς.

⁸ Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογία ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν·

⁹ μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ,

¹⁰ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν·

¹¹ ὅπου οὐκ ἔστι Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ ἅ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.

¹² Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, ἡλικίαν, μακροθυμίαν·

¹³ ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν· καθὼς καὶ ὁ *Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·

¹⁴ ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

¹⁵ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβεύετω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι ὄντες.

* 2:20 εἰ | εἰ οὖν ANT PCK TR † 2:20 χριστω | τω χριστω ANT TR ‡ 2:23 εθελοθρησκεια | εθελοθρησκια ANT NA SBL WH * 3:4 ημων | υμων NA SBL TH † 3:5 υμων | — CT ‡ 3:5 ειδωλολατρεια | ειδωλολατρια ANT NA PCK SBL WH § 3:6 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας | — WH * 3:7 αὐτοῖς | τουτοῖς CT † 3:11 τα | — TH WH ‡ 3:12 οἰκτιρμου | οἰκτιρμων BYZ TR | οἰκτειρμου TH § 3:12 πρασητα | πρανητα CT * 3:13 χριστος | κυριος CT † 3:14 ητις | ο CT ‡ 3:15 θεου 95.2% | χριστου CT 4.8% § 3:15 γινεσθε | γεινεσθε TH

16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς, *καὶ ὕμνοι, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν ἡγάριτι ἄδοντες ἐν ἡτῆ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Ἐκυρίῳ.

17 Καὶ πᾶν ὃ τι *ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ ἡκαὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίῳι ἀνδράσι, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ.

19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἔστιν εὐάρεστον *ἐν Κυρίῳ.

21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσι.

22 Οἱ δούλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ, φοβούμενοι τὸν Ἐθεόν·

23 Ἐκαὶ πᾶν ὃ τι ἂν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις·

24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου *λήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ ἡγάρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε.

25 Ὁ δὲ ἀδικῶν Ἐκομιεῖται ὃ ἡδίκησε· καὶ οὐκ ἔστι *προσωποληψία.

4

1 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν *οὐρανοῖς.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ·

3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλήσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι·

4 ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλήσαι.

5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.

6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἄλατι ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ·

8 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα ἡγνώ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν·

9 σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἔστιν ἐξ ὑμῶν.

Πάντα ὑμῖν ἡγνωριοῦσι τὰ ᾧδε.

* 3:16 και υμνοις και | υμνοις CT † 3:16 χαριτι | τη χαριτι NA ‡ 3:16 τη καρδια | ταις καρδιας CT § 3:16 κυριω | θεω CT * 3:17 αν | εαν CT † 3:17 και | — CT ‡ 3:18 ιδιοις | — ANT CT § 3:20 εστιν ευαρεστον | ευαρεστον εστιν CT * 3:20 εν | τω ANT TR † 3:22 οφθαλμοδουλειαις | οφθαλμοδουλαιαις ANT PCK SBL WH | οφθαλμοδουλια NA ‡ 3:22 θεον | κυριον CT § 3:23 και παν ο τι 59.6% | ο CT 2.9% * 3:24 ληψεσθε | αποληψεσθε ANT TR | αποληψεσθε CT † 3:24 γαρ | — CT ‡ 3:25 δε | γαρ CT § 3:25 κομιεται | κομισεται NA SBL WH * 3:25 προσωποληψια | προσωποληψια CT * 4:1 ουρανοις | ουρανω CT † 4:8 γνω τα περι υμων 85% | γνωτε τα περι ημων NA SBL WH 9% ‡ 4:9 γνωριοσι | γνωρισουσι CT

10 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς—ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·

11 καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουῆτος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνον συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

12 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα *στήτε τέλειοι καὶ †πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ.

13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ‡ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Ἰλαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκάς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς.

15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν *λαοδικεῖᾳ ἀδελφούς, καὶ †Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν.

16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῶν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ ‡λαοδικαίων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Ἰλαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνωῶτε.

17 Καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. *Ἀμήν.†

§ 4:12 χριστου | χριστου ιησου NA TH WH * 4:12 στητε | σταθητε CT † 4:12 πεπληρωμενοι | πεπληροφορημενοι CT ‡ 4:13 ζηλον πολυν | πολυν πονον CT § 4:13 λαοδικεια | λαοδικια TH WH * 4:15 λαοδικεια | λαοδικια TH WH † 4:15 νυμφαν ... αὐτοῦ | νύμφαν ... αὐτῆς NA SBL WH | νύμφαν ... αὐτῶν TH ‡ 4:16 λαοδικαιων | λαοδικεων ANT CT HF PCK TR § 4:16 λαοδικειας | λαοδικιας TH WH * 4:18 αμην | — CT † 4:18 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Κολασσαῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

¹ Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη *ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

² Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνεῖαν †ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν,

³ ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν·

⁴ εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ †Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν·

⁵ ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνου, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, καὶ ὅς ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν *ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς.

⁶ Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἁγίου,

⁷ ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς †τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ †τῇ Ἀχαΐᾳ.

⁸ Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ὅς ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, *ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν, ὥστε μὴ χρεῖαν †ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι.

⁹ Αὐτοὶ γὰρ περὶ †ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὅποιαν εἴσοδον ὅσοι ἐσομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ,

¹⁰ καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἠγείρειν ἐκ *τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν, τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς †ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2

¹ Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν·

² *ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὕβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλήσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῶ ἀγῶνι.

³ Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, †οὔτε ἐν δόλῳ·

⁴ ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσαμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ †τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν.

* 1:1 ἀπο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου 84.7% | — CT 7.5% † 1:2 υμων | — CT † 1:4 θεου | του θεου NA WH § 1:5 εν | — SBL WH * 1:5 εν | — WH † 1:7 τυπους | τυπον CT † 1:7 τη | εν τη ANT CT | — PCK § 1:8 εν τη | — SBL TR WH * 1:8 αλλα και | αλλ CT † 1:8 ημας εχειν | εχειν ημας CT † 1:9 ημων | υμων PCK § 1:9 εσοχουμεν | εχομεν ST * 1:10 των | — TR † 1:10 απο | εκ CT * 2:2 αλλα | αλλα και TR † 2:3 ουτε | ουδε CT † 2:4 τω | — CT

⁵ Ούτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ Ἐκκολακειᾶς ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε *ἐν προφάσει πλεονεξίας· Θεὸς μάρτυρ·

⁶ οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε †ἀπὸ ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι,

⁷ *ἀλλ' ἐγενήθημεν ἡπιοὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς *ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα·

⁸ οὕτως, †ομειρόμενοι ὑμῶν, †εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ὤφελον ὄναι.

⁹ Μνημονεῦτε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς * γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν, ἐκπύρξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

¹⁰ Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν·

¹¹ καθάπερ οἴδατε ὡς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἐαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι

¹² καὶ †μαρτυρόμενοι, εἰς τὸ †περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

¹³ Ὡς Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθὼς *ἐστιν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

¹⁴ Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅτι †τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων,

¹⁵ τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτείναντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς †ιδίους προφῆτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἄρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων,

¹⁶ κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε· ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

¹⁷ Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ·

¹⁸ *διὸ ἠθέλησαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δὶς, καὶ ἐνεκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς.

¹⁹ Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχῆσεως; Ἡ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἐμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν †Ἰησοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;

²⁰ Ὑμεῖς γὰρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ.

§ 2:5 κολακειας | κολακίας WH * 2:5 εν | — WH † 2:6 απο | απ CT TR ‡ 2:7 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 2:7 ηπιοι 85.9% | νηπιοι NA WH 11.5% * 2:7 αν | εαν NA SBL WH † 2:8 ομειρομενοι | ιμειρομενοι PCK TR ‡ 2:8 ευδοκουμεν | ηυδοκουμεν WH § 2:8 γεγενησθε | εγενηθητε CT * 2:9 γαρ | — CT † 2:12 μαρτυρομενοι | μαρτυρουμενοι TR ‡ 2:12 περιπατησαι | περιπατειν CT § 2:13 δια | και δια CT * 2:13 εστιν αληθως | αληθως εστι SBL WH † 2:14 τα αυτα | ταυτα TR ‡ 2:15 ιδιους 94% | — CT 5% § 2:15 ημας | υμας ST * 2:18 διο | διοτι CT † 2:19 ιησου | ιησου χριστου ANT TR ‡ 2:20 η | — ANT

3

1 Διὸ μηκέτι στέγοντες, *εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνου,

2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ †διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι †ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν,

3 Ὡς τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα.

4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε.

5 Διὰ τοῦτο ἀγῶ, μηκέτι στέγων, ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς·

7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ *θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως·

8 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς †στήκετε ἐν Κυρίῳ.

9 Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,

10 νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς †Χριστὸς, κατευθύνα τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς·

12 ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,

13 εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιοσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Ὑριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων *αὐτοῦ.

4

1 *Λοιπὸν †οὔν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ †καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Ὡθεῶ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον.

2 Οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

3 Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας·

* 3:1 ευδοκησαμεν | ηυδοκησαμεν TH WH † 3:2 διακονον του θεου και συνεργον ημων 92.5% | διακονον του θεου TH WH 3.2% | συνεργον του θεου NA SBL 0.3% ‡ 3:2 υμας περι | υπερ CT § 3:3 το | τω TR * 3:7 θλιψει και αναγκη | αναγκη και θλιψει CT † 3:8 στηκετε | στηκτητε ANT PCK TR ‡ 3:11 χριστος | — CT § 3:13 χριστου | — CT * 3:13 αυτου | αυτου αμην NA * 4:1 λοιπον | το λοιπον ANT BYZ PCK TR † 4:1 ουν | — WH ‡ 4:1 καθως | ινα καθως CT § 4:1 θεω | θεω καθως και περιπατετε CT

4 εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ,

5 μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν·

6 τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἕκδικος *ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ †προεῖπομεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα.

7 Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσία, ἀλλ' ἐν ἀγιασμῷ.

8 Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἀνθρωποῦ ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν ‡καὶ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ Ἅγιον εἰς ὅμας.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ *ὕμεῖς θεοδιδάκτοι ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους·

10 καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον,

11 καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς †ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν·

12 ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἕξω, καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε.

13 Οὐ ‡θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν §κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπήσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.

14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ.

15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας.

16 Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον·

17 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα.

18 Ὡστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

5

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι.

2 Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶδατε ὅτι *ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται·

3 ὅταν †γὰρ λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ‡ἐφίσταται ὀλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκπογώσιν.

4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκοτει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς §κλέπτῃς καταλάβῃ·

* 4:6 ο — CT † 4:6 προεῖπομεν | προεῖπαμεν BYZ CT HF TR ‡ 4:8 καὶ δόντα | καὶ δίδοντα NA SBL | δίδοντα WH § 4:8 ὡμας | ἡμας TR * 4:9 ὕμεῖς | — PCK † 4:11 ἰδίαις | — SBL TH WH ‡ 4:13 θέλομεν | θελω TR § 4:13 κεκοιμημένων | κοιμωμένων CT * 5:2 ἡ | — CT † 5:3 γὰρ | — CT ‡ 5:3 ἐφίσταται | ἐπισταται TH WH § 5:4 κλεπτῃς | κλεπτας WH

5 * πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμέν νυκτὸς οὐδὲ σκότους·

6 ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς †καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν.

7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθούουσιν.

8 ‡Ἡμεῖς δέ, ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας.

9 Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ὥσθ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

10 τοῦ ἀποθανόντος *ὕπὲρ ἡμῶν, ἵνα, εἴτε †γρηγορῶμεν εἴτε ‡καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν.

11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς,

13 καὶ ἠγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς.

14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.

15 Ὅρατε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τιμὴ ἀποδῶ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε ὅτι εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

16 Πάντοτε χαίrete·

17 ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε·

18 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.

19 Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε·

20 προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε·

21 πάντα *δὲ †δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε·

22 ἀπὸ παντὸς εἵδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

23 Αὐτοὺς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιασάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς· καὶ ὀλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖν.

24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

25 Ἀδελφοί, ‡προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.

26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

27 Ὑποκρίθητε ὑμᾶς τὸν Κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς *ἀγίοις ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. †Ἀμήν.‡

* 5:5 παντες | παντες γαρ CT † 5:6 και | — CT ‡ 5:8 ημεεις | υμεις ANT § 5:9 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 5:10 υπερ | περι SBL WH † 5:10 γρηγορωμεν | γρηγορουμεν BYZ PCK ‡ 5:10 καθευδωμεν | καθευδομεν PCK § 5:15 και | — SBL WH * 5:21 δε | — TR † 5:21 δοκιμαζετε | δοκιμαζοντες BYZ ‡ 5:25 προσευχεσθε | προσευχεσθε και NA WH § 5:27 ορκιζω | ενορκιζω CT * 5:27 αγιοις 89.5% | — CT 5.3% † 5:28 αμην | — NA SBL WH ‡ 5:28 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

¹ Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ·

² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς *ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνδὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους·

⁴ ὥστε †ἡμᾶς αὐτοῦ ἐν ὑμῖν †καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε·

⁵ Ἐνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε·

⁶ εἵπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν,

⁷ καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμει αὐτοῦ,

⁸ ἐν Σπυρί φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν *Ἰησοῦ·

⁹ οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

¹⁰ ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς †πιστεύσασι ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

¹¹ Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει·

¹² ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν *Ἰησοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2

¹ Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν,

² εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός, *μῆτε θροεῖσθαι, μῆτε διὰ †πνεύματος, μῆτε διὰ λόγου, μῆτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ *Χριστοῦ·

³ μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς Σάμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,

* 1:2 ἡμῶν | — SBL WH † 1:4 ἡμας αὐτοὺς | αὐτοὺς ἡμας CT ‡ 1:4 καυχασθαι | εγκαυχασθαι NA SBL | ενκαυχασθαι TH WH § 1:8 πυρι φλογος | φλογι πυρος SBL * 1:8 ιησου | ιησου χριστου ANT BYZ HF PCK TR † 1:10 πιστευσασιν | πιστευουσιν TR ‡ 1:12 ιησου | ιησου χριστου ANT BYZ PCK TR * 2:2 μητε | μηδε CT † 2:2 πνευματος | του πνευματος ANT ‡ 2:2 χριστου | κυριου CT § 2:3 αμαρτίας 93.5% | ανομιαις CT 5.5%

4 ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ * πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ †ὡς Θεὸν καθίσει, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός.

5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν;

6 Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ‡εαυτοῦ καιρῷ.

7 Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι, ἕως ἐκ μέσου γένηται,

8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ὁ Σάναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ·

9 οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους,

10 καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ * τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἔδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς.

11 Καὶ διὰ τοῦτο †πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτούς τῷ ψεύδει·

12 ἵνα κριθῶσι ‡πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ὁ Σάλλ' εὐδοκήσαντες * ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι †εἴλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ‡ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας·

14 εἰς ὃ ὁ Σέκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ * ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δούς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,

17 παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίζαι †ὑμᾶς ἐν παντὶ ‡λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

3

1 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχη καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς,

2 καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις.

3 Πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ Κύριος, ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

* 2:4 παντα | παν το SCR † 2:4 ως θεον 78.4% | — CT 7.7% ‡ 2:6 εαυτου | αυτου WH § 2:8 αναλωσει 78.7% | ιησους αυλει CT 4.2% * 2:10 της αδικιας εν | αδικιας CT † 2:11 πεμψει | πεμπει CT ‡ 2:12 παντες | απαντες TH § 2:12 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 2:12 εν | — CT † 2:13 ειλετο | ειλατο CT ‡ 2:13 απ αρχης | απαρχην NA SBL § 2:14 εκαλεσεν | και εκαλεσεν NA * 2:16 ο θεος και | ο θεος ο NA TH WH | θεος ο SBL † 2:17 υμας | — CT ‡ 2:17 λογω και εργω | εργω και λογω CT

4 Πεποιθήαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν *ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.

5 Ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς †τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν ᾤμαρτα λαβόντες παρ' ἡμῶν.

7 Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν,

8 οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, *νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν·

9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δώμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.

10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μὴδὲ ἐσθιέτω.

11 Ακούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μὴδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους.

12 Τοῖς δὲ τοιοῦτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν †διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

13 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες.

14 Εἰ δὲ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, §καὶ μὴ συναναμίνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῆ,

15 καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἠγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶ σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.

*Ἀμήν.†

* 3:4 ὑμιν | — CT † 3:5 την | — ST ‡ 3:6 ἡμων | — WH § 3:6 παρελαβον | παρελαβε TR | παρελαβουσαν NA SBL TH | παρελαβετε WH * 3:8 νυκτα και ημεραν | νυκτος και ημερας CT † 3:12 δια του κυριου ημων ιησου χριστου | εν κυριω ιησου χριστω CT ‡ 3:13 εκκακησητε | εγκακησητε NA SBL TH | ενκακησητε WH § 3:14 και μη συναναμινυσθε | μη συναναμινυσθαι CT * 3:18 αμην | — CT † 3:18 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

1 Παῦλος ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ †Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν,

2 Τιμοθέω γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ‡ἡμῶν καὶ §Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν,

4 μὴδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες *ζητήσεις παρέχουσι μάλλον ἢ †οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει.

5 Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδησῆσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου·

6 ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν,

7 θέλοντες εἶναι νομοδιδασκαλοὶ, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

8 Οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται,

9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κείται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ‡πατρολώαις καὶ §μητρολώαις, ἀνδροφόνοις,

10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται,

11 κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.

12 *Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν,

13 †τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστὴν· ‡ἀλλὰ ἠλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ·

14 ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ·

16 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθη, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδειξῆται §Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν *πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ †σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

* 1:1 ἰησου χριστου | χριστου ἰησου CT † 1:1 κυριου ἰησου χριστου | χριστου ἰησου CT ‡ 1:2 ἡμων | — CT § 1:2 χριστου ἰησου | ἰησου χριστου SCR * 1:4 ζητησεις | εκζητησεις CT † 1:4 οικονομιαν | οικοδομιαν SCR ‡ 1:9 πατρολωαις | πατραλωαις BYZ TR | πατραλοιαις PCK § 1:9 μητρολωαις | μητραλωαις BYZ TR | μητραλοιαις PCK * 1:12 και | — CT † 1:13 τον | το CT ‡ 1:13 αλλα | αλλ ANT NA²⁸ TR § 1:16 ἰησους χριστος | χριστος ἰησους NA SBL WH * 1:16 πασαν | απασαν CT † 1:17 σοφω 96.6% | — CT 1.8%

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν,

19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπώσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν·

20 ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

2

1 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων·

2 ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσυχίον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

3 Τοῦτο *γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, 4 ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν.

5 Εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς,

6 ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους,

7 εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος· ἀλήθειαν λέγω †ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι· διδάσκαλος ἔθνων ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ †διαλογισμοῦ.

9 Ὡσαύτως †καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, *ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ,

10 ἀλλ' ὁ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

12 †Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ ἀθθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὐᾶ·

14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ †ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε·

15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3

1 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.

2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον *ἀνεπίληπτον εἶναι, μίᾳς γυναικὸς ἀνδρα, †νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν·

* 2:3 γαρ | — CT † 2:7 εν χριστω | — CT ‡ 2:8 διαλογισμου | διαλογισμων WH § 2:9 και τας 93.6% | και NA SBL 3.5% | — TH WH 1.5% * 2:9 η χρυσω | και χρυσιω NA SBL WH | και χρυσω TH † 2:12 γυναικι δε διδασκειν | διδασκειν δε γυναικι CT ‡ 2:14 απατηθεισα | εξαπατηθεισα CT * 3:2 ανεπιληπτον | ανεπιληπτον CT † 3:2 νηφαλεον | νηφαλιον ANT CT PCK SCR

³ μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, †μὴ αἰσχροκερδῆ, §ἀλλ' ἐπεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον·

⁴ τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος.

⁵ Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;

⁶ Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρίμα ἐμπέση τοῦ διαβόλου.

⁷ Δεῖ δὲ *αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὄνειδισμόν ἐμπέση καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.

⁸ Διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνω πολλῶ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς,

⁹ ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.

¹⁰ Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονεῖτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες.

¹¹ Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, †νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι.

¹² Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων.

¹³ Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιῶνται, καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

¹⁴ Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε †τάχιον·

¹⁵ ἔὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας.

¹⁶ Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον·

§Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί,

ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,

ὤφθη ἀγγέλοις,

ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν,

ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ,

*ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

4

¹ Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινας τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων,

² ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, *κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν,

³ κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς †μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν.

‡ 3:3 μὴ αἰσχροκερδῆ 69.5% | — CT 29.5% § 3:3 ἀλλ' | ἀλλα NA²⁷ SBL TH WH * 3:7 αὐτον | — CT † 3:11 νηφαλεους | νηφαλιους ANT CT PCK SCR ‡ 3:14 ταχιον 90.4% | ἐν ταχει NA SBL WH 1.7% § 3:16 θεος | ος CT * 3:16 ἀνεληφθη | ἀνελημφθη CT * 4:2 κεκαυτηριασμενων | κεκαυτηριασμενων ANT CT † 4:3 μεταληψιν | μεταληψιν CT

4 Ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον·

5 ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως,

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἧ παρηκολούθηκας.

7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραῶδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν·

8 ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ὧς ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

9 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος.

10 Εἰς τοῦτο γὰρ * καὶ κοπιῶμεν καὶ †ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε.

12 Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, †ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ὁσιότητι.

13 Ἔως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ.

14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.

15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ * ἐν πᾶσιν.

16 Ἐπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. Ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντας σου.

5

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς·

2 πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ * ἀγνεΐᾳ.

3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας.

4 Εἰ δὲ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνους· τοῦτο γὰρ ἐστὶν †ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἠλπίκεν ἐπὶ †τὸν Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε.

7 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ὧσι ἀνεπίληπτοι ὧσιν.

8 Εἰ δὲ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα * τῶν οἰκείων οὐ †προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χειρῶν.

‡ 4:6 ἰησοῦ χριστοῦ | χριστοῦ ἰησοῦ CT § 4:8 ἐπαγγελίαν | ἐπαγγελίας ANT PCK * 4:10 καὶ | — CT † 4:10 ονειδιζόμεθα | αγωνιζόμεθα NA TH WH ‡ 4:12 ἐν πνεύματι 90.4% | — CT 9% § 4:12 ἀγνεΐα | ἀγνία WH * 4:15 ἐν 95.4% | — CT 2.6% * 5:2 ἀγνεΐα | ἀγνία WH † 5:4 ἀποδεκτον | καλον καὶ ἀποδεκτον ANT TR ‡ 5:5 τον | — NA SBL § 5:7 ἀνεπίληπτοι | ἀνεπίληπτοι CT * 5:8 των | — CT † 5:8 προνοεῖ | προνοεῖται TH

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα, γεγουῖα ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή,

10 ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἔτεκνοτρόφησεν, εἰ ἔξενοδόγησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε.

11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσῃ τοῦ Χριστοῦ, γαμῆν θέλουσιν,

12 ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν.

13 Ἄμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι, περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.

14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμῆν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν.

15 Ἦδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.

16 Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἴσπερ κείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βραρίσθω ἢ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλία.

18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

20 *Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγγε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.

21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰκυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλησιν.

22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἀμαρτίαις ἀλλοτριῶν· σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει.

23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἴσπερ ἄλλ' οἶνω ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν.

25 Ὅσαυτὼς καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστὶ· καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.

6

1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξιίους ἠγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.

2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότης μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοὶ εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.

‡ 5:16 πιστος η 87.4% — CT 1.9% § 5:16 επαρκειτω | επαρκεισθω TH * 5:20 τους | τους δε WH † 5:21 κυριου ιησου χριστου | χριστου ιησου CT ‡ 5:21 προσκλησιν | προσκλισιν CT PCK TR § 5:23 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 5:23 σου — CT † 5:25 καλα εργα | εργα τα καλα CT ‡ 5:25 εστι | — CT § 5:25 δυναται | δυναται TR

³ Εἴ τις ἐτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ,

⁴ τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημιαί, ὑπόνοιαι πονηραί,

⁵ *διαπαρτριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. †Αφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.

⁶ Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειᾶς·

⁷ οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, *δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα·

⁸ ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.

⁹ Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.

¹⁰ Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς.

¹¹ Σὺ δέ, ὡ ἄνθρωπε Στου Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, *πραγότητα.

¹² Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης, καὶ ὠμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.

¹³ Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ *ζωοποιούντος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Σπιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν,

¹⁴ τηρήσάι σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, *ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

¹⁵ ἦν καιροῖς ἰδίους δεῖξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων,

¹⁶ ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὃ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. Ἀμήν.

¹⁷ Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἔν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν *πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν·

¹⁸ ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς,

¹⁹ ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς Σαίωνιου ζωῆς.

* 6:5 διαπαρτριβαὶ | παραδιατριβαὶ ANT TR † 6:5 αφιστασο απο των τοιουτων 92.5% | — CT 2.9% ‡ 6:7 δηλον | — CT § 6:11 του | — CT * 6:11 πραοτητα | πραυπαθιαν NA SBL WH | πραυπαθειαν TH † 6:12 ην | ην και ANT PCK TR ‡ 6:13 ζωοποιουντος | ζωογονουντος CT § 6:13 πιλατου | πειλατου WH * 6:14 ανεπιληπτον | ανεπιλημπτον CT † 6:17 εν τω θεω τω ζωντι 77.2% | επι θεω CT 1% ‡ 6:17 παντα πλουσιως | πλουσιως παντα TR § 6:19 αιωνιου | οντως CT

²⁰ Ὡ Τιμόθεε, τὴν * παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως·

²¹ ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.

Ἡ χάρις †μετὰ σοῦ. ‡Ἀμήν.§

* 6:20 παραθηκην | παρακαταθηκην ANT TR † 6:21 μετὰ σοῦ | μεθ ὑμῶν CT ‡ 6:21 ἀμην |
 — CT § 6:21 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts:
 Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἧτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

1 Παῦλος, ἀπόστολος *Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

2 Τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνω· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας,

4 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρῶν, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ,

5 ὑπόμνησιν †λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνώκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμη σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρὶ σου †Εὐνίκη, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοὶ.

6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.

7 Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ †συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ,

9 τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ *κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων,

10 φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν †Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζῆν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

11 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος †ἐθνῶν.

12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Τὴν καλὴν †παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶ *Φύγελος καὶ Ἐρμογένης.

16 Δῶη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ †ἐπαισχύνθη,

* 1:1 ἰησου χριστου | χριστου ἰησου ANT CT HF † 1:5 λαμβανων | λαβων CT ‡ 1:5 ευνικη | ευνικη PCK ST § 1:8 συγκακοπαθησον | συγκακοπαθησον TH WH * 1:9 κατ | κατα CT † 1:10 ἰησου χριστου | χριστου ἰησου NA WH ‡ 1:11 εθνων 98.1% | — CT 0.9% § 1:14 παραθηκην | παρακαταθηκην TR * 1:15 φυγελος | φυγελλος ANT PCK TR † 1:16 επαισχυνθη | επησχυνθη PCK TR

17 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, †σπουδαιότερον ἐζήτησέ με καὶ εὔρε—
 18 δῶν αὐτῷ ὁ Κύριος εὔρεϊν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 —καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2

1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
 2 Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου
 πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.
 3 *Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης †Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 4 Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου †πραγματείας,
 ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.
 5 Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῆ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
 6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.
 7 Νόει Ἢ ἄ λέγω· *δῶν γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.
 8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγεγεμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος
 †Δαυὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου·
 9 ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· †ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ
 Θεοῦ οὐ δέδεται.
 10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ
 σωτηρίας τύχῃσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.
 11 Πιστὸς ὁ λόγος·

εἰ γὰρ συναπεθάνομεν,
 καὶ Ἰσχυρήσομεν·
 12 εἰ ὑπομένομεν,
 καὶ *συνβασιλεύσομεν·
 εἰ †ἀρνούμεθα,
 κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·
 13 εἰ ἀπιστοῦμεν,
 ἐκεῖνος πιστὸς μένει·
 †ἀρνησασθαι ἐαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ ἸΚυρίου μὴ
 λογομαχεῖν *εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.
 15 Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην
 ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.
 16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιίστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ
 προκόψουσιν ἀσεβείας,
 17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομῆν ἔξει· ὧν ἔστιν Ὑμέναιος
 καὶ Φιλητός·

‡ 1:17 σπουδαιότερον 91.6% | σπουδαιως CT 3.1% * 2:3 συ ουν κακοπαθησον 93.3% | συκακοπαθησον (συν- TH WH) NA SBL 3.9% † 2:3 ιησου χριστου | χριστου ιησου CT ‡ 2:4 πραγματειαις | πραγματιας WH § 2:7 α | ο CT * 2:7 δωη | δωσει CT † 2:8 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH ‡ 2:9 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH § 2:11 συζησομεν | συζησομεν TH WH * 2:12 συνβασιλευσομεν | συνβασιλευσομεν WH † 2:12 αρνουμεθα | αρνησομεθα CT ‡ 2:13 αρνησασθαι | αρνησασθαι γαρ NA TH WH § 2:14 κυριου | θεου NA WH * 2:14 εις | επ CT

18 οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες †τὴν ἀνάστασιν ἦδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινων πίστιν.

19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην, Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα †Κυρίου.

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, †καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἠτοιμασμένον.

22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.

23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσι μάχας.

24 Δουλὸν δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, *ἀλλ' ἦπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον,

25 ἐν †πρᾶοτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε †δὴ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας,

26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

3

1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί.

2 Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαντοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι,

3 ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι,

4 προδοταί, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι,

5 ἔχοντες μὀρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρηνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου.

6 Ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν οἱ *ἐνδύοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ †αἰχμαλωτεύοντες †γυναικάρια σεσωρευμένα ἀμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις,

7 πάντοτε μαυθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.

8 Ὅν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν †Μωϋσῆ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀντίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν.

9 Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνου ἐγένετο.

† 2:18 τὴν | — SBL WH ‡ 2:19 κυρίου | χριστου TR § 2:21 καὶ | — CT * 2:24 ἀλλ | ἀλλα
 NA²⁷ SBL TH WH † 2:25 πρᾶοτητι | πρᾶυτητι CT ‡ 2:25 δω | δωη CT * 3:6 ενδυοντες
 | ενδυοντες PCK † 3:6 αιχμαλωτευοντες | αιχμαλωτιζοντες ANT CT PCK ‡ 3:6 γυναικάρια
 | τα γυναικάρια TR § 3:8 μωυση | μωυσει ANT CT HF TR

10 Σὺ δὲ *παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,

11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι †γένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με †ἐρρύσατο ὁ Κύριος.

12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες Σεύσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται.

13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες *καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ †τίνος ἔμαθες,

15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους †τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

16 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς Σῆλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ·

17 ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

4

1 Διαμαρτύρομαι *οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ †τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, *κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ,

2 κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαιρῶς, ἀκαιρῶς, ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.

3 *Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς Σέπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους, κηθόμενοι τὴν ἀκοήν·

4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.

5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς *ἔμης ἀναλύσεως ἐφέστηκε.

7 Τὸν †ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα·

8 λοιπόν, ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως·

* 3:10 παρηκολουθηκας | παρηκολουθησας CT † 3:11 εγενετο | εγενοντο ANT ‡ 3:11 ερρυσαστο | ερυσαστο WH § 3:12 ευσεβως ζην | ζην ευσεβως SBL TH WH * 3:14 και | και οις PCK † 3:14 τινος | τινων CT ‡ 3:15 τα | — SBL WH § 3:16 ελεγχον | ελεγχον CT * 4:1 ουν εγω 83.5% | — CT 9% † 4:1 του κυριου ιησου χριστου | χριστου ιησου CT ‡ 4:1 κατα | και CT § 4:3 επιθυμιας τας ιδιας 69.7% | ιδιας επιθυμιας CT 30.2% * 4:6 εμης αναλυσεως | αναλυσεως μου CT † 4:7 αγωνα τον καλον | καλον αγωνα CT

10 Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλειπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Ἐκρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν.

11 Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἐστὶ γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν.

12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

13 Τὸν *φελόνην ὃν ἀπέλειπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώῃ αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἠάνθεσθηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι *συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλειπον· μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν.

17 Ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυναμώσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἐρρυσθὴν ἐκ στόματος λέοντος.

18 *Καὶ ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

19 Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον.

20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ ἀπέλειπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.

21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.*

‡ 4:10 εγκατελειπεν | εγκατελειπεν TH WH § 4:10 κρησκης | κρισκης PCK * 4:13 φελονην | φαιλονην ANT BYZ HF NA SBL ST † 4:13 απελειπον | απελειπον TH WH ‡ 4:14 αποδωη | αποδωσει CT § 4:15 ανθεστηκε | αντεστη CT * 4:16 συμπαρεγενετο | παρεγενετο CT † 4:16 εγκατελειπον | εγκατελειπεν TH WH ‡ 4:17 ακουση | ακουσωσι CT § 4:17 ερρυσθην | ερυσθην TH WH * 4:18 και | — CT † 4:20 απελειπον | απελειπον WH ‡ 4:22 ιησους χριστος | — CT § 4:22 αμην | — CT * 4:22 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρώτου ἐπίσκοπου χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

¹ Παῦλος, δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν,

² ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδῆς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων,

³ ἐφάνέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίους τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

⁴ τίτω γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, *ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρός, καὶ *Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

⁵ Τούτου χάριν †κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διεταξάμην·

⁶ εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα.

⁷ Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμου· μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ,

⁸ ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὄσιον, ἐγκρατῆ,

⁹ ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

¹⁰ Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ §καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ *περιτομῆς,

¹¹ οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἷτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν.

¹² Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν, ἴδιος αὐτῶν προφήτης,

Κρητὲς αἰεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

¹³ Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,

¹⁴ μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν.

¹⁵ Πάντα †μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ †μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν· ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.

¹⁶ Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2

¹ Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ·

* 1:4 ελεος 91.3% | και CT 4.2% † 1:4 κυριου ιησου χριστου | χριστου ιησου CT ‡ 1:5 κατελιπον | απελιπον NA SBL | απελειπον TH WH § 1:10 και | — TH WH * 1:10 περιτομης | της περιτομης CT † 1:15 μεν | — CT ‡ 1:15 μεμιασμενοις | μεμιαμμενοις ANT CT

² πρεσβύτας *νηφαλέους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ·

³ πρεσβυτίδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, †μη οἴνω πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους,

⁴ ἵνα †σωφρονίζωσι τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,

⁵ σώφρονας, ἀγνάς, σοικουρούς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημηται·

⁶ τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν·

⁷ περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ *ἀδιαφορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν,

⁸ λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῆ, μηδὲν ἔχων †περὶ †ἡμῶν λέγειν φαῦλον.

⁹ Δούλους ἰδίους δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας,

¹⁰ μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ Σπίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθῆν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν *τοῦ σωτῆρος †ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.

¹¹ Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ †ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις,

¹² παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα, ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι,

¹³ προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ὁ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

¹⁴ ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθάρσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζῆλωτὴν καλῶν ἔργων.

¹⁵ Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. Μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

3

¹ Ὑπομίμησε αὐτοὺς ἀρχαῖς *καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμούς εἶναι,

² μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους †πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

³ Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, †μισοῦντες ἀλλήλους.

⁴ Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

* 2:2 νηφαλεους | νηφαλιους ANT BYZ CT PCK TR † 2:3 μη | μηδε SBL TH WH ‡ 2:4 σωφρονίζωσι | σωφρονίζουσι TH § 2:5 οικουρους | οικουργους CT * 2:7 αδιαφοριαν σεμνοτητα αφθαρσιαν 68% | αφθοριαν σεμνοτητα CT 3.1% † 2:8 περι ημων λεγειν | λεγειν περι ημων CT ‡ 2:8 ημων | υμων TR § 2:10 πιστιν πασαν 79.8% | πασαν πιστιν CT 8.8% * 2:10 του | την του CT † 2:10 ημων | υμων ST ‡ 2:11 η | — CT § 2:13 ιησου χριστου | χριστου ιησου WH * 3:1 και | — CT † 3:2 πραοτητα | πραυτητα CT ‡ 3:3 μισουντες | μεισουντες TH

⁵ οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ §ὼν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ * τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ †παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου,

⁶ οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν,

⁷ ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι ‡γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.

⁸ Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιούσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες §θεῶ. Ταῦτά ἐστι * τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις·

⁹ μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ †ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιίτασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.

¹⁰ Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ,

¹¹ εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἀμαρτάνει, ὧν αὐτοκατάκριτος.

¹² Ὅταν πέμψω Ἀρτεμῖαν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.

¹³ Ζητῶν τὸν νομικὸν καὶ †Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ.

¹⁴ Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαῖας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

¹⁵ Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. §Ἀμήν.*

§ 3:5 ων | α CT * 3:5 τον αυτου ελεον | το αυτου ελεος CT † 3:5 παλιγγενεσιας | παλιγγενεσιας TH WH ‡ 3:7 γενωμεθα | γενηθωμεν CT § 3:8 θεω | τω θεω ANT PCK TR * 3:8 τα | — CT † 3:9 ερεις | ερις PCK | εριν WH ‡ 3:13 απολλω | απολλων CT § 3:15 αμην | — CT * 3:15 The following scribal note is included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

1 Παῦλος δέσμιος *Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,

2 καὶ Ἀπφία τῇ †ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ †συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ·

3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντοτε μνεῖαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,

5 ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις ὁρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,

6 ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν *ἡμῖν εἰς Χριστὸν †Ἰησοῦν.

7 †Χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπνυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παρησΐαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον,

9 διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ὁ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς *μου, Οὐνήσιμον,

11 τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ †δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα·

12 †σοὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, Ὁ προσλαβοῦ·

13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ *διακονῆ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου·

14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ἦ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον.

15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὦραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχης·

16 οὐκέτι ὡς δοῦλον, †ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσω δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ.

17 Εἰ οὖν †με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.

18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ Ὁ ἐλλογεί·

19 ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοὶ ὅτι καὶ σεαυτὸν μοι προσοφείλεις.

* 1:1 χριστου ιησου 45.2% | ιησου χριστου BYZ PCK 54.5% † 1:2 αγαπητη 93.4% | αδελφη CT 5.4% † 1:2 συστρατιωτη 90.8% | συστρατιωτη TH WH 4% § 1:5 προς 97.3% | εις WH 1.6% * 1:6 ημιν 64.4% | υμιν PCK TR 34.7% † 1:6 ιησουν 96.6% | — CT 2.1% † 1:7 χαριν γαρ εχομεν πολλην 65.1% | χαραν γαρ εχομεν πολλην SCR 4.8% | χαραν γαρ πολλην εσχον CT 4.1% § 1:9 ιησου χριστου 91.9% | χριστου ιησου CT 6.1% * 1:10 μου 97.3% | — CT 2.5% † 1:11 δε 91.4% | δε και NA 7.5% † 1:12 συ δε 93.1% | σοι CT 0.7% § 1:12 προσλαβου 91.6% | — CT 0.9% * 1:13 διακονη μοι 80% | μοι διακονη CT 12.7% † 1:16 αλλ 96.1% | αλλα SBL WH 2.8% † 1:17 με 80.4% | εμε TR 16.1% § 1:18 ελλογει 92.2% | ελλογα CT 2.1%

20 Ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχθνα ἐν *Κυρίῳ.

21 Πεποιθῶς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδῶς ὅτι καὶ ὑπὲρ †ὸ λέγω ποιήσεις.

22 Ἄμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.

23 ‡Ἀσπάζονται σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ *Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. †Ἀμήν.‡

* 1:20 κυριω 74.4% | χριστω CT 20.3% † 1:21 ο 93.9% | α CT 4% ‡ 1:23 ασπαζονται 72.8%
 | ασπαζεται ANT CT 25.5% § 1:25 ημων 89.4% | — NA SBL WH 6.7% * 1:25 χριστου 80%
 | — PCK 15.9% † 1:25 αμην 91.2% | — NA SBL WH 2.3% ‡ 1:25 The following scribal note is
 included in the colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Φιλίμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ
 Ὀνησίμου οἰκέτου.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

¹ Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' *εσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,

² ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ †τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν,

³ ὃς ὡν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς δυνάμεως ‡αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν ᾄποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,

⁴ τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσω διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

⁵ Τίτι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων,

Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε;

Καὶ πάλιν,

Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα,
καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;

⁶ Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει,

Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.

⁷ Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει,

Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα,
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·

⁸ πρὸς δὲ τὸν υἱόν,

Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ *αἰῶνος·
†ράβδος εὐθύτητος ἢ ράβδος τῆς βασιλείας ‡σου.

⁹ Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν·
διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου,
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.

¹⁰ Καί,

Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,

* 1:1 εσχάτου | εσχάτων TR † 1:2 τους αιωνας εποιησεν | εποιησε τους αιωνας CT ‡ 1:3
αὐτοῦ δι' ἑαυτοῦ 89.2% | αὐτοῦ NA TH WH 5.1% | δι' αὐτοῦ SBL 0.3% § 1:3 ποιησαμενος
των αμαρτιων ημων | των αμαρτιων ποιησαμενος CT * 1:8 αιωνος | αιωνος και CT † 1:8
ραβδος ευθυτητος η 97.8% | η ραβδος της ευθυτητος CT 1.4% ‡ 1:8 σου | αυτου WH

καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί·

¹¹ αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις·
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,

¹² καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις §αυτοῦς,
καὶ ἀλλαγῆσονται·

σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ,
καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.

¹³ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶρηκέ ποτε,

Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

¹⁴ Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοῦς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2

¹ Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως *ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μήποτε †παραρρῶμεν.

² Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν,

³ πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἦτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,

⁴ συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημειοῖς †τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

⁵ Οὐ γὰρ ἀγγέλους ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.

⁶ Διεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων,

Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμηθήσκη αὐτοῦ;

Ἦ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;

⁷ Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλου·

δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας §αὐτόν·

⁸ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Ἐν *γὰρ τῷ ὑποτάξει †αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὕτω ὀρώμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.

⁹ Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένου βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένου, ὅπως †χαρίτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.

§ 1:12 αυτοὺς 98.8% | αυτοὺς ὡς ἱματίου NA SBL WH 1.2% * 2:1 ἡμᾶς προσέχειν | προσέχειν ἡμᾶς CT † 2:1 παραρρῶμεν | παραρρῶμεν CT ‡ 2:4 τε | — PCK § 2:7 αὐτον 73.6% | αὐτον καὶ κατεστησας αὐτον ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου TR WH 26.1% * 2:8 γὰρ τῷ | τῷ γὰρ CT † 2:8 αὐτῷ | — SBL ‡ 2:9 χαρίτι | χωρὶς SBL

¹⁰ Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

¹¹ Ὁ τε γὰρ ἀγιαζῶν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν,

¹² λέγων,

Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου,
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

¹³ Καὶ πάλιν,

Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ.

Καὶ πάλιν,

Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός.

¹⁴ Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινώνηκε Σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον,

¹⁵ καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

¹⁶ Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.

¹⁷ Ὅθεν ὠφείλε κατα πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ *ἰλάσκεσθαι τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ.

¹⁸ Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3

¹ Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν *Ἰησοῦν Χριστόν,

² πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ †Μωϋσῆς ἐν ‡ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

³ Πλείονος γὰρ §δόξης οὗτος παρὰ *Μωϋσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν.

⁴ Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος· ὁ δὲ †τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός.

⁵ Καὶ ‡Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων·

§ 2:14 σαρκος και αιματος | αιματος και σαρκος CT * 2:17 ιλασκεσθαι | ειλασκεσθαι TH
* 3:1 ιησουν χριστον | χριστον ιησουν TR | ιησουν CT † 3:2 μωυσης | μωυσης TR ‡ 3:2 ολω
| — SBL § 3:3 δοξης ουτος | ουτος δοξης CT * 3:3 μωυσην | μωυσην TR † 3:4 τα | — CT
‡ 3:5 μωυσης | μωυσης TR

⁶ Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· Ὁ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, *ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος †μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

⁷ Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον,

Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,

⁸ μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

⁹ οὗ ἐπίερασάν †με οἱ πατέρες ὑμῶν, Ὡδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου *τεσσαράκοντα ἔτη.

¹⁰ Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ †ἐκείνη, καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου·

¹¹ ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου,

Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

¹² Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος·

¹³ ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ †ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας·

¹⁴ μέτοχοι γὰρ ὤμοσαμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν·

¹⁵ ἐν τῷ λέγεσθαι,

Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,

μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.

¹⁶ *Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπύκρναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ †Μωϋσέως.

¹⁷ Τίσι δὲ προσώχθισε †τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;

¹⁸ Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;

¹⁹ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελεθεῖν Ὡδοκίμασάν ἡμᾶς ἀπιστίαν.

4

¹ Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελεθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι.

§ 3:6 ου | ος SBL * 3:6 εανπερ | εαν SBL TH WH † 3:6 μεχρι τελους βεβαιαν 95.3% | — NA SBL TH 0.8% ‡ 3:9 με | — CT § 3:9 εδοκιμασαν με | εν δοκιμασια CT * 3:9 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT † 3:10 εκεινη | ταυτη CT ‡ 3:13 εξ υμων τις | τις εξ υμων NA SBL TR WH § 3:14 γεγοναμεν του χριστου | του χριστου γεγοναμεν CT * 3:16 τινες | τινες ANT BYZ CT PCK † 3:16 μωυσεως | μωυσεος PCK | μωσεως TR ‡ 3:17 τεσσαρακοντα | τεσσαρακοντα CT § 3:19 δι | δια PCK

² Καὶ γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κάκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ *συγκεκριμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν.

³ Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς †τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν,

Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου,
Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου·

καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων.

⁴ Εἶρηκε γὰρ πού περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω, Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ·

⁵ καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

⁶ Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθειαν,

⁷ πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν †Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτου χρόνου, καθὼς §εἶρηται,

Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.

⁸ Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.

⁹ Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ.

¹⁰ Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὡσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.

¹¹ Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέση τῆς ἀπειθείας.

¹² Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διῆκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς *τε καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

¹³ Καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

¹⁴ Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.

¹⁵ Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον †συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, †πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἀμαρτίας.

¹⁶ Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν §ἔλεον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

* 4:2 συγκεκριμένους | συγκεκριμενος TR | συγκεκριασμενους NA SBL | συνκερασμενους TH WH † 4:3 την | — SBL ‡ 4:7 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυειδ TH WH § 4:7 ειρηται | προειρηται CT * 4:12 τε | — CT † 4:15 συμπαθησαι | συναπαθησαι TH WH ‡ 4:15 πεπειραμενον | πεπειρασμενον CT SCR § 4:16 ελεον | ελεος CT

5

1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεύς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν·

2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περὶκεῖται ἀσθένειαν·

3 καὶ *διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν †ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, §ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, *καθάπερ καὶ †Ἰακώβου.

5 Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν,

Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει,

Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτόν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,

8 καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν,

9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο †τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου·

10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθοὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, §τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος, *καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς.

13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἀπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γὰρ ἐστί.

14 Τελείων δέ ἐστὶν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6

1 Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν,

* 5:3 δια ταυτην 89.6% | δι αυτην CT 5.8% † 5:3 εαυτοῦ | αὐτοῦ NA | αὐτοῦ SBL ‡ 5:3 υπερ 92.6% | περι CT 6.4% § 5:4 αλλα | αλλ ο HF | αλλα ο TR * 5:4 καθαπερ | καθωσπερ CT † 5:4 ααρων | ο ααρων TR ‡ 5:9 τοις υπακουουσιν αυτω πασιν | πασι τοις υπακουουσιν αυτω CT § 5:12 τινα | τινα NA SBL WH * 5:12 και | — SBL TH WH

2 βαπτισμῶν *διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς †τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου.

3 Καὶ τοῦτο †ποιήσωμεν, ἄνπερ ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γενηθέντας Πνεύματος Ἁγίου,

5 καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίξειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἶον τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.

7 Γῆ γὰρ ἡ ποῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς Σπολλάκις ἐρχόμενον ὑέτον, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ·

8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἦς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πειπίσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ *κρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν·

10 οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ †τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς †ἐνεδειξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἀγίοις καὶ διακονοῦντες.

11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους·

12 ἵνα μὴ υῤῥοὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ,

14 λέγων, Ὁ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε.

15 Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.

16 Ἄνθρωποι *μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος.

17 Ἐν ᾧ περισσότερο βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδειξῆαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὄρκω,

18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι †Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος·

19 ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος·

20 ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

7

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν,

* 6:2 διδαχης | διδαχην SBL WH † 6:2 τε | — WH ‡ 6:3 ποιησωμεν | ποιησομεν ANT CT PCK TR § 6:7 πολλακις ερχομενον | ερχομενον πολλακις CT * 6:9 κρεισσονα | κρειπτονα ANT TR † 6:10 του κοπου 86.6% | — CT 8.6% ‡ 6:10 ενδειξασθε | ενδειξασθε HF SCR § 6:14 η | ει CT * 6:16 μεν | — CT † 6:18 θεον | τον θεον NA

² ὧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ —πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὃ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης·

³ ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ—μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηκεές.

⁴ Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ὧ * καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης.

⁵ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν †Λευὶ τὴν †ιερατεῖαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ὁδοδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ·

⁶ ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε *τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε.

⁷ Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττουτος εὐλογεῖται.

⁸ Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῆ.

⁹ Καί, ὡς ἔπος εἶπεῖν, †διὰ Ἀβραάμ καὶ †Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται·

¹⁰ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήνητησεν αὐτῷ §ὁ Μελχισεδέκ.

¹¹ Εἰ μὲν οὖν τελειώσις διὰ τῆς *Λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν—ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' †αὐτῇ νενομοθέτητο—τίς ἔτι χρεῖα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρῶν λέγεσθαι;

¹² Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετὰθεσις γίνεται.

¹³ Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδὲς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ.

¹⁴ Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν †οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς ἐλάλησε.

¹⁵ Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστίν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοίτητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος,

¹⁶ ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς §σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου·

¹⁷ *μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι

Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἄσθενές καὶ ἀνωφελές·

* 7:4 καὶ | — SBL WH † 7:5 λευι | λευει TH WH ‡ 7:5 ιερατειαν | ιερατιαν WH § 7:5 αποδεκατουν | αποδεκατουι WH * 7:6 τον | — CT † 7:9 δια | δι CT ‡ 7:9 λευι | λευει TH WH § 7:10 ο | — CT * 7:11 λευιτικης | λευειτικης TH WH † 7:11 αυτη νενομοθετητο | αυτης νενομοθετηται CT ‡ 7:14 ουδεν περι ιερωσυνης μωυσης 63.4% | ουδεν περι ιερωσυνης μωσης TR 20.2% | περι ιερων ουδεν μωυσης CT 1.5% § 7:16 σαρκικης | σαρκινης CT PCK * 7:17 μαρτυρει | μαρτυρεται CT

¹⁹ οὐδὲν γὰρ ἐτελειώσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγή δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ.

²⁰ Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας —οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες,

²¹ ὁ δὲ †μετὰ ὀρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν,

Ἦμοσε Κύριος

καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,

Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα

‡κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ—

²² κατὰ Ὅτσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.

²³ Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτω κωλύεσθαι παραμένειν·

²⁴ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτόν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην.

²⁵ Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

²⁶ Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν *ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος·

²⁷ ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνεύγκας.

²⁸ Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστηεν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8

¹ Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

² τῶν ἁγίων λειτουργός, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, *καὶ οὐκ ἀνθρωπος·

³ πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ †προσενέγκη.

⁴ Εἰ μὲν ‡γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων Ὅτων ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ *τὸν νόμον τὰ δῶρα,

⁵ οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχηρμάτισται †Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, Ὅρα, γὰρ φησι, ‡ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.

† 7:21 μετα | μετ TH ‡ 7:21 κατα την ταξιν μελχισεδεκ 97.8% | — CT 1.9% § 7:22 τοσουτον | τοσουτο και NA TH WH | τοσουτο SBL * 7:26 επρεπεν | και επρεπεν CT * 8:2 και | — CT † 8:3 προσενεγκη | προσενεγκοι PCK ‡ 8:4 γαρ | ουν CT § 8:4 των ιερων 90.9% | — CT 4.6% * 8:4 τον | — CT † 8:5 μωυσης | μωσης TR ‡ 8:5 ποιησεις | ποιησης TR

6 Ἐνὺν δὲ διαφορωτέρας *τέτυχε λειτουργίας, ὅσω καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.

7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος.

8 Μεμφόμενος γὰρ †αὐτοῖς λέγει,

Ἰδοῦ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν·

9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἦν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου·

ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος.

10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν.

11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν †πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνώθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με, ἀπὸ μικροῦ ἑαυτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν.

12 Ὅτι *ἕλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν †καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

13 Ἐν τῷ λέγειν, Καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

9

1 Εἶχε μὲν οὖν *καὶ ἡ †πρῶτη δικαιώματα λατρείας, τό τε ἅγιον κοσμικόν.

2 Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια.

3 Μετὰ δὲ τὸ δευτέρον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων,

4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἣ στάμνος χρυσοῦ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ράβδος Ααρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης·

§ 8:6 νυνι | νυν WH * 8:6 τετυχε | τετευχε ANT PCK TH TR † 8:8 αυτοις | αυτοις NA SBL WH ‡ 8:11 πολιτην | πλησιον PCK TR § 8:11 αυτων | — CT * 8:12 ιλεως | ειλεως TH † 8:12 και των ανομιων αυτων 90.6% | — CT 3.5% * 9:1 και | — SBL † 9:1 πρωτη | πρωτη σκηνη ANT ST

⁵ ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Ἰερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

⁶ Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίστησιν οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες·

⁷ εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων·

⁸ τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἀγίων ὁδόν, ἐπὶ τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν·

⁹ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρα τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα,

¹⁰ μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς *καὶ δικαιομασίαι σαρκός, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

¹¹ Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν ἡμελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,

¹² οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰώνιαν λύτρωσιν ἑυράμενος.

¹³ Εἰ γὰρ τὸ αἷμα Σταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα,

¹⁴ πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος *αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαρῶς τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;

¹⁵ Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.

¹⁶ Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατος ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.

¹⁷ Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ ἄμποτε ἰσχύει ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος.

¹⁸ Ὅθεν Σοῦδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος *ἐγκεκαινίσται.

¹⁹ Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ ἡ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων ἔκαι τράγων, μετὰ ὕδατος καὶ ἔριου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτὸ τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν *ἐρράντισε,

²⁰ λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός.

²¹ Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἔρράντισε.

‡ 9:5 χερουβὶμ | χερουβιν NA SBL TH | χερουβειν WH § 9:9 ον | ην CT * 9:10 καὶ δικαιομασίαι 93.2% | δικαιοματὰ CT 4.2% † 9:11 μελλοντων 97% | γενομενων NA SBL WH 0.9% ‡ 9:12 ευραμενος | ευρομενος PCK § 9:13 ταυρων καὶ τραγων | τραγων καὶ ταυρων CT * 9:14 αιωνιου | αγιου PCK † 9:14 υμων | ημων NA SBL WH ‡ 9:17 μηποτε | μη τοτε WH § 9:18 ουδ' | ουδε CT PCK * 9:18 εγκεκαινισται | ενκεκαινισται TH WH † 9:19 νομον | τον νομον ANT CT ‡ 9:19 μωυσεως | μωυσεος PCK § 9:19 καὶ τραγων 77.5% | καὶ των τραγων NA TH WH 5% | — SBL 16.4% * 9:19 ερραντισε | εραντισε SBL TH WH † 9:21 ερραντισε | εραντισε SBL TH WH

²² Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.

²³ Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας.

²⁴ Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσηλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν·

²⁵ οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἐαυτόν, ὡσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἄλλοτρίῳ·

²⁶ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· * νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται.

²⁷ Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·

²⁸ οὕτω καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις, εἰς σωτηρίαν.

10

¹ Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε * δύνανται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι.

² Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπάυσαντο προσφερόμενοι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνειδήσιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ † κεκαθαρμένοις;

³ Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν·

⁴ ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.

⁵ Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει,

Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
σῶμα δὲ κατηρίσω μοι·

⁶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
οὐκ εὐδόκησας·

⁷ τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω—

ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ—
τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου.

⁸ Ἀνώτερον λέγων ὅτι †Θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας—αἴτινες κατὰ ὁ νόμον προσφέρονται—

⁹ τότε εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἦκω τοῦ ποιῆσαι, * ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.

‡ 9:24 αγια εισηλθεν | εισηλθεν αγια CT § 9:24 ο | — CT * 9:26 νυν | νυνι CT † 9:26
αμαρτίας | της αμαρτίας NA WH ‡ 9:28 και | — TR * 10:1 δυνανται | δυναται ANT NA
PCK SBL TR † 10:2 κεκαθαρμενους | κεκαθαρισμενους CT ‡ 10:8 θυσιαν και προσφοραν |
θυσιας και προσφορας CT § 10:8 τον | — CT * 10:9 ο θεος 71.2% | — CT 14.6%

10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμέν, †οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος ‡Ιησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιλεῖν ἁμαρτίας·

12 Ὁ αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκές, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ,

13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

14 Μιᾶ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκές τοὺς ἀγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ *προειρηκέναι,

16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ †τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς·

17 καὶ

τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ ‡μνησθῶ ἔτι.

18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι §Ιησοῦ,

20 ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ,

22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφῶρᾳ πίστεως, *ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ †λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ·

23 κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινη, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·

24 καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων,

25 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσω βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.

26 Ἐκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία,

27 φοβερὰ δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.

† 10:10 οἱ | — ANT CT SCR ‡ 10:10 ἰησοῦ | του ἰησου ANT TR § 10:12 αὐτος | ουτος CT
* 10:15 προειρηκεναι | ειρηκεναι CT † 10:16 των διανοιων 89.7% | την διανοιαν CT 3.6%
‡ 10:17 μνησθω | μνησθησομαι CT § 10:19 ἰησοῦ | του ἰησου ANT * 10:22 ἐρραντισμενοι
| ρεραντισμενοι CT † 10:22 λελουμενοι | λελουσμενοι NA SBL WH

28 Ἀθετήσας τις νόμον ἡ Μωϋσέως χωρὶς Σοικτιριμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει·

29 πόσω, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἠγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;

30 Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, *λέγει Κύριος· καὶ πάλιν, Ἥ Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.

31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων·

33 τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι· τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γενηθέντες.

34 Καὶ γὰρ τοῖς ἡδεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρεῖττονα ὑπαρξιν *ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν.

35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει ἡμισθαποδοσίαν μεγάλην.

36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν.

37 Ἐτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ ἡχρονιεῖ.

38 Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ.

39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

11

1 Ἔστι δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων.

2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.

3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων *τὰ βλεπόμενα γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἀβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι ἡλαλεῖται.

‡ 10:28 μωσσεως | μωσεως BYZ TR | μωσσεος PCK § 10:28 οικτιριμων | οικτειριμων TH

* 10:30 λεγει κυριος 95.7% | — CT 4.2% † 10:30 κυριος κρινει | κρινει κυριος CT ‡ 10:34

δεσμοις μου 91% | δεσμοις CT 6.6% § 10:34 εαυτοις κρειττονα | εν εαυτοις κρειττονα ANT

TR | εαυτους κρειττονα NA SBL | εαυτους κρεισσονα TH WH * 10:34 εν ουρανοις 93.6% |

— CT 1.7% † 10:35 μισθαποδοσιαν μεγαλην | μεγαλην μισθαποδοσιαν CT ‡ 10:37 χρονιει

| χρονισει CT § 10:38 δικαιος | δικαιος μου CT * 11:3 τα βλεπομενα | το βλεπομενον CT

† 11:4 λαλειται | λαλει CT SCR

5 Πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως ἑαυτοῦ μεμαρτύρηται *εὐηρεστηκεῖναι τῷ Θεῷ·

6 χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστηῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

7 Πίστει χρηματισθεῖς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεῖς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.

8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται.

9 Πίστει παρώκησεν εἰς Σγῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἄλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν *συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς·

10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.

11 Πίστει καὶ ταῦτη Σάρρα δύναμις εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.

12 Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ *λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἄσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι.

15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἔξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.

16 *Νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανοῦ· διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεός, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἠτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,

18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα·

19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο.

‡ 11:5 ευρισκετο | ηυρισκετο CT § 11:5 αυτου | — CT * 11:5 ευηρεστηκεναι | ευαρεστηκεναι NA SBL WH † 11:8 τον | — CT ‡ 11:8 ημελλε | εμελλε ANT § 11:9 γην | την γην ANT BYZ TR * 11:9 συγκληρονομων | συγκληρονομων TH WH † 11:11 αυτη σαρρα | αυτη σαρρα στειρα NA | αυτη Σαρρα SBL ‡ 11:11 ετεκεν | — CT § 11:12 ως η | ωσει TR * 11:13 λαβοντες 89.1% | κομισαμενοι WH 7% † 11:13 ασπασαμενοι | πεισθεντες και ασπασαμενοι TR ‡ 11:15 εμνημονευουσι | μνημονευουσιν SBL § 11:15 εξηλθον 94.4% | εξεβησαν CT 3% * 11:16 νυν | νυι TR

20 †Πίστει περι μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαΰ.

21 Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ράβδου αὐτοῦ.

22 Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περι τῆς ἐξέδοις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περι τῶν ὁστέων αὐτοῦ ἐνετέιλατο.

23 Πίστει †Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.

24 Πίστει †Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ,

25 μᾶλλον ἐλόμενος *συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν·

26 μεῖζονα πλοῦτον ἠγησάμενος τῶν †Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.

27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων ἐκαρτέρησε.

28 Πίστει πεποίηκε τὸ Πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.

29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ †ξηραῶς· ἧς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν.

30 Πίστει τὰ τεῖχη †Ιεριχῶ *ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει †Ραὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείπει †γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περι Γεδεών, Βαράκ †τε καὶ Σαμψών καὶ Ἰεφθάε, †Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν·

33 οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, *εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,

34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα †μαχαίρας, †ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων.

35 Ἐλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττους ἀναστάσεως τύχουσιν·

36 ἕτεροι δὲ ἐμπαυγῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς·

37 ἐλιθάσθησαν, †ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ *μαχαίρας ἀπέθανον· περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν †αἰγείοις δέρμασιν,

† 11:20 πιστει | πιστει και CT † 11:23 μωυσης | μωυσης TR § 11:24 μωυσης | μωυσης TR * 11:25 συγκακουχεισθαι | συνκακουχεισθαι TH WH † 11:26 αιγυπτου | εν αιγυπτω TR

‡ 11:29 ξηρας | ξηρας γης CT § 11:30 ιεριχω | ιεριχω WH * 11:30 επεσε | επεσαν CT

† 11:32 γαρ με | με γαρ CT ‡ 11:32 τε και σαμψων και | σαμψων CT § 11:32 δαυιδ | δαβιδ HF TR | δαυιδ TH WH * 11:33 ειργασαντο | ηργασαντο WH † 11:34 μαχαιρας | μαχαιρης CT ‡ 11:34 ενεδυναμωθησαν | εδυναμωθησαν CT § 11:37 επρισθησαν επειρασθησαν 86.7% | επρισθησαν NA SBL 7.3% | επειρασθησαν επρισθησαν WH 3.1% * 11:37 μαχαιρας | μαχαιρης CT † 11:37 αιγειοις | αιγιοις WH

ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι—

³⁸ ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος—ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαϊς τῆς γῆς.

³⁹ Καὶ ὅσοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἔκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν,

⁴⁰ τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

12

¹ Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα,

² ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς, ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ *κεκάθικεν.

³ Αναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς τὸ αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

⁴ Οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι·

⁵ καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,

Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου,
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·

⁶ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει·

μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

⁷ Ἐἰς παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἔξεστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ;

⁸ Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἥς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι *ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί.

⁹ Εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῶ μάλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν;

¹⁰ Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

¹¹ Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηρικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

¹² Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε·

‡ 11:38 εν | em CT § 11:39 ουτοι | — SBL * 12:2 κεκαθικεν | εκαθισεν TR † 12:3 αυτον 90.7% | εαυτον NA TH 2.8% | εαυτους SBL WH 1.1% ‡ 12:7 εις | ει ANT BYZ PCK TR § 12:7 εστιν | — CT * 12:8 εστε και ουχ υιοι | και ουχ υιοι εστε CT † 12:9 πολλω | πολυ δε NA | πολυ SBL TH WH ‡ 12:11 δε | μεν WH

¹³ καὶ τροχιάς ὀρθὰς ᾠποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον.

¹⁴ Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον·

¹⁵ ἐπίσκοποῦντες μὴ τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· μὴ τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ, καὶ *διὰ ταύτης μιανθῶσι †πολλοί·

¹⁶ μὴ τις πόρνος, ἢ βέβηλος, ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς †ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια ᾠαυτοῦ.

¹⁷ Ἵστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομησαὶ τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκίμασθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

¹⁸ Οὐ γὰρ προσελθύθατε ψηλαφωμένῳ *ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρί, καὶ γνόφῳ, καὶ †σκότῳ, καὶ θυέλλῃ,

¹⁹ καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο †μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον·

²⁰ οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον, Κἂν θηρίου θίγη τοῦ ὄρου, ᾠλιθοβοληθήσεται·

²¹ καί, οὕτω φοβερόν ἦν τὸ φανταζόμενον, *Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος,

²² Ἀλλὰ προσελθύθατε Σιών ὄρει, καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων,

²³ πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων †ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων,

²⁴ καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ †κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ ᾠτὸν Ἄβελ.

²⁵ Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ *ἔφυγον, †τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, †πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι·

²⁶ οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλυσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται, λέγων, Ἐτι ἅπαξ ἐγὼ *σειῶ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.

²⁷ Τὸ δέ, Ἐτι ἅπαξ, δηλοῖ †τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.

²⁸ Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς †λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ ᾠαίδους καὶ εὐλαβείας·

§ 12:13 ποιησατε | ποιειτε CT * 12:15 δια ταυτης 83.5% | δι αυτης CT 15.7% † 12:15 πολλοι | οι πολλοι WH † 12:16 απεδото | απεδото CT § 12:16 αυτου | αυτου CT * 12:18 ορει 93% | — CT 2.1% † 12:18 σκοτω 93% | ζοφω CT 4.8% † 12:19 μη | — WH § 12:20 λιθοβοληθησεται | λιθοβοληθησεται η βολιδι κατατοξευθησεται TR * 12:21 μωυσης | μωσης TR † 12:23 εν ουρανοις απογεγραμμενων | απογεγραμμενων εν ουρανοις CT † 12:24 κρειττον | κρειττονα TR § 12:24 τον | το HF PCK SCR * 12:25 εφυγον | εξεφυγον CT † 12:25 τον επι γης παραιτησαμενοι 86.3% | επι γης παραιτησαμενοι τον CT 2.5% | τον επι της γης παραιτησαμενοι ANT TR 0.7% † 12:25 πολλω | πολυ CT § 12:25 ουρανων | ουρανου PCK * 12:26 σειω | σεισω CT † 12:27 των σαλευομενων την 93.6% | την των σαλευομενων NA TH WH 3% | των σαλευομενων SBL 1.4% † 12:28 λατρευομεν | λατρευομεν ANT NA SBL TR WH § 12:28 αιδους και ευλαβειας 89.7% | ευλαβειας και δεους CT 1.8%

29 καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13

1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω.

2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.

3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.

4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους *δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός.

5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκοῦμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνώ, οὐδ' οὐ μὴ σε †εγκαταλείπω.

6 Ὡστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν,

Κύριος ἐμοὶ βοηθός,

‡καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μεῖσθε τὴν πίστιν.

8 Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἄγιος καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ *παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ †περιπατήσαντες.

10 Ἐχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῆ σκηνῆ λατρεύοντες.

11 Ὡν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἀγίαση διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε.

13 Τοῖνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες.

14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

15 Δι' αὐτοῦ ‡οὗν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἔστι, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ὁμιλοῦμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφασθαι.

* 13:4 δε | γαρ CT † 13:5 εγκαταλειπω | εγκαταλιπω ANT NA PCK SBL TR WH ‡ 13:6 και | — SBL WH § 13:8 χθες | εχθες CT * 13:9 παραφερεσθε | περιφερεσθε TR † 13:9 περιπατησαντες | περιπατουντες CT ‡ 13:15 ουν | — WH § 13:18 πεποιθαμεν | πειθομεθα CT

19 Περισσότερως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα *τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν,

21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ †ἔργω ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ‡ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας §τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.

23 Γινώσκετε τὸν *ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν †τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ‡Ἀμήν. §

* 13:19 ταχιον | ταχειον WH † 13:21 εργω 95.9% | — CT 1.4% ‡ 13:21 υμιν | ημιν CT
 § 13:21 των αιωνων | — SBL * 13:23 αδελφον | αδελφον ημων CT † 13:23 ταχιον | ταχειον
 WH ‡ 13:25 αμην | — NA SBL WH § 13:25 The following scribal note is included in the
 colophons of many Greek manuscripts: Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.

ΙΑΚΩΒΟΥ

1 Ἰάκωβος, Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.

2 Πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις,

3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν·

4 ἢ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὀλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς, καὶ *οὐκ ὄνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ.

6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.

7 Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι †λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου.

8 Ἄνῆρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ·

10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται.

11 Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος †λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ *Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειράστος ἐστὶ κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα·

14 ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος.

15 Εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκτείνει θάνατον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.

17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθὲν ἐστὶ, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.

18 Βουληθεὶς ἀπεκύρησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

19 †Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν·

20 ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ †οὐ κατεργάζεται.

* 1:5 ουκ 69.9% | μη CT TR 29.9% † 1:7 ληψεται | ληψεται CT ‡ 1:12 ληψεται | ληψεται CT § 1:12 ο κυριος 89.1% | — CT 2% * 1:13 θεου | του θεου TR † 1:19 ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εστω | ιστε αδελφοι μου αγαπητοι εστω δε CT ‡ 1:20 ου κατεργαζεται 82.1% | ουκ εργαζεται NA²⁷ SBL TH WH 16.7%

21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεΐαν κακίας, ἐν πραύτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ ὁμιλοῦντες ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοὺς.

23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς *λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ὅμοιος ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσώπτρῳ·

24 κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν.

25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, †οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι †ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν ἑαυτοῦ, *ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν †αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία.

27 Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ †Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὄρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν *προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης.

2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς †τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθήτῃ λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθήτῃ,

3 †καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ὀρθότητα τὴν λαμπράν, καὶ εἴπητε *αὐτῷ, Σὺ κάθου ὡς καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στήθῃ †ἐκεῖ, ἢ κάθου ὡς ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου·

4 †καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς ὁμοῦ τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;

6 Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;

7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;

8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε·

§ 1:22 μονον ακροαται 93.8% | ακροαται μονον ECM† SBL WH 4.6% * 1:23 λογου | νομου PCK † 1:25 ουτος 87.1% | — CT 5.4% † 1:26 εν υμιν 80.1% | — CT 9.4% § 1:26 αυτου | εαυτου WH * 1:26 αλλα | αλλ ANT ECM NA²⁸ PCK TR † 1:26 αυτου | εαυτου WH † 1:27 θεω | τω θεω ANT CT TR * 2:1 προσωποληψιας | προσωποληψιας CT † 2:2 την | — CT † 2:3 και επιβλεψητε | επιβλεψητε δε ECM NA SBL WH § 2:3 εσθητα την λαμπραν | λαμπραν εσθητα PCK * 2:3 αυτω | — CT † 2:3 εκει η καθου ωδε 86.4% | εκει η καθου NA²⁷ TH 1% | η καθου εκει ECM NA²⁸ SBL WH 1% † 2:4 και 70.3% | — NA²⁷ PCK SBL TH WH 27.3% § 2:5 του κοσμου 89.6% | του κοσμου τουτου TR 6.1% | τω κοσμω CT 2.3%

⁹ εἰ δὲ *προσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.

¹⁰ Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον †τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος.

¹¹ Ὁ γὰρ εἰπών, Μὴ *μοιχεύσεις, εἶπε καί, Μὴ φονεύσεις· εἰ δὲ οὐ *μοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου.

¹² Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι.

¹³ Ἡ γὰρ κρίσις †ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι †ἔλεος· κατακαυχᾶται §ἔλεον κρίσεως.

¹⁴ Τί *τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγη τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ †ἔχη; Μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν;

¹⁵ Ἐὰν †δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λειπόμενοι §ὥστί τῆς ἐφημέρου τροφῆς,

¹⁶ εἶπη δὲ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δώτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί *τὸ ὄφελος;

¹⁷ Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ †ἔργα ἔχη, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτήν.

¹⁸ Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου †ἐκ τῶν ἔργων §σου, κἀγὼ *δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν †μου.

¹⁹ Σὺ πιστεύεις ὅτι †ὁ Θεὸς εἶς ἐστὶ· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι.

²⁰ Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων §νεκρά ἐστίν;

²¹ Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;

²² Βλέπετε ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη;

²³ Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἢ λέγουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη.

²⁴ Ὅρατε *τοῖνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον.

²⁵ Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρα ὁδῷ ἐκβαλοῦσα;

²⁶ Ὡσπερ †γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς †τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶ.

* 2:9 προσωποληπτεῖτε | προσωποληπτεῖτε CT † 2:10 τηρήσει πταίσει | τηρηση πταιση ANT CT ‡ 2:11 μοιχευσεις | μοιχευσης ANT CT PCK TR § 2:11 φονευσεις | φονευσης ANT CT PCK TR * 2:11 μοιχευσεις φονευσεις | μοιχευεις φονευεις ECM† NA SBL TH WH † 2:13 ανελεος | ανηλεος PCK | ανιλεως TR ‡ 2:13 ελεος | ελεος και TR § 2:13 ελεον | ελεος ANT CT TR * 2:14 το | — SBL WH † 2:14 εχη | εχει PCK ‡ 2:15 δε | — CT § 2:15 ωσι | — NA²⁷ SBL TH WH * 2:16 το | — SBL WH † 2:17 εργα εχη | εχη εργα CT ‡ 2:18 εκ 87.7% | χωρις CT SCR 11.1% § 2:18 σου | — CT * 2:18 δειξω σοι | σοι δειξω CT † 2:18 μου | — CT ‡ 2:19 ο θεος εις εστι 80.6% | εις θεος εστι WH 4.1% | εις εστιν ο θεος ECM NA SBL TH 1.8% § 2:20 νεκρα 98.2% | αργη CT 1.6% * 2:24 τοινυν 86.9% | — CT 11.7% † 2:26 γαρ | — WH ‡ 2:26 των | — CT

3

1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα *ληψόμεθα.

2 Πολλὰ γὰρ πταίμεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, *δυνατὸς χαλιναγωγεῖσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα.

3 *†Ἴδε, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν ἄπρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετὰγομεν.

4 Ἰδοῦ, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ *σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετὰγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου †ἂν ἡ ὀρμὴ τοῦ †εὐθύοντος Ἐβουλήται.

5 Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστί, καὶ *μεγαλαυχεῖ.

†Ἰδοῦ, †ὀλίγον πῦρ ἠλικὴν ὕλην ἀνάπτει.

6 Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γέννησης.

7 Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ·

8 τῆν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς ἔδυναται ἀνθρώπων δαμάσαι· *ἀκατάσχετον κακὸν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου.

9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν †Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας·

10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρεῖ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι.

11 Μῆτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν;

12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; †οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἀλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πράττει σοφίας.

14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ Ἐριθειάν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυθᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.

15 Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, *ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης.

16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ †εριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.

17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπεικὴς, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος †καὶ ἀνυπόκριτος.

* 3:1 ληψόμεθα | ληψομεθα CT † 3:2 δυνατος | δυναμενος PCK † 3:3 ἰδε | ἰδου TR | εἰ δε CT § 3:3 προς 95.5% | εἰς CT 2.4% * 3:4 σκληρων ανεμων | ανεμων σκληρων ECM† NA PCK SBL TH WH † 3:4 αν | — CT † 3:4 ευθυοντος | ιθυνοντος PCK § 3:4 βουληται | βουλεται CT * 3:5 μεγαλυχει | μεγαλα αυχει CT † 3:5 ολιγον | ηλικον CT † 3:6 ουτως | — CT § 3:8 δυναται ανθρωπων δαμασαι 84.2% | δαμασαι δυναται ανθρωπων CT 1% * 3:8 ακατασχετον 97.4% | ακαταστατον CT 2.6% † 3:9 θεον | κυριον CT † 3:12 ουτως ουδεμια πηγη αλυκον και | ουτε αλυκον CT § 3:14 εριθειαν | εριθιαν WH * 3:15 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 3:16 εριθεια | εριθια WH † 3:17 και | — CT

18 Καρπὸς δὲ Ἑτῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεύρεται τοῖς ποιούσιν εἰρήνην.

4

1 Πόθεν πόλεμοι καὶ *μάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;

2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, *οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·

3 αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε.

4 †Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἶδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστίν; Ὁς ἂν οὖν βουληθῆ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται.

5 *Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ *κατώκησεν ἐν ἡμῖν.

6 Μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσει, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε †δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν.

8 Ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ †ἐγγιεῖ ὑμῖν· καθάρισατε χεῖρας, ἀμαρτωλοί, καὶ ἀγνίστατε καρδίας, δίψυχοι.

9 Ταλαιωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.

10 Ταπεινώθητε ἐνώπιον *τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. †Ὁ καταλαλὸν ἀδελφοῦ, †καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτὴς.

12 Εἷς ἐστὶν ἁὸς νομοθέτης, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ *δὲ τίς εἶ †ὸς κρίνεις τὸν †ἕτερον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ἁκαὶ αὔριον *πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ †ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν †ἕνα, καὶ ἁἐμπορευσώμεθα, καὶ *κερδήσωμεν·

14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε †τὸ τῆς αὔριον. Ποία †γὰρ ἡ ζωὴ ἁὸμων; Αἰμίς γὰρ *ἔσται †ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα †δὲ καὶ ἀφανίζομένη.

§ 3:18 της † — CT PCK * 4:1 μαχαι † ποθεν μαχαι CT † 4:2 ουκ εχετε † ουκ εχετε δε TR † και ουκ εχετε ANT † 4:4 μοιχοι και 97.8% † — CT 1.8% § 4:4 αν † εαν CT * 4:5 κατωκησεν † κατωκισεν CT † 4:7 δε † — ANT BYZ PCK TR † 4:8 εγγιει † εγγισει WH § 4:9 μεταστραφητω † μετατραπητω ECM† NA SBL WH * 4:10 του † — NA²⁷ SBL TH WH † 4:11 ο † ο γαρ PCK † 4:11 και 83.5% † η CT 15.3% § 4:12 ο νομοθετης † ο νομοθετης και κριτης ANT ECM NA PCK TH † νομοθετης και κριτης SBL WH * 4:12 δε † — TR † 4:12 ος κρινεις † ο κρινων ECM† NA SBL TH WH † 4:12 ετερον † πλησιον CT § 4:13 και † η CT SCR * 4:13 πορευσωμεθα † πορευσομεθα ANT CT SCR † 4:13 ποιησωμεν † ποιησομεν ANT CT SCR † 4:13 ενα † — CT § 4:13 εμπορευσωμεθα † εμπορευσομεθα ANT CT SCR * 4:13 κερδησωμεν † κερδησομεν ANT CT SCR † 4:14 το † τα ECM† † — WH † 4:14 γαρ † — CT § 4:14 ομων † ημων PCK * 4:14 εσται † εστιν BYZ PCK TR † εστε CT † 4:14 η † — WH † 4:14 δε και † δε TR † και CT † — PCK

¹⁵ Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ Κύριος ῥηθῆσθαι, καὶ *ζήσωμεν, καὶ †ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.

¹⁶ Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς †ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρὰ ἐστίν.

¹⁷ Εἰδότες οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῶ ἐστίν.

5

¹ Ἄγε νῦν οἱ πλοῦσοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομένας.

² Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν·

³ ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰδὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.

⁴ Ἰδοῦ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ *ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κρᾶζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ †εἰσεληλυθασιν.

⁵ Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὥς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.

⁶ Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

⁷ Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἰδοῦ, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' ἑαυτόν, *ἕως λάβῃ †ὕετον πρῶϊμον καὶ ὄψιμον.

⁸ Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίζατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε.

⁹ Μὴ στενάζετε †κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ ῥκριθῆτε· ἰδοῦ, *ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν.

¹⁰ Ὑπόδειγμα λάβετε, †ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας οἱ ἐλάλησαν †τῷ ὀνόματι Κυρίου.

¹¹ Ἰδοῦ, μακαρίζομεν τοὺς ἑυπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου *ἴδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνὸς †ἐστὶ καὶ †οἰκτίρμων.

¹² Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανόν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινα ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὐ, οὐ· ἵνα μὴ ῥεις ὑπόκρισιν πέσητε.

¹³ Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω.

§ 4:15 θεληση | θελη WH * 4:15 ζησωμεν | ζησομεν ANT CT SCR † 4:15 ποιησωμεν | ποιησομεν ANT CT SCR † 4:16 αλαζονειαις | αλαζονιαις TH WH * 5:4 απεστερημενος | αφυστερημενος ECM† SBL WH † 5:4 εισεληλυθασιν | εισεληλυθαν TH WH † 5:5 ως | — CT § 5:7 αυτον | αυτω ANT CT TR * 5:7 εως | εως αν PCK TR † 5:7 υετον πρωιμων 85.9% | προιμων CT 0.2% † 5:9 κατ αλληλων αδελφοι 78.5% | αδελφοι κατ αλληλων CT 7.3% § 5:9 κριθητε | κατακριθητε TR * 5:9 ο | — ST † 5:10 αδελφοι μου της κακοπαθειας | αδελφοι της κακοπαθειας ECM PCK TH | της κακοπαθειας αδελφοι μου TR | αδελφοι της κακοπαθειας NA SBL WH † 5:10 τω | εν τω CT PCK § 5:11 υπομενοντας | υπομειναντας CT * 5:11 ιδετε | ειδετε ANT BYZ CT HF PCK TR † 5:11 εστι 87.7% | εστιν ο κυριος ANT CT TR 11.3% † 5:11 οικτιρμων | οικτειρμων TH § 5:12 εις υποκρισιν | υπο κρισιν CT SCR

14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες * αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου·

15 καὶ ἡ εὐχή τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ἦ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ.

16 †Εξομολογεῖσθε ἀλλήλοις ‡τὰ παραπτώματα, καὶ §εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

17 *Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσήξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ.

18 Καὶ πάλιν προσήξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς †υετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

19 ‡Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν,

20 §γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει * ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

* 5:14 αυτον | — WH † 5:16 εξομολογεισθε | εξομολογεισθε ουν CT ‡ 5:16 τα παραπτωματα 90.1% | τας αμαρτιας CT 9.7% § 5:16 ευχεσθε | προσευχεσθε WH * 5:17 ηλιας | ηλειας WH † 5:18 υετον εδωκε | εδωκεν υετον ECM† ‡ 5:19 αδελφοι | αδελφοι μου CT § 5:20 γινωσκετω | γινωσκετε WH * 5:20 ψυχην 90.9% | ψυχην αυτου CT 5.7%

ΠΕΤΡΟΥ Α

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας,

2 κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ *αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν,

4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς †ὑμᾶς,

5 τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμῆν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.

6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ‡εστί, §λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς,

7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως *πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὖρεθῆ εἰς ἔπαινον καὶ †τιμὴν καὶ εἰς δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ·

8 ὃν οὐκ ‡εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρῶντες, πιστεύοντες δέ, §ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῳ,

9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως *ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.

10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ †ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες·

11 ‡ερευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας.

12 Οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, §ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς *ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελειῶς ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ·

14 ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ †συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις,

15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε·

* 1:3 αυτου ελεος | ελεος αυτου PCK † 1:4 υμας | ημας ST ‡ 1:6 εστι | — SBL WH § 1:6 λυπηθεντες | λυπηθεντας ECM NA²⁸ * 1:7 πολυ τιμιωτερον | πολυτιμοτερον ANT CT † 1:7 τιμην και εις δοξαν | δοξαν και τιμην CT PCK | τιμην και δοξαν ANT TR ‡ 1:8 ειδοτες | ιδουτες CT SCR § 1:8 αγαλλιασθε | αγαλλιατε WH * 1:9 υμων | — WH † 1:10 εξηρευνησαν | εξηραυνησαν CT ‡ 1:11 ερευνωντες | εραυνωντες CT § 1:12 υμιν | ημιν TR * 1:12 εν | — SBL TH WH † 1:14 συσχηματιζομενοι | συσχηματιζομενοι WH

¹⁶ διότι †γεγραπται, Ἅγιοι §γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός *εἰμι.

¹⁷ Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν †ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε·

¹⁸ εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου,

¹⁹ ἀλλὰ τιμῆ αἱματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ,

²⁰ προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' †ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς,

²¹ τοὺς δι' αὐτοῦ §πιστεύοντας εἰς Θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν.

²² Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας *διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ †καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς·

²³ ἀναγεγνημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, †ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος §εἰς τὸν αἰῶνα.

²⁴ Διότι,

Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος,
καὶ πᾶσα δόξα *ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου.
Ἐξηράνθη ὁ χόρτος,
καὶ τὸ ἄνθος †αὐτοῦ ἐξέπεσε·

²⁵ τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

2

¹ Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ *ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς,

² ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ †αὐξηθῆτε,

³ †εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος·

⁴ πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον,

⁵ καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, §ιεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους *τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁶ †Διότι περιέχει †ἐν τῇ γραφῇ,

‡ 1:16 γεγραπται | γεγραπται οτι NA²⁷ SBL WH § 1:16 γινεσθε | γενεσθε TR | εσεσθε CT

* 1:16 εμι | — ECM NA²⁸ SBL TH WH † 1:17 απροσωποληπτως | απροσωπολημπτως CT

‡ 1:20 εσχατων | εσχατου CT § 1:21 πιστευοντας | πιστους ECM NA SBL WH * 1:22 δια

πνευματος 91.7% | — CT 7.5% † 1:22 καθαρας 99.2% | — ECM† SBL WH 0.6% ‡ 1:23 αλλα

| αλλ ECM NA²⁸ PCK § 1:23 εις τον αιωνα 90.1% | — CT 6% * 1:24 ανθρωπου | αυτης

CT † 1:24 αυτου | — CT * 2:1 υποκρισεις | υποκρισιν WH † 2:2 αυξηθητε | αυξηθητε

εις σωτηριαν ANT CT PCK ‡ 2:3 ειπερ | ει CT § 2:5 ιερατευμα | εις ιερατευμα CT * 2:5

τω | — ECM NA²⁸ SBL TH WH † 2:6 διοτι | διο και TR ‡ 2:6 εν τη | η PCK | εν CT

Ἰδοῦ, τίθημι ἐν Σιών λίθον ὁσάκρογωνιαῖον,
ἐκλεκτόν, ἔντιμον·
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ κατασχυνοθῆ.

7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· *ἀπειθοῦσι δέ,

†Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας,

8 καί,

Λίθος προσκόμματος
καὶ πέτρα σκανδάλου·

οἱ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες· εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.

9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλείου ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς·

10 οἱ ποτὲ οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἔλεηθέντες.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, †ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς·

12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ὄχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων, *ἐποπεύσαντες, δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε *οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι·

14 εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς †ἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν.

15 Ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας ὁφισμοῦν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·

16 ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς *δούλοι Θεοῦ.

17 Πάντας τιμήσατε. Τὴν ἀδελφότητα †ἀγαπήσατε. Τὸν Θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμάτε.

18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπεικέσι, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.

19 Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσῃων ἀδίκως.

§ 2:6 ακρογωνιαιον εκλεκτον | εκλεκτον ακρογωνιαιον WH * 2:7 απειθοουσι | απιστουσι CT

† 2:7 λιθον | λιθος CT ‡ 2:11 απεχεσθαι | απεχεσθε ANT § 2:12 εχοντες καλην εν τοις εθνεσιν | εν τοις εθνεσιν εχοντες καλην CT TR * 2:12 εποπευσαντες | εποπευοντες ECM†

NA SBL TH WH † 2:13 ουν | — CT ‡ 2:14 εκδικησιν | εκδικησιν μεν ANT PCK TR § 2:15

φιμου | φιμου WH * 2:16 δουλοι θεου | θεου δουλοι CT † 2:17 αγαπησατε | αγαπατε ANT CT TR

20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἀμαρτάνουντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; Ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιῶντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Ἐθεῶ.

21 Εἰς τοῦτο ἄρα ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·

22 ὃς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·

23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἠπέλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως·

24 ὃς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα, ταῖς ἀμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὐ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.

25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα ἀπλανώμενα· ὁ δὲ ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

3

1 Ὅμοίως, αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα, ὡς καὶ εἰς τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἀνευ λόγου κερδηθῆσονται,

2 ἐποπεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν ἡμῶν.

3 Ὡς ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος·

4 ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφάρτῳ τοῦ ἔργου καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής.

5 Οὕτω γὰρ ποτε καὶ αἱ ἅγαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ Θεοῦ ἐκόσμου ἐαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν·

6 ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιῶσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνώσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκευεῖ τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ ἡ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ἡμῶν.

8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχνοὶ, φιλοφρόνες·

9 μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοῦναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

‡ 2:20 θεω | τω θεω PCK § 2:21 γαρ | γαρ και PCK * 2:21 ημων υμιν 64% | ημων ημιν TR 10.3% | υμων υμιν CT 10.2% † 2:24 αυτου | — CT ‡ 2:25 πλανωμενα | πλανωμενοι CT § 2:25 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL WH * 2:25 υμων | ημων PCK * 3:1 αι | — SBL TH WH † 3:1 και | — WH ‡ 3:1 κερδηθησονται | κερδηθησωνται TR § 3:4 πραιος και ησυχιου | πραιως και ησυχιου ECM NA SBL TH | ησυχιου και πραιως WH * 3:5 επι | επι του SCR | εις ECM† NA SBL TH WH | εις του ECM† † 3:5 θεου | τον θεου ANT PCK TR ‡ 3:6 υπηκουσε | υπηκουε WH § 3:7 συγκληρονομοι | συγκληρονομοις ECM NA SBL | συγκληρονομοις TH | συγκληρονομοι WH * 3:7 εγκοπτεσθαι | εκκοπτεσθαι TR † 3:8 φιλοφρονες 71.8% | ταπεινοφρονες CT 22.7% ‡ 3:9 ειδοτες 84.9% | — CT 9%

10 Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν,
καὶ Ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς,
παυσάτω τὴν γλώσσαν *αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ,
καὶ χεῖλη †αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον·
11 ‡ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν·
ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν.
12 Ὅτι Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους,
καὶ ὤτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν·
πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

13 Καὶ τίς ὁ κακῶσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ *μιμηταὶ γένησθε;

14 Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι· τὸν δὲ φόβου αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ παραχθῆτε·

15 Κύριον δὲ τὸν †Θεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἔτοιμοι ‡δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαὶν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, ἡμετὰ πραύτητος καὶ φόβου·

16 συνειδήσιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα, ἐν ᾧ *καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυρθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν †τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφῇ.

17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιῶντας, εἰ ‡θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιῶντας.

18 Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔσπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα *ὑμᾶς προσάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ †πνεύματι,

19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν,

20 ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ‡ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὁλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτῶ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος·

21 *ὁ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ρύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,

22 ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ †τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

§ 3:10 ἰδειν ημερας | ημερας ἰδειν PCK * 3:10 αυτου | — CT † 3:10 αυτου | — CT ‡ 3:11 εκκλινατω | εκκλινατω δε CT § 3:12 οφθαλμοι | οι οφθαλμοι TR * 3:13 μιμηται | ζηλωται CT † 3:15 θεον | χριστον CT ‡ 3:15 δε | — CT § 3:15 μετα | αλλα μετα CT * 3:16 καταλαλοσιν υμων ως κακοποιων 43.1% | καταλαλωσιν υμων ως κακοποιων BYZ HF TR 46% | καταλαλεισθε CT 5% † 3:16 την αγαθην ... αναστροφην | τη αγαθη ... αναστροφη PCK ‡ 3:17 θελοι | θελει TR § 3:18 επαθε | απεθανε WH * 3:18 υμας | ημας ANT PCK TR † 3:18 πνευματι | τω πνευματι TR ‡ 3:20 απεξεδεχετο | απαξ εξεδεχετο TR § 3:20 ολιγοι | ολιγοι ECM† NA SBL TH WH * 3:21 ο αντιτυπον νυν και ημας | ω και ημας αντιτυπον νυν SCR | ο και ημας αντιτυπον νυν ST | ο και υμας αντιτυπον νυν CT † 3:22 του | — SBL WH

4

1 Χριστοῦ οὖν παθόντος *ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε· ὅτι ὁ παθὼν †ἐν σαρκί, πέπανται †ἀμαρτίας·

2 εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίας, ἀλλὰ θελήματι §Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκί βιώσαι χρόνον.

3 Ἀρκετὸς γὰρ *ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος †τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἔθνων †κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίας, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις §ειδωλοατρείαις·

4 ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες·

5 οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοίμως *ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε· σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς †τὰς προσευχάς·

8 πρὸ πάντων †δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι §ἀγάπη *καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν·

9 φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ †γογγυσμῶν·

10 ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ·

11 εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος †ὡς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζεται §ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἔστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας *τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος·

13 ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίrete, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.

14 Εἰ ὄνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης †καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς †ἀναπαύεται· §κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.

15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεύς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός, ἢ ὡς *ἄλλοτριοεπίσκοπος·

16 εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ †μέρει τούτῳ.

* 4:1 υπερ ημων 83% | — CT 2.8% † 4:1 εν | — CT PCK † 4:1 αμαρτιας | αμαρτιας WH
 § 4:2 θεου | του θεου PCK * 4:3 ημν 47% | υμιν ANT BYZ HF PCK 41.5% | — CT 11.2% † 4:3 του βιου το θελημα | το θελημα PCK | το βουλημα CT † 4:3 κατεργασσασθαι | κατειργασθαι CT § 4:3 ειδωλοατρειαις | ειδωλοατραιαις ECM NA PCK SBL WH * 4:5 εχοντι κριναι | κρινοντι WH † 4:7 τας | — CT † 4:8 δε | — CT § 4:8 αγαπη | η αγαπη ANT PCK SCR
 * 4:8 καλυπει | καλυπτει CT PCK † 4:9 γογγυσμων | γογγυσμου CT † 4:11 ως | ης CT TR
 § 4:11 ο | — PCK * 4:11 των αιωνων | — ECM† PCK † 4:14 και 71.5% | και δυναμεως και ANT 15.7% † 4:14 αναπαυεται | αναπεπαυται PCK § 4:14 κατα μεν αυτους βλασφημεται κατα δε υμας δοξάζεται | — CT * 4:15 αλλοτριοεπισκοπος | αλλοτριεπισκοπος CT † 4:16 μερει | ονοματι NA²⁷ SBL TH WH

17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ;

18 Καὶ

εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται,
ἄσβεβῆς καὶ ἀμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

19 Ὡστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, Ὡς πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς *αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

5

1 Πρεσβυτέρους *τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ †συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός·

2 ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον τοῦ Θεοῦ, †ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, Ὡλλ' *ἐκουσίως· μὴδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως·

3 †μὴδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου.

4 Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομειῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.

5 Ὅμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις †ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ,

7 πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν Ὡεπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει *περὶ ὑμῶν.

8 Νήψατε, †γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρούμενος, †περιπατεῖ ζητῶν Ὡτίνα καταπίῃ·

9 Ὡ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν *κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ †Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας αὐτὸς Ὡκαταρτίσαι ὑμᾶς, στηριξεί, σθενωώσει, θεμελιώσει.

‡ 4:18 ο | ο δε WH § 4:19 ως | — CT * 4:19 αυτων | εαυτων TR | — WH * 5:1 τους | ουν NA²⁷ SBL WH | ουν τους TH † 5:1 συμπρεσβυτερος | συνπρεσβυτερος TH WH ‡ 5:2 επισκοπουντες 95% | — WH 0.8% § 5:2 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH * 5:2 εκουσιως | εκουσιως κατα θεου ECM NA SBL TH † 5:3 μηδε | μηδ ANT CT TR ‡ 5:5 υποτασσομενοι 90.6% | — CT 3.5% § 5:7 επιρριψαντες | επιρψαντες CT * 5:7 περι | υπερ PCK † 5:8 γρηγορησατε | γρηγορησατε οτι PCK TR ‡ 5:8 περιπατει | περιερχεται PCK § 5:8 τινα καταπιη | τινα καταπιεν ECM NA PCK SBL TH | καταπιεν WH * 5:9 κοσμο | τω κοσμο ECM† NA²⁷ SBL WH † 5:10 υμας | ημας TR ‡ 5:10 ιησου | — ECM† NA²⁸ SBL TH WH § 5:10 καταρτισαι υμας στηριξει σθενωσει θεμελιωσει | καταρτισαι υμας στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι PCK TR | καταρτισει υμας στηριξει σθενωσει θεμελιωσει ANT | καταρτισει στηριξει σθενωσει θεμελιωσει ECM NA SBL TH | καταρτισει στηριξει σθενωσει WH

¹¹ Αὐτῷ * ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας † τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹² Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ‡ ἐστήκατε.

¹³ Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου.

¹⁴ Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ § Ἰησοῦ. * Ἀμήν.

* 5:11 ἡ δοξα και 60% | — CT 0.6% † 5:11 των αιωνων | — ECM† NA WH ‡ 5:12 εστηκατε
| στητε CT § 5:14 ιησου | — ECM† NA SBL TH WH * 5:14 αμην | — CT

ΠΕΤΡΟΥ Β

1 *Συμεών Πέτρος, δούλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἄσωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ·

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖ ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν·

3 ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς·

4 δι' ὧν τὰ ἅγια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν *κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς.

5 Καὶ αὐτὸ τοῦτο δέ, σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν,

6 ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατεῖᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν,

7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.

8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν.

9 Ὅ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλὸς ἐστὶ, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.

10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταισῆτέ ποτε·

11 οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὸ σὺν ἀμελήσω *αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκω περὶ τούτων, καίπερ εἰδόμενος, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείας.

13 Δίκαιον δὲ ἠγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει·

14 εἰδὼς ὅτι ταχινὴ ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι.

15 Σπουδάσω δὲ καὶ ἐκαστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιῆσθαι.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος.

* 1:1 συμεων | σιμων SCR WH † 1:1 σωτηρος | σωτηρος ημων SCR ‡ 1:3 δια δοξης και αρετης | ιδια δοξη και αρετη ECM NA SBL TH § 1:4 τιμα ημιν και μεγαιστα 75.8% | τιμα και μεγαιστα ημιν ECM† NA SBL WH 5.9% | μεγαιστα ημιν και τιμα TR 1% * 1:4 κοσμου | τω κοσμου ECM† NA SBL TH WH † 1:5 τουτο δε | δε τουτο ECM† PCK ‡ 1:9 αμαρτιων | αμαρτηματων ECM† SBL § 1:12 ουκ αμελησω 95.2% | μελλησω CT 2.8% * 1:12 αιε υμας | υμας αιε TR

17 Λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωστὴς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαῦδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, †Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα·

18 καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἤκουσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ἔθρει τῷ ἁγίῳ.

19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνονται ἐν ἀύχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν·

20 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεταί.

21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ἡ ποτε προφητεία, *ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἄγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.

2

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἐνοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχυνὴν ἀπώλειαν.

2 Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς *ἀσελγείαις, δι' τοὺς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται.

3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἄργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει.

4 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ἑσειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν *τηρουμένους·

5 καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας·

6 καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῆ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἑσπεῖν θεδικῶς·

7 καὶ δίκαιον Λώτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, *ἔρρυσάτο·

8 βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ †ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν·

9 οἷδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ ἑπειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν·

10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μισμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονούντας.

Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες·

† 1:17 ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος 97.6% | ο υιος μου ο αγαπητος μου ουτος εστιν ECM NA SBL WH 0.4% † 1:18 ορει τω αγω 97.4% | αγω ορει ECM NA SBL WH 2.4% § 1:21 ποτε προφητεια | προφητεια ποτε ECM† NA SBL TH WH * 1:21 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH † 1:21 αγιοι 83.5% | απο CT 5.6% | οι αγιοι ST 4.4% * 2:2 ασελγεια | απωλεια TR † 2:2 ους | ας PCK † 2:3 νυσταξει | νυσταζει ECM† NA SBL TH TR WH § 2:4 σειραι | σειροι TH WH * 2:4 τηρουμενους | τετηρημενους TR † 2:5 αλλα | αλλ BYZ ECM HF NA²⁸ PCK TR † 2:6 καταστροφη | — WH § 2:6 ασεβειν | ασεβεισιν NA²⁷ SBL WH * 2:7 ερρυσατο | ερυσατο TH WH † 2:8 ο | — WH † 2:8 εγκατοικων | ενκατοικων TH WH § 2:9 πειρασμου | πειρασμων PCK SCR

11 ὅπου ἄγγελοι, ἰσχυῖ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν *παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν.

12 Οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα †φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν ‡καταφθαρήσονται,

13 §σκομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἠγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῆν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν,

14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ *ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην †πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρως τέκνα·

15 ‡καταλιπόντες §εὐθείαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ *Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν,

16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.

17 Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, †νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται.

18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκός, ‡ἀσελγείαις, τοὺς §δόντως *ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους,

19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γὰρ τις ἠττήται, τούτῳ †καὶ δεδούλωται.

20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ †Κυρίου καὶ σωτήρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτους δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἠττώνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώτων.

21 Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν §ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς.

22 Συμβέβηκε *δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὅς λουσαμένη εἰς †κύλισμα βορβόρου.

3

1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν,

* 2:11 παρα κυριω | παρα κυριου NA²⁷ | — ECM[†] SBL † 2:12 φυσικα γεγεννημενα | γεγεννημενα φυσικα PCK | γεγεννημενα φυσικα CT ‡ 2:12 καταφθαρησονται | και καταφθαρησονται HF | και φθαρησονται CT § 2:13 κομιουμενοι 97.6% | αδικουμενοι ECM NA SBL WH 2% * 2:14 ακαταπαυστους | ακαταπαστους WH † 2:14 πλεονεξιας | πλεονεξιας TR ‡ 2:15 καταλιποντες | καταλειποντες NA²⁷ TH WH § 2:15 ευθειαν | την ευθειαν TR * 2:15 βοσορ | βεωρ WH † 2:17 νεφελαι υπο ... σκοτους εις αιωνα 58.9% | νεφελαι υπο ... σκοτους εις αιωνα PCK 22.8% | και ομηλαι υπο ... σκοτους CT 1% ‡ 2:18 ασελγειας | ασελγειας PCK | εν ασελγειας SCR § 2:18 οντως | ολιγως NA²⁷ SBL WH * 2:18 αποφυγοντας | αποφυγοντας CT † 2:19 και | — ECM NA TH WH ‡ 2:20 κυριου 74.1% | κυριου ημων NA²⁷ 14.7% § 2:21 επιστρεψαι 82.5% | υποστρεψαι CT 4.7% * 2:22 δε | — CT † 2:22 κυλισμα | κυλισμον ECM[†] NA SBL TH WH

² μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων *ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος·

³ τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' †εσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας Σἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι,

⁴ καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; Ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως.

⁵ Λαθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος *συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ,

⁶ δι' †ῶν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο·

⁷ οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ †τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

⁸ Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λαθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.

⁹ Οὐ βραδύνει Σὸ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς *ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τις ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.

¹⁰ Ἦξει δὲ †ῆ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, ἐν ἧ Σοὶ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα *λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα †κατακαήσεται.

¹¹ Τούτων †οῦν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,

¹² προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται;

¹³ Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

¹⁴ Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ.

¹⁵ Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἠγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν Σαὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν·

¹⁶ ὡς καὶ ἐν πάσαις *ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων· ἐν †οἷς ἐστὶ δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι Στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.

* 3:2 ὡμων | ἡμων TR † 3:3 εσχάτου | εσχάτων ANT ECM† NA SBL TH WH ‡ 3:3 εμπαικται | εν εμπαιγμονη εμπαικται CT § 3:3 επιθυμιας αυτων | αυτων επιθυμιας TR * 3:5 συνεστωσα | συνεστωτα PCK † 3:6 ων | ον ECM NA²⁸ ‡ 3:7 τω αυτου | τω αυτω CT SCR | αυτου ST § 3:9 ο | — CT * 3:9 ημας | υμας CT † 3:10 η | — ECM† NA SBL TH WH ‡ 3:10 εν νυκτι 87.9% | — CT 12.1% § 3:10 οι | — ANT PCK * 3:10 λυθησονται | λυθησεται CT † 3:10 κατακαησεται 89.6% | ευρεθησεται NA²⁷ SBL TH WH 3.1% | ουχ ευρεθησεται ECM NA²⁸ 0% ‡ 3:11 ουν 86% | ουτω ECM NA SBL WH 4.8% § 3:15 αυτω δοθεισαν | δοθεισαν αυτω CT * 3:16 ταις 96.2% | — NA²⁷ TH WH 2.8% † 3:16 οις | αις CT ‡ 3:16 εστι | εισι PCK § 3:16 στρεβλοουσιν | στρεβλωσουσιν ECM NA²⁸

¹⁷ Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ, τῆ τῶν ἀθέσμων πλάνη συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ.

¹⁸ * Αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. † Ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

1^ο ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐώρακάμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς.

2 Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐώρακάμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν.

3 Ὁ ἐώρακάμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν *ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

4 καὶ ταῦτα γράφομεν †ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ‡ἡμῶν ἧ πεπληρωμένη.

5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ *ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ, καὶ σκοτία †ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστὶν οὐδεμία.

6 Ἐὰν εἰπῶμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκοτεῖ ‡περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·

7 ἐὰν §δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτὸς ἐστὶν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ *Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.

8 Ἐὰν εἰπῶμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἐαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια †οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθάριση ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.

10 Ἐὰν εἰπῶμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

2

1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἀμάρτητε. Καὶ ἐὰν τις ἀμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον·

2 καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

4 Ὁ *λέγων, Ἐγνώκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἐστὶν·

5 ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελειώται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν·

6 ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς †οὕτω περιπατεῖν.

* 1:3 υμιν | και υμιν CT † 1:4 υμιν | ημεις CT ‡ 1:4 ημων | υμων BYZ ECM† SCR § 1:5 ἐστιν αὕτη | αὕτη ἐστὶν ANT TR * 1:5 ἀγγελία | ἐπαγγελία ANT ST † 1:5 ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστὶν | οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ WH ‡ 1:6 περιπατῶμεν | περιπατοῦμεν PCK § 1:7 δε | — ECM† NA²⁸ * 1:7 χριστου 92.5% | — CT 4.5% † 1:8 οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν | ἐν ἡμῖν οὐκ ἐστὶν ECM† * 2:4 λεγων | λεγων οτι ECM† NA SBL TH WH † 2:6 οὕτω | — ECM† SBL WH

⁷ ἄδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἅπ' ἀρχῆς.

⁸ Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.

⁹ Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.

¹⁰ Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

¹¹ Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστί, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

¹² Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

¹³ Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς.

Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν.

*Γράφω ὑμῖν, παιδιά, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα.

¹⁴ Ἐγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς.

Ἐγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν.

¹⁵ Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ.

¹⁶ Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἄλαζονεὶα τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶ.

¹⁷ Καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία ἑαυτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁸ Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι *ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν.

¹⁹ Ἐξ ἡμῶν †ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ †ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενῆκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

²⁰ Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, ἄκαὶ οἴδατε *πάντα.

‡ 2:7 ἀδελφοί 82.8% | ἀγαπητοὶ CT 15% § 2:7 ἀπ ἀρχῆς 87% | — CT 8.2% * 2:13 γράφω 80.3% | ἐγραψα ANT CT 18.5% † 2:16 ἀλαζονεὶα | ἀλαζονία TH WH ‡ 2:16 ἀλλ | ἀλλὰ SBL TH WH § 2:17 αὐτοῦ | — ECM† * 2:18 ο | — CT † 2:19 ἐξηλθον | ἐξηλθαν CT ‡ 2:19 ἦσαν ἐξ ἡμῶν 92.2% | ἐξ ἡμῶν ἦσαν ECM NA SBL WH 5.3% § 2:20 καὶ | — WH * 2:20 πάντα 96.4% | πάντα ECM NA SBL WH 2.4%

21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι.

22 Τίς ἐστὶν ὁ ψεῦστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; Οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.

23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει.

24 Ὑμεῖς οὖν ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. Ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνη ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ Σιὼν καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε.

25 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς.

27 Καὶ ὑμεῖς, τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ *ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ †αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ‡μενεῖτε ἐν αὐτῷ.

28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα ᾄδταν φανερωθῆ, *ἔχωμεν παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνοῦμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

29 Ἐὰν †εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώσκετε ὅτι ‡πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἔξ αὐτοῦ γεγέννηται.

3

1 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ *κληθῶμεν. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει †ὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν.

2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν ‡δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῆ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁσόμεθα αὐτόν καθὼς ἐστι.

3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἐαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστι.

4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία.

5 Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἀμαρτίας Σῆμῶν ἄρῃ· καὶ ἀμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι.

6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἀμαρτάνει· *πᾶς ὁ ἀμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν.

7 †Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν·

† 2:23 εχει 77.5% | εχει ο ομολογων του υιου και του πατερα εχει CT SCR 21% ‡ 2:24 ουν | — CT § 2:24 υιω και εν τω πατρι | πατρι και εν τω υιω PCK * 2:27 εν υμιν μενει | μενει εν υμιν CT † 2:27 αυτο | αυτου CT ‡ 2:27 μενειτε | μενετε CT § 2:28 οταν 92.5% | εαν CT 6.2% * 2:28 εχωμεν 79.3% | σχωμεν CT 9.1% † 2:29 ειδητε | ιδητε ECM† ‡ 2:29 πας | και πας ECM NA TH * 3:1 κληθωμεν 83.5% | κληθωμεν και εσμεν CT 13.4% † 3:1 υμας | ημας CT PCK TR ‡ 3:2 δε | — CT § 3:5 ημων | — CT * 3:6 πας | και πας PCK † 3:7 τεκνια | παιδια ECM NA²⁸

⁸ ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἀμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

⁹ Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἀμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγεννηται.

¹⁰ Ἐν τούτῳ φανερά ἐστὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

¹¹ Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους·

¹² οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; Ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

¹³ †Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί ἡμῶν, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος·

¹⁴ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβέβηκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. Ὁ μὴ ἀγαπῶν *τὸν ἀδελφόν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ.

¹⁵ Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ· καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ μένουσαν.

¹⁶ Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς ἑπιθέναί.

¹⁷ Ὅς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;

¹⁸ Τεκνία *μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ †τῇ γλώσσῃ, †ἀλλ' Ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.

¹⁹ *Καὶ ἐν τούτῳ †γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ †πεισομεν ἡμῶν τὰς καρδίας ἡμῶν,

²⁰ ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα.

²¹ Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία *ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν,

²² καὶ ὁ †ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν †παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.

²³ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ἑπιστεῦσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν

‡ 3:13 μη | και μη ECM NA § 3:13 μου | — CT * 3:14 τον αδελφον 79.9% | — CT 3.7%

† 3:15 εαυτω | αυτω ECM NA SBL TR WH ‡ 3:16 αγαπην | αγαπην του θεου SCR § 3:16

τιθεναι | θειναι CT * 3:18 μου | — CT † 3:18 τη | — TR ‡ 3:18 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH

WH § 3:18 εν | — TR * 3:19 και | — SBL WH † 3:19 γινωσκομεν | γνωσομεθα CT ‡ 3:19

πεισομεν | πεισωμεν PCK § 3:19 τας καρδιας | την καρδιαν ECM NA SBL WH * 3:21 ημων

μη καταγινωσκη ημων | ημων μη καταγινωσκη ECM NA | μη καταγινωσκη ημων SBL TH | μη

καταγινωσκη WH † 3:22 εαν | αν WH ‡ 3:22 παρ | απ CT § 3:23 πιστευσωμεν 66.2% |

πιστευωμεν TH 26.8%

* ἐντολήν.

24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ.
† Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4

1 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.

2 Ἐν τούτῳ * γινώσκεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

3 καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ † Ἰησοῦν Χριστὸν ‡ ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστίν· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.

4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.

5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶ· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει.

6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεόν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τὸν Θεόν.

8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν· ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν.

9 Ἐν τούτῳ ἐφανέρωθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.

10 Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς Σῆγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.

11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν.

12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ * τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

13 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.

14 Καὶ ἡμεῖς θεαίμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου.

15 Ὅς † ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι ‡ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.

16 Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν.

* 3:23 ἐντολήν | ἐντολήν ἡμῖν CT TR † 3:24 καὶ | — PCK * 4:2 γινώσκεται | γινώσκετε ANT CT TR † 4:3 ἰησοῦν χριστὸν 72.7% | τοῦ ἰησοῦν χριστοῦ ANT TR 14.3% | τοῦ ἰησοῦν CT 5.2% ‡ 4:3 ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα 93.7% | — CT 2.5% § 4:10 ἠγαπήσαμεν | ἠγαπήκαμεν CT * 4:12 τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν 89.7% | ἐν ἡμῖν τετελειωμένη ἐστὶν ECM† NA SBL 7.7% | τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστὶν TH WH 0.8% † 4:15 ἀν | εἰς CT ‡ 4:15 ἰησοῦς | ἰησοῦς χριστὸς WH

Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ ἑμένει.

¹⁷ Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

¹⁸ Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

¹⁹ Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν *αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς.

²⁰ Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ *μισῶ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἐώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἐώρακε ἑπὶ δύνатаι ἀγαπᾶν;

²¹ Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5

¹ Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννησάντα ἀγαπᾷ *καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.

² Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

³ Αὕτη γάρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν.

⁴ Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν.

⁵ Τίς ἔστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

⁶ Οὐτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς *Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι. Καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστὶν ἡ ἀλήθεια.

⁷ Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες,

⁸ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν.

⁹ Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μεῖζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

¹⁰ Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν *αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

§ 4:16 μένει | — ANT BYZ PCK TR * 4:19 αυτον | — CT † 4:20 μιση | μισει PCK ‡ 4:20 αυτου | — ANT § 4:20 πως 95.5% | ου ECM† NA SBL TH WH 4.3% * 5:1 και | — WH † 5:2 τηρωμεν | ποιωμεν CT ‡ 5:4 ημων 56.4% | υμων BYZ HF 43% § 5:5 εστιν | δε εστιν ECM NA SBL TH | εστι δε WH * 5:6 χριστος | ο χριστος TR † 5:6 τω | εν τω ECM† NA SBL WH ‡ 5:7 μαρτυρουντες 87.3% | μαρτυρουντες εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισι και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη ANT TR 0.6% § 5:9 ην | οτι CT * 5:10 αὐτῷ | ἐαυτῷ NA²⁷ PCK TH TR | αὐτῷ SBL WH

11 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν.

12 Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε, ἄκαὶ ἵνα πιστεῦητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν·

15 καὶ ἐάν οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὁ *ἐάν αἰτώμεθα, οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ.

17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

18 Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ.

19 Οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.

20 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα ἴγνωσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεός, καὶ *ζωὴ αἰώνιος.

21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων. Ἀμήν.

† 5:11 ἡμιν ο θεος | ο θεος ἡμιν ECM† PCK SBL WH ‡ 5:13 τοις πιστευουσιν εἰς το ὄνομα του υιου του θεου ἵνα εἰδητε οτι ζωην αἰωνιον εχετε 69.9% | τοις πιστευουσιν εἰς το ὄνομα του υιου του θεου ἵνα εἰδητε οτι ζωην εχετε αἰωνιον TR 1% | ἵνα εἰδητε οτι ζωην εχετε αἰωνιον τοις πιστευουσιν CT 0.8% § 5:13 καὶ ἵνα πιστευητε 73% | — CT 4.7% * 5:15 εαν | αν ANT TR † 5:15 παρ | απ CT ‡ 5:18 ἐαυτόν | αὐτόν NA²⁷ SBL WH § 5:20 ἴγνωσκωμεν | ἴγνωσκομεν TH WH * 5:20 ζωη | η ζωη η BYZ HF PCK | η ζωη TR † 5:21 εαυτα | εαυτους ANT BYZ ECM† HF PCK TR ‡ 5:21 αμην 84.3% | — CT 15.5%

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

¹ Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῆ κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν,

² διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα·

³ ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ ἱεροῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

⁴ Ἐχάρην λίαν ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός.

⁵ Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν ἡμῶν σοι καινὴν, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἄλλη, ἀλλὰ ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

⁶ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε.

⁷ Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί. Οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.

⁸ Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν.

⁹ Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.

¹⁰ Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε·

¹¹ ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

¹² Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἐβουλήθη διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν πληρωθῆται.

¹³ Ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς, Ἄμην.

* 1:3 ημων | υμων ANT PCK SCR † 1:3 κυριου 91.2% | — CT 6.2% ‡ 1:5 γραφων σοι καινην 72.1% | γραφω σοι καινην ST 12.4% | καινην γραφων σοι NA²⁷ SBL TH 9.2% § 1:5 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ PCK * 1:5 ειχομεν | εχομεν PCK | ειχαμεν WH † 1:6 εστιν η εντολη | η εντολη εστι CT ‡ 1:7 εισηλθον | εξηλθον ECM NA SBL TH | εξηλθον WH § 1:8 απολεσωμεν ... απολαβωμεν 74.9% | απολεσητε ... απολαβητε CT 17% * 1:8 ειργασαμεθα | ειργασασθε TH | ηργασαμεθα WH † 1:9 παραβαινων 99% | προαγων CT 1% ‡ 1:9 ο | ο δε PCK § 1:9 του χριστου 89.3% | — CT 4.5% * 1:9 πατερα και τον υιον | υιον και τον πατερα ECM† † 1:11 γαρ λεγων | λεγων γαρ CT ‡ 1:12 εβουληθη | ηβουληθην ANT TR § 1:12 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ PCK * 1:12 ελθειν 87.1% | γενεσθαι CT 11.4% † 1:12 ημων | υμων ECM† SBL WH ‡ 1:12 η πεπληρωμενη | πεπληρωμενη η NA²⁷ SBL WH § 1:13 αμην 89% | — CT 8.8%

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

¹ Ὁ πρεσβύτερος Γαίῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

² Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή.

³ Ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.

⁴ Μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω *χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν †ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

⁵ Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ †εἰς τοὺς ξένους,

⁶ οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

⁷ Ὑπὲρ γὰρ τοῦ δόνομαιτος *ἐξηλθον μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν †έθνῶν.

⁸ Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν †ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

⁹ Ἐγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς.

¹⁰ Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

¹¹ Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· *ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν.

¹² Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ †ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ †οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθῆς ἐστίν.

¹³ Πολλὰ εἶχον §γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι *γράψαι·

¹⁴ ἐλπίζω δὲ εὐθέως †ιδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.

Εἰρήνη σοι. Ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

* **1:4** χαραν | χαριν WH † **1:4** αληθεια | τη αληθεια NA²⁷ SBL TH WH ‡ **1:5** εις τους 89.8% | τουτο CT 7.6% § **1:7** ονοματος | ονοματος αυτου SCR * **1:7** εξηλθον | εξηλθαν WH † **1:7** εθνων 88% | εθνικων ANT CT 12% ‡ **1:8** απολαμβανειν 91.4% | υπολαμβανειν CT 7.6% § **1:9** εγραψα | εγραψα τι CT * **1:11** ο | ο δε PCK TR † **1:12** υπ | υπο CT ‡ **1:12** οιδατε 61.2% | οιδαμεν PCK 23.2% | οιδας CT 15% § **1:13** γραφειν | γραψαι σοι CT * **1:13** γραψαι | γραφειν CT † **1:14** ιδειν σε 95% | σε ιδειν CT 4.8%

ΙΟΥΔΑ

1 Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ *ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις, κλητοῖς·

2 Ἐλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθεῖη.

3 Ἀγαπητοί, πάσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς †κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἀπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις πίστει.

4 ‡Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ὄψαριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην *Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας †ὑμᾶς ἀπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος, λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεῦτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν.

6 Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἐαυτῶν ἀρχήν, †ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζῶφον τετήρηκεν.

7 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον ὅστούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι.

8 Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μαινοῦσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσι.

9 Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ *Μωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπιενγκεῖν βλασφημίας, †ἀλλ' εἶπεν, Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος.

10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασι βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθειρόνται.

11 Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κόρε ἀπώλοντο.

12 Οὗτοί εἰσιν †ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπλάδες, ὁσυνευωχούμενοι, ἀφόβως ἐαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων *παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα·

* 1:1 ηγιασμενοι 90.2% | ηγαπημενοις CT 8.9% † 1:3 κοινης 83.7% | κοινης ημων CT 11.1%

‡ 1:4 παρεισεδυσαν 98.2% | παρεισεδυσαν WH 0.4% § 1:4 χαριν 99.3% | χαριτα CT 0.7%

* 1:4 θεον 78.7% | — ANT CT 12.9% † 1:5 υμας απαξ τουτου οτι ο κυριος 69.4% | υμας απαξ

παντα οτι ιησους ECM NA²⁸ SBL 0.2% | απαξ παντα οτι ιησους TH 0.2% | υμας παντα οτι ο κυριος απαξ NA²⁷ 0% | απαξ παντα οτι κυριος WH 0% ‡ 1:6 αλλα | αλλ ECM NA²⁸ PCK

§ 1:7 τουτοις τροπον 84.1% | τροπον τουτοις CT 8.4% * 1:9 μωυσεως 36.4% | μωυσεως ANT

BYZ HF PCK TR 60.1% † 1:9 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH ‡ 1:12 εν 85.7% | οι εν CT 14.1%

§ 1:12 συνευωχουμενοι 83.6% | συνευωχουμενοι υμιν SCR 16.4% * 1:12 παραφερομεναι 87.4%

| περιφερομεναι TR 4.7%

13 κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύναι· ἀστέρες πλαυῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται.

14 † Προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἔβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ, λέγων, Ἰδοῦ, ἦλθε Κύριος ἐν Σάγιας μυριάσιν αὐτοῦ,

15 ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ * ἐλέγξει † πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἀμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.

16 Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας † αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα Σώφελείας χάριν.

17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν * ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·

18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν † ὅτι † ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.

19 Οὗτοί εἰσιν οἱ Σαποδιορίζοντες, ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες.

20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, * τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ προσευχόμενοι,

21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

22 Καὶ οὓς μὲν † ἐλεεῖτε διακρινόμενοι·

23 † οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῶζετε, ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι Σαυτοὺς ἀπταίστους, καὶ στήσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμόμους ἐν ἀγαλλιάσει,

25 μόνῳ * σοφῷ Θεῷ σωτῆρι † ἡμῶν, δόξα † καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, Σκαὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

† 1:13 αἰωνα 54.6% | τον αἰωνα ANT TR 37% † 1:14 προεφητευσε 97.4% | επροφητευσε WH 0.4% § 1:14 αγιας μυριασιν 88.4% | μυριασιν αγιας TR 5.1% * 1:15 ελεγξει 88% | εξελεγξει TR 10.2% † 1:15 παντας τους ασεβεις αυτων 79.5% | παντας τους ασεβεις SBL TH WH 15.8% | πασαν ψυχην ECM NA 0.6% † 1:16 αυτων 48.3% | εαυτων BYZ ECM NA PCK 47.2% § 1:16 ωφελιας | ωφελιας WH * 1:17 ρηματων των προειρημενων 90.8% | προειρημενων ρηματων ECM† 7% † 1:18 οτι 98.5% | — ECM† NA²⁸ SBL WH 1.5% † 1:18 εν εσχατω χρονω 77.8% | επ εσχατου του χρονου NA²⁷ 5.3% | επ εσχατου χρονου ECM NA²⁸ SBL TH WH 1.4% § 1:19 αποδιοριζοντες 77.5% | αποδιοριζοντες εαυτους SCR 20.8% * 1:20 τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες εαυτους 78% | εποικοδομουντες εαυτους τη αγιωτατη υμων πιστει CT 9.5% † 1:22 ελεειτε διακρινομενοι 88% | ελεγχετε διακρινομενους TH 6.9% | ελεατε διακρινομενους ECM NA SBL WH 2.1% † 1:23 ους δε εν φοβω σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες 66.9% | ους δε εν φοβω σωζετε εκ του πυρος αρπαζοντες ANT TR 8% | ους δε σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες ους δε ελεατε εν φοβω ECM NA SBL TH 5% | σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες ους δε ελεατε εν φοβω WH 0.2% § 1:24 αυτους 63% | υμας CT SCR 21.9% * 1:25 σοφω 82.3% | — CT 7.4% † 1:25 ημων 77.9% | ημων δια ιησου χριστου του κυριου ημων CT 21.1% † 1:25 και 86.4% | — CT 11.2% § 1:25 και 78.4% | προ παντος του αιωρος και CT 13.2%

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

1 Αποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ *Ἰωάννῃ,

2 ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἃ ὅσα εἶδε.

3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 Ὁ Ἰωάννης ταῖς ἐπιτάξεις ἐκκλησιαστικαῖς ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ *Θεοῦ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτάξεων πνευμάτων ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς.

Τῷ Σάγαπῶντι ἡμᾶς, καὶ *λούσαντι ἡμᾶς ἅπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ·

6 καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

7 Ἴδού, ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν.

8 Ἐγὼ εἶμι τὸ *Ἄλφα καὶ τὸ ὦν, λέγει ὁ Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ὁ Ἰωάννης, ὁ *ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ ἰσχυρὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Σέν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ *διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος,

* 1:1 ἰωαννη $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ἰωανει WH † 1:2 οσα $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | οσα τε TR ‡ 1:2 ειδε \mathfrak{M}^{K} | ειδε και ατινα εισι και ατινα χρη γενεσθαι μετα ταυτα \mathfrak{M}^{A} BYZ | ειδε και ατινα εισι και α χρη γενεσθαι μετα ταυτα \mathfrak{M}^{C} PCK § 1:4 ἰωαννης $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ἰωανης WH * 1:4 θεου \mathfrak{M}^{K} 51.5% | του TR 8.4% | — $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ CT PCK 37.4% † 1:4 α \mathfrak{M}^{K} | α εστιν $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR ‡ 1:5 των $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ | εκ των $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ PCK TR § 1:5 αγαπωντι \mathfrak{M}^{K} | αγαπησαντι $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR * 1:5 λουσанти $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | λουσαντι \mathfrak{M}^{A} ECM† NA SBL TH WH † 1:5 απο $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | εκ \mathfrak{M}^{A} ECM† NA SBL TH WH ‡ 1:6 βασιλειαν $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | βασιλεις και \mathfrak{M}^{A} TR § 1:6 των αιωνων $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 82.5% | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ WH 15.2% * 1:8 αλφα $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | Α $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ ANT TR † 1:8 Ω $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 63.7% | Ω αρχη και τελος \mathfrak{M}^{A} TR 22.5% ‡ 1:8 κυριος ο θεος $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ο κυριος TR § 1:9 ἰωαννης $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ἰωανης WH * 1:9 ἀδελφος $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | και ἀδελφος TR † 1:9 κοινωρος $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | συγκοινωνος \mathfrak{M}^{A} ANT BYZ ECM NA SBL TR | συνκοινωνος TH WH ‡ 1:9 βασιλεια $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | εν τη βασιλεια \mathfrak{M}^{A} TR § 1:9 εν χριστω ἰησου $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 66.1% | ἰησου χριστου \mathfrak{M}^{A} TR 25.7% | εν ἰησου CT 3.9% | εν ἰησου χριστω ANT 0.4% * 1:9 δια $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 73.6% | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ NA SBL TH WH 26% † 1:9 χριστου $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ CT ‡ 1:10 φωνην οπισω μου $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | οπισω μου φωνην \mathfrak{M}^{A} CT TR

11 Ἐλεγούσης, Ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἑκκλησίαις, εἰς Ἐφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδικεῖαν.

12 Καὶ ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἧτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσαῶς,

13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνη χρυσοῦν.

14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἕξιον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός·

15 καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν.

16 Καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ ἀστέρας ἑπτὰ· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔβηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ, λέγων, Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος,

18 καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοῦ, ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς σκλεῖς τοῦ Θανάτου καὶ τοῦ Ἰδοῦ.

19 Γράψον οὖν ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα·

20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ἧ ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσαῶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί.

2

1 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσοῶν·

§ 1:11 λεγουσης $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | λεγουσης εγω ειμι το Α και το Ω ο πρωτος και ο εσχατος και \mathfrak{M}^{A} TR [Note: \mathfrak{M}^{A} has a number of minor variations.] * 1:11 επτα $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | — ST † 1:11 εκκλησιαις $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | εκκλησιαις ταις εν ασια TR ‡ 1:11 εις θυατειρα $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | εν θυατηροις $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | εν θυατειροις $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ § 1:11 φιλαδελφειαν $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | φιλαδελφιαν $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ TH WH * 1:11 λαοδικεαν $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | λαοδικιαν TH WH † 1:12 εκει $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | — \mathfrak{M}^{A} BYZ CT TR ‡ 1:12 ελαλει $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | ελαλησε $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ TR § 1:13 επτα $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 73.5% | — \mathfrak{M}^{A} ECM NA SBL WH 25.3% * 1:13 σιω $\mathfrak{M}^{\text{A,C,Kpt}}$ | υιον $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ BYZ HF NA SBL WH † 1:13 μαστοις $\mathfrak{M}^{\text{Apt,K}}$ | μαζοις $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ PCK ‡ 1:13 χρυσην $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | χρυσαν CT § 1:14 ως $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ | ωσει $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ ECM† PCK TR | και ως $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ HF * 1:15 πεπυρωμενοι $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ 82.8% | πεπυρωμενης ECM† NA SBL TH WH 1.1% † 1:16 αυτου χειρι \mathfrak{M}^{K} 45% | χειρι αυτου $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ ANT BYZ CT PCK 37.7% | αυτου $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ 14.6% ‡ 1:17 επεσα $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,Kpt}}$ | $\mathfrak{M}^{\text{Apt,Kpt}}$ επεσου § 1:17 εθηκε \mathfrak{M}^{K} | επεθηκε $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR * 1:17 αυτου \mathfrak{M}^{K} 55.2% | αυτου χειρα $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ ANT BYZ PCK TR 41.8% † 1:17 λεγων $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | λεγων μοι TR ‡ 1:18 αμην $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 79.2% | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ ANT CT 18.1% § 1:18 κλεις $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ | κλειδας \mathfrak{M}^{K} BYZ HF * 1:18 θανατου και του αβου $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | αβου και του θανατου \mathfrak{M}^{A} TR † 1:19 ουν $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | — TR ‡ 1:19 γινεσθαι $\mathfrak{M}^{\text{Apt,K}}$ | γενεσθαι $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ ECM† NA PCK TH § 1:20 ων $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ους CT * 1:20 λυχνιαι αι επτα \mathfrak{M}^{K} | επτα λυχνιαι $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR † 1:20 επτα \mathfrak{M}^{K} | ας ειδες επτα $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR * 2:1 της $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | τω WH † 2:1 εν εφεσω $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | εφεσιων $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | εφεσινης TR ‡ 2:1 γουσων $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | γουσεων TH

2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον ἔσους, καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνη βαστάσαι κακοὺς, καὶ *ἐπίρασας τοὺς †λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶ, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς,

3 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας *διὰ τὸ ὄνομά μου †καὶ οὐκ ἐκοπίασας.

4 †Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἄφῃκας.

5 Μνημόνευε οὖν πόθεν *πέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι †ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανόησης.

6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ.

7 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω †αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν ἑτῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ *μου.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ †τῆς ἐν Σμύρῃ ἐκκλησίας γράψου, Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἔδος ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν·

9 Οἶδά σου *τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν, †ἀλλὰ πλοῦσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν †ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίουσι εἶναι ἑαυτοῦς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ.

10 Ἐμὴδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις *παθεῖν· ἰδοὺ †δή, μέλλει †βαλεῖν ἔδος διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε· καὶ *ἔξετε θλίψιν ἡμερῶν δέκα. Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.

11 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἑκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψου, Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν·

13 Οἶδα †τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου ἔν ταῖς

§ 2:2 σου ᾠApt,K 68.5% | — ᾠApt,C ECM† NA PCK SBL TH WH 30% * 2:2 ἐπίρασας ᾠA,C,K | ἐπίρασω TR † 2:2 λεγοντας εαυτους ᾠA,C,K | φασκοντας TR ‡ 2:2 αποστολους ειναι ᾠA,C,K 84.8% | ειναι αποστολους TR 5.8% | αποστολους CT 4.7% § 2:3 υπομονην εχεις και εβαστασας ᾠK | εβαστασας και υπομονην εχεις ᾠApt,C BYZ PCK TR | εβαπτισας και υπομονην εχεις ᾠApt * 2:3 δια ᾠA,C,K | και δια TR † 2:3 και ουκ εκοπιασας ᾠApt,C,K 68.1% | και κεκοπιακας ᾠApt 7.8% | κεκοπιακας και ου κεκηκας TR 3.9% | και ου κεκοπιακες NA SBL TH WH 1.2% | και ου κεκοπιακας ANT 0.0% ‡ 2:4 αλλα ᾠC,K | αλλ ᾠA BYZ ECM NA²⁸ TR § 2:4 αφηκας ᾠA,C,K | αφηκες CT * 2:5 πεπτωκας ᾠK | εκπεπτωκας ᾠA,C BYZ PCK TR | πεπτωκες WH † 2:5 ταχυ ᾠA,C,K 91.8% | ταχει ST 2.7% | — CT 5.1% ‡ 2:7 αυτω ᾠA,K | — ᾠC PCK § 2:7 τω παραδεισω ᾠK | μεσω του παραδεισιου ᾠA,C BYZ PCK TR * 2:7 μου ᾠC,K | — ᾠA ECM† NA SBL TH TR WH † 2:8 της ᾠA,C,K | τω WH ‡ 2:8 εν σμυρνη εκκλησιας ᾠA,C,K | εκκλησιας σμυρναιων TR § 2:8 ος ᾠA,C | — ᾠK * 2:9 τα εργα και ᾠA,C,K 94.1% | — CT 4.3% † 2:9 αλλα πλουσιος ᾠA,C,K | πλουσιος δε TR ‡ 2:9 εκ ᾠK 52.9% | — ᾠA,C BYZ PCK TR 42.7% § 2:10 μηδεν ᾠA,C,K | μη WH * 2:10 παθειν ᾠK | πασχειν ᾠA,C BYZ CT PCK TR † 2:10 δη ᾠC,K | — ᾠA BYZ CT TR ‡ 2:10 βαλειν ᾠApt,C,K | βαλλειν ᾠApt CT § 2:10 ο διαβολος εξ υμων ᾠApt,C,K | εξ υμων ο διαβολος ᾠApt TR * 2:10 εξετες ᾠA,C,K | εχητε WH † 2:10 ημερων ᾠA,C | ημερας ᾠK ANT BYZ HF ‡ 2:13 τα εργα σου και ᾠA,C,K 87% | — CT 5.5% § 2:13 εν ᾠA,C,K 91.8% | και εν ANT CT TR 8.2%

ἡμέραις * ἐν αἷς †Αντίπας ὁ μάρτυς μου, ὁ †πιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ἑὸ Σατανᾶς κατοικεῖ.

14 * Ἄλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς †ἐδίδαξε †τὸν Βαλακ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἑκαὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι.

15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν * τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως.

16 Μετανόησον †οὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου.

17 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ †τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς * οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλω †τῆς ἐν †Θυατείροις ἐκκλησίας γράψων, Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνω·

19 Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν †πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, * τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων.

20 †Ἄλλ' ἔχω κατὰ σοῦ †ὅτι †Σάφεις τὴν γυναῖκά * σου †Ἰεζάβελ, †ἣ λέγει ἑαυτὴν προφητιν, ἑκαὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ * φαγεῖν εἰδωλόθυτα.

21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανόησῃ, †καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς.

22 Ἴδοῦ, †βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ †μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων * αὐτῆς.

* **2:13** ἐν αἷς $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ 47.3% | αἷς \mathfrak{M}^{K} ANT BYZ HF 43.4% | — ECM[†] NA SBL TH WH 2.7% † **2:13** αντιπας | αυτειπας ECM[†] † **2:13** πιστος $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 85.5% | πιστος οτι πας μαρτυς πιστος $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ 9.4% | πιστος μου NA SBL WH 2.7% § **2:13** ο σατανας κατοικει $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | κατοικει ο σατανας TR * **2:14** αλλ $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ | αλλα \mathfrak{M}^{K} ANT BYZ HF SBL WH † **2:14** εδιδασκε \mathfrak{M}^{K} | εδιδασκε(ν) \mathfrak{M}^{A} CT TR † **2:14** τον βαλακ $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | εν τω βαλααμ του βαλακ $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | εν τω βαλαακ $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ ST | τον βαλαακ $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | τω βαλακ ECM[†] NA SBL TH WH § **2:14** και \mathfrak{M}^{K} | — $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ CT PCK TR * **2:15** των $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ | — \mathfrak{M}^{K} BYZ ECM[†] HF SBL WH † **2:15** ομοιως $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | ην μισω $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | ομοιως ο μισω $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | ο μισω TR † **2:16** ουν \mathfrak{M}^{K} | — $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ ECM[†] PCK TH TR § **2:17** του \mathfrak{M}^{K} | φαγειν απο του $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ BYZ PCK TR * **2:17** οιδεν $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | εγνω TR † **2:18** της $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | τω WH † **2:18** θυατειροις $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,Kpt}}$ | θυατειρη $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ | θυατηροις $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ § **2:19** πιστιν και την διακονιαν $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | διακονιαν και την πιστιν TR * **2:19** τα $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | και τα TR † **2:20** αλλ $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ | αλλα \mathfrak{M}^{K} ANT BYZ HF NA²⁷ SBL WH † **2:20** οτι $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | πολλα οτι $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | πολυ οτι $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ | ολιγα οτι ANT TR | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ § **2:20** αφεις $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | εας TR * **2:20** σου $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 70% | — $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ CT TR 27.2% † **2:20** ιεζαβελ $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ιεζαβηλ TR † **2:20** η λεγει $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 71.3% | την λεγουσαν \mathfrak{M}^{A} TR 23.1% | η λεγουσα CT 2.4% § **2:20** και διδασκει και πλανα τους $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | διδασκειν και πλανασθαι TR * **2:20** φαγειν ειδωλοθυτα $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | ειδωλοθυτα φαγειν TR † **2:21** και ου θελει μετανοησαι εκ της πορνειας αυτης $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ | εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ TR † **2:22** βαλλω $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | εγω βαλλω TR § **2:22** μετανοησωσιν $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ | μετανοησουσιν WH * **2:22** αυτης $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ | αυτων \mathfrak{M}^{A} TR

23 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἰερευνητὴς νεφροῦς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.

24 Ὑμῖν δὲ λέγω, τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδασχὴν ταύτην, σοῖτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθεα τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος.

25 Πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε, ἄχρις οὗ ἂν ἦξω.

26 Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν·

27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾶ· ὡς τὰ σκευὴ τὰ κεραμικά, συντριβήσεται· ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρὸς μου·

28 καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.

29 Ὁ ἔχων οὐς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3

1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ.

2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ στηρίσον τὰ λοιπὰ ἅ ἔμελλες ἀποβάλλειν· οὐ γὰρ εὔρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ·

3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τηρεῖ, καὶ μετανόησον· Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσης, ἦξω ἐπὶ σὲ ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ ἴγνῶς ποίαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σέ.

4 Ἀλλ' ὀλίγα ἔχεις ὀνόματα ἑν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν.

5 Ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.

6 Ὁ ἔχων οὐς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

† 2:23 ερευνητων M^{A,C,K} | εραυνων CT ‡ 2:24 τοις M^{A,C,K} | και TR § 2:24 οιτινες M^{A,C,K} | και οιτινες TR * 2:24 βαθεα M^{C,K} | βαθη M^A TR † 2:24 βαλλω M^{A,K} 68.6% | βαλω M^C PCK TR 27.9% ‡ 2:25 αν ηξω M^{A,C} | ανοιξω M^K § 2:27 κεραμικα M^{A,C,K} | κεραμικα M^K * 2:27 συντριβησεται M^{Apt,C,K} 78.6% | συντριβεται M^{Apt} ECM† NA SBL TH TR WH 17.1% * 3:1 επτα M^{A,C,K} | — ST † 3:1 ονομα M^{A,C,K} | το ονομα TR ‡ 3:1 οτι M^{A,C} | και M^K BYZ HF § 3:2 στηρισον M^{C,K} | τηρησον M^K BYZ HF | στηριξον M^A BYZ TR * 3:2 εμελλες αποβαλλειν M^K | ημελλες αποβαλλειν M^{Apt,K} BYZ | εμελλον αποθανειν M^{Apt} BYZ CT | εμελλες αποβαλλειν M^C PCK | εμελλον αποθνησκειν M^{Apt} ANT | μελλει αποθανειν TR † 3:2 τα M^{A,C,K} | — WH ‡ 3:2 μου M^{Apt,C,K} | — M^{Apt} TR § 3:3 και ηκουσας και τηρει M^{A,C} | — M^K BYZ * 3:3 επι σε M^{Apt,C,K} | — M^{Apt} CT † 3:3 γνως M^{A,C} | γνωση M^K ANT BYZ HF ‡ 3:4 αλλ ολιγα εχεις M^{Apt,C,K} | εχεις ολιγα M^{Apt} TR | αλλ εχεις ολιγα M^{Apt} ECM NA²⁸ | αλλα εχεις ολιγα ANT NA²⁷ SBL TH WH § 3:4 εν M^{A,C,K} | και εν TR * 3:4 α M^{C,K} | οι M^A † 3:5 ουτος M^{A,K} | ουτω M^C ANT CT PCK ‡ 3:5 ομολογησω M^{A,C,K} | εξομολογησμαι TR

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν ΣΦιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν *κλεῖν †του ‡Δαυὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς ἄνοιξει αὐτήν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων· καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει.

8 Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ, δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν *ἀνεωγμένην, †ἣν οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν, ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου.

9 Ἰδοὺ, ‡δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἤξωσι καὶ *προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γυῶσιν ὅτι †ἠγάπησά σε.

10 Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομοῆς μου, κἀγὼ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ, τῆς μελλούσης ἐρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

11 ‡Ἐρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου.

12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἣ καταβαίνει *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά †μου τὸ καινόν.

13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον, Τάδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἁληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ·

15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς *ἢ ἢ ζεστός.

16 Οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ †οὐ ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου.

17 Ὅτι †λέγεις, Πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ οὐδένος χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ *ὁ †ελεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός·

18 συμβουλεύω σοὶ ἀγοράσαι ‡χρυσίον παρ' ἐμοῦ πεπωρωμένον

§ 3:7 φιλαδελφεια ℣^{Apt,C,Kpt} | φιλαδελφια ℣^{Apt,Kpt} TH WH * 3:7 κλειν ℣^{C,K} | κλειδα ℣^A TR † 3:7 του ℣^{A,C,K} | — NA SBL TH WH ‡ 3:7 δαυιδ | ΔΔΔ ℣^{A,C,K} BYZ | δαβιδ HF TR | δαυειδ WH § 3:7 κλεισει αυτην ει μη ο ανοιγων και ουδεις ανοιξει ℣^{C,K} | κλειει και κλειων και ουδεις ανοιγει ℣^A BYZ | κλεισει και κλειων και ουδεις ανοιγει ANT ECM† NA SBL TH WH | κλειει και κλειει και ουδεις ανοιγει TR | κλεισει και κλειων και ουδεις ανοιξει ECM† * 3:8 ανεωγμενην ℣^{A,C,K} | ηνεωγμενην ECM NA SBL WH † 3:8 ην ℣^{A,C,K} | και TR ‡ 3:9 διδωμι ℣^{A,C,K} | διδω CT § 3:9 ηξωσι ℣^{Apt,K} | ηξουσι ℣^{Apt,C} ANT ECM† NA PCK SBL TH WH * 3:9 προσκυνησωσιν ℣^{A,C,K} | προσκυνησουσιν ANT ECM† NA SBL TH WH † 3:9 ηγαπησα ℣^{C,K} | εγω ηγαπησα ℣^A ANT BYZ CT TR ‡ 3:11 ερχομαι ℣^{A,C,K} | ιδου ερχομαι TR § 3:12 η καταβαίνει ℣^{C,K} | η καταβαινουσα ℣^A CT ST * 3:12 εκ ℣^{A,C} | απο ℣^K BYZ HF † 3:12 μου ℣^{A,C} | — ℣^K BYZ ‡ 3:14 εν λαοδικεια εκκλησιας ℣^{A,C,K} | εκκλησιας λαοδικεων TR | εν λαοδικια εκκλησιας TH WH § 3:14 αληθινος ℣^{A,C,K} | ο αληθινος WH * 3:15 ης ℣^{A,C,K} | εις TR † 3:16 ου ζεστος ουτε ψυχρος ℣^{C,K} | ουτε ζεστος ουτε ψυχρος ℣^A ANT CT | ουτε ψυχρος ουτε ζεστος TR ‡ 3:17 λεγεις ℣^{Apt,C,K} | λεγεις οτι ℣^{Apt} ANT NA SBL TH TR WH § 3:17 ουδενος ℣^{A,C,K} | ουδεν NA SBL TH WH * 3:17 ο ℣^{C,K} | — ℣^A NA SBL TH TR WH † 3:17 ελεεινος ℣^{A,C,K} | ελεινος WH ‡ 3:18 χρυσιον παρ εμου ℣^{C,K} | παρ εμου χρυσιον ℣^A ANT CT TR

ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσης, καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλη, καὶ μὴ φανερωθῆ ἢ αἰσχύνῃ τῆς γυμνότητός σου· καὶ ἄσκολυριον *ἵνα ἐγχρίσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.

19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· †ζηλωσον οὖν καὶ μετανόησον.

20 Ἰδοῦ, ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, †καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ.

21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.

22 Ὁ ἔχων οὐς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4

1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοῦ, θύρα *ἀνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, †λέγων, Ἀνάβα ὧδε, καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα.

2 †Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι, καὶ ἰδοῦ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ ἑτὸν θρόνον καθήμενος,

3 *ὅμοιος ὄρασει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ †σαρδίῳ· καὶ ἴρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου †ὁμοίως ὄρασις σμαραγδίνῳ.

4 †Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου *θρόνοι †εἴκοσι τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους †τοὺς ἑἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους *ἐν ἱματίοις λευκοῖς, †καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς.

5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἄστραπαὶ καὶ †φωναὶ καὶ βρονταί. Καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἑαυτοῦ, *αἱ εἰσὶν ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ·

6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου †ὡς θάλασσα ὑαλίνῃ, ὁμοία †κρυστάλλῳ.

Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου ἑτέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν.

§ 3:18 κολουριον ℣^{Apt,K} | κολουριον ℣^{Apt,C} BYZ ECM NA PCK SBL TR WH * 3:18 ἵνα ἐγχρίσῃ ℣^K | ἐγχρίσῃ ℣^A BYZ ECM[†] TR | ἐγχρίσῃ ἐπὶ ℣^C PCK | ἐγχρίσαι ECM[†] NA SBL TH WH † 3:19 ζηλωσον ℣^{A,C} | ζηλευε ℣^K ANT BYZ ECM[†] HF NA SBL TH WH † 3:20 καὶ ℣^{C,K} | — ℣^A ECM[†] TR WH * 4:1 ἀνεωγμένη ℣^{Apt,C,K} | ηνεωγμένη ℣^{Apt} CT TR † 4:1 λέγων ℣^K | λεγουσα ℣^{A,C} BYZ PCK TR † 4:2 καὶ ℣^{A,C} | — ℣^K BYZ CT HF § 4:2 τον θρονον ℣^K | του θρονου ℣^{A,C} BYZ PCK TR * 4:3 ὁμοιος ℣^{A,C,K} 79.2% | καὶ ὁ καθημενος ὁμοιος CT 15.1% | καὶ ὁ καθημενος ἦν ὁμοιος TR 2.7% † 4:3 σαρδιω ℣^{Apt,C,K} | σαρδιω ℣^{Apt} TR † 4:3 ὁμοίως ὄρασις σμαραγδίνῳ ℣^K | ὁμοιος ὄρασει σμαραγδίνῳ ℣^A BYZ CT ST | ὁμοια ὄρασει σμαραγδίνῳ ℣^C BYZ PCK SCR § 4:4 καὶ ℣^{A,C} | — ℣^K HF * 4:4 θρονου ℣^{A,C,K} 90.2% | θρονους ECM[†] NA TH 7.9% † 4:4 εἴκοσι τέσσαρες ℣^{Apt,Kpt} | κδ' ℣^{Apt,C,Kpt} BYZ ECM | εἴκοσι καὶ τέσσαρες TR † 4:4 τοὺς ℣^K | εἶδον τοὺς ℣^C ECM[†] PCK TR | — ℣^A ECM[†] NA SBL TH WH § 4:4 εἴκοσι τέσσαρας ℣^{Apt,Kpt} | κδ' ℣^{Apt,C,Kpt} BYZ | εἴκοσι καὶ τέσσαρας TR * 4:4 ἐν ℣^{Apt,C,K} | — ℣^{Apt} WH † 4:4 καὶ ℣^{A,C,K} | καὶ ἐσχον TR † 4:5 φωναὶ καὶ βρονταὶ ℣^{A,C,K} | βρονταὶ καὶ φωναὶ TR § 4:5 αὐτου ℣^{Apt,C,K} | — ℣^{Apt} ANT CT TR * 4:5 αἱ εἰσὶν ℣^{Apt,C,K} | αἱ εἰσι τα ℣^{Apt} ANT TR | αἱ εἰσι τα CT † 4:6 ὡς ℣^{Apt,C,K} | — ℣^{Apt} TR † 4:6 κρυστάλλῳ ℣^{A,Cpt,K} | κρυσταλῶ ℣^{Cpt} PCK § 4:6 τέσσαρα ℣^{A,C,K} | τέσσαρα WH

7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον *ἔχον †πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον †ζῶον ὅμοιον ἀετῶ †πετομένῳ.

8 Καὶ *τὰ †τέσσαρα ζῶα, ἐν καθ' ἑνὲν ἔχον ἀνά πτέρυγας ἐξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν *γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτός, †λέγοντες,

†Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.

9 Καὶ ὅταν ἴδῳσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ *τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
10 πεσοῦνται οἱ †εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ †προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἴβραλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες,

11 Ἄξιός ἐῖ, *ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἅγιος, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας †πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου †ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

5

1 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ *ἔξωθεν, κατεσφραγισμένου σφραγῖσιν ἑπτὰ.

2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρῦσσοντα †ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Τίς †ἄξιός ἐστιν ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ;

3 Καὶ οὐδεὶς ἔδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ *ἄνω, †οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, †οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, †οὔτε βλέπειν αὐτό.

* 4:7 εχον ℳ^{Apt,C,K} | εχων ℳ^{Apt} NA SBL TH WH † 4:7 προσωπον ανθρωπου ℳ^K 44.9% | το προσωπον ως ανθρωπος ℳ^{A,C} BYZ ECM[†] PCK TR 38.3% | το προσωπον ως ανθρωπου ANT ECM[†] NA SBL TH WH 1.6% † 4:7 ζωνων ℳ^{A,C} 54.1% | — ℳ^K BYZ HF 43.1% § 4:7 πετομενω ℳ^{A,C,K} | πετωμενω TR * 4:8 τα ℳ^{Apt,C,Kpt} 56.3% | — ℳ^{Apt,Kpt} BYZ TR 43.8% † 4:8 τεσσαρα ℳ^{A,C,K} | τεσσαρα WH † 4:8 εν ℳ^K | εν αυτων ℳ^{A,C} ANT BYZ CT PCK | εαυτο TR § 4:8 εχον ℳ^{Apt,C,K} 55.5% | εχων ℳ^{Apt} NA SBL TH WH 22.3% | ειχων TR 4.2% * 4:8 γεμουσιν ℳ^{Apt,C,K} | γεμουτα ℳ^{Apt} TR † 4:8 λεγοντες ℳ^{A,K} | λεγοντα ℳ^C PCK TR † 4:8 αγιος (3 times) ℳ^{A,Kpt} | αγιος (9 times) ℳ^{C,Kpt} BYZ HF PCK § 4:9 δωσι ℳ^{C,K} 55.6% | δωσουσι ℳ^{Apt} ECM[†] NA SBL TH TR WH 18.7% | δωσισι ℳ^{Apt} ECM[†] 16.3% * 4:9 του θρονου ℳ^{A,C,K} | τω θρονω NA SBL TH † 4:10 εικοσι τεσσαρες | κδ' BYZ | εικοσι και τεσσαρες TR † 4:10 προσκυνησουσι | προσκυνουσι TR § 4:10 βαλουσι | βαλλουσι TR * 4:11 ο κυριος και ο θεος ημων ο αγιος | κυριε TR | ο κυριος και ο θεος ημων ANT | ο κυριος και ο θεος ημων CT | κυριε ο θεος ημων **Av** † 4:11 παντα | τα παντα **Av** ANT BYZ CT PCK TR † 4:11 ησαν | εισι **Av** BYZ PCK TR * 5:1 εξωθεν ℳ^{A,C,K} 80.2% | οπισθεν NA SBL TH TR WH 8.9% † 5:2 εν | — PCK TR † 5:2 αξιος εστιν | αξιος CT PCK | εστιν αξιος TR § 5:3 εδυνατο | ηδυνατο TR * 5:3 ανω | — ANT BYZ CT PCK TR † 5:3 ουτε | ουδε BYZ CT PCK TR † 5:3 ουτε | ουδε BYZ CT PCK TR § 5:3 ουτε | ουδε PCK TR

4 Καὶ *ἐγὼ ἔκλαιον †πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ‡ανοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό.

5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων §ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ρίζα *Δαυίδ, †ὁ ἀνοίγων τὸ βιβλίον ‡καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.

6 Καὶ §εῖδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἐστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, *ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, †ἅ εἰσι τὰ ‡ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ §ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

7 Καὶ ἦλθε, καὶ *εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου.

8 Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ †τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ ‡εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι §ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἁρνίου, ἔχοντες ἕκαστος *κιθάραν, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἶ εἰσι †προσευχαὶ τῶν ἁγίων.

9 Καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες,

Ἄξιός εἰ λαβεῖν τὸ βιβλίον,
καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ·
ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ‡ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου
ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους,
10 καὶ ἐποίησας §αὐτοὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν *βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς,
καὶ †βασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ‡ὡς φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν §κύκλω τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· *καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων,

12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ,

Ἄξιόν ἐστι τὸ ἄρνιον τὸ ἐσφαγμένον
λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ †τὸν πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν
καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.

* 5:4 ἐγὼ | — ECM NA TH † 5:4 πολὺ | πολλὰ TR ‡ 5:4 ἀνοίξει | ἀνοίξει καὶ ἀναγνῶναι PCK TR § 5:5 ο | οὖν TR * 5:5 δαυιδ | ΔΑΔ ΑἸ ΒΥΖ TR † 5:5 ο ἀνοίγων Π^K 41.7% | ἀνοίξει Π^{A,C} ANT BYZ CT PCK TR 53.5% ‡ 5:5 καὶ | καὶ λυσαι TR § 5:6 εἶδον | εἶδον καὶ ἰδοὺ TR * 5:6 ἔχον | ἐχων NA SBL TH WH † 5:6 α Π^{Apt,C,K} 73.8% | οἱ Π^{Apt} CT TR 22.7% ‡ 5:6 ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ Π^{A,C,K} 72.8% | πνεύματα τοῦ θεοῦ ECM[†] 10.1% | ἑπτὰ τοῦ θεοῦ πνεύματα TR 5.4% § 5:6 ἀποστελλόμενα Π^{A,C,K} 59.2% | τα ἀπεσταλμένα Π^A TR 19.6% | ἀπεσταλμένοι NA SBL TH WH 1.2% * 5:7 εἴληφεν | εἴληφε τὸ βιβλίον TR † 5:8 τέσσαρα | τέσσερα WH ‡ 5:8 εἴκοσι τέσσαρες | κδ' BYZ § 5:8 ἐπεσον | ἐπεσαν ANT CT * 5:8 κιθάραν | κιθάρας BYZ PCK TR † 5:8 προσεucha | αὶ προσεucha ANT BYZ CT PCK TR ‡ 5:9 ἡμας Π^{A,C,K} 75.1% | — NA SBL WH 0.4% § 5:10 αὐτοὺς | ἡμας TR * 5:10 βασιλεῖς Π^{A,C,K} 93.7% | βασιλείαν ECM[†] NA SBL TH WH 5.1% † 5:10 βασιλευσουσιν Π^{Apt,C,Kpt} 60.3% | βασιλευουσιν Π^{Apt,Kpt} BYZ SBL WH 35.8% | βασιλευσομεν TR 3.1% ‡ 5:11 ὡς | — ECM[†] NA SBL TH TR WH § 5:11 κύκλω | κύκλοθεν TR * 5:11 καὶ ἡν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων | — ST † 5:12 του | — ΑἸ BYZ CT PCK TR

13 Καὶ πᾶν κτίσμα ἃ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἅ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης *ἐστί, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ἴπαντας ἤκουσα λέγοντας,

Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἄρνιῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἡμῶν.

14 Καὶ τὰ *τέσσαρα ζῶα ἔλεγοντα τὸ Ἄμην. Καὶ οἱ ὅσσοι πρεσβύτεροι *ἔπεσον, καὶ ἴπροσεκύνησαν.

6

1 Καὶ εἶδον *ὅτι ἤνοιξε τὸ ἄρνιον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἐνδὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζῶων λέγοντος, ὡς φωνὴ βροντῆς, Ἔρχου καὶ ἴδε.

2 Καὶ ἰδοὺ, ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ *αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν ἑυτεράν σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος, Ἔρχου.

4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος ὀσπυρός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ’ *αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἔκ τῆς γῆς, ἵνα ἀλλήλους ὀσφάζωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν ὀσφραγίδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἔρχου καὶ ἴδε. Καὶ ἰδοὺ, ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ *αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

6 Καὶ ἤκουσα ὀσφωνῆν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῶων λέγουσαν, Χοῖνις σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες *κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσης.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα τοῦ τετάρτου ζώου ἔλεγοντος, Ἔρχου καὶ ἴδε.

‡ 5:13 ο | ο εστιν Ad BYZ PCK TR § 5:13 ἐπὶ τῆς γῆς | ἐν τῇ γῆ TR * 5:13 ἐστί Mk 45.3% | α ἐστί M^{Apt,C} BYZ ECM[†] PCK TR 36% | — M^{Apt} NA SBL 12.8% † 5:13 παντας | παντα ANT ECM[†] NA SBL TH TR WH ‡ 5:13 τοῦ θρόνου | τῷ θρόνῳ ECM[†] HF NA SBL TH § 5:13 ἀμην M^{A,C,K} 74.2% | — ANT CT TR 19.6% * 5:14 τέσσαρα | τεσσερα WH † 5:14 λέγοντα | ἔλεγον Ad ANT BYZ CT TR ‡ 5:14 το | — Ad ANT CT TR § 5:14 πρεσβυτεροι | εικοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι TR * 5:14 ἐπεσον | ἐπεσαν ANT CT TR † 5:14 προσεκυνησαν | προσεκυνησαν ζωντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων TR * 6:1 οτι | οτε Ad CT TR † 6:1 ἐπτα | — TR ‡ 6:1 φωνη | φωνης TR § 6:1 ἰδε Mk 43.1% | εἶδον M^{A,C} ANT BYZ CT PCK 32.9% | βλεπε και εἶδον TR 3.1% * 6:2 αὐτον | αὐτῷ TR † 6:3 δευτεραν σφραγιδα | σφραγιδα τὴν δευτεραν ANT CT ‡ 6:3 ἐρχου M^{A,C,K} 78.9% | ἐρχου και βλεπε TR 3.1% § 6:4 πυρος M^{Apt,K} 57.4% | πυρρος M^{Apt,C} ANT BYZ CT PCK TR 42.3% * 6:4 αὐτον | αὐτῷ TR † 6:4 ἐκ | ἀπο TR ‡ 6:4 ἰνα | και ἰνα ANT CT TR § 6:4 σφραξωσι M^{Apt,C,K} 84.5% | κατασφραξωσι M^{Apt} 6.6% | σφραξουσι NA SBL TH WH 3.5% * 6:5 σφραγιδα τὴν τριτην | τριτην σφραγιδα TR † 6:5 ἰδε | εἶδον ANT BYZ CT PCK | βλεπε και εἶδον TR ‡ 6:5 αὐτον | αὐτῷ TR § 6:6 φωνην | ὡς φωνην ANT CT * 6:6 κριθης | κριθων CT † 6:7 ἤκουσα | ἤκουσα φωνην ANT ECM[†] NA PCK SBL TH TR WH ‡ 6:7 λέγοντος | λεγουσαν TR § 6:7 ἰδε | εἶδον ANT BYZ CT PCK | βλεπε και εἶδον TR

8 Καὶ ἰδοῦ, ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω *αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ †ὁ Θάνατος, καὶ ὁ ἄδης †ἠκολούθει §αὐτῷ. Καὶ ἐδόθη *αὐτῷ ἐξουσία †ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς †ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν §τοῦ ἀρνίου ἣν εἶχον,

10 καὶ *ἔκραξαν †φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἔως πότε, ὁ δεσπότης, ὁ ἅγιος καὶ †ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν §ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;

11 Καὶ *ἐδόθη †αὐτοῖς ἐκάστῳ †στολὴ λευκὴ, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα §ἀναπαύσωνται *ἔτι χρόνον, †ἕως †πληρώσωσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν §καὶ οἱ μέλλοντες *ἀποκτενεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, †καὶ σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος §μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη *ὅλη ἐγένετο ὡς αἶμα,

13 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ †ἔπεσον εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ †βαλοῦσα τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ §ἀνέμου μεγάλου σειομένη.

14 Καὶ *ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον †ἐλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν.

15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστάνες, καὶ οἱ †χιλιάρχιοι, καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ οἱ §ισχυροί, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ *ἐλεύθερος, ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων,

16 καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις, †Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ †τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου·

* 6:8 αὐτου | — ECM† † 6:8 ο | — PCK † 6:8 ἠκολουθει | ακολουθει PCK TR § 6:8 αυτω | μετ αυτου ANT BYZ CT PCK TR * 6:8 αυτω | αυτοις CT TR † 6:8 επι το τεταρτον της γης αποκτειναι | αποκτειναι επι το τεταρτον της γης TR † 6:9 ψυχας π^K 61.6% | ψυχας των ανθρωπων π^{A,C} BYZ ECM† PCK 37.3% § 6:9 του αρνιου | — CT TR * 6:10 εκραξαν π^{C,K} 62.7% | εκραζον π^A BYZ ECM† TR 34.1% † 6:10 φωνη μεγαλη | φωνην μεγαλην K BYZ HF † 6:10 αληθινος | ο αληθινος ANT TR § 6:10 εκ | απο ΑΥ TR * 6:11 εδοθη | εδοθησαν TR † 6:11 αυτοις εκαστω π^{A,C} 47.9% | αυτοις π^K BYZ HF 37% | εκαστοις TR 1.2% † 6:11 στολη λευκη | στολαι λευκαι TR § 6:11 αναπαουσωνται π^{Apt,C,K} 66% | αναπαουσονται π^{Apt} NA SBL TH WH 30.2% * 6:11 επι χρονον | επι χρονον μικρον ΑΥ ANT ECM† NA SBL TH TR WH † 6:11 χρονον επι μικρον ECM† † 6:11 εως | εως ου ΑΥ BYZ PCK TR † 6:11 πληρωσωσι | πληρωσονται TR | πληρωθωσι NA SBL WH § 6:11 και | — ANT BYZ CT PCK TR * 6:11 αποκτενεσθαι | αποκτεινεσθαι TR | αποκτεννεσθαι ANT CT † 6:12 οτε | και οτε PCK † 6:12 και | και ιδου TR § 6:12 μελας εγενετο | εγενετο μελας ΑΥ CT TR * 6:12 ολη | — BYZ PCK TR † 6:13 επεσον | επεσαν ANT CT TR † 6:13 βαλουσα | βαλλει BYZ CT PCK TR | βαλλουσα ANT § 6:13 ανεμου μεγαλου | μεγαλου ανεμου PCK TR * 6:14 ο | — TR † 6:14 ελισσομενον | ελισσομενος K BYZ HF | ελισσομενον TR † 6:15 χιλιαρχει και οι πλουσιοι | πλουσιοι και οι χιλιαρχει TR § 6:15 ισχυροι | δυνατοι TR * 6:15 ελευθερος | πας ελευθερος ΑΥ BYZ PCK TR † 6:16 πεσετε | πεσατε ANT WH † 6:16 του θρονου | τω θρονω K BYZ HF

17 ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς Σαυτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7

1 *Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ τι δένδρον.

2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἄναβαινόντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλη τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,

3 λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, *ἀχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἑσφραγισμένων ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ.

5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, *δῶδεκα χιλιάδες ἑσφραγισμένοι·
ἐκ φυλῆς Ῥουβὶμ, ἑδῶδεκα *χιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Γάδ, ἑδῶδεκα *χιλιάδες·
6 ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, ἑδῶδεκα *χιλιάδες·
ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ, ἑδῶδεκα ἑχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, *δῶδεκα ἑχιλιάδες·

7 ἐκ φυλῆς Συμεῶν, ἑδῶδεκα ἑχιλιάδες·
ἐκ φυλῆς *Λευί, ἑδῶδεκα ἑχιλιάδες·

ἐκ φυλῆς Ἰσαχάρ, *δῶδεκα ἑχιλιάδες·
8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλών, ἑδῶδεκα ἑχιλιάδες·
ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ, *δῶδεκα ἑχιλιάδες·

§ 6:17 αυτου M^{A,C,K} 90.9% | αυτων NA SBL TH WH 7.1% * 7:1 και | — NA SBL TH WH
† 7:1 τουτο | ταυτα A^D TR ‡ 7:1 τι | παν A^D ANT BYZ ECM† NA PCK SBL TH TR WH § 7:2
αναβαινοντα | αναβαντα ST * 7:3 αχρις ου | αχρι CT † 7:3 σφραγισωμεν | σφραγιζωμεν ST
‡ 7:4 εκατον και τεσσαρακοντα τεσσαρες | ρηδ' TR | εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες ANT |
εκατον τεσσερακοντα τεσσαρες CT § 7:4 εσφραγισμενων | εσφραγισμενοι ANT BYZ CT PCK
TR * 7:5 δωδεκα | ιβ' BYZ TR † 7:5 εσφραγισμεναι | εσφραγισμενοι A^D ANT BYZ CT PCK
TR ‡ 7:5 ρουβιμ | ρουβην ANT CT TR § 7:5 δωδεκα | ιβ' BYZ TR * 7:5 χιλιαδες | χιλιαδες
εσφραγισμενοι TR † 7:5 δωδεκα | ιβ' BYZ TR ‡ 7:5 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR
§ 7:6 δωδεκα | ιβ' BYZ TR * 7:6 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR † 7:6 νεφθαλειμ
| νεφθαλιμ CT ‡ 7:6 δωδεκα | ιβ' BYZ TR § 7:6 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR
* 7:6 δωδεκα | ιβ' BYZ TR † 7:6 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR ‡ 7:7 δωδεκα | ιβ'
BYZ TR § 7:7 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR * 7:7 λευι | λευει WH † 7:7 δωδεκα
| ιβ' BYZ TR ‡ 7:7 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR § 7:7 ισαχαρ | ισσαχαρ ANT CT
* 7:7 δωδεκα | ιβ' BYZ TR † 7:7 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR ‡ 7:8 δωδεκα | ιβ'
BYZ TR § 7:8 χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR * 7:8 δωδεκα | ιβ' BYZ TR † 7:8
χιλιαδες | χιλιαδες εσφραγισμενοι TR

ἐκ φυλῆς †Βενιαμίν, ὄδωδεκα χιλιάδες *ἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ὄχλος πολὺς, ὃν †ἀριθμῆσαι οὐδεὶς †ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ὄστωτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἁρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ *φοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν·
 10 καὶ †κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἦ σωτηρία †τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθήμενῷ ἐπὶ Ὑτῷ θρόνῳ, καὶ τῷ ἁρνίῳ.

11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι *εἰστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῶων, καὶ †ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ †θρόνου ἐπὶ Ὑτὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ,

12 λέγοντες,

Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία
 καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ
 καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς
 τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἤλθον;

14 Καὶ *εἶπον αὐτῷ, Κύριε †μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁρνίου.

15 Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῶ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ Ὑτῷ θρόνῳ σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.

16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι,

*οὐδ' οὐ μὴ πέση ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος,
 οὐδὲ πᾶν καὶμα·

17 ὅτι τὸ ἄρνιον τὸ ἀνά μέσον τοῦ θρόνου †ποιμαίνει αὐτούς, καὶ †ὀδηγεῖ αὐτούς ἐπὶ Ὑζωῆς πηγὰς ὕδατων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον *ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

‡ 7:8 βενιαμιν | βενιαμειν TH WH § 7:8 δωδεκα | ιβ' BYZ TR * 7:8 εσφραγισμενοι | εσφραγισμενοι Ad ANT BYZ CT PCK TR † 7:9 αριθμησαι | αριθμησαι αυτου ANT CT TR ‡ 7:9 εδυνατο | ηδυνατο Ad BYZ TR § 7:9 εστωτας ... περιβεβλημενους | εστωτες ... περιβεβλημενοι BYZ ECM† NA PCK SBL TH TR WH * 7:9 φοινικας | φοινικες ANT CT TR † 7:10 κραζουσι | κραζουντες TR ‡ 7:10 τω θεω ημων | — ST § 7:10 τω θρονω | του θρονου ANT SCR | του θρονου του θεου ημων ST * 7:11 εισηκεισαν | εσητηκεσαν TR | ισητηκεισαν TH WH † 7:11 επεσον | επεσαν ANT CT ‡ 7:11 θρονου | θρονου αυτου K BYZ HF § 7:11 τα προσωπα | προσωπον TR * 7:14 ειπον | ειρηκα Ad ANT CT TR † 7:14 μου | — TR ‡ 7:14 ελευκαναν | ελευκαναν αυτας Ad ANT BYZ CT PCK SCR | ελευκαναν στολας αυτων ST § 7:15 τω θρονω | του θρονου Ad ANT BYZ ECM† NA SBL TH TR WH * 7:16 ουδ ου | ουδε CT TR † 7:17 ποιμανει | ποιμανει Ad BYZ CT TR ‡ 7:17 οδηγει | οδηγησει Ad ANT BYZ CT TR § 7:17 ζωης | ζωσας TR * 7:17 εκ | απο TR

8

1 Καὶ *ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωρον.

2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

4 Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 Καὶ εἶληφεν ὁ ἄγγελος * τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ᾤοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἠτοίμασαν * ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα καίομενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα·

9 καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καίομενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς * τῶν ὑδάτων.

11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται τὸ Ἄψινθος· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ * τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φάνη ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἐνὸς ἀετοῦ ᾄοντος ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ * μεγάλη, Οὐαί, οὐαί, οὐαί * τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς

* 8:1 οτε | οταν NA SBL TH WH † 8:1 ημιωρον | ημιωρον TH WH ‡ 8:3 του θυσιαστηριου | το θυσιαστηριον ECM† TR § 8:3 δωση | δωσει ANT BYZ ECM† NA HF PCK SBL TH WH * 8:5 τον | το TR † 8:5 αυτον | αυτο TR ‡ 8:5 βρονται και φωναι | φωναι και βρονται Ad BYZ PCK TR § 8:6 οι | — ST * 8:6 εαυτους | αυτοις NA TH | αυτοις SBL WH † 8:7 πρωτος | πρωτος αγγελος Ad TR ‡ 8:7 μεμιγμενα | μεμιγμενον ECM† § 8:7 εν | — TR * 8:7 και το τριτον της γης κατακαη | — TR † 8:8 καιομενον | πυρι καιομενον Ad ANT CT TR ‡ 8:9 εν | τω εν EN ANT CT TR § 8:9 διεφθαρη | διεφθαρησαν CT PCK * 8:10 των | — TR † 8:11 ο | — TR ‡ 8:11 εγενετο | γινεται TR § 8:11 των υδατων | — ST * 8:11 των | — TR † 8:12 το τριτον αυτης μη φανη η ημερα | η ημερα μη φανη το τριτον αυτης BYZ PCK TR | η ημερα μη φανη το τριτον αυτης CT ‡ 8:13 αετου | αγγελου Ad TR § 8:13 πετομενου | πετωμενου TR * 8:13 μεγαλη | μεγαλη τρις PCK † 8:13 τοις κατοικοουσιν | τους κατοικουντας K ANT BYZ ECM† HF NA SBL TH WH

γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9

1 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου.

2 *Καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου †καιομένης, καὶ ‡έσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.

3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.

4 Καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ †ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρόν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς *ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων †αὐτῶν.

5 Καὶ ἐδόθη ‡αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα †βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν *παῖση ἄνθρωπον.

6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις †ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ ‡οὐ μὴ †δεύρῃσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ *φεύξεται †ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἠτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ‡χρυσοί, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων.

8 Καὶ †εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν.

9 Καὶ *εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα. †Καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ‡ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.

11 †Ἐχουσαι βασιλέα ἐπ' αὐτῶν ἄγγελου τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ *Ἀββαδῶν, †ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

* 9:2 και ηνοιξε το φρεαρ της αβυσσου | — K BYZ † 9:2 καιομενης | μεγαλης **Av** CT TR ‡ 9:2 εσκοτισθη | εσκοτωθη NA SBL TH WH § 9:4 αδικησωσι | αδικησουσι NA SBL WH * 9:4 ανθρωπους | ανθρωπους μονους PCK TR † 9:4 αυτων | — ECM† NA SBL TH WH ‡ 9:5 αυταις | αυτοις NA SBL TH § 9:5 βασανισθωσι | βασανισθησονται CT * 9:5 παιση | πληξη PCK † 9:6 ζητησουσιν | ζητουσιν PCK ‡ 9:6 ου μη | ουχ TR § 9:6 ευρησουσιν | ευρωσιν ECM† * 9:6 φευξεται | φευγει CT † 9:6 απ αυτων ο θανατος | ο θανατος απ αυτων **Av** CT TR ‡ 9:7 χρυσοι | ομοιοι χρυσω **Av** CT TR | ομοιοι χρυσιω ANT § 9:8 ειχον | ειχαν TH WH * 9:9 ειχον | ειχαν WH † 9:10 και | ην TR | — **Av** BYZ ‡ 9:10 εξουσιαν εχουσι του | και η εξουσια αυτων BYZ TR | η εξουσια αυτων CT § 9:11 εχουσαι βασιλεα επ αυτων | και εχουσιν επ αυτων βασιλεα του **Av** SCR | και εχουσιν εφ αυτων βασιλεα του ST | εχουσι βασιλεα επ αυτων του ANT | εχουσιν επ αυτων βασιλεα του CT * 9:11 αββαδων | αββαδων PCK | αβαδδων ANT CT TR † 9:11 εν δε | και εν CT TR

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπήλθεν· ἰδοὺ, ἔρχεται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἔκτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν Ὑπεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

14 *λέγουσαν τῷ ἔκτῳ ἀγγέλῳ †ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.

15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἠτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ †εἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἑνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς Ὑτῶν στρατευμάτων τοῦ *ἵππου †μυριάδες μυριάδων· †ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὄρασει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.

18 Ὡς ἀπὸ τῶν τριῶν *πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, †ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ †τοῦ καπνοῦ καὶ Ὑτου τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.

19 *Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν †ἐστι, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι †ὄφεων, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι.

20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, Ὑου μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ *προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ †τὰ εἰδῶλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ †καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν Ὑδύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν·

21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν *φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10

1 Καὶ εἶδον *ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλῃν, καὶ †ἡ ἴρις ἐπὶ †τῆς κεφαλῆς Ὑαυτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός·

‡ 9:12 ερχεται | ερχονται **Au** ANT TR § 9:13 τεσσαρων | — SBL TH WH * 9:14 λεγουσαν | λεγοντος **K** ANT BYZ HF | λεγοντα NA SBL TH WH † 9:14 ο εχων | ος ειχε TR ‡ 9:15 εις την | την BYZ PCK | — CT TR § 9:16 των | — TR * 9:16 ιππου | ιππικου **Au** BYZ CT TR † 9:16 μυριαδες | δυο μυριαδες ANT TR | δισμυριαδες CT ‡ 9:16 ηκουσα | και ηκουσα TR § 9:18 απο | υπο TR * 9:18 πληγων | — TR † 9:18 απο | εκ **Au** ANT BYZ CT PCK TR ‡ 9:18 του | εκ του TR § 9:18 του | εκ του **Au** TR * 9:19 η γαρ εξουσια των ιππων | η γαρ εξουσια αυτων SCR | αι γαρ εξουσιαι αυτων ST † 9:19 εστι και εν ταις ουραις αυτων | εισιν ST ‡ 9:19 οφεων | οφειν ANT BYZ CT PCK TR § 9:20 ου | ουτε ECM† ST | ουδε NA SBL TH * 9:20 προσκυνησωσι | προσκυνησοσι NA SBL TH WH † 9:20 τα | — TR ‡ 9:20 και τα χαλκα | — **K** BYZ § 9:20 δυναται | δυναται **Au** BYZ CT * 9:21 φαρμακειων | φαρμακων **K** BYZ ECM† HF NA SBL TH WH * 10:1 αγγελον | αλλον αγγελον ANT ECM† NA SBL TH TR WH † 10:1 η | — TR ‡ 10:1 της κεφαλης | την κεφαλην SBL WH § 10:1 αυτου | — TR

2 καὶ *ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ †βιβλίον †ἀνεωγμένον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ Στῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ *τῆς γῆς,

3 καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὡσπερ λέων μυκάται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἐπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.

4 Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἐπτὰ †βρονταί, †ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Σλέγουσαν, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἐπτὰ βρονταί, καὶ *μὴ αὐτὰ γράψῃς.

5 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἐστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ †τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν,

6 καὶ ὡμοσε †τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος Σουκέτι ἔσται·

7 *ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, †καὶ ἐτελέσθῃ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, †ὡς εὐηγγέλισε Στους δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν *λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ †λέγουσα, Ὑπαγε, λάβε τὸ †βιβλιδάριον τὸ Σἀνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ *τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

9 Καὶ †ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ †δοῦναί μοι τὸ Σβιβλιδάριον. Καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὸν ὡς μέλι.

10 Καὶ ἔλαβον τὸ *βιβλίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκὸν· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου.

11 Καὶ †λέγουσί μοι, Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ †ἐπὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

11

1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, *λέγων, †Ἐγειραι, καὶ μέτρησον τὸν ναδὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.

* 10:2 εχων | ειχεν **Au** BYZ PCK TR † 10:2 βιβλιον | βιβλιδαριον BYZ PCK | βιβλαριδιον CT TR † 10:2 ανεωγμενον | ηνεωγμενον CT § 10:2 της θαλασσης | την θαλασσαν TR * 10:2 της γης | την γην TR † 10:4 βρονται | βρονται τας φωνας εαυτων TR † 10:4 εμελλον | ημελλον CT § 10:4 λεγουσαν | λεγουσαν μοι TR * 10:4 μη αυτα γραψης | μετα ταυτα γραφεις PCK | μη ταυτα γραψης TR † 10:5 την δεξιαν | — TR † 10:6 τω | εν τω ANT BYZ ECM† NA PCK TH TR WH § 10:6 ουκει εσται | ουκ εσται ετι TR * 10:7 αλλ | αλλα TR † 10:7 και ετελεσθη | και τελεσθη **Au** BYZ TR | τελεσθη PCK † 10:7 ως ευηγγелиσε | ο ευηγγелиστατο PCK § 10:7 τους δουλους αυτου τους προφητας | τους αυτου δουλους τους προφητας TR | τους αυτου δουλους τους προφητας CT * 10:8 λαουσα | λαουσαν CT † 10:8 λεγουσα | λεγουσαν CT † 10:8 βιβλιδαριον | βιβλαριδιον ECM† TR | βιβλιον ECM† NA SBL TH WH § 10:8 ανεωγμενον | ηνεωγμενον CT TR * 10:8 του | — TR † 10:9 απηλθον | απηλθα ANT CT † 10:9 δουναι | δοσ **Au** BYZ PCK TR § 10:9 βιβλιδαριον | βιβλαριδιον CT TR * 10:10 βιβλιον | βιβλιδαριον BYZ PCK | βιβλαριδιον CT TR † 10:11 λεγουσαι | λεγει **Au** BYZ PCK TR † 10:11 επι | — ANT CT TR * 11:1 λεγων | και ειστηκει ο αγγελος λεγων PCK | και ο αγγελος ειστηκει λεγων SCR † 11:1 εγειραι | εγειρε ANT BYZ CT HF

² Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἕξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἕξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας *τεσσαράκοντα καὶ δύο.

³ Καὶ δώσω τοῖς δυοῖς μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα ἑπιβεβλημένοι σάκκου.

⁴ Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκυρίου τῆς γῆς *ἑστῶσαι.

⁵ Καὶ εἰ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατασθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἰ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.

⁶ Οὗτοι ἔχουσι τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλείσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχη τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν ὄσakis ἐὰν θελήσωσιν ἐν πάσῃ πληγῇ.

⁷ Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.

⁸ Καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας *τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἧτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη.

⁹ Καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνημα.

¹⁰ Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ *εὐφρανθήσονται, καὶ δῶρα δώσουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

¹¹ Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.

‡ 11:2 εξωθεν | εσωθεν ST § 11:2 εξω | εξωθεν BYZ ECM† NA PCK SBL TH WH * 11:2 τεσσαρακοντα και δυο | τεσσαρακοντα δυο ANT BYZ PCK TR | μβ' Ad BYZ ECM | τεσσαρακοντα και δυο NA WH | τεσσαρακοντα δυο SBL TH † 11:3 περιβεβλημενοι | περιβεβλημενους TH WH ‡ 11:4 αι | — ST § 11:4 κυριου | θεου Ad TR * 11:4 εστωσαι | εστωτες K BYZ ECM† HF NA SBL TH WH † 11:5 θελει | θελη TR ‡ 11:5 θελει αυτους | αυτους θελη TR | θεληση αυτους NA SBL TH WH § 11:6 τον ουρανον εξουσιαν κλεισαι | εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον Ad BYZ PCK TR | εξουσιαν τον ουρανον κλεισαι ANT | την εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον CT * 11:6 νετος βρεχη τας ημερας τας προφητειας αυτων | βρεχη νετος εν ημεραις αυτων της προφητειας TR † 11:6 οσακις εαν θελησωσιν εν παση πληγη | εν παση πληγη οσακις εαν θελησωσι ANT BYZ CT PCK | παση πληγη οσακις εαν θελησωσι TR ‡ 11:7 μετ αυτων πολεμον | πολεμον μετ αυτων TR § 11:8 το πτωμα | τα πτωματα Ad BYZ PCK TR * 11:8 της | — TR † 11:8 αυτων | ημων TR ‡ 11:9 βλεπουσιν | βλεψουσιν TR § 11:9 το πτωμα | τα πτωματα Ad BYZ PCK TR * 11:9 ημισυ | και ημισυ ANT CT TR † 11:9 αφησουσι | αφιουσι Ad CT ‡ 11:9 μνημα | μνηματα TR § 11:10 χαιρουσιν | χαρουσιν TR * 11:10 ευφρανθησονται | ευφραινονται Ad CT † 11:10 δωσουσιν | πεμψουσιν ANT BYZ CT PCK TR ‡ 11:11 τας | — BYZ ECM† PCK § 11:11 εις αυτους | επι αυτους PCK TR | εν αυτοις NA SBL TH WH | αυτοις ECM * 11:11 επεσεν | επεπεσεν ANT BYZ CT PCK

12 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς, Ὁ ἀνάβητε ὦδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

13 *Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων, χιλιάδες ἑπτὰ· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδοῦ, ἔρχεται ταχύ.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι, *Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

16 Καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ Ἰκαθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, *ἔπεσον ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ,

17 λέγοντες,

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,

ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν,

ὅτι ἐίληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας.

18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν,

καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου,

καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι,

καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις

καὶ τοῖς ἁγίοις *καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου,

†τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις,

καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

19 Καὶ ἤνοιγῆ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ *ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ Κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ χάλαζα μεγάλη.

† 11:12 ηκουσα | ηκουσαν ECM† NA SBL TH TR WH ‡ 11:12 φωνην μεγαλην ... λεγουσαν | φωνης μεγαλης ... λεγουσης AB BYZ CT PCK § 11:12 αναβητε | αναβατε CT * 11:13 και | — K BYZ HF † 11:13 ημερα | ωρα CT TR ‡ 11:14 η ουαι η τριτη ιδου | και ιδου η ουαι η τριτη SCR | ιδου η ουαι η τριτη CT ST § 11:15 λεγουσαι | λεγοντες HF NA SBL WH * 11:15 εγενετο η βασιλεια | εγενοντο αι βασιλειαι TR † 11:16 εικοσι τεσσαρες | κδ´ BYZ | εικοσι και τεσσαρες TR ‡ 11:16 του θρονου | — AB BYZ CT PCK TR § 11:16 καθημενοι | οι καθηνται K ANT BYZ HF TH | καθηνται ECM† * 11:16 επεσον | επεσαν ANT CT TR † 11:17 ην | ην και ο ερχομενος ANT PCK TR ‡ 11:17 ειληφας | ειληφες WH § 11:18 νεκρων | εθων ANT * 11:18 και | — ANT † 11:18 τοις μικροις και τοις μεγαλοις | τους μικρους και τους μεγαλους NA SBL TH WH ‡ 11:18 διαφθειροντας | διαφθειραντας ANT PCK § 11:19 ηνοιγη | ηνοιχη K BYZ HF * 11:19 εν | ο εν ANT ECM† NA SBL TH WH † 11:19 του κυριου | αυτου AB BYZ CT TR | κυριου ANT ‡ 11:19 βρονται | βρονται και σεισμος ANT BYZ CT TR

12

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα·

2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, *ἔκραζεν ὠδίουσα, καὶ βασιανίζομένη τεκεῖν.

3 Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ, δράκων †πυρρός μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ †ἑπτὰ διαδήματα.

4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης *τεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκη, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ.

5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν †ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη †ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἤρπασθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ *πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει †ἐκεῖ τόπον ἠτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ἔκτρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.

7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ *πολεμήσαι μετὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,

8 καὶ οὐκ †ἴσχυσεν, †οὐδὲ τόπος εὗρέθη ἑαυτῷ ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ.

9 Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ *μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ †Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην· ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.

10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην †ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαν, Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἔξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι ἔβλήθη ὁ *κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν †αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.

11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.

12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, †οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες.

* 12:2 εκραζεν | κραζει ECM TR | και κραζει NA SBL TH WH † 12:3 πυρος μεγας | μεγας πυρρος BYZ ECM NA PCK SBL TR WH | πυρρος μεγας ANT BYZ TH | μεγας πυρος BYZ ‡ 12:3 επτα διαδηματα | διαδηματα επτα TR § 12:4 εστηκεν | εστηκεν WH * 12:4 τεκειν | τικτειν PCK † 12:5 αρρενα | αρσεν NA SBL TH WH ‡ 12:5 εν | — ECM† § 12:5 ηρπασθη | ηρπαγη PCK * 12:5 προς | — TR † 12:6 εκει | — TR ‡ 12:6 υπο | απο ANT BYZ CT PCK TR § 12:6 εκτρεφωσιν | τρεφωσιν Ad ANT BYZ ECM NA SBL TR WH | τρεφουσιν TH * 12:7 πολεμησαι μετα | του πολεμησαι μετα ANT CT PCK | επολεμησαν κατα TR † 12:8 ισχυσεν | ισχυσαν Ad BYZ ECM TH TR ‡ 12:8 ουδε | ουτε TR § 12:8 αυτω | αυτων CT TR * 12:9 μεγας ο οφης | οφης ο μεγας ANT † 12:9 σατανας | ο σατανας ANT CT TR ‡ 12:10 εν τω ουρανω λεγουσαν | λεγουσαν εν τω ουρανω TR § 12:10 εβληθη | κατεβληθη PCK TR * 12:10 κατηγορος | κατηγορ NA SBL WH † 12:10 αυτων | αυτους ECM† NA SBL TH WH ‡ 12:12 ουρανοι | οι ουρανοι Ad BYZ NA PCK SBL TR

Οὐαί Ὡτῆ γῆ καὶ τῆ θαλάσση, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρην.

14 Καὶ ἐδόθησαν τῆ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀέτος τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν, καὶ καιρούς, καὶ ἡμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄψεως.

15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἄκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ.

16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῆ γυναικί, καὶ ἠνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῆ γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

13

1 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας.

2 Καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ὦμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην.

3 Καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὤσει ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη· καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου·

4 καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι Ὡτὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, λέγοντες, Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; Καὶ τίς δυνατὸς πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;

§ 12:12 τη γη και τη θαλασση | τοις κατοικοισι την γην και την θαλασσαν TR | την γην και την θαλασσαν ANT CT * 12:13 αρρην | αρσενα CT † 12:14 δυο | αι δυο AB ECM† NA SBL TH WH ‡ 12:14 οπως τρεφηται | οπου τρεφεται AB CT TR § 12:15 εκ του στοματος αυτου οπισω της γυναικος | οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου TR * 12:15 αυτην | ταυτην TR † 12:17 ιησου | του ιησου χριστου TR * 13:1 εσταθην | εσταθη ECM† NA SBL TH WH [Note: In ECM†, NA, SBL, TH, and WH the words Καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης are found in 12:18.] † 13:1 κερατα δεκα και κεφαλαις επτα | κεφαλαις επτα και κερατα δεκα TR ‡ 13:1 ονοματα M^{C,K} 73.8% | ονομα M^A ECM TH TR 25.4% § 13:2 ην ομοιον M^{C,K} 71.7% | ομοιον M^{Apt} 14.3% | ομοιον ην M^{Apt} 10% * 13:2 αρκου | αρκτου PCK TR † 13:3 μιαν | ειδον μιαν TR ‡ 13:3 εκ | — TR § 13:3 ωσει M^{C,K} 61.8% | ως M^A ANT BYZ CT TR 35.5% * 13:3 εθαυμασεν ολη η γη M^{C,K} 73.8% | εθαυμασθη εν ολη τη γη M^A ST 16.4% | εθαυμασθη ολη η γη NA SBL TH WH 3.5% † 13:4 τω δρακοντι | τον δρακοντα TR ‡ 13:4 τω δεδωκοτι | ος εδωκεν TR | οτι εδωκε AB CT § 13:4 την | — TR * 13:4 τω θηριω | το θηριου TR † 13:4 και | — K ANT BYZ HF TR ‡ 13:4 δυνατος | δυναται AB ANT BYZ CT TR

⁵ Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία * πόλεμον ποιῆσαι μῆνας †τεσσαράκοντα δύο.

⁶ Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἅτους ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.

⁷ *Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν †καὶ λαὸν καὶ γλώσσαν καὶ ἔθνος.

⁸ Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ἧν οὐ γέγραπται * τὸ ὄνομα ἐν †τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου †τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

⁹ Εἴ τις ἐχει οὖς, ἀκουσάτω.

¹⁰ Εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει·

εἴ τις ἐν *μαχαίρᾳ †ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι.

Ἦδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

¹¹ Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα †δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων.

¹² Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἔσποιε τὴν γῆν καὶ τοὺς *ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα †προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἔθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

¹³ Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, †καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίη ἑπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

§ 13:5 βλασφημίαν ℣^{Apt,C,K} 56.6% | βλασφημίας ℣^{Apt} ECM† NA SBL TH TR WH 13.5% * 13:5 πόλεμον | — Ad CT TR † 13:5 τεσσαράκοντα δύο | τεσσαράκοντα και δυο NA WH | τεσσαράκοντα δυο SBL TH | μβ' ECM ‡ 13:6 βλασφημίαν ℣^{A,C,K} 85.5% | βλασφημίας ECM† NA SBL TH WH 10.1% § 13:6 τοὺς | και τοὺς Ad TR * 13:7 και ... ποιησαι πολεμον ... αυτοὺς ℣^{Apt,C,K} 58.1% | και ... πολεμον ποιησαι ... αυτοὺς ANT TR 8.3% | — ℣^{Apt} 19.4% † 13:7 και λαον | — PCK TR ‡ 13:8 αὐτω | αὐτον K ANT BYZ ECM† HF NA SBL TH WH § 13:8 ων | ου ECM† NA SBL TH WH * 13:8 το ὄνομα | τα ὀνοματα Ad TR | το ὀνομα αὐτου ECM† NA SBL TH WH | τα ὀνοματα αὐτων ECM† † 13:8 τω βιβλίῳ | τη βιβλω TR ‡ 13:8 του | — TR § 13:10 εχει | εἰς BYZ ECM TH | αἰχμαλωσίαν συναγει εἰς TR | εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπαγει εἰς ANT | εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς NA SBL WH * 13:10 μαχαира | μαχαيره CT † 13:10 ἀποκτενεῖ (ἀποκτένει PCK) δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ℣^{Apt,C} 39.1% | δεῖ αὐτὸν ℣^K BYZ HF 33.6% | ἀποκτείνει δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ℣^{Apt} 6.2% | ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ANT 4.7% | ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ TH WH 0.8% | ἀποκτανθῆναι αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ NA SBL 0.4% ‡ 13:11 δυο | — K § 13:12 ἐποιεῖ | ποιει Ad ANT CT TR * 13:12 ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας | κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ TR † 13:12 προσκυνήσουσι ℣^{A,C,K} 89.2% | προσκυνήσουσι NA SBL TH WH 8% ‡ 13:13 και πυρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίη | ἵνα και πυρ ποιη καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ BYZ TR | ἵνα και πυρ ποιη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν ECM† NA SBL TH WH | ἵνα και πυρ ποιει καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ECM† § 13:13 ἐπι ℣^{C,K} 61% | εἰς ℣^A ANT BYZ CT TR 30.5%

14 Καὶ πλαυᾶ * τοὺς ἐμοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ἃ ἔιχε † τὴν πληγὴν § καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας.

15 Καὶ ἐδόθη * αὐτῷ † πνεῦμα δοῦναι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἢ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, † ὅσοι § εἰάν μὴ προσκυνήσωσι * τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, † ἀποκτανθῶσι.

16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα † δώσωσιν αὐτοῖς χαράγματα ἐπὶ § τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ * τὸ μέτωπον αὐτῶν,

17 καὶ ἵνα μὴ τις † δύναται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, † τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

18 Ὡδε ἡ σοφία ἐστίν. Ὁ ἔχων § νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί, * καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ † ἐστὶν ἑξακόσια ἑξήκοντα ἑξ.

14

1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοῦ, * τὸ ἀρνίον † ἐστήκηδες ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ † ἀριθμὸς § ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι * τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ † ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ὡς κιθαρῶδῶν κιθαρῖζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.

3 Καὶ † ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς § ἐδύνατο μαθεῖν

* 13:14 τοὺς ἐμοὺς $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 46.6% | — \mathfrak{M}^{A} ANT BYZ CT TR 50.2% † 13:14 ο εἶχε | ο εχει TR | ος εἶχε ANT | ος εχει ECM[†] NA SBL TH WH † 13:14 τὴν $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ 39.8% | — \mathfrak{M}^{K} BYZ HF 59% § 13:14 καὶ ἐζησεν ἀπο τῆς μαχαίρας \mathfrak{M}^{K} 39% | τῆς μαχαίρας καὶ ἐζησε $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ ANT BYZ PCK TR 47% | τῆς μαχαίρας καὶ ἐζησε CT 1.6% * 13:15 αὐτῷ | αὐτῆ WH † 13:15 πνεῦμα δοῦναι | δοῦναι πνεῦμα CT TR † 13:15 ὅσοι | ἵνα ὅσοι ECM[†] NA SBL TH WH § 13:15 εἰάν | ἀν **Av** TR * 13:15 τῆ εἰκόνι | τὴν εἰκόνα TR † 13:15 ἀποκτανθῶσι | ἵνα ἀποκτανθῶσι ANT PCK TR † 13:16 δώσωσιν αὐτοῖς χαράγματα $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ 21.9% | δώσωσιν αὐτοῖς χαράγματα \mathfrak{M}^{C} PCK 17.6% | δώσωσιν αὐτοῖς χαράγμα \mathfrak{M}^{A} BYZ CT 14.5% | δώσωσιν αὐτοῖς χαράγματα $\mathfrak{M}^{\text{Kpt}}$ 12.1% | δώσωσιν αὐτοῖς χαράγμα ANT 4.7% | δώσω αὐτοῖς χαράγμα TR 3.5% § 13:16 τῆς | — **K** * 13:16 τὸ μέτωπον | τῶν μετώπων **Av** ANT BYZ PCK TR † 13:17 δύναται 57.8% $\mathfrak{M}^{\text{A,K}}$ | δύνηται \mathfrak{M}^{C} ANT BYZ CT PCK TR 38.2% † 13:17 τὸ | ἢ τὸ TR § 13:18 νοῦν | τοῦ νοῦν TR * 13:18 καὶ | — **K** BYZ HF † 13:18 ἐστὶν ἑξακόσια ἑξήκοντα ἐξ $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ 11.3% | χξς' \mathfrak{M}^{K} ANT BYZ HF TH TR 39.5% | ἐστὶν χξς' $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ ECM PCK 29.8% | ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἐξ NA SBL WH 1.6% * 14:1 τὸ | — BYZ PCK TR † 14:1 ἐστήκηδες $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 51% | ἐστὼς \mathfrak{M}^{A} BYZ 26.1% | ἐστος CT 10% † 14:1 ἀριθμὸς | — **Av** ANT BYZ CT PCK TR § 14:1 ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες | ρμδ' **K** BYZ HF | ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες CT * 14:1 τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ | — TR † 14:2 ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ὡς | φωνὴν ἤκουσα TR † 14:3 ἀδουσιν $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 74.5% | ἀδουσιν ὡς \mathfrak{M}^{A} ECM[†] NA SBL TH TR WH 24.7% § 14:3 ἐδύνατο | ἠδύνατο **Av** BYZ TR

τὴν ὥδην, εἰ μὴ αἱ *ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς.

4 Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. Οὗτοί †εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἄρνιῳ ὅπου †ἂν Ὡπάγη. Οὗτοι *ὑπὸ Ἰησοῦ ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἄρνιῳ.

5 Καὶ †οὐχ εὐρέθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ψεῦδος· ἄμωμοι †γὰρ ὦσι.

6 Καὶ εἶδον *ἄγγελον †πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, †εὐαγγελίσει †τοὺς *καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ †ἐπὶ πάν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν,

7 †λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν ὚κύριον, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε *αὐτὸν τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ †τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὕδατων.

8 Καὶ ἄλλος †δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων, Ὡεπεσε Βαβυλῶν *ἡ μεγάλη, †ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα †τὰ ἔθνη.

9 Καὶ Ὡἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἶ τις *προσκυεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει †χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ,

10 καὶ αὐτὸς πῖεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον †τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου·

11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ὦσι αἰῶνας αἰῶνων ἀναβαίνει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἶ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

* 14:3 εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες | ρμδ´ K BYZ HF | εκατον τεσσερακοντα τεσσαρες CT
† 14:4 εἰσιν | — Ad CT † 14:4 αν | εαν K BYZ HF § 14:4 υπαγη | υπαγει TH WH * 14:4
υπο ιησου ㉓C,K 58.9% | — ㉓A ANT BYZ CT TR 35% † 14:5 ουχ ευρεθη εν τω στοματι αυτων
ψευδος | εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη ψευδος BYZ CT PCK | εν τω στοματι αυτων ουχ
ευρεθη δολος TR | ουχ ευρεθη ψευδος εν τω στοματι αυτων ANT † 14:5 γαρ ㉓A,C,K 89.4% |
— ECM† NA SBL TH WH 7.7% § 14:5 εἰσι | εἰσιν ενωπιον του θρονου του θεου TR * 14:6
αγγελον ㉓Apt,K 63.7% | αλλου αγγελου ㉓Apt,C ANT BYZ ECM† NA PCK SBL TH TR WH 31.9%
† 14:6 πετομενον | πετωμενον TR † 14:6 ευαγγελισαι ㉓A,K 65.4% | ευαγγελισασθαι ㉓C PCK
22% § 14:6 τους ㉓A,C,K 91.4% | επι τους ANT CT 8.6% * 14:6 καθημενους | κατοικουντας
TR † 14:6 επι | — Ad TR † 14:7 λεγων | λεγοντα TR § 14:7 κυριον ㉓K 49.4% | θεου ㉓A,C
BYZ CT PCK TR 50.6% * 14:7 αυτον τον ποιησαντα ㉓K 45% | τω ποιησαντι ㉓A,C ANT BYZ CT
PCK TR 45.8% † 14:7 την ㉓A,C,K 87.3% | — ECM† NA SBL ST TH WH 12.7% † 14:8 δευτερος
αγγελος ㉓K 49.8% | αγγελος δευτερος ㉓A,C BYZ ECM† NA PCK 38.2% | αγγελος TR 4.8% |
δευτερος 2.8% ECM† § 14:8 επεσε | επεσεν επεσε Ad ANT BYZ CT PCK TR * 14:8 η μεγαλη
| η πολις η μεγαλη TR † 14:8 εκ ㉓Apt,C,K 67.3% | οτι εκ ㉓Apt TR 15.1% | η εκ ANT NA SBL
TH WH 12.7% † 14:8 τα | — ANT TR § 14:9 αλλος αγγελος τριτος | τριτος αγγελος TR
* 14:9 προσκυει το θηριον | το θηριον προσκυει TR † 14:9 χαραγμα | το χαραγμα ANT
† 14:10 των αγιων αγγελων | αγγελων αγιων CT § 14:11 εις αιωνας αιωνων αναβαινει |
αναβαινει εις αιωνας αιωνων TR | εις αιωνα αιωνων αναβαινει ECM†

12 Ὡδε *ἡ ὑπομονὴ τῶν ἀγίων ἐστίν· †οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν †Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁμιλοῦσης, Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ’ ἄρτι· *λέγει Ναὶ τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ †δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ’ αὐτῶν.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοῦ, νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην ὄκαθήμενον ὅμοιον *υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.

15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ †ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον· ὅτι ὤλθην ἡ ὥρα *θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.

16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθημένος ἐπὶ †τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.

18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος *ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ὄκων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησε *κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας †τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι †ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς.

19 Καὶ ὄβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ *τὸν μέγαν.

20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς †ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλιῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων †χιλίων ἑξακοσίων.

15

1 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

* 14:12 η | — TR † 14:12 οἱ π^K 53.2% | ὡδε οἱ π^{A,C} BYZ PCK TR 46.4% † 14:12 ἰησοῦ π^{A,K} 72% | του ἰησοῦ π^C PCK 16.8% § 14:13 λεγουσης | λεγουσης μοι α^B BYZ PCK TR * 14:13 λεγει ναι π^{C,K} 51.4% | ναι λεγει π^A ANT BYZ CT TR 40.6% † 14:13 αναπαυσωνται π^{Apt,C,K} 68.5% | αναπαυσονται π^{Apt} 26.8% | αναπαησονται ECM[†] NA SBL TH WH 1.6% † 14:13 δε π^{A,C,K} 87.1% | γαρ CT 11.3% § 14:14 καθημενον ομοιον | καθημενος ομοιος ANT PCK TR * 14:14 οιω | υιον ECM[†] HF NA SBL WH † 14:15 ναου | ουραου α^B † 14:15 φωνη μεγαλη | μεγαλη φωνη TR § 14:15 ηλθεν | ηλθε σοι TR * 14:15 θερισαι | του θερισαι ANT BYZ PCK TR † 14:16 την νεφελην π^{A,C} 56.7% | τη νεφελη π^K 26% | της νεφελης ECM[†] NA SBL TH WH 13.8% † 14:18 εξηλθεν | — SBL § 14:18 εχων | ο εχων NA SBL WH * 14:18 κραυγη π^{A,C} 50.4% | εν κραυγη π^K BYZ HF 36.6% | φωνη NA SBL WH 8.5% † 14:18 της αμπελου | — ST † 14:18 ηκμασαν αι σταφυλαι αυτης π^{A,C} 48% | ηκμασεν η σταφυλη της γης π^K ANT BYZ HF 38.6% § 14:19 εβαλεν | εξεβαλεν K BYZ HF * 14:19 τον μεγαν π^{Apt,C,K} 51.6% | την μεγαλην π^{Apt} ANT BYZ TR 22.9% † 14:20 εξωθεν | εξω α^B ANT TR † 14:20 χιλων εξακοσιων | αχ’ BYZ

² Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν *υἰαλίην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ †τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνας αὐτοῦ †καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν Ὑαλίην, ἔχοντας *κιθάρας τοῦ Θεοῦ.

³ Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν †Μωϋσέως †τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες,

Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου,
Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ·
δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοὶ σου,
ὁ βασιλεὺς τῶν ἑθνῶν.

⁴ Τίς οὐ μὴ φοβηθῆ *σε, Κύριε,
καὶ †δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου;
Ὅτι μόνος †ἅγιος·
ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη ἤξουσι
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

⁵ Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, *καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ·

⁶ καὶ †ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι †οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς Ἐκ τοῦ ναοῦ, *οἱ ἦσαν ἐνδεδυμένοι †λίνον †καθαρὸν λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς·

⁷ καὶ ἐν ἑκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

⁸ Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς Ὑκαπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς *ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

16

¹ Καὶ ἤκουσα *φωνῆς μεγάλης †ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, †καὶ Ὑέκχεατε τὰς *ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

* **15:2** υαλινην | υελινην PCK † **15:2** του θηριου και εκ της εικονος | της εικονος και εκ του θηριου K BYZ † **15:2** και | και εκ του χαραγματος αυτου TR | και εκ του χαραγματος αυτου και A D § **15:2** υαλινην | υελινην PCK * **15:2** κιθαρας | τας κιθαρας K ANT BYZ HF † **15:3** μωυσεως | μωυσεος PCK | μωσεως TR † **15:3** του | — ST § **15:3** εθνων | αγιων TR | αιωνων SBL WH * **15:4** σε | — A D ANT CT † **15:4** δοξαση | δοξασει BYZ CT † **15:4** αγιος | αγιος ει PCK | οσιος A D ANT CT TR § **15:4** παντα τα εθνη | παντες K BYZ HF * **15:5** και | και ιδου TR † **15:6** εξηλθον | εξηλθαν WH † **15:6** οι | — TR § **15:6** εκ του ναου | εκ του ουρανου PCK | — K BYZ HF * **15:6** οι ησαν | — CT TR † **15:6** λινον | λιθου WH † **15:6** καθαρον | καθαρον και TR § **15:8** καπνου | εκ του καπνου K ANT BYZ HF * **15:8** εδυνατο | ηδυνατο A D BYZ PCK TR † **15:8** επτα | — A D PCK * **16:1** φωνης μεγαλης | μεγαλης φωνης ANT NA SBL TH WH † **16:1** εκ του ναου | — K BYZ † **16:1** και | — BYZ PCK § **16:1** εκχεατε | εκχεατε CT * **16:1** επτα | — PCK TR

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ †εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν †ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς Σπροσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

3 Καὶ ὁ δευτέρος *ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ †ζῶσα ἀπέθανεν †ἐν τῇ θαλάσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ *εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ †ἐγένετο αἷμα.

5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος,

Δίκαιος †εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, §ὁ ὄσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας·

6 ὅτι αἷμα ἀγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς *ἔδωκας †πειν· †ἄξιόι εἰσι.

7 Καὶ §ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος,

Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἰ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος *ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι †ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους.

9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν †οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος §ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ *πέμπτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ †ἔμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου,

11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ *ἕκτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν §Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ *ἀνατολῆς ἡλίου.

† 16:2 εἰς | ἐπι **Ad** BYZ PCK TR † 16:2 ἐπι | εἰς PCK TR § 16:2 προσκυνοντας τη εικονι αυτου | τη εικονι αυτου προσκυνοντας TR * 16:3 αγγελος | — CT † 16:3 ζωσα | ζωης ECM† NA SBL TH WH | — **K** BYZ HF † 16:3 εν | τα εν ECM† NA SBL TH WH § 16:4 τριτος | τριτος αγγελος **Ad** BYZ PCK TR * 16:4 εἰς | — CT PCK † 16:4 εγενετο | εγενοντο ECM† † 16:5 εἰ | κυριε εἰ TR § 16:5 ο οσιος | οσιος BYZ ECM† HF TH | και ο εσομερος SCR | και ο οσιος ST * 16:6 εδωκας | δεδωκας NA SBL TH WH † 16:6 πειν | πειν WH † 16:6 αξιοι | αξιοι γαρ TR § 16:7 ηκουσα | ηκουσα αλλου εκ TR * 16:8 αγγελος | — **K** ANT BYZ CT HF † 16:8 εν πυρι τους ανθρωπους | τους ανθρωπους εν πυρι BYZ CT PCK TR † 16:9 οι ανθρωποι | — CT TR § 16:9 εξουσιαν | την εξουσιαν CT PCK * 16:10 πεμπτος | πεμπτος αγγελος **Ad** BYZ PCK TR † 16:10 εμασωντο | εμασωντο BYZ TR † 16:12 εκτος | εκτος αγγελος BYZ PCK TR § 16:12 ευφρατην | του ευφρατην ANT ECM† NA SBL TR WH * 16:12 ανατολης | ανατολων **Ad** BYZ PCK TR

13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου, πνεύματα ἄκάθαρτα τρία ὡς βάτραχοι·

14 εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιῶντα σημεῖα, *ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἑτῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος—

15 Ἴδού, ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς. Μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῆ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ—

16 Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραῖστὶ *Ἀρμαγεδῶν.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἄπο *τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπο τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονε.

18 Καὶ ἐγένοντο ἄστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί, καὶ σεισμὸς μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἄφ' οὗ ἡμεῖς ἀνθρώποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμός, οὕτω μέγας.

19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἔθνων ἔπεσον· καὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.

20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὐρέθησαν.

21 Καὶ χάλαζα μεγάλη, ὡς ταλαντιαία, καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἀνθρώποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης· ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

17

1 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, *λέγων, Δεῦρο, δείξω σοὶ τὸ κρίμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν·

2 μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.

† 16:13 ακαθαρτα τρια | τρια ακαθαρτα ANT BYZ CT PCK TR ‡ 16:13 ως βατραχοι | ομοια βατραχοις TR § 16:14 δαιμονιων | δαιμονων AD BYZ PCK TR * 16:14 α εκπορευεται | εκπορευεσθαι AD ECM† ST † 16:14 της | της γης και της TR ‡ 16:14 τον | — ST § 16:14 ημερας εκεινης της μεγαλης | ημερας της μεγαλης ECM† NA SBL TH WH | μεγαλης ημερας ECM† * 16:16 αρμαγεδων | μαγεδων K BYZ HF | αρμαγεδδων TR † 16:17 εβδομος | εβδομος αγγελος AD BYZ PCK TR ‡ 16:17 επι | εις AD BYZ PCK TR § 16:17 απο | εκ ANT CT * 16:17 του ναου του ουρανου | του ναου CT | του ουρανου AD † 16:18 αστραπαι και βρονται και φωνα | φωνα και βρονται και αστραπαι TR | αστραπαι και φωνα και βρονται ANT ECM† NA SBL TH WH ‡ 16:18 σεισμος | σεισμος εγενετο AD ANT BYZ CT PCK TR § 16:18 οι ανθρωποι εγενοντο | ανθρωπος εγενετο NA | ανθρωποι εγενοντο ECM SBL TH WH * 16:19 επεσον | επεσαν ANT CT † 16:21 αυτης | αυτη ANT BYZ HF * 17:1 λεγων | λεγων μοι AD TR † 17:1 των υδατων των | υδατων AD ANT CT ‡ 17:2 οι κατοικουντες την γην εκ του οινου της πορνειας αυτης | εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην TR

3 Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον Ἰέν πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ *θηρίον κόκκινον, †γέμον †νόματα βλασφημίας, Ἰέχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα.

4 Καὶ ἡ γυνὴ *ἦν περιβεβλημένη †πορφυροῦν καὶ †κόκκινον, Ἰσκεχρυσωμένη *χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα †ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ †τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας Ἰαυτῆς,

5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.

6 Καὶ *εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν †ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, †ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ.

Καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα.

7 Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί ἐθαύμασας; Ἐγὼ Ἰέρῳ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικός, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.

8 *Τὸ θηρίον, ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν †υπάγειν. Καὶ †θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες Ἰἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται *τὰ ὀνόματα ἐπὶ †τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, †βλεπόντων Ἰὸτι ἦν τὸ θηρίον, καὶ οὐκ ἔστι, *καὶ παρέσται.

9 Ὡδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλὰι †ἐπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν.

10 Καὶ βασιλεῖς †εἰσὶν ἑπτὰ· οἱ πέντε Ἰέπεσον, *ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὕπω ἦλαθε· καί, ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον †δεῖ αὐτὸν μείναι.

11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ †αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐστί, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.

12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὕπω ἔλαβον, Ἰάλλ' ἔξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου.

§ 17:3 εν | — K * 17:3 θηριον | θηριον το K HF | το θηριον το ANT † 17:3 γεμον | γεμοντα NA SBL TH WH † 17:3 ονοματα | ονοματων BYZ PCK TR § 17:3 εχον | εχων NA SBL TH WH * 17:4 ην | η ST † 17:4 πορφουρον | πορφουραν Av BYZ PCK | πορφουρα TR † 17:4 κοκκινον | κοκκινω TR § 17:4 κεχρυσωμενη | και κεχρυσωμενη ANT ECM† NA SBL TH TR WH * 17:4 χρυσιω | χρυσω Av BYZ ECM† PCK TR † 17:4 ποτηριον χρυσοῦν | χρυσοῦν ποτηριον Av BYZ PCK TR † 17:4 τα ακαθαρτα της | ακαθαρτητος TR § 17:4 αυτης | της γης K ANT BYZ HF * 17:6 ειδον | ειδα TH † 17:6 εκ | — K BYZ ECM† HF † 17:6 εκ | και εκ Av ANT BYZ CT PCK TR § 17:7 ερω σοι | σοι ερω Av BYZ ECM† PCK TR * 17:8 το | — ST † 17:8 υπαγειν | υπαγει NA SBL TH WH † 17:8 θαυμασθησονται | θαυμασθησονται NA SBL WH § 17:8 επι της γης | την γην K BYZ HF * 17:8 τα ονοματα | το ονομα K ANT BYZ ECM† HF NA SBL TH WH † 17:8 το βιβλιον | του βιβλιου K BYZ HF † 17:8 βλεποντων | βλεποντες PCK TR § 17:8 οτι ην το θηριον | το θηριον οτι ην ANT BYZ CT PCK | το θηριον ο τι ην TR * 17:8 και παρεσται | καιπερ εστιν TR † 17:9 επτα ορη εισιν | ορη εισιν επτα TR | ην επτα εισιν ANT † 17:10 εισιν επτα | επτα εισιν Av ANT BYZ CT PCK TR § 17:10 επεσον | επεσαν Av ANT BYZ CT TR * 17:10 ο | και ο TR † 17:10 δει αυτον | αυτον δει Av ANT BYZ CT PCK TR † 17:11 αυτος | ουτος K BYZ HF § 17:12 αλλ | αλλα NA²⁷ SBL TH WH

13 Οὗτοι μίαν *ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ †τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ §διδόασιν.

14 Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

15 Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα, ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι.

16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, *καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν †ποιήσουσιν αὐτὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακούσουσιν ἐν πυρί.

17 Ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι ἄγνομην μίαν, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι §τελεσθῶσιν *οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ.

18 Καὶ ἡ γυνή, ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων †τῆς γῆς.

18

1 *Μετὰ ταῦτα εἶδον †ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ.

2 Καὶ ἔκραξεν †ἰσχυρᾶ φωνῇ, λέγων,

§Ἐπεσε Βαβυλῶν ἡ μεγάλη,
καὶ ἐγένετο κατοικητήριον *δαιμόνων,
καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου,
καὶ †φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου.

3 Ὅτι ἐκ τοῦ †οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς

§πεπτῶκασι πάντα τὰ ἔθνη,
καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν,
καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου αὐτῆς
ἐπλοῦτησαν.

4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν,

* 17:13 εχουσι γνωμην | γνωμην εχουσι **Ab** ANT BYZ CT PCK TR † 17:13 την | — **K** BYZ ECM†
HF NA SBL TH WH ‡ 17:13 αυτων | εαυτων TR § 17:13 διδοασιν | διαδιδωσουσιν TR

* 17:16 και | επι TR † 17:16 ποιησουσιν αυτην | — ANT BYZ CT TR ‡ 17:17 γνωμην μιαν
| μιαν γνωμην ANT CT TR § 17:17 τελεσθωσιν | τελεσθησονται BYZ CT PCK | τελεσθη TR

* 17:17 οι λογοι | τα ρηματα TR † 17:18 της | επι της **K** HF * 18:1 μετα | και μετα **Ab**
BYZ PCK TR † 18:1 αλλον | — ST ‡ 18:2 ισχυρα φωνη | εν ισχυρα φωνη ANT BYZ CT PCK

| εν ισχυι φωνη μεγαλη TR § 18:2 επεσε | επεσεν επεσε **Ab** ANT BYZ CT PCK TR * 18:2
δαιμονων **MA,C,K** 92.3% | δαιμονιων ANT NA SBL TH WH 6.5% † 18:2 φυλακη παντος ορνου
ακαθαρτου και μεμισημενου | φυλακη παντος ορνου ακαθαρτου και φυλακη παντος θηριου
ακαθαρτου και μεμισημενου NA SBL | μεμισημενου **Ab** ‡ 18:3 οινου του θυμου **MA,C** 48.8%

| θυμου του οινου **MA,C** BYZ PCK 41.5% § 18:3 πεπτωκασι **MA** 39.1% | πεπωκε **MA,C** BYZ
PCK TR 22.7% | πεπωκασι BYZ HF 12.5% | πεποτικε **MA** 7.8% | πεπτωκαν SBL TH WH 1.2% |
πεπωκαν ANT NA 0.8%

*^{18:4} Ἐξελεθε †εξ αὐτῆς ὁ λαός μου,
 ἵνα μὴ ^{18:4}συγκοινωνήσητε ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς,
 καὶ ^{18:4}ἕκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε·
^{18:5} ὅτι ^{18:5}ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ ^{18:5}ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.
^{18:6} Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ^{18:6}ἀπέδωκε,
 καὶ διπλώσατε ^{18:6}σαύτῃ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·
 ἐν τῷ ^{18:6}ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν.
^{18:7} Ὅσα ἐδόξασεν ^{18:7}αὐτὴν καὶ ἐστρηνίασε,
 τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασιανισμὸν ^{18:7}καὶ πένθος·
 ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ^{18:7}ὅτι
 Κάθημαι βασιλίτσα,
 καὶ χήρα οὐκ εἰμί,
 καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω.
^{18:8} Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς,
 θάνατος ^{18:8}καὶ πένθος καὶ λιμός,
 καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται,
 ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ^{18:8}†κρίνας αὐτήν.

⁹ Καὶ ⁹κλαύσουσι καὶ κόπονται ἐπ’ ⁹σαύτην οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
 οἱ μετ’ αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν
 καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς,

¹⁰ ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιανισμοῦ αὐτῆς,
 λέγοντες,

Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη
 Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά,
 ὅτι ¹⁰μῖα ὥρα ἦλθεν ἡ κρίσις σου.

¹¹ Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ¹¹†κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν ¹¹ἐπ’ αὐτῇ, ὅτι
 τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι·

* **18:4** εξελεθε | εξελεθετε **Ab** BYZ PCK TR | εξελεθατε CT † **18:4** εξ αυτης ο λαος μου **MA,C,K** 81.6% | ο λαος μου εξ αυτης NA SBL TH WH 3.1% † **18:4** συγκοινωνησητε | συνκοινωνησητε ECM TH WH § **18:4** εκ των πληγων αυτης ινα μη λαβητε | ινα μη λαβητε εκ των πληγων αυτης TR | ινα εκ των πληγων αυτης μη λαβητε ANT * **18:5** εκολληθησαν | ηκολουθησαν ST † **18:5** εμνημονευσεν | εμνημονευσεν αυτης BYZ HF PCK † **18:6** απεδωκε | απεδωκεν υμιν **Ab** BYZ PCK TR § **18:6** αυτη διπλα **MA,C** 53.4% | τα διπλα ως και αυτη και **MA** BYZ HF 27.7% | διπλα ECM 4.4% | τα διπλα NA SBL TH WH 0.8% * **18:6** ποτηριω | ποτηριω αυτης **K** BYZ HF † **18:7** αυτην | εαυτην ANT BYZ ECM PCK TR | αυτην SBL WH † **18:7** και πενθος | — PCK § **18:7** οτι καθημαι **MA^{ApT,C}** 45.7% | οτι καθως **MA** 21.2% | καθημαι **MA^{ApT}** TR 15.9% | οτι καθημαι καθως ANT 1.2% * **18:8** και | — **K** BYZ HF † **18:8** κρινας | κρινων TR † **18:9** κλαουσουσι | κλαουσονται αυτην TR | κλαουσουσιν αυτην ANT § **18:9** αυτην | αυτη **Ab** ANT TR * **18:10** μια | εν μια TR † **18:11** κλαουσουσι και πενθησουσιν | κλαιουσι και πενθουσιν BYZ CT PCK TR † **18:11** επ αυτη **MA,C,K** 62.2% | επ αυτην ECM† NA SBL TH WH 8.9% | εφ εαυτοις **MA^{ApT}** 7.7% | εφ εαυτους **MA^{ApT}** 4.1%

12 γόμον χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ὤμαργαρίτου, καὶ *βυσσίνου, καὶ †πορφυροῦ, καὶ ‡σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον θύϊνου, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινου, καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μαρμάρου·

13 καὶ ὤκιναμῶμον, καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, *καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλι, καὶ σῖτον, καὶ †πρόβατα, καὶ κτήνη· καὶ ἵππων, καὶ ‡ραϊδῶν, καὶ σωμαίων, καὶ ψυχᾶς ἀνθρώπων.

14 Καὶ ἡ ὀπώρα ὤτης ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου

*ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ,
καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
†ἀπόλωτο ἀπὸ σοῦ,
καὶ οὐκέτι ‡αὐτὰ οὐ μὴ εὔρης.

15 Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, ὤκλαιόντες καὶ πενθοῦντες,

16 *καὶ λέγοντες,

Οὐαί, †οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
ἡ περιβεβλημένη ‡βύσσινον
καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον,
καὶ κεχρυσωμένη ὤχρυσίῳ
καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ *μαργαρίταις·

17 ὅτι μιᾶ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.

Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς †ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν,

18 καὶ ‡ἐκραζον, ὤβλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες,

Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ;

§ 18:12 μαργαρίτου ἠ^{A,C,K} 85.1% | μαργαρίτων ECM[†] NA SBL TH WH 9.5% * 18:12 βυσσίνου | βυσσίου **Au** BYZ PCK TR † 18:12 πορφυροῦ ἠ^{A,C,K} 72.7% | πορφυρας ANT CT TR 25.6% ‡ 18:12 σηρικοῦ | σιρικοῦ CT § 18:13 κίναμῶμον | κίναμῶμον καὶ ἀμῶμον ANT | κίναμῶμον καὶ ἀμῶμον CT * 18:13 καὶ οἶνον ἠ^{A,C} 50% | — ἠ^K BYZ 32.8% † 18:13 πρόβατα καὶ κτήνη ἠ^K 42.6% | κτήνη καὶ πρόβατα ἠ^{A,C} ANT BYZ CT PCK TR 46.7% ‡ 18:13 ραϊδῶν | ρεδῶν **Au** ANT BYZ CT TR § 18:14 τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἠ^{A,C,K} 85.9% | σου τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς CT 3.3% * 18:14 ἀπῆλθεν | ἀπόλωτο ANT † 18:14 ἀπόλωτο | ἀπῆλθεν **Au** ANT BYZ TR | ἀπόλωτο PCK ‡ 18:14 αὐτὰ οὐ μὴ εὐρης ἠ^K 32.5% | οὐ μὴ εὐρησεις αὐτὰ ἠ^{Apt,C} BYZ PCK 26.7% | οὐ μὴ εὐρης αὐτὰ ἠ^{Apt} BYZ 11.9% | οὐ μὴ εὐρησεις αὐτὰ TR 4.9% | οὐ μὴ αὐτὰ εὐρησοῦσιν NA SBL TH WH 4.1% | αὐτὰ οὐ μὴ εὐρησοῦσιν ECM 2.1% | οὐ μὴ αὐτὰ εὐρησεις ANT 0% § 18:15 κλαιόντες | καὶ κλαιόντες **K HF** * 18:16 καὶ | — ANT BYZ ECM[†] NA SBL TH WH † 18:16 οὐαί | — **K** BYZ ‡ 18:16 βυσσίνου | βυσσῶν **K HF** § 18:16 χρυσίῳ | ἐν χρυσῶ **Au** BYZ PCK TR | ἐν χρυσίῳ ANT ECM[†] NA WH * 18:16 μαργαρίταις ἠ^{A,C,K} 88% | μαργαρίτη CT 8.3% † 18:17 ὁ ἐπὶ τοπὸν πλεῶν | ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων πλεῶν BYZ PCK | ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὀμιλος TR ‡ 18:18 ἐκραζον | ἐκραξαν ECM[†] SBL TH WH § 18:18 βλεπόντες | ὀρωντες TR

19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ *ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες †καὶ λέγοντες,

Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
 ἐν ἧ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες *τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ
 ἐκ τῆς τιμότητος αὐτῆς,
 ὅτι μιᾶ ὥρᾳ ἠρημώθη.

20 Εὐφραίνου ἐπ' Ἐαυτῆ, οὐρανέ,
 καὶ οἱ ἅγιοι, *καὶ οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ προφῆται,
 ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθου ὡς †μύλου μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων,

*Οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται
 Βαβυλῶν ἡ μεγάλη πόλις,
 καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἔτι.

22 Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν
 οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι,
 καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης
 οὐ μὴ εὐρεθῆ ἐν σοὶ ἔτι,
 καὶ φωνὴ μύλου
 οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι,

23 καὶ φῶς λύχνου
 οὐ μὴ φανῆ ἐν σοὶ ἔτι,
 καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης
 οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι.
 Ἔσθι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς·
 ὅτι ἐν τῇ *φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη.

24 Καὶ ἐν αὐτῇ †αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὐρέθη, καὶ πάντων τῶν ἔσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

19

1 *Μετὰ ταῦτα ἤκουσα †ὡς φωνὴν †μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, Ἐλεγοντων,

Ἀλληλουϊα·

ἡ σωτηρία καὶ ἡ *δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν·
 2 ὅτι ἄληθιναί καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ·

* 18:19 εκραζον | εκραξαν SBL TH WH † 18:19 και | — ANT NA SBL TH TR WH ‡ 18:19 τα | — TR § 18:20 αυτη | αυτην A D TR * 18:20 και οι | — TR † 18:21 μυλον M^{A,C,K} 89% | μυλινον NA SBL TH WH 2% ‡ 18:21 ουτως M^{A,K} 82.1% | — M^C PCK 13.4% § 18:23 οτι | — K HF * 18:23 φαρμακεια | φαρμακια TH WH † 18:24 αιματα M^{A,C,K} 81.8% | αιμα CT TR 18.2% * 19:1 μετα | και μετα A D BYZ PCK TR † 19:1 ως | — TR ‡ 19:1 μεγαλην οχλου πολλου | οχλου πολλου μεγαλην PCK TR § 19:1 λεγοντων | λεγοντος TR * 19:1 δυναμις και η δοξα του θεου | δοξα και η τιμη και η δυναμις κυριω τω θεω TR | δοξα και η δυναμις του θεου ANT CT

ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην,
ἣτις †διέφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς,
καὶ ἔξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ †χειρὸς αὐτῆς.

3 Καὶ δευτερον †σειρήκεν,

Ἀλληλούϊα·

καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

4 Καὶ *ἔπεσον οἱ †πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες, καὶ τὰ †τέσσαρα
ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ †τοῦ θρόνου,
λέγοντες, Ἀμήν· Ἀλληλούϊα.

5 Καὶ φωνὴ *ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέγουσα,

Αἰνεῖτε †τὸν Θεὸν ἡμῶν
πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ,
†καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν,
†οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν,
καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, *λέγοντες,

Ἀλληλούϊα·

ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος
ὁ Θεὸς †ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ.
7 Χαίρωμεν καὶ †ἀγαλλιώμεθα,
καὶ †δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ·
ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου,
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοιμάσεν ἑαυτήν.

8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται
βύσσινον *λαμπρὸν καὶ καθαρὸν·

τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα †τῶν ἁγίων ἐστί.

9 Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς †τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ
ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ †τοῦ Θεοῦ
εἰσι.

† 19:2 διεφθειρε | εφθειρε CT TR † 19:2 χειρος | της χειρος Ad BYZ TR § 19:3 ειρηκεν |
ειρηκαν Ad ANT CT TR * 19:4 επεσον | επεσαν ANT BYZ CT PCK TR † 19:4 πρεσβυτεροι οἱ
εικοσι τεσσαρες | πρεσβυτεροι οἱ κδ´ BYZ | πρεσβυτεροι οἱ εικοσι καὶ τεσσαρες TR | εικοσι
καὶ τεσσαρες πρεσβυτεροι ANT † 19:4 τεσσαρα | τεσσαρα TH WH § 19:4 του θρονου |
τω θρονω K ANT BYZ CT HF * 19:5 απο | εκ Ad BYZ PCK TR † 19:5 τον θεον | τω θεω CT
† 19:5 καὶ | — WH § 19:5 οἱ | καὶ οἱ TR * 19:6 λεγοντες | λεγοντας BYZ PCK TR | λεγοντων
ANT BYZ CT † 19:6 ημων | — ANT SBL TR † 19:7 αγαλλιωμεθα | αγαλλιωμεν CT § 19:7
δωμεν | δωσωμεν ECM NA | δωσομεν SBL WH * 19:8 λαμπρον καὶ καθαρον | καθαρον καὶ
λαμπρον TR | λαμπρον καθαρον ANT CT † 19:8 των αγιων ἐστι | ἐστι των αγιων TR † 19:9
το | του HF § 19:9 του θεου εἰσι | εἰσι του θεου Ad BYZ PCK TR

10 Καὶ *ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μὴ· σύνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν †Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία †αὐτοῦ Ἰησοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν §ἀνεωγμένον, καὶ ἰδοῦ, ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτόν, *καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ.

12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ †φλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλὰ· ἔχων †ὄνόματα γεγραμμένα καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός,

13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον §βεβαμμένον *αἵματι· καὶ †καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

14 Καὶ τὰ στρατεύματα †τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ §ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν *καθαρόν.

15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία †δίστομος ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ †πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾶ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ §τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ *ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον †ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε †φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς §πετομένοις ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε, *συναχθετε εἰς †τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ,

18 ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ’ αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἔλευθέρων §τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν *τε καὶ μεγάλων.

19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι †πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐπάσθη τὸ θηρίον, καὶ †ὁ μετ’ αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ

* 19:10 επεσα | επεσον BYZ PCK TR † 19:10 ιησου | του ιησου TR ‡ 19:10 του ιησου | ιησου Av CT § 19:11 ανεωγμενον | ηνεωγμενον CT * 19:11 καλουμενος πιστος | πιστος καλουμενος SBL WH | πιστος ECM† † 19:12 φλοξ | ως φλοξ ANT NA TR ‡ 19:12 ονοματα γεγραμμενα και | — CT TR § 19:13 βεβαμμενον | ρεραντισμενον WH * 19:13 αιματι | εν αιματι ANT † 19:13 καλειται | κεκληται K ANT BYZ CT HF ‡ 19:14 τα | — Av BYZ ST TH § 19:14 επι | εφ CT TR * 19:14 καθαρον | και καθαρον TR † 19:15 διστομος οξεια | οξεια CT TR | οξεια διστομος ANT ‡ 19:15 παταξη | παταση ANT TR § 19:15 της | και της Av TR * 19:16 ονομα | το ονομα ST † 19:17 αγγελον | ενα αγγελον ANT BYZ CT PCK TR ‡ 19:17 φωνη | εν φωνη ANT ECM† HF NA WH § 19:17 πετομενοις | πετωμενοις TR * 19:17 συναχθετε | και συναγεσθε TR † 19:17 το δειπνον το μεγα του | του δειπνον του μεγα του BYZ HF | το δειπνον του μεγαλου BYZ TR ‡ 19:18 αυτων | αυτους WH § 19:18 τε | — ST * 19:18 τε | — Av BYZ CT TR † 19:19 πολεμον | του πολεμον ANT ECM† HF NA SBL TH WH ‡ 19:20 ο μετ αυτου | μετ αυτου ο BYZ ECM† NA PCK SBL TH WH | μετα τουτου ο TR

χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς ἣτην καιομένην ἐν *θειῷ·
²¹ καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ †ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

20

¹ Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν *κλεῖν τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

² Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, †τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβολος καὶ †ὁ Σατανᾶς, ἡ ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη,

³ καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ *ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ †πλανᾷ †ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· Ἐκαὶ μετὰ ταῦτα δεῖ *αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

⁴ Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ’ αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν †τὸ θηρίου, †οὐδὲ ἣτην εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ *μέτωπον, καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ †τοῦ Χριστοῦ †τὰ χίλια ἔτη.

⁵ Ἐκαὶ οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ *ἔζησαν †ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.

⁶ Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ †δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ’ ἐσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι ἅμετ’ αὐτοῦ *χίλια ἔτη.

⁷ Καὶ †ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ,

⁸ καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶν καὶ †τὸν Μαγῶν, συναγαγεῖν αὐτούς εἰς ἣτὸν πόλεμον· ὃν ὁ *ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.

§ 19:20 την καιομενην | της καιομενης NA SBL TH WH * 19:20 θειω | τω θειω Ad BYZ TR † 19:21 εξελθουση | εκπορευομενη TR * 20:1 κλειν | κλειδα TR † 20:2 τον οφιν του αρχαιον | ο οφισ ο αρχαιος CT † 20:2 ο | — BYZ TR § 20:2 ο πλανων την οικουμενην ολην | ο πλανων την οικουμενην ANT | — Ad CT TR * 20:3 εκλεισε | εκλεισεν αυτον TR † 20:3 πλανα | πλανηση CT TR † 20:3 ετι τα εθνη | τα εθνη ετι TR § 20:3 και | — K ANT BYZ CT HF * 20:3 αυτον λυθηναι | λυθηναι αυτον K BYZ CT HF † 20:4 το θηριον | τω θηριω BYZ PCK TR † 20:4 ουδε | ουτε Ad ANT BYZ PCK TR § 20:4 την εικονα | τη εικονι PCK * 20:4 μετωπον | μετωπον αυτων Ad ANT BYZ PCK TR † 20:4 του | — TR † 20:4 τα | — Ad ANT BYZ CT PCK SCR § 20:5 και οι ... εζησαν αχρι ... ετη | οι δε ... ανεζησαν εως ... ετη TR | και οι ... εζησαν εως ... ετη ANT | οι λοιποι ... εζησαν αχρι ... ετη CT | — K * 20:5 εζησαν | ανεζησαν TR † 20:5 αχρι | εως ANT TR † 20:6 δευτερος θανατος | θανατος ο δευτερος TR § 20:6 μετ αυτου | μετα ταυτα K * 20:6 χιλια | τα χιλια NA TH WH † 20:7 οταν τελεσθη | μετα K BYZ HF † 20:8 τον | — Ad ECM† NA SBL TH WH § 20:8 τον | — Ad TR * 20:8 αριθμος | αριθμος αυτων K ANT BYZ CT HF

9 Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς.

10 Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτούς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός καὶ θείου, ὅπου *καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

11 Καὶ εἶδον θρόνον ἄμεγαν λευκόν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ’ αὐτόν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς.

12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνεώχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνεώχθη, ὃ ἐστὶ τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἄδης ἔδωκαν τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

14 Καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δευτέρος ἐστίν, ἡ λίμνη τοῦ πυρός.

15 Καὶ εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21

1 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι.

2 Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἰερουσαλὴμ καινὴν, εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἠτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης, Ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ’ αὐτῶν, καὶ

† 20:9 εκυκλωσαν | εκυκλευσαν **K** ANT BYZ CT HF PCK ‡ 20:9 εκ του ουρανου απο του θεου | απο του θεου εκ του ουρανου ECM TR | εκ του ουρανου NA SBL TH WH § 20:10 θειου | του θειου ANT * 20:10 και | — TR † 20:11 μεγαν λευκον | λευκον μεγαν **Ab** BYZ TR ‡ 20:11 αυτον | αυτου SBL TH TR WH | αυτω ANT § 20:11 προσωπου | του προσωπου CT * 20:11 η γη και ο ουρανος | ο ουρανος και η γη PCK † 20:12 τους μεγαλους και τους μικρους | μικρους και μεγαλους TR | — **K** ‡ 20:12 θρονου | θεου TR § 20:12 ηνεωχθησαν | ηνοιξαν **K** BYZ HF | ανεωχθησαν PCK | ηνοιχθησαν ANT CT * 20:12 αλλο βιβλιον | βιβλιον αλλο TR † 20:12 ηνεωχθη | ανεωχθη PCK | ηνοιχθη ANT CT ‡ 20:13 νεκρους τους εν αυτη | εν αυτη νεκρους της BYZ PCK TR § 20:13 νεκρους τους εν αυτοις | εν αυτοις νεκρους BYZ PCK TR * 20:13 αυτων | αυτου HF † 20:14 ο θανατος ο δευτερος εστιν | εστιν ο θανατος ο δευτερος PCK | εστιν ο δευτερος θανατος TR ‡ 20:14 η λιμνη του πυρος | — ANT TR § 20:15 τω βιβλω | τη βιβλω ANT BYZ CT PCK TR * 21:1 απηλθον | παρηλθε **Ab** BYZ PCK TR | απηλθαν CT † 21:2 την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην ειδον | εγω ιωαννης ειδον την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην TR ‡ 21:2 εκ του ουρανου απο του θεου | απο του θεου εκ του ουρανου **Ab** BYZ PCK TR § 21:3 ουρανου 96.1% | θρονου ECM† NA SBL TH WH 1.3%

αὐτοὶ *λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν·

4 καὶ ἔξαλείψει πᾶν δάκρυον ἄπο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· *ὅτι τὰ πρῶτα ἠπῆλθον.

5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ, Ἰδοῦ, ἑπάντα καινὰ ποιῶ. Καὶ λέγει *μοι, Γράψον· ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἄληθινοὶ καὶ πιστοὶ εἰσι.

6 Καὶ εἶπέ μοι, Ἐγένονα τὸ ἙἌφα καὶ τὸ Ἰ, *ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι ἴδωσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.

7 Ὁ νικῶν κληρονομήσει ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεός, καὶ ἑαυτὸς ἔσται μοι υἱός.

8 *Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις ἔκαι ἁμαρτωλοῖς καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμάκοις καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἑσυρὶ καὶ θεῖω, ὃ ἐστὶν *ὁ θάνατος ὁ δευτέρος.

9 Καὶ ἦλθεν εἰς ἕκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας ἑγεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων, Δεῦρο, δεῖξω σοι τὴν *γυναῖκα τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου.

10 Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἔπι ὄρος μέγα καὶ ὕψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἄπο τοῦ Θεοῦ,

11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· *ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι·

* 21:3 λαος $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 72.3% | λαοι \mathfrak{M}^{A} ECM[†] NA SBL TH TR WH 25.5% † 21:3 εσται μετ αυτων $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ 26.3% | μετ αυτων εσται \mathfrak{M}^{K} ANT BYZ ECM[†] HF SBL WH 36.4% | εσται μετ αυτων θεος αυτων $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ TR 22.9% | μετ αυτων εσται αυτων θεος ECM[†] NA TH 1.7% † 21:4 εξαλειπει $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ 51.3% | εξαλειπει απ αυτων \mathfrak{M}^{K} BYZ HF 30.4% | εξαλειπει ο θεος $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ TR 16.5% | εξαλειπει απ αυτων ο θεος ANT 0% § 21:4 απο $\mathfrak{M}^{\text{A,C,K}}$ 94.3% | εκ NA SBL TH WH 5.2%

* 21:4 οτι τα $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C,K}}$ 71.1% | τα $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ ECM SBL TH WH 14.9% | τα γαρ $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ 6% † 21:4 απηλθον $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ 54.4% | απηλθε \mathfrak{M}^{K} BYZ ECM[†] HF 42.9% | απηλθαν NA SBL TH WH 0.9% † 21:5

τω θρονω | του θρονου PCK TR § 21:5 παντα καινα ποιω | καινα ποιω παντα ANT BYZ CT PCK | καινα παντα ποιω TR * 21:5 μοι | — CT HF † 21:5 αληθινοι και πιστοι | πιστοι και

αληθινοι του θεου **K** BYZ HF | πιστοι και αληθινοι ANT CT † 21:6 γεγονα $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 42.9% | γεγονα εγω \mathfrak{M}^{A} BYZ ECM 31.9% | γεγονεν εγω ειμι TR 3.4% | γεγοναν εγω ειμι NA TH 1.3% | γεγοναν

εγω SBL WH 0.4% | γεγονεν εγω ANT 0% § 21:6 αφα | A ANT TR * 21:6 η αρχη και το $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ 35% | αρχη και $\mathfrak{M}^{\text{Apt,C}}$ BYZ PCK 33.3% | και η αρχη και το \mathfrak{M}^{K} BYZ HF 29.1% † 21:6

δωσω $\mathfrak{M}^{\text{A,C}}$ 44.7% | δωσω αυτω \mathfrak{M}^{K} BYZ HF 27.4% † 21:7 κληρονομησει ταυτα | δωσω αυτω ταυτα **K** BYZ HF | κληρονομησει παντα TR | εσται αυτω ταυτα ANT § 21:7 αυτος εσται μοι

υιος | αυτος εσται μοι ο υιος TR | αυτοι εσονται μοι υιοι **Au** * 21:8 τοις δε δειλοις | δειλοις δε TR † 21:8 και αμαρτωλοις | — ANT CT TR † 21:8 φαρμακοις | φαρμακευσι TR § 21:8

πυρι | εν πυρι ANT * 21:8 ο θανατος ο δευτερος | δευτερος θανατος TR † 21:9 ηλθεν | ηλθε προς με TR † 21:9 εκ | — **Au** ANT TR § 21:9 γεμουσας $\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 55.8% | τας γεμουσας $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ ANT TR 22.3% | των γεμουτων $\mathfrak{M}^{\text{Apt}}$ CT 18% * 21:9 γυναικα την νυμφην του αρνιου

$\mathfrak{M}^{\text{C,K}}$ 51.9% | νυμφην του αρνιου την γυναικα \mathfrak{M}^{A} TR 26.2% | νυμφην την γυναικα του αρνιου ANT CT 12.7% † 21:10 επ | επι CT † 21:10 μεγαλην την | μεγαλην και **Au** | — **K** ANT BYZ CT HF § 21:10 απο | εκ **K** HF * 21:11 ο | και ο TR † 21:11 κρυσταλλιζοντι | κρυσταλιζοντι

BYZ PCK

12 ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους *δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἐστὶν ἰσόνομα τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

13 Ἀπὸ *ἀνατολῶν, πυλῶνες τρεῖς· †καὶ ἀπὸ βορρᾶ, πυλῶνες τρεῖς· †καὶ ἀπὸ νότου, πυλῶνες τρεῖς· †καὶ ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς.

14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως *ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου.

15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε ἕμετρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, *καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς.

16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ἴσον τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους *δώδεκα χιλιάδων· †δώδεκα τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί.

17 Καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου.

18 Καὶ *ἦν ἡ ἐνδόμοιος τοῦ τεύχους αὐτῆς ἴασις· καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρόν, ὅμοιον ὕελω καθαρῷ.

19 *Οἱ θεμέλιοι τοῦ τεύχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμῷ κεκοσμημένοι. Ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασις· ὁ δεῦτερος, †σάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκηδών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος·

20 ὁ πέμπτος, †σαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, †σάρδιον· ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ *ἐνατος, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἐνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, †ἀμέθυσος.

21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλῶνων ἦν ἐξ ἐνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρόν, ὡς ὕελος ὁ διαυγής.

22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστὶ, καὶ τὸ ἄρνιον.

23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου, οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν *αὐτῇ· †ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος

‡ 21:12 εχουσα | εχουσαν τε TR § 21:12 εχουσα | εχουσαν TR * 21:12 δωδεκα | δεκαδυο HF † 21:12 ονοματα ℳ^K 43.5% | τα ονοματα NA TH 9.1% | — ℳ^A BYZ ECM PCK SBL TR WH 45.3% ‡ 21:12 των | — K BYZ CT HF § 21:13 απο | απ ANT TR * 21:13 ανατολων | ανατολης CT TR † 21:13 και | — TR ‡ 21:13 και | — TR § 21:13 και | — ST * 21:14 εχον | εχων NA SBL TH WH † 21:14 επ αυτων | εν αυτοις TR ‡ 21:14 δωδεκα | — TR § 21:15 μετρον | — Av TR * 21:15 και το τειχος αυτης ℳ^A 48.1% | — ℳ^{C,K} BYZ PCK 49.4% † 21:16 οσον | τοσουτου ενστι οσον και TR | οσον και ANT NA TH ‡ 21:16 τω | εν τω Av ANT § 21:16 σταδιους | σταδιων Av ECM† NA TR WH * 21:16 δωδεκα | δεκαδυο K BYZ HF † 21:16 δωδεκα | — ANT BYZ CT TR ‡ 21:17 εμετρησε ℳ^{A,C} 51.7% | — ℳ^K BYZ HF 40% § 21:17 εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρων | ρμδ' BYZ TH | εκατον τεσσερακοντα τεσσαρων ECM NA SBL WH * 21:18 ην ℳ^{A,C,K} 90.4% | — NA SBL TH WH 8.3% † 21:18 ενδομησις | ενδωμησις CT ‡ 21:18 ομοιον | ομοια Av TR § 21:18 υελω | υαλω ANT BYZ CT TR * 21:19 ου | και οι Av BYZ PCK TR † 21:19 σαπφειρος | σαπφειρος ECM NA SBL ‡ 21:20 σαρδονυξ | σαρδωνυξ PCK § 21:20 σαρδιον | σαρδιος Av BYZ PCK TR * 21:20 ενατος | εννατος SCR † 21:20 αμεθυσος ℳ^{A,C,Kpt} 73% | αμεθυστος ℳ^{Kpt} ANT CT TR 21.5% ‡ 21:21 υελος | υαλος ANT CT TR § 21:21 διαυγης | διαφανης TR * 21:23 αυτη | εν αυτη PCK TR † 21:23 η γαρ | γαρ η K HF

αὐτῆς τὸ ἄρνιον.

²⁴ Καὶ †περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν Ὡαὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἔθνων εἰς αὐτήν.

²⁵ Καὶ οἱ πυλώνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας—νῦξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ—

²⁶ καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἔθνων εἰς * αὐτήν·

²⁷ καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν †κοινόν, καὶ †ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁρνίου.

22

¹ Καὶ ἔδειξέ μοι *ποταμὸν καθαρὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς †κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁρνίου.

² Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ †ἐκεῖθεν, ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα Ὡεκάστου ἀποδιδούς τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἔθνων.

³ Καὶ πᾶν *κατάθεμα οὐκ ἔσται †ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ δούλοι αὐτοῦ †λατρεύουσιν αὐτῷ,

⁴ καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

⁵ Καὶ νῦξ οὐκ ἔσται Ὡεκεῖ, * καὶ χρεῖαν οὐκ ἔχουσι †λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς †φωτιεῖ Ὡαὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

⁶ Καὶ *λέγει μοι, Οὔτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ †Κύριος ὁ Θεὸς τῶν †πνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.

⁷ Ὡκαὶ ἰδοῦ, ἔρχομαι ταχύ. Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

⁸ *Κάγω Ἰωάννης ὁ †ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. Καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ †ἔβλεψα, Ὡεπεσον προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ

‡ 21:24 περιπατησουσι τα εθνη δια του φωτος αυτης | τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσι TR § 21:24 αυτω δοξαν και τιμην των εθνων | την δοξαν και την τιμην αυτων ANT BYZ PCK TR | την δοξαν αυτων CT * 21:26 αυτην | αυτην ινα εισελθωσι K BYZ HF † 21:27 κοινον | κοινοουν TR ‡ 21:27 ποιουν ℳ^{A,C} 44.4% | ο ποιων ℳ^K ANT BYZ ECM† HF NA WH 37.5% | ποιων SBL TH 7.8% * 22:1 ποταμον καθαρων | ποταμον K ANT BYZ CT HF | καθαρων ποταμον TR † 22:1 κρυσταλλον | κρυσταλον PCK ‡ 22:2 εκειθεν | εντευθεν Ad BYZ PCK TR § 22:2 εκαστον αποδιδους | αποδιδους εκαστον BYZ HF | ενα εκαστον αποδιδουν TR | εκαστον αποδιδουν ANT ECM NA SBL WH * 22:3 καταθεμα | καταναθεμα TR † 22:3 ετι | εκει Ad BYZ PCK ‡ 22:3 λατρευουσιν | λατρευουσιν HF § 22:5 εκει | ετι ANT CT | — K HF * 22:5 χρειαν ουκ εχουσι | ου χρεια K ANT BYZ HF | ουκ εχουσι χρειαν ECM† NA SBL TH WH † 22:5 λυχνου και φωτος ηλιου | λυχνου και φωτος K HF | φωτος λυχνου και φωτος ηλιου ECM† NA TH | φωτος λυχνου και φως ηλιου SBL WH | λυχνου και φως ηλιου ECM† ‡ 22:5 φωτιει | φωτιζει TR | φωτισει CT § 22:5 αυτους | επ αυτους NA SBL TH WH * 22:6 λεγει | ειπε Ad BYZ CT TR † 22:6 κυριος | ο κυριος ECM† NA SBL TH WH ‡ 22:6 πνευματων των | αγιων Ad TR § 22:7 και | — BYZ PCK TR * 22:8 καγω | και εγω Ad BYZ TR † 22:8 ακουων και βλεπων ταυτα | βλεπων και ακουων ταυτα Ad BYZ | βλεπων ταυτα και ακουων TR ‡ 22:8 εβλεψα | ειδον BYZ | οτε ειδον HF § 22:8 επεσον | επεσα ANT CT TR

*δεικνύοντός μοι ταῦτα.

9 Καὶ λέγει μοι, Ὅρα μὴ· σύνδουλός τ' σου εἰμι, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον.

10 Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· Ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν.

11 Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι.

12 Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον· Ἔσται αὐτοῦ.

13 *Ἐγὼ τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠ, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.

14 Μακάριοι οἱ ᾄποιοντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.

15 *Ἐξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.

17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἔρχου. Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔρχου. Καὶ ὁ διψῶν ἔρχέσθω· ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 Ἰμαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ἔάν τις ἔπιθῃ ἐπ' αὐτά, *ἐπιθήσεται ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ.

19 καὶ ἔάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφέλοι ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, *τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν. Ναί, ἔρχου,

* 22:8 δεικνυοντος | δεικνυντος **Av** BYZ HF PCK † 22:9 σου | σου γαρ TR ‡ 22:9 και | — PCK § 22:10 ο καιρος γαρ | οτι ο καιρος BYZ PCK TR * 22:11 ρυπαρος ρυπαρευθητω | ρυπων ρυπωσατω TR | ρυπαρος ρυπαυθητω NA TH WH † 22:11 δικαιοσυνην ποιησατω | δικαιοθητω TR ‡ 22:12 ιδου | και ιδου TR § 22:12 εσται αυτου | αυτου εσται BYZ TR | εστιν αυτου NA SBL TH WH * 22:13 εγω | εγω ειμι TR † 22:13 αλφα | A **Av** ANT BYZ TR ‡ 22:13 ο πρωτος και ο εσχατος η αρχη και το τελος | αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος BYZ PCK TR | ο πρωτος και ο εσχατος αρχη και τελος ANT § 22:14 ποιουντες τας εντολας αυτου | πληνοντες τας στολας αυτων CT * 22:15 εξω | εξω δε TR † 22:15 φιλων | ο φιλων **Av** ANT BYZ HF TR ‡ 22:16 δαυιδ | ΔΑΔ **Av** **K** BYZ | δαβιδ HF | του δαβιδ TR | δαυειδ WH § 22:16 ο | και ο **Av** * 22:16 ο πρωινος | και ορθρινος TR † 22:17 ερχου | ελθε TR ‡ 22:17 ερχου | ελθε TR § 22:17 ερχεσθω | ελθετω και TR | ερχεσθω και ANT * 22:17 λαβετω | λαμβανετω το TR † 22:18 μαρτυρω εγω | συμμαρτυρομαι γαρ TR ‡ 22:18 τω | — PCK TR § 22:18 επιθη επ αυτα | επιτιθη προς ταυτα TR | επιθη επ ταυτα ANT * 22:18 επιθησai | επιθησει ANT BYZ CT TR † 22:18 ο θεος επ αυτον | επ αυτου ο θεος BYZ PCK TH ‡ 22:18 πληγας | επτα πληγας BYZ PCK § 22:18 τω | — TR * 22:19 αφελη | αφαιρη TR † 22:19 του βιβλιου | βιβλου TR ‡ 22:19 αφελοι | αφελει **Av** ANT BYZ CT | αφαιρησει TR § 22:19 του ξυλου | βιβλου TR * 22:19 των | και των TR † 22:19 τω | — TR ‡ 22:20 ναι | — CT

Κύριε Ἰησοῦ.

²¹ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου *Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ †πάντων τῶν ἁγίων.
‡Ἀμήν.

§ 22:20 ἰησου | ἰησου χριστε **Ab** BYZ * 22:21 ἰησου χριστου | ημων ἰησου χριστου TR | ἰησου ECM† NA SBL TH † 22:21 παντων των αγιων | παντων υμων TR | παντων NA SBL | των αγιων TH WH ‡ 22:21 αμην | — NA SBL WH

APPENDIX A CALCULATION OF MANUSCRIPT PERCENTAGES

The calculation of manuscript percentages is not as straightforward as one might assume. There are four primary factors that must be taken into consideration: (1) the length of the variant unit, (2) whether corrections and additions by later scribes are counted, (3) how misspellings and alternate spellings are handled, and (4) how long omissions are handled. Because the manuscript percentages in this volume are calculated from the collations presented in the *Text und Textwert* volumes, those volumes guide how these four factors are handled in the present volume. The length of the variant unit is simply the length as presented in *Text und Textwert*.^{*} Corrections and additions by later scribes are counted in addition to the original reading of a manuscript. Thus, a single manuscript can be counted more than once.[†] Consequently, it is more accurate to speak of the percentage of manuscript *readings* than the percentage of manuscripts. When *Text und Textwert* groups alternate spellings under one variant, they are counted as one variant in the calculation of manuscript percentages in this volume. Similarly, when *Text und Textwert* groups alternate spellings under separate variants, they are counted as separate variants in the calculation of manuscript percentages in this volume. Finally, manuscripts that have long omissions due to factors such as homoioteleuton are included in the total number when calculating percentages.

The process of calculation is best illustrated by example. Below is a summary of the *Text und Textwert* collation for 2 John 9. This variant unit occurs after the words ο μενων εν τη διδαχη ('whoever abides in the teaching'). The readings are as follows:

^{*} : It should be noted that the length of any given variant unit in *Text und Textwert* may sometimes be longer than what is cited in the footnotes of *The Text-Critical Greek New Testament*. For example, the first variant in Mark 2:16 reads as follows: και οι φαρισαιοι 96.6% | των φαρισαιων CT 0.2% However, the length of the variant unit in *Text und Textwert* is actually as follows: αυτω και οι γραμματεις και οι φαρισαιοι | αυτω και οι γραμματεις των φαρισαιων This difference is due to the fact that some manuscripts have further variations that are not included in the main text of any of the editions of the Greek New Testament compared in the footnotes presented in this volume. Nevertheless, the percentages listed in the footnotes correspond to the variant units as they are presented in *Text und Textwert* because it provides a truer picture of the manuscript evidence as a whole. [†] : Percentages calculated from Tommy Wasserman's collation of Jude are based on Joey McCollum's tabulations, which take into account only the original text for each manuscript. Similarly, percentages calculated from Maurice Robinson's collation of John 7:53-8:11 take into account only the original text for each manuscript. Robinson's collation excludes lectionaries. The effect of this different calculation method on the overall percentages is extremely minimal. Apart from this difference, the percentages are calculated in the same manner as the percentages based on the *Text und Textwert* volumes.

Reading	Text	Subtotal
1	του χριστου ('of Christ')	458
2	—	23
3	του θεου ('of God')	1
4	του κυριου ('of the Lord')	1
U1	long omission (homoioteleuton)	4
U2	long omission (homoioteleuton)	25
V	long omission (other)	1
X	illegible	3
Y	film error	1
Z	lacuna	52

Although the grand total is 569, the manuscripts labeled as X, Y, and Z are not included in the calculations. This reduces the total to 513. Thus the percentages are as follows:

Reading	Percentage
1	89.3% (458/513)
2	4.5% (23/513)
3	0.2% (1/513)
4	0.2% (1/513)
U1	0.8% (4/513)
U2	4.9% (25/513)
V	0.2% (1/513)

In summary, 89.3% of the manuscript readings support the Byzantine text (Reading 1), while 4.5% of the manuscript readings support the critical text (Reading 2).

1 Corinthians 2:1 provides another helpful example. This variant unit occurs after the words καταγγελλων υμιν ('proclaiming to you').

Reading	Text
1	το μαρτυριον του θεου ('the testimony of God')
1B	το μαρτυριον θεου ('the testimony of God')
2	το μυστηριον του θεου ('the mystery of God')
3	το μαρτυριον του θεου {υμιν} ('the testimony of God' but placed b
4	το μαρτυριον του ιησου ('the testimony of Jesus')
5	το μαρτυριον του χριστου ('the testimony of Christ')
6	το σωτηριον του θεου ('the salvation of God')
7	το ευαγγελιον του θεου ('the good news of God')
U	long omission (homoioteleuton)
W	uncertain as to whether it is Reading 1, Reading 2, or Reading 6
X	illegible
Z	lacuna

Although the grand total is 746, the manuscripts labeled as W, X, and Z are not included in the calculations. This reduces the total to 597. Thus the percentages are as follows:

Reading	Percentage
1	93.1% (556/597)
1B	0.3% (2/597)
2	4.4% (26/597)
3	0.2% (1/597)
4	0.2% (1/597)
5	0.5% (3/597)
6	0.2% (1/597)
7	1% (6/597)
U	0.2% (1/597)

In summary, 93.1% of the manuscript readings support the Byzantine text (Reading 1), while 4.4% of the manuscript readings support Nestle-Aland and Westcott-Hort (Reading 2). (In this case SBL and Tyndale House agree with the Byzantine text.) It should be noted that although Reading 1B and Reading 3 have the same English translation as Reading 1, it is the percentage for Reading 1 that is given in the footnote at 1 Corinthians 2:1. This is because the Greek text of Robinson and Pierpont matches Reading 1 and not Reading 1B or Reading 3.

As a rule, manuscripts labeled as U or V are included in the calculations, while manuscripts labeled as W, X, Y, or Z are not. Readings labeled as 1B, 1C, 1D, 2B, 2C, 2D, etc., are always treated separately.‡

The *Text und Textwert* collations for the Gospel of John present manuscript totals in a peculiar way that requires additional explanation. While some readings are labeled 1B, 1C, 1D, 2B, 2C, 2D, etc., other readings are labeled 1-f or 1-f1, 1-f2, 1-f3, etc. Readings with the -f label are not presented with a subtotal. Usually (but not always) they are included in the prior subtotal. For example, in John 4:37 the first three readings are listed as follows:

Reading	Text	Subtotal
1	ο αληθινος	1,333
1-f	ο αληθος	no subtotal
1C	ο αληθης	1

In this case, the actual subtotals are as follows:

Reading	Text	Subtotal
1	ο αληθινος	1,332
1-f	ο αληθος	1
1C	ο αληθης	1

In order to be consistent with the calculation methods used with the other *Text und Textwert* volumes, the subtotal of 1,332 is what would be used to calculate the percentage of manuscripts for Reading 1.

‡ : Two exceptions are 1 Cor. 14:24 and 2 Cor. 11:3 in which the percentage for Reading 1B is combined with the percentage for Reading 1 since the only difference is the inclusion or exclusion of *sigma* for the word ουτω(ς). Other exceptions are Mark 16:9-20, John 5:4, John 7:53-8:11, Romans 14:24-26, and Romans 16:25-27 in which the totals from different readings are combined because the differences in the readings are based upon the presence or absence of asterisks or obeli in the margin and other similar notations or distinctions.

Nevertheless, there are times when the -f label is not included in the prior subtotal. Reading 13 and Reading 14-f in John 7:40(1) provide a good example. Below is an exact representation of the *Text und Textwert* data.

13 OM. των λογων τουτων
030* 106 164 494 516* 1349* 1356 1474 2649*
ANZAHL DER ZEUGEN:§ 9
14-f των οχλων λογων
335

Reading 13 is found in nine manuscripts, which are each listed. The subtotal is 9 and cannot therefore include Reading 14-f. Reading 14-f, which is supported only by manuscript 335, must be given a separate subtotal of 1 even though no subtotal is listed. The rule of thumb is that if the label preceding -f is the same as the prior label, it is included in the prior subtotal, but if the label preceding -f is not the same as the prior label, it is not included in the prior subtotal. Thus in John 4:37 Reading 1-f is included in the subtotal for Reading 1 because the label preceding -f is the same as the prior label. However, in John 7:40(1) Reading 14-f is not included in the subtotal for Reading 13 because the label preceding -f is not the same as the prior label. While -f is the most common label that is not presented with a subtotal, the same rule applies for any readings that have a hyphen followed by a lowercase letter or lowercase letters (such as -o and -of).

By following the model for calculation described above, anyone with access to the *Text und Textwert* volumes should be able to replicate the manuscript percentages found in the footnotes of this volume.*

Additional Percentages

The *Text und Textwert* volumes present collations for a total of 1,043 variant units. Of those 1,043 variant units, 872 are listed in the footnotes of this volume and 5 are ignored because the collation data is incorrect. For the remaining 166 variant units, all the editions of the Greek New Testament compared in this volume are in agreement, and so it is not feasible to present them in the footnotes. Instead, the percentage for each variant unit is presented below. The mean of these percentages is 94%, and the median is 96.4%.

* : It should be noted, however, that the collations for five variant sets (Mark 2:14; 12:25; Acts 2:7; 18:21; 27:5) are unreliable, with many manuscripts classified incorrectly.

Matt. 1:11	86.9%
Matt. 1:16	97.5%
Matt. 1:25(1)	99.5%
Matt. 3:12	75.6%
Matt. 5:4-5	98.3%
Matt. 7:21	99.1%
Matt. 12:2	97.0%
Matt. 14:3	98.8%
Mark 1:6	99.6%
Mark 1:7	97.4%
Mark 1:11	98.2%
Mark 1:15	79.3%
Mark 1:25(1)	99.5%
Mark 1:25(2)	88.5%
Mark 1:35	70.3%
Mark 1:45	99.2%
Mark 2:26(1)	99.8%
Mark 3:5	99.1%
Mark 3:18	99.2%
Mark 3:21(1)	96.3%
Mark 3:21(2)	94.7%
Mark 4:6	98.4%
Mark 5:21(1)	95.3%
Mark 5:21(2)	96.6%
Mark 5:22	98.1%
Mark 5:33	98.3%
Mark 6:2(1)	98.8%
Mark 6:14(2)	91.9%
Mark 6:44	97.6%
Mark 6:47	98.7%
Mark 6:50	94.2%
Mark 7:13	99.0%
Mark 7:33	91.5%
Mark 7:35	99.0%
Mark 8:10(1)	97.9%
Mark 8:10(2)	96.0%
Mark 8:15(1)	94.5%
Mark 8:15(2)	96.7%
Mark 8:35(2)	98.8%
Mark 9:25	98.9%
Mark 9:34	92.1%
Mark 9:35	76.1%
Mark 10:19(2)	84.1%
Mark 10:19(3)	87.7%
Mark 10:43(2)	93.8%
Mark 12:14(2)	94.5%
Mark 12:41	88.5%
Mark 13:2(2)	97.9%
Mark 14:25	96.3%
Mark 15:12	96.6%
Mark 16:1-20	99.8%
Mark 16:14(2)	99.8%
Luke 19:25	93.8%

APPENDIX B

LIST OF CORRECTIONS TO CERTAIN EDITIONS OF THE GREEK NEW TESTAMENT

The text-critical footnotes in this volume have been made on the basis of the corrections listed below. The corrections in ANT and ST are based on other editions of the same basic Greek text. For HF the corrections in Luke 1:36, John 15:13, John 21:7, Romans 16:1, and Hebrews 10:17 are based on the fact that (1) HF does not document variants in the apparatus, and (2) these readings have no support among Byzantine manuscripts. The correction in Revelation 9:18 is based on the apparatus, which indicates that Ἀπό is the intended reading. The changes in the other verses correct what are clearly typographical errors.

ANT

Matt. 7:7	ἀνοιγήσεται ἡμῖν → ἀνοιγήσεται ὑμῖν
Matt. 23:39	ἴδετε → ἴδητε
Matt. 27:9	τετιμημημένου → τετιμημένου
Mark 3:2	παρετήτήρουν → παρετήρουν
Mark 9:22	ὕμιν → ἡμῖν
Luke 1:59	Ζαχαχαρίαν → Ζαχαρίαν
Luke 4:17	ἐπεδόδη → ἐπεδόθη
Luke 22:31	συνιάσαι → σινιάσαι
John 2:4	αὐτῶ → αὐτῆ
John 4:20	ὕμῶν → ἡμῶν
John 11:27	σὺ ὁ → σὺ εἶ ὁ
Acts 23:7	τούτου → τοῦτο
Acts 26:30	Βερενίκη → Βερνίκη
1 Cor. 14:30	ἀποκακαλυφθῆ → ἀποκαλυφθῆ
Gal. 3:18	ἐξ ἐπαγγελίας → ἐξ ἑπαγγελίας
1 Thess. 3:9	δι' ἡμᾶς → δι' ὑμᾶς
Heb. 3:2	ποιήσατιν → ποιήσαντι
Heb. 11:6	δεῖ → δεῖ
Rev. 17:8	τὰ ὄνομα → τὸ ὄνομα
Rev. 22:11	δικαισύνην → δικαιοσύνην

Matt. 8:29	οοί → σοί
Luke 1:36	καλουμένη → τη καλουμένη
Luke 2:26	Πνεύματι → Πνεύματος
John 11:53	συνεβουλευσατο → συνεβουλευσαντο
John 15:13	φίλων → των φίλων
John 15:24	ούχ → ούκ
John 21:7	Σίμων → Σίμων ούν
Acts 2:17	προφητεούουσιν → προφητεύουσιν
Acts 8:1	τῷ ἀναιρέσει → τῇ ἀναιρέσει
Rom. 7:7	νόμον → νόμου
Rom. 16:1	δὲ → δὲ ὑμῖν
1 Tim. 6:19	αἰνώιου → αἰωνίου
2 Tim 2:4	στρατευόμενος → στρατευόμενος
Heb. 10:17	ἁμαρτιῶν → ἁμαρτιῶν αὐτῶν
Rev. 9:18	Ἰπὸ → Ἀπὸ

PCK

1 Cor. 4:10	ὕμεῖς ἀσθενεῖς → ἡμεῖς ἀσθενεῖς (later corrected)
-------------	---

ST

Matt. 20:22	ὁ δὲ → δὲ ὁ
Mark 6:29	τῷ μνημείῳ → μνημείῳ
Mark 9:45	γένεαν → γένεαν
Mark 13:14	ἔστος → ἔστως
John 5:7	πρὸς → πρὸ
John 21:2	Ναθανῆλ → Ναθαναῆλ
Acts 9:24	τὰ → τὰς
Acts 23:15	διαγνώσκειν → διαγιγνώσκειν
Acts 28:13	εἰν Ῥήγιον → εἰς Ῥήγιον
1 Cor. 7:4	γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ → γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ
1 Cor. 9:1	ἡμεῖς → ὑμεῖς
1 Cor. 9:27	δουλαγαγῶ → δουλαγωγῶ
1 Cor. 16:10	ἐγάζεται → ἐργάζεται
Eph. 4:25	ἀλλήλοιν → ἀλλήλων
1 Pet. 3:11	ποιησάτω → ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησάτω
1 John 2:29	γεγένηται → γεγέννηται
1 John 4:14	μαρτοῦμεν → μαρτυροῦμεν

APPENDIX C PERICOPE ADULTERAE MANUSCRIPT FAMILIES

The following lists document the manuscript families in the *Pericope Adulterae* (John 7:53–8:11). The main apparatus in John 7:53–8:11 focuses on the manuscript families that are most influential in determining the readings of the various Greek New Testaments compared in this edition. However, this appendix lists additional manuscript families along with a full apparatus for all the families. Tier 1 manuscripts have at least a 90% alignment with the family readings documented in this edition, while Tier 2 manuscripts have between an 80% and 90% alignment with the family readings documented in this edition. The readings of this edition have been established on the basis of Tier 1 manuscripts.

μ^1 Manuscripts

Tier 1 (8 MSS)

957. 1024. 1139. 1237. 1615. 1901. 2467. 2779.

Tier 2 (4 MSS)

498. 979. 1202. 2422.

Total: 12 MSS

μ^2 Manuscripts

Tier 1 (31 MSS)

028. 045. 57. 122. 263. 271. 277. 345. 382. 399. 408. 438. 500. 656. 688. 699. 712. 933. 1137. 1410. 1458. 1583. 1691. 2246. 2369. 2381. 2415. 2724. 2754. 2786. 2950.

Tier 2 (16 MSS)

28. 98. 199. 215. 264. 446. 792. 1093. 1213. 1407. 1484. 1692. 2145. 2177. 2643. 2813.

Total: 47 MSS

μ^3 Manuscripts

Tier 1 (31 MSS)

16. 152. 171. 182. 184. 192. 214. 236. 348. 477. 513. 555. 829. 977. 1196. 1216. 1233. 1243. 1273. 1279. 1281. 1388. 1447. 1468. 1469. 1528. 1579. 1605. 2174. 2522. 2614.

Tier 2 (6 MSS)

461b. 752. 839. 1344. 2585. 2949.

Total: 37 MSS

μ^4 Manuscripts

Tier 1 (19 MSS)

039. 166. 174. 187. 211. 218. 230. 262. 875. 899. 926. 1118. 1187. 1205. 1429. 1555. 1624. 2586. 2775.

Tier 2 (17 MSS)

13. 69. 124. 228. 395. 435. 543. 591. 788. 826. 828. 873. 983. 1367. 1424. 2660. 2725.

Total: 36 MSS

μ^5 Manuscripts

Tier 1 (217 MSS)

07. 09. 011. 013. 017. 041. 2. 6. 10. 26. 27. 43. 59. 68. 71. 86. 109. 111. 114. 116. 144. 150. 158. 162. 185. 207. 220. 227. 229. 235. 248. 259. 260.

265. 268. 270. 278. 280. 281. 298. 343. 350. 371. 389. 393. 396. 409. 431.
 433. 440. 470. 472. 482. 489. 493. 495. 497. 514. 515. 527. 529. 532. 544.
 548. 550. 557. 563. 564. 569. 581. 592. 595. 652. 653. 655. 667. 668. 677.
 682. 698. 716. 728. 750. 765. 771. 775. 785. 787. 796. 804. 830. 831. 852.
 864. 895. 906. 930. 969. 975. 990. 1008. 1014. 1050. 1056. 1079. 1083.
 1085. 1091. 1097. 1113. 1120. 1142. 1143. 1170. 1174. 1186. 1206. 1209.
 1219. 1222. 1223. 1225. 1232. 1235. 1240. 1272. 1288. 1291. 1310. 1313.
 1322. 1338. 1340. 1341. 1343. 1346. 1349. 1354. 1355. 1359. 1393. 1398.
 1413. 1428. 1434b. 1438. 1441. 1472. 1478. 1483. 1485. 1505. 1510. 1530.
 1531. 1538. 1540. 1561. 1563. 1585. 1590. 1609. 1623. 1627. 1655. 1690.
 1784. 1788. 1790. 1816. 2100. 2120. 2121. 2140. 2193. 2195. 2203. 2213.
 2278. 2280. 2291. 2297. 2304. 2358. 2368. 2386. 2400. 2404. 2411. 2420.
 2442. 2463. 2495. 2516. 2545. 2563. 2600. 2615. 2620. 2642. 2711. 2727.
 2730. 2745. 2756. 2758. 2771. 2780. 2783. 2863. 2894. 2902. 2929. 2939.
 2951. 2968. 3000.

Tier 2 (81 MSS)

15. 100. 125. 126. 130. 138. 232. 239. 266. 283. 294. 295. 357. 365. 447.
 486. 508. 509. 545. 556. 579. 585. 593. 679. 726. 798. 809. 823. 851. 884.
 923. 931. 935. 981. 994. 996. 1026. 1029. 1055. 1081. 1194. 1200. 1296.
 1306. 1319. 1335. 1352. 1375. 1408. 1414. 1440. 1463. 1491. 1502. 1517.
 1546. 1571. 1578. 1604. 1612. 1641. 1693. 1699. 2148. 2182. 2238. 2281.
 2317. 2354. 2375. 2387. 2476. 2478. 2492. 2535. 2550. 2624. 2651. 2676.
 2691. 2954.

Total: 298 MSS

μ⁶ Manuscripts

Tier 1 (104 MSS)

14. 51. 64. 74. 89. 90. 135. 179. 183. 190. 193. 198. 208. 212. 225. 234.
 245. 267. 301. 335. 351. 355. 374. 390. 407. 474. 483. 502. 503. 512. 518.
 524. 528. 530. 549. 551. 573. 666. 703. 707. 747. 748. 766. 793. 795. 844.
 856. 861. 881. 922. 967. 968. 1012. 1074. 1076. 1078. 1122. 1127. 1155.
 1163. 1172. 1198. 1226. 1238. 1292. 1299. 1305. 1318. 1342. 1397. 1451.
 1465. 1479. 1498. 1535. 1547. 1567. 1569. 1575. 1594. 1635. 1639. 1666.
 1672. 1780. 1787. 1800. 2147. 2173. 2178. 2220. 2224. 2266. 2374. 2389.
 2446. 2490. 2499. 2684. 2702. 2706. 2749. 2774. 2925.

Tier 2 (100 MSS)

031. 11. 23. 29. 38. 46. 52. 54. 65. 112. 118. 148. 153. 165. 188. 200. 209.
 219. 238. 275. 286. 358. 360. 376. 377. 484. 492. 494. 505. 570. 577. 583.
 650. 672. 686. 705. 711. 761. 780. 783. 807. 901. 905. 941. 942. 944. 1077.
 1090. 1152. 1157. 1207. 1211. 1215. 1228. 1290. 1317. 1324. 1373. 1391.
 1395. 1416. 1444. 1449. 1455. 1512. 1533. 1564. 1565. 1586. 1597. 1598.
 1608. 1651. 1654. 1808. 2098. 2118. 2181. 2200. 2211. 2217. 2236. 2283.
 2313. 2396. 2406. 2462. 2471. 2500. 2509. 2555. 2592. 2645. 2656. 2713.
 2732. 2886. 2897. 2947. 2969.

Total: 204 MSS

μ⁷ Manuscripts

Tier 1 (250 MSS)

18. 35. 55. 66. 83. 105. 128. 141. 147. 154. 155. 167. 170. 189. 201. 204.
 241. 246. 252. 285. 290. 353. 361. 363. 386. 387. 394. 402. 415. 479. 480.
 510. 520. 521. 536. 547. 553. 575. 586. 588. 645. 660. 676. 685. 689. 691.
 696. 757. 758. 763. 768. 769. 781. 789. 797. 806. 824. 825. 845. 867. 890.
 897. 928. 932. 938. 940. 952. 953. 955. 958. 959. 960. 961. 962. 966. 978.
 986. 1003. 1017. 1020. 1023. 1025. 1030. 1046. 1059. 1062. 1064. 1072.
 1075. 1088. 1092. 1095. 1111. 1116. 1117. 1119. 1131. 1132. 1133. 1145.

1146. 1147. 1158. 1165. 1180. 1181. 1185. 1189. 1199. 1224. 1234. 1236.
 1247. 1248. 1250. 1251. 1314. 1323. 1328. 1329. 1334. 1339. 1384. 1389.
 1390. 1400. 1401. 1427. 1435. 1445. 1453. 1461. 1462. 1467. 1476. 1477.
 1482. 1487. 1488. 1489. 1490. 1492. 1493. 1494. 1496. 1497. 1499. 1501.
 1503. 1508. 1543. 1548. 1550. 1551. 1552. 1559. 1560. 1572. 1576. 1584.
 1591. 1596. 1599. 1600. 1601. 1614. 1617. 1618. 1619. 1620. 1622. 1625.
 1628. 1632. 1633. 1634. 1636. 1637. 1638. 1648. 1649. 1650. 1652. 1656.
 1657. 1658. 1659. 1667. 1680. 1686. 1688. 1694. 1698. 1700. 1702. 1703.
 1705. 1713. 1779. 1786. 1789. 1813. 2122. 2131. 2136. 2137. 2204. 2221.
 2249. 2253. 2255. 2260. 2261. 2273. 2284. 2296. 2309. 2322. 2352. 2355.
 2364. 2367. 2382. 2399. 2407. 2454. 2466. 2479. 2496. 2497. 2503. 2508.
 2510. 2520. 2554. 2559. 2584. 2598. 2621. 2635. 2636. 2647. 2673. 2689.
 2692. 2714. 2765. 2767. 2806. 2948.

Tier 2 (11 MSS)

56. 58. 61. 1166. 1325. 1348. 1409. 2244. 2265. 2632. 2715.

Total: 261 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (8 MSS)**

036. 272. 403. 419. 560. 2394. 2613. 2781.

Tier 2 (5 MSS)

1013. 1285. 1372. 1556. 2314.

Total: 13 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (9 MSS)**

725. 808. 1173. 1204. 1385. 1402. 2295. 2315. 2679.

Tier 2 (5 MSS)

349. 651. 1350. 1549. 2146.

Total: 14 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (10 MSS)**

202. 380. 439. 476. 481. 680. 877. 1121. 1783. 2282.

Tier 2 (0 MSS)

Total: 10 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (39 MSS)**

8. 17. 30. 45. 70. 120. 178. 226. 231. 287. 288. 534. 538. 708. 717. 745.
 762. 880. 943. 1018. 1042. 1227. 1316. 1320. 1331. 1460. 1514. 1521.
 1685. 1687. 2201. 2356. 2426. 2502. 2507. 2561a. 2701. 2884. 2967.

Tier 2 (12 MSS)

60. 501. 1406. 1454. 1539. 1541. 1671. 2112. 2316. 2666. 2808. 2900.

Total: 51 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (12 MSS)**

121. 413. 533. 662. 663. 1060. 1297. 1593. 1642. 1966. 2263. 2515.

Tier 2 (2 MSS)

324. 754.

Total: 14 MSS

*μ Manuscripts***Tier 1 (19 MSS)**

24. 299. 406. 558. 871. 1011. 1057. 1110. 1422. 1426. 1481. 1519. 1566.
 1580. 1660. 2126. 2277. 2328. 2437.

Tier 2 (8 MSS)

276. 506. 987. 2622. 2687. 2688. 2751. 2791.

Total: 27 MSS*μ Manuscripts***Tier 1 (22 MSS)**

030. 48. 73. 78. 95. 127. 331. 364. 700. 782. 939. 1268. 1392. 1448. 1592. 1626. 1701. 2139. 2252. 2623. 2650. 2787.

Tier 2 (0 MSS)**Total: 22 MSS***λ¹ Manuscripts***Tier 1 (217 MSS)**

L12. L18. L43. L67. L69. L70. L71. L78. L81. L83. L90. L101. L120. L126. L134. L146. L191. L196a. L202. L204. L213. L217. L229. L234. L261. L262. L267. L272a. L274a. L275. L279. L280. L282. L299. L303. L332. L333. L341. L344. L351. L361. L374. L381. L382a. L382b. L386. L391. L396. L398. L402. L405. L430. L436. L462. L465. L515. L520. L535. L536. L537. L549. L551. L578. L579. L636. L644. L653. L663. L665. L683. L699. L700. L714. L718. L724. L729. L731. L732. L744. L750. L763. L773. L777. L780. L783. L789. L791a. L791b. L792. L794. L796. L800. L811. L819. L833. L850. L852. L854. L861. L862. L888. L930. L943. L956. L976. L979. L987. L990. L991. L992. L1004. L1013. L1022. L1026. L1029. L1030. L1032. L1036. L1039. L1055. L1067. L1068. L1071. L1094. L1099. L1102. L1106. L1108. L1109. L1111. L1113. L1129. L1132. L1138. L1169. L1217. L1264. L1275. L1380. L1381. L1463a. L1464a. L1486. L1503. L1507. L1530. L1539. L1579. L1613. L1619a. L1622. L1643. L1655. L1658. L1659. L1660. L1685. L1694. L1697. L1702. L1703. L1704. L1724. L1745. L1750. L1764. L1771. L1775. L1780. L1783. L1785. L1786a. L1789. L1795. L1796. L1807. L1809. L1821. L1823. L1839. L1840. L1846. L1847. L1853. L1922. L1966. L1968. L1970. L1974. L1976. L1995. L2031. L2050b. L2055. L2075. L2076. L2095. L2097. L2110. L2137. L2138. L2140. L2143. L2146a. L2162. L2167a. L2183. L2266. L2270. L2272. L2279. L2280. L2404. L2408. L2449. L2460. L2470.

Tier 2 (7 MSS)

L211. L298. L708a. L944. L1540. L1765. L1812.

Total: 224 MSS*λ² Manuscripts***Tier 1 (36 MSS)**

L11. L36. L130. L185. L263. L404. L407. L429. L442. L564. L634. L664. L701. L802. L856. L871. L952b. L1003. L1014. L1103. L1114. L1182. L1382. L1462. L1573. L1615. L1616. L1635. L1801. L1858. L1862. L1912. L1958. L2084. L2096. L2524.

Tier 2 (4 MSS)

L22. L445. L677. L1810.

Total: 40 MSS*λ³ Manuscripts***Tier 1 (59 MSS)**

L14. L86. L118. L138. L139. L196b. L221. L270. L272b. L274b. L557. L558. L632. L645. L646. L647. L650. L698. L708b. L717b. L719. L826. L827. L886. L1034. L1097. L1107. L1135. L1139. L1147. L1148. L1149. L1150. L1162. L1165. L1200. L1463b. L1464b. L1619b. L1712. L1713.

L1752. L1756. L1757. L1758. L1761. L1762. L1772. L1786b. L1793.
L1802b. L1931. L1932. L1941. L2027. L2057. L2146b. L2271. L2388.

Tier 2 (12 MSS)

L125. L335. L437. L534. L550. L570. L760. L814. L973. L1028. L1031.
L1975.

Total: 71 MSS

λ⁴ Manuscripts

Tier 1 (8 MSS)

L121. L308. L318. L519. L817. L1015. L1131. L1624.

Tier 2 (4 MSS)

L417. L745. L1261. L1528.

Total: 12 MSS

Full Apparatus

7:53	επορευθη $\mu^{3,5,\gamma,\delta,\epsilon}$ 35.7% απηλθεν $\mu^{6,7,\zeta,\eta}$ ANT BYZ HF PCK 45.2%
8:1	ιησους δε επορευθη $\mu^{1,3,5,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon}$ 55.5% και ο ιησους επορευθη $\mu^{6,\alpha}$
8:1	εις $\mu^{1,2,4,5,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ λ^2 97.6% προς μ^3 2.2%
8:1	ελαιων $\mu^{1,2,3,4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ λ^2 96% ελαιων μονος μ 1.7%
8:2	ορθρου δε παλιν $\mu^{1,2,3,4,5,7,\beta,\gamma,\delta}$ λ^2 64.8% ορθρου δε παλιν βαθεος $\mu^{6,\epsilon,\zeta,\eta}$ BYZ
8:2	παρεγενετο $\mu^{1pt,2,3,5,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta}$ λ^2 64.6% ηλθεν ο ιησους $\mu^{6,\epsilon,\zeta,\eta}$ BYZ
8:2	ο λαος $\mu^{1,3pt,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,pt,\epsilon,\zeta}$ λ^2 83.3% ο οχλος $\mu^{2,3pt,4pt,\delta,pt,\eta}$ 14%
8:2	ηρχετο μ^5 14.5% ηρχετο προς αυτον $\mu^{1,2,3,4pt,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ λ^2 ANT
8:3	αγουσι δε ... προς αυτον γυναικα $\mu^{1,3,5,7,\gamma,\delta}$ 46.7% αγουσι δε ... γυναικα
8:3	εν μ^5 16.9% επι $\mu^{1,2,3,4,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ ANT BYZ HF NA PCK V
8:3	καταληφθεισαν $\mu^{5,\beta}$ 13.3% κατειλημμενην $\mu^{1,2,3,4,6,7,\alpha,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$
8:3	μεσω $\mu^{1,2,5,7,\alpha,\beta,\gamma}$ $\lambda^{1,2pt,3}$ 66.9% τω μεσω $\mu^{3,4,6,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{2pt,4}$ BYZ HF
8:4	λεγουσιν $\mu^{1,2,5,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta}$ $\lambda^{1,2,3}$ 71% ειπον $\mu^{3,4,6,\epsilon,\zeta,\eta}$ λ^4 BYZ HF 27.9%
8:4	πειραζοντες $\mu^{1,5,\beta,\gamma}$ 23.5% — $\mu^{2,3,4,6,7,\alpha,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ ANT BYZ HF
8:4	αυτη η γυνη κατειληφθη ... μοιχευομενη $\mu^{5,\alpha,\beta}$ 13.7% ταυτην ευρομενη
8:4	αυτοφορω $\mu^{1,2,3,4,5pt,6pt,\alpha,\delta,\epsilon,pt}$ $\lambda^{1pt,2pt,3pt}$ 48.5% αυτοφορω $\mu^{5pt,6pt}$
8:5	εν δε $\mu^{1,2,3,4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{2,3,4}$ 82.5% και εν μ λ^1 ANT 17.1%
8:5	μω[υ]σης ημιν εντειλατο $\mu^{1,5,\beta,\gamma}$ 21.3% ημιν μω[υ]σης εντειλατο
8:5	λιθοβολεισθαι $\mu^{1,5,7,\beta,\gamma}$ λ^3 37.5% λιθαζειν $\mu^{2,3,4,6,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,4}$ ANT
8:5	λεγεις $\mu^{5,7,\alpha}$ $\lambda^{1,2,3}$ 61.2% λεγεις περι αυτης $\mu^{1,2,3,4,6,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ λ^4 I
8:6	δε $\mu^{1,2,3,4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 98.6% — μ 1.1%
8:6	ελεγον $\mu^{1,3,4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{3,4}$ 73.9% ειπον $\mu^{2,\alpha}$ $\lambda^{1,2}$ ANT 23.5%
8:6	πειραζοντες αυτον $\mu^{1,3,4,5,6,7,\beta,\delta,\epsilon,\eta}$ $\lambda^{3,4}$ 73.5% εκπειραζοντες αυτον
8:6	εχωσι $\mu^{4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{3,4}$ 71.4% σχωσι $\mu^{2,3,\alpha}$ $\lambda^{1,2}$ ANT 24% ευρωσι
8:6	κατηγορειν $\mu^{1,5,\beta,\gamma}$ 21.9% κατηγοριαν κατ $\mu^{2,3,4,6,7,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,3,4}$ ANT
8:6	τω δακτυλω $\mu^{1,2,3,4pt,5,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 96.1% — μ^{4pt} 1.6%
8:6	εγραφεν $\mu^{1,3,4,5pt,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 84.2% κατεγραφεν $\mu^{2,5pt}$ I
8:6	μη προσποιουμενος $\mu^{1,5,7,\beta,\gamma,\epsilon,\zeta}$ λ^3 46.4% — $\mu^{2,3,4,6,\alpha,\delta,\eta}$ $\lambda^{1,2,4}$ ANT
8:7	ερωτωντες $\mu^{1,3,4,5,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon}$ $\lambda^{1,2,3}$ 66.8% επερωτωντες $\mu^{2,6,\zeta,\eta}$ λ^4 I
8:7	ανακυψας $\mu^{1,5,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta}$ λ^3 50.1% ανεκυψε και $\mu^{2,3}$ $\lambda^{1,2}$ ANT NA
8:7	προς αυτους $\mu^{1,5,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta}$ λ^3 50.7% αυτοις $\mu^{2,3,4,6,\alpha,\eta}$ $\lambda^{1,2,4}$ ANT H
8:7	πρωτον μ^{5pt} 8.5% πρωτος $\mu^{1,2,3,4,5pt,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ ANT BYZ
8:7	επ αυτην [του] λιθον βαλ[λ]ετω $\mu^{5,\alpha,\gamma,\delta,pt}$ 23.3% λιθον βαλ[λ]ετω επι
8:8	κατω κυψας $\mu^{1,2,3,4,5,6,7,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 94.4% κατακυψας NA WI
8:8	εγραφεν εις την γην $\mu^{1,2,3,4,5,6,7,\alpha,\gamma,\delta,\zeta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 91.2% εγραφεν εις τ
8:9	οι δε ακουσαντες και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι $\mu^{1,5,7,\gamma,\delta,\zeta}$ λ^3
8:9	εξηρχοντο $\mu^{1,2,3,5,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 92.1% και εξηλθον μ^4 1.6%
8:9	καθεις $\mu^{2,3,4,5,6,7,\alpha,\beta,\gamma,\delta,\epsilon,\zeta,\eta}$ $\lambda^{1,2,3,4}$ 95% εκαστος αυτων μ^1 1.4%
8:9	προσβυτηρων $\mu^{5,\alpha,\gamma}$ $\lambda^{1,2pt}$ 35.8% προσβυτηρων εως των εσχατων μ^1

APPENDIX D REVELATION MANUSCRIPT FAMILIES

The three main manuscript families in Revelation are Koine (**K**), Andreas (**Av**), and Complutensian (**Com**). The Complutensian family corresponds with PCK and is marked by that designation in this volume.

Koine (K) Manuscripts

046. 18. 42. 61. 69. 82. 93. 110. 141. 149. 177. 201. 203. 218. 325. 337. 367. 368. 385. 386. 452. 456. 467. 498. 506. 517. 522. 627. 632. 699. 808. 919. 920. 935. 1424. 1597. 1626. 1704. 1719. 1728. 1734. 1760. 1780. 1795. 1849. 1852. 1859. 1870. 1872. 1893. 1948. 1955. 2004. 2021. 2024. 2025. 2027. 2039. 2048. 2058. 2071. 2079. 2138. 2200. 2494. 2495. 2638. 2667. 2672. 2824. 2843. 2845. 2847. 2864. 2918. 2921. 2922. 2923.

Total: 78

Andreas (Av) Manuscripts

051. 205. 254. 743. 1685. 1773. 1876. 2014. 2015. 2026. 2028. 2029. 2031. 2033. 2034. 2036. 2037. 2038. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2051. 2052. 2054. 2055. 2056. 2057. 2059. 2060. 2064. 2067. 2068. 2069. 2073. 2074. 2081. 2082. 2083. 2091. 2186. 2259. 2286. 2302. 2428. 2594. 2595. 2626. 2743. 2759. 2814. 2886. 2891. 2919. 2920. 2931.

Total: 58

Complutensian (Com) Manuscripts

432. 757. 824. 986. 1072. 1075. 1248. 1328. 1503. 1551. 1617. 1637. 1733. 1740. 1745. 1746. 1768. 1771. 1774. 1864. 1865. 1957. 2035. 2041. 2061. 2323. 2352. 2431. 2434. 2554. 2723. 2821.

Total: 32

APPENDIX E LIST OF WORD-BREAK DIFFERENCES

The following word-break differences are ignored in the text-critical footnotes. When these words appear in the footnotes as part of another variant, the spelling of Robinson and Pierpont is used for all editions.

απ αρτι	απαρτι
αρα γε	αραγε
αρμαγεδων	αρ μαγεδων
βαριωνα	βαρ ιωνα
δεκαοκτο	δεκα οκτο
δηπου	δη που
δια παντος	διαπαντος
δια τι	διατι
δισμυριαδες	δις μυριαδες
εβδομηκοντα εξ	εβδομηκονταεξ
ει μη	ειμη
ει πως	ειπως
ειγε	ει γε
εικοσι πεντε	εικοσιπεντε
εικοσι τεσσαρες	εικοσιτεσσαρες
εικοσι τρεις	εικοσιτρεις
εκπερισσου	εκ περισσου
*εξαυτης	εξ αυτης
επ αυτοφωρω	επαυτοφωρω
ιεραπολει	ιερα πολει
ινα τι	ινατι
καιτοιγε	καιτοι γε και τοι γε
καταμονας	κατα μονας
μεν ουν	μενουν
μενουγγε	μενουν γε μεν ουν γε
μη τις	μητις
μηγε	μη γε
μηποτε	μη ποτε
μηπως	μη πως
μητι γε	μητιγε
ογδοηκοντα τεσσαρων	ογδοηκοντατεσσαρων
ουκετι	ουκ ετι
πεντηκοντα τριων	πεντηκοντατριων
τα νυν	τανυν
τουτ εστι(ν)	τουτεστι(ν)
τριακοντα οκτω	τριακονταοκτω
υπερ εκπερισσου	υπερεκπερισσου υπερ εκ περισσου
υπερ λιαν	υπερλιαν

WH does not differentiate between ο τι and οτι, always writing the latter. In this edition the WH rendering οτι has been interpreted as ο τι in the following verses: Mark 6:23; Luke 10:35; John 2:5; 8:25; 14:13; 15:16; Acts 9:6; 1 Cor. 16:2; Col. 3:17. The word εννενηκονταεννεα in editions of

the Textus Receptus is written as ειννενηκουτα εννεα for the purposes of comparison. Robinson and Pierpont spell these two words as εννενηκουτα εννεα, and so technically this is a spelling difference and not just a word break difference.